

De Kantelaar

Copyright © 2019 Dave Dröge
www.dekantelaar.com

De Kantelaar

Roman

INHOUD

Roof en vandalisme schokt de kunstwereld	6
Kunstsubsidie	7
De eerste zaterdagnacht	12
Bevende handen	24
Tergend langzaam	32
Hovenieren	43
De opoffering	52
Een allochtone krachtpatser	57
Topprioriteit	86
Knopen doorhakken	95
Entertainment	107
Niet lullen maar poetsen	115
Goedkeuring	141
Op de divan	154
Geduld is een schone zaak	193
Anticiperen	204
Julia's kunst	226
Kapitein van formaat	230
Een gewone man	254
Persona non grata	270
Verandering van koers	302
Liefdeloosheid	317
Middernacht	331
Timing	357
Hulpvaardigheid zonder hoogmoed	362
Oogappel	373
Kinderspel	383
Het heft in eigen handen	393
Duidelijkheid	411
Nasleep	414
Anekdotisch vervolg & optredens	427
Nawoord van de auteur	433

Dit boek omvat de geschiedenis van de Nederlander, en meer specifiek van de Rotterdammert, zoals hij leefde vóór de kante-ling. Het beschrijft de periode van de grote omwenteling en de aanleiding daartoe. In deze periode, een onzekere tijd zonder houvast, had hij het moeilijk. Hierdoor dreigde hij te ontsporen in populisme, een begrijpelijke en logische stap gezien de bij-zondere omstandigheden waarin hij moest zien te overleven. Een enkeling dacht dat de kunst de Nederlander, en meer speci-fiek de Rotterdammert, uit het slop zou kunnen trekken. Anderen zagen de huidige kunst als een onderdeel van het pro-bleem, als een verlengstuk van de bon-ton elite. Hoe het ook zij, de omwenteling kwam voor bijna iedereen onverwacht, maar niet voor Henk van Wijnen-Swarttouw en zijn liefvallige dochter: Julia.

Roof en vandalisme schokt de kunstwereld

Grote kunstroof in hartje centrum *Rotterdams dagblad, Eddy Hofs*

In de vroege zondagochtend vond een spectaculaire kunstroof plaats in het stadscentrum van Rotterdam.

Uit een monumentale woning tegenover museum Boymans van Beuningen werden enkele prominente kunstwerken waaronder een Henry Matisse, een Paul Gauguin, een Kees Verburg, een Charlotte Dumas en twee Lucian Freuds ontvreemd. Tevens werden waardepapieren, een dubbele boekhouding en andere bezittingen geklaard. De overvallers zijn hem, zo blijkt uit het onderzoek met speciale spysoftware in combinatie met de 'no Tunnelvision' tool van professor van Splunteren, gepeerd via de natte ballen, zoals deze futuristische, milieuvriendelijke koepels in de volksmond worden genoemd, waarna ze met een watertaxi in volle snelheid de Kop van Zuid hebben gerond om razendsnel door het havengebied te varen. Vermoedelijk zijn ze voor het Deltahotel te Vlaardingen op een speedboot overgestapt; hierna ontbreekt elk spoor. De watertaxi is onbeschadigd achtergelaten.

Kunstsubsidie

Annegreet nam zijn notulen op. Na dicteren van de boodschappenlijst, bestemd voor zijn huidhoudster, wachtte hij niet langer. Hij wuifde haar met een kort handgebaar weg, waarop zij gehoorzaam de map dichtsloeg, het blad op zijn bureau plaatste en zijn werkkamer verliet. Aan haar terneergeslagen blik wist hij dat hij zich kon verheugen op pittig nieuws. Zijn vingers gleden langs de nummers. Tot zijn schrik werd hij gedwongen een bladzijde om te slaan. Met zijn wijsvinger volgde hij de rap oplopende nummering. Zijn hoofd werd vuurrood, een zweetdruppel gleed parelend langs zijn voorhoofd. Hij opende de naamindex achterin het magazine, zocht zijn naam – H. van Wijnen-Swarttouw – en sloeg het blad open op de achter zijn naam genoteerde bladzijde. Maar liefst 327 plaatsen gekelderd! Aangeslagen, als geraakt door een losgeschoten giek, knalde hij zijn samengeknepen vuistje op de Quote 500, rende zijn werkkamer uit, sprong in zijn donkergroene Maserati en scheurde er als een bezetene vandoor. Schokkend stopte het antiblokkeersysteem zijn wagen, ruim over de streep. In zijn chaotische haast, zijn hoofd tolde van alle dingen te doen, zag Henk niet dat Cor Figeë uitbundig naar hem zwaaide. Het licht sprong op groen, waarop Cor Figeë overstak, terwijl hij begripvol en gegeneerd zijn hand liet zakken en zijn hoofd geforceerd afwendde van de bolide, de auto waarin Henk op zijn display zocht naar informatie. ‘Hoe kan ik zo stom zijn, de man heeft geen tijd te verliezen,’ mompelde hij in zichzelf gekeerd. Met van Wijnen-Swarttouw aan het roer hoopten Cor Figeë en zijn collega’s het faillissement af te wenden. Door zijn toedoen hoopten ze het havenbedrijf, de onderneming waar ze al meer dan vijftig jaar met

bloed, zweet en tranen voor ploeterden, te kunnen heropbouwen tot wat het ooit was geweest: kerngezond en florerend.

Cor Figeë, een onopvallende vijftiger, stiefelde richting de bouwkeet. Vandaag de dag beschikte hij over een vermoeid ogend lichaam. Zijn haar was grijs, zijn gezicht zat vol denkrimpels van het piekeren. Toch achtte hij zichzelf nog altijd in staat een aardige bokspartij winnend af te sluiten. Doordat de laatste hand werd gelegd aan De Puntzak wandelde hij noodgedwongen door de met rood-wit lint gemarkeerde tunnelbuis, beklad met graffiti. In het voorbijgaan bekeek hij de kleurrijke afbeeldingen. Gebiologeerd hield hij halt bij een karikatuur van zijn nieuwe chef, ironisch geschilderd en in zeventiende-eeuwse koopmans-kledij gestoken. ‘Jan Pieterszoon Coen is terug,’ vermeldde de graffiti-artiest in bloeddorpen letters, ondertekend met Jules.

‘Heeft ie soms kunstsubsidie genoten?’ fluisterde Cor Figeë. Heeft deze judokus dit van mijn belastinggeld geschilderd? Cor kon zich nauwelijks beheersen. Wanneer pakken ze die lulakken aan? Ze kunnen amper schilderen en noemen zich doodleuk artiest. Zelf schijn ik over talent te beschikken in het *tragisch realisme*. dát is tenminste een ambacht. Maandenlang minutieus werken, keihard ploeteren, maar dan heb je ook iets, een schilderij met intrinsieke waarde. De mensen luisterden niet en passeerden gehaast, duwden hem tegen zijn schouder alsof hij niet bestond. Verbeten dook hij opzij opdat hij hen niet hoefde aanraken. Toch kon hij de neiging te spreken over dit onrecht niet onderdrukken. Buiten zichzelf verhief hij zijn stem. Hoe halen die nepkunstenaars het in hun hoofd onze redder in nood, deze selfmade man, aan de schandpaal te nagelen?! Snappen ze niet dat Nederland achteropraakt, snappen ze niet dat bankroet dreigt? Begrijpen ze dan echt niet dat we een volgende Hongerwinter voor onze kiezen krijgen, dat de allesbranders onze

straten zullen vullen, zoals in 1941? Nederland wordt het Albanië van West-Europa! Met handen en voeten zette hij zijn woorden kracht bij, waardoor hij inmiddels de helft van de tunnelbuis in beslag nam. Een moeder met haar vierjarige zoontje rende met een boog om hem heen, trok haar kind angstvallig mee aan zijn arm. Met ferme pas sloeg hij rechtsaf. Boordevol adrenaline vervolgde hij zijn route, waar hij pas halverwege de ondergrondse tot zichzelf geraakte en, beschaamd voor zijn uitval, zweeg als vanouds. Vertrouwen, dat woord zong door zijn hoofd tijdens de metrorit tot aan De Harp, waar hij uitstapte en zich langs de Spido toeristenboten spoedde; vertrouwen op de goede afloop is het devies, prentte hij zichzelf in als een mantra, als een bezwering. Die Ferry functioneerde perfect! Zo kon hij de Maastunnel vermijden. Had van Wijnen-Swarttouw dit soms voor elkaar gebokst? Dat zou zomaar kunnen! Keurig op tijd aangemeerd verliet hij de veerboot. Deze Russische order betekende de redding van het bedrijf. Cor Figeë was de aangewezen man om het tot in de puntjes door te spreken. Vermijden van fouten was zijn levensdoel. Dat scheelde een slok op een borrel. Gretig te beginnen met werken, haalde hij het dossier uit zijn postvak. Achter zijn stalen, stevig geconstrueerde bureau – de afdeling metaal had eigenhandig enkele oersterke en roestvaste bureaus gefabriceerd – sloeg hij het dossier open. Volgens zijn chef zou dit alles slechts een formaliteit zijn; de Russische deal was in kannen en kruiken en Cor Figeë was de gelukkige, hij mocht 'm effe inkoppen.

Door de vermoeidheid van de afgelopen nacht kon Henk het zich niet meer herinneren. Toch spookte juist deze ene, prangende vraag – hoe was dit alles begonnen – door zijn hoofd toen hij de raffinaderijen aan de overkant van de Maas bekeek en wist dat hun verlichting zichzelf pas na zonsopgang zou uitschakelen.

Hij liet het zoveel mogelijk los en strompelde langs de kade met gietijzeren palen, ovaalvormig zwaar en sterk genoeg om het dikste touw aan te bevestigen. De logo's van ABN Amro, ING, Shell, Ballast Nedam en Nationale Nederlanden prijkten prominent op de voorstevens. Met drie van deze historische zeilschepen was hij al eens een weekend meegevaren, maar nu kon hij op geen van deze schepen meer een voet binnenboord krijgen! Hij wandelde voorlangs het Wereldmuseum met zijn karakteristieke balkon, de sierlijke gevelpartij en daaronder de, onder de kastanjbomen liggende, vierkanthobbelige kasseien die hem onaangenaam confronteerden met zijn ontgoocheling, de kater die hem al een uur of twee een helse pijn achter zijn vermoeide ogen bezorgde. Het liep uit de hand! Toen hij in zijn auto stapte merkte hij dat de derde aspirine enig effect sorteerde. Hoe lang hield hij dit vol? Zoals altijd reed hij een eindje om, een confrontatie vermijgend voor het hypothetische geval Julia onderweg zijn pad zou kruisen, langs Inntel, de Schiedamse dijk op, parallel aan het Havenmuseum tot aan het Maritiem en dan linksaf, de Witte de Withstraat in, daar waar zijn dochter tentoonstelling hield. Aan de overkant hing, zwierig weergegeven in koningsblauw neonletterdraad en toepasselijk op de muur van een bijkans failliete linteriemaganaat, Andy Warhols tijdloze slogan *'in the future everybody will be famous in fifteen minutes'*. Even verderop werden de barokke contouren, de Arabische kleuren van hotel Bazar zichtbaar. Per abuis draaide zijn hoofd naar de overkant, naar zijn eigen winkelraam. Net op tijd wendde hij zijn blik er razendsnel vanaf, naar de andere hoek van deze roemruchte Rotterdamse winkelstraat. Nog zes maanden te gaan, beloofd is beloofd; het móést zaterdagochtend gebeuren, dat was onderdeel van het kunstproject dat Julia voor ogen had. Hij verliet de Witte de Withstraat en stak het kruispunt over, waar de straten van het centrum, of wat daarvan over was na de bom-

bardementen, zich nagenoeg uitgestorven blootgaven, terwijl de cafébezoekers – tenminste, de asocialen onder hen – klunzig hun territorium markeerden, als bijna verslagen honden die het nog één keer probeerden, zo smeten ze hun rommel weg in een vruchteloze poging de macht te behouden, terwijl de controle over de situatie allang uit hun bezopen handen was geglipt. Het was precies zoals Henk zich voelde.

De eerste zaterdagnacht

De volgende avond stond de maan in vol ornaat boven de Maas, waardoor de vloedlijn nu steviger inbeukte op de kade. Er woedde een storm die de meeste wandelaars angstvallig deed besluiten hun huizen in te vluchten. Aanstellerig, ja, aangeslagen strompelde ik tegen de stormvlagen in omhoog. Het was inmiddels vier uur in de nacht toen ik de klok passeerde, gesitueerd aan het begin van de kade, op het kruispunt met de Westzeedijkbrug en de Parkhaven. Enkele liefhebbers van zware storm en regenval banjerden moedig door de Rotterdamse haven, doelbewust op zoek naar een confrontatie met de natuurkrachten. Ik mocht ze graag zien, die weerfanaten, maar was blij dat het park voor bescherming zorgde. Hier hadden de bomen hun diepgroene naalden behouden. Vaag herinnerde ik me dat een beroemde tuinarchitect dit park had ontworpen, maar aangezien mijn vermoeidheid minstens zo toesloeg als de windvlagen, kon ik zijn naam niet uit mijn geheugen opvissen. Ondertussen bleef er een zoemende toon, een diepe sonore brom, boven het park hangen. Het was alsof elk moment een vele malen hardere windvlaag kon uitbarsten in een gewelddadige, alles vernietigende kracht. Bij Parkheuvel besloot ik evenwel de kade op te gaan, want ik wilde deze winterse storm op zijn hoogtepunt trotseren, het water horen woelen, gutsen en schudden aan de vastgeketende schepen. Tijdens de ramp van '53 zal het er stukken heftiger aan toe zijn gegaan, bedacht ik, boven aangekomen en over de stenen rand glurend, daar waar de woeste watermassa haar wilde golfslag inbeukte op de ijzeren schepen met hun vuistdik gevlochten touw van metaalkabel. Om de storm te weerstaan greep ik me noodgedwongen vast aan zo'n sierlijke

lantarenpaal. De lichtjes kregen iets onheilspellends. Het altijd aan het werk zijnde havengebied van Rotterdam, een haven van wereldformaat, hield zich zo stil mogelijk, hopen dat de storm zou overwaaien. Door de storm gedwongen struinde ik via een omweg naar mijn bolide, langs de statige herenhuizen aan de Parklaan tot aan Veerhaven, om over de Schiedamse dijk en langs het Havenmuseum, dus via de gebruikelijke route, naar huis te rijden. Wilde ik haar daadwerkelijk niet tegen het lijf lopen? Of was er een andere reden? Hoe het ook zij, het gebeurde volslagen onverwacht. In een kort moment van onachtzaamheid draaide ik mijn hoofd naar de ruit en zag in een schok de tekst, levensgroot boven onze ingang in een zwierig edoch sjiek handschrift:

De Zaterdagnachten van Julia!

Pal voor de etalage van een van de meest prestigieuze, gerenommeerde kunstgaleries in de Witte de Withstraat, de onze, hing mijn liefvallige dochter van achttien lentes jong voluptueus te pronken in de nacht! Ik remde, zette per abuis piepend het parkeeralarm aan, stapte uit en staarde verbijsterd en radeloos vanuit een hoek van pak 'm beet vijftig graden naar het schilderij, waarbij mijn blik onwillekeurig, als in een reflex, een fractie van een seconde tussen haar benen belandde. Meteen verwittigde ik me ervan dat niemand me begluurde. Net toen ik opgelucht wilde ademen, iets dat nauwelijks lukte door de storm, schoot er iets voor mijn voeten weg. Een brutale zeemeeuw vloog woest slingerend, opgestuwd door de stormvlagen, tot boven mijn hoofd, de restanten van een Surinaams broodje vastgeklemd tussen zijn snavel, en scheerde voorlangs het balkon van de derde verdieping naar rechts, terug naar de Maas. Dan moest ie nog een flink stuk dwars tegen de storm in! De

blikjes en lege zakjes met het groene blaadje erop bevuilden de straat en rolden verder, opgestuwd door enkele dwarrelende windvlagen, tot waar ik ooit zo trots de galerie had geopend en waar nu mijn dochter onverbloemd, als een ontbloot schilderij van de kleinzoon van Sigmund Freud en met haar benen wijd gespreid, de stad voorzag van 'baanbrekende' schilderkunst. Een volgend moment, ik draaide eerst naar links en rechts om er zeker van te zijn dat niemand me zag, betrapte ik mezelf erop dat ik mijn hoofd schuin hield. Dit deed ik net zo aandachtig als wanneer ik door een van mijn fabriekshallen wandelde en de opstelling nog één laatste keer inspecteerde, controleerde of alles eruitzag zoals voorzien. Zo benutte ik deze uitgelezen mogelijkheid om als liefhebber in alle stilte te genieten.

Een zielige triestheid overviel me met weemoed.

De kleinzoon van de bejubelde en verguisde psychiater, een begenadigd schilder met een uniek talent alles waarheidsgetrouw te vereeuwigen; waarom had ze een imitatieschilder van precies zijn werk gestrikt? Julia hield niet van Lucian Freud! Wilde ze me daarmee confronteren, mijn slechte smaak tonen en haar gelijk halen? Of wilde ze dat ik haar verachtte, wilde ze mijn begeerte haar voor eeuwig bij me te houden ontkrachten? Was het uit een soort barmhartigheid of uit een sinister medelijden ontsprongen, dit onsmakelijke idee met haarzelf in een dubieuze en vooral onflatteuze, of toch in ieder geval veel te gewaagde hoofdrol? Wilde ze me pijn doen in de ijdele hoop dat ik mijn onmogelijke wensen opgaf? Onze afspraak was helder, daar kon ik niet onderuit: na cum laude afronden van het gymnasium mocht ze tijdens haar sabbatical de kunstgalerie gebruiken. Nog zes lange maanden te gaan. Het hek piepte en kraakte onder het natuurgeweld van de storm, maar verzaakte niet. Toen ik mezelf aanstellerig de marmeren trap optrok en deze woeste nacht letterlijk achter me wilde laten dichtvallen, hoorde ik hun

gestommel en gegiechel. Een confrontatie moest ik zien te vermijden, dus ik dwong mezelf krampachtig een voorbeeld te nemen aan het hek en niet te capituleren, beklom de brandtrap en sloop als een dief in de nacht mijn eigen slaapkamer binnen.

Een verdieping lager kon El Bachir zijn ogen niet openhouden, onderuitgezakt op de bank en verwarmd door het haardvuur. Dit in tegenstelling tot Julia, die ontspannen tegen zijn getrainde borstkas aanleunde en droomde van een ontmoeting met de Rotterdamse kunstenaar Kees Verburg. Dit project hield ze voorlopig voor zichzelf. Ze fladderde van het ene naar het andere idee, zonder vastomlijnd plan. Haar liefvallige blonde koppie, zoveel brutaler dan haar vader vermoedde, zat boordevol kunstuitingen, creaties en suggesties voor optredens. Bij hun eerste ontmoeting had Julia zich volgens afspraak geschminkt in de zijkamer, eigenlijk niet veel meer dan een rommelig hok. Daarna had hij haar geschilderd. Naderhand had ze zichzelf vol bewondering vergaapt aan zijn atelier, maar niet zonder haar lichaam te ontdoen van de kleurrijke poeders, niet zonder zich terug aan te kleden. In haar strakke jeans wipte ze voetje voor voetje langs alle opgestelde attributen. Ze hield halt. Aan de muur hing een krantenknipsel met een door Kees geschreven tekst. Julia las het aandachtig: 'Eder serieus kunstwerk is een nieuw tijdsgewricht, een scharnierpunt in de tijd, dat het voorgaande en het komende van elkaar scheidt en wederom verbindt. Serieuze kunst doorbreekt de stomme, onbeduidende rechtlijnigheid van de almaar voortschrijdende tijd, geeft hem souplesse en buigzaamheid, soms met een lichte knik dan weer met een forse knak. Serieuze kunst dwingt de tijd stil te staan en biedt de mogelijkheid tot contemplatie: de gedachtestroom moet onderbroken worden met ijkpunten waarmee men zich kan verhouden. De tijd is een rivier die voorbijglijdt - de rivier stroomt altijd naar het nie-

mandsland - kalm en gestaag of versnellend wild en bruusk, met gevaarlijke draaikolken en onderstromen. Zij is te allen tijde indrukwekkend, soms doet zij ons dobberend zacht mijmeren, dan weer weet zij ons hevig te beroeren. De rivier is een gedachte-stroom: sta stil bij deze rivier of alles wordt één pot nat. Bezie haar van de kant; zie de rivier en zie hen die zich mee laten sleuren in de maalstroom, want de meesten van ons wensen slechts onderdeel te zijn, één te worden met de rivier. Zij gaan plompverloren te water, denken zich te kunnen laven door zich aan haar over te geven. Zij menen dat meegaan met de stroom verlichting geeft, verfrist, zij dompelen zich onder, wagen zich in het diepe. Met vreugdekreetjes spatten ze elkaar nat en prijzen de superieure rivier en haar waterkwaliteit en temperatuur om uiteindelijk kopje onder te gaan. Wanneer zij één willen worden met de rivier dan maalt zij daar niet om. Het advies is: houdt u zich bij pootjebaden; ga nooit verder dan tot uw middel, houd gepaste afstand. Dat geeft overzicht en inzicht. Geef uw ogen goed de kost en weet dat indrukken uitgedrukt moeten worden om alles niet onopgemerkt voorbij te laten gaan. Weet dat in verlichte tijden - wij leven in een hel overgoten verlichte tijd, waar alles schijnbaar zonneklaar is - de duisternis zich alleen maar klein houdt en zich samenbalt in het donker. Vrees de kritieke massa van deze duisternis, onderdrukking van indrukken betekent gevaar! Weet dat onder het sprankelend, licht tinkelend oppervlak van de rivier de duisternis heerst. Weet dat hoe meer mensen zich overgeven aan de rivier, de kolkende massa almaar woester wordt. Het feestgedruis in de rivier is kortstondig. Weet dat alles begint met een vraagteken. Waar zijn de vraagtekens gebleven?

Julia strekte zich weldadig uit, liet haar hoofd vallen, de blonde haren over de leuning van de bank. Hier ga ik meer mee doen,

fluisterde ze tegen haar silhouet, terwijl ze staarde naar het plafond waar de lichtval van de open haard speelde met haar schaduw. El Bachir was in slaap gesukkeld. Ook zijn hoofd hing achterover, de jonge mond halfgeopend.

De volgende zaterdagnacht oogde het water zilver. Een Siberische koudegolf had ruim voordat de lente doorbrak Rotterdam bereikt. Delfshaven leek op een nachtelijk schilderij van Anton Pieck. De kunstwinkeltjes aan de overkant verkochten hun beeldjes in beperkte oplage. Terwijl ik langs de vissersschepen en historische stoomboten wandelde, bestudeerde ik de gevels aan de waterkant en stuitte ik op een uithangbord van een overbekend biermerk: Pelgrim. Gretig stapte ik vanuit de ijzige kou over de eikenhouten drempel, want ik wilde niets liever dan de zorgelijke toestand rondom Julia de wacht aanzeggen. Hoe zou dat beter kunnen dan met drank? De zaak was afgeladen. Populaire muzieklanken verwarmde mijn innerlijk. Mezelf naar de bar geworsteld schoot een kruk vrij naast een rondborstige dame. Dorstig naar alcohol bestelde ik twee jenever.

‘Is die voor mij, ouwe kwibus?’

Zo diep in de nacht, met deze vrolijke meezingers en gastvrije entourage, negeerde ik deze brutaliteit en schoof een glaasje haar kant op, hief de mijne de rokerige lucht in, sloeg ‘m in één keer achterover en vroeg: ‘Nog eentje?’ Uitgeput wenkte ik daarop de ober. De energie ontbrak hem te attenderen op de wetgeving inzake rookruimtes.

‘Hèh, waarom hebt ik jou nooit nie gezien hiero?’ toeterde ze in mijn oor. ‘Nou, proost... op je gezondheid, ouwe!’

‘Dank je, insgelijks!’ riep ik. Het viel me op dat ze de zonnebank bezocht, tenzij ze recent een safaritrip had genoten. Haar hemd, zwart zonder mouwen met een popartachtige afbeelding van een grijsblauwe kat, zat zo strak om haar mollige lijf dat haar

vrouwelijke vormen uitpuilden van souplesse. Haar aanwezigheid, haar grove manier en rondborstige barkrukstandvastigheid, ik kon er niet precies mijn vinger op leggen wat me aantrok. Haar bravoure, een natuurlijk zelfvertrouwen, ingegeven door rechtdoorzee zijn, terwijl ze wist wat er omging in de bezopen koppen van zeemannen die ze urenlang had geanimeerd; er straalde een zekere realiteit van het Rotterdamse straatleven vanaf, ik denk dat dit het was. Als je iets té graag wilt, verlies je de realiteit uit het oog, daar moet je voor waken, Henk, sprak ik mezelf vermanend toe. Toch kletsten we er vrolijk op los toen een bokser zich tussen ons wrong, een jongeman in de bloei van zijn leven, maar als bokser leek hij op zijn retour: zijn neus en rechterwang flink gehavend, zijn gezicht toegetakeld met putten, deuken, bloeditstortingen en bulten. Zou dat ooit goedkomen? Ik vroeg of hij de bokswedstrijd gewonnen had. Daarop sloeg hij zijn arm om haar vrouwelijke schouderpartij vol bruinrode sproeten en keek me wazig aan. Vermoedelijk door gebrek aan intelligentie, schoot het wraakzuchtig door me heen. Het duurde zo lang dat ik de neiging kreeg me om te draaien. ‘Op punten verloren,’ zei hij eindelijk en bestelde drie bier.

‘Boks je al lang?’ vroeg ik nieuwsgierig en lichtjes aangedaan. Daar moesten ze om lachen, geen idee waarom. Hij als een boer met kiespijn, elke beweging in zijn gezicht was pijnlijk, en zij zonder inhouden, als een café dame die diep in het glaasje zat. Toen ze als kinderen begonnen te smoezen, goot ik mijn glas achterover.

‘Ik snapt die vraag Willem,’ zei ze, ‘meneer hebt gelijk. Het klopt toch ook?!? Zo ziet het eruit. Je moet naar een dokter. Ge-loof ons maar!’

‘Je weet dat ik dat niet doe,’ antwoordde hij en bestelde een drietal jenever. ‘De klojo’s! Ik krijg ze wel, die gluiperds!’

De ober zette de glaasjes voor ons neer. ‘Tuurlijk, John,’ zei hij en knikte opzichtig en vertrouwenwekkend van nee. Ik glimlachte zowaar, schrok ervan en bracht mijn mond terug in standje onweer.

‘Klojo!’ riep John, terwijl we de jenever achterover goten.

‘Wat is er gebeurd dan, joh?’ vroeg ik, want ik kon zonder moeite mijn bekakte manier van spreken mengen met plat Rotterdam. Vooral na enkele jenevers lukt dat perfect.

‘Die vuilakken hebben me te pakken gehad en mijn telefoon gejat, luilakken zijn het, lafbekken!’

‘Het zijn inderdaad klojo’s, Willem,’ zei Johanna. ‘Maar dat is slechts een kleine groep binnen hun gemeenschap!’

‘Tuig is ’t. Ze moste ze allemaal terugsturen. Die klootzakken krijgen mij niet klein. Willem zegt wat ie wil!’

‘Ben je ze zomaar tegengekomen?’ vroeg ik.

‘Ze hebben me gevolgd vanuit die kroeg aan de overkant, stelletje lafaards. Willem houdt zijn bek voor niemand!’

‘Hier heb je een theedoek met ijs,’ riep de barman tegen het gepensioneerde animeermeisje. Tenminste, ik mocht toch hopen dat tante Jo met pensioen was.

‘Ik zou de dokter raadplegen. Het ziet er behoorlijk ernstig uit,’ opperde ik goedbedoeld.

‘Denk je, r a a d p l e g e n? Het trekt vanzelf weg!’ riep hij en griste zijn fles Pelgrim bier van de bar. Johanna beantwoordde zijn vragende blik niet, waarop hij aangeslagen de kroeg in strompelde.

‘Ach joh, Willem was dronken gisteren, dan ken ie zich niet beheerse, weetjewel. Die gasten zijn verhaal komme hale, hè. Nou, proost ouwe! Op je gezondheid!’

Onder genot van een volgende borrel vervolgden we ons openhartige gesprek, waarop ik Johanna vertelde over mijn dilemma. Tot mijn verbazing wist ze behoorlijk veel van kunst, en

dan niet alleen van de recente kunstroof in de Kunsthal of van de aan lagerwal geraakte kunstenaars die bezopen naar haar borsten hadden gegrepen! Ze had een flink aantal schatrijke kunsthandelaren en armzalige kunstenaars leren kennen, zo in de loop der jaren. Nu deed ze het rustig aan: inmiddels werkte ze enkele avonden in de week als barjuffrouw van dezelfde ani-meerkroeg waar ze jarenlang vóór de bar haar trucjes had vertoond.

‘De tijden zijn echt veranderd, niet meer gewoon joh... Echt nie Henkie! Het respect, de gezelligheid en de kameraadschap is verdwenen en vervangen door een harde, cynische wereld met mensen zonder Rotterdamse humor. En zonder grenzen heh... uit Oost-Europa komme die meissies. Die werke nie voor hun eigenste plezier zoals in mijn tijd. ‘Het is een stukkie moeilijker voor die meiden, weetjeniet?’ vroeg ze, maar voordat ik kon antwoorden vervolgde ze: ‘Ik hebt echt met ze te doen, Henkie! Het zijn diep van binne lieve meissies. Mensen zoals iedereen, jij en ik! Ze kenne d’r ook niks an doen!’

Daarna barstte ze pas daadwerkelijk los: een stortvloed van woorden overspoelde me met zielige weemoed, verlangend naar rust. In háár kroeg hadden ze het goed, zo vertelde ze apetrots. Bij háár hadden ze het zelf voor het zeggen en bleef het bij animeren, dus gezellig meepraten, aandacht geven en een lolletje maken in ruil voor een duur drankje.

Spaans benauwd dat ze een term als ‘in die goeie ouwe tijd’ eruit zou gooien, vroeg ik: ‘Zijn ze allemaal zo keurig en braaf bij jou in die tent? Of zit je me te dollen?’

Jôh, schei uit, het is een vak! Wat die meiden buiten de deur doen, weet ik ook niet. Ze werken hard, er wordt veel van ze verwacht hêh; dat ze in een portiek of weet ik ’t waar voor een wip gaan, hoeft ik niet te wete. Vrijheid blijheid, joh. Niet dan?! Ik wil niet net doen alsof alles vroeger beter was, Henkie. Dat is

onzin natuurlijk, heh, zo zit tante Jo niet in mekaar! Het is nie te gelove wat die meissies nu motte doen voor hun poen. Kolere!

‘Ah ja... dat zal ook wel. Je hebt gelijk.’

Achter ons werd geduwd. Ik zette me met gestrekte armen af tegen de barrand en duwde de menigte terug de kroeg in. ‘Die is lijp. Neem eens ’n pil, joh!’ hoorde ik roepen.

‘Dat meissie van je... Julia, is het niet? Die wilt wat van je... die wilt jou iets vertellen. Geloof tante Jo maar op haar woord. Ze weet best dat je haar kunststukkie bekijkt. Hèhè, het hangt midden in de Witte de With, in jullie eigenste galerie. Dat ken niet anders, Henkiel!’

‘Zou je denken?’

‘Tante Jo weet gewoon alles joh,’ zei ze en glimlachte op haar rechtdoorzee manier. Ze wist hoe vitale mannen op respectabele leeftijd te charmeren.

‘We bestellen er nog twee,’ opperde ik, maar de strenge ober pareerde dit idee. Verslagen pakte ik de stapel bankbiljetten uit mijn broekzak, de helft dwarrelde de kroeg in. Willem snelde behulpzaam toe. ‘Zo slecht gaat die zaken niet!’ riep hij en dook tussen een wirwar aan spijkerbroeken, waar hij kruipend de helft in eigen zak liet glijden.

‘Voor de bühne gaat het altijd perfect,’ mompelde ik aangeslagen.

‘Gaat weg,’ riep Johanna. ‘Das veel poen, ouwe! Een berg pegels! Harde cash, Henkiel!’

‘Oké dan, je sjheb gelijk,’ antwoordde ik met dubbele tongval, bedankte Willem met een flinke fooi en waggelde naar buiten, de ijzige kou in.

Delfshaven oogde nog immer pittoresk als Anton Pieck. Als in een roes wandelde ik naar mijn kantoor in de Veerhaven, waar ik voor een van mijn auto’s halthield. Na enkele malen tevergeefs

aanklikken van de afstandsbediening – weigerde dat stukje technisch vernuft door de vrieskou of had ik de verkeerde sleutel te pakken? – besloot ik met mijn stomdronken harses zowaar verstandig te zijn. Nieuwsgierig en tegelijk bezorgd over de nieuwste kunstuiting die ik zou aantreffen, nam ik een korte wandelroute naar de Witte de Withstraat. Julia wil me dus iets vertellen! Een dochter die op zo'n manier communiceert is prachtig, een kenmerk van een uitzonderlijke band, bedacht ik toen piepende banden, de luidsprekers op volle oorlogssterkte, de hoek omzeilden. In het voorbijgaan zag ik een paar blowende jongemannen en een tweetal meiden, waarvan eentje me observeerde alsof ik haar vader was. Gepikeerd staaarde ze me na met een nergens op gebaseerde verwijtende blik van een verwend kind, en nam een haaltje van haar pretsigaret. Ik wandelde verder. Ergens halverwege zette ik voet in de roemruchte winkelstraat, waardoor ik een stuk naar rechts moest lopen om bij onze winkel te komen. Ruim voordat ik deze bereikte zag ik de menigte. Haar tweede raamplaatsing en nu al populair? Een groepje uitgaanders stond in een halve cirkel voor onze kunstgalerie, alsof er een ordinaire straatartiest optrad! Ik probeerde tevergeefs te zien wat zich in onze etalage bevond; zoveel belangstelling had Monique haar collectie nooit mogen genieten! Omzichtig schuifelde ik achterlangs, zodat ik kon meegluren. Enkele zwart-wit foto's vulden onze galerieruimte, prachtig opgesteld in een hoek van vijfenveertig graden van elkaar afgewend op verschillende hoogten – de leliewitte sokkels leken welhaast te zweven. Julia stond erop afgebeeld in een zelfportret, de camera losjes in haar hand, als een gevierde pornoster, maar toch ook weer niet, alsof ze speelde met haar imago van fotomodel annex sekssymbool; een parodie op eisen die de maatschappij stelt aan jonge vrouwen om zich sexy te kleden en verleidelijk te gedragen, een kritisch werk? Je zag overduidelijk dat ze zichzelf

fotografeerde, in compromitterende poses, uitdagend voor de spiegel, haar spillebenen uitvergroot in beeld. Haar liefvallige gezicht toonde zich in een vorm van overacting vermengd met agressieve onverschilligheid. Werde het haar opgedrongen? Het had iets aanstellerigs en artificieels. Toch kon ik begrijpen waarom dit als kunst werd bestempeld: enkele ogenschijnlijk simpele zwart-witfoto's die op porno leken, maar meer betekenden. Maatschappijkritiek door groteske overdrijving en karikaturale uitvergrotting? Prima kunst of niet, ondertussen lag Julia, mijn meissie, in halfnaakte poses onze etalage te vullen, en stond een groepje jongemannen met een slok op, een enkeling zelfs met vriendin aan zijn zijde, verlekkerd naar haar wijd opengeslagen benen te staren, haar knieën half opgetrokken gehuld in een panty waarvan de binnenkant onherkenbaar zwart toonde!

Bevende handen

Henk had de laadklep van zijn BMW 5i stationcar geopend en de onderdelen uitgestald in het grind gelegd. Een rolstoel in elkaar zetten bleek stukken minder eenvoudig dan zo'n apparaat ontmantelen! Wesseling staaarde vanuit de passagiersstoel voor zich uit, de leegte in. Het voetbalveld, het witgeschildeerde hekwerk, dit alles vervaagde toen vanuit het niets geuren van lang vervlogen jaren opdoemden. Zijn bejaarde neusvleugels vulden zich met de realiteit van het verleden. Al rap hoefde hij zijn ogen niet te sluiten; in zijn geestesbeeld verscheen die cruciale pot tegen Quickboys, het kampioensduel. Het publiek stond langs de kant te klappen en joelen. Na zijn beslissende goal, een seconde voor het eindsignaal, trok hij in extase zijn Oranje Zwart T-shirt uit, spurtte het halve veld over, draaide zijn voetbalshirt in het rond en slingerde het, aangekomen bij de tribune, zo ver mogelijk het uitzinnige publiek in. De champagne knalde uit de fles; ze tilden hem op en droegen hem op handen naar de kantine, waar de fans hem en zijn medespelers onder bloemen en felicitaties bedolven. Het voltallige bestuur stond keurig opgesteld te applaudisseren, allen in driedelig pak gehesen en met een hoge herenhoed balancerend op hun kruin. Mensen klaptten en lachten uitzinnige tranen van vreugde. En dat alles in oorlogstijd! De mentale ontlading was immens, af te lezen aan de woeste arm-bewegingen van Wesseling. Ondertussen had Henk het voor mekaar gebokst. Tenminste, een voorbijganger was hem te hulp geschoten. Wesseling erin gehesen, de bolide via het elektronische alarm gesloten, duwde hij de rolstoel tot over het grindpad langs het modderige oefenveld. De zwaar geworden bal zat onder de klei toen ie onder Wesseling verdween, vastgeklemd

onder de vooras. Elenoor gilde en tierde dat ze de bal nú terug wilde... anders zou ze de politie roepen, zo dreigde ze witheet, kokend van woede. Haar schelden hield aan, alsof ze het niet kon laten. Het jongetje trok zich er niets van aan, rende op Wesseling af, dook behendig onder het witgeschilderde hekwerk en vroeg verlegen of hij de bal vanonder de rolstoel mocht halen.

‘Hoe heet je?’ vroeg Henk.

Elenoor bezwoer de hulp van politie in te roepen, gilde hysterisch ‘houdt de dief!’ en ‘ze pakken mijn buurjongen en stelen onze ball!’. Daan probeerde haar gerust te stellen, iets dat van zo’n afstand niet lukte. Stond hij dichterbij, dan had het ook bar weinig kans van slagen gehad. Zo was Elenoor, ze paste niet in een hokje. Op haar was, ook door professionals in de psychiatrie, geen label te plakken.

‘Daan,’ antwoordde de jongen en wiebelde ongeduldig op zijn hardleren kicksen. ’s Nachts droomde hij ervan te voetballen met het nieuwste model, gemaakt van superzacht Taurusleer. Hij moest nodig plassen en wilde de bal hebben.

‘En je achternaam?’ vroeg Henk.

‘Figeë, meneer. Daan Figeë dus...’

‘Hmm... Figeë, Figeë,’ mompelde Henk. Er schoot hem niets te binnen. ‘Oké, pak je bal dan! Kom op!’

Dat liet de jongen zich geen tweede keer zeggen! Hij dook onder de rolstoel en reikte met zijn uitgestoken armpje zo ver hij kon. Zijn hand gleed weg, de bal zat vaster dan gehoopt. Hij trachtte hem zo ver mogelijk in te deuken. Het lukte! Met vuurrode koontjes, de bal voor alle zekerheid met een prachtige effectboog meteen naar Elenoor geschoten, stond Daan pal voor Wesseling apetrots doch verlegen te grijnzen. Zijn oranje-zwarte T-shirt zat onder de modder. Wesseling keek hem wazig aan, afwezig. In gedachten was hij bij zijn eigen jeugd aanbeland. ‘Duiken! Die moffen schieten je overhoop!’ schreeuwde hij.

‘Kom je naar het eerste elftal kijken?’ vroeg Henk. Ondertussen gaf hij zijn oom een paar geruststellende tikken op zijn schouders, wetend dat dit hem kalmeerde.

‘Ja, mijn vader speelt mee.’

‘Oh! Nou, vooruit dan jochie. Ze gaan beginnen!’ riep Henk en duwde de rolstoel met de te vroeg juichende oom naar voren. Nog niet aan de zijlijn stak Wesseling beide handen theatraal te lucht in, terwijl zijn clubsjaal in de onvoorspelbare windvlagen woest heen en weer wapperde. Een handjevol stormvast publiek applaudiseerde. De eerste doelpoging van Cor Figee, een verwoestend schot vanaf zeker dertig meter, werd na een snoekduik ternauwernood overgetikt door de doelman van Quickboys.

Daan was vliegensvlug onder het hekwerk geschoten, het modderige oefenveld op. Wilde Elenoor naar de wedstrijd kijken? Plotseling wenste ze allereerst een roze koek. Daar, zo besefte de jongen, was ze met geen tien paarden vanaf te brengen. Hoe hard zou ze gaan gillen, wanneer hij voorstelde de wedstrijd tot de eerste helft te volgen? Eenmaal in de kantine tekende Elenoor poppetjes in de beslagen ramen. Buiten klonk luid gejuich, de menigte applaudiseerde. Hadden ze gescoord? Een doelpunt voor de thuisploeg? Daan rende naar buiten en sprintte naar een plek waar hij de wedstrijd kon zien, al was dat grotendeels door het visnet. Onderweg nam hij een hapje. Cor Figee legde de bal op de penaltystip. Hallo! Wie heeft deze stip geverfd? Jeetje nog aan toe, welke terreinknecht is hier bezig geweest! Zo goed en zo kwaad als dat lukte, eigenlijk was het ondoenlijk, legde hij de bal neer. Hij wilde al naar achteren lopen, vijf afgemeten passen, toen hij zag dat de bal lichtjes bewoog. De scheidsrechter floot. Cor Figee zette een paar passen terug en bukte wederom naar de zwart-witte bal. Een verkeerde balplaatsing kon hij zich niet veroorloven! Het publiek joelde, die verrekte fans van Quickboys ongetwijfeld. Hij deed er

bewust een schepje bovenop. De bal zal doodstil liggen, anders geen penalty van Cor Figeel! Tjonge, die stip was zo slecht gekalkt, dit zou verboden moeten worden! Wie had dit gedaan? En vooral, wat doe je eraan?! Zo goed en zo kwaad mogelijk plaatste hij de leren bal noodgedwongen half naast de witkalk. Dat leverde esthetisch gezien een niet zo fraai plaatje op, maar wat kon hij anders ondernemen? Cor was niet opgeveerd of de scheidsrechter floot opnieuw, een stuk fermer dan de eerste keer. Nu niet inhouden, daar heeft niemand wat aan! De aanloop... gevolgd door een verwoestend schot waar Ronald Koeman van zou glunderen, zo snoeihard knalde de bal op de doelpaal. De afketsing terug in het veld had zo'n kracht dat de bal langs hem vloog, waarop een verdediger hem blind over de zijlijn schoot, de gure, regenzware lucht in. Door een rukwind werd de voetbal meegezogen en met een slinger gedropt op het oefenveld. Een doffe knal. Daan sprong, het restant van zijn roze koek in zijn hand geklemd, onder de balustrade, rende door de modderpoel en zag dat de bal weliswaar onder de modder zat, maar op een droog stukje grond lag en niet al te topzwaar was, waarop hij tijdens zijn aanloop calculeerde dat een boogbal met de buitenkant van de wreef tot de mogelijkheden behoorde. In zijn fotografische geheugen de positie van de goal bewarend raakte hij de bal zo perfect dat deze, ondanks de onmogelijke hoek, keurig het doel van Quickboys indraaide. Temeer daar de keeper net een slok uit zijn bidon nam en bukte om zijn handdoek uit zijn tas te pakken, was het een koddig gezicht. Elenoor, net uit de kantine gelopen, riep 'Goal!'. Het publiek schaterde en klapte. De jongen zijn hoofd liep vuurrood aan, als versteend bleef hij staan in die modderpoel; alles zat onder de drab en nattigheid. De wedstrijd ging verder, het publiek keerde zich van hem af, de elftallen vervolgden hun strijd. Hij nuttigde een laatste hap. Het smaakte niet, hij hield niet van roze koeken. Waarom had hij er eentje

genomen? Durfde hij geen andere versnapering te nemen, had hij zo onbewust een scheldkanonnade van Elenoor vermeden? Na afloop van de voetbalwedstrijd bezocht hij de kleedkamer. De wasem van de douchedampen belette hem het zicht. Het rook zo sterk naar middelen tegen verkrampde spieren en gewrichtspijn dat hij nieste. De geur prangde pijnlijk en toch aangenaam in zijn neusvleugels. Overdonderd door de baldadige sfeer en entourage van de mannen schudde hij verlegen zijn hoofdje toen hij werd aangeschoten door een teamspeler.

‘Gefeliciteerd, ik hoorde dat je mag voorspelen voor Feyenoord’, vroeg de keeper en keek hierop verwachtingsvol, maar gereserveerd en zonder vertrouwen naar de overkant.

Cor Figee reageerde niet. Veel te druk bezig met het inruimen van zijn voetbaltas was hem de vraag ontschoten. De schoenen liet hij erbuiten: nog steeds te modderig, ondanks het afslaan van het klamme gras en harde boenen in die schoenbezem. Hij lijnde de sokken uit, op de millimeter gelijk naast de netjes gevouwen voetbalbroek, het trainingspak keurig daaronder: zwart naast zwart, soort bij soort. De immense concentratie leverde een puike tas spullen op. Bestonden er wedstrijden kleding inpakken na het voetballen, dan won hij op afstand van de concurrentie! Toen alles gereed was, begon hij zijn monoloog over het werk, over de gunstige vooruitzichten. De onzinnige kritiek als zou de heer Van Wijnen-Swarttouw een gladjanus zijn, een brutale investeerder die over lijken ging, wuifde hij weg als schandelijke laster en smaad. Cor Figee had niet door dat hij hiermee de tekst herhaalde die Henk zijn pr-manager bezigde. Had hij het wel degelijk in de smiezen, het zou hem niet deren; de waarheid dient verteld en met hand en tand verdedigd, ook in de kleedkamer, ook na een gelijkspel. Wat zeg ik? Juist in de kleedkamer! Dat is altijd zo geweest. Met trots vertelde hij hoe zijn collega’s van de ondernemersraad de anderen hadden overtuigd tien procent in

te leveren. In een pittige, ja, in een loodzware vergadering hadden ze dit voor elkaar gebokst. Hun enige kans te laten zien solidair te zijn en geloof te hebben in Henk zijn kwaliteiten en bravoure, zijn exceptionele inzichten en *last but not least*: zijn helicopterview. Na afloop wimpelde hij de suggestie een biertje te drinken af. Er was geen tijd te verliezen. Keurig volgens de verkeersregels reed hij naar huis, al schold hij zo nu en dan op de vele stoplichten die, het zou eens anders zijn, immer op rood sprongen wanneer hij arriveerde. Elenoor en Daan stapten uit en zwaaiden hem verbouwereerd na. Even later bereikte hij de Waalhaven, zijn kantoor, waar hij de aktetas uit de kofferbak haalde, pal naast de voetbaltas afgemeten vastgepind met een springtouw. Daar kon niets mee misgaan. Nu de vergadering nog. Met bevende hand nam Cor Figeo een slok. Hij hoopte dat het niemand aan tafel opviel hoe zijn linker ooglid tikte. De stress, de lange dagen en boven alles de verantwoordelijkheid zo'n belangrijke klant te ontmoeten, een account waarmee de zaak voorlopig kon worden gered, ging niet in zijn kouwe kleren zitten! De Russen, alle drie met rooddoorlopen ogen, geboden sterke koffie. Cor Figeo knikte verontschuldigend, stamelde 'yes, yes of course,' en kneep in het hengsel van de koffiekkan tot ribbels een striem in zijn handpalm kerfde. Waarom had Nel niet bijgevuld? Het irriteerde hem mateloos, dat gebrek aan discipline en inzicht! Begreep ze niet waar het om draaide? Had Nel geen besef van de belangrijkheid van dit project? Dit viel hem bitter tegen. In de keuken schuifelde ze achterlangs terwijl hij bezeten boenend de koffiekkan spoelde. Ze raakte hem bijna aan, net op tijd kon hij zijn schouder wegtrekken. Verbeten, op zijn tanden knarsend, nam hij zich voor met haar te praten als alles achter de rug was. Er moest een verklaring zijn voor haar gedrag, zo kende hij haar niet! Had ze soms problemen thuis, met haar man of

kinderen, puur en alleen omdat het zondag was? Werk gaat altijd voor, hèhè, dat is logisch. Zonder werk geen broodbeleg!

Teruggekomen in de sober ingerichte vergaderzaal – ook hier stonden zelf gefabriceerde tafels zonder aansprekend design – excuseerde hij zich beleefd. De Russen negeerden hem gemakzuchtig. Drie keer, met enkele seconden tussenpauze, herhaalde hij zijn excuses. De middelste Rus tipte het tabletscherm aan, de andere twee brabbelden iets in het Russisch. Cor Figeë schonk de koffie en plaatste de kopjes keurig bij zijn gasten, vroeg vriendelijk of alles naar wens was, of ze soms suiker of melk wensten. Enige norsheid hoort bij hun cultuur, dat is schijn. Het lijkt zo omdat wij hun gewoonten en gebruiken niet kennen. Wanneer ze loskomen verandert dit. Als klap op de vuurpijl haalde hij de relatiegeschenken tevoorschijn. Bij elk van de drie Russen plaatste hij een prachtig delfts blauw molentje en een schitterend setje klompjes; verfijnd geschilderd vakwerk. Nukkig namen ze kennis van zijn presentjes. Toen Cor Figeë voorstelde te beginnen schenen ze hem niet te horen. Moest hij harder praten, zo hard als zij zelf converseerden? Tikken met zijn lepeltje? Nee, dat zou onbeleefd zijn! Overdreven kuchen dan misschien? Veel te opvallend en brutaal. Wat te doen?! Jammer dat er geen Russische collega's op de zaak rondliepen, dat zou handig zijn geweest! De meerderheid van alle Rotterdammers behoort nu tot de allochtonen. Het zijn er zoveel dat je als autochtoon in de minderheid bent. Zelfs onze nieuwe koningin feitelijk. Nee, dát is het probleem niet. Het woord allochtoon kan worden afgeschaft. En ze verrichten prima arbeid, altijd al gedaan. Maar waar we ons terecht zorgen om maken is die minderheid met criminaliteitscijfers, die groep die alle positieve discriminatiesubsidies opeist, ondanks de op de vrije universiteit opgeleide imams en noem maar op. Zelfs dan weten ze te ontsporen! Ondertussen

kost het bakken bijeengeschraapt gemeenschapsgeld, maar het helpt niets! Een vrouw in een rok is een hoer, zonder hoofddoek is ze een schande, een ongelovige is fout en een homo is ziek en moet dood, zo schrijft hun subcultuur dat voor, een cultuur waar ze krampachtig aan vasthouden met verplicht dubbel paspoort, luxueus wonend in Nederland waar ze gretig misbruik maken van naar hun geboorteland gestuurde kinderbijslag voor kinderen die alleen op papier bestaan. Kortom: het is dus niet zozeer hun eigen schuld, bedacht Cor Figeë genuanceerd. Normen en waarden verschillen, dat heb je altijd. Het had zo mooi kunnen zijn, maar Russen hebben we niet in huis.

Nerveus schuddend morste hij koffie op de multomap, opengeslagen op het zorgvuldig opgebouwde dossier van dit vitale project. 'Potverdorie!' schreeuwde Cor Figeë, schrok van zijn eigen stemverheffing en inspecteerde ineengekrompen de schade. Schichtig tuurde hij in het rond, zijn hoofd laag tussen zijn schouders. Voor het eerst sinds hun komst reageerden de Russen. Ze mompelden iets en trokken hun stropdassen recht. De middelste Rus stopte de tablet in zijn aktetas.

Tergend langzaam

De kater sloeg hard toe: als een linkse uppercut gooide hij me terug op bed met stekende pijn tussen mijn oogkassen. Wanneer ik piekerde over de communicatieve boodschap die er school in de nieuwe kunstuiting van Julia, werd de pijn onhoudbaar. Daar moest ik subiet mee stoppen. Nukkig nam ik twee aspirines in, goot morsend een paar extra slokjes water achterover en sloeg het dekbed over mijn hoofd. Haar zwart-wit fotobeelden brandden op mijn netvlies. Als afleiding sprong ik uit bed en fabriceerde een gezond ontbijt met gekookte eieren, gemengd fruit en verse jus d'orange. Monique was me ontvallen en Tatjana liet met de dag vaker verstek gaan – ze kwam nog elke keer met een gegronde reden aanzetten, dus ik kon haar technisch gezien niet ontslaan zonder dat het me geld zou kosten. Noodgedwongen kookte ik nu zelf. Dat beviel boven verwachting goed. Aan dit ontbijt had ik niet genoeg, daar kan een mens niet op leven, dus ik plaatste het Chinese porselein, gevuld met zalmmoot die was gebakken in een vleugje citroen, op de witteken tafel van Jan des Bouvrie en zag tot mijn ontzetting dat in Buitenhof wederom niet werd gerept over het immigratieprobleem in onze havenstad: toch een van de grootste havens ter wereld! Ook in de herhaling van 'boeken' van de VPRO zag ik dezelfde gezichten. Dit vond ik zo mogelijk nóg pijnlijker. Geen uitzonderlijke schrijvers met een andere, spraakmakende visie, nee hoor, wederom iemand uit dezelfde gezapige klik mensen die elkaar de hand boven het hoofd hielden, alsof Nederland bestaat uit de Amsterdamse grachtengordel en 't Gooi. Geërgerd klikte ik de uitzending weg. Hoe lang zal het duren eer de hele zaak ontploft? Een jaartje of twee á drie, langer niet. De huidige

crisis wordt mede veroorzaakt door deze onbuigzaamheid in de culturele sector. Wij ondernemers doen dit stukken beter; bij ons is creëren, ter discussie stellen en uitdagen van de status quo een kernactiviteit! Een vanzelfsprekendheid, dat is het! Vernieuwen zit in ons ondernemersbloed. Die mediawereld moet op de schop, de botte bij erin! Toch was het niet mijn gewiekste manier van zakendoen of mijn bevlogenheid voor deze sociaaleconomische problematiek, maar de liefde voor kunst en meer specifiek voor onze kunstgalerie in de Witte de Withstraat, waar Monique haar hart van opbloeide. Haar enthousiasme had me overtuigd deze galerie aan te schaffen en onze liefde te complementeren met kunst: een fatale vergissing! En nu, in deze nawinterse dagen waarop iedereen reikhalzend uitkeek naar een verwarmende lentezon, viel het me zwaar dat zij er niet bij was om te genieten van de uitzonderlijke prestaties van Julia. Natuurlijk, haar werk was provocerend, maar dat was het ergste niet. Ik sloot mijn ogen en zag hoe Monique het openingslint doorknippte. Dit verjaardagscadeautje, deze kunstwinkel, bleek een schot in de roos. Misschien mijn laatste ooit aan haar adres?

Op het moment dat ik meewarig een eerste hap wilde nemen stormde Julia de trap af, achterna gezeten door een jongeman van buitenlandse komaf. Een Marokkaanse jongen zo te zien! Mijn hart sloeg over, maar ik verzaakte niet en vroeg of ze iets wilden ontbijten, prepareerde het en zette het netjes naast mijn inmiddels lauwe zalmoot. De jonge Marokkaan deed zich alleraardigst voor, een meevaller. Mijn gedachten gingen echter uit naar Julia en haar kunstwerk. Wat wilde Julia mij vertellen? Wilde ze mij verduidelijken dat ze een zelfstandige vrouw geworden was, eentje die haar eigen keuzes maakte? Dat ze haar eigen vriendjes koos en niet meeging in de schoonheidsidealen van de fotomodellenwereld, maar daarmee speelde zoals zij dat wenste?

Ja, wanneer je het zó benaderde leek het moedige kunst. Door de vermoeidheid staarde ik haar verward aan, ik kon het niet tegenhouden. De lieve schat attendeerde me hierop met een nonchalante en vooral elegante handbeweging langs mijn trillende mondhoeken, waarop hetzelfde gevoel als vroeger me bekreep, wanneer Monique mij onverwacht uit een waas van verwondering en diepe zielenroerselen haalde door een terloopse aanraking of beweging, ondersteund met een begripvolle glimlach waarmee ze aangaf dat ik er ook niets aan kon doen, dat ik soms nu eenmaal in de fout ging op dit punt. Het was alsof ze mijn onvolkomenheid had geaccepteerd zoals je domigheden van een baby of van een demente ouder voor lief neemt. Maar nu staarde ik dus op eenzelfde manier – als een onwetende puber – Julia aan en kon ik het niet helpen een glimp van haar spillebenen onder haar loshangende hemdje op te vangen! De vermoeidheid van de zaterdagnacht had me te pakken, de weerstand viel weg, waardoor ik werd geraakt door dit beeld zoals dat niet hoort, ja, zoals een man betoverd wordt door een aantrekkelijke vrouw! Ik schrok zo hevig dat ik stokstijf, als een mummie uit het oude Egypte, op mijn rondtollende designstoel van Jan des Bouvrie bleef zitten. Gelukkig spurten ze de trap op en negeerden ze mijn te lang aangehouden, hunkerende oogopslag. Julia giechelde. De onzalige gedachte aan wat ze boven aan het doen waren kon ik een halt toeroepen door me te concentreren op het tv-programma van de boeddhistische omroep.

De navolgende dagen verliepen tergend langzaam; het gepieker bleef. En erger, nu kon ik ook tijdens mijn werk aan niets anders meer denken! Iedere dag dat dit langer duurde was er één te veel. De liefde voor onze villa was mijn enige houvast, een bakken van rust. Wanneer zou ze haar kunstenaarschap beu worden en die medische opleiding starten? Zou ze genezen zijn na deze sabba-

tical in de kunst? Vanaf haar zesde wilde mijn meissie niets liever dan arts worden. Het had zo mooi kunnen zijn. Meebuigen en uitzingen, Henkie! Na een paar maanden uitleven in de kunstenaarsscene krijgt ze er vast genoeg van. Misschien wilde Julia me tonen dat ze volwassen werd? Of was het vele malen erger en dreigde ik alleen onze villa met huishoudster te bewonen, nadat Julia ontspoord aan de heroïne verslaafd in een psychiatrische kliniek belandde!? Dat nooit! Ook zakendoen was nu een kwestie van overleven: het rommelde zodanig in de sectoren waarin we opereerden, dat mijn holding in zwaar weer verkeerde, wat zeg ik, zich in een allesverslindende orkaanstorm bevond. Aldus piekerde ik er lustig op los, het hield geen pauze; steeds krampachtiger greep ik naar kalmeringspillen, alcohol en de roes van wandelen, gewoonten die ik tenminste kon koesteren. Het zou allemaal abrupt kunnen eindigen?

Toen het eindelijk zaterdagavond geworden was bleef de zon langer boven de vertrouwde pakhuizen hangen, statig gelegen aan de overkant van de Maas. Bovendien werden we de laatste dagen getraakteerd op sporen van de aankomende lente: een voorproefje had zich aangediend. Een milde zeewind, pal uit het zuidwesten, verving de koudegolf. De vriesbestendige bloembollen liepen uit, de mensen werden vriendelijk. Ze hadden uitgezien naar deze eerste lentezon zoals een kind kan snakken naar een favoriet snoepje, maar zelf keek ik vooral reikhalzend uit naar een fatsoenlijke kunstuiting van Julia! Zou ik gelovig zijn dan had ik ervoor gebeden dat ze vanaf heden prachtige figuratieve kunst, dus zonder intentie te shockeren, zou creëren. Juist van mijn kleine meissie had ik iets beters verwacht, ik bedoel, ze had het gymnasium toch niet voor niets cum laude afgerond! Ja, van mijn slimme dochter had ik gehoopt op een subtieler spel, een geraffineerde manier om de huidige macht te doorbreken. Ik

besloot de route in te korten door de watertaxi naar Delfshaven te nemen. Door dit kat- en muisspel met mijn gewoonten intensiverde de aangenaam pijnlijke opgewondenheid. Wat zou ik deze keer aantreffen in onze kunstgalerie?

Inmiddels had ik door dat Julia op maandag de nieuwe kunst installeerde die ze zaterdagavond had vervolmaakt. Haar nieuwste werk had dus al de hele week voor ons winkelraam gestaan, gehangen of gelegen! Gedisciplineerd wachtte ik doelbewust tot zondagochtend. Het bedwingen van deze aandrang verschaftte me voldoening. Diep vanbinnen genoot ik van het niet-weten, van de opgebouwde rillingen, het afzien door mentale en fysieke hunkeringen die ik voelde tot zaterdag tijdens de wandelingen, ja, tijdens alles wat ik in de tussentijd uitvoerde tot diep in de nacht, wetende dat haar kunstwerk het nieuwsgierige Rotterdamse publiek had vermaakt of gechoqueerd, terwijl een combinatie van deze kenmerken niet ondenkbeeldig was! Ik besepte dat ik niet kon wijken voor haar provocaties. Door deze stadswandelingen raakte ik geïnteresseerd in woonhuizen die ik anders zonder omkijken passeerde, gedachteloos en blind voor de omgeving. Kortom: tijdens deze pijnlijke kwelling, niet wetende wat ik zou aantreffen, leerde ik Rotterdam van een andere kant kennen. Enkele weken geleden had ik Annegreet gevraagd tweedehands kleding in te zamelen. En nu verkleedde ik me op kantoor tot een bijna zwerver die nog nét zijn laatste huur kon betalen, tot een dakloze die de kantjes ervan afliep. In deze verslofte outfit voelde ik me vrij als een vogel in mijn eigenste stad; prachtig vond ik dat! Mijn driedelig pak stopte ik in de koffer, klaar voor de stomerij. Daarop hees ik mezelf grootmoedig in deze rommelmarkt spullen, die ik nog wel even iedere week liet wassen door mijn huishoudster Tatjana.

Net op het moment dat ik het bedrijfspand verliet, werd de Veerhaven getrakteerd op een oranje gloed over de statige huizen en de kade, in rap tempo vervangen door een dieprode schaduwpartij. De temperatuur nam hierbij af tot slechts enkele graden boven het vriespunt. Mijn zwartwollen trui zat los, terwijl mijn versleten leren jack stoer oogde, vol onherstelbare beschadigingen. Iets in mij hoopte Johanna te treffen. Een jongensachtige bravoure overviel me met stout plezier. Een gevorderde leeftijd was interpreteerbaar tegenwoordig, een gemiddelde van boven de vijftig zou ons maatschappelijk klimaat gaan bepalen, dus waarom zou ik, Henk van Wijnen-Swarttouw, niet op een ouderwetse kroegentocht kunnen gaan en zo deze zorgelijke zaterdag – de fiscus en het OM hijgden in mijn nek – aanvullen met de meer aangename kanten die het leven te bieden heeft? Je moet het zelf doen, barmhartigheid bestaat niet! De behoefte aan deze wandeling, vrij en alleen, werd sterker; ik verheugde me tijdens mijn werkweek op dit begin van de ongewisse zaterdagavond waarop ik incognito het hazenpad koos. De tweedehands kleding zat als gegoten. Ik voelde me zo vrij als gefantaseerd en besepte dat Julia haar ontsparingen positieve gevolgen meebracht. Alleen Johanna zou ik dit alles haarfijn kunnen uitleggen. En laten we eerlijk zijn: is daar de nacht niet voor, zijn daar de kroegen niet voor opgericht? Zijn ze niet uitgevonden om vreemdsoortige zorgen, kromme gedachten en tegenstrijdige gevoelens te delen? Beslommeringen die je in je nabije omgeving niet wilt of kunt uiten? Wanneer ik onverhoopt niemand ontmoet om tegenaan te kletsen, kan ik mijn verhaal altijd nog kwijt aan de bolders in de kademuur, pal voor het We-reldmuseum, grapte ik kinderlijk mistroostig.

Een vrachtschip gleed voorbij; het was zo'n stevige, diepliggende jongen met sigaar aan de voorkant. Het onooglijke logo van mijn

vader zijn onderneming, glad als een aal, schoof prominent langs. Tergend langzaam verdween ie uit zicht. Geërgerd nam ik een flinke teug uit de gecamoufleerde flacon die ik had opgevist van zolder, gevuld met Vlaardingen ijsmoppen likeur, mijn favoriete opwarmer voor onderweg. Ik kon niet wachten tot de lente definitief haar intrede deed, zodat ik 's ochtends vroeg op pad kon, onherkenbaar struinend over de Willemsbrug. Hoe anders was dit vorige week verlopen, toen ik mezelf vastgreep tijdens de hardste windvlagen! Nu alles buiten kalm oogde, verhevigde paradoxaal genoeg de pijnlijke doodsangst Julia te verliezen in die alles en iedereen opslokkende menigte, in die kolkende massa. Wat zeg ik: het sloeg keihard toe en liet me niet meer met rust. Alsjeblieft, een niet-provocerend kunstwerk! Misschien was ze tot inkeer gekomen door negatieve reacties van haar vriendinnetjes? Als kop-van-jut, als spelbreker fungeren is voor niemand lang vol te houden, zelfs niet voor mij, mensen. Hoe gemakkelijk ze daarmee omging! Ik deed mijn best, maar er was geen spoor van terugtrekken te ontdekken, integendeel! Julia's timide oogopslag leek permanent verdreven door een ondeugende, wilde variant met bijpassende presentatie in haar dagelijkse outfit! De gelijkenis met Monique werd minder. De pijn zat vast in mijn lijf, ze bouwde in de loop van de week langzaam op. Ook daarom vond ik wandelen aangenaam, het was alsof ik werd geholpen door een hogere instantie en gedwongen werd naar een bedevaartsoord te lopen, urenlang tot diep in de nacht, tot ik in het stilste uurtje van de week – zondagochtend tussen vijf en zes – onze galeriewinkel in de Witte de Withstraat bereikte.

Op het stoïcijns kabbelende water voeren enkele vrachtschepen, handig ontweken door zo'n watertaxi met een kajuitframe van teakhout. Even leek hij zelfs te zijn ondergedompeld, maar dat bleek gezichtsbedrog. Ik vond ze grappig om te zien, maar nam

zoals altijd de moderne watertaxi die vol gas over de Maas knalde en golven veroorzaakte hoger dan de boeg, tot waar hij de Kop van Zuid rondde om aan te leggen tussen de natte ballen en mijn bestemming: Hotel New York. Meteen bij binnenkomst werd ik naar mijn tafel begeleid door de stagiaire. Zoals afgesproken negeerde ze me volkomen, terwijl ze haar jonge lippen bevochtigde met feloranje lippenstift. Ik moest me vooroverbuijen om haar een zoen op haar wangen te kunnen geven! Ze keek niet op of om, bleef in haar spiegeltje bezig met inspectie van haar make-up, haalde haar smartphone uit haar handtas van kattenhaar (iets waar ik een bloedhekel aan had! Het deed me denken aan die idiote ‘dierenliefhebster en activistische kunstenaar’ die haar eigen kat had gewurgd) en begon eindeloos te communiceren. Maar met wie precies!? Ondertussen wenste ze niets minder dan de duurste champagne. Tijdens het diner nuttigde ze slechts enkele minuscule hapjes met groente en stukjes vis, waarbij ze ook nog eens driekwart van haar bord liet liggen! Verveeld staarde ze uit het raam. Hoewel ik probeerde te genieten van de gebakken zeeduivel, van de entourage en van de gasten die af en toe een steelse blik op onze tafel wierpen, nieuwsgierig naar hoe deze zaterdagavondvork in de steel zat, bekwam me een angstig gevoel van onvermogen haar te pleziëren. Na de espresso als dessert schuifelde ze van tafel om eindeloos met een aan de bar zittende jongeman te converseren. Toen hij haar een drankje wilde aanbieden en ik haar voor de zoveelste keer wenkte, ditmaal gepikeerd en wanhopig smekend, slenterde ze naar de watertaxi. Terwijl mijn opgewondenheid toenam, ontspanden mijn nekspieren.

Op het moment dat het Maaswater langs de boeg spoot begon ik te trillen van gezonde levendigheid, overweldigd door het machtige en tegelijk zo nietige gevoel met zo’n snelheid op dit brede,

volledig gecultiveerde water te varen, de Maas omringd door vrachtschepen, golfplaten, loodsen, kranen en op de kade wachtende pallets vol scheepsladingen, tot het sober verlichte Deltahotel in beeld verscheen. In de verte leek het hotel een van de vele raffinaderijen langs de waterkant. We wiebelden de ponton op. Nu mocht ik haar middel beetpakken, tenminste, ze tolereerde het uit gemakzucht. Het was alsof ze het eigenlijk niet wilde, maar niet de moeite nam me daarop te wijzen of corrigeren, alsof ze elk moment zou kunnen uitvallen met een uitbrander. Hierdoor kreeg ik het gevoel op mijn tenen te balanceren, delicaat handelend om haar te gerieven! In onze kamer aangekomen, ik huurde steevast nummer 33, mocht ik op de stoel plaatsnemen, waarna ze verveelt enkele foto's van zichzelf nam, haar benen wijd en met opgetrokken knieën, de doorzichtige panty slordig en strak in haar kruis, zo donker dat er niets concreets te zien was en in een houding van een vreemdsoortige combinatie van fotomodel en pornoactrice. Een uitdagende pose die niets te raden overliet! Terwijl ze haar feloranje lippenstift uitsmeerde over haar gezicht, met slordige vlekken op haar kin, verwisselde ze moedwillig haar verveelde oogopslag met een uitdagende blik. Deed ze bewust aan overacting om mij te plezieren? Plotseling keek ze op.

‘Wat zit je te staren!’ riep ze kwaadwillig en gepikeerd.

‘Sorry,’ zei ik berouwvol.

Ruim een uur later wandelden we naar de bar.

Aangezien we beiden de watertaxi wilden nemen, deed zich de ongemakkelijke vraag voor of we tegelijk terug zouden varen. Dit loste ze echter reuzehandig op door aan de bar een cocktail Night-Sin te bestellen en een monoloog van een spraakzame zakenman van allochtone afkomst te ondergaan, haar benen ontbloot kruisend voor zijn gulzige ogen. Hij begon met de seconde enthousiaster te vertellen. Zijn indrukwekkende borst- en

schouderpijnen sprongen uit de naad van zijn driedelig pak, al veinsde hij koelbloedig te blijven. Tja, die bleven nog wel even gezellig keuvelen! Achter hen, aan de overkant, blies een wolkje uit de donkergrijze schoorsteen. Tussen de sprankelende lichtjes van buisconstructies en tankinstallaties voelde ik aan mijn ingewanden hoe de watertaxi een messcherpe bocht naar links inzette, langs de raampartij van het over het water uitstulpende hotelgedeelte, daar waar de zakenman met ingevallen jukbeenderen een tweede cocktail voor haar bestelde, terwijl hij opzichtig zijn hand lager dan haar middel plaatste! Toegeeflijk verstoken van jaloezie werd ik overvallen door een mengeling van angst en blijheid, van vrijheid en opluchting alléén verder te reizen. We meerden aan tussen historische schepen met donkerbruine zeilen en vergeelde touwen, oer-Hollandse ijzeren platbodems met midscheepse zijwaarden tegen het verlijeren en gaffelgetuigde masten. Ze lagen hier voor het creëren van de sfeer van het indertijd zo bruto gebombardeerde Rotterdam. Delfshaven, een van de weinige locaties die door het sociaal nationalistische geweld was ontzien. Op de kant geklommen wandelde ik meteen op mijn doel af. Het geluksgevoel van vorige week schoot terug langs mijn rugwervel en kriebelde vermakelijk in mijn nekvel. In gedachte doemde Johanna's speelse blik vol ervaring op. Tante Jo was niet te vinden. Terneergeslagen bleef ik als een troosteloze zwerver aan de bar hangen. Nu leek ik welhaast geobsedeerd door deze ervaren dame van vertier! Toch vershoten mijn gedachten, vermoedelijk door een dansend groepje meiden, naar wat ik zou aantreffen in ons winkelraam. Ook schoot de onzalige fantasie me te binnen dat Julia zou komen binnenwandelen, deze meisjes zou omhelzen en haar vader half bezopen aan de bar zou zien hangen! Overmand door wanhoop hoe mezelf ooit uit deze patstelling te schaken, hield ik me nu niet meer in, zodat ik na sluitingstijd daadwerkelijk stomdronken, ja, vele malen er-

ger dan een week geleden, langs de zeilschepen waggelde en tussen de kade en het derde schip, een oude stoomboot met zo'n joekel van een roetzwarte pijp stevig op het dek geplant, spontaan vomeerde. Ik kon het helaas niet tegenhouden. De aanblik was onplezierig, ik zag het smerige mengsel wegdrijven en zich mondjesmaat verspreiden in het ijskoude water. Verslagen waggelde ik naar onze winkelstraat. Met kauwgom tussen mijn kaken en tollend op mijn benen bewonderde ik met opengevallen mond de beelden van Julia en haar vriendje: dit was dus die verrassend aardige Marokkaanse jongen van het ontbijt!

Hovenieren

Hoe het maandag geworden was, wist ik niet. Mijn enige herinnering was dat ik een tweetal aspirines had genomen en Feyenoord van Ajax zag winnen. Haha, en nog wel in die Pannenkoek! Dat moest gevierd worden! Ik zal Annegreet hebben gebeld om te melden dat ik morgen thuisbleef, waarop ik op onze Jan des Bouvrie bank, kleurloos sneeuw wit, in slaap moet zijn gevallen. Tatjana was wederom nergens te bekennen. Dit spoot zo langzamerhand de spuigaten uit! De hoogste tijd voor een slechtnieuwsgesprek. Gekreukeld wakker geworden, hees ik mezelf moeizaam overeind.

Nu schrale zonnestralen doorbraken, – half maart was het al, iedereen snakte naar de lentezon – besloot ik ouderwets de eerste viooltjes en narcisbollen te gaan ingraven. Daar kon ik echter niet mee aanvangen voordat ik met Wesseling had gebabbeld. Nou ja, met zijn verpleegster. Hij was vannacht weer eens op stap geweest. In zijn gestreepte pyjama hadden ze hem gevonden, op zoek naar zijn stamkroeg rond het Stadhuisplein. Hij begon nu toch flink de weg kwijt te geraken, want zijn stamkroeg had zich nooit rond dat plein bevonden; volgens mij kon ie beter in de Posthoornstraat zoeken! Ik sommeerde de lieve schat hem ogenblikkelijk aan de telefoon te roepen. Mijn stemgeluid kalmeerde hem, zo te horen knapte hij alweer aardig op. Donzig grijze stadswolken stapelden zich op boven het centrum, toen ik mijn onopvallende BMW voor de bloemenwinkel de Rozentuin parkeerde, waar ik al snel een berg van die dozen begon in te laden. Plotseling schrok ik op van onophoudelijk getoeter, almaar herhaalde die dwingende, schelle toon zichzelf, galmend

door de chaotische winkelstraat. Geërgerd draaide ik vliegensvlug rond mijn as en wilde al een wegwerpgebaar maken, toen ik zag wie er uit de bestelbus hing. Krijg nou wat, die gehavende bokser, hoe heet ie? Willem! Hij droeg een scheepspet en had een groene overall aan! Zijn gezicht leek enigszins hersteld van bloeduitstortingen, maar zijn neus bleef zo te zien nog wel een tijdje scheef en ingedeukt.

‘Meneer de directeur!’ riep hij, ‘Wacht, ik heb iets voor je!’ en opende zijn gammele bestelbus door met een snerpend geluid de schuifdeur opzij te smijten. Knallend klikte het ding vast in de deursponning. ‘Mot je nou es kijken!’

Mijn achterklep nonchalant opengelaten stiefelde ik eropaf. ‘Wat is het?’ vroeg ik nieuwsgierig en stak mijn hoofd het busje in, waar een reeks Japanse bonsaiboompjes schots en scheef tegen elkaar aanleunden in kartonnen dozen vol aardevlekken.

‘En? Hoeveel wil je er hebben?’

‘Allemaal, ik neem ze allemaal! Ze zijn prachtig!’ riep ik, betoverd door hun delicaat grillige vormen. Daar had hij niet van terug. Noodgedwongen volgde hij me op de voet door het centrum, bumper klevend tot pal voor het hek van onze villa.

‘Zet ze daar maar neer,’ zei ik. ‘Hoeveel kost dit grapje?’

‘Ik kan ze voor je ingraven? Ik ben een volleerd tuinman, met certificaat en zo... een echte Hendrik!’

‘Oh... maar ik wil het graag zelf doen, jongen.’

‘Niet zeuren ouwe, ik doe het voor niets, oké? Die Japanners krijg je voor een vriendenprijssie! Als kroegmaten moeten we elkaar helpen, anders gaat dat nooit goedkomen. Doet dat ijzeren schuifhek open wil je, ik ben er klaar mee en verwacht een paar bier na afloop!’

En zo geschiedde het. Onze Willem de Bokser hovenierde er binnen de kortste keren vrolijk op los in zijn overall vol aardevlekken en met zijn door criminelen platgeslagen neus,

tenminste, als ik zijn verhaal mocht geloven. ‘Die gluiperds,’ mopperde hij, zomaar, tegen niemand in het bijzonder.

Ik zette alvast een eerste fles Pelgrim bier op de tuintafel en ging aan het werk in mijn studeerkamer, waar ik prompt een email van de actrice ontving. Ze vroeg of ik zeker was van mijn wensen. Gepikeerd mailde ik terug dat ze overduidelijk instructies had gekregen, aanwijzingen die onder geen beding mochten worden geschonden. Een kort en adequaat antwoord leek me afdoende, maar nu werd ik in beslag genomen door de oorsprong van deze vraagstelling. Waarom had ze dit mailtje gestuurd? Ze vroeg bovendien extra geld, terwijl ik had aangegeven dat ze de rekening kon sturen. Meteen besepte ik dat dit mij tot zaterdagavond zou bezighouden, waardoor een dodelijke vermoeidheid me overviel met troosteloze melancholie. Zo kinderachtig. Om niet moedeloos in slaap te zakken zonder hoop op ontspanning, om uit dit web van obsessies en vraagtekens te blijven, vermande ik mezelf, hees mijn momenteel iets te zwaarlijvige lichaam overeind, de open keuken in, en haalde een tweetal pilsjes uit de ijskast. Ik opende er één, goot de inhoud achterover, tezamen met een lichtroze pil uit mijn pillendoos, pakte een derde exemplaar, opende ook dit flesje en wandelde lichtjes aangeschoten de tuin in.

‘Hier Willem, sjongen,’ brabbelde ik met een amicaal-bekakte tongval. ‘Het ziet er geweldig uit, ze passen perfect bij de vierkante tijdloosheid van onze villa. Vind je ook niet?’

‘Oh... ja, mijn idee jôh. Proost!’

Verdwaasd tuurden we naar de bonsaiboompjes. Willem had er hagelwitte grindkorrels omheen gelegd.

‘Mooi ook, die korrels...’ mompelde ik.

‘Ja,’ zei hij, kalm. ‘Deze villa, tjonge jonge... dát heb je goed voor de bakker, Henkie!’

Tot verrassing van alle weerstations diende zich de volgende dagen een halsstarrig hogedrukgebied uit het zuiden aan. Een optimistische windvlaag kondigde zich aan als een veelbelovende lentedag, terwijl het in werkelijkheid winter was, deze zaterdag halverwege maart. De aangenaam zachte bries kalmeerde de mensen en zorgde voor vrolijke gezichten, maar zelf bleef ik me miserabel voelen. Zonder slaappillen en dieprode wijn uit de Vogezen functioneerde ik niet, en overdag droeg ik stevast een flacon Vlaardingen ijsmoppen likeur mee in mijn borstzak. Laat die Vlaardingers maar likeur fabriceren en de Schiedammers jenever, nee, dáár ligt het niet aan. De zon hing uiterst laag boven de karakteristieke pakhuizen, trots en fier door die recente renovaties in ere, in volle glorie hersteld, en zorgde voor een dieporanje glinstering over de van oorsprong muffige, karmijnrode Willemsbrug. Zoals altijd hing ie daar maar, statig over het water, rustgevend als een baken van Rotterdamse stabiliteit. Jammer van de mensen zelf, bedacht ik meewarig tot verspringende fonkelingen, witzilver en puntig tot langgerekt, de golven onder de brug accentueerden alsof, wanneer je het beeldvlak vanuit een vaste positie bekeek er, terwijl de beweging voortschreed en ons onverschillig passeerde op weg naar Hoek van Holland, een soort sterrenregen, een naar beneden vallende ontelbare hoeveelheid vuurdeeltjes neerdaalden. Haha, die felle schittering van golftopjes was natuurlijk gezichtsbedrog!

Zou ik Johanna ontmoeten, diep in de nacht in een kroeg vol schuimend Pelgrim bier en lallende flauwekul-muziek? Het had door mijn hoofd gespoekt Willem te vragen waar ze werkte, maar het bleef bij praten over van alles en niks, over zijn werk als tuinman in de zo sterk veranderde stad, over het inmiddels op en top multiculturele Rotterdam. Kortom: alles werd besproken, alles behalve de prangende vragen die op mijn lippen

brandden, vragen die mijn dagen vulden met aanstellerige melancholie, afgewisseld met slapeloze nachten waarin ik wanhopig snakte naar een ommezwaai, naar een radicale verandering. Julia was weggebleven! Om uit te vinden waar ze sliep had ik haar gesms't (ze had liever niet dat ik haar ongevraagd opbelde). Van haar korte antwoord was ik niet opgefleurd. De sfeer tijdens de avonden waarop ze thuis at was om te snijden. Het leek alsof we een te lang bij elkaar levend echtpaar waren dat een knallende, onopgeloste ruzie achter de rug had en nu in een impasse verkeerde! En het had toch juist zo mooi kunnen zijn! Julia ging echter allerminst gebukt onder deze overspannen situatie. Na enkele positieve recensies over haar kunstwerken bestond ik niet meer voor haar, zo leek het; ik was van geen belang meer in haar leven! Na dat positieve stuk in de kunstrubriek van de NRC was de belangstelling voor haar werk in een vogelvlucht terechtgekomen. Sommige critici bleken fel tegenstander, anderen bewonderden haar kunstwerk getiteld *'De Zaterdagachten'*. De controverser werkte zowaar; in die zin wist ik dondersgoed dat ze het recht had op een felicitatie, maar omdat ik in al mijn vezels voorvoelde dat dit onecht zou gaan klinken – ik was bovendien bang dat ze de wanhopige toon van haar vaders stem zou opvatten als teken van zwakte – liet ik elk compliment angstvallig achterwege. Zeker nu mijn zakenimperium op instorten stond kon ik het me niet permitteren haar publiekelijk te complimenteren!

Reële angst voor haar succes stak de kop op; onze verwijdering werd ernstig. Van een puberaal conflict dreigde het te escaleren in een serieuze breuk, tenminste, dat was mijn trieste overtuiging op het moment dat ik langs de kade wandelde en halthield op de hoek van de straat, waar het eenvoudige complex van de Erasmus universiteit opdoemde vanachter de statuur veinzende

Novotel. Ik besloot ter plekke linksom de Honingerdijk op te draaien, zodat ik dwars door Kralingen naar de golfclub kon banjeren; normaal gesproken een fijne wandelroute voor iemand met lentekriebels! Zo begon ik tegenstrijdigheden op te zoeken, genietend van de zorgen om Julia's vrijbuitenactiviteiten vermengd met gevoelens van zielige zwaarmoedigheid aan hoe ik er, ja, vooral in deze wijk, in mijn jonge levensjaren zélf op uit was gegaan, op zoek naar pril liefdesgeluk. Ondertussen genoot ik heimelijk van de omgevingsgeluiden, van vaders die hun kinderen naar de hockeyclub brachten zoals ik ooit Julia had begeleid. Fantasierijke beelden verschenen op mijn netvlies; ik begreep dat me iets onaangenaams te wachten stond, later deze avond in kamer 33 van het Deltahotel. Genoot ik ervan deze hunkering tot diep in mijn vezels te ondergaan, wilde ik deze diepliggende frustratie uitdagen? Wilde ik de pijn overwinnen in plaats van omarmen? Monique had me geprobeerd wijs te maken dat dit de beste weg was om te bewandelen: het 'omarmen' van tegenslag, frustratie en woede. Maar hoe doe je dat in hemelsnaam?!

Beelden van het verleden vermengden zich met het heden in een duister complot van verblindende zonnestralen, tot ik gewekt werd door een loeiharde gil van een meisje dat vlak voor mijn neus de stoep op huppelde. Ze had er lol in. Wat een idioot spelletje! Verbouwereerd wandelde ik door tot het clubhuis van de Kralingse golfclub, met haar prachtige rieten-dak, in '33 opgetrokken uit Oudhollands beukenhout. Ik nestelde mezelf aan de bar. Het clubhuis was volkomen leeg. Iedereen zat aangekleed te zonnen of speelde golf. Op deze verste uithoek had ik een prachtig uitzicht op de negende hole van deze par-drie bosbaan, een golfbaan met een rijke historie en stokoude bomen die, evenals dit karaktervolle clubhuis, de bombardementen hadden

doorstaan. Gelukkig maar! Hoe was het hier vergaan in de tijd van de bezetting? Zou er door Duitsers zijn gegolfd? Hadden ze bewust geen bommen losgelaten op dit golfterrein? Een beetje golfen ter vermaak is nooit weg, ook niet in oorlogstijd! Toen ik een muntthee bestelde, realiseerde ik me dat ik nu ook hier, op deze plek, zowaar in mijn casual undercover outfit aan de bar hing. Plotseling raasde een bevrijdend gevoel door mijn aderen. Was ik immer bezig geweest met de buitenkant, met mijn imago en mijn voorkomen... het kon me nu niets meer schelen! Waar was ik al die jaren mee bezig geweest?! Nadat ik de tweede baco achterover had geslagen, plaatste ik het glas per abuis veel te hard op de glimmende bar. De barman, zoals altijd een strak in pak geklede pientere student, spoedde me te hulp.

Die jongens weten tenminste hoe klanten te bedienen en alert te zijn in hun werk. 'Nog een van hetzelfde?' vroeg hij professioneel glimlachend, pakte ondertussen mijn lege glas op en wreef met een doekje de onderkant en daarna de bar droog.

'Graag,' zei ik gerustgesteld.

Op de afslag van de negende hole herkende ik in de verte Annegreet aan haar karakteristieke manier van bewegen, haar gracieuze elegantie zonder overdrijving. Ze sloeg een behoorlijke eerste bal, waardoor ze slechts 130 meter diende te overbruggen. Vóór die tijd moest ik hier maar eens weggaan. De derde baco stond keurig met een schijfje citroen erin op me te wachten. Ik observeerde hoe Annegreet haar tweede bal sloeg. Een oerlelijk rolletje dat de lichtgroene, voor deze tijd van het jaar extreem kort gemaaide green evenwel op twintig meter na bereikte. Ik nam een laatste slok. Haar partner sloeg met een keurige boogbal een minieme deuk in de rechterkant van de green. Op het moment dat Annegreet haar balletje ernaast wist te chippen en opkeek naar de kantine, draaide ik me vliegensvlug om, rekende af en verliet ongezien het clubhuis. Ik wandelde tot over het

grindpad langs de oefenhole, en verder, via de parkeerplaats, het Kralingse bos in. Daar sloeg ik rechtsaf tot onder de kastanjebomen, stevig doorstappend zonder vastomlijnd plan. Ik had nog enkele uren te doden voor mijn afspraak in Hotel New York. En toen gebeurde het! Een sterk besef dat ik 'iets goed moest maken' liet me niet los. Ik instrueerde mezelf kalm te blijven, ja, doelbewust eindeloos het park door struinend; iets in me vertelde dat ik alleen zó het antwoord zou kunnen vinden, dat dit mijn doel dichterbij zou brengen. Maar wat viel er allemaal goed te maken? Weken, misschien wel maandenlang wandelen, dan kon het antwoord vanzelf tot me komen en me verbazen in al zijn eenvoud, zo fluisterde deze intuïtieve stem in mijn oor. Doodsbenauwd voor wat de toekomst vermag schuifelde ik stapvoets verder door het Kralingse Bos, waar drie golden retrievers met elkaar dolden zoals alleen uitgelaten honden dat kunnen: zich van geen kwaad bewust. Exact het tegenovergestelde van hoe mijn leven zich nu ontrolde, mijmerde ik kinderlijk melancholiek. En terwijl ik hun vrolijke, ongedwongen speelsheid bewonderde, haalde ik mijn flacon tevoorschijn; ik nam een flinke slok. De honden reageerden alert op een torenhoge fluittoon van hun bazin met gitzwarte rijlaarzen aan en een vervaarlijke zweep in haar opgeheven hand; ze beval ze te gaan zitten in ruil voor een hondenbrokje. Keurig met z'n drieën op een rijtje, de hijgende lappen tong uit hun vrolijke koppies gehangen. Die gasten hadden plezier in hun gehoorzame spelvorm! Een teken aan de wand? Hier in de buurt werd het door de Koninklijke familie bijgewoonde springconcours gehouden. Misschien had ik Julia haar zin moeten geven toen ze een hondje wilde? Wanneer was dat geweest, een jaar of acht á negen geleden; ik hoef mijn ogen maar te sluiten en zie Julia haar verbolgen koppie toen ik haar uitlegde waarom dat niet mocht, en een jaar later haar betoverende glimlach – die had ik voor geen goud wil-

len missen! – op het moment dat ik alsnog zo'n donzen puppy meebracht. Volgens haar opa leek ze sprekend op haar moeder. Maar ook na haar groeisput, ook vandaag de dag is dat het geval: hoe ze zich omdraait in de keuken en iets wil vragen, hoe ze de trap afkomt en nonchalant op Jan zijn hagelwitte bank plaatsneemt of wanneer ze met een gracieuze handbeweging gelijk een Indonesische danseres de thee inschenkt. Ons gezinsleven zonder Monique had niet stilgestaan. De honden verdwenen uit zicht. Ik jakkerde door tot aan de Kralingse plas. De stad was definitief uit haar winterslaap ontwaakt; het park stroomde vol met moeders en kindervagens, spelende kinderen en inmiddels autochtoon te bestempelen twintigkoppige families, dit alles met walmende barbecues en een batterij sobere hoofddoekjes voor de meiden. Achter hen stond een glimmende Mercedes met gigantische wieldiameter, en even verderop schoot een opgejaagd homostel, een tweetal Turkse jongens, de struiken in. Een rilling, een bevrijding en tegelijk een duidelijk besef van alleen zijn, hier in ónze stad, in óns stadsbos, vertraagde mijn passen. Verwarde ik mijn alleen-zijn met eenzaamheid? Bij een volgende rilling over mijn rugwervel wist ik plotseling wat te doen. Mijn ademhaling verdiepte. De voetbal rolde mijn kant op en bleef op een metertje of twee in het gras liggen.

De opoffering

Henk gaf de bal een ouderwetse schop, een puntertje. De elfjarige jongen schrok even van de snelheid maar wist de bal dood te leggen onder de linkervoet, bedankte hem door ogenschijnlijk nonchalant – in werkelijkheid was hij verlegen, al oogde hij laconiek en arrogant – zijn hand op te steken en rende, de bal volledig onder controle, weg over het hobbelige grasveld. De voetbal, gefabriceerd van onverwoestbaar leer, zo maken ze ze tegenwoordig niet meer, schoot behendig van zijn linker naar zijn rechter terwijl hij verdween achter de kastanjeboom. Henk vervolgde zijn route, wandelend naar café-restaurant De Tuin, gesitueerd naast de oude graanmolen, op het moment dat Daan de bal in een strakke, langwerpige boog naar zijn vader schopte. Cor Figee sprong zo snel op dat hij zich bijkans bliesseerde: de pijn verbijtend greep hij met beide handen zijn rechterbovenbeen. Een blessure kan ik me niet veroorloven, niet nu die Russen op bezoek zijn! Vanavond dineren en met ze op pad. Iemand moet hen begeleiden en Rotterdam bij nacht tonen, dus waarom zou ik me hiervoor niet opofferen? Als ik het niet doe, wie dan wel! Waarom snapt niemand het belang van deze klantrelatie?! Ja, als je je baan verliest, dán valt het kwartje! Voorlopig zorg ik voor de centjes. Er zijn landen waar de man als held wordt gezien als hij zijn gezin voorziet van huishoudgeld. Woonde ik daar, dan zat ik gebeiteld! Waardering, vrouwelijke toewijding en diep respect geniet je daar, wanneer je voor broodbeleg zorgt. En zo hoort dat! Wij Nederlanders zijn verloren. Waar is het misgegaan? Hier kun je smaad verwachten, hoongelach: kijk, daar loopt zo'n sukkel met z'n boterhammen opgeborgen in een Tupperware doos. 'Goedemorgens deze

morgen, juffrouw Jannie... is de week al doormidden gezaagd!' En dan kom je kapot van het harde werken thuis en staat er geen eten op tafel! Nee, op de tennisbaan was het veel te gezellig; dat begrijp je toch zeker wel, schat? Godverdomme! Het knalharde schot dat Cor Figuee produceerde werd doodgelegd met een ogenschijnlijk simpele bovenbeenactie, verend opgevangen, waardoor de kracht van de leren bal in een centimeter of vijf á tien werd afgeremd door de beenspieren, en wel op zo'n manier dat hij schuin naar beneden opveerde tot wreefhoogte, zodat de bal precies op de juiste snelheid voor de andere voet van zijn elfjarige zoon Daan neerdaalde; een linkervoet waarmee hij de bal verwoestend hard in de kruising van het doel joeg. De touwen vibreerden, ze moesten wel.

Net terwijl Henk het park verliet, draaide Julia haar hoofd tijdens het hardlopen vol bewondering zijwaarts. Ze bekeek het draai-effect, na-ijlend in het gras, terwijl haar koptelefoon het ouderwetse rocknummer 'Fuck you! I won't do what you tell me' speelde. De grindkiezels knerpten onder haar gypies zonder logo. Wat een talent heeft die jongen! Dat wordt een stervoetballer bij Feyenoord. Misschien zal ik later zijn knie opereren in het Erasmus MC, alleen zal ik dat nooit weten, want op het moment dat hij op mijn operatietafel ligt, zal ik me niet realiseren dat het deze jongen is. Deze gedachte stemde Julia verdrietig. En waarom wil Monique dat ik naar Stürmer ga? Pa moet naar hem toe, dat snapt iedereen! Als ik nu eens uit die voortrazende stroom stap? Uit die maalstroom, die kolkende rivier waarin iedereen vroeg of laat verdrinkt? Ik zie de modder, de drab neemt almaar toe. We moeten de rivier verlaten vooraleer het te laat is! Zou ik hem dán herkennen? Alleen Tatjana begrijpt me. Zoveel kennis bezit ze: van talen en van geschiedenis. Pa heeft dat goed gezien. Talent scouten zit in onze genen.

Ze rende langs de Kralingse plas, waar de zon door de wolken brak en nu de witgeschilderde wieken van de historische graanmolen zo fel belichtte dat Julia haar ogen noodgedwongen dichtkneep. Talent spotten, dat kan ik doen, juist omdat ik het zelf niet heb. Tatjana zegt het ook, daar zijn wij goed in. Welk kunstproject zal ik voor de komende week ten uitvoer brengen, dat met Quinten of iets nieuws? Kunst om de kunst, is dat gelijk aan uit de maalstroom zwemmen?

Ondertussen zat een eindje verderop, in café de Stobbe, een jonge vrouw aan een van de houten tafeltjes, haar notebook opengeslagen. Ze had een oortelefoon met elegante knopjes in en belde met haar moeder, ploeterend voor een Italiaans gezin in de buurt van Milaan. Gelukkig konden ze kosteloos Skype gebruiken. De ober kon haar niet verstaan, had daar ook geen behoefte aan. Dat zou niet fair zijn, niet klantvriendelijk. We gaan klanten niet afluisteren, zoals die NSA respectloos doet. Er is altijd werk aan de winkel. Hij plaatste een glas water op een bierviltje en knikte beleefd. Tussen de middag stroomde er altijd behoorlijk veel publiek binnen, maar vandaag viel het bitter tegen. De permanente crisis eiste haar tol. Laten we de tent maar eens grondig poetsen en alle tafeltjes en stoeltjes in de was zetten. Morgen beter, gewoon doorwerken en blijven glimlachen.

‘Ah! Je maakt me aan het schrikken? Kom hier, dondersteen van me,’ zei Tatjana en omhelsde Julia, drijfnat van het zweet. ‘Hoe lang sta je al achter me, mallerd. Hoe is het verlopen?’

‘Lekker,’ antwoordde Julia, glunderend van de sportieve inspanning, tot haar gezicht in een ernstige kramp schoot. ‘Je moeder ziet er *verfomfaaid* uit...’

De ober plaatste een glas water op tafel. Hij kende hen al langer dan vandaag en vroeg, al wist hij dat het overbodig was: ‘Twee thee met iets lekkers?’

Tatjana knikte routinematig en vertrouwensvol, zonder op te kijken. In het begin, toen ze nog maar net in Nederland verbleef, kostte het haar inspanning niet enthousiast te reageren en mannen op gepaste afstand te houden, maar inmiddels behoorde het tot haar arsenaal. En wat dan nog, in café de Stobbe verliep zo iets vanzelf goed; hier was ze veilig. Wanneer ze samen met Julia winkelde, marcheerde dat minder gemakkelijk: met name Turkse en Marokkaanse players draaiden dan rondjes om hun appetijtelijk strakke kontjes. Haar moeder gierde van plezier toen ze dit vertelde, dat had iets van doen met een beroemd Roemeens grapje. Hun opdringerigheid was echter bedreigend. Regelmatig werden ze voor tweelingzussen aangezien, alhoewel Tatjana ruim vijf jaar ouder was. Ze dimde het geluid van haar verbinding. Vannacht had ze een zware nacht voor de boeg. De ober stak zijn duim op. Gelukkig, ze kan lachen, dat staat stukken beter dan die ingetogen blik waarmee ze hier meestal aan tafel zit, op haar hoede voor naderend onheil.

‘Ze is trots op me. Ik ben haar houvast, snap je Julia? Ze heeft jarenlang keihard gewerkt om mij een toekomst te schenken, onderwijs in Boekarest, mijn werkvisum en daar bovenop de kostbare reis naar Nederland... Dat schuldgevoel, die last draag ik bij me: ik móét slagen! Aanpakken, elke dag. Ze wil geen geld, ze weigert pertinent. Soms valt dat me best zw... O jee, ik zeg te veel tegen je...’

‘Nee nee, ik ben achttien; we zouden als vriendinnen zijn. Alle moeders doen zo dom. Waarom stopt ze niet met dat vreselijke werk? Veertig uur per week een demente bejaarde verzorgen is voor niemand vol te houden! Ik ga het aan Pa vragen, we halen haar naar Nederland! Weet je zeker dat ze vrije dagen heeft? Ik heb gehoord dat dit niet klopt, dat verpleegsters daar zeven dagen in de week vierentwintig uur moeten werken zon-

der vakantie, zonder pauze! Die Italianen zijn crimineel! Dit is uitbuiting, we...'

'Stop alsjeblieft, je hebt beloofd je vader hierbuiten te houden. Het gaat goed met haar. En je deed het zojuist weer, ik heb beloofd je daarop te wijzen: je zei *die* Italianen... dat komt niet over zoals je het bedoelt of wilt zeggen.'

'Ik ga niet naar die psychiater, Von Stürmer. We moeten de rivier verlaten voor we verdrinken! Ik ga doen wat ik goed kan: talent samenbrengen. Verkeerde gewoonten zijn moeilijk te doorbreken, zo stom! Het is zo hardnekkig... in een pessimistische bui denk ik dat het onmogelijk is daarin te veranderen.'

Tatjana dacht diepzinnig na vooraleer ze een antwoord formuleerde, nipte haar thee. 'Je beschikt zélf over zoveel talent. Als je dat toch eens besefte, dan lag de wereld aan je voeten. Geef me!'

Julia greep met beide handen haar glas, genoot een slokje en keek aandachtig doch ongelovig over de rand van haar doorzichtige mok naar haar vriendin. Alles wat Tatjana vertelde nam ze aan als zoete koek, als iets met een kern van waarheid... behalve dit. Ze wil me een plezier doen, dacht ze onterecht, ze wil me zelfvertrouwen geven; zo lief van haar, ik ga haar nogmaals omhelzen en dan meteen aan de slag met Quinten. Er is geen tijd te verliezen!

Een allochtone krachtpatser

Pets! En nog een keer! Ze sloeg terug, minimaal zo hard. Zijn blik verstarde. Ik wipte op de punt van mijn vertrouwde stoelpositie en staarde aandachtig naar haar gezichtsuitdrukking. Wat zou ze ondernemen? De bijna naaktheid was ongemakkelijk. Het greep me aan. Ze was écht geraakt! Haar rechterwang kleurde door die vlakke handslag tot een vlezige striem. Allebei bleven ze keurig staan. Ik voerde strikt mijn opdracht uit en filmde vanuit de losse pols, beurtelings naar de twee kemphanen op het schermpje. Ze bleven elkaar eindeloos aanstaren. Stelde dit een echtelijke ruzie voor? Het leek een wedstrijd, een competitie wie het sterkste was: de man of de vrouw. Zij oogde vastberaden, hij fysiek sterker: als een allround turner, krachtig zonder opgeblazen spieren. Klets! Een furieuze tik! Die was pas raak! Hij wilde het niet maar moest naar achteren wegdraaien en reflexmatig naar zijn gehavende wang grijpen, een instinctieve reactie, begeleid door een boosaardige blik: waarom zo hard?! Daarop herpakte hij zich; de wang donkerrood, een druppeltje bloed parelend langs zijn verdikte onderlip. Het is een spel, Henk, instrueerde ik mezelf, beseffend dat het mijn taak was te blijven filmen. Ik wilde dit ondergaan, en nu dééd ik het. Niet terugkrabbelen! Ze staarden elkaar aan, grimmiger. Julia daagde hem uit door sarcastisch lachen, deelde nogmaals een tik uit, harder dan de vorige. In een reflex haalde hij vol uit. Haar hoofd klapte naar de zijkant, de camera registreerde het feilloos. Ik zag het keurig op het schermpje en voelde dat ik blozend aanliep van opwinding: een mengeling van angst en woede stak de kop op. Werd ik bang voor mezelf?! Haar gezicht bloedde, ze probeerde terug te slaan. ‘Goed zo, meissie!’ schreeuwde ik, maar hij pa-

reerde haar gemakkelijk en hief zijn andere hand omhoog om verwoestend uit te halen. Daarop smeed ik de camera op het hotelbed en sprong bovenop die allochtone krachtpatser! Glas rinkelde, ik hoorde gillen, een tweetal harde stoten, ineengeslagen op het bed, gevolgd door verhevigde pijn in mijn zij. Julia gilde in een andere toonsoort, onverstaanbaar voor een geboren en getogen Nederlander! Was het Marokkaans, moderne Rotterdamse straattaal of een combinatie van die twee uitersten? Ik kon amper ademen, hapte naar lucht. Hij sprong van me af, aangeslagen tilde ik mijn hoofd op. Dat lukte met moeite en niet zonder extra pijnscheuten te ondergaan! Noodgedwongen bleef ik roerloos op mijn buik liggen. In de spiegel zag ik dat hij in niet gespeelde mimiek furieus zijn jas aantrok, geld ontving en daarop iets onverstaanbaars snauwde. Ze weigerde met een wegwerpgebaar van zo'n pittige Surinaamse tante die van geen wijken weet.

‘Goed zo, meissie!’

‘Wegwezen, Mohammed,’ gilde ze verbolgen.

Ze mocht dan een hoofddoekje over het opgestoken haar gebonden hebben, ze liet zich niet opzijzeten! De krachtpatser met de losse handjes frummelde het gelaten in zijn broekzak en sloeg de kamerdeur dicht. Die lafbek peerde ‘m met ons zuurverdiende geld! Ik probeerde te draaien, hapte naar adem en merkte nu pas hoe hard ik was geraakt. Met haar vingers fluis-terde ze dat ik moest blijven liggen, deed het hoofddoekje af (eindelijk!), haalde mijn overhemd uit mijn boxershorts, trok hem voorzichtig omhoog en controleerde de zijkant van mijn zwaar-gehavende lijf. Schijnbaar was ik dáár geraakt. Vreemd, zo voelde het niet, bedacht ik op het moment dat ze me omrolde en de voorkant inspecteerde. ‘Het valt mee, houd het in de gaten vannacht,’ zei ze. ‘Hij doet aan kickboksen, het spijt me.’

Blijf je bij me, wilde ik vragen, maar ik realiseerde me dat ik alleen op pad zou gaan, de kille, eenzame nacht in. Groggy jakkerde ik naar beneden, de sober verlichte trap af. Bij de receptiebalie, prachtig in de vorm van een teakhouten sloep nagebootst, zag ik over haar schouder dat er twee cocktails op de ovaalronde bar werden geplaatst. Aan de raamkant zat dezelfde zakenman als een week geleden. Daarachter viel er nu optimaal te genieten van het magnifieke uitzicht op de immer werkende fabrieken en hun fonkelende lichtjes aan de overkant van de Maas, die ze hier, in Vlaardingen, vreemd genoeg Waterweg noemden. Voorlangs gleed een vrachtschip, ook deze met dat onooglijke logo van mijn vaders concern, stroomafwaarts in de richting van Hoek van Holland. En het had toch zo mooi kunnen zijn! Aarzelend zette ik een stap voorwaarts, kuste teder haar wang en liet haar gaan.

Loslaten moet je Henk, loslaten!

Toen ik naar buiten tuimelde, struikelend over die vreemdsoortige verhoging naast de plantenbak, schoot dat verhaal van Willem de Bokser me te binnen, hoe hij werd achtervolgd met daarna het kansloze gevecht, die laffe aanval in de rug door drie van die opgefokte jonkies. Onwillekeurig draaide ik mijn hoofd naar de zijkant en achterom. De angstige opwindings die ik voelde was nu niet meer aangenaam. Helaas was Julia te onervaren om te beseffen dat gevaar niet altijd opwindend is. Kon het erger? Als iets duidelijk geworden was zo-even, dan was het dat ik ervanaf wilde, dan was het dat ik de pijn niet kon verdragen. Hoe lang waren ze ermee doorgegaan als ik niet had ingegrepen?! Gelukkig kon ik op tijd tussenbeide komen en Julia redden uit handen van die agressieve allochtoon ogende Rotterdammer!, bedacht ik niet zonder trots, terwijl de zilveren maan de kabbelende golf-

slag bescheen alsof de Maas geen gevaren kende, zo vredig glinsterden de golftopjes iriserend in de verte, uitdijend rondom de immense opslagtanks en aangemeerde vrachtschepen. Een misvatting is het, puur gezichtsbedrog.

Een troep zeemeeuwen vloog voorbij, de tegenstroom geduldig ondergaand en intuïtief beseffend dat zich nieuwe kansen voordeden nadat een alleen vliegende zeemeeuw bovenlangs het dek van een vrachtschip behendig, doch met gevaar voor eigen leven, de stuurhut met een sierlijke boog markeerde, opdat de andere meeuwen werden gealarmeerd en tijdig voldoende hoogte opzochten. Handig gebruikmakend van de geanticiperde thermiek staken hun witgrijze vogelborsten fier af tegen de donkere lucht, slechts verlicht door raffinaderijen, en passeerden ze gewetenloos de in problemen verkerende eenling, de verkenner die de weg voor hen had gebaad. Zo gaat dat immer, mensen. Ik moet hoognodig met tante Jo praten.

Schijnbaar bestond mijn intuïtieve reactie uit ontkenning, uit weglopen voor de fysieke pijn die ik voelde Julia in ons winkelraam te aanschouwen, in welke hoedanigheid dan ook, want ik was tot mijn verbazing rechtstreeks vanuit Delfshaven naar huis gewandeld. Werd dit een gewoonte? Wacht de weliswaar pijnlijk lange, maar niet eens zo onplezierige week af en ervaar het pas wanneer je dáár bent, op je vaste stoel in kamer 33. Het is per slot van rekening je geluksgetal! Beter dáár door het lint gaan dan in onze winkelstraat, of erger: thuis. Op die manier is het te verdragen, instrueerde ik mezelf grootmoedig. En zo waggelde ik klokslag drie uur vanuit het museumpark onze straat in, waar een politieauto, het was zo'n opgevoerd bestelbusje, pontificaal dwars op de oprit van Boymans geparkeerd stond, het zwaailicht aan. Voor mijn geestesoog verscheen, in de spiegel met aluminiumframe, de getergde blik van die Marokkaanse kickbokser. Had

hij ons adres te pakken? Drie politieagenten, waarvan één vrouwelijke, wachtten voor ons hek. De lange slungel belde driftig en terwijl de vrouw in een soort moderne walkietalkie sprak, schuifde de derde agent achterdochtig op mij toe. In zijn rechterhand hield hij iets vastgeklemd.

‘Heb je iets verdachts gezien?’ vroeg hij belachelijk brutaal.

‘Ik woon hier, dit is mijn huis!’

Argwanend keek hij me aan en noteerde toen mijn opmerking. ‘Is dat zo? Je naam is?’

‘Henk van Wijnen-Swarttouw. Maar tutoyeer me gerust, ik vind dat goed! Is mijn dochter al thuis?! Ik sommige je mij deze informatie te verschaffen!’

Hij was niet handig met het elektronische apparaat. Eindeeloos wachtte ik op een fatsoenlijk antwoord op mijn, dat mag ik toch wel zeggen, prangende vraag!

‘De alarmcentrale kreeg een melding. Mag ik je paspoort zien?’

‘Zeg! Hallo, Sjaak! Ik vroeg of mijn dóchter thuis is!’

‘Meneer de agent voor u. Anders slinger ik je op de bon! Wat is haar naam? Dan noteer ik dat meteen, we hebben van dat handige spul tegenwoordig. Alles wordt in een fractie van een seconde, soms twee, naar de centrale verzonden: ernstig efficiënt en praktisch foutloos. Een robotlichaam maakt nooit fouten, dat ligt aan de makers. Als ze thuis zou zijn geweest op het moment van de inbraak, dan is ze er nu niet... je dochter bedoel ik. Er is niemand aanwezig, jôh. Heus niet!’

‘Wat wil je daarmee zeggen?!’

‘Hoe bedoel je? Ze is er niet of doet niet open.’

‘Julia!’

‘Wat? Oh, Julia van Wijnen-Swarttouw neem ik aan? Je paspoort? Dat draag je bij je?’

‘Mijn paspoort ligt binnen, jodokus! Wat is er gestolen? Wacht, ik bel eerst mijn dochter. Momentje...’

Het teken van mijn uitgestoken hand als stopteken beviel hem niet zo goed geloof ik, aan zijn afkeurende blik en reflexmatig grijpen naar de pistoolhouder te zien. Ze nam niet op, ook een tweede keer niet, dus ik stuurde haar noodgedwongen een bericht (aan voicemail had ze een nog grotere hekel). Veel tijd kreeg ik echter niet: de agent dwong me het hek te openen. Ik hoopte op vals alarm, totdat mijn oog viel op het verticale zijraampje naast onze voordeur: keihard eruit gekegeld! Kapot glas, het gevoel wanneer je ziet dat een ongewenst persoon zonder toestemming en na hardhandig forceren je woning binnengedrongen is... dat is met geen pen te beschrijven, mensen. Velen malen erger dan verwacht werd ik overspoeld door een gevoel van onvermogen, meteen gevolgd door wraakzuchtige gedachten. Een weerzinwekkende aanslag, de onrechtvaardigheid, je persoonlijke leefruimte doorbroken: het is alsof je gegijzeld bent en permanent op je hoede moet blijven, alsof je elke seconde kan worden aangevallen of beroofd! Ja, zelfs nu ik dit doodmoe van het wandelen, na een loodzware nacht onderging, bracht deze getergde agressie me in een staat van opperste alertheid en paraatheid. Naast het belangrijkste – Julia was ongedeerd, tenminste, daar ging ik optimistisch vanuit – schoot onmiddellijk de vraag door me heen wat ze zochten. Waarom precies in óns huis en niet bij de burens?

‘U heeft gedronken,’ constateerde de agent.

‘En u gaat criminelen vangen,’ antwoordde ik gevat.

‘Waar was u vannacht?’

‘Aan het inbreken, Sjaakkie!’

Een politieagent zonder al te veel incasseringsvermogen, bedacht ik, toen ik een vreemdsoortige fluittoon hoorde. Een tegenbericht van Julia! Vliegensvlug las ik haar veel te haastig ge-

typte tekstballon: de notitie bevatte een schrikbarende hoeveelheid taal- en spelfouten! Vertraagd en bloednerveus ontcijferde ik de diepere betekenis. Ondertussen fluisterde zijn collega hem heimelijk in, dat ik die befaamde bedrijvendokter was. Een van mijn autodidactisch aangeleerde handigheidjes: ik had een puik gehoor ontwikkeld. Informatie is macht, mensen! Nadat ze met de staart tussen hun politiebeneën waren vertrokken, die charlatans!, bleef ik beneden en prepareerde via de ingebouwde koffiebeneënmaler een bak koffie. Op de mok pronkte een miniatuurschilderij van ons BlueMagical jacht. Het uitzicht op de schaars verlichte tuin met bonsaiboompjes stelde me, gelukkig, een beetje op mijn gemak. Ik zocht naar informatie over inbraakpreventie, verzamelde relevante gegevens, printte ze uit en borg ze op in een aparte map. Nu wist zeker ik dat slapen geen optie meer was, niet tot ik de inbrekers had ontmaskerd! Ik haalde mijn verzekeringspapieren tevoorschijn, nam de documenten van de gestolen spullen in me op. Allereerst maakte ik enkele afspraken met verzekeringsexperts. Daarop wilde ik extra beveiliging laten aanleggen, maar pas nadat ik duidelijk voor ogen had waarom de huidige surveillance niet afdoende had gewerkt. Nadat ik alles tot in de puntjes had doorgenomen, zocht ik naar detectivebureaus en opsporingsmethoden. Via een website stuitte ik per abuis op een innovatieve methode die werd aangeprezen voor monitoring van personeel. Het pakket was gratis te downloaden als demoversie. Ik kocht meteen de full-blown versie en startte de software. Via slimme constructies en filters ontstond er een mindmap met scenario's over wat er gebeurd kon zijn en welke personen daarbij mogelijk betrokken waren. Nu was het zaak alle mogelijkheden te verkleinen, waarbij bewust geen enkele eventualiteit werd uitgesloten. Deze door Van Splunteren ontwikkelde tool, een professor in rechtsgeleerdheid, zat handig in elkaar. Alle opties bleven open. Het

percentage werd op basis van een complex, maar niettemin transparant algoritme berekend. Toch was dit een beperkte manier van inventarisatie en onderzoek! Onmiddellijk realiseerde ik me dat ik hulp nodig had om informatie in reallife te verzamelen: alleen zó zou ik aan genoeg parameters komen om een betrouwbaar oordeel te vellen! Teneinde alert te blijven spurtte ik naar de medicijnkast, gleed op mijn sokken door de gang en haalde mijn voorraad pillen tevoorschijn, nam ze mee naar mijn werkkamer, stopte ze in een envelop en plakte er een gele sticker op waarop ik schreef: 'Inleveren Apotheek'. Zo, daar wilde ik vanaf zijn.

Mijn volgende actie bestond uit het zoeken naar een privédetective – vertrouwen op dit politiekorps leek me zinloos – maar pas nadat ik een gezond ontbijt had genuttigd. Helder denken gaat niet op een lege maag, mensen. Onder het eten nam ik me voor drie gegadigden uit te nodigen, waarna me onmiddellijk te binnen schoot dat ik ze beter niet over de vloer kon halen! Ik wilde niemand meer in huis behalve Julia! Aldus besloot ik de kandidaten op hún kantoor te bezoeken en pas bij voldoende vertrouwen, en nadat ik mijn keuze had laten vallen op de beste detective, deze uitverkorene naar onze prachtig gesitueerde villa te laten komen, waardig en statig gelegen tegenover Boymans, waar ik me nu helaas niet meer volledig op mijn gemak voelde, wat zeg ik, waar ik zelfs de neiging kreeg om de hoek van living, het raam uit, de tuin in, of achterin de gang bij de voordeur te bezien of er geen ongewenste gasten bezig waren in te breken! Ondertussen spookte de vraag door mijn hoofd hoe ik Julia's bericht het beste kon beantwoorden.

En toen gebeurde het: tijdens het zoeken naar een privédetective stuitte ik per abuis op een 'Sherlock shop', een webwinkel waarin producten werden verkocht op het gebied van spionage. Hier las ik over de mogelijkheid een tablet, notebook of smartphone te kunnen monitoren: na installeren van de spysoft-

ware werd ongemerkt alles wat de ander uitvoerde inzichtelijk. Werkelijk alles was uit te vogelen zonder medeweten van de persoon in kwestie! Plotseling doemde Julia's kunstproject voor mijn geestesoog op. Misschien omdat er op de site werd gerept over het beveiligen van je bezittingen? Het afluisterschandaal, door de Amerikaanse inlichtingendienst en de Duitse Sicherheitsdienst verzamelde gegevens, kon er ook debet aan zijn. Hoe dan ook, het sluwe edoch onzalige idee schoot me te binnen deze software op Julia haar telefoon en tablet te installeren! Ofschoon dit noodzakelijk scheen, kreeg ik op voorhand wroeging. Mijn dochter, achttien jaar jong, en ik, Henk van Wijnen-Swartz, moest haar bespioneren! Er scheen mij echter geen alternatief, ik bedoel, nietsdoen en als een gelovige goedsul hopen dat alles vanzelf op zijn pootjes terecht komt, is geen reële optie. Zonder actie geen resultaat! Praktiserend over hoe dit alles werkte, schoot me onwillekeurig iets soortgelijks te binnen: de elektronische enkelband, ingezet om criminelen binnen een straal van een variabel instelbaar aantal meters rondom hun huis te monitoren, gevolgd door de gedachte aan een chip die een huisdier tegenwoordig vlak achter zijn huid geschoten krijgt. Iets dat pijnloos scheen. Kan je met zo'n enkelband ook een disciplinaire schok toedienen, bijvoorbeeld wanneer je dochter te veel dreigt te drinken of wanneer ze seksueel actief wordt? Handige toepassingen schoten door mijn veel te fantasierijke meesterbrein. Zoiets gaat vanzelf, de creativiteit van een rasondernemer pursang kent geen grenzen. Toen ik op onze designklok van Gucci keek, merkte ik dat ik door alle commotie 'boeken' van de VPRO had gemist. Buitenhof was net begonnen. Na een item waarin werd gerept over de torenhoge kosten voor een advertentie in Vogue, 180k, werd het volgende onderwerp aangekondigd: 'het is nu al zes jaar crisis, wat gaan we daaraan doen?' Onverschillig zapte ik naar een willekeurig ander kanaal, waarbij ik

toevallig op een erotische hardcore zender uit het pakket met extra opties bleef steken.

Een verdriedubbeling van de gage maar liefst! Na de schok van de inbraak kreeg ik op deze aangenaam warme maandagmiddag, en net voordat ik de eerste privédetective ontmoette, een kort edoch krachtig bericht dat neerkwam op het *take-it-or-leave-it* principe. Ze gaf aan dat ze het deed uit een vorm van Rotterdams eergevoel: afspraak is afspraak. Zij zou alles blijven naspelen in kamer 33, onder de strikte voorwaarde dat de prijs met een veelvoud van drie werd verhoogd. Hallo, kan dat iets meer bescheiden a.u.b.! Bovendien bood ze me een belachelijke bedenktijd van slechts twee dagen! De indruk ontstond dat ze er liever vanaf wilde. Zou het langer duren dan was het van de baan, zo vermeldde ze brutaal, dus ik mailde dat het in orde was. Inmiddels had ik een intake met een privédetective geregeld en de eerste bevindingen in professor van Splunteren zijn ‘no Tunnelvision’ ingebracht, dus toen Annegreet in een oogwenk signaleerde hoe voorzichtig ik met de gegevens omsprong, registreerde ik argwanend de nieuwsgierige blik in haar helderblauwe ogen. Pas nadat ze mijn werkkamer verliet achtte ik de kust veilig, borg mijn tablet in mijn attachékoffer, verkleedde me incognito en startte mijn missie.

De ingang van dit statige herenhuis aan de Westzeedijk bevatte een aanduiding van een tweede onderneming, eentje die ik kende als mijn broekzak. Hier hield een voor mij overbekende jongen in scheepsattributen kantoor: touwen, drijvers, noem het maar, je kon het zo gek niet bedenken of ze hadden het in huis! Een jaloersmakende sector die in deze barre tijden – een hardnekkige economische crisis wilde ons niet verlaten – relatief stabiel bleef, veilig drijvend als zo’n markant gekleurde reddingsboei die deze

gasten ongetwijfeld ook verhandelden. Optimistisch wandelde ik naar binnen. De privédetective bleek jonger dan verwacht en in spijkerbroek gehuld. Die moest het van het gesprek zelf hebben! Tenminste, dat vermoedde ik totdat hij vertelde terug te zijn van een undercoveroperatie in de Eemshaven, waar hij enkele dagen in de laadruimte van een Chinese boot had rondgesnuffeld. Kijk mensen, dát wekt vertrouwen! Na een vluchtige blik langs zijn casual kleding vond ik het overtuigende bewijs (alhoewel het een cover-up kon zijn, immer alert blijven!): een reeks smeervlekken op zijn broek. ‘De tijd ontbrak me netjes aan te kleden. Excuses. Gaat u zitten,’ zei hij met een opvallend kalm stemgeluid.

Alert wachtte ik tot zijn secretaresse de kamer verliet. Dat deed ze via die schuifdeuren: van die eikenhouten joekels met overbodige tierlantijnen en potsierlijke randen. Door de kier zag ik haar plaatsnemen achter een modern bureau. Er zou afluisterapparatuur kunnen zijn. Het was zaak op mijn hoede te blijven en mijn woorden zorgvuldig te kiezen!

‘U heeft van de inbraak vernomen?’

‘Zullen we elkaar tutoyeren?’

‘Akkoord, na u.’

‘Henk van Wijnen-Swarttouw, is het niet? Henk! Allereerst dank voor je interesse in ons bureau. Mijn naam is dus Edwin, een achternaam krijg je niet, beroepscode. We houden inbraken in Rotterdam en omstreken nauwkeurig in de gaten, verzamelen alles via een Reuters abonnement.’ Dit klonk goed! ‘Daarnaast krijgen wij informatie van de politie. We werken nauw samen met overheidsinstanties.’ Dat klonk minder geloofwaardig. Ik haalde mijn notitieblok uit mijn aktetask en probeerde tijd te winnen.

‘P o l i t i e... zei je, Edwin?’

Het lukte. Hij begon uit te wijden over deze relatie die, hoe kan het ook anders, onder zware druk stond. Het bleek een

vorm van voorzichtig aftasten, een continu spel van wie geeft wie informatie binnen de wettelijke verplichting, kunnen we het beter organiseren, houden ze iets achter, dat soort geneuzel... ik kende het maar al te goed, die overheidsinstanties en hun bekrompen manier van meedenken met het zakenleven, laat staan daarnaar handelen!

‘Jullie beschikken over spysoftware?’ viel ik bewust met de deur in huis en observeerde hoe hij hierop reageerde. Ja hoor, bingo! Hij werd achterdochtig, ik zag het aan zijn mimiek!

‘Dat klopt. Heb je daar interesse in?’ vroeg hij argwanend. Bovendien bevreemde deze retorische vraagstelling me. Wilde hij nu tijd winnen? En waaróm wilde hij dat? De ultieme vraag! Ik besloot hem niet uit het oog te verliezen en bewust zijn handen nauwlettend te observeren. Er is zoveel te zien aan non-verbale uitingen.

‘Ja, daar heb ik behoefte aan... E d w i n.’

‘Oh, ja?’

‘Ja, E d w i n.’

‘Dat kan, we hebben het!’

‘Hoeveel?’

‘Er is genoeg voorhanden.’

‘Kun je het op Julia haar iPhone installeren?’

‘Geen probleem.’

‘En hoe weet je dat zij mijn dochter is, E d w i n?’

‘Ze staat dadelijk in de krant.’

Daar had ik niet van terug! Dacht ik hem zojuist te hebben ontmaskerd, komt ie met zoiets aanzeilen! Het wantrouwen groeide, de seconden vlogen voorbij. We hoorden een deur dichtslaan; het was die loodzware voorkeur. Op zijn bureau floepte een lichtgroen ledlampje aan. Schichtig wierp hij een professionele blik op twee levensgrote flatscreens waarin beeldfragmenten werden vertoond, een stuk of tien per scherm.

Net toen ik me afvroeg of dit alles live was, huppelde zijn secretaresse de stenen trap af. Ze sloeg linksaf de straat in. Op het moment dat ze bijna uit het beeldvakje verdwenen was, verscheen ze onmiddellijk in een van de andere vakjes terug in het vizier van de cameralens.

‘Ze gaat weg, Edwin.’

‘Ja, dat klopt. Daar gaat ze.’

We volgden haar de straat uit. Ze had een interessante pas, zullen we maar zeggen, haha. Daarop begon hij kalm te bladeren in zijn papierwinkel. Het eindeloze geritsel maakte me zenuwachtig, ik verlangde naar mijn pillen.

‘Hier heb ik het,’ zei hij. ‘Heb je dit al gezien?’

‘Ik lees geen kranten,’ loog ik om hem het bos in de sturen. ‘Maar vertel Edwin, wanneer kwam je op het idee dit artikel te bewaren?’

‘Dit artikel rolt morgen vers van de pers. Het is opvallend dat ze het hierin over je dochter hebben. Wat vind jij?’

‘Daar heb je gelijk in!’ brieste ik ontdaan en griste deze voorbarige rapportage uit zijn achterdochtige handen. Naast de vermelding van een inbraak in een historische villa, vlak voor het roemruchte Boymans museum gesitueerd, werd in dit journalistiek belabberde artikel zowaar gesuggereerd dat het vermoedelijk de woning betrof waarin de kunstenaar, die zichzelf ‘De Artieste’ noemt, verblijft.

‘Een woning waarin ze *verblijft*,’ mompelde ik verbouwereerd. ‘Eigenaardig!’ Zonder aarzelen schoot ik een foto voor mijn dossier: ‘*verdachte journalistieke rapportages*’.

En hoe wist onze Edwin eigenlijk dat deze artieste Julia betrof? Zoals elke rechtgeaarde kunstenaar werkte ze met een pseudoniem. Dat deed ze om zichzelf weg te cijferen voor de hogere doelen van de kunst, dus om te worden beoordeeld zonder aanzien des persoons. En bovendien, haar vader is nu

eenmaal een befaamde Nederlander, dat kan ik ook niet helpen. Iemand als Cor Figeë zou dit niet begrijpen, zijn zoon kan gerust zijn eigen naam gebruiken: Daan Figeë, daar kan je wat mee!

Ik vroeg het hem op de man af.

‘Een kwestie van detectivewerk, niemand in de stad is hiervan op de hoogte,’ verzekerde hij me kalm. Verdomd, het klonk nog overtuigend ook! ‘Dat wil zeggen: nóg niet. Er is gemakkelijk achter te komen. Ik bedoel... ze hangt al een tijdje pontificaal in je winkelraam.’

‘Joh, dat meen je niet!’

Die sluwe privédetective, werkend onder de schuilnaam Edwin, negeerde mijn doelbewust cynische reactie en vervolgde doodleuk: ‘Een beetje journalist zal gaan graven, dus ik verwacht dat er uiterlijk morgen iemand langskomt voor een diepte-interview over de inbraak in je villa, of toch minimaal met het vermoeden dat je een verhouding hebt met deze mysterieuze kunstenares,’ zei hij en dacht na. ‘Meestal valt het niveau tegen en kun je meer achterhouden dan je verwacht. De pers wil vooral scores nietwaar, klanten willen simpelweg smullen van een sappige anekdote.’

‘Ik weet het, er is reuzehandig gebruik van te maken,’ antwoordde ik routinematig.

En terwijl Edwin argwanend mijn woorden woog, begreep ik plotseling Julia’s bericht: ze wilde geld hebben om te schuilen voor de buitenwereld, voor de pers! Dit stelde me voor het blok: het bood me als zorgzame ouder een legitieme mogelijkheid een einde te maken aan ‘De Zaterdagavonden’, dit eigenzinnige kunstproject waarin ik ongevraagd een hoofdrol dreigde te gaan vervullen!

Met piepende banden scheurde ik over de Wilhelminakade voorlangs het Luxor theater naar Manhattan aan de Maas. De week

was omgevlogen. Edwin deed zijn werk naar behoren: volgens afspraak stuurde hij alle informatie digitaal, opdat ik deze met een druk op de knop kon importeren in de 'no Tunnelvision' tool van onze weledelgestrenge professor van Splunteren. De brullende Maserati plaatste ik pal voor de taxistandplaats, waarop ik in sjofele kloffie de ponton op rende zonder attachékoffer, zonder driedelig pak... en zonder zo'n knellende stropdas om mijn nek geknoopt. Eindelijk zaterdagavond!

Slechts gewapend met een minicamera nam ik plaats op de hardhouten bank. Doordat ik de kapitein een tip beloofde wanneer hij volledig de gashendel opengooide, voeren we met ongekende noodgang door de Rotterdamse haven. Wilde golfslagen sloegen over de reling, tot boven mijn hoofd, de onheilspellende lucht in die dreigend boven het vetzilver golvende water van de Maas hing. Onrustbarende gedachten balden zich, doordat ik druk bezig was geweest met het detectivewerk, samen. Het was alsof ik alle onderhuidse spanning die zich in de loop van de week had opgebouwd, opnieuw doorleefde. Ik trilde, kreeg mijn benen niet stil. Waar zou Julia dadelijk mee op de proppen komen?

Via Edwin en Annegreet had ik geprobeerd signalen op te vangen: ik was ervan overtuigd dat zij poolshoogte hadden genomen. Nieuwsgierigheid wint het immer van fatsoen en zelfbeheersing, mensen.

Annegreet leek ontdaan de afgelopen dagen, in zichzelf teurgesteld. Edwin hield zich professioneel op de vlakte; van die gozer kon ik geen hoogte krijgen, maar wanneer ik dacht aan de ontwijkende blikken van mijn secretaresse baarde dit me zorgen. En Julia, hoe zou het met háár zijn? Door die Marokkaanse kickbokser geraakt. Door haar vriendje zo ferm in het gezicht getikt? Wat voor sm-relatie onderhield ze met die gast?! Alles voor performancekunst, maar dan ook zonder enige restrictie,

scheen haar motto! Nee, ik had weinig tot geen fiducia in een positieve ommezwaai, geen zicht in het einde van deze pikzwarte tunnel. Niets schoot me te hulp! Het zag er zo slecht uit dat ik me zorgen begon te maken over de neerslachtigheid zelf, want wanneer het uitzichtloos wordt, wanneer alle hoop vervlogen is, zijn er twee mogelijkheden over: depressie of volledige acceptatie. Daarna volgt vrijwel altijd een euforisch gevoel van bevrijding, leidend tot ongebreideld hedonisme. Kortom: ik werd banger dan ooit!

Met weidse bochten vol diepe geulen verspreidden de witte randen op de golven zich over de Maas, waar we langs Delfshaven voeren alsof we de haven wilden trakteren op een prachtig schouwspel van moderne vaartechniek, terwijl we de bonkig ronde opslagtanks langs de andere oever, gevuld met ruwe olie of vloeibaar Russisch of Iranes gas, doelbewust negeerden, dus zowel letterlijk als figuurlijk links lieten liggen, daar waar, door honderden elektronisch aangestuurde lampjes verlicht, een paar rookpluimen omhoog dwarrelden, waarop de schoorsteenpijp zich sloot en de uitstoot stokte om vervolgens, ongetwijfeld precies volgens de afgesproken quota, opnieuw van die smerige rotzooi de al eerder bevuilde lucht in te slingeren, en ik afgeleid werd door de schrikbarende, intuïtief opgekomen gedachte dat niet Julia's vriendje, die verdacht vriendelijke Marokkaanse jongen, maar onze tuinman annex bokser Willem wellicht op de hoogte was van mijn nachtelijke wandelingen! Deze informatie stond niet in 'no Tunnelvision'. Wat zou er gebeuren na invoering en draaien van de data-analyse software, zo vroeg ik me af op het moment dat ik omhoog schoot door een verkeerde stuurman actie van de kapitein. Mijn kruin beukte tegen het metalen plafond van de wiebelende kajuit. In een reflex greep ik mijn hoofd, beide armen eromheen dook ik op de metalen bodem van de watertaxi. Ineengekrompen spartelde ik op de

ijzeren grond. De enige andere passagier, een breedgeschouderde jongeman met een voor mijn smaak iets té flitsend driedelig pak aan, – zijn kostuum glom als een idioot! – masseerde ongemakkelijk zijn vuistdikke schouder- en nekspieren, terwijl hij me amusant gadesloeg.

Via een wijde boog een naar Engeland varende vrachtschip vol containers figuurlijk markerend, arriveerden we voorlangs het langwerpige uitzichttraam van het Deltahotel, waar we keurig vaart minderden om er beheerst, met het geluid van een joekel van een motor die laat weten zoveel meer in zijn mars te hebben, bij de klotsende, een dertigtal meter uit de oever stekende ponton aan te leggen. Door de golfslag van de taxi, die zich door deze deining voorzichtig over de Maas verplaatste, waggelden we wiebelend de loopplank af. De gespierde zakenman schuifelde zonder iets te zeggen naar de scheepsbar, terwijl ik bij de receptioniste de sleutel van kamer 33 vroeg. Ze knikte vriendelijk, een teken van herkenning. Een tikje ondeugend ook, iets waar ik me ongemakkelijk bij voelde. Met bonkend hart liftte ik mezelf naar boven, de gang in, mijn camera in de aanslag. Conform afspraak was de decoratie in de hotelkamer versoberd. Ik nam keurig plaats op mijn stoel. Ze sloop de badkamer uit en schuifelde achter het bed, haar lichaam, haar strak getrainde buikje recht op de lens gericht. De muziek klonk mysterieus en aardedonker. Iets in mij kreeg een seintje dat ik het beste kon inzoomen op haar middel en de rest van haar naakte lichaam kon negeren. Haar hand trilde hevig. Aarzelde ze? Keek ze me een fractie van een seconde smekend aan? Zo van, mag ik alsjeblieft stoppen?! Ze herpakte zich. Tot mijn verbazing lukte het zowaar door te gaan met filmen tot het einde, tot het historisch beladen teken compleet was ingekerfd in haar buikje, nu gemarkeerd door stroompjes bloed die grievend naar beneden dropen. Verslagen en half in een roes strompelde ik het Deltahotel uit.

Deze beelden waren dus al de gehele week in onze etalage tentoongesteld aan de wraakzuchtige menigte, aan het publiek dat zo gulzig kan staren naar haar prachtige ellenlange benen en vervolgens zo hardhandig kan oordelen zonder de dieperliggende redenen te willen doorgronden?!

Ik belde Willem, een berg herrie, muziek en gelal schalde in mijn oor. Bevend hing ik op en vervolgde stevig doorstappend mijn weg, want alleen dit wandelen gaf me houvast. Alles overdenkend schoot me nu te binnen waarom ik de laatste dagen de indruk kreeg dat mensen mij doelbewust ontweken; waar Annegreet iedereen op kantoor had kunnen instrueren er niet met mij over te spreken, was dit daarbuiten natuurlijk maar zeer beperkt mogelijk. De grootte van de rel, mijn reputatieschade, het ruimoer in de zaken- en kunstwereld: Julia was naam aan het maken! Dat ik nu pas doorhad wat er te gebeuren stond! Leidde de inbraak me af van waar het écht om draaide in het leven: zakenman zijn, kunstenaar of niets van betekenis? Vannacht moest ik zien te brainstormen met Johanna, vannacht moest ik een beslissing nemen hoe dit te beëindigen. De vraag was niet óf ik er een einde aan ging maken, dat stond vast, maar hóé ik dat ging doen. Onderweg hoorde ik angstaanjagende geluiden en zag ik het beeld van Julia en haar gehavende buik op mijn netvlies verschijnen, in schaduwen over de kasseien glijdend, waar klotsend rivierwater hypnotiserend in onregelmatige tempowisselingen de kade oprolde, steeds een stukje hogerop, terwijl ik in een schier eindeloze staat van doorgaan, van blijven voortbewegen, bekaft Delfshaven bereikte. Zonder pauzeren dook ik de kroeg in, wanhopig Johanna zoekend. Nergens te bekennen! Uitgeput bestelde ik de zwaarste whisky die ze in huis hadden, toen ik plotseling een overbekende stem hoorde schallen.

‘Ha Ouwe! Hoe’st met je?’ Haar rondingen grepen mijn door het dineren met klanten weldadig gevormde lichaam vast – me-

nig Indiër zou jaloers mijn voeten kussen – en omarmden mijn gedrongen lijf met hypergezonde bierbuik. Ze wreef opzichtig over mijn halfkale schedel.

‘Hihi, Henkie ken nie zonder tante Jo,’ gierde ze van plezier. ‘Kom op, bestel! En snel, ouwe!’

De kegel uit haar mond sprak boekdelen! Even overwoog ik het niet met haar te bespreken. Maar waar kon ik dán naartoe? ‘Tuurlijk, momentje,’ zei ik vluchtig, bestelde en haalde in een opwelling mijn logboek tevoorschijn. ‘Dit is geheim,’ stamelde ik, voorzichtig fluisterend, en klemde het boek stevig vast onder mijn arm, mijn vuistjes samengebald.

‘Wat is het? Laat zien dan, Henkie!’

De barman zette het glas neer en vulde de mijne. Hij schoot uit. ‘Daar zult u niet om rouwen,’ zei hij en verdween zonder een praatje te maken. Gelukkig had hij niets kunnen lezen!

‘Aantekeningen zijn het, een logboek waarin ik nauwkeurig zaken van belang, zoals *alle respectloze uitspraken van Julia* notuleer. Lees dit bijvoorbeeld maar eens!’ oreerde ik boven de muzieklanken uit, een razendsnelle beat die me over de streep trok alles te vertellen. Ik zocht de passage waar ik op doelde, een parafrase waarin ze naar me was uitgevallen op een manier die zijn weerga in onze vader-dochterrelatie niet kent. Johanna las in volle aandacht het fragment. Dat loog er niet om. Ze bladerde de rest door. Boven iedere quote stond netjes de datum en tijd vermeld plus een detailbeschrijving van de kleding die Julia droeg op het moment van spreken, alsmede een korte omschrijving van de omgeving en de omstandigheden waarin het had plaatsgevonden. Haar mondhoeken krulden bedenkelijk. Ze griste het logboek uit mijn handen, bladerde alles door, nam een slok en las langdurig, sloeg het dicht, legde het onder mijn hand, de hare erbovenop, keek me indringend aan en zei:

'Je bent knettergek, Henkije!

Mijn telefoon trilde. Wie kon dat zijn? Geen fluittoon. Verbaasd schoof ik de ronde, zenuwachtig knipperende groene hoorn naar rechts: zoiets gaat bijkans vanzelf!

'Ja?!'

'Edwin. Spreek ik met Henk?''

'Hoor je me niet!'

'Nu wel ja, sorry.'

'Ik ben iets op het spoor. Ga je mee?'

'Tuurlijk! Waar is het?'

'In een kroeg.'

'Oké. Waar precies?'

'In Delfshaven...'

'Oh... dan uhh... zie ik je zo! Ben er al!'

Edwin, die ga ik op de voet volgen zodra hij een voet in deze tent zet, zo nam ik me voor.

'Je meissie pakt uit,' schalde Johanna. 'Ben dus zelf effe wezen kijken in je winkelruit. T'jongejonge, dat ziet er niet fraai uit, ik schrok me kapot man! Door merg en been, je gaat je eigenste buik navoelen... weetjeniet?'

Nu schrok ik me pas werkelijk een ongeluk! Als tante Jo onder de indruk was, dan wist je het zeker: foute boel. 'Hoelang zou het duren eer de inkervingen in haar buikstreek helen, wat denk jij daarvan?' stamelde ik. 'Ze heeft zich niet al te diep ingesneden, toch...? Zo lichtjes mogelijk zorgde ze dat het bloed zichtbaar naar beneden drupte en zo de lugubere Jodenster bloedig markeerde. Ik mag toch aannemen dat Julia hetzelfde gedaan heeft, ik bedoel, dat ze zichzelf niet ernstiger heeft verwond dan de actrice?! Ik moet er definitief een einde aan maken en mijn meissie tot stoppen dwingen! Ik zal onze afspraak moeten schenden, het kan niet anders!'

‘Henkie,’ zei ze op bloedserieuze toon, haar armen stevig om mijn nek gehangen, ‘normaal zou ik zeggen: laat maar waaie, mijn lijkt dat beter, hoe eerder het goed gaat komme... weet-jeniet? Maar dit...?’ Ze sloeg me met de vlakke hand op mijn borst, dacht diepzinnig en lang na, om zich heen zoekend naar houvast door het zien van bekenden of gewoon een beetje als afleiding, opdat ze beter haar gedachten kon ordenen, bestelde een nieuwe ronde, genoot een tweetal slokken, stiefelde nog een keertje naar het toilet en fluisterde toen bedachtzaam: ‘Ik denk dat je haar de vrijheid moet blijven geven... hoe heet dat? De twijfel door het voordeel? Hou vol, Henkie. Hou vol!’

Op het moment dat mijn privédetective binnenstapte, verliet Johanna de kroeg. Door alle commotie had ik niet door wat dit betekende. Edwin knalde met de deur het huis in, dus, gelukkig, zonder dat eromheen draaien wat politici en beleidsmakers doen, en vertelde een afspraak te hebben geregeld met de kunstenaar die dat imitatiewerk van Lucian Freud had geschilderd. Zo hoopte hij inzicht te krijgen in haar excentrieke kunstwereld waarin ze werkte aan de volgende schakel in haar project dat nu, in navolging van de criticus in AVRO kunstuur, het *Totaalproject van De Artieste* werd genoemd. Kortom: het ging hard, heel hard. Ook wij verlieten de kroeg. We stapten in zijn kinderlijke Audi Q7 met geblindeerde ramen.

‘Wil je ook een valium?’ vroeg hij. Het was alsof hij helderziend was. ‘Je dochter is een krankzinnig slimme meid, onstuimig ook. Ze wil je zuurverdiende geld ontvangen via deze kunstenaar en zo buiten beeld blijven. Ik ben er niet uit of het een marketingtruc is, aandachttrekkerij of dat ze daadwerkelijk bang is geworden na de inbraak in jullie woning. Wat denk jij?’

‘Ik weet het niet meer, Edwinus!’ antwoordde ik lichtjes in de war. ‘Zelfs ik ben sprakeloos.’

‘We gaan geluidsapparatuur installeren in zijn penseelhouder of in zijn schildersezel... in uh, in zijn driepoot... nouja, ergens in zijn woning in ieder geval. In de geldkoffer zit een signaal ingebouwd. Je bent mee om hem af te leiden, Henk. Wil je hiermee doorgaan? Als je wilt stoppen is dit het moment! Je lijkt me behoorlijk aangeschoten en vooral bloednerveus, als ik zo vrij mag zijn dat op te merken.’

Bedoelde hij niet aangeslagen en een zenuwinzinking nabij?

‘Tuurlijk! Het is de bedoeling dat...’ murmelde ik onbeholpen, ‘of, na die... Nee, nee, we gaan ermee door!’ Mijn poging daadkrachtig te blijven mislukte jammerlijk, voor het eerst van mijn leven nam twijfel de overhand. Het moet niet gekker worden! Nog even en ik ga me abonneren op Trouw in plaats van de NRC! Ik miste mijn pillen, greep mis in mijn borstzak. Wat zou Julia doen als ze ontdekte dat ik haar probeerde te volgen? Uiteraard wilde ik haar aan de start van de medicijnenstudie, maar dan wel heelhuids en in goede verstandhouding! Ze was ingeloot. De toelatingsbrief had ik in de koffer bovenop de heerlijk geurend verse cashflappen gelegd, hopenoed dat dit haar over de streep zou trekken. Ik overwoog er een felicitatiekaart bij te doen. Johanna vond het een goed idee, maar helaas, ik had niet genoeg... het was te laat... Alhoewel?

‘Momentje. Laten we eerst een ansichtkaartje kopen!’

‘Een wat? We zijn er bijna. Het is om de hoek!’

‘In zo’n nachtkiosk. Een felicitatiekaart! Die wil ik in de koffer leggen. Dit is belangrijk... het is zo gebeurd!’

‘Laten we geen tijd verspillen, Henk.’

‘Denk je dat ze in gevaar is?’

‘We gaan uit van het positieve, we gaan er gemakshalve vanuit dat je dochter alles onder controle heeft, ondanks die vreemde snoeshanen waar ze mee omgaat en de excessen aan kunstvormen die ze creëert. Maar is dat reëel? Wat vind jij?’ Echt

iets voor een detective: iemand keihard confronteren met de realiteit van het gevaar via manipulatieve taal! Mijn kleine meid en alles onder controle hebben was uiteraard een contradictie! Jammer dat de ‘no Tunnelvision’ software te beperkt bleek deze nuances te signaleren. Daar moet ik spoedig een mailtje aan wagen richting professor van Splunteren, schoot het me zinloos te binnen op het moment dat we geschrokken uitweken voor een fel beschilderde bestelbus, vol gekliederd met olieverf van zo te zien behoorlijke kwaliteit. Karel Appel-achtig werk?!

‘Mooi gedaan!’ riep ik spontaan.

‘Dank je.’

‘Huh, hoe bedoel je?’

Ik had het nog niet gevraagd of hij parkeerde voor een oud vervallen pand. We stapten uit en wandelden onder een sober verlichte boogmuur de binnenplaats op. Het was onduidelijk waar de voordeur zich bevond. Een licht schoot aan, een piepende en gebladderde zijdeur opende en een markante grijsaard met slordige donker grijze plukken haar, kriskras door de war, bakkebaarden en wild vergroeide borstelwenkbrauwen, wandelde slungelig op ons toe.

‘Dit is de koffer?’ vroeg hij. Typisch iets voor een kunstenaar: *wereldvreemd*. Ik dacht hem eerder te hebben gezien, maar wanneer en in welke hoedanigheid was me ontschoten.

‘Ja, dit is de koffer,’ zei Edwin, professioneel meegaand in deze belachelijke directheid. ‘Wanneer zal Julia hem in ontvangst nemen?’

‘Dat weet ik niet.’

‘Meneer de kunstenaar w é é t dat niet?’

‘Zeg alsjeblieft Q... Quinten. Meneer kl... klinkt zo officieel,’ hakkelde hij. ‘Zal ik me even voorstellen?’

‘Hoe kunnen wij erop vertrouwen dat Julia de koffer krijgt? Wanneer ga je hem overhandigen?’ vroeg Edwin gevat.

‘Zo heeft ze het mij uitgelegd. Ze r... regelt het z... zelf.’

‘Oké dan! Zorg ervoor als ware het je kind,’ riep ik bewust met stemverheffing. Je moet ze laten weten wie de baas is, mensen, anders gaat dat nooit goedkomen.

Verdwaasd staaarde hij ons beurtelings aan en mompelde on-samenhangend: ‘Uhm... ik werk aan een nieuw schilderij, een... uh... groots werk over... *modernisme*.’

‘Er zit een slotcombinatie op. Julia mag haar vader opbellen en de geheime code opvragen. Wil je dat aan haar doorgeven?’ vroeg Edwin. Dit hadden we niet doorgesproken! Schijnbaar vond hij het billijk zich deze vrijheid toe te eigenen. Zo’n crime-fighter doet wat ie moet doen en gaat zijn eigen weg; prachtig is het!

‘Sure,’ mompelde Quinten zonder enthousiasme en pakte de koffer aan alsof het een oude theedoek betrof, als iets volslagen onbelangrijks. ‘Mijn schilderij is afgedekt. Willen jullie muntthee of iets anders drinken? Ik kan daar overheerlijke Macedonische koekjes bij serveren.’

Verbouwereerd sloegen we zijn aanbod af en verlieten zijn rommelige woning, riekend naar opgedroogde olieverf en cederhout, om huiswaarts te keren zonder al te veel vertrouwen in een goede afloop.

De ijzeren kooi bevat dikke, glimmende spijlen, zilver van tint en voortbewegend op wiel-tjes, het podium van deze nachtclub opgeduwd door twee krachtpatsers in een Romeins kostuum, waar mijn meisje in het midden, sensueel dansend en nagenoeg naakt, in de kooi haar act opvoert. Onder klanken van sinistere muziek, met een vlijmscherp mes, warm gemaakt door een kunstenaar met borstelgrijze wimpers en zijn gezicht geschminkt als de Joker, kerft ze haar lichaam als een sierlijke tattoo, kunstig, almaar verder onder het bloed. Achter de kooi valt, ondanks alles wat er

tussen de ijzeren spijlen gebeurt met Julia, mijn oog op een gigantisch schilderij over kosmopolitisme, de moderne tuinen vol paradijselijke kleuren en schitterende papagaaien, en alhoewel het intuïtief gaat, word ik aangetrokken door dit schouwspel, al weet ik dondersgoed dat ik deze bewondering ook benut als afleidingsmanoeuvre, dus om weg te kunnen kijken en zo figuurlijk de ogen te sluiten voor haar performance act. Voor familie kan zo iets moeilijk zijn, al is het een ijzersterk kunstwerk.

Toen ik naar adem happend rechtop zat, merkte ik dat het dekbed gekreukeld en nat was. Volgens mij had ik paniekerig haar naam gescandeerd, waarop ik de dekens omklemde als een klein kind na een nachtmerrie. Een vluchtige, onrustige douche hielp niet om bij zinnen te komen. Ik kleedde me aan en scheurde met de Maserati naar de kunstenaar met prachtige voornaam, naar zijn vervallen woning, spurte de binnenplaats op, onder de boog door en stapte dezelfde gebladderde zijdeur in als gisteren. De kunstenaar stond achter zijn driepootzel. Zijn rug en verfkwast bewogen geconcentreerd. Het schilderij was meters groot, ik schatte het drie bij een kleine anderhalve meter, en bizar van vorm en inhoud, van compositie en kleur, van moderniteit en angstaanjagende helderheid. Het deed me denken aan de Hangende tuinen van Babylon, maar dan in een vrijzinnig contemporaine uitvoering. Het doek, alhoewel duidelijk onaf, oogde indrukwekkend en duizeligmakend. Hij draaide half naar links, zijn verfkwast naar het verwilderde palet, in gebogen lichaamshouding aandachtig de juiste kleur mengend, toen hij opeens iets in zijn ooghoek waarnam en daarop zijn hoofd roteerde. Zijn nekspieren trokken strakker. Met levensgrote ogen, ja, panisch staarde hij me aan. Hij liet zijn verfkwast vallen en greep naar zijn mes, het lag naast het veelkleurige palet op de tafel van kastanje hout te wiebelen. Hij reikte en boog voorover,

zijn scherpe mespunt stak dreigend de lucht in! Vliegensvlug had hij het levensgevaarlijke voorwerp te pakken. Terwijl hij met een furieuze blik op me afstormde, de ogen doorlopen, wist ik in een reflex van zelfbehoud wat te ondernemen: niet wegrennen, daar was het te laat voor!

Ik kneep mijn ogen dicht ten teken dat ik het begreep en riep snel: 'Ik heb niets gezien! Als ik al iets zag ben ik het vergeten. DEK HET AF!'

Het bleef doodstil.

Angstvallig hield ik mijn ogen gesloten. Ik hoorde schuifelen, voetje voor voetje, voelde de ijsskoude mespunt in mijn nekvel priemen. Een zweetdruppel parelde van mijn voorhoofd naar beneden, langs mijn neus tot over mijn mondhoeken; ik proefde lichaamszout. In gedachten zag ik zijn vlijmscherpe mes opdopen en vervaarlijk langs mijn wangen en mond glijden.

'Je kunt ze opendoen,' zei hij na luttele seconden, seconden die ik als uren had ervaren.

'Ik moet Julia vinden... ' stamelde ik. Hij las de ernst van mijn bezwete gezicht.

'Sorry. De ... uhm... koffer is opgehaald,' zei hij.

'Door Julia?'

'Een vriendje, geloof ik...'

'Hoe zag hij eruit?'

Zijn blik dwaalde af; voor alle zekerheid vergewiste hij zich ervan dat zijn kunstwerk volledig werd afgeschermd door het vuistdikke gordijn.

'Een straatvechter, uh... Marokkaans vermoedelijk... of Turks, dat zou ook kunnen... het leek me een zachtaardige kwibus.'

Een fluittoon vulde de open ruimte vol sinistere doeken en tapijten, verfslierten met kwasten en kleurige gordijnen die schots en scheef, half overlappend op de grond verstrengeld la-

gen. Het galmde als de eerste noten van een orgel in een kille kerk, zo klonk het voor mijn gespitste, aandachtige zintuigen. Ik opende het bericht en las Julia haar ronduit botte vraagstelling. Ze wilde de code weten, en wel nu meteen! Nu moest ik goed nadenken... alle wezenlijke dingen komen tot je wanneer de nood het hoogst is. Welnu, dit wás zo'n moment. Alleen, ik wist niet wat te doen! In een tegenbericht gaf ik vliegensvlug aan dat ik de code zou doorsturen, mits ze zou kunnen aantonen gezond en wel te zijn. Ik vroeg haar een filmpje te zenden als sluitend bewijs. Teverden liet ik mijn slimme telefoon handig in mijn broekzak glijden.

‘Wil je ook verse muntthee?’ vroeg Quinten.

‘Ja, dat lust ik wel...’ mompelde ik.

We dronken de verfrissende thee en wachtten ongeduldig, in opperste spanning. Maar waarop? Er lag iets op de lippen van de kunstenaar, af en toe zag ik zijn mond bewegen, maar hij durfde niet. Uiteindelijk vroeg hij zachtjes, als een bange muis: ‘Eh... en, w... wat vind je ervan?’

Ik staarde hem verdoemd aan. ‘Oh, zo bedoel je! Ik heb een glimp opgevangen. Het is groots, duizelingwekkend... een soort *Babylonische tuinen Vertigo*, alleen stukken moderner. Kortom: ik ben geïnteresseerd!’

Zijn gezicht straalde als een klein kind. Het geluk van een kunstenaar die oprechte erkenning krijgt is zo aandoenlijk. Dat ontroert altijd.

Een prachtige fluittoon galmde door de kunstzinnige ruimte, al was het een grote puinsooi. Met trillende hand opende ik het splinternieuwe bericht. Een link naar een filmpje? Had ze iets op YouTube gezet?! Gehaast klikte ik het aan. Mijn dochter stond vrolijk voor de camera, lachend, met haar onweerstaanbare mimiek en als een volleerde actrice in zo'n gelikte Duitse reclame voor verfrissende shampoo. Ze vertelde dat haar vader en alle

andere mensen, haar fans, de pers en noem maar op, zich geen zorgen hoefden maken om haar welzijn. Opgewekt, zoals een jonge meid betaamt, huppelde ze enthousiast naar de lens. Haar hoofdje verdween uit beeld, haar lichtpaarse hemdje vulde het display, tot ze de vederzachte stof omhoogtilde en we – Quinten tuurde mee over mijn schouder – haar bijkans alweer strakke buikje konden waarnemen (en ik het in gedachten kon strelen). Alles was intact! Van de gekraste, bebloede Jodenster geen litteken te bespeuren!

Haha, mijn meissie stelde iedereen gerust: de bekende twee vliegen in één klap. Trots als een pauw klikte ik het filmpje terug in zijn opbergmap. Nu was ik het die zo blij als een kind glunderde. Stralend tuurde ik in de hondenogen van Quinten, waarop we vanzelf, als in een reflex, in elkaars armen vielen en hij me troostend enkele onhandige schouderklopjes toediende.

Hart van Kunstenaar Ferdinand Didden teruggeplaatst
Rotterdams dagblad, Jannie van Jole

Een onbekende groep kunstenaars heeft het roodkloppend hart, gebaseerd op het door kunstenaar Ferdinand Didden gemaakte afgietsel, teruggeplaatst in Jan Gat.

Kunstenaar Ferdinand Didden maakte in 1977 een perfect passend hart voor het oorlogsmonument van Ossip Zadkine: De Verwoeste Stad.

Na een anonieme tip weet ik een afspraak te maken met de woordvoerder van de radicale groep kunstenaars, zij die het monument hebben toegetakeld. Een slungelige man met opvallende bakkebaarden en borstelwenkbrauwen komt naar de afgesproken ontmoetingsplaats. Bloednerveus licht hij toe wat ze beogen. Ze pleiten voor een moderne variant op het historische beeld, een variant waarin het rood kloppend hart als middelpunt fungeert voor de bruisende stad die Rotterdam vandaag de dag is. 'Rotterdam heeft het gapend gat in Jan gecultiveerd, een afwezig en gebroken hart. Het staat voor heimwee naar het verleden en voor verdriet dat nooit zal helen. Wij zullen aantonen dat het anders kan,' aldus hun ietwat verlegen zegsman, doodsbang om zijn identiteit prijs te geven.

Topprioriteit

Jules Didden, zoon van wijlen kunstenaar Ferdinand, hobbelde met zijn gedateerde bestelbus, in een kruising van Herman Brood- en Karel Appelstijl beschilderd, over de kasseien voorlangs het Wereldmuseum. Achter hem kletterden verfmarkers tegen de zijkanen, rollend over de vloer vol roestplekken. Ternauwernood ontweek Jules Didden het Ganesha beeld op het terras, in de vorm van een Japanse Zen-tuin met Balinees tempelhuisje gegoten. Voor de rest van de week had hij genoeg gespoten, hij ademde graffiti. Alles zat onder, tot in zijn kruis kriebelde acrylverf. Het doel was bereikt, de havenbaron en politicus geschilderd. Nu kon hij werken aan het afgietsel van zijn vader, het hart dat hij nabouwde, alleen een factor vijftig groter en als zeewaardig object. Het was verre van gereed, maar na veertien jaar werken zat er schot in. Op het moment dat hij het hek van zijn vervallen bouwlocatie opende, een jarenlang leegstaande loods, werd op een strikt geheime locatie (dezelfde gps?) Julia gebeld via Skype.

‘Hoe is het?’

‘Super!’

‘Je klinkt blij...’

‘Ja! Ze hebben een artikel in het NRC geplaatst... ik begin naam te maken... het is zo spannend!’

‘Wat is dat fijn voor je?’

‘Ja. Lavinia is meelevend. Hoe is het daar?’

‘We zijn bezig de zaak op te zetten... dat heeft tijd nodig, bureaucratische rompslomp... over enkele weken hopen we te beginnen. Hoe gaat het met je vader? Red je het met hem? Eerlijk zeggen!’

‘Ben er niet veel, ik... Het geeft niet.’

‘Ik maak me zorgen om jóú, Julia, daarom vraag ik het. Snap je dat? Hij is niet naar de psychiater gegaan, hij is niet op komen dagen. Houd vol en neger hem zoveel je kunt. Over enkele weken kom ik langs. Zorg je goed genoeg voor jezelf? Je haalt je flink wat op de hals met de tentoonstelling. Weet je zeker dat je zelf geen nieuwe afspraak wilt maken? Het kan gerust! Niet aarzelen of denken dat het raar is... Ga je vanavond nog iets speciaals doen?’

‘Nee, niet veel bijzonders. Ik moet ervandoor. Doei!’

‘Oké. Geef je Caesar een dikke kus van me?’

Terwijl haar vriendin Xuxa ontspannen en poedelnaakt door de woonkamer met tropische planten wandelde, belde Monique Jeroen (nu nog haar zwager). Op datzelfde moment schoot, aan de andere kant van de Atlantische oceaan en hemelsbreed niet ver van Henk zijn villa vandaan, een sleutelmoer voor de zoveelste keer los uit de schroefdraad. Verdomme, die sleutel past niet. Dit moet worden afgemaakt. Morgen haal ik bij de metaalafdeling fatsoenlijk materiaal. Halverwege stoppen is geen optie, nee, een onmogelijkheid, dat is het! Het geluid klonk hol en scherp: kling, kling, kling... tot de sleutel door het motorblok kletterde en op de stenen stoeptegels knalde, waar het ding een paar keer irritant tikkend bleef wiebelen. Hierop teisterde een hoge pieptoon zijn linker oorschelp. Godverdomme! Zo haal ik het niet. Waarom maken ze zulke rommel? Alles expres nét niet passend. Willen ze fatsoenlijke mensen, hard werkend voor de kost, het bloed onder de nagels vandaan halen? Nou, dat is gelukt, Jeeetje nog aan toe. Gefeliciteerd! Goedkoop is duurkoop, dat zal hun motto zijn. En daar hebben ze gelijk in, dat moet ik ze nageven; alleen is duurkoop ook rommel, hènè! Ik sla het eten over, eerst dit afmaken. Werken gaat altijd voor. De garagedeur opende scharnierend, een krakende beweging. Het noodlot vroeg of hij

nú wilde komen, de vraag was niet barmhartig of open. Kom eten, de kinderen wachten! Als je niet verschijnt heb jij het op je geweten, dan kun je ervan op aan dat je degene bent die de sfeer verpest, gilte ze verbolgen. Altijd hetzelfde liedje! Denk voor één keer aan een ander, egoïst die je bent, klaagde ze steen en been. Het hield lang aan. Dit kon Cor Figuee niet hebben. Niet nu, godverdomme! Bruut smeed hij de deur pal voor haar kwaadaardige, tot op het bot getergde en op wraak beluste gezicht dicht. Tandknarsend, met een ingeprent schuldgevoel richting de kinderen, – ze zaten aan tafel tevergeefs op hem te wachten, dat hij dat niet begreep!, dat hij dit wéér flikte – klaarde hij deze allesbeslissende klus. Nadat hij zijn overall na een vluchtige douche had omgewisseld voor een driedelig pak met aktetas, verliet hij, zichzelf verwijtend dat hij geen tijd had gevonden mee te eten door die rottige sleutel, door dat inferieure materiaal, zijn eengezinswoning. Hij beet op zijn lippen. Vanuit de hal hoorde hij het bekende getreiter en gegil aan tafel. Wat een gekkenhuis! Waar heb ik dit aan verdiend? Het gaat door merg en been, dit is niet vol te houden! Aangezien de Russen deze avond zelfstandig dineren, pik ik ze rond halfnegen op. Mijn geluk, anders komt het nooit goed, het vergt nogal geen voorbereiding! De tijd ontbreekt het rustig aan te doen. Er restte hem niets anders dan haar scheldkanonnade op de koop toenemen, de kinderen negeren, hen aan het noodlot overlaten. Na een zoveelste kwaadaardige reactie, die gepaard ging met het door Cor Figuee al ruim van tevoren geanticiperde hysterische geschreeuw, door getier en gescheld waarin ze de kinderen tijdens het eten uit de doeken deed wat een slechte vader ze hadden, hoe respectloos en egoïstisch hij was, hulde ze zichzelf in een feeks-achtige cocoon van stilzwijgen. Het lukte haar niet, lang hield ze dat niet uit; de handen begonnen te trillen, eerst alleen de vingers, daarna de zenuwachtige, ongecontroleerde bewegingen van de benen, haar

gespannen lijf. Ze begon van voren af aan, alleen reageerde ze dit keer alle frustratie af op Daan, die sprekend op zijn vader leek. Zoiets gaat vanzelf, heh. Even aarzelde hij binnen te stormen en zijn kinderen te bevrijden, de klinknagel ferm in de hand geknepen, even aarzelde hij haar een pak rammel te geven, haar voor eens en altijd de les te lezen. Hij kon het niet langer aanhoren en verliet zijn rijtjeshuis. Het scheelt niet veel of ik had haar dit keer echt aangevlogen! Ik moet me leren beheersen.

Door spanningen op de zaak is het oppassen geblazen! Soms ben ik mezelf niet. Geen domme dingen doen is van vitaal belang. Mijn kinderen redden zich, die zijn jong en hebben veerkracht. Zelf beschikte ik daar ook over op die leeftijd, en niet zo zuinig ook! Zo gaat dat nu eenmaal, dat is het noodlottige leven van de Rotterdammert die keihard moet werken voor de kost, voor beleg op de boterhammen die zijn gezin verorberd. Cor Figeë startte zijn auto van de zaak. Gelukkig, de motor werkte. Net op tijd. Daar was het hem om te doen: de zaak redden! Als dit mislukte was alles voor niets geweest, dan was alles verloren! Sommige mensen schijnen tegenwoordig pillen te slikken voor van alles en niks, zomaar! Belachelijk is het. Het kost bakken geld, ze krijgen alles vergoed! Een pil voor de zenuwen, voor depressie en wat niet allemaal. Ja, hèhè, ik zou nu ook wel een pil kunnen innemen, misschien wel drie. Allemaal gelul! Gewoon doorzetten, de schouders eronder en gaan met die banaan. Dát scheelt tenminste een slok op een borrel!

We krijgen die handtekening van drie bontmutsen. Als ze mijn tikkend ooglid niet opmerken, of mijn bevende handen, komt het in orde. Dáár zou ik een pil voor willen innemen, maar die hebben ze niet voorradig. Die farmaceuten beseffen dondersgoed dat als de mensen van hun symptomen af zijn, ze hun dagelijkse pillendoos niet meer hoeven vullen! Geen kassa, geen bonus! Nee, dan liever iedereen aan de zenuwpil helpen! Of ern-

stiger: kinderen aan de Ritalin voor ziektebeelden die in werkelijkheid niet bestaan; partydrugs vergelijkbaar met speed, verkregen op kosten van de belastingbetaler, meer is die chemische rotzooi niet! Zo werkt die nepindustrie, dat gewetenloze gespuis. Wanneer gaat dat licht een keer op groen?! Hallooo! T'is toch niet meer te geloven, wie heeft dit stoplicht ontworpen?! Dat zouden ze bij ons moeten flikken! Dat technische design werd meteen afgeschoten, de prullenbak in met die stompzinnige rommell! Nu neem ik aan dat de brug dichtgaat. Zo niet, dan rijd ik er dwars overheen, zo de Schie in! Godverdomme!

In de lobby van het Breitner hotel zaten drie Russen ongeduldig te wachten. Uit verveling klaagden ze steen en been over de service. Had hun accountmanager, die grijze muis, dit hotel uitgekozen om hen te zieken, een politiek steekspel? De Rus met de spitse wipneus wilde de baas hierover bellen, hij wilde een klacht indienen maar hij werd tegengehouden door zijn collega's, bang als ze waren voor onvoorziene problemen van hogerhand. Je wist nooit waar je aan toe was met Nederlanders, ze konden over de meest kleinzerige dingen vallen en er een halszaak van maken, een 'principezaak' noemden ze het dan plotseling. Als het hen goed uitkwam, benaderden ze je chef met de verontwaardiging van een naïeve puber! Er was geen hoogte van te krijgen. Soms bleef je erin, bulderend van het lachen om de geforceerde pogingen orde te scheppen in dat nietige West-Europese landje: alles willen regelen mét behoud van vrijheid. Geef ons Russen maar veiligheid, welvaart en trots, vrijheid komt vanzelf. We gaan de wereld niet nóg een keer redden en vrijwaren van nazisme, onze opofferingsgezindheid beperkt zich vanaf vandaag tot het expanderende Sovjetrijk. Eerst die kat uit de boom kijken. Zo heb je tenminste lol in je bezoek aan dit onbeduidende land van de kikker, waarin puur toevallig de grootste

haven van Europa gevestigd is. Het fatalisme zit ons in het bloed, het leven is chaos, maar het komt allemaal goed. Laten we vooral geen argwaan wekken!

Ze hadden een strikte opdracht: naar huis komen met waardevolle informatie zonder iets te ondertekenen. Aangezien geen van drieën tekenbevoegdheid had, leek het een eenvoudige opdracht.

Eindelijk, de brug zakte. Volgens Henk was het een formaliteit eer de zaak werd beklonken met champagne. Hij had hem uitverkoren om met de eer te strijken. Waarom Cor Figeë? Simpelweg omdat hij Cor graag mocht, omdat hij zijn tomeloze inzet wilde belonen: dus puur als blijk van waardering. Iets om apetrots op te zijn. Cor had echter geen moment de indruk gekregen dat de zaak in kannen en kruiken was of anderszins in de pocket. Die discrepantie baarde hem zorgen. Kostte dit hem zijn baan? Een lullig misverstand is zo uitgegroeid tot een onherstelbare fout in de constructie! Vanavond wilde hij die Russen polsen. Na nuttigen van voldoende drank en in een entourage van Rotterdamse gezelligheid kent geen tijd, zullen ze tochappen. Dan zal hij niet aarzelen en ze strikken voor het finetunen van een door hem tot in alle details uitgewerkt waterdicht contract, gevolgd door een feestelijke receptie waarin de handtekeningen werden geplaatst, ja, ook die van zijn nieuwbakken chef van wereld allure! Er zouden foto's worden gemaakt door internationale pers, alles was door Annegreet tot in de puntjes voorbereid. Zeker nu het Ruslandjaar een feit was, konden ze stevig doorpakken! Er zal veel aandacht zijn voor zo'n prestigieus project! Daarmee konden weer nieuwe klanten worden gestrikt. Het innovatieve bedrijf waar hij al vijfentwintig jaar met bloed, zweet en tranen voor ploeterde, zal hierdoor opbloeien en floreren als nooit tevoren!

Zo droomde hij er feitelijk niet al te vrolijk op los, toen plotseling een tram hard de hoek omvloog en zonder aarzelen afboog, de Westersingel in. Jeetje nog an toe! Wat voor ongekwalificeerde, amper geïntegreerde allochtone bestuurders zitten dáár tegenwoordig in? Zijn ze gek?! Ga weg! Draaideurcriminelen gedwongen aan het werk via een bijschoolbaan met behoud van driedubbele uitkering? Zonder motivatie kun je geen tram besturen! Dat snapt mijn buurmeisje zelfs, al heeft ze een geestelijke beperking, een laag IQ en enkele additionele handicaps. Dit kost me dus bijna mijn net opgeknapte Opel Astra én de zaak door faillissement! Als deze deal geen doorgang vindt, kunnen we het met z'n allen wel schudden! Geen nood, kalm blijven is het devies... vooral geen domme dingen doen; vertrouw op je voorbereiding en de exceptionele sluwheid van je chef. Had de heer van Wijnen-Swartzouw die tramlijn georganiseerd, dan zouden de trams soepel door het stadscentrum zweven, dus zonder aanrijdingen en met een bestuurder van niveau, met een vent die een fatsoenlijke opleiding tot chauffeur genoten had, waardoor hij geen stompzinnige fouten beging. En waarom dan wel niet? Omdat ie zijn best deed, daarom! Die subsidie aan bendes ongemotiveerde draaideurcriminelen zouden ze beter intrekken, zodat ze niet hoeven bezuinigen op mensen met geestelijke problematiek, mensen die er niets aan kunnen doen, die niet zonder dagbesteding kunnen, zoals mijn buurmeisje Elenoor, mensen die het nodig hebben omdat ze door hun handicap daadwerkelijk niet in staat zijn te functioneren in de maatschappij, omdat ze daadwérkelijk niet in staat mogen worden geacht een steentje bij te dragen. Heet zoiets geen beschaving, opkomen voor de zwakken in plaats van voor de lulakken?! Cor Figeo ontweek ternauwernood een hoofddoek of drie; ze struikelden over elkaars gewaad en stortten onbeholpen ter aarde. Vanonder hun tentdoek verschenen een stelletje achterwerken waar je U tegen

zegt. Hij schrok zich een ongeluk! Gehaast remde hij piepend, sprong uit zijn auto en vergewiste zich er nerveus van hoe het met de charmante dames hun gezondheid was. Dat bleek mee te vallen, geen schrammetje te bekennen, zo op het eerste gezicht. Van opzet was geen sprake. De wasem uit hun mond was evenwel niet te harden, de aanblik van hun onverzorgde uiterlijk evenmin. Hij werd misselijk en duizelig tegelijk. Opgelucht en geïrriteerd, tijd voor het bellen van ambulances had hij niet, hees hij ze een voor een overeind, waarna hij zijn chaotische route vervolgde. Geen seconde te verliezen!

Waar bevond zich dat Breitner hotel? Eindelijk!

Met bezwete handpalmen rende hij de auto uit en stormde door de draaideur naar binnen – te laat komen was duidelijk fout van zijn kant, dat mocht onder geen beding gebeuren! Geen drie Russen te bekennen. In welke lobby hadden die gasten zich verschanst? Verslagen strompelde hij terug naar zijn twaalf jaar oude Astra, als een zonnetje sputterend. Onbegrip en schuldgevoel was zijn verdiende deel. Net toen hij teleurgesteld in zijn auto was gestapt en terneergeslagen onderuit schoof, tot ver onder zijn stuurkolom, sprongen drie bontmutsen joviaal voor zijn motorkap, deelden lallend en kameraadschappelijk een fles Vodka, hielden haar uitnodigend de lucht in.

Rare jongens, die Russen,

mompelde Cor Figeo verbouwereerd. Oké dan, we maken er het beste van, glimlachte hij als een boer met kiespijn, maar al rap ontsproot zich een spontane, gulle glimlach op zijn normaal gesproken serieuze tronie met gefronste wenkbrauwen en diep ingegraveerde denkrimpels, ontstaan door mentale krachtingspanningen die hij zich wel móést getroosten. Als niemand het

doet, waar blijf je dan?! De Russen hadden dus goede zin vanavond. Dit kwartje dreigde zowaar de goede kant op te vallen!

Knopen doorhakken

De navolgende dagen verliepen soepeler. Julia had me gerustgesteld, waardoor ik me kon concentreren op het opsporen van die duivelse inbreker. Doordat ik ontspande, kreeg ik hernieuwde zin in de geneugten des levens, of andersom, maar het antwoord op die vraag boeide me niet; de kip en het ei, oorzaken die gevolgen zijn en gevolgen die naderhand oorzaken blijken te zijn. Ik gunde mezelf geen tijd voor filosofische vragen die, zoals we allemaal weten, onoplosbaar zijn. Tijdverspilling, dat is het! Als ik ergens een bloedhekel aan heb, dan is het tijdsverspilling, dat weet iedereen. Aldus schonk ik de wijn, een l'ecologie vin blanc du Waldemar, goedgehumt in voor mijn privédetective. De professor had een hobby, een passie ontwikkeld. Keurig in een dicht genagelde houten doos met stro kreeg ik vorige week enkele gebottelde exemplaren toegestuurd. Schijnbaar zag hij in mij, als ondernemer in een havengebied waar beveiliging topprioriteit was en opererend in sectoren waarin het immer rommelde, een belangwekkende early adopter van zijn software. Hij vroeg geen wederdienst en de wijn smaakte uitstekend, uitgedamd en al, dus ik waardeerde het genereuze gebaar zonder rancune. Edwin was lopend gekomen, dat was goed te doen. We bekeken alle potentiële daders. Eerst Annegreet, dan enkele collega's, zoals die pientere accountmanager Cor Figeë, daarna dat vriendje van Julia, El Bachir, maar ook Willem en Johanna. En uiteindelijk: Julia! Edwin stond erop. Zelf vond ik het een verschrikking, maar ik verheugde me er wel degelijk op een beter beeld te bemachtigen van haar reilen en zeilen. Vergis je niet, sprak ik mezelf vermanend toe nadat een sceptisch stemmetje mijn hersenpan terroriseerde met insinuaties, Edwin is een professional

met een helder en concreet doel, iemand die niets anders wil dan de dader vinden en zo zijn bonus incasseren. Met gezonde tegenzin liet ik hem uiteindelijk mijn logboek zien. In deze zoektocht restte mij niets anders dan hem in vertrouwen te nemen. Toegegeven, zijn drijfveer was geld verdienen, maar niet alléén geld: eergevoel en het goede willen doen, inbrekers en andersoortige criminelen te grazen nemen, daar leefde hij voor. Onze havenstad schonen van het tuig, opdat het leefbaar bleef. Kortom: een win-win situatie, geld verdienen met zo'n schitterend doel. Die jongen was gewoon goed bezig! Zodoende vertelde ik Edwin van mijn ingehuurde performance act in het Deltahotel.

Het was ruim na middernacht en de kurkdroge wijn met complexe houtsnippers afdronk was nagenoeg geleegd. Intuïtief begreep ik dat we deze Oost-Europese zakenman en zijn vrouwelijke partner in crime annex actrice – tenminste, ik ging ervan uit dat ze bij elkaar hoorden – als hoofdverdachten moesten aanmerken. Met overdreven interesse luisterde hij naar mijn fantasierijke verhaal. Af en toe interrumpeerde hij om te vragen wat ik precies van hen wist, welke kleding ze droegen. Toen mij volkomen eerlijk ontglipte dat de actrice sprekend op Julia leek, ja, praktisch voor een dubbelgangster kon doorgaan, terwijl haar jonge zakenpartner van Oost-Europese komaf was, belandden we vanzelf bij het heikele onderwerp: multicultureel Rotterdam. En zo raakten we aan de praat over de stad en over de problematiek die ons nu al meer dan een decennium teisterde. Edwin, wie had dat gedacht, had op de Erasmus universiteit sociologie gestudeerd en pas jaren later een verandering van politiek links – wanneer we voor het gemak de links-rechts dimensie hanteren die, zoals we allen weten, te eenzijdig is – naar de rechts-populistische hoek doorgemaakt. Een socioloog die zo'n beweging doormaakt is natuurlijk ronduit gevaarlijk, daar ga ik, Henk

van Wijnen-Swarttouw, niet lichtzinnig over doen. Ze kunnen beweren dat ik te kritisch ben, maar in Rotterdam is de overgebleven oplossing samenwerking en integratie zonder geforceerde assimilatie. Kortom: *realistisch kosmopolitisme*, niet zo'n utopische variant die het post-babylonische schilderij van Quinten uitbeeldde, maar uiteraard ook geen adhoc populaire oplossingen voor tante Jo en co! Haha, wat een onzin. De hoogste tijd om enkele heikele knopen door te hakken! Nu moest ik goed nadenken: Edwin was een professional, ik kon op hem bouwen als specialist in beveiliging, maar niet meer op persoonlijk vlak. Er restten mij twee opties: doorgaan op professionele voet of volledig met hem breken. Ik gebruikte mijn charme om hem vriendelijk de deur te wijzen en nam een afzakkertje of twee á drie van Nolet.

De navolgende week denderde voorbij. De dag na deze dramatisch verlopen midden-in-de-nacht borrel met Edwin bleef voor mijn gevoel alleen Johanna over, alleen haar vertrouwde ik op dit beslissende moment in mijn leven. Als in een waas, puur op routine, werkte ik door. Een volgende tegenvaller deed zich voor: dat project met die Russen was nóg niet in kannen en kruiken. Inmiddels had ik een handtekening willen zetten, maar volgens Annegreet had Cor Figee, de accountmanager die ik dit niet te missen inkoppertje zo ruimhartig had gegund, de zaak voor open doel gemist. Je geeft ze de gelegenheid, de uitgelezen kans om te scoren, en dan verprutsen ze het waar je bij staat! Ik mag toch verwachten dat hij deze gouden bal met beide handen aanpakt en zo hoog mogelijk de lucht in brengt!

Edwin verzamelde informatie, ik had besloten hem te blijven gebruiken als professioneel aangever. Voor het onderzoek ging ik nu echter volledig af op de 'no Tunnelvision' software. Hij hield zich keurig aan de afspraak en stuurde me allengs een

nieuwe aanwijzing. Mijn bezittingen – ook de kluis bleek leeggeroofd in die bewuste nacht van de inbraak – zouden zich mogelijk in Amsterdam, of all places, bevinden!

Uit voorzorg nam ik undercover de trein, pretenderend een gewone jongen van de straat te zijn. Onopvallend situeerde ik me doelbewust in zo'n tweede klasse treincoupe, waar je één bent onder het gepeupel, zeg maar. Ik ervoer het echter niet meteen als onaangenaam, want een niet-onaantrekkelijke studente las verveeld haar studieboek, terwijl haar vriendje onnozel speelde met zijn tablet. Ze had weinig aandacht voor die jongen, haha... Ja, vrouwen! Een ideaal moment om een gesprek te beginnen deed zich voor. Daarop vloog de tijd voorbij; voor ik het doorhad was dat naargeestige eindpunt, Amsterdam, bereikt. De journalist in kwestie kon ik bij een boekpresentatie ontmoeten, bij een debuut van een auteur op leeftijd, in een eigenaardig lichtblauw pak gestoken en gek op het tekenen van popart strips in combinatie met literaire teksten over zijn armzalige leventje in deze verdorven en bovenal voorgoed verloren stad. Het zou vooral gaan over seks, drugs en rock-'n-roll, uiteraard inclusief alle diepzinnige ellende die daarbij onvermijdelijk om de hoek komt zeilen. Ik kende deze journalist van naam, zo eentje die dwars door muren denderde; een Panoramatype, bevriend met pilotenvrouwen zowel als Hells Angels, met BN'ers zowel als de Afrikaanse onderwereld. Kortom: ik stond er alleen voor! Een opwindende ontspanning van nieuwsgierigheid, het detective spelen, schoot over mijn rugwervel toen de trein stopte op het perron van Amsterdam Centraal. Precies op dat moment belde Wesseling: bepaald geen handig tijdstip! Ik draaide rond mijn as en zocht de eerste de beste eettent in de buurt, opdat we rustig konden praten. Dat duurde een klein uurtje. Of waren het er twee geweest? Hij had een lang verhaal over een nieuwe verpleegster, een zó mooie meid, die moest ik snel komen bekijken!

Haha, laat die Wesseling maar schuiven, bedacht ik terwijl ik het scheepsblauwe bordje voor de taxi's zocht, de voorste in de rij aanhield en me liet afzetten voor de kroeg genaamd '*de Nieuwe Maria*'. Tot mijn verrassing stond buiten, in de deuropening, een groepje bezoekers te blauwbekken terwijl binnen, aan de halfronde bar, een beroemde jonge schrijver zat te glimmen als een klein kind; *shinen* noemden ze dit. Hij zat daadwerkelijk te glunderen van ingehouden trots, blij met zijn zojuist gewonnen literaire prijs, al scheen hij op zijn hoede voor kapers op de kust, voor onverwachte aanvallen. Naast hem zat zijn broer, keurig gekleed in zijden kostuum en met een bruinrode trui, verzorgd als een man van de verkeerde kant, zo deed het mij voor op het moment dat de gastheer in het lichtblauwe pak binnenwipte en zij elkaar innig kusten 'zoals de Russen altijd doen'. Haha, dit had die Cor Figee moeten zien, hier kon ie nog wat van opsteken! Ik bestelde een Pelgrim bier. Die hadden ze niet in huis, die over het paard getilde 020 sukkels! Waar kon ik de journalist in kwestie vinden, de man met de aanwijzing? Mijn tweedehands outfit paste perfect. Ik wrong me tussen de sjofel zwartgrijs geklede menigte, tussen de flessen bierdrinkende schrijvers, striptekenaars en andere kunstzinnige armoedzaaiers tot achterin het donkere café, waar ik per abuis halthield voor het nemen van een groepsfoto, een foto die ik de volgende dag terugvond in het Parool; de journalist in kwestie in een innige omhelzing met de leider van de tegenhanger van de Hells Angels – hoe heette die bende? Het had iets te maken met Molukkers. Het was me helaas niet gelukt uit beeld te blijven.

Sluw volgde ik de fotograaf en wachtte tot hij de zaak had verlaten, alvorens ik op die journalistieke geweldenaar afstapte. Je weet het nooit met die 020 gasten! In een opwelling imiteerde ik onze kunstenaar met schitterende voornaam, Quinten, een naam die me deed denken aan de roman 'De ontdekking van de

hemel' van Harry Mulisch, een van de weinige romans die ik heb gelezen, want ik lag toen op een ziekbed zonder verdere mogelijkheden iets te ondernemen, in Trondheim of all places, terwijl dit het enige Nederlandstalige boek in de nabije omgeving betrof.

'Je hebt een lead van... uhm... Edwin?'

'Henk, is het niet!? Haal eerst effe twee bier wil je...'

'Haha, doe dat lekker zelf.'

Verbouwereerd bestudeerde hij vragend mijn azuurblauwe ogen, proestte het tot mijn opluchting uit, greep een mentaal piepjonge meid met blasse wangen en beval haar een paar flessen te halen.

'Edwin is lid van onze ondergrondse club. Hij zei dat je *een van ons* bent.'

'Uhm... ja, dat ben ik zeker, Arthur. *Een van jullie*. Maar dan zonder lidmaatschap. Wat heb je voor me?' vroeg ik erachteraan, het ongedwongen ritme van onze kunstenaar vasthoudend als imitatie. Het gaf me houvast en richting mij onopvallend te gedragen.

'Je kunt erbij komen. Niemand komt het te weten... daar zorgen wij voor. We dekken jouw onderneming.'

'Dat laatste is niet nodig, maar ik zal het in overweging nemen. Wat zijn jullie op het spoor?'

'Bulgaren of Roemenen, vermoedelijk het land ontvlucht... meestal peren ze hem.'

Verbouwereerd staarde ik in zijn onnozele ogen, nadenkend over zijn bezopen suggestie. 'Oh... nou... iemand moet ze hebben geholpen, iemand moet hebben geweten wat er in mijn kluis lag, want het genummerde geld is blijven liggen. Zo slim zijn amateuristische inbrekers niet?'

'Nee. Hoeveel?'

'Dat kan ik je niet vertellen.'

Arthurs pupillen werden groot als een tennisbal. Vermoedde hij dat ik iets geheimhield? Wilde hij soms alles van me weten omdat ik een succesvolle edoch in opspraak geraakte rasondernemer was, eentje die over een kluis met *inhoud* beschikte waar hij en zijn maten hun voordeel mee konden doen?

Toen ik zijn vraag in gedachten herhaalde, viel het me op dat hij het handig vroeg, terloops en onopvallend. Ja, hoegenaamd ongeïnteresseerd. Kortom: ik moest op mijn hoede blijven en het halfslachtige bier niet naar mijn hoofd laten stijgen. Waar had Edwin me op afgestuurd? Ondertussen hield die mentaal piepjonge blonde meid haar wang vlakbij Arthur zijn doorleefde gezicht: geen aangename locatie, me dunkt! Met ferme armgreep drukte hij haar tegen zijn wang. Vond ze dit prettig? Glimlachte ze rood aangelopen van ergernis, van verlegenheid of van opwinding? Dat arme kind!

‘Kán of wíl je het niet zeggen,’ piepte hij.

Een bepaalde dreiging ging nu uit van zijn woorden, van zijn toon van spreken, al was het met een belachelijk stemmetje als ware hij de excentrieke zanger van die rockband. Wat was hun wereldberoemde naam ook al weer? Hun tour heette: *Let there be rock*.

‘Henkie is directeur,’ piepte Arthur zo hard mogelijk om verstaanbaar te blijven. Een gek stond in een microfoon te gillen; een soort fado imitatie in een zelfontworpen taal! Ik draaide me geërgerd naar de bar en ontwaarde die graphic-novel auteur in smurfenpak, omringd door doedelzakblazers. Hoe dan ook: het probleem van zelf actie ondernemen, het probleem van niet op daadkracht van de politie vertrouwen, drong zich nu levensgroot aan me op, vlak voor me grijnzend, met getinte huidskleur en getatoeëerde bovenarmen, ferme schouders en dito nekspieren, en met rondom zijn voorhoofd een angstaanjagende doodshoofdbandage waarmee zijn woeste haarbos bijeen werd

gehouden als was het een trofee. Stond die vechtersbaas in homo-outfit me pontificaal uit te lachen?!

‘Zo, zo, dus meneer de directeur is overvallen door een Oost-Europese bende. En nu heeft hij ons nodig...’

‘Hij wil niet vertellen wat we moeten zoeken. Dat schiet niet op!’ constateerde Arthur met satanisch plezier.

‘Nee, dát schiet niet op!’ brieste hij, sloeg zijn arm over mijn rechterschouder en kneep zo hard in mijn nek dat ik vanzelf bukte, terwijl Arthur zijn knokkels over mijn kruin rolde en bulderend zijn bierflesje tegen het mijne tikte. Het kostbare vocht spatte in het rond.

‘Vertel wat je zoekt, dan helpen wij onze broeder in zijn edelmoedige strijd tegen onrecht,’ piepte Arthur.

‘Een codeboekje... een klein notitieboekje, een soort blocnote is het! Er staan cijfers in, reeksen van cijfers... het is met donkerrood leer bekleed en heeft een gouden slot.’

‘Kijk! Zie je wel, onze Henkie de directeur kan praten. Waar zijn die cijfers voor?’

‘Ik geef codes aan elk schilderij dat in ons huis hangt. Het is een niet te kraken systeem,’ loog ik voor alle zekerheid, want de codes bestonden uit een beveiligingssysteem, met als keypoint een op mijn laptop te vinden rekensom, gebaseerd op een niet te kraken datumtijd-algoritme maal het cijfer pi.

‘Dus we hebben er niets aan?’ vroeg die geblokte bendeleider. Ik hoorde de teleurstelling in zijn verrassend zachte stem, een intonatie die verried dat er een lieve jongen in hem school, diep, diep vanbinnen en veilig verborgen voor de meedogenloze buitenwereld.

‘Niet zonder mijn laptop,’ antwoordde ik. Soms is het beter eerlijk te zijn en vertrouwen te winnen, teneinde meer informatie te bemachtigen.

‘We zullen voor je zoeken,’ zei hij slechts en sloeg me met de vlakke hand tegen mijn bovenarm. Ik verloor mijn evenwicht. Arthur haalde zijn schouders op.

‘Kijk Henkie, daar kun je op bouwen! Je hebt maten die je helpen. Haal es een paar bier.’

Om geen achterdocht te wekken, dus strikt om tactische redenen, haalde ik een paar flessen, deelde deze uit, excuseerde me, worstelde me verder het café in tot het verste punt in de nauwer wordende ruimte en zette een eerste voet op een aluminium brandtrap. Beneden speelde een jazzband. Arthur rende achter me aan, greep me halverwege de smalle treden en piepte: ‘Wacht es effe: hoe hebben ze die kluis van je gekraakt?’

Ik hield me vast aan de reling, want mijn hoogtevrees speelde op, draaide me noodgedwongen half om mijn as, waardoor ik met mijn rug naar beneden gericht duizelig de diepte in leunde. ‘Edwin stuurt je alle relevante informatie,’ zei ik kortaf. Haha, dit was genieten. Nu kon ik hem terugpakken.

‘Dus hij is opengebroken?’

‘Nee, nee, dat is het eigenaardige juist! We staan voor een raadsel! De daders moeten de cijfercombinatie hebben gekend, dat kan niet anders.’

‘Oh...,’ zei hij en rende terug de trap op, naar de blondine met wimperextensies. Beneden leunde ik tegen de gammele bar-rand en schoof onwillekeurig, het ging vanzelf en onbewust, tegen een dame op leeftijd aan; zo eentje die ooit, in een ver verleden, een knappe verschijning zal zijn geweest. Ongeveer zo’n type als Johanna, maar dan uit de Amsterdamse kunstenaarswereld. Ze zal straatarm zijn, tenzij ze in de tussentijd een bank had beroofd of met een filantropische mecenas getrouwd was, zo’n rijke havenbaron bijvoorbeeld, haha! Slechts een enkele geluksvogel weet door te breken. Haar kleding oogde sjofel als vergane glorie. Ik begon een vertrouwelijk gesprekje dat, bezeten als ze

was van stripfiguren, uitmondde in lezen van dit literaire stripboek van onze hemelblauwe debutant. Een erotisch getinte passage met popartachtige striptekeningen trok mijn gênante aandacht. Het deed me denken aan een scene in het Deltahotel. Wacht eens, zou in dit stripboek een aanwijzing verborgen zitten? Het scheen me voor dat dit nogal vergezocht was, dus ik legde dit idee voorlopig naast me neer – stopte het in de ijskast – en sprak met haar over de totstandkoming van de tekeningen. Dat was nog een knap stukje ingewikkelder dan vermoed, met voorwerk, schetsen en een soort storyboard waarin de tekstoppervlakte esthetisch werd vermengd met illustraties. Ze werkte als *grafisch ontwerper integrator* aan dit proces, zoiets heette dit geloof ik, de exacte term was me ontschoten bij het nuttigen van mijn inmiddels vijfde of zesde bierfles. Wat terugkwam was de intuïtie dat dit stripboek een belangrijke aanwijzing verborg. Meer en meer, hoe langer we praatten, raakte ik hiervan overtuigd.

‘Deze zijn het mooist... zie je?’ vroeg ze en wees naar enkele inderdaad fraai vormgegeven exemplaren, popart tekeningen die iets met je gemoedstoestand deden, zoals die van een invalide man in zijn rolstoel, zijn uitgestoken hand prangend groot in beeld, klaar om tussen de benen van die voorovergebogen dame van de nacht met kanten jarretels te verdwijnen, en zijzelf die hem met dikke lippenstift in de lucht zoenend, half omgedraaid en naar achteren kijkend uitdaagde, waardoor afkeer vermengd met lust me in een fractie van een seconde overspoelde. Het was alsof de afkeer de lust verhevigde, juist omdat je het niet wilde of door de tegenstellingen die het beeld opriep, de rauwheid ook. Eigenaardig!

‘Ben er trots op,’ zuchtte ze.

‘En terecht!’ riep ik gemeend. ‘Dit heb je prachtig in compositie gebracht. Kan ik een exemplaar kopen? Of is alle voorraad er doorheen gejaast?’

‘Het is drukker dan verwacht, ik zal voor je kijken,’ zei ze en verdween in de dansende menigte om rap terug te keren met een gesigneerd exemplaar. Na nuttigen van nog zo’n waterig biertje haalde een stoffen jas van nepbont (of was dat wishful thinking?) haar op.

Niet veel later volgde ik hun verstandige voorbeeld en waggelde naar buiten. Geen taxi te zien, dus doorwandeland, de koude straten van Amsterdam in, naar het Centraal Station, dronken, verlaten en duizelig langs het kille water, kans op erger, tussen de woonboten... terug, een bredere straat door, dan de smalle steeg, een taxi die stilstaat, vragend, beschikbaar, lallend en half schuldbevestigend het ervan nemend gaf ik hem de instructie, het raampje half geopend, de grachtenpanden en stokoude straatlantaarns, fietsen en sloten, bruggen met gietijzer, stoplichten tot aan een duister, verdorven plein met een schuine kerk... om de hoek rechts, uiteraard een flinke fooi donerend en dwalend door de straat met rustiek rode verlichting, smartshops met kleurrijke spullen om te blowen, snuiven en slikken, de Engelse vrijgezellelencadeaus uitgestald, op de hoek aanbellend en meteen de trap op, begeleid door een Jerommeke tot in de brede, pluchen bank waar naast me tot mijn stomme verbazing niet alleen enkele mannen aandachtig zaten te turen, maar in de andere hoek ook de beroemde zanger nukkig staarde naar de dame die zo kunstig aan de glimmende gouden danspaal hing, de benen wijd opengelegd in de lucht bungelend, haar hoofd en golvende haren naar beneden vallend, als een kunstwerk van moeder natuur. Het was een lenige jongedame, slingerend, sterk en soepel, kunstig en uitdagend, rood krullend haar, een fijnmazig gatentruitje met

niets eronder, eigenwijs en aantrekkelijk als in de film ‘the devils advocate’. En net zo onweerstaanbaar! Opeens zat ze naast me, één been over de mijne gekruist, half op mijn schoot. Frank keek me een partij boosaardig aan! Was hij soms jaloers? Ik glimlachte tevreden en wreef over haar rug die ze gelijkmoedig rekte, en omhoog tot in haar nek en krullende haarbos die vederzacht aanvoelde. Behoedzaam bracht ik een plukje omhoog, liet het vallen in het neonlicht en zag tussen enkele oplichtende oranje haren door een publieke dame met de barman kletsen, terwijl ik mijn hoofd in haar goddelijke nek legde, zachtjes haar tepels aanraakte, daar kalm met twee vingers rondom draaide en plotseling hard kneep. Gespannen stelde ik haar een vraag. Als ik het zelf doe in twee minuten, antwoordde ze. Ondertussen hield ze Frank argwanend in het oog. Volgens haar was het een nukkige Turk met een pruik op, dus ik tuurde nog eens indachtig die kant op, half verblind door het felrode neonlicht. Nee hoor, dit was toch echt wijlen Frank Sinatra! Kort daarna moet ik die ongure zaak hebben verlaten; nagenietend struinde ik langs de historische grachtenpanden tot een verkeersplein, waarvandaan ik me door een megalomane taxi – in die armzalige trein had ik geen trek meer, één keer is meer dan genoeg, mensen – zo spoedig mogelijk naar Rotterdam liet transporteren.

Entertainment

De limousine draaide het Hofplein half rond, de Coolsingel op, terwijl de beroemde fontein haar bluswater hoog de lucht in spoot, mooi verlicht door okergele lampen. Tot Henk zijn verbijstering herkende hij de drie bontmussen en de serieuze blik van Cor Figue daartussenin, stevig doorlopend langs de Gabo-boom, ook wel de Stopnaald genoemd of door anderen het Tennisracket. Een enkeling sprak over het Ding of de Gestileerde Bloem. Hoe dan ook, Henk instrueerde de chauffeur het raampje te openen.

‘Heb je alles rond, sjongen, is ’t onder controle? Laat je niet op stang jagen door die Russen... dat doen ze maar al te graag. Een nationale hobby, dat is het! Haha. Zet ’m op! We willen die handtekening!’

Voordat Cor Figue zijn antwoord kon formuleren vertrok de grotesk langwerpige taxi de duizelingwekkende nacht in. Een paar langzame inhalen van zachte, frisse buitenlucht vulden zijn trotse longen met inhoud, maar vooral de enorme berg zuurstof deed wonderen. Gewoon doorwerken, dat scheelt een aanzienlijke slok op een borrel! Deze account was voor hém; een kwestie van inkoppen. De drie gasten met bontmutsen visten naar de betekenis achter Henk zijn emotionele woorden. Cor Figue brabbelde zachtjes, maar wimpelde hun vragen vertrouwenwekkend en resoluut af. Laat die gasten maar nieuwsgierig blijven! Wil ’t weten wat er speelt, dan mogen ze gissen. Hij had nog wel het een en ander voor ze in petto, iets waar ze van opfleurden!

De fles Vodka was geleegd, ze hadden meerdere malen een nieuwe geëist. Daar kon Cor Figue niet onderuit, al vond ie ’t

niet fair ten opzichte van zijn noodlot. Nu twijfelde hij: of naar de ouderwets gezellige kroeg van tante Jo of naar een moderne nachtclub. Die Russen wilden 't laatste en bovendien, tante Jo wilde hij liever niet confronteren met deze klandizie. Er restte hem niets anders dan naar de White's te gaan: een zaak met chique aankleding en torenhoge prijzen. Als die Russische bontmutsen daar champagne bestellen, jagen ze de zaak onnodig op kosten! Toch scheen hem geen alternatief voorhanden!

Terwijl ze naar binnen beenden – de jassen lieten ze in de garderobe ophangen door zo'n Jerommeke – vertelde Cor Figeë zo voorzichtig mogelijk het vervelende nieuws: hij sprak als brugman over de fiscus en invallen van speciale eenheden, alsof er momenteel *razzia's* werden gehouden tegen declareren van deze, toch wereldwijd gangbare, onkostenpost. Dat woord– *razzia* – deed 't 'm: ze trokken gedwee hun uitpuilende portemonnee, tenminste, de kleinste van de drie bleek over hun zakelijke cash te beschikken.

Zo, dat was mooi voor de bakker! Eenmaal binnen duurde het twee rondjes en anderhalve stripteaseshow tot ze vergaten welke partij betaalde. De drie Russen ontspanden en genoten van de entourage, dus Cor Figeë kneep er tussenuit en nam aan de bar plaats, pal naast een meid in bikini. Hij had het niet meer. Een bloedhekel had hij aan deze louche tent, altijd al gehad, maar ja, het kon niet anders: iemand moest zich opofferen! Inmiddels was hij hier kind aan huis. Henk zelf had het veel te druk, dat is logisch. Die naakte meid, gehuld in microbikini, stelde zich keurig voor: Lavinia. Het had iets sjieks bij haar, al zat hij helaas in deze smakeloze glittertent, daar waar ongezelligheid een nieuwe dimensie bereikte. Wat kon hij anders beginnen dan voor haar een drankje bestellen, zoals een gentleman betaamt? De dansbare muziek stond veel te hard, maar het lukte zowaar een gesprek te voeren. Om zichzelf verstaanbaar te maken klemde

hij zijn arm noodgedwongen over haar schouder en praatte hij van zeer dichtbij in haar liefvallige oorschelpje, waardoor hij per abuis de niet al te subtiel opgespoten parfum opsnoof, dwingend kietelend in zijn neusvleugels. Haar glinsterende oorbellen toucheerden ijskoud zijn wang. De betovering was een feit. Het klikte wonderwel, ze babbelden urenlang, tot de ochtendzon de statige herenhuizen aan de Westzeedijk uit hun slaap wekten. Cor Figee sprak over zijn sores thuis en de stress op het werk, zij over Transsylvanië en haar leven als kind in haar geboortestad Cluj-Napoca. Aangezien Cor niet op de hoogte was van de legende van Dracula, vertelde ze hem de diepere betekenis, de oorspronkelijke versie van het roemruchtige verhaal.

De volgende dag wandelde hij keurig op tijd en met een te kort geslapen tronie – de gezichtsuitdrukking waarmee hij al jaren op zijn tandvlees voortploeterde – door de met rood-wit lint afgezet tunnelbuis, daar waar ze de afbeelding in graffiti van zijn chef, zo respectloos afgebeeld als magistraat, nóg niet hadden weggepoetst. Godverdomme, zijn ze nu helemaal besodemie-terd! Zijn kater ten spijt beklaagde hij zich hierover tegen een passerende mevrouw van ogenschijnlijk buitenlandse komaf, met een lichtbruin getinte huid en zwart krullend haar dat prachtig glansde en hem een kort moment in hogere sferen bracht. Een soort van naweeën, een *déjà vu* na vannacht?! Ze begreep bar weinig van zijn onsamenhangende woorden, knikte welwillend en vriendelijk, maar dacht er het hare van terwijl ze haastig de andere metrowagon instapte. Haar cliënten konden in paniek raken wanneer ze niet op tijd op haar werk arriveerde. De hard piepende metrodeur opende. Meteen rende ze naar de roltrap en spurtte de Binnenweg op. Er stond niemand voor de deur van de dagbesteding werkplaats. Zouden ze ervandoor zijn, de stad in? Gespannen wachtte ze tot het bestelbusje met haar cliënten

voorreed. Toch op tijd! Fatima zuchtte diep. Elenoor verliet als eerste de bestelbus en gilte naar een drietal passerende kleurlingen: ‘Hallo, zwarte pietten!’ Van de anderen bescheurde een enkeling het van het lachen, de rest scheen het niet te deren. Eén van de oudsten in de groep – ze zat in een gammele rolstoel en was kalend, met half doorzichtige plukjes oranje-rood haar – gniffelde zo overduidelijk gegeneerd en met haar hand voor haar mond dat het aandoenlijk, ja schattig was in alle onschuldige oprechtheid. De man van middelbare leeftijd, de enige met het syndroom van down, begreep de consternatie niet en staarde verbaasd in het rond, zocht steun en een verklaring. Elenoor imiteerde de opgefokte publieke discussie, de waan van de dag, blies het verhaal op tot ongekende proporties. Ze wist zich geen raad met de overstelpling van nieuws op tv, begreep de items niet, waardoor ze op de onhandigste momenten dit soort opmerkingen plaatste. Fatima kon haar niets kwalijk nemen, natuurlijk niet! Haar opleiding had haar gewezen op de weerstand die kon opspelen bij spontaan geuite beledigingen of directheden, gemakshalve vergelijkbaar met een *Gilles de la Tourette syndroom*, al betrof het een geheel andere stoornis. Waar iemand met een IQ van boven de zeventig en zonder geestelijke beperking zich enkele malen zou bedenken vooraleer dit soort pijnlijke veroordelingen te uiten, daar gooiden haar cliënten, en met name Elenoor, ze er spontaan uit, met een gulle, breeduit getoonde glimlach en gepaard gaand met spiertrekkingen waaruit je als goed verstaander kon opmaken dat dit volkomen onschuldig was. Het ijs was in de regel snel gebroken als deze beledigde mensen verhaal haalden. Van diepgewortelde haat of woede gevoed door angst voor het onbekende was geen sprake, hoogstens van onwetendheid. Ze reageerden op elkaar en op Fatima, hun begeleidster; soms te direct, maar immer aandoenlijk naïef en ontwapenend. Die enkele keer dat het in het verkeerde

keelgat schoot of echt niet door de beugel kon, zoals nu, werd het besproken en uitgelegd door de begeleiding; daarop werd excuus aangeboden. Fatima kon ermee leven. Waren deze mensen blijven staan, dan had ze dat nu zeker geëist: excuses van Elenoor. Interesse en begrip voor anderen, voor de zwakkeren in de samenleving, zat in haar bloed, het zat in haar karakter opgesloten. Haar broer was bedachtzamer. Hij leek meer op hun moeder, was beter in cijfers en fysieke actie. El Bachir vond dat zelf ook, dáár hadden ze nooit ruzie over gekregen.

Hun moeder was trots op allebei en zij op het zelfstandig werken. Toch wenste Fatima dat haar broer erbij was om haar te beschermen, toen een kleine drie uur later, net voor de koffiepauze, twee jongetjes de winkel binnenstormden. Ze herkende hun manier van doen aan de straattaal, aan de strak geschoren koppies en brutaliteit. De jongste begon te schelden. 'T had haar zonder hoofddoek en met ontblote armen gespot, en dan ook nog werkend met een stel van die gekken: dáár mocht 't grappen mee uithalen! Een van de twee jochies sprong over de toonbank, waar hij naast Elenoor belandde en 'Open!' schreeuwde.

Elenoor drukte beide handen ferm tegen haar oorschelpen terwijl ze haar ogen dichtkneep. Haar bovenlijf begon onberekenbaar te schudden. Kreeg ze een epileptische toeval? De oudste jongen bewaakte de deur en lachte zich een ongeluk. De jongste werd kwaadaardiger. Toen Fatima op hem afstormde, zag ze het wapen: een vlijmscherpe dolk van tien centimeter! Vandaag was ze de enige begeleidster, een geluk bij een ongeluk! Zo'n type dolk kende ze maar al te goed uit haar vroege jeugd. Het besef van verantwoordelijkheid, de angst dat Elenoor in een psychose zou geraken: hoe kon ze het deze opgeschoten dreumesen uitleggen?! Die jochies verkeren nu in een waas van verstandsverbijstering, zijn amper toerekeningsvatbaar, maar niet omdat ze een afwijking in hun hersenstructuur hebben die aan-

geboren is of veroorzaakt door zuurstofgebrek bij de bevalling, nee, dit komt door verkeerde invloed van leeftijdgenootjes, door hun subcultuur, hun kring van beïnvloeding. Deze gedachte stemde Fatima verdrietig. Vanzelf sloeg ze een beschermende en troostende arm om Elenoor, opende de lade en liet de bijkans al verloren jongen de inhoud van de kassa klaren, maar verzweeg dat het meeste geld in het kantoortje achterin de winkel lag, veilig opgeborgen. De jongen griste het geld bruut uit de bakjes en gaf Elenoor een zo harde duw dat Fatima, die ertussen was gesprongen teneinde Elenoor te behoeden voor een val, met haar rug tegen de punt van de toonbank viel. Een hevige pijscheut schoot door haar rugwervel.

Daarop deed 't er doelbewust een schepje bovenop nu ze gewond was, – ze voelden zich gesterkt – en schold 't Fatima uit voor een *banga* van *para's* die moest *optieften* uit hún stad, uit hún Rotterdam. Terwijl de ene jongen haar met het mes bedreigde, spuugde de ander haar, inmiddels op de balie afgestormd – de fluim vloog strak over de toonbank – midden in het gezicht. Daarop renden ze ritmisch zingend naar de voordeur, het kleingeld van de kassa hielden ze als trofee omhoog.

Bevend van woede sloot Fatima af, veegde het gore slijm van haar wangen en haalde het smerige vocht uit haar prachtige zwartglanzende lokken, draaide naar de doodstille groep mentaal beperkten, zag hun samengeknepen handen, het trillen, de panische angst in hun oogopslag. Kristin wiegde haar bovenlijf in de rolstoel en herhaalde een raar geluid. Bertus, de man met het syndroom van down, had zichzelf opgesloten in het toilet; uren later pas opende hij gelukkig zelf de deur, net voordat de brandweer eraan te pas moest komen. Dit was niet zomaar tenietgedaan en vergeten!

Ondertussen, in een ander gedeelte van Rotterdam, luisterde Edwin de politiezender af. Dit doel heiligde het middel. Hij ving het gesprek op en spitste zijn crimefighter-oren: een vrouw, werkend in de gehandicaptenzorg, tijdens haar werk beroofd op de Binnenweg, de kas van hun werkplaats leeggeroofd door een tweetal jochies, een scherp mes... Fatima verontschuldigde zich beleefd voor het prijsgeven van hun etnische achtergrond. Na een kritische opmerking lichtte ze toe dat ze nota bene zélf geboren en getogen Nederlands-Marokkaanse was en dat deze informatie haar simpelweg relevant leek voor het vinden van de daders. Ze kende de jochies niet, zo drukte ze hem overbodig op het hart. Daarop bleef het muisstil. Edwin sprong op, applaudiseerde, maakte een diepe buiging en knikte eerbiedig. Vertederd zette hij zijn scanner uit, ja, tot tranen toe geroerd was hij, onze strijder tegen onrecht. Haar lieve stem, zo vol passie voor gehandicapten, had verborgen tranen opgeweld in zijn gepantserde gemoed. De politie onderzocht deze zaken niet afdoende, deed weinig aan nazorg: een fatale vergissing! De opvoeding van die jochies was volstrekt ondermaats! Nee, dat bleef bij een kopje koffie, waarna ze met een fikse waarschuwing naar huis werden gestuurd, of erger, als slachtoffertjes betutteld in de watten gelegd! Hoogstens zette men een psycholoog op het gezin, een niet te benijden mevrouw of meneer met de beste bedoelingen die verslagen toezag hoe elke inspanning tevergeefs was, hoe dat alles geen enkele zode aan de dijk zette. Edwin mailde de vitale informatie naar zijn helpers, de groep buurtwachters waarvan hij de morele leider was, stuk voor stuk Rotterdamse mannen met het hart op de juiste plaats, mannen die het recht een handje hielpen, die de stad schoonden van het tuig. We moeten het nú doen, voordat die jochies worden geronseld en na deelname aan een gevechtshaard in het Midden-Oosten gepokt en gemazeld terugkeren als guerrillastrijder. Ja, dán was het te laat, dan waren

ze levensgevaarlijk! We zouden meer Polen kunnen inzetten, daar zijn ze doodsbang voor. Die gasten willen beleg op hun boterham, we verwijten onze Oost-Europese collega's niets. Toch hebben we inmiddels meer dan genoeg van die jongens in huis gehaald. Nee, dit kunnen we beter zelf opknappen!

Niet lullen maar poetsen

Na mijn roes te hebben uitgeslapen bleef ik in bed liggen, haalde het stripboek van het nachtkastje, bedacht me en riep met monotone robotstem 'tv aan'. Deze technische verbetering was nog niet volledig uitgekristalliseerd! Ik kon niet wachten om alle verzamelde informatie in te spreken. Zou er vandaag eindelijk een dader uitrollen? Na enige aarzeling sprong ie alsnog naar 'boeken' van de VPRO, waar een Belgische hoogleraar psychiatrie de neoliberale maatschappij afschilderde als het kwaad waarin mensen verdrinken, waarin zij hun identiteit verliezen, met als enig logische uitkomst: vereenzaming en depressieve gevoelens door toenemende gevoelens van machteloosheid. Een door de farmaceutische industrie bewust in stand gehouden situatie, zo beargumenteerde hij feilloos.

Die jodokus weet niet wat werken is!

Geërgerd liet ik tv-scherm verdwijnen door twee keer in mijn handen te klappen, spurtte de trap af, zette een flinke pot thee, plaatste de envelop met de tekst 'Inleveren Apotheek' op het dienblad en nam het gevaarte beheerst mee, terug naar boven, want rennen lukte helaas niet met zo'n dienblad in je handen. Daar opende ik de juiste envelop (ik had er altijd drie rondslingeren), haalde er een tweetal pillen uit en slikte deze in voordat ik op bed sprong. Aandachtig bestudeerde ik het stripboek, een ruig werk! De confronterende illustraties met rauwe teksten bevielen goed. Op de vijfde bladzijde vond ik een eerste aanwijzing; die noteerde ik in mijn logboek met losse aantekeningen. Na het stripboek zo te hebben doorgewerkt, inmiddels stond de wekkerradio op halfvijf, was het zaak deze notities in te brengen in de 'no Tunnelvision' software. Ik bestelde een luxe

diner via bezorgservice – de behoefte zelf te koken was plotsklaps verdwenen – nam een douche, trok een gemakkelijke outfit aan en stiefelde naar beneden, opende een flesje l'ecologie du vin blanc en schuifelde door tot naar mijn werkkamer, waar ik allereerst de bonsaiboompjes bewonderde. Ze werden met de dag mooier!

Hoe zou Julia ze vinden? Ik maakte een prachtige kleurenfoto en zond deze naar haar telefoon, slim genoeg om deze afbeelding digitaal te ontvangen. Nu was het zaak alles goed te verwerken. Doordat ik me in de cloud bevond kon ik elk moment bij alle data komen via mijn slimme telefoon, tablet, notebook en desktop. Handig spul, die silicon vallei jongens zijn ver gekomen vanuit hun garageboxen! Als ik Coen Veldhoen en Cor Figeo nu eens naar de Westcoast stuur? Daar weten ze de soldeerbout tenminste handig te hanteren!

Allereerst bracht ik de informatie van de journalist in. Daarna speelde ik mijn geluidsopnamen af, waarbij ik af en toe halthield om de zaak beter te verwoorden, want die dicteersoftware wilde nogal eens haperen; soms kwam ie met de vreemdste teksten op de proppen! Als laatste voerde ik de data uit het stripboek in, simpelweg door het verhaal hardop voor te lezen aan een apparaat. Zo, nu was het zover, nu kon ik het algoritme van de professor starten! Ik verwachtte dat de Bulgaren of Roemenen eruit zouden rollen als highest potentials, maar dit bleek niet het geval, nee, de software kwam tot mijn stomme verbazing met verhoogde percentages voor, het moest niet gekker worden, Johanna en Willem op de proppen! Haha, wat een stompzinnige vergissing van die professor. Na opnieuw draaien bleef dit de uitkomst! Hun percentage was nu zelfs gegroeid tot ruim boven de vijftig procent. Het systeem waarschuwde echter dat dit onder geen beding allesbepalend diende te zijn: pas bij een percentage van vijfenzeventig procent was het gerechtvaardigd

bronnen specifiek op deze verdachten te richten, pas dan mocht de aandacht worden gefocust.

Geschrokken van de uitkomst koppelde ik het systeem aan emotieherkenningssoftware. Nu openbaarde zich een interessante link tussen de actrice – die jonge meid die zo sprekend op Julia leek – en haar breedgeschouderde manager! Zonder aarzelen legde ik doelbewust een koppeling, en wat bleek? Zij en haar bodygard prijkten bovenaan de lijst! Individueel gezien echter bleef Julia hoofdverdachte. Mogelijk doordat zij als enige toegang had tot de kluis? Ik negeerde uiteraard haar percentage van achtentachtig procent; zij kon het niet zijn... Tenzij... wacht eens... zou ze onder druk zijn gezet, nee, zelfs gehanteerd worden door die vriendelijk ogende, zo sociaal bewogen Marokkaanse jongen, door die kickbokser?! Bekend met het feit dat mensen veelal over twee kanten van dezelfde medaille beschikken, dat bejaarden die in het dagelijks leven agressief waren geweest plotseling poeslief werden als ze dementeerden, terwijl extreem lieve, sub assertieve mensen tijdens dementeren agressief gedrag vertoonden, – door Wesseling had ik me noodgedwongen verdiept in deze materie – kon ik deze suggestie onmogelijk negeren! Julia was weggebleven zonder iets van zich te laten horen! Vroeger was ze verlegen en naïef, dat klopt, maar nu ik me realiseerde dat dit alles onder druk van dat vriendje was veranderd, dat dit alles geschiedde door zijn Arabische invloed, werd ik witheet, gevolgd door een oergevoel haar ten koste van alles te willen beschermen, haar te willen bevrijden uit zijn fatale cirkel en brute kracht zonder sympathie voor vrouwen zonder hoofddoek! Ik probeerde me voor de geest te halen hoe die gozer ijzig kalm de trap af wandelde en aan mijn ontbijt begon, die overdreven vriendelijkheid... me met ‘meneer’ aanspreken, precies wetend hoe het hoort netjes te zijn en dit vervolgens zo consequent en overdreven uitvoerend dat het res-

pectloos werd. Een soort uitdagen was het feitelijk, doelbewust het bloed onder je nagels vandaan halen! Sociaal kon je er niets tegen beginnen! Het werd me nu met de seconde duidelijker dat hij er geen snars van meende! Maar, eerlijk is eerlijk, daarmee had ik nog geen agressieve opdringerigheid naar Julia toe waargenomen! Nee, dat kon ik me niet inbeelden bij die jongen.

Na een tijdje piekeren vroeg ik me af of Julia misschien gevaar liep omdat ik de koffercodes niet had doorgegeven. De deurbel galmde door de living. Aha, daar is Julia! Maar waarom zou ze aanbellen? Oh, wacht, ik had het slot omgedraaid vannacht, haha. Na zo'n inbraak ben je op je hoede, mensen. Zie je, Henkie, alles komt op zijn pootjes terecht! Met bonzend hart vloog ik op de deur af, glijdend op mijn sokken, en haalde vliegensvlug het binnenslot los.

'Hallo,' stamelde Quinten verlegen, en toverde een voorzichtige glimlach tevoorschijn vanonder zijn wildgrijze haarbos en wenkbrauwen die epileren decennia ontbeerden. Zo te zien zat hem iets dwars. Het had iets gênants, zo verlegen en op leeftijd, maar ook iets onweerstaanbaar aandoenlijks.

'Kom verder,' riep ik gevat en sloot de voordeur, waarop ik vooringang naar de woonkamer en hem gebiedend een van onze zachtleren fauteuils van Jan des Bouvrie aanwees, daarop een tweetal borrelglazen tevoorschijn toverde en ons beiden zo'n stevige neut van Nolet inschonk.

'Mijn schilderij,' stamelde hij. 'Ik krijg het niet voor elkaar...'

'Hoe bedoel je, het is nagenoeg af!'

Ik kreeg geen antwoord. Hij tuurde eindeloos naar zijn glaasje, echt op het obsessieve af! Toen pas zag ik de tranen, zijn gezwollen ogen.

'Quinten, neem een slok! Kom op, verman je man!'

'Oké dan...' zei hij aarzelend, 'eigenlijk drink ik niet.'

'Niet zeuren, drink op!'

We dronken zwijgend onze borrel. Voor mij persoonlijk was het een prettig stilzwijgen. Gehypnotiseerd voor me uitstarend in het niets, in de leegte, vroeg ik me af waarom dit zo aangenaam was. Misschien leidde zijn gezelschap me af van al dat nutteloze gepieker en kon ik op adem komen door eenvoudigweg stil te zijn? Met bevende hand hield hij zijn schuddende neut omhoog, wanhopig vragend om een tweede, dus ik bedacht me geen moment, plaatste de fles pal voor zijn neus op tafel en verklaarde: 'Bij ons in de haven gaat het eenvoudig als volgt. Werken met die handjes! Niet lullen maar poetsen, Quinten! Zet je schouders eronder, figuurlijk of letterlijk, zoek dat zelf maar uit!'

'Maar... dit is uhm, gecompliceerde materie... de doelstelling hangt af van de vorderingen... nee, dat klopt niet... ik eh... de doelstelling is niet ongewis... het...'

'Jezus man! Kom op!' riep ik streng en schonk bij.

Hij nam een voorzichtig slokje en vervolgde: 'Het is uh... een visionair ding... ik heb het in mijn hoofd maar krijg het niet uitgebeeld. Het... het wordt er niet beter op, echt, het...'. Die verrekte deurbel interrumpeerde zijn verhaal. Op mijn bevel namen we tegelijk een stevige slok, waarop wederom die bijtende pieptoon onze rust verstoorde, en nog een keer en nog een keer, net zolang tot ik de voordeur opende.

'Henkie! Hoe'st!' riepen Willem en Johanna praktisch synchroon, met een mooie harmonie in hun tooncombinatie van stemmen. Achter mijn rug hoorde ik gestommel, dus ik draaide me vliegensvlug rond mijn as in gevechtshouding van Bert van Klaveren, hemd half uit mijn broek. De angst voor een inbreker was niet zomaar verdwenen! Quinten schuifelde achterlangs, groette schichtig en verdween geruisloos als een dief in de nacht.

'Zo! Ook gebokst vroeger Henkie,' grapte Willem.

'Dat mag geen naam hebben. Wat komen jullie doen?'

‘Effe kijken,’ riep Johanna. ‘Als dat mag joh, weetjewell! Oké dan?’

‘Tuurlijk, ik heb nog tijd voor mijn afspraak in het Deltahotel te overbruggen. Hebben jullie al gegeten?’

Dat bleek niet het geval. In mijn sas met deze onverwachte gasten (wat had Monique hier een hekel aan) trok ik een flesje l’ecologie open, nieuwsgierig naar wat Johanna van deze uitgeademde wijn vond. Ze was van mening dat de boterzachte afdronk een uitstekende lengte had, waarin rijpheid en frisheid redelijk versmolten, maar ze twijfelde over de lengte van de uitademing, want de afdronk tintelde lichtjes onder haar tong. ‘Dat ken nie, joh! Dat mag nie. Probeer ook eens een wijn uit Umbrië,’ opperde ze betweterig.

Daarop vertelde ik moeder en zoon goudeerlijk, in het volste vertrouwen, over de ‘no Tunnelvision’ uitkomsten. In mijn half-open keuken bereidde ik biefstuk van de haas met Rochefort kaas (die bezorgservice had ik op tijd kunnen annuleren), waarop we al rap genoten van dit zelfgemaakte kwaliteitsdiner, ik bedoel, geen bezorgservice kan wedijveren met mijn autodidactische kookkunsten. Hierbij leegden we gezellig het tweede kistje van de professor, tot we na een uurtje of drie schaterend naar buiten tuimelden en kruipend Willem’s bestelbus bereikten. Johanna wilde een paar uurtjes bijslapen, de lieve schat!

Toeterend scheurde Willem door, tot hij ook mij eruit sodemieteerde. Bij het achteruit wegrijden knalde hij tegen een dubbel geparkeerde Volvo (eigen schuld), waarop ik Hotel New York in waggelde zoals ik rond dit tijdstip meestal die Delfshavense kroeg betrad: stomdronken.

Holle klanken galmden onheilspellend door de rookvrije ruimte van dit immense pakhuis; schelle geluiden van serviesgoed, messen en vorken tegen elkaar klingelend, vormden een kakofonie van drukte waarbinnen iedereen zo sereen dineerde,

dat het me mateloos irriteerde. ‘Hallo, worden jullie niet gek van die herrie!’ wilde ik boven iedereen uitschreeuwen, maar in werkelijkheid excuseerde ik me beleefd tegenover de bijklussende studente, zoals immer keurig achter de bladgouden sokkel opgesteld. De rug gerecht, zo hoort dat in Rotterdam. Terug in de voorportiek startte ik de track & trace app en inspecteerde de felgroene stipjes, monotoon knipperend op de antracietkleurige google-earth kaart. Op het gebied met als positie de Maastunnel zoemde ik in. Johanna was thuis en Willem doolde ergens in het centrum, op kroegentocht. Vlakbij zag ik tevens de actrice... alleen kon ik haar handlanger nergens vinden! Met een soepele vingerbeweging vergrootte ik uit, waardoor ik hem in Vlaardingen, ter hoogte van het Deltahotel, terugvond. Een tweede lichtgroene stip overlapte de zijne, dus ik klikte nieuwsgierig op deze button: Arthur! Wat deed onze journalist van lik-mijn-vestje bij de handlanger van de actrice?! Als laatste zocht ik Julia, haar vriendje en de geldkoffer.

‘Met mij! Luistert en huivert!’

‘Hoe gaat het?’ vroeg Edwin aarzelend. ‘Heb je iets kunnen ontdekken in Amsterdam?’

‘Julia, ik kan haar niet vinden!’

Zijn wantrouwenwekkend stilzwijgen vergalde de al belabberde stemming tot het vriespunt. ‘Vreemd,’ zei hij uiteindelijk, ‘het zou kunnen dat ze buiten bereik is... zal ik voor je zoeken?’

‘Ja! Laat het me meteen weten!’

‘Is goed, fijne avond, Henk.’

Wat zou hij dáármee bedoelen?! Ik hing op en staarde naar het klotsende water, de brekende golfslag, terwijl zijn woorden, een ‘fijne avond’, door mijn hoofd spookten. Betekende dit dat ik iets aangenaams kon verwachten, na alle confronterende kunstwerken van Julia die me de afgelopen weken hadden gesloopt? Een voorzichtige glimlach toverde zich rondom mijn

mondhoeken onder het zicht van de drukte van de haven en het Maaswater, van de schepen, de watertaxi's en de fonkelende lichtpuntjes aan de overkant, waar de Port of Rotterdam me herinnerde aan mijn zakelijke beslommeringen, aan toen het allemaal lekker soepel liep. Waar is dat leien dakje gebleven?! Volhouden, ook nu zal alles op zijn pootjes terechtkomen. Optimistisch als immer, ondanks alles – soms begreep ik zelf ook niet waar ik het vandaan haalde opportunistisch te blijven vechten – wandelde ik voortvarend, maar aangeslagen naar de gouden sokkel, waar de studente politicologie me keurig naar onze vaste tafel met majestueus uitzicht begeleidde, en waar ik haar drie nietszeggende zoenen op de wang mocht geven. Ze keek niet op of om, haar hoofd routinematig en opzichtig draaiend, opdat ik er slechts bij kon door alert reageren, om vervolgens ongeïnteresseerd verder te gaan met sociale media-communicatie. Terwijl ik haar oplettend observeerde kwam de gedachte aan Julia ongenadig hard opzetten, het verlangen een beetje aandacht te krijgen, een zoen op mijn wang in plaats van op de hare, dat soort kleine gebaren! Had iemand het gezien dan stond ik er belachelijk op! Dit alles kwelde me zo dat ik er paradoxaal genoeg opgewonden van werd; als iemand die wordt vastgebonden en door een mengeling van doodsangst en nagelbijtende irritatie vreemd genoeg ongewild lust voelt opkomen, zoiets! Ik begreep het ook niet precies! Ze leek vanavond zó sprekend op Julia dat de situatie onhoudbaar werd. Ik kreeg het bloedheet, voelde een zweetdruppel van mijn voorhoofd druppen, sprong op en begaf me naar de toiletruimte, sloeg een paar keer koud water in mijn gezicht en vermande mezelf. 'Kom op Henkie,' herhaalde ik de aanmoediging van Johanna, 'het is voor een goed doel.'

Vlak voordat ik opnieuw plaatsnam viel mijn oog op haar lange ranke benen en haar panty met minuscule diamanten glin-

steringen in de vorm van een vissersnet. Dat 's voor een flinke vissoort! Niet bepaald een kledingstuk dat iedere vrouw kan hebben, maar Julia wel. Des te aantrekkelijker wanneer het als gegoten past, ja, zo uitdagend dat het me beangstigde, want nu rees ontoombaar de vraag of ze een volledige uitvoering droeg, dus met overal van die ontblote gaten erin. Bedekte dit visnetpatroon haar gehele tengere lijf behalve haar armen en elegante schouders? Ontdeed ze zich nu van haar strak modieuze jasje, dan zou ik het kunnen zien! In een flits bekeek ik de koffer. Ik bestelde voor haar het gebruikelijke recept en hield het zelf bij een goed glas uitgedemde wijn uit Umbrië. Doordat ik niets at kon ik haar gemakkelijk van top tot teen observeren. Er kriebelde iets tussen mijn kuiten. Ze nuttigde rustig een minuscuul hapje van haar salade niçoise. Ik wist zeker dat de gehele tent onze kant opkeek en kreeg het onnoemelijk benauwd. Ze zat ietsje onderuitgezakt aan tafel, al liet ze niets merken. Ja, het was uiteraard háár voetje dat hinderlijk sloom mijn enkel streelde! Elk moment waarop ik dacht dat ze zou stoppen bleek een misvatting. Eén keer slechts wisselde ze van voetje. Had ik ooit zo lang een vuurrood hoofdje gehad? Doordat ik verwachtte te worden verlost uit mijn lijden bleef ik aan tafel, met de seconde wanhopiger nippend aan de dieprode, niet afdoende geademde wijn. Ondertussen gunde ze me geen blik waardig en voerde ze uit wat ze altijd deed: ze liet haar eten staan, klikte continu op haar telefoon, iets opzoekend, lezend: van alles waar ik niet aan deelnam!

Zonder glashard liegen kon ik niet ontkennen dat ik ervan genoot. Op het moment dat het tot een climax zou komen, liet ze me kort recupereren. Wanhopig gooide ik mijn charmes in de strijd. Bij iedereen werkte dat perfect; maar bij haar leek het eerder een averechts effect te sorteren! Wanneer was die kentering opgetreden? Gegeneerd overwoog ik welke stappen te nemen

om dit springtij te keren, om dit om te buigen in een vredig en sereen kabbelend golfje van een vader-dochter relatie zoals het hoort, zoals het zou móéten zijn. Terwijl Julia brutaal een cocktail aangeboden kreeg van een zakenman in peperdure, casual kleding, rekende ik schoorvoetend af. Ja hoor, die gozer had zo'n slordige trui aan, onopvallend maar met een prijskaartje van rond de duizend euro, truien waarvan ik er zelf ook menigeen in de kast had hangen. Wat zielig, de sier maken met zo'n sweater. Toen ze wellustig opstond om opzichtig met hem te flaneren kon ik, zonder dat iemand daar notie van nam, een vluchtige blik op de koffer werpen. In gegraveerde letters, uitgesneden als vakkundig bijtelwerk, stond erop geschreven: *fuck your money suitcase*.

Daarop zag ik in een oogwenk dat haar fluweelzwarte jurkje zich op heuphoogte tussen flirting en take-me-now bevond, of gewaagder opgesneden, dus wellicht eerder te kwalificeren als tussen take-me-now en please-rape-me. Nam ze de geldkoffer opzettelijk voorlangs over de tafel mee? Schijnbaar vond ze het amusant mij te laten gissen over wat deze tekst betekende! De letterlijke vertaling boezemde angst in. Was haar haute couture jurkje betaald met geld uit mijn koffer en kreeg ik dadelijk, na een stukje varen, in kamer 33 mijn beloning? Wilde ze de koffer retourneren? Zat er een explosief in?

Reflexmatig ving ik haar op toen de watertaxi bruut omhoogschoot. Julia's tengere lijfje vol vuur hing nu aan me vastgeklampt als een fragiel vogeltje, waardoor een diep soort van willen beschermen ten koste van álles opborrelde. Werd ik verliefd op de actrice? Het moest niet gekker worden! Na het uitstappen wandelden we de ponton op, naar de ingang van het Deltahotel, innig omarmd als een klef stelletje: ze speelde haar rol. We schuifelden naar binnen, de loopplank op, waar de receptioniste stoïcijns de sleutel van het bord haalde. In de spiegel van de lift viel mijn oog op haar slungelige benen, de pantyगतen.

Het ijskoude water had me zojuist nog kunnen beschermen, maar nu was ik aan mijn lot overgeleverd!

Heupwiegend waggelde ze voor me uit, haar torenhoge naaldhakken, het fluwelen jurkje, haar vrouwelijke schouders en rug en goudblonde haar: ze is het niet, ze is het niet! Met de geldkoffer stevig vastgeklemd nam ik netjes volgens afspraak plaats op mijn stoelpositie. De neiging haar tegen mijn borstkas te duwen en nooit meer los te laten, werd sterker. Sportief haalde ik de camera tevoorschijn. Ze zocht iets op haar slimme telefoon, plaatste deze in de speler, waarop onze hotelkamer zich hulde in sensibele, om niet te zeggen bloedgeile muziek. Dit beloofde niet veel goeds! Donna Summers vulde onze privékamer; haar stem had ik altijd onweerstaanbaar gevonden. Julia, mijn kleine meissie, wist dit dondersgoed!

Ze dimde het licht tot kleurrijk zwoel door een regenboogdoorzichtige sjaal over de lamp te dresser en begon elegant te bewegen, ongeveer zoals zo'n Arabische buikdanseres. Tijdens de hartstochtelijk erotische dans wees ze met sierlijke handbewegingen naar de gegraveerde tekst. Gehoorzaam zoemde ik in. Inmiddels op de hoogte hoe een amateurfilm te schieten – ik had een spoedcursus gevolgd via de cloud – vergrootte ik het beeld. Op het display zag ik hoe ze verleidelijk door haar knieën gezakt, soepeltjes heup draaiend, met haar armen reikte, tendere handjes langs haar dunne jurkje dreigde de zachte stof net iets verder omhoog te schuiven, tot boven haar gebruikte benen en over haar wiegende heupen... In haar hand een glittergoud buisje opendraaiend, felrode lippenstift, slordig, half naast haar jonge lippen, verwilderd, haar lichaamsbewegingen even elegant en verleidelijk waardoor haar fragiele, als gegoten plakkende jurkje slechts sporadisch een rimpeling vertoonde: Julia's onweerstaanbare vormen! Zo danste ze op het zwoele gehijg van j'taime, pakte de koffer van de salontafel, zette deze op mijn gezond

ronde bierbuikje en gebood me streng deze stevig vast te houden! Dat lukte moeizaam, de kwaliteit van de film werd er niet beter op. Schokkerig deed ik wat ze me opdroeg. Sensueler en wilder dan daarvoor, dichterbij, uitdagend met haar fragiele beentjes stevig mijn knie vastgrijpend omklemde haar veel te jonge lichaamsvorm de mijne en verdween ze glijdend tot achter de koffer. De camera trilde met iedere seconde heviger. Kon ik het nog stoppen, al wilde ik dat? De tekst 'fuck your money suitcase' nam het beeld in beslag. Mijn benen rilden geschrokken, ik stribbelde tegen, mijn handen... op het display zag ik de koffer omhoog en omlaag schommelen. Met moeite bleef ik filmen, gevolgd door een loodzware, gênante stilte. Ik kreeg het ijskoud. De stoten vervangen door zachtjes na-ijlende schokjes angst, gevolgd door pure berusting; het kwaad geschied. Ik bracht de camera tot boven de koffer, waar haar gulzige mond vol in beeld, haar felrood verwilderde lippenstift uitgelopen langs haar mondhoeken aan de lens gekleefd, een zoen afdrukte. Verslagen bekeek ik de sierlijke vorm op het handgeblazen glas. Conform mijn opdracht filmde ik door tot ze de kamer verliet, de geldkoffer geniepig gretig vastgeklemd. Ze draaide haar ondeugende hoofdje een laatste keer naar de lens. Die blik waarin zoveel te ontdekken viel, een oogopslag die kon doden en liefhebben, die impliceerde alles te kunnen doen wat je maar wenste, als het tenminste zonder liefde was! In shocktoestand bleef ik de dichte deur filmen.

Wie zou Julia hebben gefilmd?! Die vraag spookte door mijn toberige piekerhoofd, zo kinderachtig. Ik wist dat dit zo zou blijven, net zolang tot ik een adequaat antwoord had gekregen op deze prangende, allesbeslissende vraag. Bevend als een rietje legde ik de camera op het hotelbed en ging ernaast liggen, uitgeput van inspanning, van panische angst, en, laat ik maar toegeven, van pure voldoening. Mijn pillen, ik moet naar huis

om mijn pillen te halen! Een rare fluittoon wekte me abrupt uit mijn slaap. Verdwaasd staarde ik wazig naar de signalering van mijn slimme telefoon.

‘Henk!’

‘Ja?’

‘Ze is in New York, Julia zit in de Big Apple!’ brulde Edwin enthousiast in mijn slaperige oor. ‘Ze is er niet met haar Marokkaanse vriendje vandoor, want die gozer zit in zijn dubbele paspoort tweede geboorteland, terwijl hij in Nederland geboren is, maar ja, je weet hoe dat gaat: zelfs een groot gedeelte van de derde generatie voelt zich veelal meer Marokkaan dan Nederlander, natuurlijk ook bewust in stand gehouden door de gemeenschap zelf, door het beleid dat in Marokko wordt gevoerd, identiek aan het Turkse beleid, die diaspora doelbewust koesteren, het is...’

‘Bespaar me je nare politieke praatjes!’ interrumpeerde ik cru.

‘Oké, Henk.’

‘Wat nu?’ vroeg ik en liet het nieuws bezinken, want die filmopname was dus niet door die overdreven vriendelijke jongen van het ontbijt geschoten! Zou ze soms een ander hebben? Wacht eens! Het kon een hardwerkende ondernemer zijn, een selfmade man! Een sprankje hoop bloeide op.

‘Edwin, bedankt, jongen! Keep up the good work!’

Mijn hoofd achterover staarde ik raadselachtig naar het plafond en besloot, ingegeven door een plakkerig gevoel, een heerlijke douche te genieten. Onder de warme natte stralen zou ik vast en zeker op het idee komen hoe de nacht nuttig te besteden: hard werken, maar sociaal zijn, was mijn oma’s advies en levensmotto. Met Julia ging het dus uitstekend! Ze had mijn geld niet nodig maar nam het graag in ontvangst. Prima, meissie! Die appel is toch niet zo ver van de perenboom gerold, haha! In mijn nopjes waste ik mezelf grondig, optimistisch over deze ontwik-

kelingen. Aan mij de schone taak de inbraak met kluisroof op te lossen! Ik nam plaats op bed, mijn handdoek om mijn lende geknoopt, en startte de track en trace app met felgroene stipjes: Johanna verplaatste zich naar een ander gedeelte, dus ik zoemde nieuwsgierig in. Aha, ze zit in haar eigenste kroeg! In gedachten verscheen het levendig in beeld: haar stevige postuur, de barrand en de glimmende tapstang. Laat ik daar een kijkje nemen, zomaar, om het aangename met werk te combineren. Had ik het niet altijd zo gedaan? Vliegensvlug kleedde ik me aan. Zo'n spijkerbroek kon van alles hebben en de dikke wollen trui zat ook prima: slordig zonder zwerfachtig over te komen. Goedgemutst verliet ik het hotel en wandelde de zaterdagochtend in, op weg naar Delfshaven en verder, door tot aan Johanna's café. De eerste bocht omgelopen, de havengracht van Vlaardingen overstekend, wierp ik een terloopse, ogenschijnlijk nonchalante blik op de avondklok. Jezus, hoelang had ze sensueel staan dansen? Rechts wiebelde zo'n stevige taxi in het klotsende water van de Maas. Mijn geluk. Op de kademuur braken de golven, veroorzaakt door een vrachtschip met als exotische bestemming Rio de Janeiro. Het gevaarte torende metershoog boven het Deltahotel uit. Dat deed me denken: als afleiding vlogen we eind van het jaar altijd enkele weken naar Curaçao of voeren we met ons vijftig meter lange zeiljacht langs de kust van Brazilië. Door de kou herinnerde ik me waarom Monique daar mesjogge van was. Weemoedig dacht ik aan het leven zoals ik het had gekend vóór de neergaande trend die mijn imperium teisterde, een vrije val die ik uit alle macht probeerde te repareren en ombuigen in een win-winsituatie voor ons allen: de arbeiders, de aandeelhouders, de familie, allen rekenden op Henkie en zijn tomeloze energie, op zijn optimisme en doorzettingsvermogen... en op zijn *joie de vivre* en charmant opportunisme, niet te vergeten. Kon ik het tij nog keren? De schipper spoot na een bevestigend knikje vol gas

de Maas over, naar Delfshaven. Vanaf daar was het zo'n dertig minuten lopen. Dat was goed te doen. In het donker kon ik de stapelwolken waarnemen. Je voorvoelde dat de zomer voor de deur stond, klaar om definitief door te breken: terrasjesweer, korte rokjes... Tussen de authentieke, voor altijd voor anker liggende zeilschepen – alsof ze met pensioen waren, zeg maar even voor het gemak – zette ik voet aan wal onder luid geklepper van donkerbruin zeildoek. Een windvlaag sloeg genadeloos toe en blies de scheepspet van de taxichauffeur dwarrelend het ijskoude water in. Haha, dan moet je ook maar niet pretenderen schipper te zijn. Hij haalde nonchalant zijn schouders op. Ik deed hetzelfde en salueerde op weg naar Johanna's kroeg. Met windvlagen in de rug lopen is nooit verkeerd. Ik wandelde de haven uit, langs die markante toren, en verder, de Oude Binnenweg in tot aan de Heemraadssingel, waar ik rechtsaf sloeg, de Witte de Withstraat vermijndend en vanaf daar tot het kruispunt, de Oostzeedijk over. Aan de overkant stond een politieauto. Zouden ze onderzoek doen naar de kunstroof uit mijn kluis? Hoewel de naam van het café in sierlijke gotische letters op de gevel gegraveerd stond, betrof het allesbehalve een historisch pand zoals die kroeg in Delfshaven, want hier was alles verwoest door het bombardement. Een moment aarzelde ik. Net voor de deur van die trieste tent hield ik halt. Zou ik naar binnen kunnen zonder dat het opviel? Ik woog het af tegen waar ik mee bezig was en stapte voortvarend door: ik had wel iets anders aan mijn hoofd dan het obsessief bewaken van mijn reputatie, een reputatie die ook door de grootste zijn kop in het zand stekende optimist inmiddels niet als koosjer te bestempelen was, wat zeg ik, een reputatie die zo goed als zeker kon worden gekwalificeerd als verloren. De hoogste tijd dus om mezelf eens lekker te laten gaan! Met mijn kwaliteiten kan ik altijd nog directeur worden van de vereniging voor daklozen, dan strijk je toch nog een krappe twee ton per

jaar op, bedacht ik half grappig, half serieus. Net voor ik een eerste voet binnen zette, vestigde een oorverdovend geluid alle aandacht op zich, luider en luider, totdat hun brullende motoren de Poolse variant van technohouse overstemden. Eén voor één tikten hun robuuste machines uit, waarop die eigenaardige muziek de sfeer wederom bepaalde. Schijnbaar een keuze van de Oost-Europese dames? Arthur hing aan de bar, kletsend met Johanna. Hij probeerde haar iets duidelijk te maken. Incognito wandelde ik verder de kroeg in, schuilend achter een collega cafébezoeker schoof ik heimelijk aan in een donkere uithoek, waar een van de animeermeisjes attent een flesje bier voor me op de bijzettafel plaatste. Verrast vanuit mijn schommelstoel zag ik het: ze hieven de glazen. Een toast? Arthur zat ongedwongen, als een ondeugend jongetje, te grijnzen. Johanna keek wantrouwend om zich heen. De bendeleden stapten binnen, hun stoere leer met emblemen en bandages, groot en sterk leken ze, door hun brutale presentatie en kledingvoorschrift van de homoclub, dacht ik gamuseerd en nam een eerste slok. Nu is het nogal gevaarlijk wanneer je jezelf net voorneemt om het ervan te nemen en eens lekker los te gaan, op het moment dat je zo'n kroeg als deze instapt, dus voordat ik het goed en wel besepte betastte ik de stevigheid van de rondingen van de eerste de beste beeldschone Poolse dame van allure: een fitnessfreak, zoveel was zeker, en zo vrouwelijk als het maar kon. Wanneer je in haar heupen en benen kneep, merkte je dat er geen grammetje vet aan zat, terwijl ze niet bepaald broodmager was; geen wandelende gratenbaal zoals professionele modellen: integendeel! Ik merkte dat ik ontspande en de neiging kreeg mijn gevoelens als rechtschapen man, die met alle recht van de wereld aan troost toe was, te accepteren. Aldus liet ik me achterover glijden en trok haar als giechelende prooi mee in mijn val, uitgeput van verwickelingen, zakelijke conflicten, rechtszaken en een prachtige tienerdochter

die me evenwel keihard confronteerde met haar nieuwste identiteit en onzinnige edoch niet ongevaarlijke pogingen te ontsnappen aan haar culturele roots, terwijl ik onverwacht, slechts enkele uren geleden, een spannende ontknoping had mogen meemaken in mijn favoriete hotelkamer! Het kon me niet meer schelen of het gespeeld was of niet, nee, deze vrouw bepaalde alles zelf, zat doelbewust en vrijwillig op schoot en had macht over mij in plaats van andersom. Ze probeerde me over te halen in haar betoverende frisblauwe ogen te turen en lager, opdat ik definitief voor gaas zou gaan en een fles Moët & Chandon zou laten aanrukken. Right, haha! Henkie is niet gek natuurlijk, mensen. Over haar kruin met witgeverfde haren heen zag ik dat de bendeleden zich tactisch hadden verspreid, elkaar hadden geïnstrueerd posities in te nemen. Ze waren op hun hoede. Ik zuchtte diep, trakteerde mezelf op een volgende slok en bestelde voor haar de zo vurig gewenste champagne, terwijl ze tegen me aanleunde als ware ik haar eerste geliefde. Een minuut of twintig hing er een geladen sfeer waarin die gasten weliswaar met de meiden dolden, hen in de billen knepen en bier zopen, maar waarin ze zichzelf niet volledig lieten gaan; zoiets voelde ik als zakenman nu eenmaal feilloos aan. Arthur schoof van zijn barkruk en wandelde op een man af met geblokt hoofd, sterk gespierde armen en schouders. Wacht eens... was dat die zakenpartner van de actrice? Oost-Europese bezoekers, broodmager doch getraind en fit, verlept en met ingevallen wangen waar jukbeenderen uitstaken... Ze oogden verslaafd, maar waaraan in hemelsnaam? Arthur sloeg joviaal zijn arm om Dimitri's schouder. Hij keek strak voor zich uit terwijl de bendeleden van alle kanten naderden. Johanna's jolige lachen was omgeslagen in een ernstig alerte blik. De sfeer werd grimmig, enkele ingevallen jukbeenderen stonden op, werden 'verzocht' zich erbuiten te houden. Had ik er goed aan gedaan Edwin in te schakelen?

Mocht er nu een schermutseling ontstaan, dan zou het weleens in mijn voordeel kunnen uitpakken! Na een stukje de juiste richting induwen zou de publieke opinie dit gevecht kunnen zien als bewijs van mijn doorzettingsvermogen en oprechte intentie de daders te pakken, waarmee voor de rechtbank bewezen zou zijn dat ik alles op alles zette, ja, met gevaar voor eigen leven trachtte de kluisroof op te lossen. Een slimme marketingtruc is nooit verspeelde moeite, mensen. Mijn tactisch-analytisch meesterbrein werkte op volle toeren. Ik overwoog of Edwin het erg zou vinden. Ach welnee, die was vast blij met extra publiciteit. Achteraf zouden we samen kunnen proosten op de aandacht die het genereerde, want ik had besloten hem zijn politieke keuze niet zwaar aan te rekenen. Vanaf mijn positie keek ik de keuken in, waar Johanna gehaast telefoneerde, terwijl ik in gedachten het scenario afdraaide hoe dit akkefietje, dit klassieke cafétafereel, om te buigen in mijn voordeel. Hierop stuurde ik een tekstbericht naar een bevriende journalist, een jongen van het Rotterdams dagblad: Eddy Hof. Die gozer stond vierentwintig uur paraat: geweldig! Onmiddellijk volgde een tekstuele terugkoppeling waarin hij aangaf op zijn scooter te zijn gesprongen, haha! Met een beetje mazzel zou hij binnen tien minuten ter plekke zijn en exclusief verslag doen. Nu was het zaak hem buiten te treffen en een 'onverwachte' foto te laten nemen, een shot waarop ik vluchtte voor het ontstane tumult in deze louche tent. Onder druk van deze alerte journalist zou ik schoorvoetend uitleggen dat ik bezig was te zoeken naar de daders van de inbraak in mijn woning, en, hoe onverstandig, voor deze gelegenheid een privédetective had ingehuurd die, nog vele malen onverstandiger, eigenhandig deze gevaarlijke motorbende had ingeschakeld. Met gevaar voor eigen leven had ik deze kroeg betreden! Het zou me een stoer imago verschaffen, vastberaden en wellicht onverantwoordelijk voor het zakenleven, zo'n reputatie is altijd

meegenomen, terwijl de rechtbank zou concluderen dat ik op onorthodoxe wijze – zo kende iedereen me, dát was niet strafbaar – op zoek was naar de inbrekers die zowel mijn boekhouding, de overkoepelende boeken van de privéholdings alsmede de kostbare familiejuwelen hadden gestolen. Het is allemaal een kwestie van geloofwaardigheid, de rest volgt vanzelf. Heb ik het niet altijd zo gedaan? Natuurlijk was het een verwijtbare fout geen kopie van de boekhouding te hebben. Waar gewerkt wordt vallen spaanders. Het publiek, de menigte, begrijpt dit. In mijn nopjes met deze vindingrijkheid liet ik het animeermeisje haar champagneglas heffen en beval haar het in één teug achterover te gooien. Zomaar, uit balorigheid. Ze deed wat ik haar opdroeg en verwachtte meteen een volgende bestelling. Daar had ik niet van terug, dus ik liet haar gaan, volgde haar elegante tred naar de bar en nam na een routinematige zoen mijn tweede Pelgrim bier aan, waarop ik in haar ondeugende ogen tuurde en werd bevangen door hypnotische aantrekkingskracht. Toen ik opkeek zag ik dat Eddy tegenover me zat, in eenzelfde schommelstoel en met op schoot exact zo'n zelfde, identieke dame met verlichtblauwe ogen en witblond geverfd haar. Verdwaasd draaide ik mijn hoofd naar het midden van de kroeg, waar Dimitri en Arthur aan de bar zaten, een arm om elkaars schouder geknoopt: als de beste maatjes!

Van de laatste vierentwintig uur kon ik me niets herinneren. Naast me lag Johanna zwaar te snurken. Ik schrok me kapot, sprong uit het te diepe waterbed en verliet zeeziek haar woning. Riekend naar opgedroogde drankvlekken en neergedaalde rook wandelde ik verwilderd en half verdoofd naar onze villa. De onweerstaanbare drang een kijkje te nemen drong zich op. Onze galerie kon zijn beklad door vandalen of activisten! Het oproepen van controversen is niet alleen geen sinecure meer

tegenwoordig, wanneer het lukt is de kans op vervelende neven-effecten levensgroot aanwezig! Zou de winkel er nog *pico bello* bijstaan? Er zit niets anders op, je moet kijken hoe de zaak ervoor staat, zo sprak ik mezelf toe, maar feitelijk nam ik mezelf op de korrel. Dit keer kon ik mijn nieuwsgierigheid niet langer bedwingen, en alhoewel het me niet kon boeien wat de menigte ervan vond, voelde deze vorm van vrijheid niet bevrijdend, wat zeg ik, dit voelde eerder beklemmend en hypocriet. Het niet langer kunnen genieten van uitstel is het begin van alle ellende in de wereld, filosofeerde ik er onbehouwen op los, de hoek om, langs de parkeergarage en met de Bazar in zicht naar links, tot aan onze kunstwinkel, waar een schokkerige film werd vertoond. Onhandig, alsof een zenuwachtige amateurfilmer de camera hanteerde, iemand die in paniek verkeerde of onder invloed was van drank of drugs? Schijnbaar zat er een blokkade op mijn acceptatie van de werkelijkheid. Binnen de volgende twee à drie seconden pas herkende ik de zwoele dans, de koffer, de spiegel met de zilveren rand, alles! Ernaast, op een tweede flatscreen van uitzonderlijke afmeting – ik schatte hun diameter toch zeker op een meter of twee – draaide de film met Julia, de youtube film waarin ze aangaf dat niemand zich ongerust hoefde maken. Opnieuw zag ik hoe ze trots haar praktisch herstelde buikje toonde. Onthutst zowel als terneergeslagen, de combinatie van deze twee filmbeelden was pijnlijk, strompelde ik terug naar onze villa. Aan de overkant haalde ik in coffeeshop ‘de grasspriet’ een drietal voorgedraaide joints en zo’n weliswaar spotgoedkope, maar toegegeven, ook wat stijlloze wegwerpaansteker. Niet veel later frummelde ik zenuwachtig aan het slot van ons ijzeren tuinhek. De pretsigaret die me bar weinig plezier bezorgde, plakte als troost aan mijn lippen. In mijn fantasie zag ik het tafereel voor me op de display van onze bewakingscamera. Als een zwerver, ja, als een ordinaire inbreker, zo probeerde ik ons donkergroene

hekwerk binnen te geraken. Zou ik mezelf aan de andere kant op de monitor zien dan restte mij niets minder dan onmiddellijk de politie te bellen! Bij binnenkomst vulde de indringende geur van de sigaret de living. Monique zou zich omdraaien in haar graf, als ze tenminste dood zou zijn, bedacht ik toch nog gekscherend, ondanks alles. Radeloos doofde ik de kokervormige sigaret in de asbak, startte mijn computer en las Jeroens bericht. Voor open deuren had ik geen tijd. Vluchtig instrueerde ik hem iedereen gerust te stellen. Nu was het zaak door te pakken, aan de slag te gaan met mijn verweer. Mijn twee advocaten hadden gelukkig prima werk verricht. Toch bleef in mijn achterhoofd kamer 33 opspelen. Na uren doorwerken hield ik het niet meer: Ik gaf haar spontaan carte blanche, een vrije invulling van de avond... de zendknop... klik! Meteen sloeg de schrik me om het hart: wat had ik gedaan? Mezelf overgeleverd aan de fantasie van de actrice, ik bedoel, ze mag dan sprekend op mijn meisje lijken, van huis uit is het een volslagen ander type en ook nog eens zo Slavisch als die kunstenares, hoe heet ze? Hoegenaamd niets weet ze van het creatieve proces, een doodeenvoudige actrice, meer kan ik er ook niet van maken! Waarmee zou zij voor de dag komen nu ze de vrijheid had? Creativiteit is voor een gering aantal gelukkigen, niet iedereen heeft die gave. Ouderwets in mijn element, de spanning bouwde zich op tot iets bijzonder aangenaams, – stiekem hoopte ik tevergeefs op een *girlfriend experience* – schonk ik mezelf goedgehumtst een tussen-de-middag borrel. De onzekerheid, de overgave aan een optreden waarvan het volstrekt onmogelijk was de inhoud te raden, maar nu zonder onhoudbare spanning door de veel te pijnlijke wetenschap dat het van mijn meisje afkomstig was... dat ik hier niet eerder aan gedacht had! Geweldig! Een intrigerende melodie vulde mijn werkkamer. Iets van Bach dit keer? Gehaast nam ik op.

‘Ja, met mij.’

‘Ja? En?’

‘Er is nieuws.’

‘Dit gaat niet over je handicap.’

‘Haha, nee, die heb ik zojuist kunnen bestendigen door een perfecte ronde te scoren. De brief van die sluwe, zogenaamd rechtschapenen waarmee ze het Nederlandse zakenleven naar de klote helpen willen je goed te grazen nemen!’

‘Vertel!’

‘Ze eisen acht jaar onvoorwaardelijk.’

Een wazig beeld zoemde in en uit als een automatische lens, gedesoriënteerd, dan wederom een poging tot scherpstelling, al lukte dat amper. De bonsaiboompjes leken te zijn uitgegroeid tot jongvolwassen bomen. Aan de randen zag ik overduidelijk heldere lichtgroene knopjes en minuscule opgerolde blaadjes. Ze oogden groter, individueel, maar ook als geheel. Ik kreeg sterk het idee dat Willem te veel van die dingen had geplant, dat hij ze te dicht op elkaar had ingegraven.

‘Maak je geen zorgen, ik heb alles onder controle. Ook deze keer ga ik glansrijk winnen. Je kent me.’

‘Julia.. ze...’

‘Weet je waar ze is?’

‘Jij ook niet!’

‘Nee, tenminste... buiten Europa vermoedelijk...’

‘Jezus, Henk! Iedereen maakt zich zorgen. Aad is woest. Je moet er iets aan doen vooraleer hij eigenhandig ingrijpt. Heb je genoeg tijd voor haar vrijgemaakt? Ik kan Sonja vragen haar te bellen? Gisteren hebben we het erover gehad. Ze wil je met alle liefde helpen.’

‘We laten Sonja erbuiten, dat werkt averechts.’

‘Ga jij dan met haar praten,’ drukte hij me bemoeizuchtig op het hart. ‘Laat ons weten hoe dat loopt en bel me wanneer je

iets nodig hebt. We moeten bij elkaar blijven, elkaar steunen, Henk!

‘Blijven oefenen die swing en houd iedereen rustig. Alles komt dik in orde.’

‘Daar ga je,’ sprak hij monter.

Die laatste, voortvarende toon kende ik niet, een tikkeltje ver weg klonk dat. Dreigde de familie zich van mij te verwijderen? Na een zwaarmoedige val van mijn oogleden, alsof de zwaartekracht alles dubbel naar zich toetrok, alsof de grond mijn gezichtshuid toe-eigende, zo viel ik terug in mijn relaxstoel van vederzacht kangoeroeleer. Kwam het door die ommezwaai naar groen dat ik nu bij alles wat ik deed, bij alles wat ik had uitgespookt, met terugwerkende kracht gewetensbezwaar kreeg? Was het soms hiérdoor dat ik alles dreigde te verliezen, simpelweg omdat de scherpte er de laatste tijd stilletjes uitgezogen was door die goeddoenerij, door de wereldwijde toekomstvisie waarin het huidige zakenleven niet thuishoorde en uit winstoogpunt slechts hypocriet en mondjesmaat, ja, alleen voor die verrekte bühne trachtte duurzaamheid te implementeren? Dit kon niet goed gaan. Een zelfbevestigende voorspelling van onwil mee te willen doen in dit kortzichtige spel om de knickers drong zich op. Plotse-ling begreep ik alles! Als een parasiet in mijn brein had het mijn zakelijke effectiviteit aangetast en deze kwaliteit van binnenuit om zeep geholpen! De menigte kon een valsspeler zijn tot een bepaalde hoogte, en zeker wanneer het met flair gebeurde of wanneer er wroeging ontstond, ja, wanneer er achteraf boetedoening plaatsvond kon ik het waarderen, maar een spelbreker zijn betekende het definitief uit de groep stappen, een spelbreker zijn stond gelijk aan het plegen van Harakiri. Zou ik een zakelijke spelbreker worden? Was dat mijn onontkoombaar lot? Of was ik allang spelbreker, maar kreeg ik het nu pas in de gaten?

Prangender was de vraag of ik mezelf onder deze omstandigheden kon verdedigen.

Jeetje man, verman jezelf en doe iets, stamelde ik, maar ik wist niet wat of hoe; het enige dat opkwam was Johanna te raadplegen of naar Quinten te gaan, daar een kopje thee te drinken en te filosoferen over de tuinen van Babylon, die prachtig geschilderde tuinen die hij als overtrokken modernistisch bestempelde. Haha, die rare snijboon! Ik wilde hoe dan ook weten wat er het laatste etmaal was gebeurd en registreerde feilloos het doffe geritsel gevolgd door hard geklepper van die verrekte NRC, de zogenaamde 'kwaliteitskrant', nu in handen van TMG, die mijn reputatie had beschadigd. Waarom kwelde ik mezelf en behield ik dit abonnement? Om er zonodig bij te horen? Toch nog steeds, ondanks alles? Wilde of kón ik mezelf niet afzonderen? Ofschoon ik eindeloos de hoop bleef koesteren ooit te worden gerectificeerd, kon zelfs deze gedachte me nu niet uit de misère helpen. Plaatsgenomen achter mijn beeldscherm ging het stukken beter, ik liet het van me afglijden. Het harde werken had me altijd geholpen. Net toen ik een tweede dossier wilde openen viel mijn oog op een binnenkomende mail van Eddy. Jeetje nog aan toe, die Molukse bende had de boel kort en klein geslagen! Geschokt greep ik de telefoon.

'Eddy, jongen! Krijg net je bericht binnen!'

'Heb ik het zo aardig verwoord? Of had ik het je beter niet kunnen vragen in verband met je...'

'Moment,' zei ik, en las aandachtig zijn tekst. Kon ik dit Eddy toevertrouwen? Ik herlas zijn verslag: niets te vinden over mijn persoontje! 'Je mist een gedeelte,' antwoordde ik. 'Kom langs, dan voegen we onze ervaringen samen tot een sluitend stuk.'

'Oké dan,' antwoordde hij en hing op. Een slimme journalist, die Eddy Hof.

Dat ik deze herkansing in de schoot geworpen kreeg was allesbehalve toevallig; mijn aangeboren lust tot ondernemen was slechts kortstondig in slaap gesukkeld. En waardoor eigenlijk? Door Julia's aanstekelijke passie voor leven, voor dieren zowel als mensen? Door haar hartstochtelijke, kinderlijk naïeve inzet voor welzijn, dus los van geldzaken? Via haar kunstwerken wilde ze 'De Vrijheid' bereiken en deze zijdelings verzoenen met de natuur zonder voorbij te gaan aan de onmogelijkheid te ontkomen aan diezelfde natuurkracht! Zo had ze me meegesleurd in jeugdig sentiment, zo had ze me geïnfecteerd als het ware! Toen ze volhield en fanatieker werd, begon het me te irriteren. Dat heeft ze geweten, maar vervolgens kreeg ik geleidelijk oog voor de idealistische, de utopische combinatie van duurzaamheid en succesvol ondernemen. Doorwerken met behoud van onze natuurbronnen, een vernieuwing in het ondernemingsklimaat die in eerste instantie had geleid tot succes in deze conservatieve, degelijke, immer op safe spelende havensector. Maar ook, hoe kon het anders, tot frictie, tot een onoplosbaar conflict met mijn vader en zijn Rotary clubleden. Nu was ik een bedreiging geworden, een te irritant stekende luis in de pels van de machthebbers en hun politieke poppetjes in Den Haag... en Brussel for that matter. De verstrengeling met de politiek en hun opleidingsinstituut, de stagiaires en gedetacheerden, enkele jaren werkend bij de havenbedrijven of in de olie-industrie onder de noemer 'government relations', voordat ze een torenhoge ambtenaarfunctie mochten bekleden met behoud van dubbele pet, dit alles was volkomen afgedekt en legaal, de subsidies toegezegd. De zuivere politicus, inmiddels een noviteit, liet zich nog immer de kaas van het brood eten door geïnfilterde consultants met hun feilloze beleidsnota's, ondersteund door volledig van de financier afhankelijk zijnde 'wetenschappelijke' onderzoeken. En fatsoenlijk de ondoorgrondelijke financiering van

bijvoorbeeld het koningshuis aan de kaak stellen, daar beginnen ze al helemaal niet aan, dat zien ze als een electorale bananenschil. Charlatans zijn het! Door deze verwarde gedachten aan alle zakelijke conflicten en strijd die je je dochter nooit zult kunnen en vooral willen uitleggen, het zou haar immers voorgoed beschadigen, werd ik, ondanks mijn optimistische inborst, wederom overvallen door zwaarmoedigheid, door van die onuitstaanbaar melancholische gevoelens. Die zijn nergens goed voor, mensen. Kon ze haar medische opleiding starten, dan was Julia hiervan tenminste grotendeels gevrijwaard! Mijn tomeloze optimisme had me er al die jaren doorheen gesleept, het gebrek eraan kostte me nu de kop. Ik moest iets verzinnen, en snel ook. Toch wachtte ik op Eddy Hofs en deed 'mijn ding', zoals dat tegenwoordig veel te gemakzuchtig wordt beschreven, want zo eenvoudig is dat niet. De rest van de week werkte ik op pillen, veel pillen, als een bezetene aan mijn verdediging.

Goedkeuring

De bezorgde blikken van Annegreet en Edwin, die blij was met de publiciteit die het genereerde, alles vloog in een roes voorbij totdat Henk zaterdagmiddag per abuis in de spiegel tuurde en minutenlang bleef staan staren naar iemand die hij amper herkende. Versuft en half buiten zichzelf getreden leek dit met geen mogelijkheid op de opwinding en spanning van het moment, dat prettige gevoel waarbij er altijd hoop bleef op betere tijden, op bevrediging van verlangens, hoe kortstondig ook. Nee, deze angst was reëel en urgent. Verstokt van het bevrijdende moment werd hij teruggeworpen in overleven-modus. Een onontkoombaar proces van verwarring was ingang gezet en zou in rap tempo leiden tot totale gekte, waardoor hij nooit meer zichzelf kon zijn zonder het idee te hebben te worden achtervolgd, tenzij hij wist te ontsnappen. En dus wilde hij weg. Overall waar hij langer dan vijf minuten verkeerde, werd het hem teveel en wilde hij weg, ver weg, net zolang tot het hem tot de gekte dreef die hij probeerde te voorkomen. Als een opgejaagde hond in dierovriendelijke Spaanse middeleeuwen, zo zwierf Henk verloren door de binnenstad op het moment dat Cor Figuee, werkend aan de overkant van de Maas, elektronische post kreeg: een uitzondering. Aldus had hij het alarm voor alle zekerheid loeihard ingeschakeld. Zijn collega's schrokken. Cor Figuee lachte schamper en opende zijn unieke mailbericht. Dit was belangrijk nieuws, al was het privé! Een speciaal alert, een signaal van Edwin namens de burgerwacht, greep hem bij de strot: twee ontspoorde jongens, vermoedelijk een jaar of dertien, hadden de werkplaats van zijn buurmeisje Elenoor beroofd, haar verrot gescholden, geduwd en op allerlei manieren beledigd en in het

gezicht gespuugd. Godverdomme! Wanneer ze aan mentaal beperkten komen, dan komen ze aan Cor Figuee! Kunnen ze wel, die vuile lafbekken! Treiteren omdat ze reageren, omdat ze gemakkelijk op stang te jagen zijn. Nou nou, wat een lol! De verdorvenheid van de mensheid is het duidelijkst zichtbaar wanneer de zwakken in de samenleving – mentaal beperkten, bejaarden of dieren – worden gepest, of erger, worden gemolesteerd. Tussen de tien en dertien jaar vermoedelijk, op het randje dus. Dat zou wel eens nooit meer goed kunnen komen. Nu streng en rechtvaardig opvoeden of het is voor altijd te laat! Edwin had iets onderstreept, aandachtig las hij de lichtgeel gemarkeerde tekst. Elenoor kon prima met haar buurjongen overweg, aandoenlijk te zien hoe dat klikte. Cor Figuee snapte het maar half. Ze moedigde zijn zoon Daan aan langs de kant van het voetbalveld, ze was zijn allergrootste fan. Toen ze hoorde van het fantastische nieuws – Daan was geselecteerd voor Feyenoord en kon daar volgende maand beginnen met trainen – glunderde Elenoor van oor tot oor. Dát was haar club; bekers, sjaals, shirts, posters, haar kamertje hing er vol mee. Haar mond viel spontaan open. Beide armen de lucht ingestoken zong ze uit volle borst het clublied bij dat heuglijke nieuws. En nu stond het hier onderstreept: toeval bestaat niet. Hadden ze ruzie gekregen? Was er sprake van jaloersheid en wilden die jochies Daan terugpakken door háár te beroven, door Elenoor de schrik van haar leven te bezorgen? Wat een laffe daad, wat een verdorvenheid! Er was geen tijd te verliezen: meteen met hun ouders praten, anders konden die jochies niet worden gered... en met de voetbaltrainer natuurlijk, het buurmeisje erbij halen, Daan zelf, wie nog meer... hoe dan ook, dit moet worden uitgepraat! Een hele toer! En dan die Russen hijgend in mijn nek. Die deal gaat voor alles. De zaak gaat altijd voor, dat kan niet anders. Zonder brood, geen spelen. Hoe kan ik dit allemaal tegelijk organiseren?

In gedachten hoorde hij zijn noodlot schelden over hoe hij nooit tijd voor haar vrijmaakte. Hoe stop je zo'n kogelvrij glas doordringende stem in je hersenpan! Houdt het dan nooit op?! Zijn collega's waren hem gepeerd, netjes op tijd naar huis voor het avondeten, terwijl Cor Figee stevig doorpakte: tot het zwartachtig donker werd en langer, zolang als nodig werkte hij op het 'filiaal' van Henks holding in de Waalhaven. Mijn chef heeft andere kopzorgen – de financiers doen moeilijk en de overheid werkt niet mee, nee, in dit politieke klimaat is het verdomd lastig opereren voor van Wijnen-Swarttouw! Dit akkefietje wil ik zelf oplossen, dat kan zomaar een slok op een verdomd sterke borrel schelen.

De flikkerende straatverlichting hielp niet mee. Gedesoriënteerd wandelde Henk puur op routine, als een slechtziende die stapje voor stapje zijn weg vindt, tot over de Willemsbrug naar zijn afspraak in Hotel New York. Een flink stukkie om. Door alle spanningen had hij dagenlang niets gegeten: een gegronde reden aan te vallen. Levenloos liet hij zich naar het vaste eettafeltje begeleiden. Hij volgde Julia's look-a-like nu puur onverschillig, ja, zo harteloos dat het gevaarlijk werd. Gewelddadige fantasieën ontsproten, hij liet ze nu toe: terwijl hij haar praktisch lusteloos observeerde, trilde de ijskoude onverschilligheid door zijn aderen. Zag hij haar uit haar rol schieten en schichtig in het vagevuur van zijn priemende ogen turen, waarna ze allengs geschrokken terugkroop in haar acteerrol? Eventjes, een kort moment, kwam hij hierdoor bij zinnen, eventjes bespeurde hij de hunkering naar opwinding, opborrelend vanuit zijn diepste zielenroerselen: hij was niet verloren, ze kon hem nog steeds helpen. Alleen Julia mocht hem disciplineren! Schoorvoetend liet hij haar begaan toen ze met de ober kwebbelde in moderne Rotterdamse straattaal, totdat ze eindelijk bestelde: een schaal

patatten en twee tot de rand gevulde borden spareribs – dit was genoeg voor een weeshuis! Er werden twee bakjes op hun eettafeltje geplaatst, gevuld met water en drijvende citroenschijfjes. Hun porselein pulde uit van bijkans aangebrand varkensvlees: niet bepaald halal of kosher! Het Bourgondische eten contrasteerde met haar elegante galajurk, fluweelzwart met diamanten, haar sjeke oorbellen en opgestoken haar. Ze staarde hem opzichtig aan. Handen keurig op de rand van de tafel, mes en vork in de aanslag, tuurde ze standvastig als de rots van Gibraltar, als een Perzische vechterspoes, in zijn dweperige hondenogen. In haar strengheid las hij het gebod aan te vangen en groeide de schaamte, zich bewust van hun uitzonderlijke verhouding. Zijn wangen gloeiden. Henk wist niet waarom hij niet durfde bewegen. Was hij gehypnotiseerd? Verslagen draaide hij zijn hoofd naar buiten, keek naar de Port of Rotterdam met cirkelende radar. Dáár waren de problemen begonnen. En het had toch juist zo mooi kunnen zijn! Hij overwoog te gaan aanvagen, zijn maag knorde als een idioot. Verstijfd snoof hij de heerlijke geur op, waardoor een vleugje plezier zijn miserabele stemming verdreef. Kon hij wederom genieten van verlangen naar iets onbereikbaars? Het duurde een fractie van een seconde vooraleer hij probeerde zijn hand naar het bord te verplaatsen. Vertwijfeld staarde hij in haar oceaانبlauwe ogen, maar ze vermurwde niet, zijn smekende blik ten spijt, totdat de omgeving begon te cirkelen, langzaam, als een opstartende draaimolen die op gang komt en sneller en sneller rondtolt tot alles wazig vervliegt. Wanhopig trachtte hij haar silhouet te blijven volgen, als enig overgebleven oriëntatiepunt, als laatste houvast.

‘Is alles naar wens?’ hoorde hij iemand vragen. Die nonchalance stuitte hem tegen de borst. Zag die ober dan niet dat het hem teveel werd?!

‘Het was heerlijk, de rest mag terug,’ zei ze kalm, waarna ze wederom eindeloos in die straattaal kletste en flirtte.

De kinderlijke gedachte vliegensvlug een stuk varkensvlees van het bord te graaien liet hem niet los, maar hij kreeg geen beweging in zijn rechterarm, terwijl zijn linkerhand tegengehouden werd door een onzichtbaar kordon dat rondom de tafel zweefde, een muur van onzichtbare energie waar de ober met het grootste gemak doorheen wandelde. Professioneel plaatste hij de volle borden op zijn arm. Dit liep niet met een sissert af!

Ze voeren weg met de watertaxi. Zijn maag knorde vele malen erger dan zo-even. De blik op onweer, sacherijnig als na zo’n zeldzaam moment – een verloren wedstrijd van Feyenoord – bezette Henk, zo ver mogelijk van haar vandaan, de oncomfortabele zitbank. Ook de wegsputende watermassa kon hem niet boeien. Die gelige, zwaar stinkende haven, de containers vol teringzooi aan de overkant en die smakeloze nieuwbouw die ze Costa del Sol aan de Maas noemden, dit alles kon hem nu gestolen worden! Alleen bij Schiedam, bij die langwerpige molen, lelijk edoch efficiënt, oud en volgestouwd met graan voor jenever, ja, dáár zou hij zich willen laten vollopen. Hij hoorde glas rinkelen. Verbaasd keek hij om zich heen, haar diamanten glinsteringen irriteerden, die naakte spillebenen, lang en ongemakkelijk, en daartussen een fles. Jenever van Nolet? Hij kon het niet zien, tuurde verbeterd inzoomend, bracht zijn hoofd dichterbij, tussen haar benen.

‘Jezus, kom hier daarmee!’ riep hij gelaten.

Ze schudde haar frêle hoofdje stoïcijns van nee, haar pientere hoofdje waarmee ze het bloed onder zijn nagels vandaan haalde, wiebelde provocatief van links naar rechts, geniepig lachend, in slow motion, almaar door en door, totdat het beeld groeide en alles eromheen, het water en de oevers, vervaagden in een mêlende waas van opkomende woede. Als verstijfd bleef hij keurig

netjes zitten, hunkerend naar een minislokje. Ze bleef onverbid-
delijk! Zou hij dadelijk, in kamer 33, alsnog zijn beloning krijgen?
Was dit alles onderdeel van haar performance act? De ponton,
het hotel, de kade en haar heupwiegende benen in de aardedon-
kere nacht, de receptieboot langs tot in de lift, naar kamer 33,
waar ze hem beval op zijn vaste stekkie plaats te nemen. Routi-
nematig, maar nu met knorrende maag, haalde Henk de camera
uit zijn wollen trui.

‘Nee!’ snauwde ze en griste het ding uit zijn hand, legde het
op het nachtkastje en dimde het licht. Opzweepende muziekklan-
ken vulden de kleine ruimte.

Zijn nukkige kwaadaardigheid en onverschillige blik ten spijt
begon ze haar act. Ze danste sensueel, als een volleerd verleid-
ster. Zijn pijnlijke genotstoestand was terug toen ze zich ontdeed
van haar galajurkje, dat ze nonchalant van zich af liet glijden.
Met de fles jenever in haar hand sprong ze op zijn schoot. On-
willekeurig legde hij zijn krachtige hand om haar middel teneinde
een val te voorkomen: ze bewoog wild genoeg om zichzelf te
pletter te laten kletteren op de stenen ondergrond! Als ‘dank’
sloeg ze hem hard met haar vrije hand op de wang. Geschokt
keek hij op, furieus en met grote pupillen van verbijstering. ‘Nee,
nee!’ gebood ze streng met verhoogde piepstem, de sensuele
klanken van de Oost-Europese dancemuziek overstemmend.
Hardhandig opende ze zijn mond door in beide wangen te knij-
pen. Hij verslikte zich, voelde het pijnlijke genot terugkeren. Ze
staarde hem langdurig aan, wiebelde en sprong enkele malen
hard op en neer op zijn schoot, glimlachte onbedaarlijk en nam
zelf een teug, waarop hij zijn andere hand voorzichtig op haar
heup plaatste. Pats! Een harde slag. Daarop goot ze opnieuw een
slok Jenever naar binnen, terwijl zijn wang natrilde van de strie-
mende tik.

‘Jezus nog an toe!’ schreeuwde Henk.

Ze lachte om zijn vertwijfelde stem, goot het alcoholische nat over haar ogenschijnlijk piepjonge borsten. Die vreemde octaafhogere stem, de klemtoon op het ja-gedeelte als aanmoediging het vocht te likken, braaf volgde hij haar aanwijzingen... zijn pijnlijke wang, haar schaterende lachen. Willoos opende hij zijn mond, die uitnodiging haar tepels af te likken, haar soepele vrouwenlichaam wild op zijn schoot, dat rare, uitnodigende 'jaaha' dat steevast hoger eindigde. In gedachten voelde hij een volgende striem. Ze wiebelde keihard door, sprong op en neer. Hij mocht zuigen, maar kon zich niet bedwingen: bruut smeed hij haar van zich af op het hotelbed; haar tengere lijfje, de slungelig lange benen vielen naar de kant, tollend om haar as en bijna van de bedrand; met wildblonde haren voor haar ogen daagde ze hem uit. 'Doe het dan!' Hij trok zijn kleren uit, zij scheurde zijn overhemd los, sloeg zijn wangen. Hij kon niet anders dan haar polsen stevig beetpakken en fijnknijpen. Hij had haar te pakken als in een gevecht en merkte verhit en bezweet hoe ze plotseling minder weerstand bood, hoe hun lichamen gegoten in elkaar pasten. Alsof ze voor elkaar bestemd waren, zo scheen het! Schier eindeloos bleef hij doorstoten. Had ze iets raars in de fles gedaan? Uitdagend keek ze hem doordringend aan, haar Perzische ogen vredig dichtvallend van genot, vragend, haar haren springend over haar ontspannen gezichtje, haar hoofd opliftend, de armpjes flauw tegenstribbelend. Het zweet gutste van hun lichamen toen ze gebood: 'Kom, kom dan.' Henk wilde het niet, hij wilde haar dieper raken, hield dat minutenlang vol, tot hij klaarkwam als nooit tevoren. Zat Julia hier soms achter? Had de actrice met Julia overlegd hoe Pappa in een staat van willen leven, werken en geven, vechten, ontvangen, huilen en doorgaan te brengen?! Bevrijd nam Henk plaats aan de bar met schitterend uitzicht op voorbijglijdende tankers en zilvermetalen buisconstructies van de raffinaderijen van Pernis. Hij bewonderde de

werktuiglijke bedrijvigheid. Dit Deltahotel aan de Maas voelde zo langzamerhand als thuishkomen. Maar wie woont er in Vlaardingen, *of all places?* Julia was vertrokken. Ze had hem toch maar mooi van de ondergang gered, de lieverd. De hernieuwde energie pompte door zijn doorleefde lichaam, ja, door het lijf van een bijna vijftigjarige zakenman die niet bepaald stil had gezeten. Hij bestelde een ijsmoppen likeur en een Perrier citroen bij die meid achter de bar, zo te zien van Indiase of Pakistaanse afkomst edoch keurig geïntegreerd in onze samenleving, dus zonder overdreven assimilatie. Haar huid was niet geforceerd gebleekt. Ze was eenvoudigweg een Nederlandse geworden mét behoud van haar roots, dat zag je meteen: ze gedroeg zich joviaal en ontspannen naar klanten terwijl ze, onderhuids haar vriendelijk professionele uiterlijk, met stevige tred doorwerkte in de keuken en achter de tap. Kijk, dáár hebben we iets aan, zo zou het altijd moeten gaan, schoot het door hem heen op het moment dat een biljartkale man plaatsnam aan de bar, een kruk of twee ertussen, en exact eenzelfde bestelling liet noteren als zijn persootje zojuist had gedaan! Toeval bestaat niet! De man krabbelde doelbewust aan zijn bloemkooloor, wreef over zijn biljartbal en tikte zijn eenvoudig ogende edoch peperdure montuur een slagje hoger op zijn prominent aanwezige, menig klap geïncasseerd hebbende wipneusje. Dit was een gehavend man, gebruind, gesterkt en gemazeld, zo door de tropische werkjaren heen. Pas nadat zijn likeur voor hem op de bar stond, draaide hij zijn hoofd naar Henk, glimlachte kort en goot de neut achterover.

Aha, een ouwe rot in het vak!

‘We moeten praten,’ zei hij en wachtte op de jongeman, de ober met drie borden gebakken zalm en een bord salade balancerend op zijn onderarm.

‘Is goed.’

‘Kom!’ riep hij en griste met een van die arbeidershanden verrassend soepel zijn glas van de ovale, prachtig in de vorm van een scheepsromp gebouwde barrand.

Henk volgde hem op de voet naar de als veredelde kajuit aangeklede ruimte, een zithoek met een donkerblauw bankstel waarin witte ankertjes waren getekend, een ruimte met beperkt zicht door bladgouden patrijspoortjes, provisorisch fungerend als ramen, waar ze in een comfortabele hoek van zo’n vijfenveertig graden tegenover elkaar plaatsnamen. De Nederlands-Hindoestaanse meid had hen discreet gevolgd en vroeg aan die ouwe: ‘Wilt u de kaart zien?’

‘Is goed, meissie.’

‘Ik ben vereerd,’ zei Henk bloedserieus. Ze dacht dat hij haar dolde en ginnegapte verlegen, waarop ze gelaten de kleine ruimte uit sloop, veilig terug naar de bar.

‘Henk, jongen, ik ben hier niet voor de kat z’n viool! Ik kom je helpen.’

Een warme gloed bekwam hem van achteren en rolde over zijn rug als een kalmerende massage. Hij voorzag iets bijzonders, ja, onmiddellijk had Henk door dat er een wending mogelijk was via deze *ervaren entrepreneur*.

‘Jan, die kan er wat van,’ grapte Henk, gebruikmakend van zijn carnavalsverleden, de jolige tijd voordat alles in elkaar so-demieterde.

‘Kón er wat van. Ik volg je zaak op afstand,’ zei de kale biljartbal vol ervaring. Ook deze woorden klonken als een orkest van strijkers, melodieus en diep, en vervulden Henk met vochtige tranen, zo viel dit op de juiste plek. De ruimte scheen voor hen tweeën gemaakt. Alles eromheen vervaagde zoals in zijn beste periode, waarin de tijd zich leek te verruimen tot oneindige pieken en dalen, scherpe kanten en zachtaardige sponsen, golvend en klotsend als rustgevend baken. Onder genot van een

hapje en een drankje gingen ze op in de uitwisseling van ervaringen over ondernemerschap in rommelende sectoren die de Rotterdamse haven rijk is. Jan vertelde over zijn goudeerlijke gevecht met de vakbond en ondernemingsraden, het vaak zo moeizame overleg met banken en het keiharde gevecht onder de gordel met die achteroverleunende, sigaarrokende arrogante lui-aards waaronder hij Henk zijn vader schaarde. Hij stak zijn waarheid niet onder stoelen of banken. En zo hoort dat. Toen ze doorkregen dat hij niet klein te krijgen was, trachtten ze hem te laten participeren in hun club waar prijsafspraken – kartelvorming is zo'n beladen woord – de markt hermetisch had afgesloten voor entrepreneurs, voor écht ondernemingsschap als dat van Jan; voor innovatie die de haven groot had gemaakt en die zelfs nú de dreigende faillissementen nog zou kunnen ombuigen. Te laat is het nooit, tenzij het te laat is. Tot zijn stomme verbazing verwierf hij na jaren alsnog respect en een pluim voor zijn vasthoudendheid, doorzettingsvermogen en koppigheid. Publiekelijk uitgesproken in 1995 tijdens het zetten van zijn handtekening onder de verkoop van zijn zaak, gaven zijn rivalen aan waardering te hebben opgedaan voor zijn tomeloze inzet, het immer tegen de stroom in uitbouwen van zijn onderneming. Hij had het *op de bek gaan* en *overeind krabbelen* een nieuwe dimensie gegeven.

Henk luisterde aandachtig naar deze ervaren zakenman, verhalend over bijzondere momenten in zijn loopbaan, zoals in Libanon, waar hij een investeerder dacht te hebben gevonden, een oliesjeik. Het bleek een val, opgezet door de PLO; een oplichtingzaak die hem veel geld kostte en bijna zijn leven, daar in Beiroet: met de dood bedreigd kon hij net op tijd het vliegtuig nemen. Ademloos luisterde hij naar Jan zijn levensverhaal, totdat ze als vanzelf op het onderwerp van Henk zijn strafrechtszaak belandden, zijn onder immense druk staande imperium van

scheepswerven, werven die orders werden ontnomen door hopenloos falen van de overheid en door het politieke steekspel van het arrogante old-boy's netwerk waarin nota bene zijn eigen vader participeerde! Een netwerk waarvan Henk zich afzijdig had gehouden, al vanaf zijn allereerste eenmanszaak, vanaf zijn start als zelfstandig ondernemer, een netwerk waartegen hij zich altijd principieel had verzet. Hij wilde het zélf doen, op eigen kracht. In het begin scheen het bewonderenswaardig. Zijn vader had tijdens een familiefeest zelfs het woord 'trots' laten vallen, met dien verstande dat hij het als een tijdelijke noviteit zag, als een jongensachtige bravoure zich af te zetten tegen de huidige macht, dus puur om het anders te doen. In de jaren daarna veranderde deze trots in lichte ergernis om rap uit te groeien tot hardnekkige irritatie, tot een permanente frustratie en niet te vergeten: tot een keiharde concurrent in de business. Rommelen in de sectoren is prima, beweging is levendigheid en stimuleert innovatieve oplossingen, maar nu waren het vader en zoon die elkaar de tent uit concurreerden, die elkaar zakelijk naar het leven stonden, met de Rotterdamse haven als operadecor.

'Dit is schadelijk voor iedereen,' zei Jan.

'Waarom wil je me helpen?! Doe je het omdat je een rekening te vereffenen hebt met mijn vader of omdat je deze schade wilt beperken voor 'iedereen'?'

Zoals altijd draaide ook Henk er niet omheen.

'Maakt dat iets uit? De motieven... meestal zijn ze zo helder als het water dat door de Maas stroomt na een flinke lozing diesel. Je manier van zakendoen lijkt op de mijne.'

Daar kon Henk niet tegenop, hij knikte bevestigend en loffelijk. Ze lieten een volgende bestelling noteren, namen een stevige hap eten en praatten maar door, urenlang, totdat Jan aangeschoten uit de doeken deed hoe zijn ex-vrouw de helft van zijn geld opeiste. Henk dacht aan Monique. Wat bofte hij met haar als

vrouw, misschien was het niet te laat. Openhartig vertelde hij Jan van zijn studententijd te Nijenrode aan de vecht, hoe hij Monique leerde kennen door lid te worden van haar idealistische studentenclub, hoe ze verliefd werden, trouwden en Julia kregen. Alles leek perfect!, ze waren zielsgelukkig. Plotseling – haar ommezwaai slingerde vervaarlijk als een losgeschoten katrol van een havenkraan in het rond, zo'n levensgevaarlijk moment dat je niet hebt voorzien (en bovendien, ook schippers maken fouten, dat kan de beste overkomen) – kon ze er niet meer tegen hem te zien afglijden tot het bedenkelijke, om niet te zeggen verachtelijke niveau van zijn vader, slechts werkend voor het vergaren van zoveel mogelijk macht en aanzien, zoveel mogelijk bloedgeld. De borrels van Nolet begonnen nu toch hun tol te eisen, vooral bij Henk welteverstaan, met als logisch gevolg de dubbele tongval.

'Ik schrok... sjonges jonge... haalde bakzeil, stond op 't punt radicaal van koers te veranderen... hik. Ze vertrok voordat deze sjongen aan haar eisenpakket kon volsstoen!'

'Praktisch omgekeerd aan mijn situatie!' riep Jan.

'Dat... uhm, hik... Zo is dat, sjongennn... waar is mijn spad... dat vraag ik je... jij kunt het weten. Kan ik haar... hik... terugwinne?!'

'Je zult moeten doorpakken. Niets is onmogelijk. Je hebt de zaak niet verkocht. Vecht terug en win!'

'En SJulia... ze... Sjezus, Jan, ze...'

'Heb het gezien, jongen, ik volg haar ontwikkeling. Als autodidactisch liefhebber pursang, dus zonder kapsones of rare fratsen, bewonder ik haar kunst. Het is in de confrontatie, het schokeffect dat ze in je hoofd vol vooroordelen – verkeerde oordelen die altijd veroorzaakt worden door onwetendheid – teweegbrengt, waarin haar performances groots kunnen worden. Ze is goed bezig.'

'Das zooo mooi gezegd dit, man, dank!

'Toch moet het een zware tijd voor je zijn. Is het pittig?' vroeg hij, en plaatste zijn verkorte onderarm met ferme grip op Henks pijnlijke schouder.

'Ja, szeeer pittig... Jan sjonge... hik.'

Daarop boog Jan zijn roodaangelopen kale harses naar voren, tot vlakbij zijn mollige gezicht, en zei: 'Ik geloof je, jongen!'

'sJan... ouwe reussie! Hoe ga je me sjelpen?'

'Maak allereerst een afspraak met de ondernemersraad. Onderzoek die boel! We gaan terug naar de basis.'

Op de divan

Als met een levensgevaarlijk virus besmet, zo werd ik de volgende dagen gemeden. Annegreet griste de documenten van mijn bureau zonder me aan te kijken en verliet de boardroom zodra dat maar even kon. Haar kende ik op mijn duimpje, mensen, we werkten dagelijks met elkaar. Ik merkte het meteen: wanneer de mogelijkheid zich voordeed bleef ze langer weg dan gebruikelijk. Na enkele dagen vond ik het nodig paal en perk te stellen.

‘Wat scheelt er!’ riep ik boven mijn theewater. ‘Wat scheelt er met jou om te beginnen, Anne. Je moet het me vertellen, anders ga ik maatregelen nemen! Het water staat tot aan mijn lippen, die justitiezaak... dit kan ik er niet bij hebben!’

Ze zal de vertwijfeling hebben gehoord in de trilling van mijn overslaande stem. Daar is ze gevoelig voor; even dacht ik dat ze hilde, de lieve schat. Verdrietig sloeg ze haar onderdanige hoofdje naar beneden en staaarde naar het door een of andere sjeik geschonken vloerkleed, een prachtig tapijt... jeetje, hoe heette die gozer... Mohammad al Rama... ach, weet ik veel, kan mij het ook schelen!

‘Ga niet kijken,’ snotterde ze onbeholpen. ‘Blijf een paar weken weg van jullie winkelruit en lees geen roddelbladen, dat adviseer ik je als je steun en toeverlaat in deze mensonterende dagen.’

Wat had ik nú aan mijn fiets hangen?!

‘Die roddeltroep lees ik niet!’ antwoordde ik met ferme stemverheffing, in een dappere poging haar krokodillentranen te ontcrachten. ‘Luistert en huivert, Anne! Ik ben vertrokken. Morgenochtend ben ik bereikbaar, tenzij het justitie is of ene Jan, een ouwe rot in het vak. Verbind hem onmiddellijk door, wil je!’

Driftig notuleerde ze alles zoals ik van haar gewend ben: ijverig als mejuffrouw mier. Kijk, mensen, daar kan ik op bouwen. Ja, we kennen elkaar van haver tot gort.

‘Heb je tijd? Zal ik je nog even pijpen?’

‘Nu niet, Anne!’ Tjonge, jongel! Ze mag dan hoogblond en mooi rond gevormd zijn, met haar maatje 44, maar hier had ik nu echt geen tijd voor!

Snelwandeland verliet ik de zaak en startte mijn keurig voor het bord directie wachtende BMW5i stationcar, mijn incognito voiture, zette hem in zijn achteruit en gaf vol gas. In mijn spiegel zag ik die nieuwsgierige koppies uit de kantoorramen loeren, terwijl ik piepend het terrein afsjeesde, de hoek om, langs Inntel, de Schiedammerdijk op, parallel aan het Havenmuseum tot aan het Maritiem, en dan linksaf, de Witte de Withstraat in, daar waar mijn dochter tentoonstelling hield... en waar Julia nu blijkbaar iets zo schokkends in onze galerie vertoonde dat het me publiekelijk de kop kostte, mijn laatste restje zelfrespect en aanzien – twee dingen die immer hand in hand gaan. Ik parkeerde dubbel en liet de wagen knipperend het verkeer ophouden. Onder luid getoeter onderging ik de oneervolle verbijstering mezelf in kamer 33 bezig te zien, gefilmd met een verborgen camera, een kunstwerk dat in zwierige, regenboogkleurige neonletters door Julia betiteld werd als:

Deze zaterdagnacht is voor Pappa!

Hadden Julia en de actrice elkaar gevonden? En dan die regenboogkleuren, staan die niet voor seksuele voorkeur voor dezelfde sekse? Vrouwen zijn mijn leven! Verdoofd bekeek ik de rest van deze amateurfilm met mezelf in een onflatteuze hoofdrol. Als die rechtszaak mijn ondergang niet wordt, dan zal dit het

zijn. Zelfmoord is het enige medicijn, de enige uitweg die me rest. Kortom: ik werd een tikkeltje dramatisch.

‘Gaat het met u?’ vroeg een dwerg met hoed.

Wie draagt er tegenwoordig zo’n vilten hoofddekse!

‘U staat er helder op,’ sprak hij droogjes. ‘Laat ik me voorstellen, u kunt mijn hulp gebruchen. Professor doctor Von Stürmer is de naam, psychiater het beroep.’

‘En waarom denk u dat ik uw hulp nodig heb?’

‘Wat denkt u zelf,’ vroeg hij betweterig en draaide zijn hoofd naar ons winkelraam, waar ik duidelijk herkenbaar – een verborgen camera had de filmer gefilmd – op mijn vaste stoel zat te wiebelen, net zolang totdat ik het niet meer hield en, tot het bot uitgedaagd, bovenop de actrice sprong. In afschuw sloot ik de ogen voor mijn verwrongen naakte zelfbeeld. Alsof ik in een lachspiegel tuurde!

‘Heeft u tijd voor een afspraak?’ vroeg ik.

‘Nu?’

‘Ja, nu meteen!’

‘Uhm... toevallig... een cliënt heeft zich van het leven bero... Is goed, dan stap ik bij sie in. Mijn praktijkruimte ist vlakbij, ich huur der Hemradsingel,’ brabbelde hij in zijn vreemdsoortig accent.

Een ongemakkelijke stilte volgde.

Belachelijk, niemand huurt die hele historische singel af! Een slapjanus is het, met dat rare Duitse accent, die regenjas en veel te korte minibeentjes. Herkent of erkent hij de mentale pijn die ik uitstraal eigenlijk wel?! Wat een berg ervaring torst hij op zijn iele schoudertjes! Nou, nou die is slim! Uiteraard begreep ik dat deze agitatie op projectie zou kunnen duiden of onderhuidse woede die erop duidde dat ik zijn hulp juist goed kon gebruiken, en toch irriteerde deze kabouter me mateloos, met zijn hoed, dat onverzorgde sikkie en dat gulzige mondje waarin een respectloos

gebit huisde, halfverrotte tanden waarnaar je gedwongen keek – niemand wilde dat, ik bedoel, een mineure ingreep was genoeg geweest het te fatsoeneren! Maar nee, meneer de zielknijper vond het allemaal niet nodig.

Eenmaal op de divan hoorde ik een raar geluid, een zacht tikkende beweging van een slinger. Pas toen hij langs ijsbeerde, kreeg ik in de smiezen waar het van afkomstig was: hij schudde woest heen en weer met zijn vingertje in zijn oor, iets lospeutend: oorsmeer?! Gadverdamme!, wat een smeerlap deze psychiater *'Von OberStürmfubrer'*... ik moet er snel tussenuit knijpen nu het nog kan!

'Sluit de ogen,' mompelde hij opeens irritant zachtaardig, slingerend met de gedateerde handklok tot een wazige roes me overviel als een dief in de inktzwarte nacht, zo'n verdorven snaaier naar alles wat ie maar in zijn iele handjes kon krijgen. Ik raakte alle oriëntatie kwijt en merkte vaag dat ik honderduit vertelde over van alles en niets... toen verdween ook dat besef. Hoe lang had de sessie geduurd?

Slaperig zat ik aan een gedateerd bureau van mahoniehout, een kopje Schwarzwald muntthee vastgeklemd tussen mijn trillende handen, een professionele secretaresse aan de andere kant. Ze was keurig gekleed zonder op te vallen, het haar opgestoken als in een film uit de vijftiger jaren.

'Gaat het met u?' vroeg ze vriendelijk. Een schat van een Belgische mevrouw, je zou er spontaan goesting in je pantalon van krijgen. Dat die nog bestaan, dacht ik geamuseerd, en nam een slokje. 'Als u de thee op hebt, is het veilig om in de auto te stappen,' zei ze mysterieus. 'Doet u voorzichtig. U mag langer blijven zitten. Soms duurt het eventjes eer cliënten bij zinnen zijn. Het stoort me niet in mijnen job.' En inderdaad, ze werkte rustig verder, haar handelingen kalm en routinematig, waarop een serene rust me overviel als een zo aangename warme deken

dat ik nu echt in slaap dommelde, tot een verzorgd uitziende jongeman, strak geknipt maar getekend door een veelheid aan tattoo's (tot in zijn nek aan toe had hij iets 'vereeuwigd') me wekte doormiddel van een uitermate vriendelijk duwtje.

Eenmaal buiten wandelde ik groggy naar de beurstraverse – in de volksmond treffend 'de koopgoot' genoemd. In een winkel met commerciële pseudokunstobjecten zag ik het koningspaar uitgebeeld in die karikatuurschets van Willie. Van het koningshuis had ik nooit hoogte kunnen krijgen. Mijn onderneming was koninklijk gedoopt – tenminste, nadat ik haar overnam toen ze nagenoeg óver die eindeloos diepe afgrond van het faillissement was geduvel, haha. Ze hadden toch al zeker een jaartje of honderd gezwoegd voor die prestigieuze onderscheiding! Bovendien had ik mijn BlueMagical jacht van ruim vijftig meter lengte belangeloos uitgeleend aan Willie, en wel voor niets minder dan hun huwelijksreis! Heb ik daar iets van teruggezien aan goodwill? Welnee! Ze denken zich alles te kunnen permitteren! Inmiddels wist ik meer, ja, inmiddels had ik in de smiezen hoe deze vork reuzehandig aan de majestueuze steel bevestigd zat. De kroon spande samen met mijn vader en zijn sigarenrokende, achteroverleunende baronnenclub met hun oeroude, patriarchale stempel. Dat maffe bloedgeld en hun arrogante aanpak vormden een granieten blok, een nagenoeg niet te kraken systeem. Het koningshuis fungeerde als spil van hun hautaine vereniging die ten koste van alles de macht wilde behouden. Het enige wat zij het volk gunden waren brood en spelen. Ja, zo kan ik het ook. Jan had gelijk: innovatie en de échte ondernemersgeest werden afgeremd tot het absolute minimum. Toch bleef ik open staan voor verrassingen en werkte ik optimistisch aan verbeteringen. De drukte op de vismarkt ten spijt, viel ik in mijn ouwe kloffie met scheepspet uit de vijftiger jaren niet op. De mensen herken-

den mij schijnbaar niet als de roemruchte, gewiekste ondernemerszoon die eigenhandig, tegen de stroom van zijn vader en de bon-ton elite in – een elite tussen aanhalingstekens, grotendeels bestaand uit zwendelaars in gecreëerd, ja in gefantaseerd digitaal geld (hun toenemende gebrek aan noblesse oblige werd met de seconde stuitender!) – een imperium van formaat had opgebouwd. Iemand ook die een vitale speler was geworden in de altijd rommelende metaalsector die de haven van Rotterdam nu eenmaal huisvest, iemand die het verschil kon maken de komende jaren. Julia haar laatste kunstwerk bezorgde me voornamelijk plaatsvervangende schaamte en publieke schande: mochten de mensen me herkennen dan zouden ze me negeren. Ja, achter mijn rug zou er worden geroddeld. Henkie is niet op zijn achterhoofd gevallen! Wat geeft dat? Er is altijd werk aan de winkel. De suggestie van die dwerg toen ik op zijn divan lag, dit idee poolshoogte te nemen op de markt en in de stad te proeven wat er leeft onder de bevolking, was perfect. Het verdere restant van de week wilde ik hiervoor uittrekken. Hoe stonden de zaken ervoor? Wie de menigte achter zich weet, is gevrijwaard van dichte deuren en beschermd tegen de hoogste heren. Maar wat als je diezelfde menigte eens wist te verenigen! Ja, dáár moest ik nu op aansturen, niets meer en niets minder. Die Stürmer was een eigenaardige dreumes, een rare snijboon, maar o zo nuttig. Eerst Quinten uithoren over hoe de huidige kunstenaarsscene de Rotterdamse haven beleefde. Jan had het me terecht ingepeperd: ga terug naar de basis. Wie de kunstenaars achter zich schaaft, heeft het halve werk voor de bakker, opperde hij optimistisch; ik had het volste vertrouwen in zijn visie. Alleen jammer dat het koningshuis me voor was geweest. Wilde ik de zaak behouden, ja zelfs uitbouwen, dan kón dat. Zijn bemoedigende laatste woorden, *'niets is onmogelijke sjongen!'*, bleven in mijn achterhoofd rondtollen. Een kleine twee weken hadden we uitgetrokken voor

deze inventarisatie. Daarna zouden we opnieuw bijeenkomen en onze plannen bijslipen. Concretiseren, zou mijn vader zeggen. Ondertussen liet Jan zich informeren over mijn onderneming, mijn praktisch ingestorte imperium van allerhande bedrijvigheid. Hiervoor had ik hem alle vrijheid gegeven te overleggen met mijn rechterhand en accountant: Jos Borgers de Witt. En nu was ik dus op pad, mijn onderzoek was gestart, maar ik ving nog niets concreets op! Mogelijk doordat ik die vreemdsoortige klanken niet herkende: iets Arabisch vermoedelijk? Of een eigenaardige mengeling van zo'n honderdveertig talen, afkomstig uit allerlei landen van over de werelddol. Het aantal nationaliteiten is nu schier ontelbaar! Dikke waggelende tantes zonder make-up en met hoofddoekjes uit vervlogen tijden, een kopie van de Arabische wereld zoals zo vaak op tv wordt vertoond – zoals bijvoorbeeld in uitzendingen over berghellingen rondom Kaboel, of daar waar het zwarte goud in de grond zit – schuifelden pal voor mijn voeten, duwden me per abuis van achteren tegen mijn hiel met verroeste voorstevens van hun kinderwagens, zonder ook maar aanstalten te maken zich te excuseren. Deze informatie is nuttig, laat ik dit noteren in mijn logboek *Inventarisatie van de menigte!* Beleefdheid leer je aan, het is een sociologisch gegeven, kortom: ze weten niet beter. Maar waar was de Rotterdamse koopman gebleven? Jonge Marokkanen verkochten hun dadels en noten. Waren zij de nieuwe werken-den? Achter me hoorde ik een Duits accent gieren van de lach. Geschrokken draaide ik me om, waarop ik oog in oog stond met die verrekte Von Stürmer, dat iele mannetje met sikkie, slecht verzorgd gebit en onplezierig riekende adem, grijnzend in zijn lichtbeige regenjas, een sjiek de friemel gebonden notitieblok in zijn handjes vastgeklemd.

‘Wat moet dit?!’ brieste ik.

‘De eerste dagen volg ik mijn cliënten op de Fuss. Negeer mij, das ist ein bevel!’

‘Akkoord dan, Stürmer, jij je zin,’ zei ik gespeeld verslagen en bewust met slome articulatie, want wanneer ik zijn naam zo uitsprak kromp hij ineem van de pijn, haha! Daarmee, zo had ik al uitgedokterd tijdens het eerste consult, kon ik hem terugpakken. De Marokkaanse kooplieden leken op bedienden in het Deltahotel, op die Indiase meid bijvoorbeeld. Intuïtief had ik door dat ze dezelfde achtergrond hadden: eerste, tweede of derde generatie arbeiders, ooit te gast maar nu geboren en getogen in ons al lang niet meer zo schone, vlakke land. Waren zij onze toekomst? Op de een of andere manier bespeurde ik bij deze jongens iets dubbels, een bepaalde hardheid en neerbuigendheid. Alsof ze op onze cultuur neerkeken, alsof ze ons land slechts benutten in hun voordeel en er ondertussen doodleuk een dubbele agenda op nahielden. Mijn intuïtie was scherp vandaag, ja, ik zag dit overduidelijk aan hoe die jongen schalks mijn tien euro briefje, na het kopen van ruim drie euro aan gemengde noten, verwisselde, aan hoe hij het wisselgeld in het visnet van zijn hengel deed en die vervolgens over de bakken noten en dadels aanreikte: doelbewust had hij het vijf euro briefje weggelaten. Er zat slechts twee euro in! En nog duidelijker merkte ik het aan hoe hij zich beleefd excuseerde toen ik hem daarop wees door gekscheurend te opperen: ‘het is slecht stelen van een dief, jongen.’ Zijn schampere lachje kon er nog maar net vanaf en had iets dodelijk minzaams, zijn slappe excuseren sprak boekdelen. Respectloos, dat is het woord. Waren dit soort grappen en grollen gebruikelijk bij de Rotterdamse kooplieden van weleer? Zij die onze stad hebben opgebouwd? Een driewerf neen! Geagiteerd vervolgde ik mijn weg en stuitte op allerlei taaluitingen, verbasteringen van onze Nederlandse taal tot een soort rap in een mix van Antilliaans, Roemeens en Arabisch. Stürmer schuifelde achter me aan,

zogenaamd onzichtbaar verscholen achter een gezette dame van een kilo of honderdtwintig. De vetmassa pulde er aan alle kanten uit, als opbollende ballonnen vanonder haar roze sweatshop trui en dito legging. Ik wandelde verder, de zon glipte handig tussen de dekzeilen van de kraampjes en verblindde de boel, waarop ik besloot een zonnebril te kopen uit de voor me liggende collectie, aangeprezen door een Italiaanse of Egyptische jongeman; daar kreeg ik geen hoogte van. In flitsend driedelig pak sprak hij me handig aan. Nee, zo'n gladde jongen van de straat onderschat Henkie never nooit niet! Eens kijken hoeveel ik kan afdingen. Dat is nu eenmaal een hobby van me, mensen: zo laat mogelijk betalen en uitproberen waar de grens ligt, om die vervolgens keihard te overschrijden, haha! In de regel ligt ie stikken verder dan de meeste mensen voor mogelijk houden. Ja, zo ben ik groot geworden. Monique, een goedgelovige naïeveling indertijd, dacht dat ik me tijdens mijn studie Nijenrode had afgezet tegen hoogleraren omdat hun manier van werken me tegen de borst stootte. Een façade was dat: ik had mezelf voorgedaan als geboren vakbondsman, als iemand met hart voor het personeel, voor de arbeider en hun strijd tegen de steenrijke elite waar mijn ouders toe behoorden; ik speelde een geniale rol in het spel, een rol die ik mezelf had aangemeten, wat zeg ik, een rol die ik zelf had uitgevonden, puur en alleen om dicht bij haar te kunnen zijn. Die studentenclub van neo-marxisten waarin zij bivakkeerde als in het leger... hoe kon ik anders bij haar in de buurt komen? De liefde voor de schoonheid van de vrouw stuwt de creatieve geest op tot ongekende hoogten. Het werkelijke doel had ik helder voor ogen: Monique voor me winnen, haar hart veroveren en mettertijd binnendringen in haar welvarende familie. Zo sloeg ik de perfecte twee vliegen in een klap, want de schok die ik mijn vader hiermee toediende was niets minder dan een keiharde poeier, een rechtse directe was dat! In de lucht

maakte ik de illustere boksbeweging van Sugar Ray Robinson. Bij het uitstrekken van mijn elleboog zag ik tussen twee marktkraampjes, vanachter het gedeukt gammele derdehands bestelbusje van de Egyptische sjacheraar, die duivelse dwerg driftig staan filmen. De Egyptenaar (het leek me bij nader inzien geen Italiaan) had hem niet in de smiezen en showde me enkele niet onaardige zonnebrillen. ‘Voor sportievelingen, voor vechters deze bril, een aanrader. Stoer... professionele bokscers houden hiervan, doe eens op? Zo, dat staat u goed, meneer!’

Het ding beviel inderdaad meteen, dat moet gezegd.

Ik informeerde naar de vraagprijs: twintig euro, haha!

‘Voor twee euro neem ik hem mee en koop ik er twee van je, jongen.’

Een zogenaamd verontwaardigde blik gevolgd door een soort brabbeltaaltje, alsof ik hem had beledigd, werd mijn deel. Nú had hij respect gekregen, reken maar! Ik bleef hem kalm observeren. Ondertussen ratelde hij door: een goed teken. Hij wilde verkopen, ik zat dicht tegen de minimum prijs. Stürmer noteerde iets in zijn notitieblok, waarna hij zich vliegensvlug verschool achter de bestelbus.

Tijd moet hoe dan ook je vriend zijn bij dit soort loodzware onderhandelingen, anders kun je daar beter niet aan beginnen, mensen. Een kleine vijfendertig minuten later was ik voor drie euro vijftig twee prachtige zonnebrillen rijker. Dat is het spel, daar houd ik van. Eén bril paste perfect op mijn scheepspet.

‘Wat vindt u van de Rotterdamse haven?’

‘Die stinkt,’ zei de jonge Egyptenaar.

‘Bedoelt u dat figuurlijk?’

‘Wat?’

‘Nee dus, bedankt!’

Ik pakte mijn logboek 'Inventarisatie van de menigte' en schreef in mijn aantekeningen: "*Genieksste Egyptische handelaar, jong en ambitieus, valt over de penetrante geur van de haven.*"

Voortvarend wandelde ik verder over de markt, trots op mijn aanwinsten, langs de kameeldikke Arabische vrouwen met hoofddoek die hun kleurrijke stoffen verkochten vanaf de rol: ouderwets per meter, zeg maar even voor het gemak. Zo te zien gebruikten ze de flinterdunne stof om hun eigen jurken mee in elkaar te flansen. Vandaar liep ik kalm door tot aan de stadbibliotheek – in de volksmond treffend de Gasfabriek of de Sneeuwberg genoemd, overigens pal naast het Potlood gesitueerd (dat gebouw leek sprekend op een rechtopstaande penseel, maar dat had u, beste lezer, vast al in de gaten). Daar stapte ik naar binnen om een fatsoenlijke kop koffie, Jan noemde het steevast een 'bakkie pleur', te bestellen. Pal voor de ingang van de bibliotheek werd ik echter geblokt door Rotterdammers in trainingspak, allen met baseballpet op en een loslopende pitbull van megaformaat, joekels van beesten, oersterk door intensieve training in combinatie met hormoonpreparaten uit de gezondheidswinkel 'De Tuinen'. Die honden werden natuurlijk op de derde of vierde verdieping in zo'n arbeidershuis uit Crooswijk of midden in het stadscentrum op een loopband gezet, zo visualiseerde ik dit dagelijkse tafereel. Of anders in een flat achter de Meent of tegenover de koopgoot misschien? Ik besloot dit belangwekkende signaal bewust te negeren en nam plaats aan de leestafel, waar kranten en tijdschriften schots en scheef over elkaar heen lagen uitgesteld voor grijpgrage handen. Gelukkig was de tafel te hoog gegrepen voor Stürmer zijn iele handjes en beentjes. Hij slaagde er niet in zijn betweterige neus in het nieuws te steken. Dit verklaarde heel veel, mensen. Mijn oog viel op het financieel dagblad. Hoe kon ik die laten liggen? Door alle drukte was ik vanochtend vergeten haar fatsoenlijk door te spit-

ten. Met de aanmoediging van Jan in mijn achterhoofd deed ik waar ik groot in geworden was: zoeken naar op de rand van het faillissement balancerende bedrijven – bedrijven met een niet-optimale cashflow, zeg maar even voor het gemak – speurend naar vitale aanwijzingen, koopjes binnen sectoren die rommelden. Die Russen hebben overal interesse in, hier valt iets te halen. Toegegeven, ik had al weken verzaakt dit te controleren. Het aantal faillissementen was schrikbarend toegenomen.

‘Ook dat nog!’ riep ik, toen ik tot mijn verbazing constateerde dat een van mijn ondernemingen ertussen stond.

Daarop klikte die dreumes met flitslicht aan, zodat ik felbe-licht met onooglijk agressieve grimas werd vereeuwigd. De barman keek bedenkelijk zijn kant op. Als de datum van de krant maar niet zichtbaar was op die foto! Nog één keer en die dwerg vloog de tent uit! Dat alles zal niet lang gaan duren, bedacht ik genoegzaam, negeerde de psychiater en mijn onterecht zo goed als bankroet gebrandmerkte onderneming en speurde driftig en vooral gretig verder, waarop ik stuitte op een technisch innovatief bedrijf. Het neusje van de zalm, nagenoeg zonder steun van de overheid opgebouwd door een puike ondernemersgeest... hoe heette die gozer? Als dát over de kop gaat, terwijl de overheid het publieke geld in geprivatiseerde projectontwikkelingen van overbodige kantoorgebouwen en winkelcentra steekt, kunnen we met z’n allen definitief inpakken. Dan blijf je achter de feiten aanlopen. Nee, van die corrupte bende in Den Haag kunnen we niets verwachten, maar dit bedrijf scheen welhaast perfect aan te sluiten bij mijn vaders concern. Globale calculaties schoten door mijn hoofd, visueel schoof ik de balanssheets een voor een opzij via in de ruimte zwevende 3D-beelden, die ik gedreven met mijn vingers beroerde. Jos moest onmiddellijk in die boeken zien te duiken! Zelf kon ik in Nederland feitelijk niets meer ondernemen, mijn reputatie was kapot, dus ik belde Jos

Borgers de Witt en gaf hem opdracht poolshoogte te nemen. Misschien kon hij Jan overhalen mee te gaan, vermeldde ik daar zo terloops mogelijk achteraan. Daarna dronk ik per abuis een eerste slok van mijn inmiddels lauwe bakkie leut, bestelde een nieuwe en vroeg meteen de lunchkaart. Door de ontstane rust – ze draaiden vrolijke muziek uit de Cariben – bladerde ik ontspannen door de kunstsectie van het NRC. Er stond niets in over ‘De artieste’, alleen een paginagroot verhaal over Quinten zijn levensgrote tweeluik. Ook op de foto waren zijn schilderijen afgedekt met dikke gordijnen. Hé, wacht eens. Ik las de tekst opnieuw. Ja, hier stond het toch echt: Julia zal deze kunstwerken onthullen in haar eerstvolgende optreden, *zaterdagavond live*. Mijn hart sloeg over. Was dit een verborgen boodschap aan haar vader over kosmopolitisme, een een-tweetje met Quinten? Een presentatie van een kunstwerk als kunstwerk, briljant! Hebben die jongelingen dan toch naar mijn raadgeving geluisterd? Zou Julia en haar kunstenaarsclub hebben begrepen dat neokosmopolitisme dé oplossing is voor het nijpende multiculturele vraagstuk? Niks geen assimilatie, oftewel integratie waarin iedereen zijn eigengereide gestoorde gang kan gaan, tenzij we wachten op een volgende nationaalsocialistische bom die tot ontploffing komt. Zoals absolute vrijheid anarchisme betekent, zo is multiculturalisme een chaotisch vat zoutzuur waarin de spanning vroeg of laat opnieuw te hoog zal oplopen. Zonder een moderne variant van kosmopolitisme zijn we radeloos verloren! Ja toch? Ik geef het toe: soms weet Henkie het zelfs niet helemaal zeker meer, mensen.

Een rare fluittoon vulde de eettent.

Verschrikt keek ik op. Mijn smartphone knipperde onrustig als een op hol geslagen kompas, dit was urgent! Na aanklikken verscheen een VIP uitnodiging voor de presentatie van Julia in de Witte de Withstraat. Perplex bestelde ik mijn lunch. Was dit

die allernieuwste targetmarketing en branded journalism waar iedereen zijn buik vol van had? Was er zonder mijn toestemming een signaal vanuit een elektronische nanochip, verborgen in dit artikel, naar mijn telefoon verzonden?

Onder de indruk van deze nieuwste mogelijkheden op het gebied van techniek en marketing – die twee verkeerden nu feitelijk in een hechte verstrengeling, ongeveer zoals in een verstandshuwelijk – stopte ik de oortjes in. Ja, geef mij maar zo'n ouderwetse koptelefoon.

Gelaten bekeek ik haar aankondiging. Julia zat keurig rechtop in het vierkante beeldscherm, als een professionele nieuwslezeres. Daardoor kreeg het iets gewichtigs. Haar stem was breekbaar en krachtig tegelijk: 'Hierbij bent u, als speciaal genodigde, een van de gelukkigen. De performance zal worden gehouden in dezelfde galerie waar u meerdere keren bent getraakteerd op compromisloos werk, als een uiting van de vrije wil, zonder restricties en met behoud van autoriteit van haar eigen moraal of desgewenst juist een gebrek daaraan. U was een kijker, een voyeur, warmlopend voor deze diepzinnige vorm van vrije meningsuiting op het scherpst van de snede waarin alles wordt bespot en bejubeld. De kunstenaar die zichzelf bevredigt of pijnigt, vertedert of vernedert, maar ook het publiek, ja, zelfs u als voyeur bent onderdeel van het kunstwerk; zelfs wanneer u níét komt kijken bent u een allesbeslissend deel, een mens. De kijker, het publiek, is slechts een slap equivalent van de kunstenaar, een marginaal en zielig figuur die vermaakt wil worden zonder iets te creëren, iemand die in het gunstigste geval nieuwsgierig toeziet waartoe de mens in staat is, wanneer creativiteit het wint van slaafse onderwerping aan globaliserende machtstructuren, slavernij waarin u als een onbeduidende pion in het raderwerk fungeert... als een verwaarloosbaar nummer, een onbeduidend tandwiel waarvan de inwisselbaarheid niet lang op zich zal laten

wachten, ja, elk moment kan plaatsvinden. Alleen de kunstenaar leeft voort!

Ik slikte tevergeefs, mijn mond was uitgedroogd. Julia oogde zo resoluut en meedogenloos zeker van haar naïef kinderlijke betoog, alsof ze als een soort Rotterdamse Tania Niemeyer vocht voor de goede zaak, op leven en dood! Was mijn meissie een *guerrillastrijder voor de kunst* geworden? Waar was de nuance, de twijfel gebleven?

Ze vervolgde koelbloedig: ‘Onverwacht kunt u worden weggevaagd en buitenspel gezet, tenzij u zich verenigt in de menigte en met eenduidige stem tegen deze macht ageert, alleen dán heeft u een minieme kans de ultieme vrijheid te verwerven. Wij dienen vormen te vinden, communicatie- en organisatievormen waarin privé-investeerdere, filantropen met dubbele agenda, niet degenen zijn die bepalen wat mooie, interessante of schone kunst is, waarin de mens zich niet óf terugtrekt in zijn eigen cultuur óf zichzelf als wereldburger beschouwt zonder connectie te houden met zijn geboorteland of met het land waarin hij langdurig verblijft. U, de voyeur, het publiek dat tenminste de moed heeft te observeren, heeft slechts een streepje voor omdat u als eerste zult inzien dat er wat ontbreekt.’

Achter Julia hing een werk van Karel Appel: drift op zolder. Ik nam aan dat het een replica betrof. Enkele tafels verderop brabbelde Stürmer driftig en wat mij betreft, al fluisterde hij, veel te luidruchtig in zijn telefoon, waarbij hij zijn iele hoofdje af en toe oplichtte, mij meewarig en vol medelijden aanstaarde en daarop vliegensvlug terug ineen dook. Hanteerde hij zo’n app die hem zowaar verstond en alles voor hem opsloeg in digitale tekstuele vorm, ondanks dat rare dialect? Het cafetaria was leeg, tenminste, op de ober en Von Stürmer na, dus ik vroeg wat de ober van Rotterdam vond – een geweldige stad, bruisend – en van het havengebied: dat kende hij niet. Ja, de filmbeelden ge-

toond in de Puntzak, die had hij in het voorbijgaan vluchtig waargenomen. 'Iets met schepen en kranen?' vroeg hij onnozel. Toen ik hem vertelde hoe daar vroeger, mijlenver achter Manhattan aan de Maas, alle bedrijvigheid van weleer floreerde, met volle scheepsladingen en bezette droogdokken voor scheepsbouw en reparaties, staarde hij me toch een partij glazig aan! Puur op routine nam ik deze informatie ter harte en noteerde het in mijn inventarisatielogboek. Ondertussen dwaalden mijn gedachten af naar Julia. Hoe militant werd haar kunstenaarsbeweging? Had ik Quinten op waarde geschat of zat er onder die geniepige façade van sociale verlegenheid een slinkse vrijheidsstrijder, was hij soms lid van een kunstgenootschap die in Julia, die in mijn dochter een charismatisch leider had gevonden voor hun obscure propaganda?! Dat verklaarde het afdekken van zijn belangwekkende kunstwerk! We gaan geen misbruik maken van ons aangeboren familiale charisma, en al helemaal niet van dat van Julia! Maar ook daarna, toen hij vroeg wat haar vader, Henk van Wijnen-Swarttouw, als rasondernemer vond van zijn groots opgezette doek. Trots, ik had onze kunstwinkel toch maar mooi ter beschikking gesteld, vermengde zich plotsklaps met een reële angst voor deze ondergrondse beweging, een groepering waarin mogelijk ook dat irritant aardige Marokkaanse vriendje van haar participeerde! Op de markt had ik respect gekregen voor de jonge Rotterdamse Egyptenaren en Marokkanen, ze bleken te beschikken over een gezond stukje ondernemersbloed, maar nu dreigde deze invloed de familie in te denderen als een ontoombare trein, als een onomkeerbaar proces vol gevaar en misère.

In de avond wandelde ik gespannen het hek uit – het opende en sloot vanzelf door de chip in mijn sleutelbos; zo'n heerlijk technisch hoogstandje, gekregen van Edwin. Iets dat vanzelf voor je

werkt, is prachtig. Speciaal voor deze gelegenheid had ik de actrice een andere opdracht gegeven. Mijn inventarisatie van de menigte had een reeks aantekeningen opgeleverd zonder concreet resultaat, maar aangezien ik een week voor de boeg had tot aan de afspraak met Jan, moest het mogelijk zijn alsnog een goede indruk te krijgen. Ik bleef optimistisch en noteerde alles van belang. Deze middag wilde ik benutten door eens ouderwets als toerist met zo'n Spido rondvaart door het havengebied en over de Maas te varen. De lente kwam zowaar met een stralende zon op de proppen en verwarmde de mensen. Hoop gloeide op en de sfeer veranderde, met een aanzienlijke afname van agressieve bejegeningen tot gevolg (mocht het bloedheet worden, dan werkt zoiets uiteraard averechts). Lopend langs Melief besloot ik een niet geplande tussenstop te maken, bestelde aan de bar een fluitje en genoot vanuit de kroeg van het uitzicht op het half-open terras, te zien vanonder het historische afdak, fier hooggehouden door stangen met weerhaken. Als een van de weinige cafés had deze tent het bombardement overleefd, een unicum. Tijdens observeren van voorbijgangers schreef ik zo nu en dan enkele zinnen in het logboek, bestelde een tweede fluitje, al snel gevolgd door een derde exemplaar. Het stond me bij nader inzien tegen als toerist door de haven te varen. Waar was ik mee bezig, wat een stompzinnig idee was dat geweest! Die Spido rondvaart konden we nog wel een ander keer gelaten ondergaan. Aldus stuurde ik een annuleerbericht naar de actrice. Ondertussen genoot ik van de sfeer, van de vrijheid die door mijn aderen stroomde, al betrof het helaas zo'n zielige weemoedige vorm van vrijheid, *vrijheid op krediet*. Hoelang zou het duren eer de rechter me hiervan beroofde? Gestommel vanonder de bar onderbrak mijn overpeinzing. Een naar mannetje probeerde op de kruk naast me te klimmen. Hij rommelde maar door met dat hout, tegen mijn barkruk aanstotend en duwend. Superirritant; ik

overwoog hem weg te schoppen, maar kon me wonderwel beheersen.

‘Dit zijn mijn eerste bevindingen. Zal ich dass rapport vorlezen?’ vroeg hij jolig, het werkstuk in het ene handje en met de wijsvinger van zijn andere handje woest in zijn oortje wroetend, terwijl hij opzichtig omhoog tuurde met zijn priemende minioogjes. Zijn vingertje schudde als een bezetene heen en weer, zijn kruintje idem dito.

‘Liever niet,’ antwoordde ik norser dan gewenst, dat ging vanzelf, waarop zijn miezerige hoofdje opzwol tot overrijp tomaatje en de contouren van zijn sikkie vervormden tot zo’n langgerekte trekschuit, eentje die Julia op vijfjarige leeftijd al eens had getekend.

Eindelijk lukte het hem op zijn barkruk te springen.

Meteen sloeg hij me met het rapport om te oren, terwijl hij zijn vraag in gebiedend Duits accent herhaalde: ‘Zoll ich dass rapport vorlezen?!’ Almaar opnieuw en met een ferm en hardnekkig piepstemmetje herhaalde hij deze eigenaardige zin. Zijn kracht was beperkt, ik merkte niet bijzonder veel van zijn slagen. Toch overwoog ik serieus om hem van zijn reuzenkruk te duwen of te slaan, maar ik hield me gedeisd. Zelf wist ik ook niet precies waarom, misschien omdat het een dwerg was? Een vrouw sla je ook niet. Of was het omwille van de lieve vrede, waar mijn oma indertijd naar verwees? Hoe dan ook, de laatste weken had ik een zwak voor deze kroeg gekregen; ik wilde deze lieve mensen niet de stuipen op het lijf jagen. Grootmoedig liet ik hem begaan en onderging gelaten zijn slagen. Na een minuutje of drie, langer duurde het niet, gaf hij de moed op en klom dat opdondertje, immer met vilten hoedje op dat nietige kruintje, van zijn barkruk af op de tafel, zijn beentjes driftig heen en weer slingerend. Jolig en enthousiast draaide hij zijn hoofdje, het rapport in zijn vingertjes verloren op zijn schootje rustend. Iets

hield me als aan de grond genageld, daar in de hoek van die tent, mogelijk door gêne of door de opborrelende nieuwsgierigheid. Plotseling kreeg ik medelijden en riep: ‘Oké, vooruit dan maar! Toe dan, jochie. Begin maar voor te lezen. Voor deze ene keer is het in orde.’

Dat liet hij zich geen twee keer aanmeten!

Amper op adem gekomen begon hij tot overmaat van ramp in het oud-Duits te oreren, en met de zelfverzekerde houding van een volleerd publiek spreker, de beentjes slingerend over de barstang oreeerde hij maar door en door. Na een tijdje bestelde ik een zoveelste fluitje, liet er ook een bij hem op de bar plaatsen en zette opgelucht een eerste voet buiten, het bomvolle terras op. In de zon was zojuist een tafeltje vrijgekomen. Stürmer bleef maar doorratelen, alsof het een bezwerende religieuze tekst betrof die in zijn geheel moest worden uitgesproken, zo zag ik hem schommelen door het opengeklapte houten venster met weerhaken.

‘Da’s een diepe zucht,’ zei een wereldse vrouw van middelbare leeftijd, die tussen twee tafeltjes ingeklemd zat. Was het tactiek daar te blijven zitten of hoorde ze hier thuis. Was dit soms haar tweede woonkamer?! Ze leunde iets verder achterover, de ogen dicht en het appetijtelijk doorleefde hoofd naar de zon gericht.

‘Genieten vandaag...’

‘Zeg dat,’ antwoordde ze voortvarend. ‘We nemen het ervan. Mij krijgen ze met geen tien paarden deze stoel uit!’

‘Daar ben ik dan lekker mee in de aap gelogeed, haha. Als je geen blok aan het been wordt, vind ik het best!’

Ik bedacht me geen moment en vroeg: ‘Wat vind je van de Rotterdamse haven enzo? Je weet wel...’ Ik dikte het accent soms wat aan, ik geef het toe, dat helpt nu eenmaal in de com-

municatie hierzo, weetjewel. Johanna en Willem hadden het in me losgemaakt.

‘Modern geworden, ’t heb wel iets. Vind je ook nie?’

‘Zeker te weten, ’t heb zo zijn charme,’ loog ik achteloos, terwijl ik ook van haar, zoals van iedere geïnterviewde, een foto maakte voor mijn onderzoek archief.

‘Wat kan ik voor je bestellen?’

‘Oh, doet maar een flessie Pelgrim.’

‘Wel ja, haha.’

‘Huh?!’

‘Nee, is goed. Komt eraan,’ zei ik en benutte deze gelegenheid om naar het toilet te gaan. Stürmer was van zijn plaats opgestaan. Ik gebruikte een van de brandschone potten, waste mijn handen met een ongelofelijke hoeveelheid zeep en begaf me opzichtig naar de bar, waar ik meteen mijn bestelling liet noteren. Toen ik had afgerekend en het terras betrad, zag ik dat Stürmer zat te brabbelen tegen de dame van mijn interview, zijn sikkie teruggeschoten in een rommelige, langwerpige puntig vette vorm, zijn vilten hoed scheef op zijn koppie tollend. Mezelf grootmakend keek ik op hem neer, de diepte in.

‘Halten sie sofort ein Espresso!’ gebod hij streng.

Het klonk als een bevel, en zo fel uit dat iele mondje van ‘m dat ik een bos op mijn wangen te verwerken kreeg! De verbaasde gezichten van het zonnende publiek, waarbij enkele dames en heren van de clientèle ongetwijfeld aan de oorlog dachten, smeekten welhaast om een eervolle tegenactie, een represaille, voordat ze anders zelf effe zouden bijspringen; al waren ze dik in de tachtig, al waren ze op respectabele leeftijd aanbeland, schromen zouden ze geenszins. Aldus aarzelde ik geen seconde, greep hem in de kraag en sodemierde die dreumes de winkelstraat op, waarop ik hem een flinke schop onder zijn iele dwergkontje na gaf.

‘Zo!’ riep ik ogenschijnlijk kalm. ‘Die rare zielknijper is weggejaagd.’ Vanbinnen kookte ik van woede, een opletende kroeggenoot kon het merken aan de gebalde vuistjes die ik zenuwachtig op mijn stoelleuning duwde. Het werd me nu toch echt te gortig met dat mannetje!

‘Dat zal tijd worden, hihi,’ lachte ze breeduit en zonder spoorje van gêne. ‘Wat een nare vent, en dan die Moffetaal, wegwezen. Goed gedaan!’

Nu moest ik Stürmer erkentelijk zijn, want hiermee had ik toch maar mooi goede sier gemaakt bij deze appetijtelijke dame, een wereldvrouw naar mijn hart, eentje die er niet voor terugdeinst van dit leven een plezier te maken. Ze had iets doortastends; een geboren Rotterdamse van de oude stempel zoals Johanna, maar dan meegegaan met de moderne tijd, zoiets, ik wist het ook niet precies! Aandachtig bestudeerde ik haar sieraden. Ze was behangen met behoorlijk wat goudspul, droeg een truitje van een kostbaar merk en was in sjeke schoenen onder haar elegante spijkerbroek gestapt.

‘Zo is het,’ zei ik. ‘Zit je in zaken?’

‘Goed geraaien,’ zei ze en nam een flinke slok. ‘Heerlijk met dit weertje. We nemen het ervan zolang het kan. Als die zon dan eindelijk een keertje schijnt... vind je ook niet?’

‘Wat voor zaken?’ vroeg ik, terwijl we onze ogen sloten en genoten van de felle zonnestralen.

‘Ach joh, projectontwikkeling, van alles. Ik komt uit Hillergerberg. Wacht, stop... opnieuw, hihi. Laat ik mezelf netjes voorstellen: Dorien is de naam, maar iedereen noemt me Doerie, dat rijmt zo lekker op sloerie,’ grapte ze zelfkritisch, tenminste, dit leek me een bewuste anekdote.

‘Aha!’ zei ik en nam een slok uit mijn flesje bier. ‘Henk van Wijnen-Swarttouw, aangenaam.’

‘Da’s een flinke mond vol. Leuk je te ontmoeten.’

Het bleef een tijdje stil. Bedoelde ze dat alles als een hint? Af en toe nipte ik een steeds lauwer slokje uit het bierflessie. Na een tijdje dommelde ik zo goed als in slaap.

‘Wacht es effe! Ik ken je... je doet in havenzaken,’ vroeg ze vanuit het niets. Met de vlakke hand gaf ik mezelf een tik op de wang, puur en alleen om vanaf nu alert te blijven.

‘Jazeker. Maar juist in de Rotterdamse haven hebben we met tegenslag te maken. Geeft niets, we krabbelen overeind, rechten de rug en zetten door. Komt op zijn pootjes terecht. Laat dat maar aan mijn over,’ ratelde ik geroutineerd als vanouds.

‘Zo is dat. Je bent geen echte Rotterdammert, toch?’

‘Scheelt niet veel, Schiedam! Op mijn achttiende ben ik vertrokken naar een woning aan de Vecht, waar ik een studie aan de Nijenrode universiteit heb gevolgd... dat is een soort business-school. Vrij pittig, het...’

‘Hebt ik van gehoord, joh. Top!’

‘Daar ben ik dus blijven hangen; ik heb daar mijn huidige vrouw ontmoet en enkele jaren later onze holding opgebouwd, met daarin ook enkele noodlijdende bedrijven uit de Rotterdamse scheepsbouw en metaalsector. We leven nu separaat. Monique is ervandoor.’

‘Ben je gescheiden. Da’s niets bijzonders.’

‘Nee, we zijn enkele jaren uit elkaar maar nog steeds getrouwd. Ik ga haar terugwinnen.’

Ze observeerde me langdurig, peilde mijn vermogens en antwoordde: ‘Alles ken toch, waarom niet dan? Dat lukt jou! Dan ziet ik zo!’

‘Zo is dat. Wil je er nog één?’

En zo dronken en kletsten we verder tot de zon oranje kleurde en zachtaardige schaduwen over de terrasstoelen en straatklinkers schoven. Een drugsverslaafde strompelde uit de tent naast Melief, zwalkte over ons terras, struikelde onbeholpen

over een rieten stoel en hield haar hand op voor een aalmoes. Haar blanke gezicht was bleek en met straatvuil bevekt, de wangen ingevallen en haar tanden waren er vele malen slechter aan toe dan die van Von Stürmer, oftewel: dit oogde dramatisch. We wuifden haar geërgerd weg, waarop ze slingerend verder waggelde, botsend tegen een flexibel reclamebord. Opeens bedacht ik me en riep: ‘Momentje!’ Daarop haalde ik mijn camera tevoorschijn, nam een kleurenfoto en begon een interview af te nemen. Dat werd me daar een interessant gesprek, veel diepgaander dan verwacht. Ze bleek moeder van drie kinderen, waarvan de oudste dezelfde leeftijd had als Julia. Aldus discussieerden we levendig over de pubertijd. Door het jarenlange gebrek aan een fatsoenlijk inkomen, zo vertelde ze openhartig, waren haar kinderen door jeugdzorg uit huis geplaatst en ondergebracht bij een Moslim gezin. Gelukkig, bedacht ik toen ik na een minuut of twintig terug het terras op wandelde, die zijn streng doch rechtvaardig. Je moest er niet aan denken dat ze bij een liefdevol homostel of lesbiennekoppel waren ondergebracht, mensen die vol begrip voor andersdenkenden en voor vreemde culturen hun kind alle ruimte willen bieden zich zo goed mogelijk te ontwikkelen, dus op een neo-kosmopolitische manier. Ik geef het toe, ik werd wat cynisch. Misschien miste ik node mijn tranquillizers? Tussen die opengeslagen overkapping door kon ik nog net zien hoe Dorien zichzelf naar de bar had getransporteerd. Nu stond ik voor de keuze: doorlopen naar de kroeg van Johanna of naar binnen gaan met het gevaar hier te blijven hangen. De ober wachtte, ik zou zo kunnen afrekenen, maar gaf routinematig een rondje voor de zaak. Er was tijd genoeg. Bovendien wilde ik dat laatste interview uitschrijven, opdat Eddy het kon publiceren.

‘Wat is dat?’ vroeg Dorien monter.

‘Een logboek. Ik probeer een helikopterbeeld te krijgen van de massa,’ zei ik en quootte mijn vingers in de lucht bij het laat-

ste, niet alleen voor Elias Canetti zo beladen woord. De muziek veranderde in iets vrolijks. Dorien werd erdoor gegrepen, negeerde mijn boeiende antwoord, pleitte ‘m zonder opgave van redenen en begon een stukkie verderop te dansen met een aangeschoten lotgenoot. Volgens mij kende ze hem al langer dan vandaag! Ik vond het dik in orde en benutte deze gelegenheid van alleen-zijn door de zaak rond te gaan, mijn blocnote met potlood in de aanslag. Alleen op moderne techniek vertrouwen leek me onverstandig, we kunnen kansen beter spreiden. En ik kreeg de slag te pakken, haha: binnen twee uur had ik een dozijn interviews afgelegd! Aldus wandelde ik de tent uit met het privé-nummer van Dorien, drie sociale mediaconnecties en een logboek vol aantekeningen, krabbels die gelukkig konden worden uitgegomd. De belangrijkste notities stonden op enkele bierviltjes: ik droeg ze angstvallig op mijn lichaam, doodsbang ze te verliezen! Daarop sprong ik een fietstaxi in – een soort riksja uit India, maar dan anders. Onderweg belde ik Edwin. Ik wilde hem spreken over de inventarisatie van de menigte, want alhoewel ik aardig wat informatie had kunnen verzamelen, vond ik het nog volstrekt onvoldoende! Bij zo’n ouwe rot in ‘t vak moet je beslagen ten ijs komen! Edwin had er wel oren naar, hij kende mijn ruimhartige vergoeding, maar begreep mijn vraag niet, dus ik instrueerde de riksjarijder hem op te halen. Zou het vanavond rustig blijven of zou die motorbende verhaal komen halen? ‘Hier is de kroeg!’ riep ik overdreven enthousiast en vol bravoure, want de zenuwen gierden door mijn keel. Ook Edwin, die inmiddels naast me had plaatsgenomen, sprong bloednervus uit de fietstaxi en begon irritant met zijn sleutelbos tegen de lantaarnpaal te tikken. Werd de spanning ook hem te veel? Tussen de witkanten vitrage van Johanna’s raam, zagen we hoe Willem enkele boksbewegingen demonstreerde en in slow motion een stevige uppercut uitdeelde. Toen ik het tot de grond hangende

glooiende gordijn opzij schoof, loodzwaar was dat doek, zag ik tot mijn stomme verbazing in de voor mij welbekende verre uit-hoek, half in het donker, prof. dr. Von Stürmer bij die meid van vorige week op schoot zitten! Hun schommel wiebelde vrolijk op het ritme van zijn schriële beentjes, zijn armpjes bungelden guitig om haar charmante nek, gemarkeerd door geblondeerde haren, wit als die draaistoel van des Bouvrie. Die duivelse lilliputter fluisterde iets opwindends in haar oor, haar blozende wangen spraken boekdelen! Het was ondanks de irritatie die opborrelde zo'n koddig schouwspel dat Edwin en ik spontaan in een lachstuip schoten.

‘Ontluikt hier pril liefdesgeluk?’ vroeg ik in het luchtledige. ‘Verliefdheid, je kunt het niet tegenhouden, al wil je het. Zo blozend heb ik haar nog niet gezien!’

‘Volgens mij is ze mesjogge van die dreumes,’ stamelde Edwin gelaten. Zijn vermakelijke geginnegap verstomde en maakte plaats voor een kwaadaardige blik, want ze bleven maar door-gaan.

‘Gestalkt worden door je eigen psychiater,’ opperde ik, ‘is geen eenvoudige opgave. Dat gaat niet in je kouwe kleren zitten... ik bedoel: het is toch een *vertrouwenspersoon*.’

‘Wie?! Ik ken die vent, da's een vaste klant,’ riep Willem, achterstevoren hangend aan de stalen barrand. ‘Is hij zielenknijper? Dan ben ik minister-president!’

Von Stürmer kon het horen, al scheen Willem dat niets uit te maken. We negeerden die dwerg en zijn avances richting het Pools vrouwelijk schoon – of was dit dat nieuwe Roemeense meisje? Ik zat nog niet op mijn kruk of Willem stak van wal over een belevenis de afgelopen vrijdagnacht. Hij wilde zijn verhaal kwijt. Het lag nogal gevoelig. Tineke was van huis weggelopen.

‘Die is zo terug, Willem,’ stelde Johanna hem gerust, ‘waar mot ze naartoe? Ja toch?’

‘Ik weet ’t niet,’ zei hij desperaat. ‘Naar een vriendin ofzo? Ik wee’t effe nie meer...’

Mijn nieuwsgierigheid won het van mijn verstand, dus ik vroeg: ‘Wat is er gebeurd dan?’

‘Die gluiperds!’ briepte hij in het wilde weg (het had niets met zijn verhaal van doen). ‘Er was niets aan de hand, jongens! Dat stomme wijf ook! Ik ging met vrienden stappen, je kent het, veel gedronken enzo. We reden in een auto van een maat van me. Hij parkeerde de wagen voor onze flat. Twee meiden uit de kroeg, stomdronken ook. We moesten ze nodig onder handen nemen! Niets te zien, alles dik in orde. Voldaan strompelde ik als spijptop-tant met bezopen harses naar boven. Toen ik mezelf zo stil mogelijk onder het dekbed schoof – ik wilde Tineke niet wakker maken, als ik te veel drink, wordt ze kwaad – stootte ik een leesboek op het nachtkastje omver: *Honderd jaar eenzaamheid*, dat ben ik aan het lezen op aanraden van een voetbalvriend.

Geschrokken hoorde ik hoe ze zich omdraaide in haar slaap, onverstaaanbaar mompelend over een voor mij onbekende gozer! Voorzichtig, zo stil mogelijk, plaatste ik de roman terug op het bijzettafeltje. Gelukkig, ze sliep verder! Tevreden schoof ik mijn hand nonchalant tussen mijn vermoeide benen, waar ik iets glibberigs om mijn leuter voelde plakken: die meid had erop gestaan rubber te gebruiken! Ik frommelde het los, dat ging knap moeilijk met mijn bezopen kop, en propte het razendsnel tussen de matrassen! Altijd handig, van die dubbele bedden, grapte ik stilletjes, waarna ik opgelucht als een blok in slaap viel en de boel bijeen snurkte. Vanochtend wakker door de wekker, dus ik tik ‘m uit en wil dat flexibele ding weggooien, graai mis, zoek verder... zit die volgespoten slinger met een punaise op ons nachtkassie geprikt met een notitie: ‘En, hebt meneer ervan genoten!?’

‘Dat is eigenaardig,’ riep Edwin.

Johanna was het met hem eens. 'Ja hèh, best een vreemde briefje, dat vind ik ook! Dat hebt ze in een opwelling geschreven joh, dan doe je gekke dingen, weetjieniet. Ja toch?' Ondertussen tapte ze routinematig onze glazen vol.

Achter ons hoorden we Stürmer brabbelen in dat oud Duits. Kon het irriterender? We starden voor ons uit naar het schuimend bier en bleven in gedachten verzonken aan de bar zitten: keurig op een rijtje getergd meelevend met Willem. Uit medeleven bleef het lang stil, tot Willem memoreerde: 'Hadden die bombardementen de stad nou níet verwoest, dan kon ik hier beter tegen!'

Zachtjes fluisterend hoorden we ongewild dat iele stemmetje vanachter in de kroeg. Ik draaide een rondje op mijn barkruk: 'Die duivelse dwerg dwingt de Poolse schone mijn psychiatrisch rapport voor te lezen!' riep ik ontdaan. Op het moment dat ik hem nadrukkelijk sommeerde daarmee op te houden, wilde hij in leven blijven, werden we opgeschrikt door een brullend motorgeluid. Alle koppies richtten zich op de voordeur. Ze reden door: vals alarm? Zo te horen verwijderden de motoren zich uit de straat. Johanna zette de dansbare muziek harder. 'U begeeft zich in de cloud?' hoorde ik naast me vragen in Duits dialect. 'Misschien kunnen we elkaar daar antreffen?'

'Ach man, flikker op!' riep ik. 'Enne, 'antreffen' bestaat niet, dat is half Duits, idioot!'

Gierend van plezier sprong hij terug op de grond, zijn mini-handjes hoog de lucht in geheven, schijnbaar verwachtend dat ik zijn bestelling van de bar zou smijten. Ik draaide een halve slag, negeerde zijn verzoek en goot een ferme slok bier naar binnen. Bij de volgende polsbeweging voelde ik een van haar aantrekkelijke, stevige dijbenen. De Poolse leunde ontspannen tegen me aan, alsof we bij elkaar hoorden! Ik draaide me om, haar wangen bloosden nog steeds. Daar kon ik niet tegenop. Ze straalde nog

immer van top tot teen! ‘Wat heb jij met die dreumes?’ riep ik gepikeerd.

‘Als het wilt weten... Hij is charmant en sterk, groots ook,’ kierde ze van plezier. ‘Een heer van stand, ouderwets galant en met het hart op de juiste plaats, tja, en dan die worstenbeentjes, dat guitige kietelsnorretje met sikkie heeft ook zo zijn voordelen... en zijn...’

‘Ja, ja! Zo kan ie wel weer!’ interrompeerde ik ruw. ‘Hier, julie bestelling! Tortelduifjes!’

‘Gatver, een ringbaardje,’ zei Willem.

Verdomd, een ringbaardje, dát was het waarmee mijn psychiater Von Stürmertje rondstruinde! Vanaf nu zou ik dus telkens aan die opmerking van Youp moeten denken, ringbaardjes als pratende flamoes, en kon ik dat mondje van prof. dr. Von Stürmer niet zien zonder in een lachstuip van afkerig leedvermaak te schieten.

‘Nou, vertel op,’ riep Edwin brutaal.

Het bier steeg naar zijn hoofd, iets dat ik helaas negeerde.

‘Dat is waar ook,’ zei ik nonchalant en deed uit de doeken waar ik mee bezig was zonder de reden daarachter te verraden, want zaken en politiek waren niet gescheiden te krijgen vandaag de dag. Zonder inhuren van een lobbyistenfirma was je reddeloos verloren! Een andere fout van me uit het verleden die ik, mocht ik ongeschonden uit de rechtszaak komen, wilde herstellen. Jan en ik moesten dat politieke systeem doorbreken. Naast scheiding van kerk en staat is een strikte scheiding van politiek en het zakenleven noodzakelijk, zodat innovatie en ondernemersdrang het kunnen winnen van hun decadente spel, een dodelijk spel dat alle ontwikkeling vertraagd waardoor ze hun winsten, die niets inhouden dan stelen van belastingbetalende burgers, kunnen maximaliseren. Kortom: dit schone vlakke land is één gigantische melkkoe van mijn vaders Rotaryclub en hun

overheidsvriendjes geworden! Gelukkig kon ik door de positieve invloed van Jan, die ouwe rot in het vak, eindelijk weer groots denken en dromen van ongekende doorbraken in het machtsstelsel dat Nederland in haar greep hield om ons stilletjes te verzuipen in vervuilende industrie, halsstarrig conservatief zonder nostalgie koesteren, zonder fatsoenlijk leren van goede dingen uit het verleden, zonder groene, duurzame doorbraken. Als schoothondjes ondergeschikt aan de grote jongens opereerden we, ondergeschikt aan de anonieme multinationals – zo'n meneer de directeur was zo vertrokken met een vuistdikke bonus, dan had je met een andere kwibus van doen! Nee, dit soort ondernemingen handelden zonder scrupules en geraakten nu als genadeklap meer en meer in handen van Russische en Chinese aandeelhouders! Kortom, het was nu of nooit!

De wil om macht mét verantwoordelijkheden stroomde gelukkig van nature door mijn aderen. Edwin stond in mijn geheugen genoteerd onder de noemer 'politiek gevoelig'. Ik beperkte me tot informatievergaring. Gretig speurde hij in het logboek met bijbehorende foto's van alle geïnterviewden, hield zo nu en dan halt, opvallend genoeg vooral bij brunettes met lange wimpers. Ik had intuïtief het gelijk aan mijn zijde: dit was nuttige informatie, maar inderdaad niet afdoende! Een prima moment om mijn niet te weigeren voorstel te doen.

'Die spysoftware voor ondernemers kan meer dan je me hebt laten zien,' begon ik voorzichtig.

Aandachtig observeerde ik zijn natuurlijke tegenreactie. Hij knipperde wantrouwig met zijn schichtige ogen, de zenuwtik in zijn rechterwang was teruggekeerd.

'De data van alle producten in de schappen wereldwijd, Google acties, bonuskaarthouders, airmiles, tankpassen, alle sociale mediatekstten ooit ingetypt, al het betalingsverkeer en alle gegevens van paspoorten, smartphones, reizen en ga maar

door... en dit alles gecombineerd met de geografische locatie, op de millimeter nauwkeurig per datumtijd combinatie per persoon, zou me een schat aan inzichten kunnen opleveren! Daarmee zou ik pas écht geholpen zijn. En dat weet jij dondersgoed!

‘Die code is strikt geheim.’

‘Als ik het niet dacht,’ riep ik enthousiast. ‘Ja? En? Krijg ik de code of hoe zit dat?’

‘Dan ga ik mijn boekje te buiten, Henk.’

‘Prima! Kom maar op!’

‘Ik kan dat alleen doen wanneer je tekent en alle verantwoordelijkheid, dus ook alle juridische consequenties, op je neemt.’

‘Deal!’ riep ik zielsgelukkig. Dit was geweldig, hiermee kreeg ik goud in handen! Soms dien je je van dezelfde middelen te bedienen als je vijanden, al is het ethisch gezien niet netjes. Ik had het terloops met Jan besproken: de integriteit in het politieke- en ondernemersklimaat was zo ver te zoeken dat we genoodzaakt waren tijdelijk mee te doen met deze gekkigheid. Na kantelen van het systeem zullen de mensen vrijer worden, dan zal hun privacy beter worden beschermd dan ooit, omdat we van plan zijn de top-down machtsstructuren te vervangen door bottom-up initiatieven die wij de ruimte geven zich te ontplooiën. Uiteraard met ook voor ons onverwachte resultaten. Dat hoort erbij, dat is nu eenmaal part of the deal.

Geen verdeel- en heersstrategie, maar een innovatieklimaat vanaf de grond, vanuit de klei opgebouwd en met mensen in een uitgebalanceerd evenwicht van consumeren en produceren. Zo iets gebeurt niet out of the blue. De *prosument* in plaats van de consument, dáár wilden we naartoe. De absolute macht aan de mensen zelf cadeau doen. Bij voldoende inzicht in de menigte kan het volk worden onderwezen over voordelen van onze duurzame revolutie op het gebied van arbeid, zorg, onderwijs, techniek en handel.

Na enkele onorthodoxe ombuigingen zal de software van professor van Splunteren fungeren als breekijzer. Geld verdienen is geen drijfveer meer, ik wil Monique terugwinnen. En bovendien, als entrepreneurs in hart en nieren zullen Jan en ik onze boterham wel kunnen verdienen binnen deze wereld van *prosumenten*.

‘Uw dochter, we moeten gaan,’ brabbelde een pratende flamoes vanonder mijn barkruk. Verschrikt keek ik op de klok die achter Johanna aan de muur bungelde. Verdomd, hij had gelijk! Ik richtte me tot Edwin.

‘Kom maandagavond langs met de papieren en de code, dan zet ik een l’ecologie du Waldemar op de juiste temperatuur en doe ik je een niet te weigeren voorstel!’

‘Is goed,’ zei hij. ‘Tot maandag.’

Hij verdween zoals je van een privédetective mag verwachten: geruisloos. Net op het moment dat ik Stürmer in de achterklep van de riksja wilde gooien, zeilde Jan, mijn nieuwbakken compagnon, binnen, dus ik riep: ‘Ik moet ervandoor, tot volgende week, oh eh... ik heb een nieuwtje voor je!’

‘Goed zo jongen, niet lullen maar poetsen,’ opperde hij terecht en stak een goedbedoelde duim omhoog, alvorens hij achter dat loodzware hanggordijn van Johanna’s kroeg verdween. Ondertussen had ik de chauffeur opdracht gegeven naar de Witte de Withstraat te fietsen.

Dat bleek geen eenvoudige opgave: je waaide gemakkelijk uit je fatsoen. Ja, gepoetst werd er door onze jongen, een werker zoals het hoort! Een Noordwester van zeven beaufort blies ons bijkans omver toen we langs het Havenmuseum linksaf sloegen, pal tegen de wind in. Die gozer trapte zich het ongans! Stürmer mocht van geluk spreken dat ik hem veilig had opgeborgen, een gemiste kans. In de verte fladderden de genodigden hun kleding-

stukken in het rond, afgestoken tegen de donkerrode loper met koperen hekwerk en neonverlichting van de winkelruit. Zouden ze me herkennen van het laatste kunstwerk, die confronterende naaktheid in kamer 33? Voor alle zekerheid had ik de actrice mee willen nemen als alibi, want wanneer ze mijn vriendin kon spelen zou de gênante scene, dat kunstige cadeau van Julia aan haar vader, minder beklemmend overkomen. Ze zouden de dubbelganger van mijn dochter zien, een jongvolwassen vrouw: *een maîtresse*. Dan zouden ze lachen om de grap die Julia met haar vader had uitgehaald. Ik controleerde mijn telefoon.

De actrice had mijn annulering voor de rondvaart sportief opgevat, maar meteen maar even doodleuk een boeking van een andere klant aangenomen: een dubbele boeking aldus! Hier was het laatste woord nog niet over gesproken! Maandag zal ik haar mailen, mompelde ik geërgerd en daardoor hoorbaar voor Stürmer, die onsmakelijk schaterlachte. Ik overwoog hem te vragen of leedvermaak zijn persoonlijke hobby was, of dát de Freudiaanse reden achter zijn grove fout psychiater te worden soms verklaarde, maar liet het overwaaien. Argumenten van zielenknijpers zijn onnavolgbaar en langdradig, dat weet iedereen. Nu stond ik er alleen voor. Ineens kreeg ik een ingeving. Haha, dit zou weleens kunnen helpen, dacht ik geamuseerd. ‘U bent mijn bliksemafleider. Doet u een beetje u best, wilt u?’ vroeg ik, in mijn nopjes met deze geniale vondst. ‘O nee, dat zal bijkans vanzelf gaan.’ Haha, ik kon het niet laten.

‘Alleen wanneer sie mijn verbesserte version van uw psychiatrische rapportage unabhängig komt vorlezen, montag zehn uur auf mijn kantoor,’ reageerde hij met een tegendraadse opdracht.

Die sluwe dwerg! ‘Akkoord,’ zei ik schoorvoetend. Wat kon ik ondernemen? Naar omstandigheden was dit de enige reële optie!

Door de harde windslagen sloeg er een losliggend stuk materiaal, vermoedelijk een ijzeren plaat, van de bouwplaats op het dak van de parkeergarage. Het kabaal waarmee het neerplofte liet menigeen zo schrikken dat het welhaast leek te duiden op een bombardement, schoot het oneerbiedig door me heen. Het Bombardement was uiteraard onvergelijkbaar zwaarder. ‘Bent u bang dat de Duitsers zurück kommen?’ vroeg hij, in dat aangedikte oud-Duits van ‘m.

‘Houd je vervelende mondje, Stürmer!’

Opnieuw gierde hij het uit van de pret. Dat sikkie vloog als een bezetene op en neer. Terwijl hij tijdens het geginnegap die minuscule pretoogjes sloot en met zijn vingertje en passant zijn oor schoonde, sprong hij ongeduldig met die korte beentjes hoog de lucht in. Verdomme! Hoe kan ik die dreumes voor eens en altijd te pakken nemen?! Nog niet, instrueerde ik mezelf kalm te blijven, ik heb hem nodig. En, dat moet gezegd, hij nam zijn opdracht serieus: *gründigheit* kent geen tijd. De wachtrijtheorie grootheid, verdisconteerd met de snelheid maal het getal pi, die professor van Splunteren hanteerde om te bepalen hoeveel loketten te openen, zorgde voor soepele afhandeling van de genodigden. In de tweede rij zong hij Duitstalige liedjes, ik hoorde de mensen smoezen. Eenmaal binnengekomen klom hij op het podium en gaf een onaangekondigde voorstelling: een oratie over hoe psychiatrische behandelingen de mensen mentaal, dus psychologisch, konden helpen via de stilte zowel als het gesproken woord. Via het aanspreken van het onbewuste, via de dichter die in ieder van ons huist. Ik kreeg de indruk dat hij klanten wierf, dat hij mijn opdracht misbruikte om zijn praktijk vol te krijgen! Die sluwe dwerg. Alle aandacht verschoof naar zijn miezerige lijfje, naar die kromme beentjes en ultrakorte armpjes, die welhaast stompjes leken te zijn. Mij kwam het goed van pas. Tussen de donkerblauwe gordijnen geglipt tot achter de couliss-

sen, vond ik Quinten. Hij was druk in de weer met zijn afgedekte schilderij. Nee, wacht eens... met maar liefst twee afgedekte doeken. Had hij twee tuinen van Babylon geschilderd? Nu werd ik nóg nieuwsgieriger naar de presentatie. Waar was Julia? Ik wilde haar hoe dan ook spreken, al wist ik dat het moeite zou kosten niet kwaad te worden. Een vreemde mengeling van je dochter op de kop willen geven omdat dat terecht is en trots zijn op haar werk, overviel me met zielige melancholie. Zo knap van haar, hoe ze trachtte het publiek warm te krijgen voor het 'Totaalproject van de Artieste'. Hoe kon ik níet trots zijn? Aspirine gecombineerd met valium en alcohol zal afdoende werken. Ik nam ze in met een overheerlijk, want kosteloos slokje water uit onze prachtige designkraan – een Dornbracht lot met spoeldouches. Kan Monique hier maar bij zijn, zuchtte ik. Ervandoor gaan met een Indiaanse uit de binnenlanden van Brazilië, je man en je kind in de steek laten voor een vrouw met prachtige billen: dat mij dit overkomt! Zou Julia dáárna zijn veranderd? Wacht eens, ze is vorig jaar pas goed in die kunstenaarswereld gedoken! Wat spookt Monique toch allemaal uit met die wonderschone Braziliaanse? Wat ze in dat land met hun billen doen is ongehoord! Zou Monique straks als een blok vallen voor de aanstichter van de kanteling van het politieke systeem dat haar al die jaren zo misselijk maakte, dat haar had doen besluiten te vluchten naar een natuurvrouw met gifgroene vingers en wonderschone rondingen? Die van haar mogen er ook zijn! Wordt ze opnieuw verliefd als alles onomkeerbaar in kannen en kruiken is gegoten? Doorzetten, Henkie, sprak ik mezelf vermanend toe in de spiegel. Keep up the good work!

Ondertussen stroomde het aardig vol. De meeste mensen zaten inmiddels keurig op hun designstoel te genieten, de dijen nerveus tegen elkaar geklemd. Plotseling dimde het licht, waarop

het publiek zenuwachtig begon te smoezen. Onze galerieruimte hulde zich onaangekondigd in fluweelzachte muziek. Vreemdsoortige klanken, onheilspellend intrigerend en gestaag toenemend in intensiteit. De eigenaardige geluiden stopten abrupt, het licht dimde verder tot intiem. Een gebroken witte blouse op een gitzwarte achtergrond, Julia aan een leestafeltje en een opengeslagen boek. Ze zag er ontspannen uit. Links van haar stonden twee doormiddel van loodzware gordijnen afgedekte schilderijen, vanonder imminent belicht. Een van deze twee zal het schilderij zijn dat ik per abuis kende, het 'de tuinen', zo mocht ik het graag betitelen. Julia vermeid mijn blik, tuurde dwars door me heen. Ondertussen werd ik met de minuut nieuwsgieriger naar het andere kunstwerk.

Een mannenstem sprak vanuit het niets: 'Deze passage is geschreven door een Vlaardingse schrijver, vrijelijk geïnspireerd op het werk van de hoogleraar transitie aan de Erasmus universiteit.'

Julia's oogleden vielen vredig dicht. Ze knikte en begon voor te lezen met haar mooie, heldere stemgeluid, lief maar duidelijk, resoluut maar fragiel, galmend door de stille, holle ruimte waarin iedereen ademloos luisterde: 'Jij komt gelaten binnen en neemt plaats aan het kersenhouten tafeltje, wiebelend op een driepoot. Ik sta aan de bar en kan mijn ogen niet van je afhouden. Verlost van de loodzware last op je schouders oog je nu vrij, vrij als een vogel zonder restricties en leugens, zonder onechtheid van de modernistische geest, met zijn onooglijk massale gebouwen waarin je als nummer bent gaan werken, iedere dag opnieuw zonder uitzicht op verbetering, behalve het decadente hogerop klimmen in deze toren van Babylon, hoger en hoger, tot de hoogste regionen van onwetendheid. Nu ben je vrij en mooi, mooi en echt, echt en vol natuurlijke schoonheid, authentiek en oprecht. Ik wacht mijn kans af. Ooit kom ik je achterna. Wan-

neer ik de zware last van de moderniteit van me afschud, zul je de ruimte hebben te genieten van de zon, de wind en de sterrenhemel, en onder de heldere, zwarte sterren zul je alle besef van tijd en ruimte verliezen... alsof je niet meer bestaat, zo zul je opgaan in het moment van gedachteloze, onbewuste alertheid en lichamelijke sensatie.'

Ik kreeg het onbeschrijfelijk heet... en tegelijkertijd ijskoud. De doeken gleden naar beneden, een 'aahh' klonk uit de zaal. Ik vroeg me af waarom alleen vrouwen dat oer geluidje produceerden. Was het een vorm van ongeremdheid die mannen niet bezaten? Een evolutionair te verklaren uitdrukking van positieve verbazing waarmee ze mannen plezieren en aanmoedigden? De prachtig verlichte doeken, allebei zo'n drie bij anderhalve meter, vulden de ruimte op het podium, terwijl achter Julia het scherm naar beneden gleed opdat de titel zichtbaar werd: *Universal aspects of the human spirit*.

Een nieuwe vorm van kosmopolitisme door wereldwijde kennisdeling van lokaal te gebruiken energiebronnen, waardoor de consument prosument werd, als tegenhanger van het multiculturele moeras waarin we dreigden te verdrinken, zo kwam het tenminste op mij over. Het eerste schilderij toonde de zware last van het modernisme, op naakte schouders gedragen door een dodelijk vermoeide man. Het tweede de hypermoderne tuinen, de kletsnatte ballen in het zilte Maaswater, de via zonne- en windenergie zelfvoorzienende woningen, tijdloos drijvend, waarmee afhankelijkheid van energiemaatschappijen tot het verleden zou gaan behoren. Op dit schilderij alleen maar stralende gezichten! Kortom: dit alles zag er prachtig uit, een nieuwe wereld lag aan onze voeten. Dus deze hypermoderne versie van de tuinen van Babylon, dit schitterende megaproject van mijn doch-

ter en haar kunstenaarsvrienden heette: universele aspecten van de menselijke geest?

Wat een slappe titel, mompelde ik verbouwereerd. Kunstwerken zijn zo gemakkelijk af te kraken, dat geldt zelfs voor klassiekers. Laten we zorgen dat het geen Utopia wordt, die verzanden in nachtmerries, bedacht ik diepzinnig, en filosofeerde zelfstandig door over dit thema, waardoor het een tijdje duurde eer ik in de gaten kreeg dat Julia hem was gepeerd.

Nerveus rende ik onze galerie rond, op zoek naar mijn meisie. Stürmer volgde braaf als bliksemafleider. Ja, afspraak is afspraak, zo is hij dan ook wel weer, die Duitse dwergkoning. Génant werd het pas toen ik hem, met zijn iele hoofdje gelukkig omhoog turend en met een glimlach van oortje tot oortje, onder de rok van een liefvallige dame in zachtgele zomerjurk aantrof. Dit niet te tolereren gedrag verschaft me een mooie alibi niet te komen opdagen op psychiatrisch consult, overwoog ik als genoegdoening. Volkomen onverwacht hoorde de dame in kwestie zijn Duitse gebrabbel, keek verschrikt naar beneden, tussen haar benen, waar ze hem intens zag genieten van het uitzicht. De lieve schat kreeg knalrode wangen! Daarop hielp ze hem joviaal overeind. Ik verdween uit haar blikveld. Als gehypnotiseerd bleef ze in zijn dreumesbuurt, vrijuit kletsend over haar voltallige liefdesleven, over haar diepste zielenroerselen! Dit bood me de gelegenheid door te zoeken, dus ik schuifelde onopvallend achter het podium langs, tot pal voor de opstelling van de twee immense schilderijen, waar Quinten bezig was zijn rugzak in te pakken alsof zijn leven ervan afhing.

‘Heb je Julia gezien? Ik ben haar kwijt!’ torpedeerde ik zijn droom te kunnen vluchten.

‘Ze heeft ons verlaten,’ sprak hij dramatisch.

Vliegensvlug startte ik mijn track & trace app, waarop de lichtgroene stipjes zich netjes stilhielden... behalve die van Julia!

Ze moet welhaast in een auto zitten, want ze vliegt als een razende over mijn google-earth map, mompelde ik gespannen. Nee, wacht eens, zie ik dat goed? Heeft ze soms een watertaxi genomen? Ja, zoals de locatie het toont kan het welhaast niet anders of ze vaart met speedbootsnelheid over de Maas in de richting van Schiedam, voorlangs die torenhoge molen van Nole!

‘Het zou een powerwave speedboot kunnen zijn,’ hoorde ik Quinten over mijn schouder fluisteren.

‘Dit is geheime software. Scheer je weg!’

‘Sorry, Henk.’

Het beeld van het zware, op de schouders van de naakte arbeider rustende modernisme had me overvallen en hield mijn aandacht vast. Ja, zelfs nu Julia ontsnapte, bleef het hardnekkig in mijn hoofd rondspoken en kon het gemakkelijk worden opgeroepen, als een ingenesteld patroon in je brein, of moderner uitgedrukt, als een lastig te verwijderen bestand op je computerschijf. Als een melodie.

‘Wat hopen jullie te bereiken met dit tweeluik?’ vroeg ik, oprecht verbijsterd zo niet betoverd door het contrast van de schilderijen.

‘Wij zijn een luis in de pels van de machtigen, meer kunnen we niet uitrichten,’ sprak hij somber. ‘De middelen ontbreken, maar we zetten door. En met Julia zouden we weleens de aandacht kunnen krijgen die we verdienen.’

‘Aha!’ riep ik, want nu versprak hij zich. Mijn intuïtie klopte dus toch als een bus! Zie je wel! En wie zouden deze ‘we’-personen zijn die Julia wilden inzetten voor hun obscure doeleinden en propaganda?!

‘Kom maandagavond verse muntthee drinken,’ zei hij.

Het was geeneens een vraag. Hadden ze dit alles bekookstofd? ‘Julia zal er ook zijn.’

‘Is goed,’ stamelde ik, want door die laatste opmerking voelde ik me simpelweg niet bij machte te weigeren. ‘Dat wordt dan een latertje. Van die luis in de pels, de middelen die jullie ontberent; we gaan iets substantieels veranderen!’

‘Uitstekend, tot dan,’ riep hij en weg was ie, de achterdeur uit, net als Julia tien minuten eerder.

De gedrevenheid van de eerzamen kent geen grenzen.

Ik besloot Stürmer aan zijn verdiende lot over te laten, schoot dezelfde deur uit en jakkerde vol goede moed de westerstorm in. Bijzonder, zo’n storm in de nacht, mompelde ik vrolijk. De gebeurtenissen, Julia haar stem en tekst, ze hadden mijn hoofd leeggemaakt. Onderweg, ik wandelde bewust een stukje om, werd ik voor de zoveelste maal beroofd, dus ik overhandigde de jongeman gedwee mijn dievenportemonnee – op aanraden van een ervaren stadswandelaar zat er immer eentje in mijn binnenzak, gevuld met een habbekrats. Daarop schuifelde ik geroutineerd verder langs de oever van de Maas, door de Veerhaven en Parkheuvel, langs de Euromast, het pompstation en Dijkzicht, vanwaar ik rechtsaf en onder de verlichte verhoging van het NAI terug naar mijn villa struinde. Mijn voeten deden pijn, mijn schoenen knelden, en toch, eenmaal thuisgekomen voelde ik me leeg, maar gek genoeg niet radeloos, zelfs eerder voldaan. Aldus plofte ik heerlijk zorgeloos, hoe gek dat ook klinkt in deze barre omstandigheden, mijn Jensen suprême dynamische boxspring in om in diepe slaap weg te zinken, dromend over futuristisch megalomane kantelingen.

Geduld is een schone zaak

Heerlijk tot een uurtje of twee uitgeslapen – Buitenhof en Boeken van de VPRO bekeek hij niet meer – besloot Henk de rest van deze zondagmiddag te benutten door alle vrijgekomen opties van de software te doorgronden; geen eenvoudige opgave. Terwijl zijn Jensen suprême begon met de ingestelde traploze massage die de bloedsomloop stimuleert en zorgt voor heerlijke ontspanning van benen, rug en nek, startte Henk verbolgen de no Tunnelvision App van professor van Splunteren. ‘Woh,’ riep hij keer op keer tegen zijn huishoudster, nadat hij de ingenieuze werking van een nieuwe optie had uitgevogeld. Tatjana hoorde hem half en werkte stoïcijns aan de voorbereiding, de ontvangst, terwijl hij vanuit de slaapkamer oreerde: ‘De digitale wereld die wij als naïeve consumenten voorgeschoteld krijgen heeft een diepere, gevaarlijke laag, Tatjana,’ want nu pas had hij door dat de machtigsten der aarde over zoveel meer informatie beschikten dan de gemiddelde burger, nu pas had hij in de smiezen hoezeer er sprake was van een ongelijke strijd.

Onmiddellijk begreep Henk de eindeloze mogelijkheden. Als een oplichtend stelsel van fijnmazige draden in een netwerk van glasvezels verscheen het kleurrijk voor zijn aangeboren zakelijk geestesoog, terwijl hij mompelde: Het duurt een seconde, maar dan heb je ook wat! De huishoudster negeerde zijn opmerkingen, continueerde haar schoonmaakwerkzaamheden en telde de extra verdiensten van de afgelopen week: niet slecht, het bouwt zich op tot een aardig *stipendium*. Kon ik het delen met moeder dan wordt ze gelukkig. Ik ga haar een substantieel deel sturen, ik verzin een list waardoor ze het accepteert. Als dat geen leugen om bestwil is? Dat vind ik een mooie uitdrukking van Nederlan-

ders: een leugentje om bestwil. Ze giechelde om haar eigen gedachten en genoot van haar werk in de keuken. Ook Henk ging opgetogen verder. Hij besloot iets uit te proberen. Wat, zo redeneerde hij, zou er gebeuren wanneer ik mijn geperste citroentje Ltd. op de Bahama's liet analyseren? Hij vulde het in en startte het algoritme. De geldstromen met de andere Ltd.'s verschenen onverbiddeijk in beeld. Als justitie dit in handen kreeg! Hoe kon deze software al zijn U-boot constructies ontrafelen alsof het kinderspel betrof? Geschrokken stuurde hij de eerste resultaten ter inzage naar Jos en Levi. In de keuken probeerde hij te ontspannen door zichzelf op een borrel te trakteren, de Vlaardingen ijsmoppen likeur stond immer koud, maar het hielp niet. Hij opende de envelop 'Inleveren apotheek' die op het aanrecht irritant heen en weer bewoog en greep het tweede, nog onaangeroerde doosje valiumpillen. De keten van bedrijven in relatie tot de Port of Rotterdam, hoe zou het daarmee zijn?! Gespannen tuurde hij naar de tijdsbalk, die tartend aangaf dat de berekening van het algoritme gestaag vorderde. De opgelopen vertraging had haar oorzaken. Wanneer de professor niet zo geleerd was, beschikte ik niet over deze calculaties! Tot Henk zijn opluchting bleek alles glad gestreken. Dit biedt perspectief, met deze tak van de holding kan ik door. Wat zal Cor Figee hiermee content zijn, haha. Ja, hiermee kan ik gaan bouwen aan een floerrende samenleving voor arbeiders, goed nieuws voor iedereen dus, zeg maar even voor het gemak! Wacht eens? Ik zou de ondernemingsraad kunnen uitnodigen, gewoon hier... in mijn villa... om goede sier te maken, vertrouwen te wekken en de lopende zaken door te spreken. Had Jan zoiets niet geopperd? Haha, die ouwe rot in 't vak. Op welk moment zal ik Monique kunnen tonen hoe briljant ik bezig ben? Na de rechtszaak, in ieder geval pas wanneer ik die vrijspraak te pakken heb, niet in de laatste plaats door de rechter te laten zien wat voor subliems ik

deze keer van plan ben te ondernemen. Nee, eerder dient geen enkel nut. Monique zal me niet geloven. Eerst die afspraak met de OR organiseren. Met Jan erbij zal dat soepel verlopen. Henk stuurde de niet te weigeren uitnodigingen en instrueerde zijn hulp in de huishouding genoeg versnaperingen te halen. Tatjana, hij was gevallen voor haar naam, wist haar talenten optimaal te benutten. Zo kon ze bijvoorbeeld perfect bepaalde stukken vertalen naar het Russisch, om maar iets vitaals te noemen. Over háár was hij tevreden. Nu Cor Figee nog! Wanneer die jongens van de ondernemingsraad zo hard werken, is er geen probleem. Deze tak van de holding zal binnen no-time uitgroeien tot een van de grootste bedrijven in de Rotterdamse haven! Waarom is die zaak met die Russen nog niet in kannen en kruiken? Hij nam zich voor die Cor Figee eens pittig aan de tand te voelen. Als dat filiaal de spil van de holdingstructuur wordt, kan ik het me niet permitteren dit aan amateurs over te laten!

De woning oogde verrassend luxe ingericht, dit had Cor Figee niet verwacht. Het duurste porselein stond overdreven te glimmen op het gepoetste dressoir. De moeder van de jochies droeg een kobaltzwarte, onelegante hoofddoek en voldeed daarmee wel degelijk aan Cor zijn stereotype verwachtingen. Zenuwachtig wandelde hij achter de heer des huizes de woonkamer in, de moeder met dat dikke achterwerk achter hem aangesloft, waar hij op verzoek plaatsnam op de lage zetel die de vader van de jochies voor hem aanwees. Haar man leek evenzeer gespannen. Een oudere broer van de jongens stelde zich voor. Cor Figee sprong op en schudde hem netjes de hand. Daarbij probeerde de jongeman zijn hand fijn te malen, iets dat jammerlijk mislukte. Vòòr zijn job als accountmanager had Cor Figee vele jaren met vijftig kilo balen meel en andere handel lopen smijten in de loods. Kortom: hij had de verkeerde te pakken. Cor Figee glim-

lachte minzaam en voldaan: hij liet hem niet ontsnappen. De oudste zoon zijn achterdochtige gezicht, twintig jaar schatte hij hem, schoot in een panisch pijnlijke kramp, terwijl de jochies van rond de tien á dertien, keurig wachtend op de bank, met afgrijzen de stille vernedering van hun oudere broer gadesloegen; als aan de grond genageld staarden ze hem met open mondjes aan. Ondertussen tuurde Cor Figeë verbolgen naar het klokkie van achtduizend euro om de pols van Mohammed, zijn Armani blouse en peperdure schoenen, glimmend opgepoetst door een Hindoestaans buurmeisje. Hij hield die ferme grip nog eventjes aan, vond het toen genoeg en liet hem gaan. Zo, eens kijken of ze hier ook van die overheerlijke zoete koekjes bij de thee geven, zoals bij mijn Turkse burenen het geval is, burenen die ik samen met Daan heb bezocht: aardige mensen, volledig geïntegreerd, straatarm en goudeerlijk. Daarna had ik daar geen tijd meer voor. Hèhè, eerst werken, dat is logisch! Natuurlijk stonden er thuis attributen uit Turkije opgesteld, hingen er foto's van dat landschap aan de muur te pronken. Wat geeft dat?! Cor Figeë had ze vol bewondering bekeken en hun verhalen over hun geboorteland belangstellend aangehoord. Gastarbeiders in klassieke zin, dus keiharde werkers, daar hield hij van. Mensen naar zijn hart waren het, al was het niet zijn hobby met hen te converseren zonder werkopdracht. Ergens was het gewoon een Nederlands-Turks gezin dat zich wilde aanpassen aan de plaats en tijd waarin ze leefden, zoals duidelijk te zien aan de naam die ze voor hun mentaal beperkte dochttertje hadden verzonnen: Elenoor leek hem tenminste geen Turkse naam, al had hij er nooit naar doorgevraagd. De zus van Elenoor, haar naam was hem ontschoten, was zelfstandig een wijnhandel begonnen op de Meent. Daarop ontving ze doodsbedreigingen. Weten waar je aan begint is het devies, dat is noodzakelijk. Fouten kun je beter preventief vermijden. De twee jongetjes zaten keurig aangekleed op de bank,

hun koppies strak geknipt tot de millimeter, en richtten hun blik gebiologeerd op hun vader op het moment dat ze Cor angstig een vluchtige hand gaven. Vliegensvlug trokken ze hun handjes terug tot onder hun benen. Hij stak van wal en legde de nijpende situatie uit. De oudere broer vertaalde het voor zijn ouders. Het jongetje dat Cor Figee herkende als de rechtsbuiten van het voetbalelftal, fluisterde iets onverstaanbaars in het oortje van zijn broertje: 'rustig en beleefd blijven knikken! Straks wordt ie gepakt door Mohammed en zijn gang. Hij is dood!' Cor Figee probeerde zo duidelijk mogelijk uit te leggen hoe deze opgeschoten jochies, waarvan de oudste slechts twee jaar ouder dan zijn zoon Daan (door zijn uitzonderlijke talent voetbalde hij een groep hoger), nu al voorgoed dreigden te ontsporen in hun gedrag, en wel zodanig dat ze de rest van hun leven op het criminele pad zouden blijven als er niet werd ingegrepen. Dít is het uitgelezen moment iets te veranderen: opvoeden vooraleer het te laat is! Anders gaat dat nooit goedkomen. Hij praatte als brugman voor de steengoeie zaak, maar vroeg zich ondertussen af of zijn woorden correct werden vertaald door die Mohammed. Aan de non-verbale reacties van hun vader te zien niet: hij glimlachte op de gekste momenten vriendelijk en op momenten dat ie ontspannen zou kunnen lachen tuurde hij Cor Figee ernstig en lichtjes verbolgen in zijn vragende ogen. In de zoon zijn gelaatsuitdrukking las hij de veroordeling, de dreiging en het wantrouwen, zo niet de regelrechte walging voor een Nederlander als Cor Figee. Het werd met de minuut duidelijker hoe Mohammed zijn rooddoorlopen ogen met pikzwarte pupillen wraak spuwden, al bleef hij beleefd knikken en uiterst vriendelijk glimlachen. Een grove misvatting, had hij die uitdaging maar genegeerd! Waarom liet hij zich toch verleiden tot van die kinderachtige spelletjes? Hij kon zich wel voor zijn kop slaan. Doe dan ook normaal man, lul de behanger! Cor Figee deed zijn

best, maar moest de prachtig ingerichte nieuwbouwwoning, bijkans rustiek gelegen in een hogere middenstandswijk, met een dubbel, onbevredigend gevoel verlaten. Was dit voor niets geweest? Een excuus kon er amper vanaf, hij voelde zich beetgenomen. Zouden die jochies, meteen nadat de deur dichtviel, in elkaar worden gebeukt? Zo te zien was hun vader eerder bang voor hun oudste broer. En waar zijn de bescheiden manieren gebleven? Sorry zeggen als iemand een voet op je hand zet, een hand die jij te ver in het gras hebt liggen wanneer je picknickt in het Museumpark, dat soort simpele dingen is niet meer aan de orde tegenwoordig! Verslagen wandelde Cor Figuee onder de Banaan, ook wel 't Droogrekje genoemd, of door mensen van buiten eenvoudigweg het NAI (Nederlands Architectuur Instituut), en verder, tot aan het zo schitterend gerenoveerde museumpark. Piepende autobanden en gestommel vanachter noopten hem alert te reageren. Cor Figuee draaide vliegensvlug om zijn as, maar was te laat!, kreeg een doffe knal in zijn rug te verwerken, stortte neer als een blok beton, lifte zijn gehavende hoofd en zag niets dan een Mercedes CLS met de grootst mogelijke wieldiameter. Het potsierlijke gevaarte oogde als een oorlogsschip en benam hem het zicht op de Banaan. Er volgden onmiddellijk een reeks laffe slagen en schoppen in zijn gezicht! Hij wist een enkel te grijpen en kneep door de Armani stof in het gecompliceerde, fragiele gewricht, hoorde pijnlijk gekerm, gevolgd door klepperende wieldoppen van een gammele bestelbus. Toen hij zijn ogen opende herkende hij de prachtige afbeelding van het bonsaiboompje. Die bus is zo oud als de nacht naar Kralingen! Twee mannen stapten uit en sloegen er gedreven en effectief op los. De deuren van Mercedes CLS AMG Coupe met V8 motor knalden gehaast dicht, het rubber dwarrelde als rookpluimen omhoog. De pooierbak vluchtte ver-

slagen de straat uit. Ze hezen Cor Figeë, die een versufte blik op zijn verdwaasde tronie niet kon wegpoetsen, overeind.

‘Valt mee,’ hijgde Willem, terwijl El Bachir toch bedenkelijk zijn gehavende oogkassen inspecteerde.

‘Een nieuwe jongen, hij hebt zich gisteren aangemeld. We kenne hem goed gebruike, dacht ik zo, niet dan?! Een prima vechtersbaassie. Ja, toch, wat jij, jôh!’

‘Lijkt me wel, Willem,’ stamelde Cor.

‘Ik wilde iets terugdoen. Fatima werkt op de Binnenweg met mensen met een geestelijke beperking zoals Elenoor, daar waar die jochies de laffe overval hebben gepleegd. Zij heeft de politie ingeschakeld,’ hijgde ook hij opgewonden, gretig zijn nobele deelname toelichtend alsof hij een verontschuldiging uitte.

‘Ah zo! Hoe is ’t met haar?’

‘Goed, ze is trots op me, maar laat niets blijken.’

Ze zwegen. Willem stak een gebalde vuist ter overwinning de lucht in. El Bachir beantwoordde de vuist met een identiek gebaar en wandelde daarop mee met Cor Figeë, terwijl Willem in zijn bestelbus wegreed. Nu hij hier in de buurt was wilde hij nogmaals proberen contact te zoeken, zijn moed bijeenrapen en naar zijn vriendin vragen. Zijn hart was gestolen. Waarom belde Julia hem niet, waarom beantwoordde ze zijn berichten niet?! Via een account onder een nepnaam, veilig aangemaakt in een internetcafé, had hij haar kunnen zien en een nieuwe connectie gelegd, maar toen hij kenbaar maakte wie hij was en haar een liefdevol bericht retourneerde, verdween ze uit beeld. Daarna was ze ook op dit account onbereikbaar. Toch wilde El Bachir niet geloven dat Julia hem doelbewust blokkeerde. Hij vermoedde sabotage, een stalker die haar achtervolgde en toevallig een Anonymous hacker was? De gereede twijfel nestelde zich als een sluipmoordenaar in zijn overbelaste, getormenteerde brein. Zenuwachtig belde hij aan. Op datzelfde moment betastte Cor

Figee zijn meest gehavende wenkbrauw, rechte zijn rug en inspecteerde zijn duurste colbert: het kledingstuk oogde ietwat gekreukeld, maar was gelukkig heel gebleven! Soms worden de eerzaam werkenden beloond. Toen de voordeur opende en hij een glimp van haar oogopslag opving, stapte hij in panische schrik opzij en struikelde drie marmeren treden naar beneden, zo de tuin in. Hij kon zich een kort moment overeind houden door een tweetal bonsaiboompjes in de voortuin te grijpen, die echter te fragiel waren als houvast. Zo tastte hij in een fractie van een seconde mis. De tuin van zijn chef wilde hij onder geen beding decimeren! Verschrikt liet hij los. De boompjes bleven gelukkig intact, maar Cor Figee schoot ertussen en rolde onhandig achterover op zijn rug, de marmeren trap af. Tatjana kon het ginnegappen niet tegenhouden. Gegeneerd lachend deed ze haar hand voor haar natuurlijkvolle lippen. Een klant van de nacht die haar in deze hoedanigheid herkende? Die aardige man, ze hadden uren gepraat. Nu lag hij in de door John de bokser opgeknapte tuin te spartelen tussen de grindkorrels! Ze glom van opwinding, voelde haar wangen blossen en recupereerde. 's Nachts droeg ze een pruik en wimperextensies; zou hij haar herkennen, dan was hij verliefd! Wat was er met hem? Nu zag ze het pas, zijn gehavende gezicht. Had hij soms klappen gehad? Daarop wilde ze niets liever dan hem vertroetelen, de verbandtrommel halen, maar beter was het eventjes te wachten en de kat uit de boom te kijken. Dadelijk kon ze trachten hem alleen te zien, hem te spreken en te verzorgen bovendien; misschien kon ze hem de keuken of de achterkamer in lokken. Ze nam zich voor de verbandtrommel klaar te zetten voor wanneer de gelegenheid zich voordeed en groette El Bachir zoals ze hem enkele maanden eerder had begroet: allerhartelijkst. Een lieve schat en o zo pienter, ze passen perfect bij elkaar! Zo jammer dat Julia geen tijd meer voor hem heeft. Misschien kan ik een bemiddelingspo-

ging starten. En ook de oudere man van de nacht oogt vermoeid, aangeslagen en ongelukkig. Deze man heeft een echte vrouw nodig, eentje die voor hem zorgt wanneer hij naar zijn werk gaat. Dat is zwaar genoeg, de verantwoordelijkheid die hij meestorst... ik zou er voor hem willen zijn, maar mij ziet hij niet. Dat is begrijpelijk; ik ben veel te jong, en als hij me al zou zien, dat weet hij waar ik bijklus in de nachtelijke uurtjes! Dat zou ik hem nooit kunnen uitleggen. Echte mannen veroordelen dat terecht, omdat ze zelf niet toegeven aan een publieke vrouw die hen zo graag wil plezieren in een eenmalige erotische handeling, in eenvoudig vermaak zonder relationele beslommeringen. Oh nee! Ze walgde van zichzelf. Hij was te slim, te eerlijk, te recht-doorzee en zou zich nooit en te nimmer vergrijpen aan zo'n verdorven vrouw van de nacht! Snikkend rende ze de keuken in. Iets met de oven zeker? Zijn redder-in-nood chef wil iemand die zijn huis netjes verzorgt, schoonhoudt en kan koken: dat is logisch. Wat een talent! Zo eentje kan ik in spiegelschrift op mijn buik schrijven, dan kan ik na douchen haar naam lezen: beter dan niets. Hoe haal ik het in mijn harses, ik maak geen enkele kans! Waarom stuurt van Wijnen-Swarttouw haar de gevaarlijke nacht in, waarom stuurt hij haar naar die ordinaire glittertent met paaldanseressen? Zou ze lenig kunnen dansen, zouden haar benen een glimmende dikke paal kunnen grijpen? Vast wel, daar gaat het niet om. Wacht eens, doet ze soms mee aan dat researchproject van de menigte, waar Edwin over uit de school had geklapt? Aha, dat zou zomaar kunnen, dan is ze nóg veelzijdiger! Cor Figee zijn bewondering groeide tot ongekende hoogte. Wat een vrouw, die is van alle markten thuis. El Bachir kende ze dus ook, ongetwijfeld als zielige klant van die louche nachttent. Hij is jong, de vrouwen uit zijn cultuur zijn preuts en afhoudend tot het huwelijk; nogal logisch dat die jongen daar terecht komt in de nachtelijke uurtjes, hèhè! Dat die El Bachir

zomaar door mag lopen. Cor Figuee pijnigde zijn hersens maar bracht het niet tot een logische verklaring. Zijn chef wachtte hen op vanachter de rozewitte Jan des Bouvrie bar. Die mazzelaar was in een nichemarkt gestapt, met al die witnuances; die gozer had gewoon een gouden pik. Henk schudde de zilveren beker gretig heen en weer, plaatste deze op de bar en gaf Cor Figuee een ferme handdruk. Negeerde hij El Bachir bewust of vergiste hij zich door alle drukte in zijn hoofd? Ieder lid van de ondernemersraad heeft het zwaar, hèhè, dat is logisch. El Bachir vroeg gepassioneerd naar Julia. Langzaam ontvlamde een lichtje. Hij wilde tussenbeiden komen, zijn baas laten weten hoe heldhaftig de jongen zich had geweed in gevecht tegen die ontspoorde malloten uit Afrika en contreien. Zijn chef wimpelde de dappere vechtersbaas af. Julia's kunstprojecten vergde al haar energie en aandacht; ze had zich teruggetrokken uit het sociale leven, uit de rivierstroom, uit die onzinnige waan van alledag. Alleen zo komt een goed kunstwerk tot stand. Dat is haar goed recht, zo gaat dat met kunstenaars. Hij beval hem het over twee maanden te proberen, dacht na en corrigeerde zich, waarop hij El Bachir mededeelde dat hij hoogstpersoonlijk zélf over twee maanden zou bellen: gegarandeerd. Mijn woord is goud waard, jongen! Dit kon Cor Figuee alleen maar beamen. Die arme El Bachir staaarde hen beurtelings aan, smekend en moedeloos. Zijn wereld stortte in toen Henk hem naar de uitgang begeleidde. Hij sloot de voordeur en zuchtte diep.

‘Zo, die is weg, haha. Voorlopig geen allochtoon ogende Rotterdammert, en al helemaal geen Marokkáánse allochtoon ogende Rotterdammert bij mijn liefvallige dochter in de buurt! Wat jij, Cor! Dat kunnen we niet hebben!’ brieste hij lallend van gezonde opwinding.

De adrenaline van het gevecht gutste nog immer door Cor Figuee zijn ooit zo getrainde lijf. Hij balde zijn oersterke knuisten

en had zin om ze te gebruiken, ergens tegenaan te slaan. Bijvoorbeeld tegen die luxe Jan des Bouvrie stoel, die levensgrote antieke vaas... of tegen van Wijnen-Swarttouw zelf desnoods! Hoe kon hij uitleggen wat voor jongen dit wérkelijk was, zonder de geheime burgerwachtgenootschap te verraden? Hoe kon hij Henk vertellen over El Bachir zijn nobele hulpvaardigheid voor de steengoeie zaak? Onrechtvaardigheid kon hij niet uitstaan, dat zat in zijn genen. Net toen hij zijn mond opende om van wal te steken over dit maatschappelijk hypergevoelige onderwerp – hij had besloten zijn vuisten rust te gunnen – werd hij gered door de bel. Zijn collega van de ondernemersraad en Jan stonden broederlijk op de stoep: Coen keurig in een driedelig loonslaaf kostuum, Jan in zijn ouwe vertrouwde casual kloffie: verschil moet er zijn. Enkele minuten later slechts genoten ze al van de door Henk hoogstpersoonlijk ontworpen cocktail ('ijsmoppen Nolet' gedoopt) en discussieerden ze over lopende zaken, zoals de op handen zijnde deal met de Russen en de toekomst van de Heijplaat. Het duurde niet lang of Cor Figeë was de hulpvaardige El Bachir glad vergeten. Nadat ze de eerste hapjes had gepresenteerd en geserveerd was het definitief raak: het enige wat hem vanaf nu bezighield was de oogopslag van Lavinia bemachtigen. Zijn chef noemt haar gek genoeg Tatjana, een koosnaampje? Hij kon aan niets anders denken dan aan dat beslissende moment, daarnet aan de voordeur, struikelend over de marmeren treden, aan hoe ze hem in die fractie van een seconde had betoverd met haar onweerstaanbare charme. Hoe kon hij haar ontmoeten? Ergens koffie drinken... in De Puntzak misschien? Dat zou hij kunnen proberen!

Anticiperen

De volgende avonden verzandden in het donker. Ik miste de actrice. Hoe snel dat gaat! Zou ik haar hard aanpakken voor dat akkefietje met die Spido? Ik overwoog haar een bericht te zenden, een nieuwe opdracht. Het suste de chaos in mijn hoofd, dus ik spoorde haar op met die handige t&t applicatie, perfect functionerend op mijn tablet en liggend in mijn luie stoel, waar ik zojuist het tv-scherf uit het plafond had laten zakken en waarop ik tot mijn plezier zag dat Feyenoord wederom de wedstrijd winnend afslot. Dit keer, doordeweeks nog wel, versloegen ze die Twentse boerenklungels, haha! Goedgemutst, dat kon niet meer missen, bestudeerde ik haar lichtgroene stipje, zwevend in het centrum. Kijk eens aan, riep ik enthousiast en zoomde in tot ik uitkwam bij, huh? Boymans! Dit was frappant te noemen! Hadden we te maken met een helderziende? Voorvoelde ze intuïtief dat ik behoefte had aan contact? Onderschat de Oost-Europese vrouw niet wanneer het daarop aankomt! Zonder aarzelen stuurde ik haar een bericht zonder inhoud. Bloednerveus staarde ik naar het display. Ik schoof mijn modieuze leesbril – voor de verandering had ik zo'n Youp van 't Hek ding aangeschaft – aandachtig hogerop. Wat zou ze antwoorden? De lichtgroene stip bewoog, de deurbel galmde. Ja hoor, daar is ze! Maar nu aarzelde ik; nee, dit kan zomaar niet, er moet een opdracht worden uitgevoerd! Vliegensvlug bedacht ik iets ludieks, stuurde haar een tweede bericht, dit keer mét inhoud, en opende gespannen de voordeur. Om een lang verhaal daadkrachtig in te korten: de volgende ochtend werd ik als herboren wakker, zoals dat heet. Toch griste ongezonde twijfel het roer bruut uit mijn schippershanden. Nam ik te veel hooi op mijn vork? Hoe ge-

vaarlijk was het te gokken op het winnen van de rechtszaak, een strafzaak met mogelijk fatale gevolgen, en gelijktijdig te gaan voor een kanteling van het gehele systeem als zodanig? Gelukkig stond die afspraak bij Von Stürmer als eerste op mijn overvolle agenda. Daar wilde ik vanaf zijn. Een vreemdsoortige fluittoon vulde de woonkamer. En dat zo vroeg! Dit zou verboden moeten worden, dacht ik met afgrijzen en wandelde gepikeerd naar mijn werktafel, waar ik tot mijn schrik zag dat de stapel dossiers een flinke hoogte had; ik schatte deze op zeker negentig centimeter. Om zeker te zijn zocht ik mijn meetlint, dat moest ergens in de keukenla liggen. Waar had Monique dat ding verstopt? Na lang zoeken vond ik een alternatief, de liniaal van 44 cm lengte, en inderdaad: de stapel kon er bijna tweeënhalve hebben! Voor het gemak haalde ik het dossier ervanaf dat bovenop lag, waarop nogmaals die irritante fluittoon door het huis zoemde. Ik vermoedde een connectie, dus ik probeerde het uit door het dossier terug op de stapel te leggen, mijn handen op het tafelblad te plaatsen en net te doen alsof ik nu pas aan het werk ging. Neurierend greep ik vliegensvlug het bovenliggende dossier. Gelukkig, geen irritante bell! Ik plaatste het dossier nogmaals terug, wachtte even, haalde mijn hand van het papier en besloot Jos te bellen. Het gezoem was terug. Misschien wist hij raad.

‘Eindelijk!’ riep hij meteen. ‘Waar zit je?’

‘Thuis, hoezo?’

‘De rechter verwacht je... je hebt nog tien minuten respijt. Ik probeerde je te bereiken, je nam je tele...’ Mijn trouwe BMW5i zou tekortschieten, dat wilde ik dit perfecte stukje vernuftige techniek niet aandoen. Aldus startte ik de brullende Maserati, donkergroen als op Van Goghs *Champs d'Oliviers*, de krachtpatser die dit akkefietje voor me kon oplossen. In razende vaart stormde ik het huis uit, blij met die automatische hekafsluiting van Edwin, sprong mijn bolide in en reed met volle snelheid de Wit-

te de Withstraat door, waar ik met piepende banden rechtsaf, langs het Havenmuseum en het luxueuze, zojuist gerenoveerde hotel Inntel scheurde. Hier beval ik de actrice uit mijn sportwagen te springen zodat ik kon doorknallen, dit alles in de ijdele hoop het felgroene stoplicht te halen. Dat lukte wonderwel, ha-ha. In de rechtszaal wipten mijn advocaat Levi en mijn rechterhand, Jos Borgers de Witt, bloednerveus omhoog van hun bankje op het moment dat ik halsoverkop binnenstormde. De rechter draaide zijn hoofd naar de klok aan de muur en de notulist zat stiekem met haar vinger op een denkbeeldig balkje te schuiven, ik had geen idee wat ze aan het vogelen was. Ze schrok wakker toen ik mij op de overbekende manier charmant excuseerde voor de ontstane turbulentie. Mijn ogen schoten in pupilvergroting toen ik haar zag zitten: Johanna! Waarom had Levi háár in hemelsnaam opgetrommeld?!

‘Gaat u zitten,’ zei de rechter streng. ‘We zullen u deze telaar-koming niet formeel aanrekenen.’ Dat moest ik dan maar geloven! De rechter begon zijn formele aftrap: ‘Wanneer een voetbaltrainer te laat het veld betreedt is dat kwalijk, maar een sportieve wedstrijd maakt veel goed. Denk bijvoorbeeld aan Barcelona in de finale, bij een stand van één tegen één tegen Manchester United presteerden zij het zowaar om die psychologische oorlogsvoering, dat hemelgerende doelbewust minuten te laat het veld betreden teneinde miniem voordeel te bemachtigen, te doen vergeten nadat het laatste fluitsignaal had geklonken. Misschien lukt het u ook?’

‘Dat was in de rust,’ corrigeerde ik de rechter. ‘Dit is anders, dit is nog maar het begin.’

Zijn pruik bleef keurig langs zijn oren hangen, stoïcijns, het strakke gezicht in de plooi. ‘U heeft gelijk,’ zei hij.

Aha, een koele kikker. Eentje zoals Tatjana. Hier moest ik mijn verdediging op aanpassen.

‘Laten we beginnen. Ik geef het woord aan de Officier. Poeneert u de aanklacht in een betoog van maximaal vijftienzestig minuten a.u.b.’

Dat was interessant, ik doel hier op zijn uitgesproken alstublieft. Een overdreven beleefdheid naar de officier van justitie of in algemene zin? Daar kwam ik nog wel achter. Deze omgangsvormen konden we met een beetje goede wil als een boemerang terug in zijn stoïcijnse gezicht laten slingeren. Dit proces begon er rooskleurig uit te zien, haha! Mijn optimisme nam de overhand, ondanks de eis van tien jaar die de officier in ongekend felle bewoordingen uitsprak. Ondertussen groette Johanna me veelbetekenend met haar rechtdoorzee ogen. Ik kreeg de indruk dat ze iets positiefs te melden had ter verdediging. De officier sprak nu langzamer en vervolgde met een saai betoog dat eindigde met het herhalen van zijn strafeis. Schijnbaar had hij zich voorgenomen fel te beginnen. Zijn start scheen onnatuurlijk, daarmee boette het verhaal aan zeggingskracht in. Was het flamboyante begin hem soms ingefluisterd door derden? Haha, wat een sukkel, zo vertel je toch geen verhaal?! Toen hij het bespottelijke idee opwierp dat zijn onsamenhangende vertelling één langgerekt valide argumentatie betrof – hij pretendeerde nu zelfs dat deze strafeis aan de schappelijke kant was, grootmoedig als compensatie dienend voor de publieke afgang die, zoals iedereen besepte, in velerlei opzichten pijnlijk was geweest – hield ik het niet meer droog. Ik zag het aan de reactie van de rechter, die arrogantie stond hem tegen. Alsof ik als selfmade man mezelf een slachtofferrol zou aanmeten, alsof ik geen incasseringsvermogen zou bezitten, haha! Ik kwam werkelijk niet meer bij, hield ternauwernood mijn schaterlach in (dat was geen pretje geweest voor die jongen). Gelukkig werd het woord aan mijn advocaat gegeven, de heer Moskolevi, een Joodse jongen van de straat. Eindelijk! Dit soort straatvechtertjes, niet al te snugger maar zich

keihard vastbijtend in alles waar ze hun pitbulltandjes in plaatsen, kon ik goed gebruiken. Al jaren behartigt hij mijn belangen. Hij begon met een paar slijmerige zinnen, een slimme tactiek, om daarna snoeihard uit te halen naar de officier van justitie zowel als nota bene naar de rechter himzelf. Ja, zo werken die straatvechters voor de goeie zaak. Laat die gozer maar schuiven!

Het nare gevoel be kroop me dat hij het dit keer puur op de man speelde, maar je moet ze de vrije hand geven, dit soort advocaten, hoe moeilijk dat soms ook is. Zijn slotbetoog was krachtig en met opvallend veel verwijzingen naar artikelen in het wetboek. Overdonderd door deze accuratie kon ik met moeite de neiging onderdrukken enthousiast te applaudisseren, tot hij me verlostte en de eerste getuige introduceerde: Johanna. Hij kondigde haar aan als kenner van de diepere gronden waarover ik beschikte. Hallo, is dat nodig?! Volledig los van de gevolgen voor mijn gerechtelijke casus werd ik echter nieuwsgierig naar haar getuigenis. Ach, de komende weken wilde ik alles naast elkaar leggen en uitdiepen, om dan onverwacht met een diepzinnig statement te komen waarmee ik de rechter zou overbluffen en overtuigen van mijn onschuld, dus ik maakte me niet al te veel zorgen en luisterde naar Johanna alsof ik op een verjaardagspartijtje zat; natuurlijk ook kracht bijgezet door het inleidende betoog van Moskolevi. Of je nu bij de verdediging hoort, de rechter zelf bent of de officier van justitie, of zelfs verdachte in de zaak, in alle gevallen ga je vroeg of laat voor de bijl bij die gozer, haha.

‘Edelachtbare, uh, ja toch. Zeg ik’t goed? Ja dan?’ vroeg Johanna. Ze oogde onzeker, zo kende ik haar niet! Schijnbaar was ze onder de indruk van de ernstige statuur die de rechter met zijn langejurk uitstraalde.

De rechter kuchte, hield netjes de hand voor zijn mond, en antwoordde: ‘Een linksachter van het vrouwen voetbalelftal kan

dan traag zijn en de buitenspeler noodgedwongen laten lopen, maar wanneer de wedstrijd afgelopen is, kan zij als een tevreden mens de kleedkamer betreden, mits zij er alles heeft gedaan dat in haar beperkte vermogen lag. Gaat u gerust verder, mevrouw,' zei de rechter. Het was geloof ik galant bedoeld, deze botte opmerking.

'Ja, dank je joh... uh, dank U! Hihi, excuses. Ouwe Henkie, die ken ik dus van de stamkroeg,' begon ze en draaide naar Levi, die aanmoedigend knikte.

Een ongemakkelijke stilte dwarrelde als een ijsskoude sneeuwstorm over de uitverkorenen in de historisch beladen zaal. Het handgesneden houtwerk gaf de zaal allure.

Johanna sprak met geen woord over die bewuste zaterdagnacht, de nacht van de Molukse bende en hun gevecht met de Oost-Europeanen. Eli Moskolevi, die sluwe Joodse advocaat van me, had het goed voor elkaar, want ze schetste een beeld van mijn persoon als gezellige gesprekspartner en iemand die op een bewonderenswaardige manier bezorgd was over de toekomst van zijn puperende dochter. Toen ze uitweidde over de zaterdagnachten van 'De Artiëste' kreeg de rechter zowaar een vuurrood hoofd. Verdomd als het niet waar is, hij is ermee bekend, sterker nog, Julia's werken hadden hem *aangegepen*, zeg maar even voor het gemak. Haha! Je denkt dat ze sluw zijn, maar dan overtreffen ze zichzelf en toveren een witter konijntje van onder hun advocatuurkeppeltje tevoorschijn. Net op het moment dat ik overtuigd raakte van de positieve invloed die Johanna's betoog had, net toen ik zeker wist dat ik gebakken zat en voor vrijspraak kon gaan, hoorde ik gerommel vanonder de ambachtelijk houten zitbank. Een driftig geklop smoorde haar toch zo boeiende verhaal. 'Edelachtbare,' piepte een naar stemmetje vanonder een veel te grote cowboyhoed. 'Enschuldiging voor mijn interruptie aber...'

Het had zo mooi kunnen zijn.

‘Met wie hebben wij het ongenoegen?’ vroeg de rechter gevat. Misschien was het zijn manier om even te ontspannen. Levi echter had daar geen boodschap aan, hij had zijn wrakingverzoek klaarliggen. Tenminste, dat mocht ik toch hopen!

‘Mijn naam is prof. dr. Wilhelm H. Von Stürmer, psychiater het beroep. Verdachte ist ein cliënt. Hier heb ik zijn voorlopige rapportage. Soll ich het aan jeder vorlezen?’

De rechter zijn ogen sperden wijd open.

‘Wanneer een sluwe spits vanaf onmogelijke positie, bijvoorbeeld vanachter de doellijn, onverwachts het speelveld betreedt, kan de scheidsrechter niet anders dan het spel continueren. Het kan het een spectaculaire goal tot gevolg hebben,’ riep de rechter enthousiast.

‘Dat stimt,’ antwoordde de geleerde dwerg. ‘Der manschaft hat wedstrijden gewonnen, sie sind püntlich, aber...’ Het bleef langdurig stil, iedereen wachtte op de anekdote van Von Stürmer, maar er ontsproot niets uit dat miezeringe mondje van ‘m.

‘En?’ vroeg de rechter, bekrachtigd door enkele abrupte handgebaren.

Daarop maakte Von Stürmer zich zo groot mogelijk... en eigenlijk nog ietsje groter; hij klom op zijn teentjes tot dichtbij de havikneus van de zachtmoedige rechter, die daardoor vanzelf naar hem toegezogen werd. ‘De verdachte ist voortvluchtig! Hij dient nader te worden onderzocht. In mijn voorlopige rapportage ben ik tot de conclusie gekomen dat hij zich niet houdt aan afspraken. U weet als geen ander wass dass bedeutet: iemand die zich niet aan afspraken kan halten íst psychiatrisch! Zo zou hij vanochtend langskomen en zijn eigene rapport vorlezen! Als grossharthzig man sta ich für hem in, hem een tweede kans zu schenken. Hij soll het horen en erklahren, deze erste stap ist es-

sentieel! Staat u mij toe das rapport zum overhandigen en für ons allen voor zu dragen?! Danke! Dan ist zijn belofte voldaan und ist die gladdede adder aus het gras gesloopen!' gilde hij er furi-eus achteraan.

'Huh?'

'Dass ist een alt-Deutsche ausdrukking, enschuldigung.'

'Geeft u hem onmiddellijk het rapport!' riep de rechter nu met stemverheffing vol ingehouden woede.

Ik zag dat Levi zijn wrakingconcept te voorschijn toverde uit zijn attachékoffer, immer bereid om de ontbrekende, nog leeg gelaten vakjes te vullen met een ter plekke te verzinnen verwoestende, allesvernietigende tekst. Ondertussen keek ik onopvallend naar achteren. Bij de uitgang stonden twee cipiers met strakke marachusee-achtige uniformen. Levi zijn interruptie werd door de rechter afgeslagen. Hij herpakte zich om een nieuwe aanval te kunnen openen, kraakte zijn nekwervel, maakte zich breed en nam terug plaats op zijn aangewezen positie, broedend op een volgende poging de boel te ontwrichten. Nu stond ik voor de keuze: deze nieuwsgierige rechter en daarmee die irritante dreumes met vilten hoed gehoorzamen of proberen ertussenuit de knippen. Een holster in de vorm van een vuurwapen bungelde aan hun leren riem, de gladgestreken en uitgelijnde broeken keurig in de plooi. Ik koos ervoor het rapport aan te nemen. Levi Moskolevi, Jos Borgers de Witt en Johanna staarden verbijsterd en lichtjes uit het veld geslagen mijn kant op, alsof er een derde optie bestond, een kans die ik miste voor open doel, zo scheen het mij voor, en terwijl ik braaf Stürmer zijn vernietigende tekst opdreunde, ontcijferde ik de gelaten berusting op hun gezichten. Levi borg zijn tweede wrakingverzoek op in zijn koffer, toen ik mijn rapport beëindigde. Na afloop viel opnieuw die pijnlijk ijzige stilte waar deze zaal patent op leek te hebben. Ik rilde van dit figuurlijk vriespunt.

‘Een gelijkspel kan soms een terechte uitslag zijn,’ filosofeerde de rechter en sloeg met zijn allesbeslissende hamer op de houten schijf. ‘Voorlopig kunt u op borgtocht vrijkomen ter somme van tienduizend euro. Uw dochter heeft u nodig.’

Johanna had me gered, haha, prachtig! De dreiging was voorlopig afgewend. Zou het dan toch nog goedkomen?

In de hal met marmeren trappen en een belachelijk hoog plafond, zwaaide Johanna me enthousiast na terwijl ze met Levi Moskolevi naar de uitgang wandelde, hand en hand met Stürmer tussen hen in slingerend, zijn voetjes los van de vloer. Voordat ook ik het hautaine, om niet te zeggen in al zijn zogenaamde soberheid decadente gebouw verliet (wie denken ze wel dat ze zijn!), besloot ik een simpele test uit te voeren, klapte mijn telefoon open en klikte op een geprepareerde sneltoets. Het alarm bleek een sirene te produceren. Binnenstormende bewakers in uniform, pistolen op scherp, renden de rechtszaal in, de kille marmeren gang door, op zoek naar *niets*. Ik registreerde nauwlettend hun handelen en schoot enkele geheime foto's voor mijn dossier genaamd ‘Operatie Alcatraz’. Exact drie uur later spoot, als een fontein in een van de mooiste tuinen van het oude Rome onderhouden met Katholiek kapitaal van de kardinaal, de sleepboot zijn bluswater in drievoud hoog de onmetelijke, relatief donkerblauwe lucht in, waardoor de horizon met de zilverwitte opslagtanks als in een schilderij van Carel Willink glashelder contrasteerden in schier oneindige diepte. Zag ik daar in de verte Julia's silhouet opdoemen? Helaas, een fata morgana. Edwins bezoek had ik tot nader order uitgesteld. Die veel te slimme telefoon bleef bewust uit. De eerste tikken waren uitgedeeld aan het OM. Die zijn een daalder waard. We hadden een berg hoogwaardig juridisch huiswerk meegekregen, een zestig minuten durende aanklacht waarin de officier van justitie vergeefs trachtte aan te tonen dat hun inspectieteam, drie man sterk en jarenlang

op deze zaak gezet – hoeveel fte’s die gasten wel niet in mij staken! – niet slechts had geprofiteerd van snoepreisjes naar enkele van mijn golfbanen op Aruba, de Comoren en Nanchang, waar ze een vervalst paspoort hadden opgespoord Ach gut, een beetje flauw om over zoiets lulligs te vallen! Nee, ze hadden dit keer wel degelijk hun tanden in mijn dossier gezet. Laat Jos en Moskolevi er maar op broeden hoe dit varkentje te wassen. Van de week duik ik er zelf in en zal ik mijn geniale weerwoord opstellen, maar vanavond is een vrije avond. Na gedane arbeid is het fijn nog steeds vrij man te zijn, mompelde ik jolig. Ik verheugde me erop Julia eindelijk weer eens onder vier ogen te kunnen spreken. Zou ik haar mijn ultieme kantelingproject voorleggen? Mijn eigen invulling van Steve Jobs zijn ‘denk-anders’ filosofie? Wat zal ze daarvan opkijken! Net als Monique zal ze een gat in de lucht springen van blijdschap. Haar kunstenaarsclub als sleutelrol! Een non-conventionele groep vrijzinnige kunstenaars als katalysator van een systeemombuiging die zijn weerga niet kent in de geschiedenis! Kunst en cultuur kunnen gezamenlijk meer betekenen dan menig zakenman wil toegeven! Jan had gelijk: dat sluwe koningshuis is ons voor geweest in het benutten van kunst als ultiem wapen. Wij rasondernemers hebben de potentie van de kunst onderschat. Terugslaan voor het te laat is en Nederland op een faillissement afstevent, was het bindende advies dat mijn intuïtie me urgent influïsterde.

En laten we goudeerlijk zijn, als iets stond voor het innovatieve van de techniek, voor eerlijke concurrentie in plaats van elkaar de bal toeschuivende oldboy’s en koninklijk bloed, dan was het uiteraard mijn holding met metaalbedrijven in de haven van Rotterdam! En toch, Monique had het bij het rechte eind, ook ik had in de loop der jaren – zoiets sluïpt er ongemerkt in – mijn macht verkeerd aangewend, ook ik was voor winst gegaan zonder visie op de toekomst voor ons land, voor de mensen,

voor de arbeiders en het leefmilieu, ja, zonder visie voor de langere termijn. En het kan juist zo mooi zijn. Nu was het zaak om voor onze kleinkinderen (hoe lang nog, Julia) de toekomst te waarborgen. Zij hadden niet langer voldoende aan cashflow zonder eigenwaarde. Wie aan kapitaal zijn eigenwaarde ontleent is hoe dan ook arm, dat weet iedereen. Dit kantelingproject zal alles recht zetten; de kennis van techniek die in mijn bedrijven huist, waar mijn vader op aast als Michiel de Ruyter op het Engelse vlaggenschip tijdens de zegetocht naar Chatham, daarmee konden we de gekantelde wereld in gang zetten. Die sluwe vos had geprobeerd onze meest innovatieve onderdelen vijandig over te nemen, nu gaan wij het doen! Haha, een koekje van eigen deeg kan ie ontvangen! Wanneer we het goed uitspelen worden we koploper.

‘Wát ga je doen, Henkie?’

‘Ha, daar ben je. Oh, dat mag geen naam hebben,’ loog ik tactisch. ‘Kom, we gaan. Zo! Mooie jurk heb je aan!’

‘Slijmbal,’ zei ze, maar haar niet te verbloemen glimlach (van oor tot oor) sprak boekdelen. Zo grappig hoe gevoelig vrouwtjes zijn voor een complimentje. We wandelden langs het wereldmuseum over de schots- en scheefliggende bonkige klinkers en bolders. Hier lagen van die stevige jongens aangemeerd.

‘Dat hebt ik nou altijd willen doen. Varen met zo’n gigantische zeilboot. Mot je kijken, Henkiel!’

‘Zie je die zeilboten, daar, naast die antieke stoomsleper? De achterste staat op een van mijn dochterondernemingen.’

‘Huh? Goeiemiddag, das een joekel! Wat is ie groot!’

‘Wanneer je wilt neem ik je komend weekend mee. Het beloofd zonnig te worden met een stevige zuidwester van vijf á zes beaufort. Dat betekent genieten.’

‘Mafkees! Je meent het niet echt?!’ Ik kom zeker te weten! Willem zou het ook...’

‘Is goed joh, tuurlijk,’ interrumpende ik positief, terwijl ik een zeemeeuw gadesloeg die langs de kademuur vocht om een stuk brood. Een attente, kleinere zeemeeuw wurmde zich los, rook de verse vis, lager op de helling gelegen, maar vooraleer ze haar eerste, welverdiende hap kon nuttigen werd ze overdonderd door het fysieke geweld van haar collega’s, die parasiterende veelvraten. Er bleef hoegenaamd niets over, alleen een paar kruimels.

‘In deze wateren zullen, als alles op rolletjes doordendert, niet slechts van die futuristische kletsnatte ballen komen te liggen, maar een heel scala aan zelfvoorzienende woningen. Langs de kade, daar aan de overkant, zullen mijn bedrijven en die van Jan, en als alles goed gaat tevens die van mijn vader en zijn vriendenclub, de milieuvriendelijke machines bouwen en de duurzaam geproduceerde eindproducten verschepen over de rest van onze klimatologisch bedreigde aardbol. We gaan onze natuurlijke voortrekkersrol vervullen, voordat alwetende sjeiks uit Dubai hun snode plannen vervolmaken. Haast is geboden, stilzitten verlies!’ betoogde ik bevlogen.

‘Hoe gaat het met je dochter?’ vroeg ze. Het was dus tegen dovemansoren gericht, mijn betoog. Ach ja, ik ben wel wat gewend op dat gebied, mensen.

‘Er zijn kansen op verbetering, ik vertel het je dadelijk. We dineren in de Euromast,’ stelde ik voor, ‘daar heb je een schitterend vergezicht over de haven en de binnenstad.’

‘Joh, dat wist ik niet, Henkiel!’ reageerde ze betweterig.

Vervolgens weigerde ze zo pertinent dat ik hoogtevrees vermoedde. Aldus veranderden we van koers, geen probleem voor deze ervaren kapitein. Ik besloot een watertaxi te nemen om naar Herman de Blijker te varen, daar waar ik nogal eens met de Droogdokkers een hapje ging eten indertijd, net voordat die lafhartige rechtszaak al mijn aandacht opslokte (toegegeven, de

kunst van Julia kostte me ook de nodige energie, daar ga ik niet over liegen, mensen). Vanaf dat punt wandelden we langs de New Ocean Paradise boot, tussen de berenboot en de pannenkoekboot de steiger op en de watertaxi in. Die voer vervolgens met een flauwe bocht de haven uit, waar aan beide kanten van de oever de vaalgroene koepeltjes loyaal de Maastunnel markeerden. Aan de overkant lag de SS-Rotterdam aan de kade, majestueus, met haar karakteristiek hangende sloepen en vlaggetjes wapperend, losjes hangend vanaf de stuurhut naar de boeg en het voorstevan gespannen. Terwijl De Majesteit probeerde genoeg water te verplaatsen, al snel ingehaald door de Aqualiner, die met zijn modern cirkelende radar voorlangs passeerde, schoten wij noodgedwongen met een scherpe bocht tussen de toeristische boten richting de levensgrote tekst: *'Overal ben ik van hier'*, om pas halverwege de Maas vaart te minderen en aan te leggen voor Hotel New York. Tijdens de overtocht belde ik die gast in de Euromast, zijn naam was me ontschoten (een zeldzaamheid!). Ik verplaatste de reservering naar woensdag.

Doordat verschillende zaken met een uitgelezen mogelijkheid tot synergie door elkaar liepen – voordat zo'n effect optreedt moet je regelmatig bijsturen – voelde ik me als vanouds kapitein in een hevige storm. Het hoofd koel houden, de elementen trotseren, tegen de wind in langs de reling van de stuurhut fier overeind; een geboren leider blijft erin geloven en optimistisch en vol bravoure zijn manschappen inspireren: hoe harder de storm, hoe stormvaster hij zich vastbijt in de materie en, als compensatie voor zijn noeste arbeid, hoe joliger zijn vertier als ontspannen vermaak.

De avond viel laat, de zomertijd was ingegaan.

Johanna genoot zichtbaar, maar hoe gemakkelijk ze over haar leven vertelde begon me in de loop van de avond – het sloop als een opdringerig spookbeeld mijn gedachtenwereld binnen – met

de minuut meer te bevreemden. Speelde ze een duivels spel met mijn piepkleine hartje? Zo vroeg ze niets over kamer 33, maar wilde ze alles weten over Monique en hoe ik onze verbroken relatie trachtte te herstellen! Onderschatting vindt altijd plaats wanneer je er niet beducht op bent. Bij iemand waarvan je nooit en te nimmer verwacht dat het mis kan gaan, gaat het faliekant de bieteberg op. Gelukkig had ik haar in de smiezen; ze deed zich voor als jolige tante Jo, maar ik bespeurde onraad en bedrog! Openheid van zaken geven kan funest zijn. Waren ze uit op mijn welverdiende kapitaal en speelden ze de vermoorde onschuld? Een klassieker, moeder en zoon op rooftocht! Prof. van Splunteren zijn feilloze software had hen niet voor niets als hoofdverdachten aangewezen! Waarom had ze me geholpen? Om mijn vertrouwen te winnen?! Slim, heel slim gespeeld! Iets dat je vaak ziet: die façade, dat rookgordijn van hun platvloers dialect, waarmee ze je verblinden. Deze ouwe rot in 't vak is niet op zijn achterhoofd gevallen!

'Je bent een lieverd, het is lang geleden dat ik door een aardige man uit eten ben gevraagd. Ik ken het me niet heuge, Henkie!'

'Meen je dat, of zit me te flessen?'

'Dat meen ik, ouwe! Wij animeermeiden willen ook weleens iets romantisch meemaken, na nachten in de kroeg, na die bezopen mannen lonkend naar je tietten enzo, weetjeniet? Ik heb er lol in hoor, daar nie van.'

'Ah, zo... ja, dat uh, begrijp ik ja, tuurlijk,' antwoordde ik als afleidingsmanoeuvre. Nu moest ik goed nadenken. Waarmee kon ik haar uit de tent lokken? Opeens wist ik het. 'Willem is dus tuinman?' vroeg ik terloops.

'Mijn jongen hebt gewoon een groot hart voor tuinieren. Van kinds af aan, altijd al gehad, Henkie! Altijd in die aarde bezig. Ik zeg wel es: geen verleidingstruc ken op tegen Willem zijn aan-

dacht en liefde voor een cactus. Das een goeie, niet dan? Ja toch? hihi.'

'Zeker,' antwoordde ik terloops en vroeg verder, maar ze speelde haar rol met verve. Haar ervaring in *gezelschap houden*, mannen met een kluitje het onontgonnen riet insturen, dat alles was haar tweede natuur geworden! Wat ik ook probeerde, ik kreeg haar niet uit die kampeertent gelokt.

'Hebt Willem je tuin goed onderhouden?' vroeg ze. 'Hij vertelde hoezeer je je schilderijen mist.'

De brutaliteit! Kinderlijk meewarig staarde ik voor me uit. Iedere avond opnieuw, wanneer ik mezelf een welverdiende borrel van Nolet inschonk, treurde ik om het verlies van mijn lievelingswerken. Quinten zijn suggestie, replica's ophangen en zo de pijn verzachten, was goed bedoeld, maar dáár begin ik niet aan. Replica's ophangen kan altijd nog, mensen. Niet te geloven, en dan doodleuk in Rotterdam blijven werken, gewoon als hendrik de tuinman, en in het weekend vrolijk de kroeg induiken waar Johanna barjuffrouw speelde alsof ook zij van niets wist! Ze werken vast met derden, misschien met die Roemenen of Bulgaren uit haar animeerkroeg? Dat moet wel! Die motorbende had ons onderzoek er ook niet gemakkelijker op gemaakt: een fatale vergissing, want hoe kon ik die Oost-Europeanen diplomatiek benaderen, nu het laatste restje naïviteit eruit geslagen was?!

'Zijn bonsaiboompjes staan er schitterend bij, echt heel mooi,' antwoordde ik tactvol en vroeg er zo onopvallend mogelijk achteraan: 'Heeft Willem trouwens, effe tussendoor, weleens met Bulgaren of Roemenen samengewerkt?'

'Wat? Met wie... Oh! Huh? Om te tuinieren?'

Een eigenaardige wedervraag, waarbij ze me bovendien overtrokken lieflijk aanstaarde, als een in het nauw gedreven krolse poes op leeftijd. Aha, doorpakken nu, Henkie!

‘Is Willem soms bekend met Lucian Freud zijn werken?’ vroeg ik zo kalm mogelijk. ‘Er hingen twee schilderijen van hem in mijn woonkamer. Je moet weten, Johanna, ik was aan die kunstwerken gehecht. Als hij iets heeft geho...’

‘Freud? Een psychiater toch, zoals onze dwergkoning?’

‘Koning? Wie? Stürmer?’

‘Ja, de meiden noemen hem zo, kweet ’t ook nie.’

‘Waarom?’

‘Geen idee, Henkie! Zeg, hoe ’ist met je meissie, met Julia? Ze hebt iets nieuws tentoongesteld toch? Niet dan? Iets met een diepere betekenis ofzo?’

De handigheid waarmee ze van onderwerp veranderen, zo sluw zijn ze uit die achterbuurten! Hier prikte ik niet zomaar doorheen! En ik kon ook niet meer wachten Julia te spreken, dus ik wilde ervandoor, maar werd overrompeld door Johanna haar ijzersterke animeerverhalen. Een uurtje of anderhalf later pas kon ik mezelf verlossen en eindelijk mijn wandelroute naar Quinten vervolmaken. Alsof de duivel ermee speelde werd ik onderweg – tja, deze buurt is dan ook niet de állerveiligste – wederom beroofd, dus ik wilde de nerveuze agressor, een drugsverslaafde mogelijk, geroutineerd mijn dievenportemonnee overhandigen.

Maar helaas, ik greep mis!

Nu is alles en iedereen in ruime zin omkoopbaar, is het niet met geld dan met andere middelen, dus ik woog mijn kansen, bestudeerde mijn belager nog eens goed en zag dat het een schichtige angsthaas was, probeerde een inschatting te maken hoe groot de kans was dat hij zou toeslaan en bood hem daarop het los in mijn broekzak zittende briefje van twintig euro aan. Als enige wederdienst vroeg ik of hij zich uit de voeten wilde maken. Simpel, van man tot man, dus zonder een dreigement te uiten en met het volle respect voor de ander. Kortom: een goud-

eerlijk voorstel naar omstandigheden, me dunkt! Verbouwereerd stond hij me daar een partij wazig aan te gapen. Hij wilde het geld aanpakken maar rende angstig weg – mijn geluk – toen enkele deuren verderop drie jonge gasten, studenten vermoedelijk, druk gebarend en lallend de straat op stormden. Enkele blokken verder viel mijn oog op een alles en niets winkeltje dat open was, zo'n obscure avondwinkel, dus ik snelde naar binnen en kocht een spotgoedkope portemonnee. Dat ging eenvoudig, het zou vele malen moeilijker zijn geweest een duur exemplaar te kopen. Ik stopte er een briefje van vijf euro in. Meer dan genoeg voor zo'n eenvoudige kruimeldief. Nu was ik niet ver verwijderd van Quinten zijn poort. Ik startte mijn track & trace applicatie, zoemde in en zag dat ik een blok te ver doorgelopen was, dus ik navigeerde mezelf naar zijn achterdeur en stapte verwachtingsvol naar binnen.

Het eerste wat ik te horen kreeg was dat Julia mij vooralsnog niet onder ogen wilde komen. Ze had onze afspraak afgezegd. Ik greep me vast aan de zachtstoffen leuning van de schommelstoel, provisorisch bekleed door Quinten, en wachtte, in diepe zonden verzonken, op zijn overheerlijke verse muntthee.

'Kaal huh, zonder mijn schilderij?'

'Zeker te weten, jongen.'

'En nu?'

'Tja... ik moet even schakelen,' zuchtte ik diep.

'Sorry,' zei hij en zweeg.

We dronken de thee, het bleef lang stil.

'Wil je een koekje van eigen deeg of van Macedonische make-lij? Die haal ik hier om de hoek,' vroeg hij, terwijl hij aan een knop van een metalen voorwerp draaide. Daarop vulde iets zweverigs doch volstrekt unieks de rommelige ruimte, klanken die me vervoerden met melancholische mijmeringen die ik diep had weggestopt. De hallucinerende trance besloep me als een dief in

de nacht. Muziek dringt zo gemakkelijk tot je door, zeker wanneer je daar ontvankelijk voor bent gaat dat van een leien dakje. Aan harddrugs had ik me nooit overgeleverd, zelfs al kreeg ik de meest miserabele tegenslagen te verwerken, tegenslagen die me als een moker velden, maar een joint kon ik nu wel gebruiken! Sportief overhandigde ik de gedraaide vredespijp aan Quinten. Tot mijn stomme verbazing weigerde hij pertinent. Geen softdrugs voor die jongen, geeneens een onschuldig pretsigaretje! Was dit wel de juiste kunstenaarsgroep?! Waar was Julia eigenlijk mee bezig? Hij vertelde dat ze werkte aan een volgend kunstwerk. Julia wilde met me samenwerken onder voorwaarde dat Quinten als spreekbuis fungeerde, zodat de andere kunstenaars en zijzelf zich konden concentreren op het creatieve proces. Ik woog deze woorden. Wilde ze me nooit meer spreken?! Ik nam enkele diepe halen en blies langdurig uit.

‘Akkoord dan,’ antwoordde ik en observeerde zijn reactie; zijn sullige gezichtspieren trokken sloom zijn wangen in, diep nadenkend nam hij een slokje en een hapje van het mierzoete koekje, besprenkeld met sneeuw wit poeder. Ik wachtte ongeduldig. Om de tijd de doden blies ik de rook in zijwaartse beweging. Hij reageerde niet. Geen woord ontsproot uit zijn verlegen en wildgrijze armoedige haardos.

‘Goed dan! Luistert en huivert! Tussen de middag wandelde ik dus langs een schitterend pand dat te huur staat op de Westersingel, een ideale locatie als operatief centrum van jullie kunstzinnige activiteiten. Het is dichtbij Veerhaven 4 gesitueerd, echter zonder dat het opvalt; centraal gelegen en dus praktisch op neutraal terrein, zeg maar even voor het gemak. Het stond te huur. Aldus heb ik het voor jullie gekocht en op mijn uitgeknepen sinasappel Ltd. laten zetten. Fiscale voordelen, haha, daar zal ik je niet mee storen, tenzij je het persé wilt horen. We hebben geen tijd te verliezen, jongen! Ik wil jullie met klem adviseren

meteen in te trekken en te beginnen. Hier zijn de sleutels: twintig kamers en een zolder, er is meer dan genoeg ruimte voorhanden.'

'Uh... dat is... een toplocatie in de stad, we...'

'Daarom, dat zeg ik, jongen!'

'Dit, uh, kost tijd, we... wat... gaan we doen?'

'De boel kantelen. Wacht, ik bel Eddy,' riep ik en greep onmiddellijk mijn telefoon. 'Met mij! Kom naar... hoe heet het hier?' vroeg ik aan Quinten.

Hij noemde zijn adres. Daar verstond ik niets van, dus ik overhandigde Quinten mijn telefoon en liet ze het zelf maar uitzoeken, deinsde achterover, mijn ogen tevreden dichtgeknepen, inhaleerde diep, blies uit en brabbelde daarop iets belangwekkends tegen de felgekleurde totempaal. Beter dan die charlatan van moeder Theresa. Als een jarenlang gebruikt palet, zo zat ie onder de verfspetters. Eddy snelde vliegensvlug op zijn gammele brommer onze kant op. Laat dat maar aan die freelancer over. Binnen no time schoof ie aan, nam verse muntthee en rookte zijn eigen joint mee, die hij uit de binnenzak van zijn armoedige versleten leren jack tevoorschijn toverde. Dit alles tot afgrijzen van Quinten, toch de enige kunstenaar aanwezig! Na een tweede keer inhaleren stak hij een eigenaardig verhaal af over hoe hij gisteren in de problemen was geraakt: onderweg naar een opdracht, een verslag met bijbehorende foto van een joekel van een vrachtschip – een supermoderne, een van de grootste tankers die de Rotterdamse haven ooit had mogen ontvangen – raakte zijn benzinetank leeg. Het ding begon tegen te stribbelen.

Hij had niet alleen geen cent te makken, maar ook nog eens geen cent op zak! Met sputterende brommer kon hij de 's-Gravendijkwal bereiken. En nu komt het: tot zijn stomme verbazing lukte het geld te lenen van de toiletjuffrouw; zomaar, op de bonnefooi. Dat dit nog kan! Wat een verhaal, bedacht ik toen

de nacht definitief intrad onder eindeloos diepgelaagde muzieklanken van psychedelische dance of trance, of hoe dat tegenwoordig allemaal mag heten. Ondertussen instrueerde ik Eddy wat nu te ondernemen. Ik gaf hem opdracht twee teams samen te stellen met onderzoeksjournalisten van topkwaliteit, puur en alleen om tegenwicht te bieden aan de door mijn vader en zijn oldboy's al stevig en vooral schaamteloos gemanipuleerde, wat zeg ik, al praktisch in hun handen zijnde mediakanalen, verworpen tot ordinaire conglomeraten en consortiums. De tijd van meedoen met Het Spel zonder de broodnodige integriteit te bewaren behoorde vanaf heden tot het verleden, en wel dankzij Henkie, haha! Onze teams mochten volstrekt objectief te werk gaan. Verschil moet er zijn. Eddy staarde me ongelovig aan. Het kostte me de gehele verdere nacht, tot klokslag vijf uur in de ochtend, hem te overtuigen dat ik dit daadwerkelijk meende. Het ene team mocht autonoom verslag doen van mijn rechtszaak en zonder compromis alles, maar dan ook echt alles in mijn omgeving filmen, het andere kon zich richten op het kantelingproject. Beide teams mochten zich naar believen en eigen goeddunken uitleven in het creatief produceren van diepzinnig journalistiek vakwerk, dus artikelen schrijven en documentaires maken over deze unieke periode voor Rotterdam en voor Nederland, ja voor het nageslacht, zeg maar even voor het gemak. Het is beter de geschiedschrijving voor te zijn. Sommige zaken heb ik van mijn vader geleerd, daar ga ik niet moeilijk over doen. Zo is het tactisch gezien verstandig eerlijk uit te leggen hoe het rommelt in sectoren en te laten zien hoe juist dát tot grote daden kan leiden. Die sluwe ouwe vos zijn appel is niet al te ver van die prachtige perenboom vol bloesem gevallen! De navolgende dagen vlogen voorbij als in een roes. Quinten pendelde tussen mijn kantoor en hun gloednieuwe onderkomen. Zo nu en dan volgde ik hoogstpersoonlijk dezelfde wandelroute tot over de Westzeedijk en

schuin naar beneden, het pad af, langs de koepel van de Russisch-orthodoxe kerk, zo de Westersingel in. De kans dat Cor Figee met drie bontmutsen in de kerk zat, was reëel. Aldus opeerde ik zo onopvallend mogelijk en schuifelde meestal aan de overkant voorbij het door mij gekochte pand, puur en alleen in de ijdele hoop een glimp op te vangen van Julia: dus zonder haar lastig te vallen... Zonder haar te stalken, zoals dat oneerbiedig wordt genoemd door kinderloze rechters. Door schaamte durfde ik haar niet eigenhandig te benaderen, niet nadat ze haar lieve Pappa die zaterdagnacht-om-nooit-te-vergeten had bezorgd. Wanneer zou ik haar recht in de ogen kunnen kijken en vragen waarom ze mij wilde pijnigen? Wanneer was het genoeg en had ze haar woede op me gebotvierd en doorleefd? Toch groeide mijn bewondering voor haar inzet en behaalde resultaten in de kunstscene. Via Quinten hoorde ik hoe hard ze werkte aan nieuwe uitingen. Met hart en ziel stortte ze zich op ons geheime project van ongekende omvang. Die appel is toch niet zo ver van de steile heuvel naar beneden de bosjes ingerold. Mijn optimisme in een zonnige toekomst nam op zulke momenten de overhand en verdreef de kleinzielige meewarige gevoelens over ons gebrekkig contact en de slepende rechtszaak naar de achtergrond, want ook die verliep allesbehalve gladjes. Enkele hardnekkige tegenslagen, zoals de vondst van mijn vervalste paspoorten en de ondoorgrondelijke financiële structuur van mijn uitgeperste citroen en gekromde banaan Ltd.'s, waren niet in goede aarde gevallen bij deze norse rechter; een man van logica zonder enig pragmatisme, die het zich schijnbaar dacht te kunnen permitteren buiten de werkelijkheid te leven. Jezus, wat een sukkel! Die rare snijboon in zijn mallotige togajurk, daar is zo'n imam niets bij, kinderspel! Het moest niet gekker worden of ik zag me genoodzaakt rigoureuze maatregelen te nemen. Stürmer zijn getuigenissen, inmiddels werkte hij met de verbeter

gretigheid van zo'n roekeloos opererende Somalische piraat mee als onafhankelijk deskundige, maakten mijn positie er ook al niet rooskleuriger op. De nieuwe gewoonte, bij Quinten muziek luisteren en met Eddy joints roken, – tot vroeg in de ochtend smeedden we onze plannen – bezorgde me vandaag de dag nog het meeste plezier. Ja, ons kantelingproject vorderde gelukkig gestaag, zo zag ik het graag. De Rotterdamse menigte kon gemakkelijker worden beïnvloed dan geanticipeerd. Ten goede tijdelijk gemanipuleerd, zo noemden we dit onderling geksheid: half ter geruststelling van ons geweten, half omdat we het meenden. Ik vertrouwde Eddy en Quinten voor de volle honderd procent. We deelden alles met elkaar, overtuigd van de noodzaak de Rotterdamse bevolking te kantelen. Zij moesten de motor van de duurzame industrie worden. De rest van Nederland zou vanzelf in haar kielzog volgen, als een topzwaar schip dat uiteindelijk niet anders kan dan verstandig de richtlijnen van de deskundige loods volgen en de praktische aanwijzingen van de sleepboot, waaraan zij vastgeklonken zat, naleven zonder hanteren van driedubbele agenda's.

Julia's kunst

Julia stak de reden van haar onverwachte binnenkomst niet onder stoelen of banken: ze wilde weten of ze haar vader als ontoerekeningsvatbaar kon zien, met alle implicaties van dien. Psychiater Von Stürmer herkende de familietrek – zonder blad voor de mond en to-the-point – en glimlachte veelbetekenend naar fraulein van Zanten, op het moment dat hij galant Julia's lichtpaarse jas aannam. Terwijl hij de ecologisch verantwoordde, van herbruikbaar wol gefabriceerde jas aan de kapstok hing, vroeg zijn secretaresse of ze een kopje thee wilde... met reibekuchen. Of misschien had ze liever een glaasje mineralwater uit de bergen? Koffie schenen ze niet te hebben. Ondertussen bestudeerde Julia het beeldhouwwerk. Het kunststuk stond op een marmeren sokkel naast de ingang van de kamer met divan, de prachtige adelaar had iets tussen zijn snavel geklemd. Was dat een roos? Zijn uitdrukking deed eerder aan een vriendelijke nachtuil denken, een vreemde combinatie die alleen al om die reden haar goedkeuring genoot. Gniffelend van kunstzinnig plezier, pure ontlading van spanning door kinderlijk vertier, wandelde ze de patiëntenkamer in, waarop psychiater prof. dr. Von Stürmer haar galant op de vederzachte vering van de ligbank wees. Nerveus beklom ze routinematig het ouderwetse, in drie delen uiteenvallende gevaarte, – de divan die ze op haar duimpje kende, al trachtte ze de herinneringen aan Lausanne krampachtig te ontlopen – legde haar hoofdje schichtig tegen het op het matras vastgepinde hoofdkussen en staarde naar het plafond, waarvan haar vader de Griekse ornamenten had bewonderd. Voordat ze het doorhad dommelde ze weg in een latente slaap, en zonder het te beseffen begon ze daarop zachtjes

te praten: 'Het pand aan de Heemraadssingel is naar volle tevredenheid ingericht. Wanneer ik daar wakker word voel ik me veilig. Ik droom er steevast van Daan, een jongen die ik heb zien voetballen in het Kralingse bos. Nooit zal ik weten of hij het is wanneer ik hem opereer, omdat ik hem tegen die tijd niet meer zal herkennen. Hierdoor ben ik gaan beseffen dat kunst puur en alleen om de kunst niet voldoende is, niet wanneer we meer willen dan slechts voortkabbelen, meedrijven op de eeuwige stroom van herhaling die haar weg baant door de eindeloze vallei van de Wereldwil. Een afzetten, een stilstaan en nadenken kan alleen dan plaatsvinden wanneer het kunstwerk groot genoeg is, wanneer het zijn stempel op het worden wil uitdrukken door er te zijn zonder zich te verliezen in het creëren als doel op zichzelf. Decadent is dit dus alleen dan, wanneer zij het worden wil ontdoen van haar magie, terwijl er in mijn optiek een andere mogelijkheid is. Ik ben er helaas nog niet achter wat, hoe, waar en wanneer deze mogelijkheid zich zal voordoen, hoe zij zich zal openbaren zonder te vervallen in de valkuil van een dogmatisch geloof, maar ik denk dat ik daartoe ga komen via mijn kunstwerken; zij zullen mij leiden naar het prangende antwoord op deze allesbepalende vraag. Tenminste, als mijn vader zijn jaloersheid kan bedwingen. Ondanks zijn bravoure zie ik hem als slaaf van zijn begeerten, als slaaf van zijn wil om te plezieren, iedereen te charmeren en voor zich te winnen. Dit alles feitelijk ontsprongen uit zelfmedelijden. Ik weet hoe hij dit veracht, en toch denk ik dat hij handelt uit zelfmedelijden, wanneer hij mij benadert en benoemt als het belangrijkste in zijn leven. De schuld die ik voel is ontdaan van zijn invloed en slechts gericht op mijn moeder. Wilde ik de strijd met haar aangaan? Is zij dáárom vertrokken? Kinderen spelen spelletjes. Ouders dienen de grenzen te bewaren. Door hun ambivalente houding, tegenstrijdig aan elkaar, ben ik de weg kwijtgeraakt. Mijn lot is onduidelijk. Mijn ouders zijn

schuldig, Hoe kan ik mijn lot een zetje in de juiste richting geven, nu alles ongewis is? Alleen de kunst kan me helpen.'

Alleen de kunst kan me genezen

Dit gold ook voor Jules Didden, die als een bezetene dag en nacht doorwerkte aan zijn jarenlange project. Hij wilde zijn vader, helaas te vroeg overleden, eren met een hartboot, uniek in de geschiedenis van Rotterdamse kunst. Hij wilde zijn werk continueren. Aan de muur in zijn loods hing een schitterend, door Jules geschilderd portret van klokkenluider Snowden, zijn held van het laatste uur, al was hij er zelf rotsvast van overtuigd dat dit de eerste decennia of twee zijn grootste held zou blijven.

Ondertussen, aan de overkant van de Maas, wist Cor Figeë maar één remedie tegen de eindeloze betovering van Lavinia en de agressie na die laffe reactie van zijn nieuwe chef: zijn handen uit de mouwen steken. Een lasser had zich ziek gemeld en die Russische delegatie was zich aan het verdiepen in zijn dossier, een dikke map met een ongelofelijke hoeveelheid detailbeschrijvingen en toelichtingen die via een omweg verwezen naar een reeks voetnoten, in ellenlange bijlagen voorzien van een verklarende lijst wettelijke regelgeving waarin werd doorverwezen naar de Nederlandse en Internationale wetboeken. De Russen hadden er voorlopig hun handen vol aan. Tijd te over aldus om eens onderwets de werkplaats in de duiken. En wat genoot hij daarvan! Cor Figeë beseftte dat hij de nodige voorzichtigheid diende te betrachten: de mechanische eigenschappen van dit metaal, denk aan de geringe inbrandingsdiepte en de dikvloeibaarheid, kan gemakkelijk negatief worden beïnvloed. Zeker wanneer er geen boterzachte gloeibehandeling wordt toegepast of extra spanningsarm wordt gebruikt, kan het faliekant misgaan! Vooral bij

nikkel is het zaak corrosie en verbrossing te voorkomen. Kortom: voor het realiseren van een excellente lasverbinding diende hij de lasnaad aan te passen. Dat scheelde nog eens een slok op een borrel! Na urenlang keihard werken, uren die in een mum van tijd voorbij vlogen, straalde zijn bezwete gezicht onder de hittebestendige kap van zijn hoofddeksel en tintelden zijn geofende armen van top tot teen. Eenvoudig en intens geluk door noeste handenarbeid was zijn verdiende loon.

Kapitein van formaat

Met mijn privédetective, daar wil ik heel eerlijk over zijn, is het anders gelopen dan gepland. Die bewuste woensdagavond belde hij keurig op tijd aan. De l'ecologie vin blanc du Waldemar stond weliswaar lekker op de perfecte, door de professor aanbevolen temperatuur, maar een lastig dilemma ontpopte zich tot een hardnekkig probleem: zijn politieke gekleurdheid noopte me voorzichtig te opereren en vooral niets los te laten over ons me-gaproject van ongekende omvang. Aan de andere kant: Edwin behoorde tot een groep mensen die we broodnodig hadden, mensen die we mee wilden kantelen, opdat we met zijn allen duurzaam de schouders eronder konden plaatsen, al was het alleen omdat dit een pragmatische groep mensen betrof, mensen dus die willen wérken voor hun boterham, gasten die de handen uit de mouwen steken. Niet lullen maar poetsen, weet je wel. Die laten je nooit en te nimmer in de steek. Nonchalant, geen argwaan wekken was geboden, tekende ik Edwin zijn vrijwaarding. En passant vertelde ik dat ik de kunstenaars wilde helpen meer bezoekersaantallen te verwerven voor hun tentoonstellingen. Met die nieuwste spysoftware opties een fluitje van een cent. Ik bedoel: de mogelijkheden zijn eindeloos en gemakkelijk op afstand instelbaar, de menigte is feitelijk op afstand te besturen. Als de CIA dat kan, kunnen wij het ook. Je kunt ze bewegen waarheen je wilt, als je maar de juiste knoppen intoetst. Hij was zo genereus me te helpen. We probeerden het een en ander uit en kwamen brainstormend op het lumineuze idee alle Rotterdammers met een bonuspas een bericht in geschreven tekst te sturen, bijvoorbeeld een sms, met daarin een aankondiging van de tentoonstelling van twee schilderijen in de Witte de With-

straat. Na bezoek zouden deze deelnemers automatisch vijftienhonderd gratis bonuspunten ontvangen. Haha, wat een goed idee! Ik aarzelde geen moment, stelde de parameters in en drukte op verzenden. Nieuwsgierig naar het resultaat wachtte ik de berekeningen, de zogenaamde voorcalculatie, gespannen af.

‘Dit is strafbaar!’ schreeuwde Edwin, doordrongen van een waarheid die mij volslagen onzinnig leek. ‘Een vreemde vorm van diefstal, iemand iets schenken dat niet van jezelf is. Heb je dat vaker gedaan?’ vroeg hij er brutaal retorisch achteraan. ‘Noemt men dit geen sigaar uit eigen doos?’

‘Je opperde het zelf. Of ben ik abuis,’ antwoordde ik gevat. Daar had hij niet van terug, haha! Verdwaasd, met van die glazige ogen, staarde hij me aan als een onnozel kind.

‘Het verschil tussen gedachten hebben en de handeling verrichten is het verschil tussen de vrijheid behouden en in de gevangenis belanden,’ sprak hij profetisch. Misschien wist hij meer en probeerde hij me hiermee uit de tent te lokken? Bewoog ik een kant op die hem politiek niet aanstond? Had hij me in de smiezen? Wat was hij van plan?!

‘Hoho, meneer de juridisch bijdehandje. Je bent wel degelijk medeplichtig wanneer je plannen hebt gesmeed, alleen geldt dat pas nadat de handeling daadwérkelijk is verricht,’ antwoordde ik zo resoluut mogelijk. Ook die was raak. Getergd gooide hij zijn glas in één teug achterover. Zijn alleswetende smoelwerk schoot in een kramp.

‘Zal ik effe bijschenken?’ vroeg ik geamuseerd.

‘Doe geen moeite!’ brieste hij. ‘Je hebt net je handtekening gezet onder het document waarin ik vrij gesproken ben, dus je vliegertje gaat mooi niet de ijdele lucht in.’

Verdomd nog aan toe, hij had gelijk! Ik voelde me erin geluisd als een in de Straat van Malakka gekaapt vrachtschip

waarvan de lading werd geroofd. ‘Vertel op!’ schreeuwde ik. ‘Probeer je me te verleiden tot onrechtmatige daden?!’

‘Henk toch, haha, wordt meneer pissig na een koekie eigen gebak?’ begon hij op een uiterst arrogant toontje, alsof een rechts-populistische vechtersjongen, zo’n crimefighter type, boven me zou staan. Het moest echt niet nóg gekker worden! ‘Er loopt een strafzaak tegen je,’ brieste hij betweterig. Zijn mondhoeken schoten voldaan in een geniepige grijns. Nu wist ik het zeker: dit was foute boel.

‘Je meent het, dank voor de tip, E d w i n!’

‘Er waren bepaalde zaken voorgevallen die ik moest onderzoeken,’ continueerde hij ijzig kalm, ‘en toen gebeurde het; ik stuitte op een vreemdsoortige blokkering in het systeem van onze professor. Even zoeken... en ja hoor, daar had ik het te pakken: je hebt jouw naam moedwillig uit de berekening gehouden! Na opheffing van deze blokkering rolde, driemaal raden,’ trommelde hij met zijn vingers irritant op het bureaublad, ‘ene meneer...’ riep hij en hief teatraal de handen de lucht in, ‘ene meneer van Wijnen-Swartzouw als hoofdverdachte uit de calculatie, en wel met een zekerheidspercentage van ruim boven de tachtig procent! Alle reden dus om nader onderzoek te verrichten. De kopie van de resultaten heb ik op een veilige plek opgeborgen, als je begrijpt wat ik bedoel.’

Verdwaasd staarde ik dat onderkruipsel aan.

‘Wat wil je hebben,’ stamelde ik ontdaan, want ik geloofde hem niet – het was volstreekte onzin natuurlijk!, maar een serieuze verdachtmaking met stuitend rapport, nota bene opgesteld door mijn eigen privédetective en met onderbouwing van de softwaretool van de professor, kon ik me niet permitteren! Niet zolang de rechtszaak liep.

‘Vriendendiensten, dat is waar ons leven uit bestaat, Henk, zoals jij dondersgoed weet. Zonder controlemechanismen sluipt

de corruptie naar binnen, soms ongemerkt, per abuis, soms doelbewust. Het is zo dat...'

'Bespaar mij je flauwe inzichten!' riep ik gepikeerd.

Het bloed kroop uit pure ergernis vanonder mijn nagels naar de oppervlakte. Nu duidt dat in de regel, zo denken de meeste mensen onterecht, op een hardnekkig ongelijk of op een ontkenning, maar dat is een misverstand. In werkelijkheid is het in verreweg de meeste gevallen een signaal dat je onrecht wordt aangedaan.

Gelukkig kon ik mezelf herpakken.

'Vertel wat je wilt,' vroeg ik met de intentie van man tot man tot onderhandeling te geraken.

Hij draaide de wijn kalmpjes rond in het glas, ja, zo lizig dat ik de neiging het handgeblazen kristal uit zijn getrainde vechtershand te slaan, amper kon onderdrukken. 'Een maand varen langs de kust van Thailand met de BlueMagical,' floepte het er vliegenreu uit, alsof hij het de hele tijd al in zijn hoofd had en het nu eindelijk claimde.

Wat kon hij hiermee aanrichten, zo vroeg ik me onmiddellijk af. Mijn zakeninstinct schoot me zoals altijd te hulp. 'Flikker op, Edwin!' riep ik, want hij moest denken dat dit te veel van het goede was, dat ik dit bod never nooit zou accepteren. Ondertussen woog ik zijn woorden. Hij zou het speelveld verlaten, ideaal. Ja, dit is precies wat ik nodig had, besloot ik en antwoordde: 'Alleen als je morgen vertrekt en zes maanden wegblijft is het een deal. Het is een geweldige locatie overigens... een prima keuze voor een man alleen,' moedigde ik hem aan. 'De cultuur, de traditionele meisjes langs de kust, het is adembenemend.'

Verbaasd stamelde hij: 'Oké, prima. Proosten we erop?'

En zo geschiedde het. Edwin vertrok voor een luxueus zeiltochtje, maar pas na overhandigen van de sleutel van zijn bankkluis getiteld 'HvWS' en na ondertekenen van een door mij

opgestelde brief waarin hij mijn inspanningen, de daders van de roofoverval trachten te ontmaskeren, hooglijk waardeerde. Zo'n toewijding had hij als ervaren privédetective nog niet eerder meegemaakt, verhaalde deze brief, haha! Voldaan faxte ik dit bewijs naar Levi & Levi. Synergie, improvisatie, de chaos accepteren, vóór je laten werken, ombuigen in je voordeel... een briljant schipper weet hoe dit alles te organiseren zonder poespas. Edwin was nog niet vertrokken of ik schonk mezelf een borrel in, zo'n stevige jongen van Nolet, ter viering van deze tactische overwinning.

De volgende dagen werkte ik zo mogelijk nog een tandje harder aan de verdediging, dag en nacht zonder slapen, totdat ik zaterdagochtend rond een uurtje of elf dodelijk vermoeid mijn zeilboot inspecteerde. Willem wandelde de steiger op, een picknickmand en een geopend flesje bier enthousiast de lucht in zwaaiend. Johanna hing aan zijn arm.

'Daar zijn we dan, Henkie!' schalde ze. 'Kenne we ons aan boord heisse in je bootje?'

De zon scheen uitbundiger dan voorspeld, een prachtige zeildag met windkracht vijf lag in het verschiep. Op het moment dat ik Johanna aan boord hielp, duikelde Willem van de loopplank. Plons! Ik spurte de stuurhut in, waar de actrice zichzelf in bikini, loshangend truitje eroverheen, kritisch beoordeelde; als volleerd fotomodel draaide ze elegant voor de langwerpige spiegel rond haar as, rond haar appetijtelijke figuur. Straks zou ik haar helpen insmeren, eerst Willem redden. Aldus graaide ik vliegensvlug die feloranje reddingsboei van de cederhouten kajuitstok. Daarop stormramde ik naar de plaats des onheils, waar Willem op het voordek onwennig zijn drijfmat hawaiïhemd uitwong, terwijl Johanna de bruikbare spullen uit de picknickmand

sorteerde. ‘Zo, deze leg ik effe te droge op het voordek,’ zei ze schrander.

De actrice waggelde op naaldhakken onhandig voorlangs de tuigage de smalle trap af, dus ik hield de boei nog maar even in de aanslag. Ze begon Willem af te drogen met een handdoek waarop het logo van ons Arubaanse golfresort prijkte, momenteel maar matig gerund door Jeroen. Aandachtig bestudeerde ze haar prooi, waste zorgvuldig zijn gespierde Hendrik-Jan-de-tuinman lichaam met gezond ogend bierbuikje als de mijne. Ik haalde mijn schouders op en verdween de stuurhut in, hing de reddingsboei op haar cederhouten plaats en nam de vaarroute door. Gaan we naar Willemstad of houden we het eenvoudig en varen we het Brielse meer op? Ik had zin in een flinke zeiltocht en koos voor de vestingstad, een prima locatie om te dineren. Daar kende ik de restaurants beter dan menig inwoner. Julia liet ik nu zelf haar koers uitzetten; ik probeerde haar en Quinten de vrije kunstenaarshand te geven. Mijn informatie bracht ik in via Quinten en Eddy, wat Julia ermee uitvoerde was geheel en al aan haarzelf; en laten we eerlijk zijn, had ik dat niet keurig vanaf het begin toegestaan, had ik Julia niet immer haar gang laten gaan? Een kapitein van topkwaliteit weet wanneer hij zijn manschappen autonomie schenkt en wanneer hij de operationele verantwoordelijkheid tot bepaalde hoogte uit handen geeft, opdat hij tijd genoeg heeft om vanaf zijn stuurhut de koers van het schip te bepalen. Het zou mooi zijn morgen, tijdens Bevrijdingsdag, majestueus de vertrouwde Veerhaven terug in te laveren. Haha, ja, daar verheugde ik me nu al op! Het publiek is dan zo talrijk aanwezig. De champagne stond veilig opgeborgen op temperatuur, voor alle zekerheid afgesloten met een klein hangslot. Iets dat me aan die ouwe deed denken, ik geef het toe, deze gewoonte had ik van hem overgenomen. Ik begreep indertijd niet wat hij onder genot van rijkelijk vloeiende champagne aan

het doen was, daar was ik nog veel te jong voor. Toen ik het eindelijk doorkreeg mocht ik niet meer meevaren, nee, plotseling moest ik studeren en studeren, alsof ik zijn armzalige gebrek aan een fatsoenlijke studie eigenhandig zou kunnen compenseren door er twee of drie te volbrengen, liefst cum laude! Het ondernemingsbloed kruipt echter waar het niet gaan kan en opent gesloten deuren. Ik heb het ruimschoots ingehaald. Het proosten op gemaakte deals, de goede impressie geven door klanten uit binnen- en buitenland onvermoeibaar rond te leiden door de haven; of het nu Chinezen, Taiwanesezen of die nooit te onderschatten Duitse oosterburen zijn. Ja, zelfs Russen heb ik immer begeleid. Gaan met die banaan en zorgen dat je er altijd *pico bello* uitziet, aandacht voor je gasten hebt en attent bent bovendien. Nu heb ik daar mijn mannetjes voor rondlopen, die Cor Figuee bijvoorbeeld kan dat als de beste. Soms dineer ik echter eigenhandig mee, en wanneer het er écht op aankomt, ga ik uiteraard zelfstandig met ze op pad. Een kapitein van formaat dient zijn gasten te vereren door met gepaste trots zijn schip van megaformaat te tonen. Het werd de hoogste tijd om de zeilen te hijsen. De windrichting was gunstig en blies minder hard dan aangekondigd, ik schatte haar op slechts drie à vier beaufort, dus we konden gemakkelijk langs de rechterkant van de Maas varen zonder overstag te gaan. Na een blik op mijn met bladgoud omrande display met actuele radarinformatie, de buienradar linksboven in een vakje prominent in zicht, bleek dit exact te kloppen. Met één druk op de knop begon het zeil soepel omhoog te schuiven door die met kogellagers volgestouwde gleuf. Een robuust systeem, die glijmond. Mijn drie gasten genoten op het voordek van de zon en het uitzicht; we passeerden de werf van De Nieuwe Maaskant, waar ze de historische 'De Delft' opbouwden met ambachttechnieken van weleer. Prachtig! Even verderop pronkte als vanouds, schuin rechts van ons, die uit-

zonderlijk hoge molen naast Nolet zijn destilleerfabriek. De donkerbruine zeildoeken van de tegenwoordig gammel ogende wieken klapperden losjes en bijna nonchalant, aangewakkerd door de niet al te wilde windvlagen, in het rond. Draaiden we onze hoofden naar de andere kant, dan werd meteen duidelijk dat we ons in een van de grootste havens voor overslag van grondstoffen bevonden: de toenemende hoeveelheid schaliegas uit Amerika en ruwe olie uit Rusland, in Pernis gedeeltelijk omgezet in andere producten, de overslag van containers, erts en schroot, maar ook die van agrarische massagoederen zoals granen, zaden en grondstoffen voor veevoer of vloeibaar gas uit Iran, ja, werkelijk álles passeert de Rotterdamse haven. Deze eerste zeildag van het jaar zorgde voor een drukte van jewelste: iedereen had zijn zeilboot klaargemaakt voor het zomerseizoen en na het halfjaarlijkse onderhoud te water gelaten. Iedereen wilde zich op deze eerste zonnige zeildag van zijn beste kant laten zien. Heerlijk vond ik dit! Nu verlangde ik niet meer naar Aruba, nee, er ging niets boven het allereerste zeilweekend in Nederland. Helaas herinnerde dit tafereel me aan hoe het ambachtelijk bouwen van schepen, een eeuwenlange traditie, zo goed als om zeep geholpen was door de Haagse lobbyisten, die hadden gepleit voor nóg meer mensonterende bio-industrie in de daardoor verzuurde en stinkende polders, slechts ‘draaiend’ op subsidie ten koste van innovaties in helikopters, vliegtuigen, scheepvaart en in overslag en assemblage van moderne producten die wereldwijd écht en oprécht winstgevend konden worden uitgerold. Zelfs investeringen in moderne windmolens moesten eraan geloven ten koste van die zakkenvullers! Die techniek kunnen we inmiddels op onze buik schrijven, die mogen we importeren uit Denemarken! Werkelijk alles hebben ze laten verslonzen! Maar het is nog niet te laat! Rotterdam als innovatief Europees centrum voor duurzame assemblage en fabricage, het behoort nog

steeds tot de mogelijkheden! Mijn adem stakte. Te veel opwinding door dit utopische visioen in het vooruitzicht kon me fataal worden. Alles komt op zijn pootjes terecht, zo sprak ik mezelf moed in: we toveren een 24-karaats konijn uit die torenhoge hoed, een *ommezwaai konijn*.

‘Waar gaat ’t naartoe, Henkie?’ vroeg Johanna, die in een vrolijk zomers ornaat ongegeneerd mijn blikveld stond te vullen. Ik werd er gesjuffeld van. Of je het nu wilde of niet, je kon er ook niet omheen, die twee joekels die je onbeholpen een tinteling bezorgden.

‘Hoek van Holland, en dan een ruime bocht van honderdtachtig graden, het Haringvliet op, naar Willemstad.’

‘Hé, de Hoek! Daar hebt ik familie zitten, jôh. Neven met van die kolenschoppen, waar ze kassen mee bouwe enzo, weetjenie, Henkie?’

‘Nee, we varen naar Willemstad, ken je dat? Daar wonen enkele nichten en neven van mij.’

‘Zit je me te dollen?’

‘Nee! Jij mij?’

‘Ik dacht het niet! Tante Jo laat niet met zich sollen! Maarre, het is een mooie boot, ouwe. Dat heb je goed voor de bakker. ’t Is geen badkuippie.’

‘Ik heb grootse plannen met de haven, alleen die rechtszaak, die moet ik eerst winnend afsluiten. Ik moet je iets bekennen.’

‘Huh? Aan *mijn*? Doet effe gewoon, Henkie!’

‘Het is zo... eigenlijk vertrouwde ik je niet voor de volle honderd procent... ach, laat ook maar voorbij zeilen; beroepsdeformatie. Als je hoog bovenlangs vaart, dan vang je soms een enorme berg zijwind.’

‘Huh?! Blijf jij lekker met die twee maten drieënveertig op de grond staan, wil je? We zijn allemaal mensen, jôh. Je staat ge-

woon onder druk. Ik snap dat, Henkie! Geniet van de nacht straks,' antwoordde ze knipogend.

Ik had sterk de indruk dat ze doelde op de actrice.

Ze stootte me veelbetekenend aan, waarop ze haar armen rond mijn middel draaide en tegelijkertijd haar hoofd tegen mijn borst duwde. Ons aller Johanna was niet jaloers te krijgen. Ach nee, natúúrlijk niet, bedacht ik gek genoeg nu pas. Als de actrice van Willem af kan blijven, wie weet wat de nacht in Willemstad dan gaat brengen, mompelde ik voorzichtig en onhoorbaar voor Johanna. Ik was er allesbehalve gerust op. De actrice haar gedrag leek op het hemeltergende uitdagen zoals Julia dat een paar jaar geleden, rond haar vijftiende verjaardag, begon te ondernemen. Wanneer die fatale ommezwaai, wanneer de kanteling zich precies had voltrokken, was moeilijk te zeggen. Ze was er jong bij, mogelijk veroorzaakt door de schrikbarende hoeveelheid hormonen die in onze biefstuk zit tegenwoordig, want tot haar veertiende at ze vlees als geen ander tot ze zich opeens, daarmee in aanraking gekomen door een klasgenootje, bekeerde tot de diervriendelijke beweging. Die jonge meiden ook, immer bezig met wereldse zaken die amper kunnen worden omgebogen. Opeens zag ze het als een missie, als een doel in haar leven dat elk middel heiligde: geen dieren eten. Van onschuldig pappa op stang jagen, ja, ronduit grappig zo nu en dan, veranderde haar gedrag gelijktijdig met de opkomst van haar vrouwelijke vormen in *bloedgeil plagen*. Was het in die periode dat Monique moeite kreeg met Julia haar puberale gedrag?, met haar doelbewuste intentie alle aandacht van mannen in haar omgeving op te eisen? Ja, ook die van Pappa? Zo herinner ik me een boottocht als de dag van gisteren. Ook toen reisden we een weekendje en voeren we op een warme voorjaarsdag vanuit de veerhaven de Maas op, dus stroomafwaarts naar het Brielse meer, waar we het loodzware anker in die plas lieten zakken om te gaan zwemmen. Caesar,

onze Pyrenese berghond, dolde springlevend op het dek met Julia. Ik floot vanuit het water, waarop Caesar, na eerst een tijdje kwispelend rondjes draaien op het voordek, zowaar van de reling sprong, achter het hardplastic drijfbot aan dat ik voor hem had opgeworpen. Julia dook opgewonden gillend achter hem aan. In de avond verzorgde Monique het diner, een aangename verrassing van gepocheerde zalm en geblancheerd ei, zowaar afgeblust in Le Montrachet, waarmee ze zichzelf als amateurkok overtrof. Een welverdiende tweede plek was haar deel, dus na mijn autodidactische kookkunst. Ja, verschil moet er zijn mensen, zo is het leven. Onder de klanken van de laatste cd van Marco Borsato en, zoals altijd, afsluitend met Frank Sinatra, genoten we gemoeidelijk van de ondergaande zon. Hoe 't precies gebeurde begrijp ik nu nog steeds niet, maar de volgende ochtend stapte ik slaperig de stomende douchecabine in en werd ik betoverd door Monique haar naakte rug. Ik greep haar van achteren en duwde me liefdevol tegen haar aan, betastte haar middel en borsten en lager en stamelde: eindelijk! Hoe lang duurde dat, enkele seconden, of waren het minuten geweest? Opeens klonk er een beklemmende noodkreet. In de deuropening stond... Monique? Julia opende de douchecabine, en wel van binnenuit!, draaide haar hoofdje met drijfnapte haren uitdagend glimlachend in het rond, – haar frisse lavendelshampoo tintelde betoverend in mijn neusvleugels – griste een paarse rulle badhanddoek met golfresort logo van de stapel en knoopte die nonchalant om haar veel te jong volgroeide, praktisch perfect vrouwelijke vormen, strak en rond, terwijl Monique haar in shock met open mond nastarde en mij daarop verwijtend tot op het bot aankeek, smekend bijna, kwaad en in en in verdrietig tegelijkertijd. Oh, die blik! Onschuldig haalde ik mijn schouders op; wat kon ik anders ondernemen? Ik glimlachte schuld bewust, maar ook onnozel, want het was natuurlijk een ongelukje. Wat had Monique toen

geopperd? Waar heb ik het gelaten, in mijn attachékoffer? Ik plaatste de koffer op de bank, schoof hem naar me toe en opende het cijferslot. De dossiers bestemd voor Jan gooide ik naast me op de leren zitbank. Ze veerden terug omhoog terwijl ik vlug in mijn koffer dook. Zoeken, en... ja hoor! Daar was ie: mijn logboek met *'respectloze uitspraken van Monique aan het adres van haar liefstallige dochter'*. Wat had zij Julia verweten? Ik bladerde naar achteren tot de bladzijden blanco werden en vanaf dat punt geleidelijk terug in de tijd. De laatste pagina's besloegen de periode die ik zocht. Ik moest even in slaap gesukkeld zijn, want door een hoge golfslag rolde ik van onze montblancwitte bank. Had ik van de inbraak gedroomd doordat Johanna en haar zoon zich in mijn buurt ophielden? Om de proef op de som te nemen startte ik de spysoftware en draaide, ik wilde alles uitsluiten, het algoritme zoals door Edwin geopperd, dus zonder beperking what so ever. En wat schetste mijn verbazing? Nu rolde ik er daadwerkelijk als hoofdverdachte uit. Zomaar, out of the blue! Oké, de kluisinhoud met daarin de boekhouding werd op mijn naam gezet, – dit kwam me, daar wil ik goudeerlijk over zijn, buitengewoon goed uit – maar de Matisse, de Kees Verburg en de twee Lucien Freuds zou ik nooit klaren! Theoretisch, wanneer ik meega in deze eigenaardige bokkensprong die de spysoftware onterecht tentoonspreidde, zou ik mensen kunnen hebben ingehuurd die de kluis voor mij hadden beroofd, mensen die zich niet in konden houden toen ze de kwalitatief hoogstaande schilderijen zagen hangen. Roemenen of Bulgaren met verstand van kunst zouden zich deze buitenkans niet laten ontglippen! Die zouden zich niet kunnen bedwingen. Niet eens zo'n gekke suggestie. In dat soort landen hebben ze jarenlang de tijd gehad zich te verdiepen in filosofie en kunst, want er was natuurlijk geen fatsoenlijke baan onder dat regime te bemachtigen. En laten we eerlijk zijn: in hun schoenen zou iedere kunstliefhebber, ikzelf

inclus, hetzelfde ervaren. Maar kwam de spysoftware daarmee aanzeilen? Een driewerf neen! Het duizelde me voor de ogen. Ik begreep het niet en zocht afleiding door de radio harder aan te zetten, maar dat hielp niet afdoende. Waar had ik mijn pillen verstopt? Het besef schoot door me heen als een dodelijke bliksemanval van de pijlstaartrug: die liggen thuis! Zou ik na de pijnlijke herinneringen die ongevraagd bovendreven – ik was bang voor de eerstvolgende – de nacht overleven? Wat zou Julia uitspoken, en met wie? Misschien was ze een zodanig kunstwerk aan het creëren, dat ik me daarna definitief nergens meer durfde vertonen! Krampachtig probeerde ik niet verder te fantaseren, zoals door psychiater Von Stümer geïnstrueerd, en me slechts te concentreren op het varen. Maar hoe harder ik dit poogde, hoe heftiger het voorval, de herinnering van onder de douche, levendig voor mijn geestesoog verscheen. Mijn stuurmanshanden trilden. Willem en Johanna vermaakten zich op het dek, het uitzicht op de oevers, het water, de zon en muziek – hij had zijn gettoblaster meegenomen. Alsof hij naar de Hoek was gekomen om te liggen bakken in het rulle zand. De actrice sloop naar binnen, mijn stuurhut in, schalks poolshoogte nemend. Ze kreeg in de smiezen dat ik gespannen was, waarop ze terloops een massage aanbood en niet schroomde alvast een voorproefje te verzorgen. Terwijl ik als kapitein van het zeewaardige zeilschip vanachter het mahoniehouten roer de vaarroute nauwlettend in de gaten hield, begon ze doodleuk mijn schouders en rug te masseren, waarna ze zachtjes de aandacht verplaatste naar mijn borst en buik, zich bukte, onverwacht voor me onder het roer schoot en de rits van mijn haute couture jeans opende. Daarop begon ze driftig en in volle aandacht aan mijn boxershort te vogelen. Door de langwerpige ruit van de stuurhut controleerde ik tijdens dit erotische spanningsveld hoe Willem en Johanna zich insmeerden, maar vooral hoe zij godzijdank bleven liggen zonder

aanstalten te maken naar mijn stuurhut te komen. Ook de aandacht van het varen zelf mocht niet verslappen, dus ik greep het stuurwiel steviger beet. Een kort moment dacht ik dat Johanna opstond, ze zwaaide en glimlachte, breeduit genietend van haar eerste zeilboottocht ooit, dus ik stak mijn duim op ten teken dat ik haar had gezien en legde deze schichtig en trillend terug op het houten stuurwiel. Ik moest alle zeilen bijzetten het niet per abuis, in een schok, om te gooien, tot ik, beide handen nog steviger het mahoniehout vastgegrepen, ongenadig hard klaarkwam en het niet kon nalaten daarop haar hoogblonde haren te aaien en een dankbare blik naar beneden te werpen, waardoor ik observeerde hoe ze met haar onverzadigbare tong uit haar acteermondje omhoog loerde en met vergrootte pupillen vroeg om meer van hetzelfde. Hier was ik nog niet van verlost dit weekend. Ik kon me opmaken voor een loodzware nacht. De zon stond laag. We hadden een boog van honderdtachtig graden achter de rug en stevenden nu loodrecht op Willemstad af. Het strategisch gelegen havenstadje werd vanachter belicht, zodat het als een silhouet in een poppenspel afstak tegen de heldere lucht. De restanten van de vesting, het oude pakhuis voor bevoorradiging van oorlogsschepen, tot op de dag van vandaag te bewonderen vanaf het water of vanaf de verdedigingswal, wassenden de rijke historie van weleer. Een intacte historie, geen moderne, uit het oog springende bouwsels. Nee, hier hadden de mensen respect voor de nostalgie die hun stadje uitstraalde, hier had men de oorspronkelijke waarde weten te behouden zonder voorbij te gaan aan broodnodige vernieuwing en innovatie. Schitterend! Door de verbondenheid met deze tak van mijn familie (mijn moederskant) bezocht ik met groot genoegen Willemstad. Het voelde dan ook als thuiskomen toen we de loopplank uitschoven en ik, zoals een kapitein betaamt, als laatste de oever betrad, de klassieke kasseien op. Willem nam het

voortouw, schoot voorlans en wandelde in een natuurlijke beweging de eerste de beste kroeg in. Ik seinde Johanna daar voorlopig te blijven hangen, waarop ik het overbekende: ‘Tuurlijk, Henkie. Laat dat maar aan mijn over, dat loopt zo’n vaart niet, jôh,’ toegeworpen kreeg, nonchalant en losgeslagen, zo van: maak je niet druk, dat komt vanzelf op zijn pootjes terecht. Daar moest ik het dan maar mee doen. Hoe dan ook, de actrice en ik hadden een afspraak met Jan. Ze mocht aan mijn hand mee als pronkstuk, daar ga ik niet over liegen, haha. Een geweldig gevoel, mijn reputatie was niet volledig teniet gedaan! Ik wilde haar bij Willem weghouden, ik wilde haar, laat ik het maar eerlijk toegeven, *voor mezelf houden* dit weekend. Misschien fungeerde ze als compensatie voor de herinneringen die me achtervolgden, als een vlucht, een wegreppen voor iets dat in de lucht hing als een rap naderende orkaan op volle zee, ja, zo hard had ik haar nodig. Ik begeleidde de actrice over de drempel. Voor alle zekerheid had ik de afgesloten zithoek met patrijspoorten gereserveerd. Hoe vaak ik hier niet had gedineerd: de koningsblauwe schildereien met portretten van beroemde schippers: een geweldige ambiance! Jan zat aan de overkant maar spotte ons niet, dus ik riep ‘m noodgedwongen met ferme stemverheffing, toen plotse-ling de muziek uitschoot en de barjuffrouw mededeelde dat twee minuten stilte voor de dodenherdenking nú ingingen. Aan blozen had ik een broertje dood, dus ik dook het toilet in terwijl de rest stokstijf bleef staan, het scheen een eeuwigheid te duren in plaats van twee minuten, totdat het bevrijdende woord uit de speaker weerkaast door de spoelbak galmde. Amper plaatsge-nomen vroeg Jan of ik een sigaar uit eigen doos wenste, terwijl hij het houten kistje geopend onder mijn neus schoof. Die ondeugende blik van ‘m strak boekdelen. Hij had er schik in, een goed teken! Als vanzelf begonnen we geroutineerd aan de con-versatie over ons megaproject, waarbij Jan geregeld

onwillekeurig naar de actrice loerde. Ik had haar geïnstrueerd dezelfde rol te spelen als tijdens onze ontmoeting in New York. Tevergeefs probeerde Jan haar te negeren en juist hierdoor, hij kreeg geen kort oogcontact, nee, nog geen minuscuul momentje aandacht, bleef hij het met de minuut getergder proberen. Precies waar ik hem hebben wilde, haha! Ongetwijfeld vroeg hij zich inmiddels voortdurend af of zijn ergernis door háár werd veroorzaakt of door zijn onkunde haar te weerstaan. Mijn status groeide, ik deed mijn reputatie eer aan. En zo hoort dat ook. Na een uur begon hij steelse blikken te werpen, half schamper en een tikkie verbaasd: met zijn ogen vroeg hij al bijna radeloos hoe deze vork in de steel zat. Een uur later probeerde hij geregeld iets inhoudelijks aan haar te vragen, waarop zij hem een verveelde blik gunde. Fluisterend vroeg hij waar ik haar van kende. Dit is een van mijn advocates, antwoordde ik met serieuze intonatie en onvoldongen gladgestreken smoelwerk. Die blik van die gozer, haha; ik bleef erin van het lachen maar kon nog niets laten blijken. Zijn waardering nam de overhand, al voelde hij zich ongetwijfeld belazerd. Na twee uur overleggen en discussiëren onder het genot van een hapje en een drankje, wendde hij aangeschoten en stikjaloers zijn hoofd niet meer van haar af. Had hij het opgegeven? Om dat uit te testen excuseerde ik me beleefd. Door de patrijspoort bespiedde ik hoe Jan op haar inpraatte. Zou hij een poging wagen haar te schaken? Buiten belde ik Eddy.

‘Woh, die spysoftware werkt goed, man! Rijen dik, tot aan het Havenmuseum aan toe! Een nieuwsverslag volgt in de maandageditie van het Rotterdams Dagblad. We krijgen dit gemakkelijk in de landelijke pers, internationaal ook, zeker nu Julia...’ zei hij en aarzelde verder te vertellen.

‘Nu Julia wat?’

‘Uhm... nu ze op een ludieke manier een nieuw kunstwerk heeft aangekondigd. Kun je nagaan, het is er niet eens en zorgt al voor opschudding. Dat noemen wij in de journalistiek een topartieste van allure. Je dochter is groots aan het worden!’

‘Dank je, Eddy,’ zei ik en hing op, uitkijkend over de haven waar de masten van de zeewaardige boten in cadans dobberden, als zo’n slinger van een nostalgische wandklok, zwaar onder invloed van een stevige zuidwester. De artieste van internationale allure had iets *aangekondigd*, herhaalde ik binnensmonds, terwijl ik beduusd terug binnenstapte en een stevige jongen van Nolet liet noteren. Die smaken altijd goed. Het feit dat een eenvoudige aankondiging al zoveel roering veroorzaakte, stelde me niet gerust. Die twee journalistieke teams opereren autonoom en asynchroon, dus daar heb ik ook niets aan, nee, ik moet Julia laten gaan en me concentreren op de zakelijke kant. Niet alles is stuurbaar! Loslaten Henkie, loslaten moet je, bezwoer ik mezelf en liep terug naar de patrijspoortruimte, vleide mijn getrainde lichaam – al was ik momenteel dan wat aan de zware kant, ik had nog steeds een topconditie – tegen de volslanke actrice en vroeg naar Jan zijn bevindingen. Geërgerd worstelde ze zich los en schoof een halve meter opzij in de richting van die ouwe rot in ‘t vak. Hadden die twee iets afgesproken?!

Jan stak van wal: ‘Je vader en zijn oldboy’s hebben een plan opgevat je holding over te nemen.’

‘Dat meen je niet?’ zei ik geschrokken. ‘Alles bedoel je?’

Bang dat hij in mijn ogen de glinstering van mijn uitgesproken blijheid zou waarnemen, sloot ik mijn oogleden alsof ik de Dailai Lama himzelf was. Door mijn wimpers echter gluurde ik bewust naar de opgevouwen doos sigaren, naar neutraal terrein, haha.

‘Dit kan ik uiteraard niet laten gebeuren!’ briepte ik verbolgen en sloeg mijn sterke vuistje loeihard op tafel.

Enkele sigaren sprongen op uit het kistje. ‘Het spel netjes, ethisch verantwoord, blijven meespelen is van de baan! We verzamelen bewijs tegen hun kartelvormende afspraken. Ook het Havenbedrijf is hierbij betrokken, dat kan niet anders. Ze willen me dus definitief kapot maken! En ik maar proberen op een nette manier alle betrokken partijen te overtuigen: de vakbonden, het havenbedrijf, de ondernemingsraad, de politiek en de banken, de concurrenten, financiers en klanten, zodat ik na de rechtszaak, die met een sisser zal aflopen, kan doorstarten in duurzame vorm. Dit alles blijkt nu dus volstrekt onvoldoende! Ik word gepiepeld door een jaloerse overheid in onethische samenwerking met achterbakse concurrenten en hun gluiperige spionnen; doek het hele zootje ongeregeld op, die amateurs zonder geweten! En dat terwijl ik niets anders tracht te doen dan dicht op de markt werken en armslag krijgen. Er rest me geen andere keuze! Ergens brengt het me nog opluchting ook, weet je dat? Heel vreemd.’

Om me te kalmeren liet Jan zijn worstenvingers op mijn schouder rusten. Dat hielp wonderwel.

‘En ik was het toch al van plan, jongens,’ besloot ik.

De halve avond had Jan zijn nieuwtje aangekondigd, ik wist werkelijk niet wat te verwachten. ‘Houd je vast,’ zei hij en voerde de spanning op vooraleer hij enthousiast vertelde hoe hem ter ore was gekomen dat een financieel medewerker, eentje die dicht op de markt zat en, niet onbelangrijk, op het accountantskantoor van mijn vader werkzaam was, over gokschulden beschikte. Een prima gelegenheid om te infiltreren deed zich voor! Toen ik enthousiast hardop begon uit te vogelen hoe we dit varkentje konden wassen, viel de actrice me schamper in de rede: die twee hadden alles al besproken! De actrice zou de komende drie maanden een suite in het Deltahotel krijgen en contact leggen met deze *‘klokkenluider van middelbare leeftijd’*, een man die gelukki-

gerwijze een zwak scheen te hebben voor vrouwelijk schoon. Hoe ongewoon, haha. Dat kwam goed van pas. Nadat alle informatie was verzameld zou ze een luxueus appartement in Parijs mogen uitzoeken. Voor haar een ultieme droom, voor mij een blok aan mijn toch al zo pijnlijke been.

‘Jezus, Jan,’ riep ik gefrustreerd, ‘dit gaat ver! Wat dachten jullie van Antwerpen of Brussel?’

De actrice sloeg me genadeloos in mijn kruis.

Ik stond al bijkans machteloos in deze affaire, zo had ik het gevoel, – ik wist ook niet waarom ze zo vijandig werden – en begaf me ontdaan naar de bar, waar ik mezelf trakteerde. Toen ik terugkwam met drie glaasjes van Nolet schoof Jan opnieuw die sigarendoos naar me toe en zei schaterlachend: ‘Neem er nog één uit eigen doos, sjongen.’

‘Ja, zo is ie lekker,’ zei ik gespeeld nukkig en hief mijn glas. ‘Kom, we proosten op de goede afloop!’

Buiten namen we afscheid van Jan – die trok het niet meer – waarna we tot sluitingstijd bleven hangen in de luidruchtigste kroeg, gesitueerd op de hoek van de historische plezierhaven en stampvol klanten waar de niet gespeelde bravoure vanaf droop. Ik kon haar dit keer gelukkig weghouden bij Willem en voelde me, mogelijk door de nacht samen, zo sterk met haar verbonden dat het me de volgende ochtend, en toegegeven, tot lang daarna, beangstigde. Kon ik de verhouding met de actrice zien als een oefening in het loslaten van Julia? Die onzalige vraag spookte door mijn hoofd toen de knallende kurk van de eerste champagnefles rakelings langs Johanna vloog en we het anker lieten zakken voor het Deltahotel te Vlaardingen.

We waren niet eens zo laat vertrokken uit Willemstad: een uurtje of elf in de ochtend? Willem had iedereen gewekt met zijn gettoblaster. De enige manier waarop ik Jan en de actrice hier kon afzetten was met een opblaasbaar roeibootje, ‘tenzij we een

metertje of honderd verderop dubbel aanlegden bij de steiger van de pannenkoekboot,' opperde Jan ongemakkelijk.

'Sorry, daar begin ik niet aan!' vertelde ik met zo'n stoïcijnse blik als die togajurk in de rechtszaal. Een koddig gezicht; Jan roeide zich een ongeluk en klom onhandig op de wankele steiger van de watertaxi, hees de actrice uit het plastic ding, trok het kinderlijke bootje getergd de oever op, liet het onhandig leeglopen, vouwde het provisorisch op en nam het gelaten mee onder zijn arm, de roeispaan in zijn andere hand, terwijl de actrice met haar beige handtas volgde alsof ze op hete kolen liep. Kon ik haar vertrouwen? Ze zou het werk in ieder geval naar behoren uitvoeren. Ja, dáár had ik wel fiducia in. Mijn gedachten wisselden stuivertje tussen Julia haar geheime kunstuiting en Jan met de actrice. De zaterdagnachten blijven voor ons, had ze doodleuk geopperd. Kom op, Henk, als je Jan niet kunt vertrouwen? Mijn kaken verstarde, ik duwde mijn kiezen geforceerd tegen elkaar toen ik zag hoe ze 'per abuis' tegen hem aanviel, zogenaamd struikelend, en hoe hij haar met zijn gedrongen postuur verrassend galant opving.

'Daar gaat ze, Henkie,' zei Johanna droogjes.

'En wij ook,' antwoordde ik en haalde het anker op. 'In de Veerhaven zullen we iets te eten laten bezorgen. Champagne is afdoende voorradig.'

'Is er ook *afdoende* biér *voorradig*?' vroeg Willem.

'Hé! Mot je zien joh, die loods van RDM legt erbij of 't een schroothoop is... gebeurt daar niets meer dan?'

'Jezus, dat ziet d'r niet uit! Kénne ze dat niet opknappen, Henkie?' vroeg Johanna. 'Kolere nog an toe!'

'We werken aan een oplossing, ik doe mijn best.'

Willem bleef stil, hij wist nergens van, maar Johanna had ik toch het een en ander verteld! Het was schijnbaar het ene animeeroortje op retour in, het andere oortje op retour uitgekropen

zonder een signaal naar haar entertainmentbrein te zenden. Zwijgend voeren we verder de Maas op, richting Manhattan, tot tante Jo een nostalgisch schip in haar vizier kreeg. ‘Kijk daar es! Die SS-Rotterdamert legt er een stukkie mooier bij, heren.’

‘Voor zolang dat duurt, ze staat in de verkoop.’

‘Kost een paar cente, maar dan heb je ook een mooie te pakken,’ zei Willem aangestoken door Johanna. ‘Effe beter dan dat zootje in... krijg ’t mijn bek niet uit... daar in dat lullige IJ-watertje... weetjeniet... in ’t Noorden.’

Door een opstekende straffe wind moest ik alert blijven, dus ik haastte me terug aan het roer om te voorkomen dat we op ram(p)koers op een van de kopergroene koepels van de Maas-tunnel afstevenden. ‘Amsterdam bedoel je!’ riep ik gedachteloos en stuurde lichtjes bij. Het invaren in de veerhaven verliep verrassend soepel vandaag. Dat is wel eens anders geweest, mensen. Misschien kwam het door Willem, want ik instrueerde hem de boeg te beschermen door van de boot te springen. Dat deed hij boven verwachting: een natuurtalent. ‘Je had matroos moeten worden,’ opperde ik en reikte hem een hand.

‘Haha, flikker toch op, Henkie!’

‘Nou kom, we knallen die tweede fles open!’

Bukkend naar de koelkast werd ik opgeschrikt door een irritant geluid vanaf de oever. ‘Een *fest an* boord?’ brabbelde hij vragend en schoot ongegeneerd een reeks amateurfoto’s van mijn luxe zeiljacht.

‘Von Stürmer!’ riep ik, het schoot er schrikbarend hard uit en galmde als een boosaardige reactie door de Veerhaven. Ik zette een gênante stap over de mahoniehouten rand van de lage klapdeur. Enkele mensen op de andere boten, mensen die ik eerder niet eens had waargenomen, draaiden hun hoofden. Verward staarde ik omhoog naar die duivelse dwergkoning, de schuldenaar. Hij zag er strak uit, ik wist niet waarom, totdat Johanna

riep: ‘Wacht es effe: die is naar die jongens van Schorem geweest. Dat ken niet misse, jôh. Mooi vakwerk van die gasten. Niet dan?’

‘Naar wie?’ vroeg ik.

‘Mot je kijken, dat nette stropdassie, de krulsnor zo glad en strak in het rond, synchroon en glimmend als een aal... dat kén niet anders, jongens. Ik herken het meteen wanneer er iemand naartoe is gegaan, weetjewel. Volgens mij hebt ie zelfs een tattoo late zette!’

Het had iets excentrieks, deze retro beweging naar keurig geklede mannen, superstrak mét tattoos en shinewax en alles, ja, zelfs bij die duivelse lilliputter, die charlatan van een psychiater, toonde het wonderschoon. Die hang naar nostalgie, goeie dingen uit het verleden koesteren, wat is daar verkeerd aan? Dat zal onze kanteling alleen maar versterken! Het niet klakkeloos weggooien valt perfect onder duurzaamheid. Van Quinten had ik geleerd dat alles beter is dan die groene neplogo’s van McDonald’s en van niet nader te noemen politieke partijen: volksverlakerij! Grote jongens zuigen de lokale economie leeg, dat weet iedereen. Als prosument kunnen we zelf onderhoud plegen, alles van waarde herbenutten en het achterhaalde, volslagen idiote en inhumane model van blijvende groei door middel van plastic wegwerpproducten loslaten.

‘En zijn tanden zijn gedaan,’ mompelde ik verbouwereerd, uit het veld geslagen als een schipper zonder feilloos werkend kompas onder een zwaarbewolkte hemel. Stürmer, nu definitief onweerstaanbaar voor de vrouwtjes! Ik moest hem ver weg zien te houden van de actrice en van het Deltahotel... en vooral van Julia!

‘Scheer je weg, dreumes van niets,’ riep ik ontdaan.

Zonder ook maar de suggestie te veinzen me te hebben gehoord, klikte hij vrolijk op het mitrailleurknopje van zijn

gründliches camera, dribbelde vol nergens op gebaseerd vertrouwen langs de kademuur en inspecteerde ons zeiljacht. Hij fotografeerde de lege handdoeken waar Johanna en Willem op hadden liggen zonnen en de voorsteven, waar haar naam – *Julia* – in sierlijk sjeke letters, republiekblauw, op het parelwitte satijn geschilderd pronkte. Mijn angst dat hij aan boord zou klimmen bleek gelukkig ongegrond. Die Poolse meid uit de animeerkroeg kuierde onder de luifel van het wereldmuseum en greep hem, uitbundig zwaaiend, bij zijn lurfsjes, mee de binnenstad in. Zo!, nu konden we eindelijk die tweede fles openen! Ik liet Willem de muziek uitzoeken, kon mij het ook schelen, knalde de kurk, zette een drietal kristalglazen op het witeiken tafeltje van het achterdek en schoof aan naast Johanna, die al meteen een van die comfortabele zitstoelen (kalkoenwit) van Bouvrie bezette. We hieven onze champagneglazen en wilden ze in alle rust tegen elkaar tikken, maar werden opgeschrikt door een stemverheffing, dit keer gelukkig zonder accent. Aangeslagen nam ik poolshoogte. Hier zat ik niet op te wachten!

Twee man sterk, in spotgoedkope uniformen, – *Fiod* op hun zwartblauwe jack gebreid – gluurden ongeduldig naar binnen, als kleine kinderen die van plan zijn de snoepwinkel te helen. Als ze maar kunnen graaien in andermans zuurverdiende centen! Dat gaat zomaar niet! Mezelf excuserend nam ik die twee, allebei met zo'n bijdehante grijns op hun idiote smoelwerken, schoorvoetend mee naar mijn kantoor te Veerhaven 4.

Daar begon ik onmiddellijk op hen in te praten, en wel als brugman. Ik probeerde ze met een kluitje het riet in te sturen door ingewikkelde constructies uit de doeken te doen, de wirwar aan een ongekende hoeveelheid bedrijvigheid. Dit alles uiteraard zonder mijn holdingstructuur inzichtelijk te maken, zonder werkelijke geldstromen te laten zien. Nee, ik stuurde ze bewust een dikke tak van de bedrijvenboom in, opdat ze zouden vastlopen

of verdwalen; beide opties vond ik wel prima, haha! Teruggekeerd bij mijn zeilschip bleken Johanna en Willem hem gepeerd. Zomaar of doelbewust? De champagnefles wiebelde midden op het tafeltje, de glazen half gevuld... Ik belde Eddy, die zou vast tijd hebben. En ja hoor, binnen vijftien minuten sputterde hij de haven in, een rookpluim uit zijn uitlaat, druk gebarend en zwaaiend terwijl hij zijn brommer aan de lantarenpaal bond. Schijnbaar was ie bang dat ik de champagnefles eigenhandig zou killen. In ieder geval was ie opnieuw razendsnel op plaats delict gearriveerd. Na enkele aanwijzingen van mijn kant had ie de loopplank gevonden.

‘Ken je Schorem?’ vroeg ik.

‘Wie niet?’

‘Oh! Ja, dan! Kun je daar op onderzoek uitgaan? Ik wil meer te weten komen over die zo populaire, schier onweerstaanbare hang naar nostalgie. Waar komt dat vandaan en vooral, wat heeft het te betekenen? Wellicht kunnen we het meenemen in ons project van wereldomvang.’

‘Ach man...’ liet hij zich diep zuchtend ontvallen.

Hij herstelde zich echter zo rap dat het mij – via een gedachte-experiment was ik bezig mijn boomstructuur af te pellen om te bezien of er geen dozijn adders onder het gras krioelden, ongevaarlijke adders die als prooi konden dienen voor die Fiod jongens – volledig ontschoot.

Ter correctie zei hij voortvarend en overdreven enthousiast: ‘Oké dan! Doe ik voor je, Henk! Ik sta altijd voor je klaar.’

‘Weet ik toch, jongen. Proost!’

Een gewone man

Eddy knikte welwillend en noteerde alles. Hij ging er 24-7 voor, was altijd bereikbaar. Wat een geweldige gozer is dat, bedacht Henk toen hij hem zo observeerde, driftig schrijvend in zijn blocnote. Ze bleven hangen, genietend van de oranje gloed die over de Veerhaven gleed als een luchtig vliesdeken. Onder genot van speciaal geprepareerd druivensap vertelde Eddy over een rapportage van één van de autonoom functionerende onderzoeksteams. Ze waren op een bijzondere werknemer gestuit voor een intrigerende documentaire met de curieus ambitieuze werktitel: *'een gewone man uit het havengebied.'*

Minimaal twee mensen uit eigen zaak, had die hoogleraar transitie management geopperd; ja, hierin was hij onverbiddeijk. Daarop had Henk er willekeurig twee uitgekozen door met de ogen dicht in de personeelslijst van Annegreet te prikken. Dat was 'm, de man ook met een talentvolle voetballer als zoon. Henk had hem uitgenodigd voor het in het geheim opererende transitie innovatie team, het team waarmee ze de zaak definitief wilden kantelen. Kon dit doorgang vinden na deze openhartige rapportage? Wat wist hij nog meer van deze Cor Figeer? Hij handelde die Russische deal af, feitelijk een fluitje van een cent, maar goed, dat werk moest ook worden volbracht. En was hij de komende drie jaar geen lid van de ondernemersraad? Alles bij elkaar geen sinecure! Misschien was het een idee goede sier te maken door zijn zoon te sponsoren? Ombuigen in je voordeel is immer een optie. Eddy had de bezorgdheid afgelezen aan Henk zijn verbeterde blik – knarsetandend luisterde hij naar dit onplezierige nieuws – en wilde hem geruststellen. Deze rapportage verhaalt vooral over Cor Figeer zijn gezinsleven, zo deed Eddy

verzachtend uit de doeken, een arbeidersfamilie waarin keihard werken voor de kost er met de paklepel ingeslagen wordt, weet-jewel: ja toch, niet dan, grapte Eddy, onderwijl zijn prettige sigaret diep inhalerend. Een doorsnee Rotterdams gezin dus eigenlijk, besloot hij optimistisch. Daarop las hij de rapportage voor. Henk hoorde het verhaal aan en viel in slaap, misschien kracht bijgezet door de rustgevende walm die zijn kant op blies. In een minder goedbedeelde wijk kon ook het noodlot de slaap eindelijk vatten, al kostte dat enkele slaappillen en een fles huiswijn van de Aldi. Ze droomde wild en nat van een stevige vrijage met Cor die, als een metamorfose, langzaam veranderde in Daan. De opgewarmde stampot van eergisteren had iedereen goed gemaakt, iedereen behalve haar man, die, hoe kon het anders, overwerk verrichtte. Elenoor was op haar uitnodiging komen eten. Met haar kon je tenminste gezellig kletsen, een aardige meid zonder kapsones en torenhoge eigendunk. Zoveel beter dan jongens zoals Daan met hun pesterige streken. Komt ie doodleuk met de vraag aanzetten of ik hem eventjes naar het stadion van Feyenoord wil brengen om een ordinair potje te voetballen. Ja, en daar dan zeker op hem wachten en wachten in die kou en stromende regen of in zo'n stompzinnige voetbalkantine... Nee, daar begin ik niet aan! Wie denkt dat ik daar tijd voor heb is niet van deze wereld, die heeft nog veel te leren! Lieve moeder mag komen opdraven en heen en weer rijden zeker. Als ie wordt geselecteerd betekent dat drie keer per week zo'n ritje. Ik ben gekke gerritje niet?! Ik ben geen slaaf! Dit gaat niet gebeuren! En waarom moet ie helemaal dáár voetballen, zo ver weg?! Hier hebben we een voetbalclub in de wijk! Wat is daar mis mee?! Dragen ze daar scheenbeschermers? Onzin, wat een overdreven toestand met dat balletjetrap! En het is veel te gevaarlijk! Die aanslagen op het scheenbeen, voor je het weet lig je in 't ziekenhuis! Hij gaat gewoon een fatsoenlijke sport beoefe-

nen, een sport waar mensen het ouderwets gezellig hebben met elkaar, een sociale sport, eentje waar meisjes aan deelnemen. Vrouwen kunnen sporten, moet je eens opletten! De buurvrouw begrijpt me tenminste, zij is het roerend met me eens! Dit kan Cor niet van mij verwachten! Na alles wat ik heb gedaan voor mijn kinderen! En dan wil ie nu op dat kinderfietssie springen en zelfstandig naar dat Feyenoord-complex rijden. Is ie soms gek geworden?! Echt iets voor baldadige jongetjes, die raken de weg kwijt. Dit heeft ie van zijn vader. Had ik een echte man, zoals onze buurman, die stratenmaker, dan sloeg ie er tenminste op los; dat zal ze leren! Jongens hebben dat nodig. Waarom kiest ie geen fatsoenlijke sport? Soms is het beter maatregelen te treffen. Ik offer mezelf op, ik neem de schuld op mijn bordje. Als niemand je helpt sta je er alleen voor, zo lees ik het ook in de Bijbel. Ik moet het zelf opknappen, een barmhartige Samaritaan, een moeder, dát is mijn dank voor alle hulpvaardigheid, voor mijn zorgzaamheid. Alle moeders zijn de pineut, zo gaat dat bij kinderen als er geen man is. Vuilnis zijn we, afgedankt worden we, zomaar ineens! En ik kan nog wel zo goed luisteren. Ze misbruiken onze goedheid, onze vriendelijkheid. Ze voelen aan wie zwak is, die pakken ze! Zonder vader in huis heb ik het zwaar genoeg. Was ik maar met de buurman getrouwd; hoe heb ik zo stom kunnen zijn?! De huisarts en buurvrouw Sjaan begrijpen me, die hebben mensenkennis. Het is een uitstekende dokter, die schrijft niet zomaar iets voor, kalmeringstabletten nog well, een zwaar middel heb ik nodig! Neem deze mevrouwtje, drukte hij me op het hart, dat is beter voor iedereen, ook voor uw zoon. De dokter zou ik ook willen trouwen. Toen ik hem bezocht had ik voldoende Eau de cologne opgespoten, maar helaas bleek hij allergisch, hij bleef maar niezen. Dat hield geen pas! Hij had zich kunnen beheersen. Dat ging me daar tekeer, 't hield niet op met hoesten; 't leek wel een bejaarde ouwe man! Ik heb ook altijd

pech in de liefde. Met slechte mensen gaat het goed, die hebben het gemakkelijk! Ondertussen stapte Cor Figuee op de veerpont en voer richting de Waalhaven. Onderweg piekerde hij over de komende werkperiode: dit hernieuwde eisenpakket van de Russen betekende overwerk, en niet zo zuinig ook, wekenlang dag en nacht. Er zat niets anders op. De zaak gaat voor. Zonder werk geen beleg op brood. Mijn exceptionele voetbaltalenten waren vroeger ook miskend. Zo gaat dat nu eenmaal in je jeugd. Ook deze nacht overwerken vloog voorbij als in een roes. Die eerste veerpont terug was dadelijk voor hém. Niets nieuws onder de zon. De schipper kende Cor Figuee, dat scheelde een slok op een borrel. In het vroege ochtendlicht en tevreden over zijn vorderingen, genoot hij van de stilte in de Waalhaven, de loodzware staalkabels langs de stevige kademuur met voldoende diepte, een betonconstructie die een stootje kon leien en waar de bedrijvigheid dadelijk, als alles rond was met de Russen, als vanouds zal opbloeien. Hij kon zijn ogen amper openhouden en voorvoelde dat hij een uurtje of twee á drie slaap nodig had. Thuis kon ie meteen zijn bed induiken. Werk meenemen was geen reële optie. Soms kwam Elenoor spelen met Daan, onmogelijk om dan iets te lezen, aan zijn dossiers te werken of fouten op te sporen. Iedere fout kan fataal zijn! En al waren ze onbeduidend, Cor Figuee vond overal fouten... mits hij in alle rust kon zoeken. De slaapkamer, daar kon hij zich tenminste afsluiten, alleen hoorde daar geen dossiers thuis. Nee, hij had een beter idee: over enkele uren terugkomen met een volgende veerdienst en dan stevig doorpakken met die handel. De handen kon hij het allerbeste op de zaak uit de mouwen steken, dat scheelde een stevige slok op een Vlaardinger ijsmoppen likeur. De veerpont week uit voor een joekel van een vrachtschip, zo zag hij vaag, slaperig turend in de ochtendmist naar de sobere bedrijvigheid op het water. Werd het almaar rustiger? Was de afname van werk zelfs hier zichtbaar?!

Straks kunnen we met zijn allen inpakken en de allesbranders tevoorschijn halen! Bloembollen eten! Sombor controleerde hij zijn dossiermap. Alles bevond zich op exact de juiste plaats. Hij telde nogmaals de bladzijden. Een volledig document. Toch kon je daar niet zeker genoeg van zijn! Aldus sloeg hij de map open en controleerde de papieren, telde de bladzijden: gelukkig, alles intact. Tevreden klapte hij de multomap dicht. Deze kopie bevond zich veilig in zijn getrainde werkhanden. De veerpont schoof langs de kademuur. Een jongeman, moeilijk herkenbaar door een stevige capuchon, sprong als eerste van het dek. Een vroege vogel! Goed zo, meteen aan het werk met die handel! Hij torpedeerde Cor Figee in zijn haast bij de baas te geraken en het werk aan te vangen. Een haastklus zeker, een project dat niet kan wachten. Prima, jongen, zet 'm op! Een glinstering verblindde zijn blikveld. De jongeman spurte door tot aan een dikke joekel van een Mercedes, op hem wachtend op de hoek van de loods, en sprong in de opengegooide passagiersdeur. Daarop scheurde de pooierwagen ervandoor, de zijdeur immer open, over de verroeste in beton gegoten treinrails, piepend de Anthony Fokkerweg in. De rook van het rubber belemmerde zijn zicht op het nummerbord, maar wat maakte dat uit: hij had de wioldoppen allang herkend. Cor Figee voelde iets en ging even op de grond zitten, al waren de betonnen platen koud als ijs. Zijn adem stakte. Hij hoorde zichzelf schokkerig en zwaarlijvig lucht uitblazen, een eigenaardig, haperend geluid ontsproot zijn keel, de pijn in zijn zij werd onhoudbaar. De map met dossiers klemde hij stevig vast in zijn armen, al werd zijn gezichtsveld wazig en zweette hij zich een ongeluk. De multomap was tenminste veilig! Stemmen vervaagden. Hij zwijmelde bij de Roemeense klederdacht waarin Lavinia hem met open armen begroette. Het paste perfect bij haar innemende glimlach. De kar hobbelde het boerenlandweggetje op, modderig en omgeven door roze bloesem

van perenbomen vol rijpend fruit. Vlak voor de traditionele Roemeense boerderij zoog de huifkar zichzelf in diepe moddergroeven tot stilstand. Cor Figuee sprong enthousiast van de boerenwagen en kuste zijn nieuwbakken bruid volmondig en uitzinnig van vreugde op haar zwoele, niet al te opzichtige lippen, uitgelaten als nooit tevoren. Ze beantwoordde gretig en liefdevol zijn innige omhelzing. Daarop pakte ze hem opeens hardhandig beet, schudde hem woest door mekaar. Wat was dit?! Ze keerde zich van hem af, hij voelde zichzelf omrollen; zijn spieren konden deze oerkracht niet pareren. ‘Blijft u rustig, we controleren de wond,’ zei ze nu, maar haar stem klonk anders, zonder Slavisch accent. ‘De dokter komt er zo aan, hij zal u onderzoeken. Het lijkt allemaal mee te vallen. U heeft het geluk aan uw zijde.’

Cor Figuee ontwaakte uit zijn narcose en kwam langzaam, half hallucinerend, bij zinnen. ‘Mijn multomap, waar is mijn multomap gebleven! Ik moet aan het werk!’

‘In het kastje vlak naast uw bed liggen al uw bezittingen die u bij u droeg ten tijde van de overval. Uw compagnon is gebeld. Hij komt zo langs.’

‘Wie? Die heb ik niet!’

‘U stond erop dat wij hem belden. Dan zal ik de dokter attenderen op uw amnesie, een duur woord voor geheugenverlies. Het kan zijn dat u vandaag bezoek krijgt van de politie. Schrikt u niet wanneer ze aan uw bed staan, zoiets kan intimiderend overkomen. Zal ik ze tot nader order tegenhouden? Die bevoegdheid hebben wij, ziet u.’

‘Nee, nee, laat maar komen! Wat is er gebeurd? Hoe kom ik in godsnaam aan amnésie?’

‘U bent neergestoken in de Waalhaven door een onbekende jongeman met een Marokkaans uiterlijk, zo hoorde ik het zojuist op radio Rijnmond. Hij is voortvluchtig. Meer kan ik u niet ver-

tellen, dat zal de politie doen. U verblijft in het havenziekenhuis, waar wij patiënten zo snel mogelijk oplappen, dus voordat uw schip Pernis verlaat.'

'Ik vaar niet, ik werk op kantoor!' riep Cor Figuee ontzet. Het stak hem dat ze dit insinueerde. Iedereen maakt vergissingen, dat is menselijk, ook verpleegsters zijn niet feilloos. Alleen keihard werken en regelmatige controle kan ernstige fouten voorkomen, maar deze onnozele opmerking duidt op laksheid. Het personeel opleiding- en controlesysteem moet nodig op de schop; mis-schien kan ik helpen!

'Ook goed hoor, soms komt dat voor.'

'Wat? Oh! Mag ik een glaasje water?'

'Natuurlijk, ik ga het voor u halen. Blijft u in bed liggen, de dokter komt zo langs, meneer Figuee.'

Cor bekeek de zaal, niemand te zien verder, en zocht de opbergkastjes naast de wasbak. De deurtjes beschikten over een slot, doch stonden allen op een kier. Zijn werk lag daar onbeschermd. Met een de pijn verbijtende grimas verrees hij uit het ziekenhuisbed. Daarop schoof hij het dichtstbijzijnde kastdeurtje open. De multomap lag bovenop zijn driedelig pak van de V&D, een van zijn beste koopjes van de laatste jaren: dit pak scheen onverslijtbaar. Door noodgedwongen bezuinigingen op de zaak, een koerswijziging waar hij vierkant achter stond, kon hij zich geen peperdure maatpakken veroorloven. Zijn nieuwe chef had dat goed gezien en ingegrepen: er werd de laatste jaren onnodig veel uitgegeven. Cor Figuee controleerde de inhoud op volledigheid: alle dossiers intact en onaangeroerd. Perfect. Dát scheelde nog eens een flinke slok op een Ketel One borrel. Hij stopte de map onder de lakens en hees zichzelf terug in bed. Nog niet geheel zeker van zijn zaak kroop hij erachteraan en inspecteerde vanuit die positie de boel nauwgezet. Bezeten telde hij de pagina's. De zuster had het verkeerd, zijn geheugen was dik in orde:

geen ontbrekende bladzijden te bekennen! Vanuit deze positie kon hij tevens het matras gemakkelijk inspecteren op oneffenheden. Hij streek de boel zo glad mogelijk, tot aan het voeteneinde.

Er klonk een mannenstem: 'Cor?'

Wie was dit, hij herkende hem ergens van, maar wáárvan? Zijn Algemeen Beschaafd Nederlands stuitend netjes gearticuleerd, veinzend niet uit Rotterdam te komen... Toen hij zijn hoofd vanuit het voeteneinde optilde, het laken als hoofddoekje dragend, staarde Cor Figee in de priemend gitzwarte ogen van niemand minder dan El Bachir, ogen die glinsterden als parels van de Ivoorkust, en vol aandacht en empathisch begrip voor zijn collega van de burgerwacht. Een aardige knul, maar krijg ik hoogte van hem door intensief in die pupillen te turen? Die vraag hield Cor Figee secondelang bezig tot hij een tweede mannelijke stem hoorde, zijn kruin immer bedekt met het laken, zachter van toon en met een goudeerlijk Rotterdams accent uitgesproken: 'Meneer Figee ... is het niet?'

De dokter, zo te zien van Indische komaf, stond pal voor hem, aan het voeteneind van het ziekbed. Cor Figee bewonderde zijn beige, gevlochten linnen riem, terwijl de dokter het informatieblad doorbladerde. El Bachir, schuin ernaast aan de lengtekant, nam plaats op een van de twee wiebelstoeltjes. Achter de dokter verscheen zo'n aepakkie. 'De heer Figee is... a a n w e z i g ?!'

'Ja hoor, dat ben ik,' riep hij zuchtend en toorde een hand boven de lakens uit, waarmee hij blind zijn glas op het bijzettafeltje greep. De zuster had er een rietje ingezet. Hij voelde het nu pas, toverde zijn andere hand tevoorschijn en smet het plastic gevalletje weg.

'Dit is voor kinderen!' brieste hij vanonder het laken.

'Nee, ik kom voor u.'

‘Routine vermoedelijk,’ zei El Bachir. ‘Ze heeft er vast niet bij stilgestaan of ze verwarde je met een andere patiënt, een jongetje. Hoe is het met je?’ vroeg hij terwijl hij ter geruststelling zijn hand op Cor’s bovenbeen vleide.

‘Kan ik weg, dokter. Er speelt een project waarop ons bedrijf staat of valt! Ik moet aan het werk voor het te laat is! Hoe laat is het eigenlijk? Hoe lang heb ik geslapen?’

‘U krijgt medicijnen mee. Het is een diepe vleeswond die op een haar na vitale organen heeft geraakt. Geluk mijn vriend, je hebt geluk gehad. Ik hoort daar een engeltje zingen,’ zong de dokter goedgehumorst.

‘Dat zou zomaar kunnen,’ antwoordde Cor Figuee vrijpostig en maakte aanstalten op te staan.

‘Doet u effe lekker normaal, blijft u liggen!’ gebod de in eerste indruk toch zachtaardige dokter streng. ‘De zuster zal alles regelen. Over een uur mag u naar huis, tenminste, mits u het kalm aan doet en een week rust houdt.’

‘In dat geval... Kunt u eind van de middag op het politiekantoor verschijnen? Achter de Coolsingel. Dan gaat ik effe verder, krijg zonet een urgente oproep,’ deelde het uniform mee. Hij wachtte het antwoord niet af en verdween.

Ook de dokter verliet de kamer en tikte in het voorbijgaan driemaal op de bovenrand van de deurpost. Was hier sprake van een obsessief-compulsieve stoornis? Hij deed dit drie keer, en immer op dezelfde hoogte. De verpleegster, in haar spaarzame vrije uurtjes studierend voor klinisch psycholoog, was er niet over uit. Voor een diagnose heb ik meer gegevens nodig; een volledige afname van zijn levensgeschiedenis is onontbeerlijk, eerder kan en mag ik geen oordeel vellen, zo heb ik het terecht opgetekend in mijn stageonderzoek. Volgens mijn begeleider heb ik meer *reallive data* nodig, bijvoorbeeld via een polsband volgsysteem waarbij ik hem vierentwintig uur per etmaal kan ob-

serveren, dat zou reuzehandig zijn! Trek de stoute schoenen aan en leg het hem voor. Het is zo'n aardige collega. Hoe kan ik hem manipuleren te participeren?

'Is goed,' stamelde Cor Figuee, terwijl hij achterover zakte en vluchtig onder de lakens controleerde of zijn map met dossiers intact was. El Bachir stond op.

'Wat zal ik doen?'

'Geen idee!'

'Je had naar me gevraagd, vertelde de zuster, het was urgent zei ze. Je scheen in paniek te zijn... een shock?'

'Ben neergestoken in de Waalhaven door een capuchon die daarop in een welbekende Mercedes sprong! Jeweetwel, die lafbekken van het museumpark, gasten die je zo smerig in de rug aanvallen! Ik wist niemand anders te bellen, niet nu Edwin van de aardbodem verdwenen is. Weet jij waar ie uithangt?'

'Een langdurige zakenreis, maandenlang meen ik... het zou iets met spionageapparatuur te maken hebben? Of hij voert een undercoveroperatie uit, dat kan natuurlijk ook, maar dat zal hij ons niet mogen vertellen. De burgerwacht doet ie erbij als veredelde hobby.'

'Ja, wie niet. Heb er ook geen tijd voor, laat staan kracht. Ga je mee naar de politie? Dan kunnen we ze inlichten over waar die aanvallen in de rug vandaan komen. Heb je tijd of moet je werken? Werk gaat altijd voor!'

'Dat komt goed uit, ik heb iets aan te geven: mijn identiteitspapieren zijn gestolen. Kom met mij mee,' vroeg El Bachir. 'Mijn moeder is arts. Ze kan voor de zekerheid naar je zij kijken. Hier in het havenziekenhuis werken ze razendsnel. Gezien de belangen van de scheepvaart moet dat ook wel: een schip laten liggen kost bakken met geld.'

'Kan ik een second opinion gebruiken, denk je dat?'

Een half uurtje later stonden ze buiten.

Ze reden naar het huis van El Bachir zijn moeder, daar waar hij nog altijd inwoonde. De woning van Moeder, met gemak groot genoeg voor huisvesting van haar twee volwassen kinderen, lag pal naast Ruud Lubbers zijn optrekje, in Kralingenpark, gesitueerd, tegenover de golfbaan en niet ver van het hippisch centrum. Ze konden dus gemakkelijk bij haar blijven wonen tot zich een uitgekookte gelegenheid voordeed, een buitenkansje. Toen hij zijn lichtblauwe Peugeot 306 van ruim zeven jaar achter een torenhoge heg, volledig uit het zicht verdwenen op de oprit plaatste, zei hij, om Cor Figuee's vragen voor te zijn: 'Ze is specialistisch chirurg in Erasmus MC.'

'Oké,' antwoordde hij beduusd. Zijn bewondering kon hij echter niet verbloemen. En hij wilde het ook niet verdoezelen, integendeel! Arts worden, geweldig knap vond ie het. Hoe had ze dat in hemelsnaam voor mekaar gebokst?! Ongelofelijk! En dat in zwarte pietenland! Rara hoe kan dit? Hun huidskleur is licht getint, zou dát soms verschil maken? Zou een roetzwarte huidskleur, echt pikzwart, meer hinder ondervinden van de sociale integratieproblemen dan een getinte huidskleur? Zoiets scheelt beslist een slok op een borrel! Je moet kijken naar de mens die tegenover je staat, naar het individu. Het is precies zoals Mandela heeft gezegd: ik zie geen huidskleur blank, geel, rood of zwart tegenover me zitten, ik zie een mens zoals ikzelf ben. Oké, hij sprak voor een kindje in een kleuterklas, maar wat geeft dat?! Als iemand zich inzet en keihard werkt, zoals dat hoort in Rotterdam, is er niets aan de hand. Mensen zijn allemaal hetzelfde: pleurt toch op! Godverdomme nog aan toe! Hoe anders is dit in de meeste landen in de wereld. Beseffen de mensen eigenlijk hoe het daar is? 'Iedereen heeft in beginsel gelijke kansen in ons prachtige land!' brieste Cor Figuee toen de vrouw des huizes opendeed.

‘Daar heeft u gelijk in. Ik zal me even voorstellen: ‘Nizam Ali.’

‘Cor Figeë, aangenaam.’

‘De man van de sterke handgreep,’ zei ze en begeleidde hem de woonkamer in. ‘Mijn zoon heeft het uitgelegd. Wilt u iets drinken?’

‘Lekker,’ mompelde hij, terwijl hij langs de keukentafel wandelde, waar Fatima met een vriendin aandachtig in de studieboeken gedoken zat. Naast haar mentaal loodzware werkzaamheden studeerde ze rechten op de avondschool, aan de Erasmus universiteit: een échte masteropleiding dus. El Bachir, die Cor Figeë de weg wilde wijzen, werd afgeleid door Fatima; ze overhandigde hem post en vroeg of hij wilde kijken naar een sollicitatiebrief van haar vriendin, Roosje van Ballegooijen, want het lukte haar maar niet een baan te bemachtigen. Deze *puur natuur* Hollandse meid was zowel in rechten als psychologie cum laude afgestudeerd, niet overdreven mooi, wat aan de mollige kant en oogde uitermate vriendelijk en doortastend: ze maakte op Cor Figeë een uitmuntende eerste indruk. De moeilijke tijd voor starters, maar ook voor ouderen die hun baan verloren, bleek hardnekkiger dan door politici voorspeld. De door forse uitstroming, de door de vergrijzing voor het oprapen liggende banen bleven vooralsnog onvindbaar. Cor Figeë dacht diep na: werd het binnenkort, zoals al jarenlang aangekondigd, vechten om een werknemer te bemachtigen? Was het alleen al om deze praktische reden te rechtvaardigen dat de grenzen opengingen voor Oost-Europeanen uit Roemenie en Bulgarije? Of waren de banen inmiddels geautomatiseerd? Vreemd, meestal willen ze jongeren juist graag aan een baan helpen, zodat ze keihard voor weinig aan de slag kunnen, netjes gekneet en in het juiste gietijzer gesmeed, tot ze in een eerste burnout belanden. Onverstandig natuurlijk, dan heb niets meer aan ze! Dan moet je

ze oplappen en hergebruiken; en dan wachten op een volgende burnout... dat duurt niet al te lang. Vroeger werd er beter omgesprongen met personeel. Waarom verenigen jongeren zich niet in vakbonden?! Zijn ze dommer geworden door al die spelletjes op de computer? Het niveau van algemene ontwikkeling is bedroevend. Ondertussen las El Bachir de brief van Roosje. Hij adviseerde haar naam, met de hand geschreven onderaan haar verder uitstekende verhaal, te veranderen in iets exotisch: een mooie Chinese naam bijvoorbeeld... of iets Turks of Arabisch. 'Die doen het goed momenteel,' zei hij bloedserieus. Hij wilde haar helpen.

Cor Figeë echter overstemde zijn suggestie in felle bewoordingen: 'Hallo! Is het niet beter dicht bij jezelf te blijven? Verloochen jezelf niet om tactische redenen, Roosje! We zijn allemaal mensen. Laat je prachtige Nederlandse naam toch gewoon staan!'

Fatima keek Moeder meewarig aan.

El Bachir schudde zijn hoofd ter afkeuring, terwijl hij zijn post opentrok.

'Ha, mijn paspoort is terug!' riep hij enthousiast. Er zit een briefje bij met de tekst: 'Sorry, hier heb ik niets aan.'

'Meneer Figeë heeft anders volmondig gelijk,' zei Nizam Ali, haar steile haar opgestoken in een actief knotje en de verbaasde blik van haar zoon over het hoofd ziend. Ze had haar handen vol, droeg een dienblad met mierzoete hapjes en een achttien karaats gouden theepot met idem dito kopjes, exquis geschilderd in rode lijntjes. 'Hanteer alsjeblieft je eigen naam, Roosje! Er is niets mis met een oer-Hollandse naam op je cv. Wees trots op je afkomst, zo heb ik het mijn kinderen ook geleerd,' zei ze met lichte stemverheffing als verwijt aan het adres van haar zoon, die zenuwachtig aan zijn financiële consultant das stond te friemelen. 'Een vriend van mij is Surinamer en briljant trendwatcher,' op-

perde ze tijdens uitdelen van de overheerlijke hapjes. ‘Hij heeft het me perfect uitgelegd: onze maatschappij wordt binnenkort gevrijwaard van racisme door een arbeidsituatie waarin het Suri-naamse *‘bosselen’* zal overheersen, waarin het merendeel van ons werkenden kortlopende werkzaamheden aan elkaar zal weven, taakjes en bijbaantjes, opdrachtjes en contractjes, allen te vervullen via je eigen netwerk. Daarin is geen plaats voor discriminatie of anders-zijn.’

‘Nou ja zeg, moeten we daar blij mee zijn?’ vroeg El Bachir verbaasd. Cor Figee wandelde achter haar aan, hij had geen idee en zweeg.

‘Heeft u pijn? Ik zal ernaar kijken. Dat doen we boven, in mijn werkkamer.’

‘Valt mee. Een lichte irritatie, meer is het niet.’

Elegant plaatste ze het dienblad op de doorzichtige salontafel met zilverkleurig frame.

‘U gaat vanmiddag aangifte doen?’

‘Ik ga mee,’ sprak El Bachir voor zijn beurt. ‘Misschien komt het van pas. Het heeft per slot van rekening met Fatima haar werk te maken, met die laffe overval.’

‘Is dat zeker? Wat denkt u?’

‘Nagenoeg, ja... nagenoeg,’ antwoordde Cor Figee en nipte een slokje te hete thee. Door de onverwachte pijscheut liet hij het theekopje kieperen; het hoogpolige tapijt verkleurde. ‘Neel! Duizendmaal excuses, mevrouw! Deze fout maak ik nooit, het spijt me oprecht!’

‘Gaat het met u? Fatima, je mag het tapijt schoonmaken hoor!’ riep ze met luide stem de open keuken in. ‘Kom, ik ga u onderzoeken. We gaan kijken of het Havenziekenhuis correct heeft gehandeld. Een enkele keer laten ze in alle haast een steekje vallen.’

‘Niet alle fouten zijn te voorkomen, het personeel moet het doen met het opleiding- en controlesysteem dat is ontworpen, ingevoerd en uitgerold. Daar liggen immer kansen op verbetering. Zoiets kan beslist een slok op een stevige neut verschil maken, mevrouw Ali.’

Terwijl zijn collega-buurtwachter aan enkele medische tests werd onderworpen, kon El Bachir, die hen tweeën naar boven was gevolgd, het niet nalaten te vissen naar haar vader. Nerveus vroeg hij: ‘Je chef, van Wijnen-Swarttouw, ken je hem goed? Ik bedoel, hij gedraagt zich nogal... hoe zal ik dit verwoorden... wispelturig... volgens Julia zijn er problemen met de rest van de familie gezeten. Enkelen willen dat hij zich laat onderzoeken door een psychiater... ik bedoel, hij is dus... uhm... hij is soms een beetje de weg kwijt, als ik zo bot mag zijn.’ Het bleef een tijdje stil, buiten hoorde je de kraaien met elkaar bekvechten. Na enige aarzeling vervolgde El Bachir: ‘Ze hebben mij benaderd. Zijn vrouw is niet voor niets naar São Paulo verhuisd. Er is het een en ander voorgevallen. Boze tongen beweren dat hij ronduit gestoord aan het worden is. Wat denk jij?’

‘Ga je mond spoelen!’ sneerde Nizam Ali, bijgestaan door een ferm wegwerpgebaar.

Zo dan, deze tante trekt tenminste fel van leer tegen haar oneerbiedige kroost. ‘Welnee jongen, dat alles is dus juist zijn kracht! De heer van Wijnen-Swarttouw is zo anders dan wij sterfelingen,’ begon Cor Figeë vol vuur aan zijn nobele betoog, terwijl Nizam Ali geduldig en aandachtig op zijn borst klopte, luisterend naar zijn longen waaruit de meest vreemdsoortige geluiden ontsproten. ‘De groten der aarde overzien alles zoals wij niet kunnen. Soms leidt dat tot frictie, vooral met hun naasten zoals met hun vrouw en kinderen. Hèhè, dat kan niet anders! Ik ken zijn vrouw niet persoonlijk. Misschien is ze jaloers aangelegd. Dat komt voor. Van Wijnen-Swarttouw heeft een

helikopterview, een inzicht in de zakelijke wereld die volstrekt uniek is en onze pet mijlenver te boven gaat! Dat geeft problemen, hèhè. Johan Cruijff is niet de gemakkelijkste in de omgang. Wanneer je zoveel meer waarneemt, is het moeilijk werken met stervelingen die het niet overzien, die niet over jouw exceptionele inzicht beschikken. Wees verstandig, El! In de moeilijke omstandigheden waarin ons land verkeert, in dit loodzware noodweer, hebben we mensen als van Wijnen-Swarttouw nodig om ons uit het slop te trekken, mensen die ons uit de klei omhoog liften, de kademuur helpen beklimmen!, een kade die onder water staat, tot onze knieën staan we in het Maaswater! Als we niets doen duurt het niet lang voordat we de allesbranders van zolder halen, afstoffen en aanpruttelen! Alles gooien we daar in, reken maar!, alles wat een beetje warmte geeft in barre tijden van ijzige kou, te beginnen met jouw consultantndas en aktetas. Een elite op basis van kwaliteit, eentje die alles overziet en over zakelijke intelligentie beschikt, is nu meer dan ooit nodig! Zij hebben de kwaliteiten! Dat scheelt tenminste een flinke joekel van een slok op een driedubbele whisky of twee! Het koningshuis schaar ik daar trouwens ook onder. Jij niet soms!? Uitzonderlijke mensen die de leiding op zich willen nemen is wat we node missen. Hoe moet het anders ooit goedkomen? Nee, El Bachir, we hebben mensen zoals van Wijnen-Swarttouw keihard nodig om Nederland opnieuw groot te maken!

Persona non grata

Gewekt door de fluitende vogeltjes in mijn tuin vol bonsai-boompjes verrees ik met een voldaan gevoel uit bed, zette een volle kan koffie – waar was Tatjana, ik had haar nodig voor een vertaling vanuit het Russisch – en ging voortvarend als altijd aan de slag. Er speelde van alles. Nu was het zaak de touwen aan te trekken, anderen bewust te laten vieren, hier en daar een scheepsknoop of twee te leggen en ondertussen de koers van het schip nauwgezet doch ongemerkt te bewaken. Vanavond bij Quinten zou ik horen wat Julia had aangekondigd. Na het gebruikelijke telefoongesprek van een uur kon ik verder; geduld is een schone zaak als oom Wesseling aan de lijn is. Zijn verhalen werden met de week warriger, helaas pindakaas, ik bedoel: dementie is een nare ziekte, mensen! Toch genoot ik ervan, daar ga ik niet over liegen: hoe hij uitweidde over het schoolplein en de binnenstad, zo prachtig als het allemaal was geweest indertijd. Rustiek en gemeenschapszin, samen de schouders eronder en dan voetballen met die loodzware kanonskogel. Zeker na een regenbui was dat ding niet vooruit te branden! Goudeerlijk ertegenaan met zijn allen en knallen maar, tot die verrekte moffen de boel platbombardeerden. Ja, die Wesseling had heel wat meegemaakt, een oud baassie; op zijn dertiende, zo vertelde hij voor de zoveelste keer, viel er plotsklaps een ton brisantbommen en werd een groot gedeelte van het zeshonderd jaar oude stadscentrum en een gedeelte van Kralingen compleet verwoest – ruim achthonderd Rotterdammers vonden een zinloze dood. Directe aanleiding was het heldhaftige verzet van zijn broers en hun maten, de mariniers die, terwijl Wilhelmina hoog en droog in Engeland haar *high society diner* nuttigde, de Duitsers de strot

afknepen, zo vertelde hij verbeterd. En nu kreeg hij, in zijn nadagen hulpbehoevend, een verpleegster met Islamitisch hoofddoekje toegewezen, onverstaaenbaar brabbelen in een eigenaardig taaltje. Hij zag hoe ze hem vanuit haar ooghoeken verwijtend aanstaarde, hoe ze haar snode plannen smeedde en sinister loerde op haar mierzoete wraak. Ook daarin moest het een en ander worden gekanteld. Ik hing op, er was genoeg werk voorhanden; het lag allemaal op mijn bureaublad. De stapel van ruim negentig centimeter was gelukkig geslonken. Maar wat zou er gebeuren wanneer ik de volledige stapel op Jan zijn dossiers plaatste? Gelukkig had ik mijn meetlint teruggevonden in Julia haar logeerkamer, waar ze wekenlang niet was geweest. Wanneer zou ze terugkomen? Zou ze haar project inmiddels hebben gecombineerd met ons kantelingproject? De stapel wiebelde lichtjes, ik kon niet anders dan de papieren rechtzetten door met beide handen flink stevig uit te lijnen. Hierbij gebruikte ik mijn onderarmen en naderhand zelfs mijn biceps. Nadat het bouwwerk kaarsrecht overeind stond te pronken, durfde ik het gevaarte voorzichtig los te laten: het bleef keurig staan, haha. Prachtig! Ik haalde mijn flexibele meetlint voor de dag. Dit lint was gemakkelijk hanteerbaar en honderdvijftig centimeter, handiger kon niet. En ja hoor: zoals verwacht torende het ding ruim boven de denkbeeldige lijn van negentig centimeter uit. Dit schoot niet op, dus ik pakte een flinke stapel van bovenaf, woog het, noteerde het resultaat in het logboek genaamd *'gewichtsmaten van dossiers'* en haalde het meetlint erlangs: zo!, nu had ik ruim twintig centimeter te pakken. Dit was prima in orde. Na een paar slokken koffie begon ik de bovenkant van de grootste stapel – ik had de boel in tweeën gesplitst – stuk voor stuk door de versnipperaar te transporteren. Naast mijn bureau stond zo'n stevige jongen, die kon wel wat hebben. Je dient het voorzichtig te begeleiden, in het juiste tempo, dan glijdt het papier er soepel-

tjes, zonder noemenswaardige onderbrekingen, doorheen. Zwaar gebrom eindigde stevast met een hoge pieptoon: het klonk als muziek in mijn oren.

Heerlijk, zo'n maandagochtend organiseren!

En met hernieuwde energie, want nu werd ik nieuwsgierig naar de informatie van Jan. Ik kon me niet beheersen en haalde zijn map vanonder de geslonken stapel tevoorschijn. Het dossier over het bedrijf van mijn vader lichtte op voor mijn maandagochtendogen; eerst wazig, dan, na bewust focussen, kraakhelder: een incompleet rapport. Aan de actrice de twijfelachtige eer de manco's voor ons te gaan aanvullen. Wat erin beschreven stond was zorgelijk: die oldboy's hadden het inderdaad doelbewust op mijn imperium gemunt. Sterker, het bleek dé reden van mijn rechtszaak en val naar beneden, de ijzige diepte van impopulariteit in tot al bijna *persona non grata* in mijn eigenste geboorteland, ons mooie vlakke land. Na alles op een rijtje te hebben gezet kon ik niet anders dan concluderen: als leider van onze kanteling was mezelf introduceren uit den boze. Al won ik de rechtszaak, een volledig hernieuwd vertrouwen in mij als persoon leek uitgesloten. Goed, ik zou kunnen leren hoe het koningshuis schandaal op schandaal overleefde en wist om te buigen in een alleszins behoorlijk percentage populair-zijn van ruim boven de vijftig procent, maar Quinten zou niet akkoord gaan; de liefde voor de Koninklijke familie was gestaag gegroeid en zat diep geworteld in de kunstenaarsscene.

Jawel, zelfs in dat onafhankelijke armencircuit zonder substantiële middelen waren ze doorgedrongen: een knappe prestatie, me dunkt! Petje af voor onze blauwbloed familie. Voor zakendoen scheen het ook te laat, mijn dagen waren geteld. Of wilde ik het graag zo zien? Had ik geen zin meer in die voortrekkersrol, nu alle respect ontbrak? Als succesvol zakenman zou ik mezelf moeten kennen, en goed ook. Waarom twijfelde ik aan

hoe deze vork in de steel zat, aan hoe ik dit ronddolende schip uit deze Noordwesterstorm diende te loodsen, en ja, zelfs vooral aan wie het beste het stuurwiel kon hanteren? Hadden ze me mentaal te pakken? Of was het tegenovergesteld: stribbelde mijn eergevoel of overlevingsdrang halsstarrig om handhaving van de status quo? Hoe dan ook: eerst die rechtszaak en dan de omwenteling, misschien dient de oplossing zich vanzelf aan.

Als in een roes werkte ik door en door, almaar harder en harder, totdat ik het daglicht in de tuin zag veranderen van kleurintentie: een zacht oranje-rood kleurde de hagelwitte steentjes, gestaag overgaand in zachtroze en pastelpaars vermengd tot diep aubergine. De bonsaiboompjes kregen gewoon een donker-groene kleur. Mijn stapel leek aardig geslonken: na meting slaakte ik een zucht van tevredenheid. Er was een schitterende drieëndertig centimeter vanaf! Dit bood perspectief! De hoogste tijd voor een hapje eten en dan naar Quinten. Zou hij vrijuit praten en uitweiden over hoe Julia meewerkte aan het opgeschaalde kunstproject? Ik kon niet wachten en besloot onmiddellijk te gaan douchen. Misschien kon ik onderweg zo'n overheerlijk Surinaams broodje of zo'n vegetarische hap scoren. Rond tien uur arriveerde ik bij de poort en wandelde de binnenplaats op, opende de zijdeur, en zakte voldaan in de ligbank naast de gekleurde totempaal onderuit, waarop Quinten en Eddy vanuit de antiek betegelde keuken – de afgelopen halve eeuw was aan zijn huis geen onderhoud gepleegd – binnenwandelden met een dienblad uit Marrakech. Tenminste, Quinten droeg het blad en Eddy haalde enkele joints tevoorschijn; hij was zo attent geweest voor te draaien. Na een half kopje zwijgend de muntthee met honing uit de Vogezen nippend, stak Quinten, die lichtjes geïrriteerd de walm van de pretsigaretten wegsloeg, van wal. Ze hadden een schitterend verlopen creatief proces achter de rug.

‘Niet normaal, tjillen,’ fluisterde hij de armoedige kamer in, een woonruimte die als atelier en huiskamer in één fungeerde. Hun project bleef mysterieus voor de buitenwereld: bezoekers van de performance mochten, op straffe van een boete zoals opgesteld in een van te voren te tekenen solide en juridisch waterticht getimmerd covenant, niets maar dan ook niets prijsgeven over wat ze hadden waargenomen. Iedere bezoeker kreeg precies anderhalf uur om de tentoonstelling, gehouden in een door de haven rondrijvende futuristische natte bal, te beleven, ervaren, zien en ondergaan; wat precies bleef vooralsnog onduidelijk. Er werd slechts één bezoeker tegelijk doorgelaten, aangemeerd met een speciaal voor deze gelegenheid gecharterde watertaxi waarop het kunstzinnige logo van het S.A.F. prijkte, een moderne variant op het beeld ‘De verwoeste stad’, waaruit door de kunstenaar het roodkloppend hart was gejat en teruggeplaatst, dus in het gapende gat in Ossip Zadkine zijn meesterlijk standbeeld gelijkmd. Toeschouwers betaalden naar vermogen, waardoor de prijzen uiteenliepen van enkele dubbeltjes tot tienduizend pegels. Door de geheimzinnigheid en het exclusieve karakter werden ze op deze eerste dag van lancering – er was een speciale website in het leven geroepen teneinde de boekingen te verzorgen – overspoeld met inschrijvingen.

‘Een mieters plan,’ stamelde ik. ‘Maar ik snap er weinig van. En als ik het niet snap is het lastig invoeren!’

‘Tedereen die zich laat kennen moet een boete van vijftienhonderd euro dokken,’ zei Quinten. ‘Daarmee wordt de spanning überhaupt het lef te hebben deel te nemen onuitstaanbaar uitdagend, ik bedoel: we kennen de mens zoals hij is, nietwaar? Toeschouwer zijn van deze tentoonstelling betekent een bewijs van durven vertrouwen op jezelf. Hoe stoer, wanneer je na je bezoek het gestempelde ticket, je bewijs van deelname, op je sociale media publiceert! Probleem lijkt mij hoe vrouwen te

overtuigen te participeren, opperde ik nog, maar Julia wuifde dit idee weg als volslagen belachelijk, als een seksistisch achterhaalde mannenfantasie. Let op, er komen meer vrouwen dan mannen naar de voorstelling, zei ze stellig: vrouwen zijn minder bang voor het via een slip of the tongue verraden; nee, juist vrouwen zullen massaal intekenen, aldus je vrijzinnige dochter.’

Waarom moest hij zo expliciet verwoorden dat zij mijn vrijzinnige dochter was? Dat weet ik zelf het beste!

In mijn achterhoofd draaide een pakketje van tien miljoen euro in het rond, opgeduwd door dwarrelende rook bleef het wonderbaarlijk zweven, tot het op onze houten tafel neerdaalde en tussen de theepot en de fles jenever viel, waar het roerloos een tikkeltje scheef bleef liggen. Ik overwoog het op te pakken en uit te tellen. Was het een fatsoenlijke tien miljoen? Het lag op het wiebelende bijzettafeltje van Quinten voor het grijpen! Ik inhaleerde en goot de jenever achterover, waarop de stapel bankbiljetten verticaal de lucht in schoot, ja almaar hoger groeide en groeide, tot het plafond aan toe!

We discussieerden verder over hoe we het rapport van de Club van Rome konden inzetten, dus geen groeistrategie, maar transitie en benutten van duurzame vormen, een andere manier van denken, maar ook over hoe zakenbanken opereerden – zij waren het die marktpartijen opleiden tot het idee van overname, cumulatieve groei als doel op zichzelf uit oogpunt van zo snel mogelijk cashen. Ik bedoel: eindeloos groeien is onmogelijk en staat gelijk aan de overbekende zeepbel creëren, dat weet iedere zakenman van de ouwe stempel. Hoe konden we dit systeem omvormen zodat het meeboog met onze ultieme kanteling? Hoe konden we het toewijzingsbeleid van de Europese unie radicaal wijzigen en die ongezone verstrengeling tussen beleidsmakers en lobbyistenfirma’s teniet doen?

Inhoudelijk te hoog gegrepen voor die jongens, maar ik had hen nodig om brainstormend tot iets creatiefs te geraken. En zo vormde zich een eerste idee, gevoed door hun invloeden en aanwezigheid, de attributen in het kunstzinnige atelier... en niet in de laatste plaats door de euforische sigaretten.

‘Oké mannen, we gaan onze Sustainable Artist Foundation, onze S.A.F. coöperatie, eerst maar eens spekken met een startkapitaal,’ riep ik, wachtte geduldig en genoot van hun nieuwsgierige koppies vooraleer ik vervolgde met: ‘Het is een risico, maar ik zal zorgen dat dit geheel op mijn bordje komt te liggen.’

Haha, die gasten staarden me een partij glazig aan! Eddy blies de rook uit, waarop een indringende geur de ruimte vulde met weemoed naar mierzoete Turkse hapjes.

‘Uhm... is goed man,’ zei Quinten droogjes, zijn ogen stralend van gelijkmoedigheid en genot.

‘Wat is het?’ vroeg Eddy.

‘Dáár kan ik uit oogpunt van geheimhouding geen enkele mededeling over doen,’ sprak ik cryptisch. ‘Jullie zullen het vanzelf merken wanneer het zover is!’

‘Oké dan,’ mompelde hij. Stoned als een gamba kneep ook hij tevreden zijn oogjes toe. Ik schoot in een lachstuip en kon niet meer ophouden, proestte het uit tot tranen mijn gezichtsveld beperkten en mijn bolle wangen bevochtigden met hypergezond traanbuizenvocht. Daarop vertelde ik zonder spoor van voorzichtigheid mijn vindingrijk idee aan mijn twee vertrouwelingen.

En zo, onder een stapelwolkenlucht die ons langdurige momenten van zonneschijn schonk – het werd deze dagen bloedverziekend heet – bestudeerde ik aandachtig de eerste resultaten. Die logen er niet om.

Tevreden omhelsde ik in gedachten Julia, terwijl ze voorzichtig en met verstandige terughoudendheid, als ware zij het die volwassen was, stralend door nauwelijks te verbloemen trots haar vaders knuffel sportief beantwoordde. Heerlijk dit! Dit schip voer de goede kant op! Konden we dit moment maar delen met je moeder, fluisterde ik overdreven sentimenteel in haar liefvallige oortje. Hier leek ze van te schrikken, ik voelde plotseling opkomende weerstand in haar armen en schouderpijnen, een soort rilling, alsof ze kippenvel had. Er volgde een diepe overpeinzing waar niets nuttigs uit voortkwam. De deur werd geopend. Hoe ik hiernaartoe was gevlogen kon ik me niet herinneren. Ik werd naar binnen geroepen. In de statige hal van de rechtbank zat psychiater Von Stürmer op die kerkbank, wankel hangend aan de muur met twee sierlijke gietijzeren pennen. Van die oerdegelijke joekels, dat wel. Zijn lichtbeige kostuumpje zonder geringste kreukel sprong, ondanks de maat, meteen in het oog; een buitenstaander zou een gewichtig persoon vermoeden, totdat hij, dichterbij gekomen, de tattoo in zijn nek en glimmend gedraaide snorretje met glanzend gekamde sickie waarnam en, in opperste verwarring, zijn hoofd afkerig wegdraaide. Mogelijk iemand uit de onderwereld, een gevaarlijke crimineel die zijn aangeboren pietepouterig zijn, het als iele dwerg door het leven gaan, had gecompenseerd door mensen schrik aan te jagen!? Angstvallig zou de buitenstaander zich uit de voeten maken.

We betraden de rechtszaal.

Hij werd opgeroepen te getuigen!, de rechter scheen in het bijzonder geïnteresseerd in Stürmers vervolgonderzoek en complementeerde hem met zijn scherpe look. Het moest niet nóg gekker worden! Tot ieders verbazing, zo bleek al na enkele seconden tijdens zinsneden van juridische voornaamheid, had de psychiater besloten zich ditmaal positief uit te laten over mijn

vorderingen! Dit was vooral eigenaardig omdat ik hem sindsdien niet had gesproken! Vanwaar deze ommezwaai, vanwaar deze kanteling? Hij vergeleek me met een Ferrari die moest pronken, de menigte wilde dat nu eenmaal zien. Daardoor knalde de Ferrari er soms met een ongelofelijke vaart vandoor, draaide spinnend rondjes met banden waaruit grijze pluimen torenhoog de ijle lucht invlogen, opgestuwd door het kokendhete asfalt; op het circuit werden topsnelheden scherper gesteld, bochten afgesneden en auto's met sluwe manoeuvres ingehaald. Een Ferrari kan niets anders doen dan winnen, de menigte eist dit, zo betoogde Stürmer. 'Tja, wat kon ik hierop zeggen? Ik besloot deze visie te laten voor wat het was – onzinnige gekkigheid van een geboren idioot – en gaf doelbewust geen antwoord op de insinuerende vragen van die togajurk. Simpelweg negeren, niet aanwakkeren dat vuurtje, dan dooft het sneller uit, dat weet iedere BN'er en zakenman van allure en betekenis. Na afloop nam ik ze mee naar de ballentent. Ook Jos begreep Von Stürmers ommezwaai niet. Levi echter claimde te beschikken over het antwoord. Hij offerde stellig dat de oorzaak een recente ontmoeting tussen de psychiater en Julia betrof: hij zag iets groots in haar en wilde haar vader daaropvolgend zoveel mogelijk steunen, puur en alleen om Julia een plezier te doen. Het was háár verzoek dat door die dreumes werd ingewilligd! Een elektrische schok schoot van mijn kruin naar beneden, langs mijn rugwervel tot dwars door mijn twee grote tenen. Von Stürmer had dit eenvoudigweg aan hem meegedeeld, dus zonder plausibele verklaring en verdere toelichting! Daarop had Levi deze kans benut door hem op te roepen als getuige. De psychiater zijn beweegredenen konden hem niets schelen; dat is iets voor journalisten en psychologen die er genoeg in scheppen ongewisse redematies te verzinnen voor menselijke handelingen, acties die in de regel ondoorgrondelijk en onlogisch zijn, betoogde hij

droogjes. De smalende, weldoorleefde lach van deze Joodse straatvechter, van hij die de mensheid natuurlijk als geen ander had leren kennen, sprak boekdelen! Niets menselijks was hem gek genoeg, zo lichtte hij ijsig en betweterig toe. Hoe kon hij zo zeker zijn van zijn zaakjes? Een knap staaltje beroepsdeformatie, die ik hem overigens van harte gunde. Ondertussen echter werd ik overspoeld door een heerlijk gevoel van welbehagen: Julia had me dus willen redden, ze wilde haar vader helpen!

De volgende weken stonden volledig in het teken van haar performance act in de drijvende natte bal. We ontketenden een competitie tussen vermogenden ingedeeld naar branche: topvoetballers, Hollywoodsterren, bankdirecteuren en allerrijksten, mijn collega's van de Quote 500, maar dan internationaal, zeg maar voor het gemak. Ja, mensen, ik had besloten goed door te pakken en me vanaf vandaag op die Forbes 500 jongens en meisjes te focussen. Dat Nederlandse zootje ongeregeld paste niet meer bij mijn statuur en magistrale denkkraft, het botste met mijn virtuositeit. Bovendien speelde die *persona non grata* toestand me parten, dat zeg ik heel eerlijk. De boete in dat waterdichte contract had ik gemakshalve verhoogd tot tien miljoen. Internationale pers reisde mee met VIP's uit alle windstreken. Vermogende prominenten wilden erbij horen en deze exclusieve tentoonstelling aandoen: zij wilden aantonen te kunnen zwijgen over de inhoud. Het grappige was dat velen onder hen zo in hun eigen wereldje leefden en slechts onderling in competitie waren, dat zij zich niet realiseerden hoe naast deze dagen voor de machtigen en rijksten der aarde op andere momenten deelnemers meededen die geen rooie cent te makken hadden. Doordat zij de illusie dat ooit te zullen verwerven allang hadden opgegeven waren ook zij niet bang voor een peperdure slip of the tongue. Zo'n claim kon er ook nog wel bij, het kon ze

niets meer schelen allemaal. Of ze hadden intuïtief wellicht door dat we iets Robin Hood-achtigs van plan waren. Anderen realiseerden zich wel degelijk welk financieel gevaarlijk spel ze speelde door deel te nemen, maar vonden het juist amusant hoe deze tegenstelling door onze tentoonstelling werd uitvergroot. Zij gingen de uitdaging met zichzelf aan, een fatale vergissing. Precies deze laatste groep, daar was het mij om te doen. De stille miljardairs, de échte rijken zoals de Rothschilds, zij die alle publiciteit angstvallig vermeden, hen wilde ik zover krijgen incognito naar de natte bal te varen in een geheime, doelbewust niet met ons S.A.F. logo beschilderde tweede door ons gehuurde watertaxi. Om dit te bereiken lieten we de miljonairs uit eenzelfde vakgebied op dezelfde dagen op bezoek komen, waardoor het evenement een horde persfotografen, gewapend langs de oevers van de Maas met reusachtige paddo's, naar Rotterdam lokte. Je kon hun lenzen kriskras door de haven zien opdoemen, als razendsnel groeiende paddenstoelen staken ze de kop op en verdwenen alsof onkruid was gewied op de dagen waarop de gewone man deelnam. Ondertussen deelden we de stille miljardairs in het geheim op deze jan-met-de-pet publieksdagen in, dus onder de proletariërs, zeg maar even voor het gemak, waardoor zij niet door de pers werden opgemerkt: een groter plezier kon je ze niet cadeau doen, haha!

Ja, ze hadden het minder naar hun zin op menig peperduur exorbitant feest! De verlichting, een Jan met de Pet die hen zag als *een van hen*, als een arme sloeber, was een van de allergrootste geneugten in hun rijkeluisleven. De graag geziene, publiciteitsgeïle VIP's fungeerden als bliksemafleiders, niets nieuws onder de zon. Uiteraard maakten we optimaal gebruik van de uitzonderlijke kracht die inmiddels was opgeklommen naar de derde macht: de media. Interviewers probeerden voor noppes vragen af te vuren, want niemand deed, trots als ze waren op hun stilzwijgen,

na afloop zijn mond open over wat er te zien was in Julia's drijvende paviljoen. Juist dit mislukken lokte meer journalisten dan ooit naar Rotterdam, naar dit unieke evenement. De drang naar een 'scoop', de wens de eerste journalist te zijn die wél iets los wist te krijgen, werd groter en groter. Tegenwoordig is het alles of niets: je hebt beet of niemand komt. En wij hadden het voor de bakker, tenminste, zolang het duurde. Want, dit kon niet eeuwig goed gaan. Snel handelen was vereist. Die vijftien minuten beroemd zijn vliegt zo voorbij. Via de spysoftware selecteerde ik uit elke branche binnen de miljardairsclub twee personen per land. Ik liet hen schaduwen, af luisteren en informatie lekken, eenvoudig een kwestie van uitdagen en manipuleren. Waarschijnlijk beoordeelden zij het contract niet als een al te serieus potentieel gevaar, in ieder geval babbelden enkele deelnemers al snel hun hautaine mond voorbij en lekten zij de inhoud tijdens een van hun besloten feesten – in de slaapkamer gebeurde dat ook wel eens. De bewijslast liet ik naar Levi en partner zenden. Zij stelden de dagvaardingen op. Dit bracht tien maal tien miljoen voor de S.A.F. in het laatje, een aardig startkapitaal. Er kwam weerstand, natuurlijk, maar de contracten waren waterdicht als een gapend gat in de scheepsromp, vakkundig dichtgelast door de beste lasser van Rotterdam en met de pitbultjes Levi & Levi om het af te kitten.

De weken daarop besloot ik deze claim van honderd miljoen, die ik wilde uitbreiden tot rond de honderd personen en daarmee tot een miljard, naar de effectenbeurs te brengen. De beursgang noemde ik gekscherend, dus met zo'n befaamde knipoog: *Kunstclaim*'. Zo verdomd toepasselijk, al zeg ik het zelf. Dit bracht een aardige som liquide middelen op, tweehonderd miljoen om precies te zijn; voorlopig ruim voldoende dus om alle advocaatkosten mee te financieren. Alhoewel dat tarief van die

gasten de spuigaten uitliep! De inhoud van de rechtszaken hielden we geheim, maar nadat we in de buurt van de honderd claims uitkwamen besloot ik ze out-in-the-open te gooien, want ze boden een uitstekende gelegenheid aandacht te genereren voor ons idee van een algehele kanteling. En zo werd ons kunstproject in slechts een maandje of drie, feitelijk out-of-the-blue, publiekelijk erkend als een strijd van David tegen Goliath, van Robin Hood tegen de allerrijksten der aarde. Het S.A.F. werd bekend en berucht, ik moest mijn persoonlijke beveiliging maar eens beter organiseren.

Eindelijk!, het zelfvertrouwen van de man in de straat groeide, een kanteling in zichzelf die als katalysator fungeerde. Hoe harder de rijken zich weerden in de rechtszaal, hoe sterker het publieke besef dat deze veelvoudigen van tien miljoen euro via het S.A.F. dadelijk konden worden aangewend om een duurzame leefomgeving te creëren in en rondom Rotterdam. De menigte begon zich te realiseren dat het mooiste havengebied ter wereld de komende jaren succesvol kon worden omgevormd volgens de richtlijnen en principes van de club van Rome en de hoogleraar transitie van de Erasmus universiteit. Hiermee kon Rotterdam opnieuw haar natuurlijke voortrekkersrol vervullen. Kortom: de menigte begon zich te roeren. Het bloednieuwe principe van ‘power to the people’ versus ‘power to the happy few’ begon als een lopend vuurtje aan te wakkeren en ontbranden in een van de grootste havengebieden ter wereld, een gebied met mensen die geen blad voor de mond nemen, recht voor hun raap zeggen waar het op staat, mensen die praktisch zijn zonder hoogmoed en hard werken voor een eerlijk verdiende boterham.

Niet lullen maar zakken sjouwen in de haven is hier het devies. We startten onze strijd tegen het heersende systeem – de rijksten der aarde en hun corrupte politici, belastingontduiking en markt-educatie via ingehuurde, of zelfs in bezit zijnde!, zakenbanken,

belangenverenigingen, lobbyistenfirma's en accountants & consultancy bureaus – met een relatief bescheiden aanwending van hun middelen, verkregen door toepassing van hun eigen, ethisch verfoeilijke manipulaties. Tja, hoe hadden we het anders kunnen bewerkstelligen? Koekjes van eigen deeg toedienen was noodzakelijk, mensen. Dat kon niet anders, dat begrijpt u toch ook?

De zaterdag waarnaar ik hunkerend had uitgekeken, schonk me nu rust en voldoening, waardoor ik ditmaal tot rond het middaguur tevreden in bed bleef liggen. Ik begon zowaar te genieten van de stilte in huis, van het alleen zijn, en had mijn innamen van pillen kunnen reduceren tot beperkte proporties. Misschien had ik er minder behoefte aan door de nachtelijke discussies? Hoe dan ook: vanmiddag was ik eindelijk zelf aan de beurt, vandaag mocht ik als bezoeker de natte bal in. Daarna meteen met de watertaxi tot aan het Manhattan aan de Maas, om aldaar te dineren met de actrice, die informatie had weten te bemachtigen betreffende mijn vaders netwerk, als toetje op deze appetijtelijke slagroomtaart gevolgd door een bezoek aan kamer 33, waar ze volgens eigen zeggen 'iets nieuws' zou uitproberen. Wat een geweldige zaterdag lag er in het verschiet, haha! Voordat ik vertrok bestudeerde ik de laatste dossiers. Tja, mijn vader en zijn old-boy's. Dat startkapitaaltje was mooi meegenomen, maar de weerstand zat 'm niet in internationale rechtszaken. Nee, de belangenverstrengeling met de politici en bewindvoerders in de haven, die noot was veel harder te kraken. Ik trakteerde mezelf op een dubbele espresso en bereidde een omeletchampignons, vergezeld met een goed glas verse fruitmix uit de blender – waar was Tatjana? Het doel was niet slechts een kanteling als ideaal, want die Amsterdammers hadden het IJ al aardig opgeknapt. Met behulp van mijn vader hadden ze hun haven weten uit te breiden. Idem dito gold dit voor Antwerpen. De synergievoor-

delen na volledige transitie... Er restte mij geen andere optie dan die ouwe te verslaan. Net op het moment dat ik wilde vertrekken viel mijn allesoverziend oog op een afbeelding: het Sherlock Holmes logo van Edwin zijn detectivebureau! Hoe had ik deze vitale informatie kunnen missen?! Gelukkig was dit dossier niet in de shredder terechtgekomen!

Messcherp blijven, Henkie, vlijmscherp blijven. Nieuwsgierig opende ik de multomap, bekeek een drietal uitgeknipte krantenartikelen en las de door hem zo knullig samengevatte informatie. Het handelde over de Pink Panthers, een criminele bende uit Oost-Europa die het nodig achtten hun werk te vergelijken met de legendarische serie waarin Peter Sellers de hoofdrol vervulde. Alsof hun roofovervallen een komische noot bevatten, alleen maar doordat ze verkleed als vrouw, in T-shirts met bloemetjesmotief, een juwelierszaak in Saint-Tropez overvielen met ballongrote D-cups onder hun opzichtige flirt-with-me gesneden bloemenjurkje, waarna ze in een speedboot ontsnapten en de pikante japons in het water van het haventje achterlieten; drijvend aan de beha's met inhoud werden ze zo aangezien voor drenkelingen in nood, waardoor er alarm werd geslagen en enkele gendarmes moedig het water in sprongen om deze vrouwen te redden, terwijl die gasten hem met de noorderzon waren gepeerd. Wat een grapjassen, ik geloofde er niets van! Wie doet nu zoiets? Wacht eens: een speedboot... ze gebruikten een speedboot. Dit was toch frappant te noemen! Zaten zij achter de brute en laffe roofoverval in mijn veilig geachte villa? Hadden die PinkPanther jongens mijn niet in geld uit te drukken waardevolle schilderijen ontvreemd? Ik noteerde in mijn al zo overvolle agenda dat ik alle afleveringen van deze serie diende te bestuderen, op zoek naar een allesbeslissende aanwijzing. Toch had het Algemeen Dagblad na mijn overval geen melding gemaakt van drijvende BH's. Bovendien betroffen dit Serviërs, geen Bulgaren

en Roemenen, die nu massaal onze straten inreden met niet eens zulke gammele auto's (dikke gloednieuwe BMW's en Mercedesen waren geen uitzondering). Mijn intuïtie zei me dat het zou kunnen, maar dat het dan hoogstwaarschijnlijk een copycat benede Bulgaren of Roemenen betrof, een groep mafkezen die deze PinkPanther jongens na-aapten. Dat gebeurt zo vaak. Ja, dat zou het kunnen zijn. Wandelend langs het Wereldmuseum en het recent geplaatste standbeeld, luisterde ik naar de boodschap die Annegreet had ingesproken. Het kwam erop neer dat de kletsnatte bal van het S.A.F. in de Waalhaven dreef, op drift geraakt door een windvlaag uit het Noordwesten. Toen we, mijn bolide en ikzelf, arriveerden, rolde het gevaarte onrustig tegen de aanlegsteiger waar ze de eerste onderzeeër te water hadden gelaten, net voordat onze door menig lobbyistenfirma beïnvloedde regering roet in dit voedzame eten smeed. Nee, die banken kreeg ik daarna niet meer overstag, dus ik was aangewezen op aanwenden van bevriende relaties, op hun positieve reacties garant te staan namens de Rotterdamse haven. Een nobel en respectvol doel: onze jongens aan het werk houden. Maar nu hing alles als los zand aan elkaar, helaas, het stond erbij alsof het vergane glorie van weleer betrof. Johanna had het goed ingeschat, haast maken met het kantelingproces was geboden. Dichtbij de bal werden we, de schipper annex taxichauffeur en ik, overdonderd door een fijnzinnig stukje muziek dat onwerkelijk, ja, onheilspellend aandeed. De verlaten bouwlocatie, de roestige rails en hangars die hun beste tijd achter de rug hadden, fungeerden als dramatisch decor. Tot over een uurtje, riep hij en vluchtte weg uit deze zijtak, deze vervallen uithoek van de Waalhaven. Die moderne kletsnatte bal, die futuristische koepel, stak onwerkelijk af tegen de torenhoge kademuur. Beschroomd, ja met een beschaamde uitdrukking hees ik mezelf omhoog en zette een voorzichtige voet op het moderne kunstwerk. Over wat ik precies te zien, ho-

ren of/en voelen kreeg kan ik geen mededelingen doen, zoals u ongetwijfeld zult begrijpen, maar de watertaxi arriveerde exact, op de minuut, wat zeg ik, op de seconde nauwkeurig terug in deze uitloper van de Waalhaven. Met beide handen omklemde ik de ladder, dit keer om eraf te stappen.

‘Naar New York, jongen!’ gebood ik streng.

Ik stond fier en trots op het achterdek, hield me vast aan de reling. En daar, starend naar het voortrazende Maaswater langs de boeg en betoverd door het krachtige geluid van de motor, zag ik onze BlueMagical voor de idyllische kust van Rio de Janeiro voor anker liggen, als een prachtige scheepsdame onder de megajachten. Monique zat vastgebonden in de kajuit en gilte wanhopig om hulp. Ik rende naar beneden, probeerde haar te bevrijden maar kreeg de knopen van het gevlochten touw niet uit elkaar, knopen die deden denken aan professioneel matrozenwerk, iets dat ik mijn dochter nota bene van jongs af aan had geleerd!, toen ik onherroepelijk afgeleid werd door Julia, die in een veel te uitdagende bikini vanuit de deuropening naar me lonkte als een volleerd actrice! Ze lachte geniepig, zo kende ik haar niet! Haar Marokkaanse vriend stond ernaast met een Chinees hakmes, zo’n joekel van een ding en vlijmscherp, waarmee hij vervaarlijk zwaaide. Terwijl hij me indringend beloerde, zette hij het mes op Monique’s keel. Schreeuwend om hulp spurte ik het dek van ons jacht op, maar niemand hoorde mijn roep. Zinloos, als een verdwaalde matroos die op het land was geslingerd, zo voelde ik me!

‘U kunt uitstappen,’ zei de taxichauffeur nadrukkelijk, ja, zelfs met beide handen in een kommetje gehouden rondom zijn mondhoeken. Wat een mafkees die gozer, haha.

‘Rustig jongen, ik ben niet doof,’ pareerde ik, waarop ik naar binnen wandelde. Om de tijd te doden gooide ik een euro in de fruitautomaat. Ik was gespannen, en niet alleen op een gezonde

manier. Welke ziekelijke vorm had ik het prettigst gevonden? De dominantie, het heersen over de vrouw, of het onderdanig zijn en als schoothondje wachten op aandacht die uiteindelijk, na lang smachten, werd bevredigd of volslagen genegeerd tot in het oneindige, ja, tot de daad zelf haar intrede deed, maar puur en alleen doordat ik haar forceerde – laten we het woord verkrachting vermijden, dat ligt te gecompliceerd. Onzekerheid kan als genot worden beleefd, zoveel is zeker. Toch stond mijn hoofd vanavond naar duidelijkheid, of liever, het rationele brein sribbelde tegen. Schoorvoetend nam ik plaats aan onze tafel en vroeg onzeker: ‘Wat gaan we vanavond doen?’ Een angstig gevoel van onbenul be kroop me als een sluipmoordenaar. Hoe kon ik alle onveilige spanning, nodig om niet onverschillig tegenover de daad te staan, nu nog wegnemen? Zo ging het niet langer, ik moest mezelf corrigeren.

‘Wacht! Nee, ik bestel voor je,’ riep ik. ‘Ik ken je smaak!’ Een leugen die, mits als een irritatie ontvangen, toch enige gezonde spanning zou kunnen opwekken.

‘Geweldig, dank je Harry,’ zei ze zacht en lief.

‘Henk, ik heet Henk!’

Verdomme, ze had mij als eerste op stang gejaagd!

Dit schattige stemmetje... speelde ze mijn denkbeeldig lieflijke echtgenote van weleer, eentje die nooit had bestaan? Van alle rollen had ik deze rol niet verwacht, hieraan had ik nooit van zijn leven gedacht.

‘Je bent een beetje in de war, Harry,’ zei ze begripvol en legde haar hand op de mijne, dus ik trok hem geschrokken terug en deinsde achterover. ‘Heb je je pillen al ingenomen?’ vroeg ze poeslief en belerend.

‘Nope.’

‘Bestel jij eventjes lieverd, excuseer,’ mompelde ze praktisch onverstaanbaar – ik spitste mijn oren – en haalde bij het voor-

langs lopen zowaar haar vingertoppen over mijn wang tot onder mijn kin, zachtjes duwend, terwijl ze aandachtig edoch minzaam grijnzend haar hoofd naar de mijne draaide. Op haar handtas las ik de tekst: ‘fuck your money suitcase’. Dit scheen me geen leven! Waar had ik dit aan verdiend?! Hier had ik geen trek in, dus ik volgde haar stiekem naar het damestoilet, niemand te zien, trok haar net op tijd een leegstaand hokje in, sloot de deur en nam haar keihard onderhanden. Het woord verkrachting dekt de lading wederom niet hoor, mensen.

‘Ik ga eerst,’ gebood ik streng.

Onderweg terug bestudeerde ik de magnifiek verlichte tanker die voorbij schoof. Het was zo’n gigantische jongen met sigaar uit de Cariben. Ik prees mezelf gelukkig van dit uitzicht te mogen genieten. Helaas pronkte dat onooglijke logo van mijn vaders concern op de zijkant. Zou het lukken wraak te nemen op mijn vader? Beschikte ik over voldoende agressie en dapperheid dit te volbrengen? Als je iets té graag wilt, verlies je de realiteit uit het oog. Daar moet je voor waken. Ergens diep vanbinnen wilde ik hem overtuigen, ergens hoopte ik op inkeer, op een verzoening en samenwerking in deze kanteling van havenarbeid, van Nederland en de wereld, van het gehele planetaire stelsel voor mijn part! Het was mede ingegeven uit praktisch oogpunt, want hoe zouden we het kunnen klaarspelen wanneer we niet tot een vredige samenwerking konden geraken met onze familie? Nu is hoop voor sukkels: actie is nodig, keiharde actie en werklust, dat is het enige waar we op kunnen bouwen, hoorde ik mijn vader – hoe ironisch – doceren tijdens het familiediner. Hier had mijn moeder, gelovig en vooral goedgelovig (iets dat hand in hand gaat), geen weerwoord tegen. Noodgedwongen diende ik haar van replek. Deed ik dit soms nog steeds, maar dan postuum? Misschien moest ik dit aan mijn psychiater Von Stürmer voorleggen, puur als hypothese bedoel ik. Ja, een goed

idee, Henkie, jongen, zet 'm op! Ik opende mijn mobiele computertelefoon en instrueerde Annegreet onmiddellijk een consultafpraak te regelen. Zo, dat was voor de bakker. Maar waar bleef Julia? Waarom kwam ze niet van het toilet? Zo hard had ik haar niet aangepakt! Eindelijk, daar is ze! Ze wandelde voldaan (geen verrassing) naar onze eettafel. Tot mijn teleurstelling was het echter niet Julia maar de actrice die zó sprekend op haar leek dat je je gemakkelijk vergiste. Ik nam mezelf niets meer kwalijk. Voorlangs, ze zette haar lange benen over mijn knieën, gaf ze me een baldadige tik tegen mijn wang. Redelijk hard, dat wel. Maar schaamde ik me voor deze terechtwijzing? Als in een reflex draaide ik mijn hoofd alle kanten op, behalve die van haar ranke meisjeslichaam. Tegelijkertijd begeleidde ik haar met mijn handen om haar middel. Hoe dan ook, we aten dit keer wat we wilden en praatten honderduit: het ijs was gebroken. En zo voelde ik me zweven als in de eerste weken met Monique, vrank en vrij, een beetje onwennig maar zeker van elkaars liefde. Nu vroeg ik me niet meer af of het een spel was. Als het slechts spel was, dan toch een uitermate aangenaam spelletje! Vrijelijk verhaalde ze, galant ondersteund door elegante handgebaren als ware ze een paaldanseress, over haar jeugdbelevissen. Zou dit een bijzondere avond worden?, een avond waarin de illusie van gelijkheid tussen verschillende leeftijden en tussen man en vrouw werd gekoesterd en bezongen, ja, in stand gehouden als ware zij reëel?! We lieten ons meevoeren in deze fantasie, en wel zodanig dat we erin geloofden. Een heerlijk, euforisch gevoel van vrijheid als beloning lag in het verschiet. In deze staat bestond er geen jaloezie, geen lust zonder liefde, hebzucht, ijdelheid, ja, zelfs geen onmatigheid. Ik kan me niet precies meer voor de geest halen wat ons uit deze droom wekte en op welk moment of hoe dat gebeurde. We lieten een diner voor twee personen serveren en genoten hetzelfde flesje wijn, verstandig

gevolgd door twee koffie zonder likeur, en voeren even later voldaan en broederlijk, als een Olympisch zeilteam dat alles met elkaar deelt, naar het Deltahotel.

Het verbreken van de illusie gaat soms ongemerkt, dan weer vindt ze plaats door een overduidelijk moment in de tijd, door een gemarkeerde gebeurtenis of een onverwacht voorval. Soms gaat het geleidelijk en vergt het maanden zo niet jaren van sluimering, zoals een rotswand die minuscuul wordt afgesleten door het stromende water, het getij waarop we meevoeren. Een andere keer vindt het plaats door een knal: de illusie spat uit elkaar. Van een implosie is echter zelden sprake, alhoewel je de langzame vorm met een beetje goede wil zo zou kunnen zien. Hoe zou het deze nacht vergaan, begon ik me af te vragen, toen de grotesk over het water hellende glazen pui vanachter de tankinstallaties in de Wilhelminahaven verscheen. Nu was het begin van dit soort gedachten op zichzelf natuurlijk funest, zeker wanneer ze werden gevolgd door jaloerse fantasie over wat er zich allemaal had afgespeeld tijdens je afwezigheid. Als een vrijgevochten, net afgestudeerd stelletje, ja, als een onduidelijkheid die het midden hield tussen vriendschap en een liefdesrelatie, en hoogstwaarschijnlijk eerder een eigenaardige combinatie betrof, zo wandelden we de steiger af, de schuine loopplank op en het Deltahotel binnen.

We kregen routinematig de sleutel van de receptioniste in handen, die gewoonte zat er ingebakken. Ook nu keek ze me niet aan. Ik hoef niet uit te leggen waarom juist dit argwaan wekte. Was dit het begin van het einde? Nog steeds bij machte de illusie in stand te houden, al was het puur door inhibitie, lieten we ons door de lift omhoogstuwen en wandelden we opgewonden als tieners naar de kamerdeur. Daar echter werd het penibeler: een rare fluittoon galmde door de gang. Ze trok haar wenkbrauwjes op van verbazing. En ik maar denken dat háár

telefoon over zo'n fluittoon beschikte. Verbouwereerd en van mijn stuk gebracht las ik Jan zijn urgente bericht: bedoelde hij dit als een waarschuwing ten goede of was het afgunst? Die vraag liet me niet meer los, wat ik ook probeerde, het lukte me niet ervanaf te komen. Na enkele glazen bubbeltwater en tv kijken, ja, zonder ook maar iets te ondernemen, daalden we gespannen af naar de kleinere ovaalvormige bar, speciaal gebouwd voor VIPhotelgasten. Het magnifieke uitzicht over de Maas bood gelukkig troost. De honderden lichtjes van de raffinaderijen werkten kalmerend. 'Heb je iets met Jan?' ontglipte me de vraag.

'Waarom doe je zo,' zei ze.

Ze klonk oprecht teleurgesteld.

'Sorry,' zei ik. 'Laten we het over je werk hebben.'

'Ja, dat lijkt me beter,' reageerde ze enthousiast. Vreemd, ik bedoel, waarom was ze zo opgelucht? Waarom kon ze zo gemakkelijk overstappen op de topic werk? Deed het haar niets? Of wilde ze zo snel mogelijk af van de heikele issue: onze opbloeiende verliefdheid? Ik kon mezelf niet onder controle krijgen en voelde me bloedheet worden als in de tropen, ja, terwijl ze uitgebreid vertelde over haar bevindingen tijdens haar spionagewerk, over haar diner met mijn vader – zo dichtbij was ze al gekomen – druppelde het zweet over mijn voorhoofd en verder, naar beneden tot langs mijn neus en mondhoeken: ik had een servetje nodig om het te deppen. 'Twee bloody marry graag,' riep ik tegen de Nederlands-Hindoestaanse serveerster.

De informatie klopte in grote lijnen met wat Jan had verteld, alleen ging zij uitgebreid in op alle details en, dat zeg ik eerlijk, die hoorde ik liever niet. Informatie betekent macht, kennis over de andere partij biedt de mogelijkheid tot manipulatie, chantage, oplichting of tactische manoeuvres, vallend binnen het legale, wettelijk toegestane of net daarbuiten: een flinterdun, puur praktisch draadje van verschil. Door haar inspanningen konden we

gelukkig verder. Nu we het bewijs voor kartelvorming te pakken hadden, was de tijd aangebroken voor de volgende fase: verdeeldheid zaaien. Een passieve rol van informatievergaring omzetten in een actieve rol, zou ze dit aankunnen?

‘Roddelen is niet mijn sterkste punt,’ antwoordde ze.

Perplex nam ik mijn glas, bracht het robuuste sap naar mijn mond en draaide mijn hoofd naar het raam. De raffinaderijen werkten de hele nacht door. Dit gaf me houvast.

‘Oké, vergeet dit.’

‘Is goed,’ zei ze. ‘Maar ik zou het voor elkaar kunnen krijgen... alleen... dan wel op mijn manier. Je vader is gek op me, anderen hebben een eerste poging ondernomen. Het is een kwestie van mijn kaarten handig uitspelen, ze te laten denken dat ze kans maken mij te schaken, de strijd aanwakkeren tot het smeulende vuurtje wordt omgetoverd in een vlamvend inferno, hihi.’

‘Oh...’ stamelde ik onbeholpen.

Verdomme, hier was ik al bang voor!

Ze wist van wanten, natúúrlijk wist ze dat, sufferd. Kon ik nog terugkrabbelen? Het zou perfect kunnen uitpakken, daarin had ze gelijk, want een van de meest effectieve manieren om verdeeldheid te zaaien tussen zakelijke partners is uiteraard een privé-aangelegenheid. ‘Ga je gang,’ floepte het eruit. Ik wilde het niet, maar het gebeurde. Ze aaide me liefdevol over mijn halfkale bol, alsof ik haar schoothondje was, of erger, een soort Humbert Humbert vriend die ze, na lange tijd uit het oog te zijn verloren, opnieuw ontmoette. De angst naar haar te verlangen op een manier die niet aangenaam pijnlijk was, nam hand over hand toe. Verliefdheid, ik wist nog dondergoed hoeveel ellende het kon aanrichten, hoe het je dagelijks leven van minuut tot minuut tiranniek kon bepalen. Verzin iets en biedt weerstand aan haar macht!

‘De komende week krijg je instructies voor onze volgende zaterdagavond,’ zei ik, en voelde me gesterkt. Haha, die bal lag bij mij.

‘Is goed, verras me,’ vroeg ze doodleuk. Was dat ironisch bedoeld?

‘Ik moet gaan. Doe je best,’ stamelde ik, en registreerde geschokt haar minzaam lachen, kuste haar teder en eenvoudig op de mond, rekende af en rende naar buiten, waar ik de klaarliggende watertaxi in sprong. Daarop liet ik me naar de stamkroeg in Delfshaven teleporter, maar hoe hard ik ook wegvoer van de plaats des onheils, het hielp niet: ze had me definitief te pakken. De rest van de week zou ik slechts aan haar kunnen denken. Een onvoorstelbare vermoeidheid overviel me met kansloze machteloosheid. In snelwandelpas spurte ik de kroeg in, duwde mezelf door de menigte naar de bar en bestelde er twee... en nog een, daarna nog maar een, waarop een lege barkruk vrijkwam: eindelijk! Ik werd bevangen door de muziek, het gelal en de routinematige manier van inschenken van de barman, niet gek opkijkend van het gedrag van zijn klanten, nee, in het geheel niet opmerkzaam, alsof hij ze allen accepteerde in hun zielige zoektocht naar een beetje geluk of beter, naar het tijdelijk proberen te vergeten van hun ongeluk in relaties of werk. Een man naast me sprak een vreemde taal, ik kon er geen touw aan vastknopen. Iets dat me bijzonder amuseerde, dus ik bestelde voor hem ook maar een drankje. We goten het broederlijk achterover. Daarop deed ik uit de doeken wat ik had gezien in die drijfnetbal. Ik moest het aan iemand kwijt en aangezien hij geen woord Nederlands verstond, ging dat van een leien dakje, haha. We namen er nog een paar, waarop hij in zijn eigen brabbeltaaltje, iets Russisch scheen het me voor, begon te raaskallen over... ja, waarover eigenlijk? Ik lachte met hem mee, knikte af en toe bevestigend of schudde afwijzend. Meestal gokte ik goed, haha.

Een enkele keer stakte hij abrupt, staarde me ongelovig aan, dacht lang na, proestte het uit van het lachen en sloeg me gebroederlijk op de schouder. We bestelden een laatste paar. Daarop viel het gesprek stil, zomaar ineens. Verdwaasd tuurde ik verslagen in het rond. Johanna en Willem hielden zich angstvallig schuil. Speelden ze verstopperij? Ik waggelde naar buiten en nam de kortste route naar de Witte de Withstraat, waar ik rechtsaf sloeg en halt hield voor ons galerieraam. Aandachtig bestudeerde ik de kunstwerken van Quinten, bracht mijn romp en gezichtsveld dichter bij het doek door een tweetal wankele passen voorwaarts te zetten en focuste in op een belangrijk gedeelte van het schilderij – het middelpunt – waar een torenhoge berg was geschilderd met op de top een Grieks bouwwerk met zuilen. Wacht eens... stond Julia daar afgebeeld tussen twee pilaren, als charismatisch symbool van deze wereldorde zonder leider, als personalisering van het kantelproces als zodanig?

De volgende middag werd ik dankzij Tatjana, de lieve schat, gewekt door een fijnzinnig stukje muziek, dus ik rekte me weldadig uit. Hoe simpel kan een mens genieten van een dak boven zijn hoofd en een dekbed. Waar was nu mijn drang naar beheersing van de Nederlandse havenbedrijven gebleven of liefst groter, een internationaal consortium dat zich uitstrekte van Madagascar tot Moskou, van Tokio tot Los Angeles, van Sydney tot New York. Sublimeerde ik deze energie, zoals door Stürmer geopperd, naar een willen beheersen van alle vrouwen in mijn omgeving? Het was waar dat ik de hele dag piekerde over wat de actrice aan het doen was... en met wie, dat uiteraard vooral: met wie was ze wat precies aan het doen?! Na het toch nog maar eens bekijken van Buitenhof, waarin wederom niet werd gerept over een omslag van ons bijkans feodale financiële systeem, hiërarchisch ingericht zonder democratische controle waarin zelfs beïnvloeding door de overheid onmogelijk scheen – zakenban-

ken bepaalden wat er gebeurde – schuifelde ik voorzichtig met een kop koffie in de hand naar mijn werkkamer. Nee, in Buitenhof spraken ze er tegenwoordig zelfs als laatste van alle talkshows over, zo realiseerde ik me geërgerd. De stapel lonkte. Ik griste er een dossier vanaf en las het aandachtig. Het S.A.F. stond nu op naam van Julia, zo las ik uit het rapport van de broer van Levi. Wanneer het juiste moment daar is zal ik het haar overhandigen. Ja, dit soort weten terwijl de ander niet op de hoogte is, dit spel was wat me had aangetrokken in zaken te gaan, het genieten van de touwtjestrekkerij en kennis achterhouden tot het moment van onthulling was aangebroken... En dan alles verklappen... haha, daar kon ik mateloos van genieten. Al had dit plezier met machtsuitoefening van doen, een negatieve eigenschap was het niet, ik bedoel, je haalt je nogal wat op je hals als kapitein! Nee, ik had ijzersterke schouders ontwikkeld en voelde me geroepen deze in te zetten. Nobel, dat is het woord. Toegegeven, ik genoot ervan, maar ik werkte voor andere mensen, ja, feitelijk werkte ik voor de *mensheid als zodanig*. Synergievoordelen benutten en de juiste persoon op de juiste plaats zetten, talent ontdekken en doorontwikkelen, dáár komt het voornamelijk op neer. Eenvoudig is anders, mensen. Julia realiseerde het zich niet, de lieverd. Mijn vaders genen, mijn genen, de hare... Net zoals ik me ertegen had verzet, trachtte zij dit nu met al haar adolescente energie te doen... maar ook Julia zal een geboren leider zijn, mijmerde ik, terwijl vochtige tranen mijn oogkassen vulden met de gelukzalige voldoening van een overwinnaar.

Een kantelaar!

Het vocht rolde langs mijn wangen naar beneden; de hoogste tijd voor rustgevende tensioentamer thee als vervanging voor

mijn pillen. Mijn meissie, een moderne en betekenisvolle leider. Na de eerste mok te hebben genuttigd, besloot ik handig het aangename te verenigen met keihard werken: bestudering van die PinkPanther filmserie. De navolgende middag en avond genoot ik van de klassieke afleveringen, heerlijk alleen in onze villa. Julia was ondertussen vast en zeker bezig nuttig werk te verrichten voor het S.A.F., daar kon ik op vertrouwen. Na deze serie kon ik me niet inhouden ook die andere fabuleuze film, met Peter Sellers in de rol van Dr. Strangelove, nog eens te bekijken. Humor als effectief wapen in het uitdragen van een politiek beladen standpunt, een sluwe regisseur die Kubrick! Mijn logboek genaamd *'aanwijzingen in Pink Pantherfilms'*, duidend op een link tussen de roof van mijn schilderijen en de Roemeens-Bulgaarse copycat bende die de Servische criminele organisatie, vernoemd naar deze legendarische serie, imiteerde, bevatte na afloop een reeks interessante leads. Tevreden bracht ik ruim na middernacht de data in. De analysesoftware tool van de professor draaide een flink stukje langer. Schijnbaar bemoeilijkte deze aanwijzingen het rekenproces. Werd dit veroorzaakt door die emotieherkenningsmodule die ik eigenhandig had toegevoegd? Ik hoopte dat het er niet door werd gefrustreerd en wachtte rustig af. Er rolde een resultatentabel uit. Helaas stond ik nog immer bovenaan de verdachtenlijst, maar als tweede werd nu Peter Sellers genoemd! Haha, die professor van Splunteren! Ik printte de lijst in PDF formaat en mailde het als bijlage naar Zuid-Frankrijk, daar waar hij zijn uitstekende wijnflessen bottelde. Klokslag twee uur viel ik in slaap op de stoffen bank in de living – speciaal voor Julia had ik het dieronvriendelijke kalfsleer vervangen – onder het bekijken van enkele niet nader te noemen beelden die nu eenmaal op dit tijdstip werden getoond, tenminste, wanneer je een volledig tv-pakket hebt gekocht. Bij het ontbijt bereidde ik me mentaal voor. Annegreet had de foto's

van de presentatie, die ik samen met de maîtresse had bezocht, verspreid via onze mailgroep, dus over de gehele holdingstructuur uitgerold, zeg maar even voor het gemak: iedereen was op de hoogte van ons tortelduifjes! De schaamte voorbij wandelde ik goedgehumorst Veerhaven nr 4 in. Mijn zeilboot dobberde kalmpjes in het water. Ik was nog niet binnen of de receptioniste kreeg een gezonde Hollandse kleur van lichte gêne. Onderhuids echter glom ze van trots voor mij te kunnen werken. Annegreet had het goed aangepakt. Ons personeel begreep nu de mogelijkheden van het S.A.F. als kans op nieuw en opwindend werk, als kans op herstel van ons imperium, en met de Waalhaven als speerpunt. Om dit af te maken riep ik het personeel bijeen in de kantine. Opportunistisch zoals dat zo nu en dan hoort, trok ik met een kwinkslag mijn zeventiende-eeuwse koopmanskledij, mijn Jan Pieterszoon Coen pak aan, en trakteerde mijn personeel perfect gekleed op een ouderwetse ‘niet lullen maar poetsen’-speech ter herovering van de haven, op een goudeerlijk de hart-onder-riem steken, vanaf heden de schouders eronder zetten en we laten ons niet kisten en gaan er met zijn allen tegenaan speech, haha. Tja, dit was nu eenmaal mijn manier, mensen. Julia zal het ongetwijfeld anders gaan aanpakken. Met een euforisch gevoel van onoverwinnelijkheid voor mijn uitzonderlijke inspanning, – een kapitein mag zoiets graag ontvangen, hij is ook maar een mens – nam ik een half uurtje later plaats in die heerlijke leren fauteuil met glimmend zwartachtige rugleuning, torenhoog uitkijkend over de immer stromende Maas. Ik voerde een paar slechtnieuws gesprekken, dat moet ook gebeuren, en griste de door Annegreet klaargelegde brief van mijn bureaublad. Dit is urgent, zo deelde ze mee, en dat deed ze niet voor de kat zijn viool. Het logo van mijn advocaat verrijkte, rechtsboven afgebeeld, het peperdure briefpapier. Zat daar bladgoud in verwerkt? In de brief werd gerept over een officiële claim van

tien miljoen in verband met gelekte info over die natte bal tentoonstelling, onmiddellijk te betalen aan het S.A.F., ten laste van... O ja! Hoe was die broer van Levi erachter gekomen dat ik in een onbezonnen bui het een en ander had doorgebriefd? Werkte die Russisch sprekende immigrant, toerist, asielzoekende activist voor mensenrechten, illegaal ingehuurd raketgeleerde of stomdronken matroos daar in café Loos soms undercover voor Levi & Levi? Verslagen tuurde ik onnozel in mijn schippers-agenda. Over twee uur stond er een afspraak met Stürmer gepland. Nou ja, vooruit dan maar, dan ben ik daar deze week vanaf. Ik werkte een uurtje of anderhalf door om vervolgens keurig op tijd te parkeren binnen dat statige hekwerk. Pal voor het bordje 'bezoeker' zette ik mijn Maserati naast een splinter-nieuwe Amerikaan met gelikte zwart-witfoto. Iemand had goede zaken gedaan. Ik beklom de stenen traphoek, meldde me bij zijn secretaresse en wachtte keurig op mijn beurt. In het rieten mandje lagen een reeks magazines. Ik haalde er een tussenuit, toevallig betrof het de Playboy. Kijk eens aan, het fotoboek van Anton Corbijn had maar liefst vijf bunny's gekregen. Zoiets is mooi meegenomen... Zou het een idee zijn onze kunstwinkel eens door dit magazine te laten kwalificeren? Ik schoot een paar stilistisch perfecte foto's van deze bunnytest voor mijn dossier met *'losse ideeën'* en nuttigde mijn excellente muntthee met reibekuchen toen Von Stürmer vrij plotseling in de deuropening verscheen. Naast hem stond een van die jongens van Schorem. 'Aha, daar ist herr Wijnen-Swarttouw,' briepte hij zo gemaakt jolig dat het me irriteerde, het was per slot van rekening pas maandagochtend!

'Heb je met Julia gesproken?' vroeg ik.

'Ligt dat gevoelig bij herr Henk?'

Het bloed trok onder mijn nagels vandaan.

De secretaresse tuurde quasi verlegen over haar leesbrilletje, stiekem nieuwsgierig naar mijn reactie. Ik bleef haar als vanzelf, volledig uit het veld geslagen, aanstaren.

‘Kunnen sie fraulein van Zanten bitte sofort met rust laten?!’ gebood hij streng als een obersturmführer en duwde me zijn huurkamer in, meteen die pluche divan op. Niet zo moeilijk wanneer je een minuscule dwerg bent! Voor ik het wist bewonderde ik wederom het historische witkalkplafond met Grieks mythologische afgietsels.

‘U wilt mij spreken?’ vroeg hij professioneel. ‘Vergeet mij en begin zu vertellen.’ Gelukkig had hij dat nare in-zijn-oor-wroeten afgeleerd, waarschijnlijk was hij op zijn vingers getikt door die jongen van Schorem.

Het bleef stil, tot ik gerommel hoorde, heimelijk gevolgd een muisachtig geschuifel. Waarover wilde ik hem ook alweer spreken? Verdwaasd, als verdoofd door de in de lucht hangende bedomptheid en slechts onderbroken door eindeloos getikketak, bestudeerde ik de mythische figuren van kalk. Er hing een zware, serieuze sfeer in deze kamer, een kamer waarin de absolute geluidloosheid langdurig, misschien wel eindeloos werd volgehouden, zo lang als de cliënt het nodig achtte. Doordat ik dit ook zo ervoer viel er een loodzware last van mijn toch al veel te zware bagagedragende sterke schouders. Ik antwoordde, koppig als ik ben, niet. Hoe lang het duurde kon ik niet inschatten. Op de achtergrond hoorde ik een klok en enkele werkgeluiden: alsof er kilometers verderop, in de Waalhaven, stevig door werd gebikkeld! Goed zo, zet ‘m op jongens! Toen begon ik mijn betoog: ‘Kan het dat ik mijn moeder postuum van replek dien, ik bedoel, dat ik haar vertegenwoordig in een ferm weerwoord, feitelijk gericht tegen mijn vader en zijn pragmatisme zonder geloof in de ruimste zin van het woord, en, veel erger, zonder in werke-

lijkheid ook maar een sprankje hoop te koesteren op een betere wereld?’

Het bleef ijszig stil, lijszig ook.

Die gelikt ogende lilliputter, dat superstrak aangeklede onderkruipseltje, voelde zich schijnbaar niet geroepen zijn diep in de buidel tastende cliënt netjes te woord te staan?! Op het moment dat ik mijn hoofd wilde oplichten om hem een pak rammel te geven, hoorde ik zijn stemmetje brabbelen: ‘Natuurlich kan dass zijn, complexen blijven immer op de achtergrond.’

Waar slaat dit op?!?

‘Gaat u verder, herr Henk.’

‘De tegenstellingen nekken me. Het conflict blijft bestaan, al redden we de wereld, al kantelen we het failliete systeem. Enkele dagen terug kreeg ik het idee dat verzoenende samenwerking met mijn vader niet onmogelijk is, ja, zelfs wenselijk of sterker: noodzakelijk. Alleen zo kan een volledige kanteling plaatsvinden; een kanteling van binnenuit als het ware... hoe noemde die transitiehoogleraar dat? We worden gedwongen het spel te spelen, hún spel. Ik was slechts uit op wraak. Dat mag niet langer mijn drijfveer zijn. Door Julia begrijp ik het! Ik was Julia en zij is mij op jonge leeftijd... nu staat ze eenzaam afgebeeld tussen twee pilaren op een berg, een futuristisch uitkijkpunt over de duurzame haven. Heeft u haar gezien in het schilderij van Quinten?’

‘Dat ist ein schwarz stipje!’

‘Verdomme, jij duivelse dwerg uit het Zwarte woud!’

Hij lachte bulderend hard en jolig tegelijk, ja, vrolijk was hij nu, diep van binnen intens genietend mij te confronteren met deze nep-realiteit.

‘Duitse psychopaat!’

‘Herr von Wijnen-Swarttouw,’ antwoordde hij: ‘stopt u sofort met het spelen van amateurpsychiater. U wilt vrouwen beheersen. U wilt ze niet begrijpen, loslaten, helpen of verdedigen,’

murmelde hij irritant betweterig. 'Ja, u wilt ze zelfs controleren door er één mee te worden en zo uw object van begeerte definitief om zeep helpen (vermoorden is het woord niet). Afgunst is wat u drijft. Dat ist tot een bepaalde hoogte een natuurlijk verschijnsel, maar bij u is het onnatuurlijk gegroeid en niet durch die Entwicklung von ein erwachsene proces van geben und nehmen omgebogen... Sie wilt heersen en beheersen en zoekt naar wegen om dit zu betrieiben.'

'Hoe kóm je dáár nu bij, Von Stürmer!? Jij stomme Duitse dwerg van een lilliputter!' torpedeerde ik hem met mijn gerief. Het luchtte op, dat moest ik hem nageven.

Plotseling schoot de sofa omhoog tot zitstand.

'Schluss, u tijd ist vorbei! Herzlichen glückwunsch. Machen sie een volgende afspraak mit mijn sekretärin. Ik ben druk besetzt.'

Verandering van koers

Gelukkig hebben we de foto's nog, grapte hij in gedachten, lichtjes meewarig beseffend hoezeer hij dit kunstwerk ging missen: er was zowaar een uitzonderlijke som geld geboden op zijn schitterende portret van Edward Snowden, afgebeeld als zachtmoedige held van de toekomst, een held die religies overbodig maakte. Dat moet dan maar, murmelde Jules, ondertussen werkend aan een inlijsting van een ander schilderij. Het zaagsel zat tot in zijn oren en nek, het cederhout rook heerlijk zoetig, een mannelijke geur (een beetje kamferachtig). Volgens de legende versnelde het de wedergeboorte, maar daar geloofde hij niets van. De cirkelzaag werd te bot, de hoogste tijd voor een nieuwe, maar het grootste gedeelte van de opbrengst wilde hij besteden aan daklozenopvang. Vrijwillig lesgeven in de Nederlandse taal was behulpzaam, maar niet afdoende. Op een hongerige maag is het slecht leren. Hij hield ervan, werken met hout, in al zijn vezels hield hij ervan. Had hij de hartboot kunnen bouwen van cederhout, dan had hij niet gearzeld, maar dit project vereiste andersoortig spul, gelijkend op het origineel, nu kleurrijk en vrolijk makend. Op materiaal besparen was niet bespreekbaar. Hij viel nog liever ter plekke dood neer, dan dat hij compromissen sloot in zijn werk.

'She is the One! She is the One,' jodelde prof. dr. psychiater Von Stürmer tegen zijn secretaresse, terwijl hij de deur van de ontvangstkamer opende. Verheugd observeerde mejuffrouw van Zanten vanachter haar keurig georganiseerde bureaublad zijn uitgelaten joligheid. Ze was verbaasd dat zijn spillebeentjes zo rap rond de divan konden renderen.

‘Glücklich, so gelukkig!’ riep hij almaar en strekte zijn armpjes. ‘We zijn niet voor niets naar Nederland gekomen. Het hing al in de lucht natürlich, Rotterdam, de grootste haven von Europa, waar anders! Haar vader ist tegelijk dader und slachtoffer van dass neo-kapitalistische systeem, aber dass ist nu ten tode opgeschreven! Haha, vanuit zo’n moerasachtige grundbodem komt immer nieuw elan.

Julia: she is the One!

Nicht die dame van Pussy Riot: dass ist ja quatsch! Julia zal de boel kantelen! We zitten dicht bij het vuur en moeten onze aandacht niet verslappen. Horen sie mir, fraulein van Zanten? Haar behoefte uit de maalstroom te stappen zal zo gross zijn, uit de handen van haar vader zu bekommen! De tekenen zijn gunstig, zij zal voor een knik in de ongebreidelde stroom van kosmopolitisme versus multiculturalisme zorgen zonder der realiteit zu verliezen. Als El Bachir haar vriendje blijft zal het kunnen gebeuren, zeker nu hij contact heeft met Cor Figee. Geen gevaar voor een volgende krieg meer, het is ja alles voorbij. Bitte, jawohl, dass ist dass belangrijkste jetzt, ihrem vriendje! Horen sie me, fraulein van Zanten?’

Zijn secretaresse staarde hem over haar leesbrilletje intensief aan, genoot een moment van zijn bevlogenheid, knikte welwillend en vervolgde daarop stoïcijns haar werkzaamheden. De prijs ‘secretaresse van het jaar’ krijg je niet zonder slag of stoot toegewezen.

Een flink eind verderop, in een vele malen armer gedeelte van Rotterdam, rolde Wesseling driftig als een bezeten gifkikker, of misschien adequater, als een geile honingbeer, door de kille gangen van het dementiecentrum, door het doolhof van het verzorgingstehuis. De muren zowel als de vloer waren beplakt met

een vaalgroen linoleum, terwijl lichtgrijze strepen de breedte accentueerden. Zo'n achtervolging hield hij eindeloos aan, tot hij zijn doel had bereikt spoot hij als een overrijpe banaan door de gangen. Pal voor de bezemkast zette hij haar vast door zijn rolstoel op de handrem te plaatsen: nu kon ze niet ontsnappen. Johanna schoof de deur voorzichtig open en verdween gniffelend de kast in, hoegenaamd in haar allerlaatste poging weg te komen. Door deze momenten wist ze waarom ze het allemaal deed. Ze genoot van haar bijbaan: activiteitenbegeleidster in een tehuis voor demente ouderen. Enkele uren minder slaap konden haar voorlopig niet klein krijgen, al werd ze zelf ook een dagje ouder. Voor de dienst arriveerde ze rond een uurtje of vijf. Met een na haar werk in de kroeg reed ze op haar fiets naar het tehuis, kletste met de schoonmaakster onder genot van een bakkie pleur en hielp dan zo goed en zo kwaad als dat lukte. Ze was bijkans de enige verpleegster op de afdeling van tweehonderd bejaarden. Deze vroege dienst was een stukkie zwaarder, maar toch ook nog goed te doen. De lol die ze had met de bewoners, de meesten zo gek als een deur, verschaftte haar een berg energie. Ook Willem kluste bij, weliswaar noodgedwongen maar met evenveel plezier. Als technische operator bestuurde hij zo'n moderne jongen, zo'n kraan op de tweede maasvlakte. De veiligheidshelm op en de werkkleding met het flamboyante logo aangetrokken, dit alles verschaftte Willem onze bokser annex tuinman een gevoel van nuttig zijn, van erbij horen, het bezorgde hem een gevoel van trots. Zover was het voor Daan nog lang niet: op zijn school voor kansarme jongeren leerde hij koken, klussen en sporten. Door deze diversiteit aan activiteiten raakte hij bedreven in het samenwerken, in het koesteren van zijn netwerk van relaties, waarbij respect voor de ander en opkomen voor persoonlijk belang een vanzelfsprekendheid werd. Zo kreeg Daan zelfrespect, de schoolresultaten stegen. Huiswerk werd

niet langer als zinloze bezigheid terzijde geschoven of afgeserveerd als niet stoer of cool. Daan leerde zichzelf bewijzen zonder in onzekerheid te vervallen, een vorm van sociale angst die meestal, temeer omdat de jongen over een knap uiterlijk beschikte, werd omgezet in misverstand uitlokkende uitingen van vermeende arrogantie en onverschilligheid. Dat zat dus wel snor. Maar bij Henk ging het er nu minder florissant aan toe. Na een veelbelovend begin van de week was zijn stemming vergald, en wel, of all people, door die bijdehante zielknijper van Duitse makelij! Hij sloeg zichzelf met de door Annegreet aangereikte brievenopener voor z'n kop, beukte met de botte achterkant op zijn voorhoofd. Het hielp niet. Geërgerd gaf hij het op, vertelde Annegreet dat hij de rest van de middag een geheime zakenlunch had en liet zich allereerst maar eens ouderwets onder handen nemen door zo'n tenger Chinees vrouwtje, luisterend naar de naam Anna: puur non-seksueel, gewoon het harde werk, om alle knopen los te krijgen. De kracht in haar werkhandjes was ongekend; wat training niet vermag! Daarna scheurde hij naar Loyds kwartier en bestelde in café Verhip een borrel, zo'n sterke jongen van Nolet deze keer, meteen gevolgd door nog maar eentje, puur en alleen om het af te leren. Zo, vanavond lekker brainstormen met die jongens van het S.A.F, mompelde hij, maar alhoewel hij zijn ademhaling rustiger voelde worden, merkte hij onderweg naar huis dat die beschuldiging van Stürmer hem parten speelde. De boel keren door Julia in het charismatisch leiderschap te hijsen moet afdoende zijn... Julia zal er haar eigen, moderne variant op verzinnen. Wat geeft dat? Een variatie die de jeugd van tegenwoordig begrijpt: prima! Julia op weg helpen betekent afstand nemen van mijn macht: een unicum in mijn leven, een *persoonlijke kanteling*. Hallo, is het zo afdoende, herr Von Stürmer?! Een nieuw tijdperk zal zich aandienen, bedacht hij alweer optimistischer en zakte gerustgesteld onderuit

op Jan's beukenootpitjeswitte bankstel, belde Annegreet en instrueerde haar een bos rozen naar die charmante secretaresse van de psychiater te sturen. Werken voor zo'n aan het criminele circuit grenzend onderkruipsel van een zielenknijper is geen eenvoudige opgave! Dat arme kind. Alsof hij op zijn wenken werd bediend door een hogere instantie, zo luidde opeens de deurbel. Op de stoep stond een ferme tante, spitsvondig tot op het agressive af in een grijsblauw jack gestoken, het logo gebreid. Ze viel meteen met de deur in huis en zei: 'Kunt u hier even tekenen voor ontvangst.'

'Liever niet!' antwoordde Henk en smet de deur dicht.

Te laat!, ze had de envelop naar binnen gegooid! Tja, nu dat onding pal voor zijn neus lag, kon ie 'm net zo goed van de grond rapen. Vooral met het oog op de wet geen gek idee. Die claim van tien miljoen euro!? Zelfs Henk twijfelde een moment aan zijn uitzonderlijk slim verstand. Pas in de avond kon hij zich herpakken. Natuurlijk kon hij dat! Denken ze werkelijk dat ze de bekendste bedrijvendokter uit de geschiedenis te grazen kunnen nemen met een claim van tien miljoen keiharde pegels? En waarom dreigt die lafhartige parasiet van een deurwaarder meteen met inbeslagname van onze villa? Kan het ietwat tactvoller, jongens! In een goed gesprek bijvoorbeeld, van man tot man. Dit ligt er mijlendik bovenop: een persoonlijke aanval, *karaktermoord* is het! Verbolgen belde Henk zijn advocaat.

'Is Levi daar ook?'

'Momentje,' zei zijn broer. Henk wachtte geduldig.

'Met Levi?'

'Maak die claim ongedaan, of je gaat eraan!'

'Waar hebt u het over?'

'Die tien miljoen, haal die uit het systeem wil je! En wel onmiddellijk!'

‘Ons tarief is niet zo torenhoog als u schetst,’ antwoordde Levi uitermate beleefd. Zoals immer bij die gasten klonk het volstrekt geloofwaardig, je zou ze je laatste miljoen schenken! Halverwege Henk zijn valide counterargumentatie excuseerde hij kalm: ‘Heeft u een momentje, ik roep mijn broer, die gaat over deze claims.’

De bonsaiboompjes stonden er gelukkig prima bij, beter dan ooit eigenlijk, met dat diepe donkergroen rondom de stamme-
tjes. Eindelijk verscheen hij aan de telefoon.

‘Sorry, Levi is net vertrokken. Ik laat hem naar u terugbellen zodra ik hem te pakken heb, meneer van Wijnen-Swartzouw, is het toch? Hartelijk dank voor u geduld.’

Zo gaat dat altijd met die gasten! Die eeneïge tweelingen hebben het zoveel gemakkelijker in het leven, het is een ongelijke strijd. Henk besloot zich moeite te besparen, *never nooit* te betalen en een uurtje aan de stapel dossiers te werken. De eerste map had hij niet in de hand genomen of de voorbel galmde door de living, stukken harder dan zo-even. Getergd rende hij de gang in. Hij gleed op zijn sokken naar voren en struikelde over de mat.

‘M... Monique?’ stamelde hij als een klein kind, onbeholpen. ‘Je... je ziet er, uhm... gebruind uit...’ Er gebeurde niets, totdat hij doorhad tegen het beeldscherm van de beveiligingscamera te praten. Hij draaide een kwartslag, opende de voordeur en herhaalde: ‘M... Monique? Je... je ziet er, uhm... gebruind uit...’

‘En jij overspannen,’ sprak ze zachtmoedig. ‘Wat is er met je?’

‘Oh, druk, druk, druk Monique... er speelt het een en ander, maar niets dat de vader van je prachtige dochter Julia, die het ZONDER HAAR MOEDER moet stellen, niet onder controle heeft!’

‘Gaan we zo beginnen?’

‘Waarom niet?!’

‘Houd daarmee op en laat me binnen.’

‘Ik neem je mee naar de ballentent. We kunnen een hapje eten? Of heb je al gedineerd?’

Aarzelend antwoordde ze: ‘Oké, goed... Jij je zin.’

Luttele tellen later parkeerde hij de Maserati pal voor de ingang van zijn kantoor te Veerhaven 4, zijn vaste stekkie. Laat ik minimaal een flesje wijn met haar drinken, dat gun ik haar, al heeft ze er geen recht op, mijmerde Henk sportief op het moment dat ze langs de kade marcheerden, een kade die een reeks vage herinneringen naar boven bracht, herinneringen van samenzijn waarvan hij geen concreet beeld meer kon oproepen, geen herkenning van iets dat allang voorbij gevaren was. Een gepasseerde haven? Of zou hij haar kunnen heroveren? Ze oogde nonchalant zelfverzekerd, ze was een vrouw van de wereld geworden.

‘Dit is een Braziliaanse jurk?’

‘Vind je haar mooi?’

‘Is een jurk een vrouwelijk genus?’

‘Wat denk je zelf?’

‘Ik twijfel.’

Ze glimlachte zonder gereserveerdheid en zei: ‘Ik ga er gemakshalve vanuit dat het vrouwelijk is...’ daarop aarzelde ze vooraleer ze toelichtte: ‘Xuxa heeft haar voor me uitgezocht.’

Een vuurrode kop bezorgde Henk een onzeker gekriebel in zijn nekvel. ‘Waarom ben je eigenlijk teruggekeerd?!’ vroeg hij aangeslagen.

‘Voor Julia. Ik kom naar haar tentoonstelling.’

‘Performance!, naar haar *voorstelling* bedoel je te zeggen.’

‘Ik wil haar verrassen. Zou dat lukken? Ik heb me opgegeven onder een geheime naam.’

‘Dat raad ik je af! Bovendien... ach nee, ga ook maar. Je merkt het vanzelf, haha.’

‘Wát merk ik vanzelf?’

‘Nee, haha, ga erheen!’ grapte Henk uitgelaten als een kleuter met een binnenpretje.

‘Je hebt leedvermaak. Waarom?’

‘Dat merk je vanzelf, Monique!’ Het uitspreken van haar naam deed hem goed, dit verzachtte de pijn. ‘M o n i q u e,’ herhaalde hij verbeten.

Ze zochten zwijgend een plek. Hij zou wel zien hoe alles uitpakte en schoof de rieten stoel overdreven galant voor haar vanonder de tafel vandaan: geen gezicht in die Ballentent. Monique glimlachte ontspannen als vanouds, schrok van zichzelf, herstelde door een ernstige blik te acteren en zei: ‘Xuxa en ik gaan ons verloven. We verblijven in het Manhattan hotel, je weetwel, tegenover de Puntzak.’

Zuchtend zakte Henk verslagen onderuit in een van die ballententstoelen, perfect passend bij de naam van hun etablissement, en pareerde: ‘Moet je als slachtoffer niet eerst officieel scheiden van je *tirannieke boeman*, voordat je aan zoiets kunt beginnen?’

Aan de overkant schitterde de SS-Rotterdam, grotesk majestueus en toch ook zo prachtig historisch beladen, een megaproject dat hem bijna de kop had gekost.

Traineren was een optie: rekken en verder uitrekken, tot uitsstel vanzelf tot afstel leidt. Dit echter had hij al zo lang geprobeerd. En tevergeefs, het werkte de laatste tijd zelfs averechts. Deed hij er niet beter aan definitief een andere strategie uit te stippelen? Xuxa, wat wist hij van haar? Helemaal niets! Dit was een uitgelezen kans haar te leren kennen. Kennis is macht, dat weet iedere proletariër, laat staan een kapitein van formaat.

‘Ik heb inmiddels ook een ander,’ loog hij.

Ze staaarde hem ongelovig aan, dat ging vanzelf, en aarzelde: ‘Dat uh... jeetje... dat is geweldig nieuws! Wat ben ik blij voor

je.’ Daarop boog ze over tafel om hem van opluchting een laatste kus te schenken. Henk struikelde half en probeerde zijn hoofd recht te draaien, waardoor haar getuiste lippen in zijn oorshelp belandden.

Deze spontaniteit is frappant te noemen: volgt ze soms acteerlessen in São Paulo of in Rio? Ze wil iets, ze heeft me nodig! Hoop bloeide op in Henk zijn meesterbrein, dat op volle toeren plannen begon te smeden.

‘Laten we met zijn vieren dineren. Het heugelijke nieuws vieren, Monique! Dan kunnen we onze aanstaande breuk – ook ik wil niets anders meer – ombuigen in wederzijds vertrouwen en vriendschappelijkheid,’ opperde Henk op zijn leugenachtige, niet te weigeren charmante manier.

‘Ah zo...’ stamelde ze, overvallen door de consequenties van haar gespeelde geluk. ‘Uh... ja, dat is een goed idee.’

‘Mooi! Dat is geregeld,’ riep hij enthousiast. ‘We gaan met zijn vieren de Euromast in, via het panoramische vergezicht de boel van hogerhand bekijken. Dat past perfect bij deze viering van onze hernieuwde vriendschap. Laat dat maar aan deze kapitein over, haha,’ knipoogde hij vol vertrouwen. Zonder aarzelen veranderde Henk van koers, greep de telefoon en reserveerde een toptafel voor een topgozer en drie tafelgenoten met het mooiste uitzicht over Rotterdam. ‘Zo, dat staat erop. Geweldig is het!’

Monique bestudeerde de menukaart, piekerend over hoe ze dit diner kon annuleren. De vurig gewenste scheidingsprocedure mocht niet in gevaar komen. Henk bestudeerde haar gezichtspieren, haar vrouwelijke schouders en ranke neklijn met het vallende haar zo losjes eroverheen, de denkrimpeltjes die hij op zijn duimpje kende en die verraadden dat ze hem aantrekkelijk vond als vanouds... Het is nog niet te laat, dit koekje kan opnieuw worden gebakken.

‘Tekende je daarna de papieren?’ vroeg ze, terwijl ze pretendeerde interesse te hebben in de menukaart. In haar timbre hoorde hij vertwijfeling.

‘Tuurlijk, Monique. Hoe lang ben je hier?’

‘We verblijven de komende drie weken in de Millenniumtoren en willen ons daarna verlossen in Rio. Beloof je dat het dan in orde is?’

‘Ik zweer het!’ loog hij nogmaals.

Ze gluurde over de menukaart, probeerde tevergeefs de werkelijke intentie van zijn gezicht te lezen, maar zijn pokerface was ondoorgrondelijk. Door alle schandalen in het zakendoen en door de toestand met zijn ontspoorde dochter was Henk zijn granieten blik en gepantserde huid zo ver doorontwikkeld dat hij zichzelf in de maling nam. Nu haar liefde als sneeuw voor de Braziliaanse zon was verdwenen, ja, zelfs was omgezet in medelijden, bleef er niets anders over dan leven in een mistige waas van ontkenning. Hij kon slechts raden naar haar werkelijke gevoelens, als niet veel meer dan een toevallige voorbijganger, als een volslagen onbekende man in café Verhip.

Ondertussen, in een andere Rotterdamse wijk, om precies te zijn in de Stobbe, het Kralingse eetcafé, zaten Lavinia en Cor Figuee aan een eettafeltje, verhoogd opgesteld in een hoek van het restaurant. Er was slechts plaats voor drie andere tafeltjes. Op alle drie stond een romantische kaars dat donkere hout op te lichten. De ober gedroeg zich zo gewoon mogelijk. Toch had Cor Figuee het idee dat er iets speelde tussen die twee, alleen kon hij er de vinger niet opleggen wat dat precies was. De subtiele uitingen duiden erop dat ze elkaar kenden, dat ze meer van elkaar wisten, ja meer dan hij van haar wist en zij van hem! Dit stak. Op deze manier kon hij niet doorgaan met dit riskante spel van gevoeligheden. Het was al moeilijk genoeg hier te zijn zonder concrete werkopdracht! Cor Figuee begon zich schuldig te

voelen en wilde vertrekken. Lavinia doorzag dit onmiddellijk en greep in door hem af te leiden, opdat hij het etablissement niet verliet vooraleer ze iets hadden gedronken. Ze liet haar ogen theatraal naar beneden vallen. Daarop excuseerde ze zich beleefd. Nu restte hem niets anders dan op haar te wachten. Onmogelijk dat deze lieve man zo onbeleefd zou zijn zich lafhartig uit de voeten te maken zonder als gentleman afscheid te nemen. Dit verschafte haar voldoende tijd een manier te bedenken hem in haar nabijheid te houden. Nu ze hem eindelijk hier had, zo zonder zijn vrouw en kinderen, kon ze het zich niet permitteren hem te laten gaan. Eindelijk was hij over de schroom heen. Dat ze werkte in die nachtclub, al verfoeide hij dit, bleek geen reden haar nog langer te negeren! De grootmoedigheid van hem daar overheen te stappen en verder te willen bezien hoe een goed gesprek bij kaarslicht zou verlopen... hij gunde haar een kans. Zou hij nu vertrekken, dan zou ze dat niet overleven. Zijn huwelijk liep op de klippen, was al bijkans gestrand, waarschijnlijk had hij, de goedsul, de man met een gouden hart, zijn vrouw tergend lang van alle gemakken voorzien. Zo maakte zijn vrouw misbruik van zijn oprechtheid, van zijn nobele aard; ze kende hem van haver tot gort, kon hem lezen en wist dat hij alles zou doen om hun hopeloze relatie te redden. Soms blijkt zelfs dat niet haalbaar, zo is het leven. Hoe kon ze hem overtuigen dat zij anders was dan zijn ziekelijk jaloerse echtgenote?! De nacht van hun eerste, zo pijnlijk verlopen, ja, werkelijk genante ontmoeting, had hij geen enkele avance gemaakt! Geen enkele poging tot misbruik van haar als publieke vrouw, helemaal niets had deze lieve man ondernomen! Hij had een jonge vrouw van de wereld gezien, geen pleziertje voor een nachtelijk uurtje, geen wegwerp gebruiksvoorwerp zoals de meeste mannen die de nachtclub bezoeken. Hoe grootmoedig is deze man, wanneer je bedenkt dat zijn huwelijk

niets meer voorstelde en hij dus zijn gevoelens opzij moet hebben gezet ten faveure van de eerlijkheid en het respect voor haar als vrouw met behoeften, een gewillige vrouw die hij zoveel liever op een romantische locatie had ontmoet dan in een nachtclub van lichte zeden! En zij hem net zo goed, in Parijs langs de Seine of wandelend over de hangbrug in Praag. We hebben allemaal *de Krentzersonate* gelezen, behalve wellicht enkele Nederlandse mannen. In België leest men de klassiekers, in andere landen ook. Overal leest men de literaire klassiekers, behalve in Nederland! Gezien zijn verhalen blijkt overduidelijk dat zijn vrouw de jalouse partij is en hij de naïeve goedsul, uit wat ik heb vernomen blijkt overduidelijk dat hij degene is die, ondanks zijn grootmoedige charme en superieure intelligentie, over zich heen laat lopen. Intelligentie kan soms oerdom zijn. Een liefdevol groot hart heeft niets van doen met intelligentie, dat weet iedere Roemeense vrouw. Studeren of hard werken biedt geen vrijwaring voor ongeluk. We zullen voorzichtig moeten zijn, anders vermoord ze hem! En dat terwijl hij geen vinger heeft uitgestoken naar zijn hemelijke geliefde, zij die nu smachtend aan dit tafeltje op hem wacht en doodsbang is dat hij haar vanavond verlaat vooraleer ze diepzinnig hebben kunnen converseren. Zijn vrouw denkt dat alles strijd is, dat liefde bestaat uit haat en agressie en vechten. Ik zal hem tonen dat er meer is, een ánder soort liefde. Een liefde waarvan hij alleen de sterke vermoedens bezit dat die bestaat in het leven, maar die hem tot nu toe niet is gegeven. Die hij nooit heeft mogen kennen, de arme man! Via Skype zal ik mijn moeder morgen foto's sturen, mijmerde ze terwijl ze de klapdeurtjes opensloeg. Cor Figeë, alleen aan zijn tafeltje, observeerde de ober en vertrouwde het niet. Nee, hij staarde hem te lang aan. Wat mot dat! Hij sprong op en stormde op de barman af. Daar hield hij zich schoorvoetend koest en bestelde een borrel, zo eentje van Nolet. De ober zette

zijn voetzolen in achterwaartse beweging, deinsde geschrokken achterover en liet de bestelling door een collega serveren. Zelf rende hij ontdaan de gang in. Stiefelde hij precies het toilet in, terwijl Lavinia daar ook was? Toeval bestaat alleen in sprookjes. Een moment, misschien duurde het een minuut doch langer zeker niet, twijfelde Cor Figeë tot hij schreeuwde: Godverdomme, dit gaat niet gebeuren! Hij kieperde de borrel achterover en stormde de gang van de toiletruimte in, waar hij furieus, ja rigoureuus de klapdeur van het damestoilet opensmeet. Ze greep met beide handen naar haar hartstreek en kon alleen 'ahh' uitbrengen. 'Sorry, verkeerde klapdeur,' stamelde Cor Figeë met opgewonden hoofd en droop oververhit af, het herentoilet in. Gelukkig, hij is gebleven. Misschien legt hij het uitzichtloze gevecht met zijn jaloerse echtgenote naast zich neer; hij moet het beëindigen voordat ze hem neersteekt! Het is niet te laat, nu is het moment. Ik dacht even dat hij zich niet kon inhouden; een vergissing, een menselijke vergissing. Dit café is donker, de bordjes op de toiletten zijn onduidelijk. De menselijke verdorvenheid van de fantasie is overal en zit in iedereen, en toch geneer ik me ervoor. Dat heb ik van mijn moederskant. Wanneer ik naar ons tafeltje ga, zal hij zich schamen voor zijn vergissing! Durft hij me nog onder ogen te komen? Ik ben bang dat dit alsnog misgaat! Als ik dichtbij hem blijf, hier aan de bar, kan hij niet om me heen en is het ijs dadelijk gebroken. Misschien kan de ober me helpen hem op zijn gemak te stellen. Ik zal hem daarop aanspreken. Cor Figeë stapte vanuit de gang terug het café in en wandelde onopvallend langs de bar. De ober en Lavinia waren in gesprek en staarden tegelijk zijn kant op. Wat een vergissing! Ik kan beter gaan! In zijn paniek kon Cor Figeë de uitgang niet meer vinden. Ze wenkten hem tegelijkertijd met urgente handbewegingen, met serieuze zwaaiacties. Wederom twijfelde hij. Hij beende op het leegstaande eettafeltje af en nam

onverwacht plaats door bruto zijn stoel op te tillen en duidelijk hoorbaar neer te slaan op de houten vloer, waarop hij nukkig met de armen over elkaar ging zitten. Iets in hem wilde blijven, ondanks alles. Nu scheen ze zowaar opgelucht te zijn, want ze verscheen enthousiast en uitgelaten, vrolijk glimlachend. Ze heeft zeker een volgend afspraakje met die lange slungel geregeld! Waar laat je je mee in? Maak dat je wegkomt van deze *femme fatale*. De betovering had reeds plaatsgevonden, de illusie dat deze nog kon worden gebroken was verspilde energie, al wist Cor Figee dat niet. De ergste spanning verdween zodra hij zich in haar buurt bevond. Woh, dát scheelde nog eens een flinke slok op een borrel. De ober excuseerde zich beleefd op verzoek van Lavinia en kwam tot beider verbazing uit de kast. Daarop stak hij zijn avances voor Cor niet meer onder stoelen of banken; opeens had ze te maken met een rivaal! Toen de ober zijn klant terloops edoch bewust enkele malen onnodig toucheerde en zijn vinger langdurig over zijn rug liet glijden, vond Cor Figee het welletjes. Zoals Lavinia verwachtte, maakte hij de ober op een galante manier attent op zijn hetero-zijn en zijn aversie voor deze brutale avances; zoals het een charmante man met een goed hart betaamt, liet hij zijn afgrijzen achterwege, al kostte dat zichtbaar moeite, en excuseerde hij zich beleefd genoeg, dus in ieder geval zonder te slaan: zo grootmoedig van hem! Tijdens het diner werd hun conversatie diepgaander dan Cor Figee voor mogelijk hield en daarmee precies zoals zij had bevroed. Hij vertelde nu alles, maar dan ook echt alles wat hem in het leven dwarszat: het lopende proces-verbaal, over hoe de ouders van die jochies onder dwang van hun oudste zoon aangifte hadden gedaan van bedreiging en racisme, maar ook de moeizaam in te koppelen deal met de Russen en hoe zijn vrouw hem ziekelijk jaloers achtervolgde, met als gevolg zijn moeizame relatie met zijn kinderen. Uiteindelijk vertelde hij haar hoe hij naar aanleiding

van het krantenartikel: 'de gewone man van Rotterdam', was benaderd door de vader van zijn chef om te polsen of hij, Cor Figuee, als klokkenluider uit de school wilde klappen. Alleen zo kon de zaak waar hij vijftienvijf jaar lang voor had geploeterd, worden gered uit de destructieve handen van zijn helaas in verarring verkerende zoon, aldus de vader van hun redder in nood. Ook Henk zijn vrouw en schoonfamilie scheen in dit inktzwarte complot te zitten, al woonde ze nu in Brazilië. Lavinia had het artikel, deze diepterapportage over de man die ze aanbad, meer dan honderd keer gelezen. Vooral het gedeelte over hoe hij zich zo knap staande hield in een moeilijke gezinssituatie, met een vrouw die niet begreep dat werken van negen tot vijf niet geldt voor het bedrijfsleven, had haar aandacht. Voorzichtig liet ze doorschemeren hoe zij het krantenartikel beoordeelde. Maar ook dit verzoek, deze vraag om hulp van nota bene de vader van Henk, beviel haar niet. Lavinia adviseerde Cor af te gaan op zijn intuïtie. Ze bleek bovendien over een veel beter inzicht in Cor Figuee's gezinsleven te beschikken dan hijzelf: hij had de Kreutzersonate nooit gelezen, voor romans ontbrak hem de tijd. Op zijn zakenreizen was het van vitaal belang alle dossiers grondig door te nemen. De onderhandelingstafel was geen kinderspel! Om beslagen ten ijs te komen en de concurrentie een stap voor te blijven, had hij elk boek over onderwater-techniek tot in de finesses doorgeplozen. Zo wist hij tot in alle specifieke details hoe de Chinezen een supersonische onderzeeër bouwden, sneller dan het geluid. Haast was geboden. Toch voorvoelde hij dat Lavinia de waarheid sprak. En zo ontstond in hun verliefde ogen zoveel meer dan oppervlakkige zinnelijkheid en groeide vanuit een almaar toenemend begrip voor elkaars problemen gestaag het verlangen de toekomst samen door te brengen. Maar hoe kon hij van zijn noodlot worden verlost?

Liefdeloosheid

De Native American (een Pueblo-Indiaanse) haar naakte lichaam zat onder het bloed, kunstzinnig in sierlijke strepen van verschillende dikte en buiging vormgegeven. Het was haar eigen bloed, uitgesmeerd als teken één te zijn met haar natuur. Op de grond lag een maagdelijk fel papier van kwaliteit, het materiaal waarmee professionele schilders werken. 'De cyclus van schepping en vernietiging, van geboorte en dood, de eenwording van de mens met de natuur in harmonie met onszelf,' galmde Julia's stem door de ruimte, 'zal worden gesymboliseerd door ons drieluik.' De Pueblo-Indiaanse stond alleen in de woestijn, windstil en verlaten. Ze bracht haar hand daar waar de natuurlijke verf voorradig was, smeerde het op het papier en begon kunstzinnig te schilderen. Verrassend genoeg vond ik het niet aanstootgevend, helemaal níét zelfs. Iets in me wilde het afweren, iets in mij wilde het aanstootgevend vinden, maar als ik goudeerlijk ben moet ik bekennen dat het puur en mooi was. Zonder mijn ogen te openen zag ik in het midden Julia's schilderij: een oud-Hollands tafereel, in renaissancestijl geschilderd. Het droeg als titel 'Hulde aan Oranje' en bevatte beeltenissen van halfnaakte zwarte mannen en vrouwen die hun rijkdommen slaafs aanboden aan het koningshuis. Achter het linker schilderij van het drieluik werd de Amerikaanse woestijnfilm van deze Pueblo-Indiaanse vertoond. Aan de rechterkant hing een blanco doek, slechts gevuld met een vraagteken. 'Dit derde exemplaar,' zo galmde Julia haar stem door de koepel van de natte bal met de intonatie en het zelfvertrouwen van een professionele nieuwslezeres, 'zal, zoals u ziet, nog worden gemaakt. Dat zal doormiddel van een performance geschieden. Degene met het hoogste bod

zal dit optreden te zien krijgen in huiselijke sfeer. Het derde kunstwerk zal aldus ter plekke door mij worden gecreëerd. Hiermee zullen wij Europeanen een symbolische verbinding aangaan met oorspronkelijke bewoners, hiermee zullen wij de destructieve cyclus van veroveraars doorbreken. Hopelijk is het nog niet te laat.’

Ik kneep mijn ogen dicht. Angstaanjagende beelden verscheenen op mijn netvlies. Julia bij een puissant rijke Arabier in zo’n op zwart goud gebouwd paleis in Oman of Dubai, waar ze haar drieluik *complementeert*? Als ze maar niet de kant van Slave City van Atelier van Lieshout opgaat, dan trek ik de stekker uit het SAF! Ik opende mijn ogen wijd en scandeerde spontaan, de hangende Perzische tapijten vaag in beeld, haar naam: Julia!

Geschrokken nam ik enkele halen van de pretsigaret en blies de rook naar de gekleurde totempaal. Weifelend deed ik wat ik in moeilijke omstandigheden altijd had gedaan: gewoon doorgaan. Ik kon mezelf herpakken. De belofte Julia’s wensen te respecteren won het voorzichtig van mijn kinderachtig vaderlijke behoefte haar te willen beschermen. Aldus vertelde ik de jongens dat we een pittig bod binnen hadden op dit eenmalige privéoptreden.

‘Woh... meer dan een ton hé,’ riep Eddy, stoned als een garnaal. ‘Als de veiligheid gegarandeerd is zeg ik: accepteren die handel.’

‘Exclusief live is booming in international art,’ mompelde Quinten met zijn blik gefixeerd op verre oorden.

Zou ik ze meteen maar uit te doeken doen dat dit in het niet viel bij de claims die ik voor ogen had? Haha, een van de mooiste onderdelen als kapitein: je eigen mensen onaangekondigd verrassen met positief nieuws. Ook als het je persoonlijke ondergang betekent blijft het schitterend. ‘Dit gaat de goede kant op, jongens. *Keep it up.*’

‘Het S.A.F. komt tot leven, en hoe!’ riep Eddy.

‘Kennen jullie die Indiaanse?’

‘Ik ken haar,’ zei Quinten. ‘Ze geeft al decennialang aan dat we onverstandig met moeder natuur omgaan, dat moeder natuur zal terugslaan op een manier die de mens niet zal kunnen stoppen. Er is tot enkele jaren terug nooit naar haar geluisterd, maar nu nieuwe milieubewegingen zijn opgekomen, hoort men haar belangstellend aan.’

‘Dat is prachtig!’ riep ik spontaan, waarop Quinten in de wazige rook verdween, vage mistflarden waarin hervonden herinneringen zich op een eigenaardige manier vermengden met zintuiglijke waarneming, met de geur van de sigaretten en wierook, met het gelal en gebrabbel van Eddy en de gevoelige klanken van de rauwe pianomuziek van het album Berlin van Lou Reed: niet bepaald mijn favoriet. Was dit het moment dat ik mijn eerste visioen kreeg over de *essentie van het moderne zakenleven*? Dus in onze toekomstige tijd, wanneer het naïef kosmopolitisme doorbroken was, vlak nadat het S.A.F. de boel definitief had gekanteld? Volgende keer, zo nam ik me voor, zal ik Frank Sinatra voor die jongens meenemen.

De daaropvolgende dag had ik de wekker uitgezet: toen ik eindelijk aan de koffie begon, stond de zon al hoog genoeg om de bonsaiboompjes te verlichten. Het was zaak die eerste miljoenen van het S.A.F. zo snel mogelijk te benutten. Ik belde Wesseling, dat duurde ditmaal slechts een half uurtje, al kwam hij met een komisch verhaal op de proppen over hoe hij vannacht achter een hoogblonde verpleegster aan had gerend, door de gang tot in de bezemkast, waar hij haar tussen haar meterslange stelten van benen had kunnen grijpen. Die dementie had zo zijn voordelen! Door het niet innemen van zijn voorgeschreven medicatie kon hij ermee weggelopen, maar voorlopig kreeg hij in de nachtelijke uurtjes een Zweedse band. Dat klonk spannend, ha-

ha, laat die Wesseling maar schuiven! Ik belde Levi. Hij zat op honderd miljoen aan binnengehaalde claims. Aldus kocht ik zonder aarzelen enkele zakenbankexperts, willekeurig geselecteerd. Als ze hart hebben voor groen en dieren, komt het vanzelf goed. Ik was ervan overtuigd dat Julia zo redeneerde. Ja, zonder opstartproblemen kan mijn meissie het roer dadelijk overnemen, daar zorgt Pappa voor, lieverd! Dit wordt mijn laatste huzaren-trucje. Wanneer ze mij oppakken is de kanteling reeds begonnen, dan rolt het project zich uit als een ontoombare sneeuwbal. Het is zaak in het diepste geheim te opereren. Op het moment dat ik de bajes induik zal mijn meissie er klaar voor zijn en de haven omvormen tot wereldleider op het gebied van duurzaamheid in transport en assemblage van energieopwekkende apparaten: mis-sie geslaagd! Ja Wesseling, dit doen we ook voor jou en je ouwe strijdmakkers van de Marine, schoot het me te binnen terwijl de tranen over mijn wangen rolden. Werk aan de winkel. Zet 'm op, Henkie! Het in gang gezette proces van transitie moet in een volgende fase worden geloosd door de concurrentie te verzwakken... totdat die sneeuwbal onstopbaar naar beneden dendert.

Opnieuw raadpleegde ik het boek van de transitiehoogleraar. Zag ik iets vitaals over het hoofd? Natuurlijk was het mijn intentie ermee weg te komen zonder kleerscheuren, zonder zo'n oeverloos lange gratis vakantie dichtbij huis. De Schie is vlakbij onze villa gesitueerd, maar heeft niet mijn voorkeur, mensen. Ik calculeerde het bedrijfsrisico. Als Pussy Riot het kan opbrengen te brommen... Voor mijn meisje doe ik alles!

En Monique, zou ze trots op me zijn? Aangenaam fantaseerde ik hoe haar advocate verslag uitbracht: 'Uw man heeft met alle risico van de wereld, ja, met riskeren van een langdurige celstraf, de ommekeer teweeggebracht tot alles waar u voor staat op het gebied van milieu en natuur, ja, werkelijk alles waarin u zo vurig gelooft, heeft hij voor u en jullie liefvallige dochter georga-

niseerd. Weet u honderd procent zeker dat u de scheidingpapieren wilt toesturen, weet u zeker dat u de scheiding wilt doorzetten? Mevrouw, dit zou ik persoonlijk nooit kunnen afwimpelen! Daar krijgt u spijt van. Als ik u een tip mag geven: onderteken niet, verscheur ze en zoek hem op in de Schie. Laat de relatie opbloeien, heviger dan in het verleden, tot jullie kussen en de camera in een traag sluitend diafragma uitzoemt, mevrouw.' Ja, als een romantische film, zo speelde deze happy-ending zich af. Prachtig was het, een adembenemend schouwspel.

'Dat was sterk spul gisteren,' kuchte hij in de webcam op mijn beeldscherm. 'Goed man!'

'Eddy?' Wat doe je in mijn beeldvlak! Scheer je weg!'

'Uh... je hebt me opgeroepen, Henk... Ik dacht dat je iets wilde afstemmen voor mijn vertrek. Je zat in jezelf te mompelen, iets over een schitterende film?'

'Oké dan, jongen! Nu je er toch bent! Ik heb een goed verhaal voor je, een groots verhaal over de financiële crisis. Kun je dadelijk...' wilde ik vragen, maar voor ik mijn zin kon afmaken interrumpeerde hij me zoals een brutaal journalist, bevriend of niet, siert en beweegt tot daden. Hij schraapte zijn keel en vertelde: 'Vannacht instrueerde je mij die Indiaanse dame te interviewen; ik vlieg zo naar Los Angeles. Mijn koffer zit al in het laadruim!'

'Zo zo, meneer doet maar! Een kostbaar grapje?'

'Het was in orde, vertelde je, via het S.A.F. is voldoende geld beschikbaar?'

Een naar gevoel van te veel dingen die boven mijn hoofd groeiden, be kroop me van achteren als een geniepige piraat, als zo'n Somalische sluipmoordenaar die stiekem aan boord van het schip was geklauterd, maar ik verzaakte niet. Als de bemanning in paniek raakt kan de kapitein zijn ware heldenmoed tonen.

‘Weet ik toch, Eddy. Haha. Zet ‘m op, jongen! Maak er een mooie rapportage van. En bedenk dit: het is goed voor Julia haar zelfvertrouwen. Prima!’

‘Maar hoe zit het dan met de geheimhouding. Wij kunnen die zélf toch niet breken?’

‘Nee, natuurlijk niet! Ik bedoel, zo’n rapportage is altijd meegenomen, Eddy! We tonen het als bonus na afloop van de veiling. Aftersales is nooit verloren moeite.’

‘Huh?... oké, ik begrijp het. Dank voor het vertrouwen dan, Henk.’

Klik, weg was ie, zomaar uit beeld. Wat een opluchting, ik had wel iets anders aan mijn hoofd dan dit geneuzel, want die zakenjongens bleken niet gemakkelijk te overtuigen. Zonder een zak geld voor hun Armani pak en vette Rolex om de pols ging dat nooit lukken, dus ik besloot ze partner te laten worden in een firma, een Ltd. die ik wilde laten klappen nadat het geld niet traceerbaar naar het S.A.F. was doorgesluisd... Of nee, ik kon ze beter een procent of dertig laten behouden, zodat ze daarover onderling konden bekvechten; dat kanaliseerde al die opgekropte hebzucht de juiste kant op, namelijk tegen elkaar in plaats van tegen ons. Ons doel besloeg niet minder dan een nieuwe productlijn ontwikkelen, een lijn waarmee we de financiële markt waaruit zij waren voortgekomen konden heropvoeden: *educating the market back* noemde ik het intern. Hoe toepasselijk! Dan is het meteen duidelijk, mensen. Iedereen weet dan waar ie aan toe is. Zoals zij hadden geleerd aan ‘*Regulatory arbitrage*’ te doen, een deftige term voor landen tegen elkaar uitspelen op zoek naar het slapste toezicht, zo gaan wij met dit fenomeen zakenbanken onderling tegen elkaar uitspelen door niet-burgers (bankiers) te overtuigen in ons product te investeren. We doen ze enkele voorstellen die ze niet kunnen weigeren, niet zonder in de problemen te komen met hun concurrenten – gezien de bancaire

rentepositie bijvoorbeeld – precies zoals ze zelf de hele dag pitches fabriceren om bedrijven in te lijven, omdat de financiële marktpositie (hun beurswaarde) daarom ‘zo dringend’ vraagt, omdat de huidige positie dat nu eenmaal ‘vereist’.

Dit alles bleek geen eenvoudige opgave.

De volgende dagen, ja zelfs de gehele week was ik bezig deze financiële jongens op de rails te krijgen. Sterker, ik voorvoelde aan mijn schippersbloed dat het de komende weken al mijn energie zou vergen, dus ik instrueerde Levi mijn lopende rechtszaak te traineren, of anders alles maar zoveel mogelijk zelf af te handelen. Het enige waar ik tijd voor vrijmaakte was het etentje.

Ik werkte zo hard door dat ik mezelf plotseling, vanuit het niets zo scheen het, in de Euromast bevond met de actrice en twee verloofde dames. Die Xuxa zag er bijzonder appetijtelijk uit. Onwillekeurig vroeg ik me af of ook zij biseksueel was; ik bedoel, je weet het maar nooit (mijn vrouw scheen gelukkiger dan ooit). Nu is Henkie natuurlijk niet voor een eenvoudige manipulatie vervaard, haha! Bruusk omgooien van het roer kan wonderen doen. Vooraf had ik de actrice duidelijke instructies gegeven, dus toen we minutenlang tongzoenend de ober en de dames lieten wachten op onze bestelling, was de toon gezet. Maar staarde Monique daarop, zoals door ons geanticipeerd, verbolgen mijn kant op? Een driewerf neen! Probeerde ze krampachtig te negeren hoe wij ons publiekelijk vermaakten, ogend als zo’n ziekelijk koppel dat werkelijk iedereen zijn aandacht opslokt in een straal van honderd meter? Misschien, ik dacht iets van die strekking te zien aan de trilling van haar rechterwang en het lichtjes verbaasde fronsen. In ieder geval stond ik met 1-0 voor. Op aanraden van de ober genoten we als aperitief een licht mousserende Sancerre. Xuxa sprak honderduit in prima Engels (dit had ik niet verwacht) over hoe ze Monique had leren kennen op de dansschool in Rio (toch daar!) en over haar jeugd,

over hoe het klimaat veranderde in haar vaderland, de klimatologische versnelling die de laatste decennia als een ontoombare sneeuwbal was ingezet. Ik overwoog hoe ik deze waterval van een verliefde, die geen enkele hobbel op haar weg ziet en vrijelijk alles eruit gooit wat haar te binnen schiet, kon gebruiken om een stukje van het cement uit hun gezamenlijke muur te ontginnen, opdat deze breekbaarder werd en binnenkort, door een torenhoge waterstand van de rivier, ogenschijnlijk vanzelf zal worden weggevaagd. En toch, iets in mij vocht tegen deze gedachte zakelijk actie te ondernemen: was dit de invloed van mijn psychiater, werd ik milder in mijn oordeel? Hoe dan ook, ik besloot lyrisch en met gevoel voor drama te vertellen hoe ik Monique had ontmoet, daar in Zeist, waar ik op de Nijenrode businessschool zat terwijl zij rechten studeerde. Of was het psychologie? Ach, wat doet dat ertoe! Volgens mij volbracht ze beide studies. Hoe dan ook, ik vertelde haar hoe we als studenten het nachtleven onveilig maakten en bikkelden als bootwerkers, hoe we Julia ter wereld brachten... tot het dessert continueerde ik mijn persoonlijk relaas. Tenslotte, toen de ober de koffie bracht, hield ik langdurig mijn mond. Een onaangename stilte bedrukte de stemming; ik had ze murw. Xuxa opende beduusd haar donkerpaars glimmende verpakking van het chocolaatje – de binnenkant bleek zilverkleurig. Ondertussen had de actrice haar getroost door met haar voetjes onder de tafel haar stevige Braziliaanse dijen te strelen.

‘Dames, ik ben het niet vergeten,’ begon ik, en gaf Xuxa een knipoog van vriendschappelijke verstandhouding, om in het Nederlands tegen Monique te vervolgen met: ‘Kunnen we een stiefkwartiertje onder vier ogen overleggen hoe we dit papierwerk afstemmen?’

‘Je kunt met mij meertijden, ik wil het niet te laat maken. Morgen moet ik vroeg uit de veren,’ opperde de actrice noncha-

lant. We hadden alles geënceneerd. ‘Ik kom langs de Puntzak, tegenover jullie hotel gelegen.’

‘Is goed,’ antwoordde Xuxa gretig. Verschrikt keek ze naar Monique, maar die had niets in de gaten en slechts de papierwinkel in haar hoofd, dat definitieve document waar ze op aasde zoals een wekenlang in een luwte dobberend zeilschip op een zuchtje voortstuwende wind.

We namen plaats in de lounchebank die vrijgekomen was, terwijl de actrice verdween met haar verloofde.

‘Julia maakt naam als kunstenares,’ zei ik, ‘het gaat boven verwachting.’ Daarop haalde ze iets tevoorschijn – een USBstick – legde het apparaat neer en schoof het stukje technisch vernuft mijn kant op, duwde het blokje slepend met haar vingers over de tafel en liet haar hand erop rusten, alsof ze twijfelde het attribuut los te laten.

‘De te tekenen papieren, Henk.’

Een gebrek aan inspraak, een volledig gebrek aan samenwerking! Puur eenzijdig handelen! Torenhoge bommen incasseren de storm. Op zakelijk gebied besef ik dat dit kan gebeuren en dat tactisch schakelen en strategisch bepalen hoe hiermee om te gaan er nu eenmaal bij hoort, dan ben ik op mijn sterkst en tover ik een levensgroot konijn uit mijn zakenhoed. Nu echter scheen het een confrontatie – een gevoelige privéaangelegenheid zó bruut en kil benaderen! – die me onverwacht als een keiharde uppercut diffuus sloeg, ja, praktisch knock-out. Normaal gesproken deelt Henk de klappen uit! Ik staarde naar haar vingers terwijl deze schaamte zo te kijk te worden gezet geleidelijk veranderde in extreme boosheid en frustratie.

‘Het is een voorzetje, er staat een conceptovereenkomst op, opgesteld door mijn....’

‘Advocaat!’ brieste ik aanvullend.

‘Ik kan zoiets niet zelf, dat zul je begrijpen, Henk.’

Mezelf beheersend – ik wilde tijd winnen – zei ik zo kalm mogelijk terwijl ik de ober wenkte: ‘Akkoord dan! We komen erop terug. Laten we iets bestellen. Wat wil je drinken? Of wil je een tweede koffie?’

‘Er staat meer op deze stick, Henk.’ Als een vorm van bezwering sprak ze mijn voornaam smekend uit.

Ik herpakte me, mijn vertrouwen keerde terug.

‘En wat mag dat dan wel zijn?’ vroeg ik kalm, terwijl ik in het haardvuur tuurde. En zo, starend in de wispelturige vlammen, herinnerde ik me hoe mijn ouders jarenlang in een ijzige verstandhouding verweekeld samenleefden, maar nimmer verzaakten daaraan toe te geven: het onvermijdelijke was onbespreekbaar. Publiekelijk werd niet overwogen te scheiden. Mijn broer en ik voorvoelden het natuurlijk, de pijnlijke momenten, de kilheid van handelen, de schijn die werd opgehouden naar de buitenwereld, de escapades. Eerst van mijn vader, later in het diepste geheim net zo goed van mijn moeder. Had ik me indertijd voorgenomen zoiets nooit te laten gebeuren? Voor welke oplossing had ik gekozen, hoe had ik gedacht dit te realiseren? Dáárover had ik geen idee! Een voornemen in algemene zin is betekenisloos wanneer het niet gepaard gaat met concrete actie. Dan verzandt het in het niets. Was ik daarvan overtuigd of geloofde ik in liefde, zoals een naïeve puber, of erger, als een hopeloze romanticus? Indertijd loste ik mijn problemen op door betere manipulatie toe te passen, door de technieken van mijn vader te imiteren en verfijnen. Ik had impliciet aangenomen dat het zo hoorde en nam dit langs elkaar leven tot me als iets onvermijdelijks. Mijn ouders zijn op praktische gronden bij elkaar gebleven. Zonder pessimisme of optimisme, ja, zelfs zonder een vorm van opportunisme, iets dat ik toentertijd verafschuwde, believe it or not. Elk van de twee opties was in orde geweest, maar geen van tweeën, dáármee kon ik niet leven. Ik haatte het schone

schijn ophouden, vervloekte mijn ouders dat ze niets hadden ondernomen en ons dagelijks onderdompelde in die succesvolle nep sfeer van gespeelde gezelligheid. Mijn broer, Jeroen, is als een schoothondje netjes en braaf zijn baasjes blijven plezieren, en vandaag de dag rent hij nog immer hijgerig en keffend van de een naar de ander. Maar goed, hij beschikt ook niet over enig talent, het is nu eenmaal zijn overlevingstrategie. En toch, in mijn logboek *'respectloze uitspraken van Monique'* was ik niet alleen zinnen tegenkomen over Julia. Wat ze mij verweet had niet slechts van doen met mijn zakelijk handelen, maar vooral met mijn laconieke, om niet te zeggen eigenaardige houding ten aanzien van Julia. Ja, soms had Monique het zelfs als verdacht geëtiketteerd! Het benauwde haar dit en dat en zus en zo. Liefdeloosheid, schijnliefde, bezitsdrang en meer van dit soort gekkigheden, allemaal dingen die vrouwen noemen wanneer ze in een sleur komen en niet willen toegeven dat ze daar zélf uitwillen. Hoe dan ook, ze had het me allemaal verweten, zo stond dat keurig genoteerd in mijn logboek met de exacte datum, de overbodige maar handige dag van de week erbij en natuurlijk het tijdstip van de uitspraak, op de seconde nauwkeurig. Bovenal verweet ze me ruimhartigheid naar Julia toe. Alsof het verkeerd is wanneer je als vader je eigen dochter adoreert en haar alles gunt, alsof het verkeerd is wanneer je haar de ruimte wilt geven zich te ontwikkelen tot een moderne vrouw van de wereld, tot...

Een neo-kosmopolitiste

'Ik weet niet of dit een goed moment is, Henk, maar...'

'Waarom niet? Toe dan!'

'Vooruit,' zei ze en inspecteerde de zaak, alsof ze er zeker van wilde zijn dan niemand meeluisterde. 'Het is niet kwaad bedoeld. Ik heb van je zakendoen geleerd en het een en ander bewaard

van onze jaren samen: brieven, documenten, eigenlijk van alles, nou ja, echt alles eigenlijk, hih. Ik vind het wel zo fair om je dit te laten inzien voordat we per abuis, puur hypothetisch hoor, in een conflictsituatie belanden, Henk. Op de usb staan kopieën van dit materiaal.' Nu klonk mijn naam niet smekend meer, nee, eerder verwijtend of sarcastisch! Of nee, erger: meelijwekkend! Toch geloof ik achteraf dat het zelfs op dat moment nog niet geheel tot me doordrong wat Monique in haar schild voerde. Hoe kon ik dit als doorgewinterde zakenman niet hebben doorzien?

'Oké,' mompelde ik verslagen en staarde in de vlammen. Mijn geheugen was blanco. Ik dacht nergens aan en zat apathisch en niet eens ongelukkig, eigenlijk alsof ik in een oneindige leegte zweefde waarin het vredig was, de opkomende en vervliegende vlammen te bestuderen, terwijl ik zei: 'Ik ga Julia zakelijk grootmaken. Ik wil dat ze mij opvolgt, op háár manier.' Het floepte eruit, alhoewel een kritisch stemmetje in mijn achterhoofd voorvoelde dat dit onverstandig was, scheen een andere intuïtie het nodig te achten deze woorden uit te spreken.

'Maar Henk! Hoe kun je denken dat ze dit aankan, dat ze daar rijp voor is... het zal haar voorgoed beschadigen; ik wil dit niet hebben,' zei ze ondanks alles met een zachte, alhoewel duidelijk geagiteerde intonatie. Als ze probeerde streng te klinken, mislukte dat immer jammerlijk. Wanneer ze over onze dochter praatte, klonk ze immer als een hulpeloos, zielig vogeltje. 'Je veinst of het je aan het hart gaat...' Een laag-bij-de-grondse opmerking waarvan ik nu nog spijt heb.

'Sinds we contact hebben via internet, is onze verstandhouding prima, beter dan daarvoor, Henk.' Verdomme, opnieuw dat meelijwekkende toontje! Je kunt me een klojo vinden, maar zielig ben ik niet: dat weet iedereen.

'Sinds jullie wat?!

‘Je gaat me niet zeggen dat Julia dat niet heeft verteld.’

‘Niets, geen woord!’ stamelde ik onthutst.

De bedrijvigheid van de vlammen nam zienderogen af, het houtskool werd talrijker grijs. Het zou niet lang duren eer de laatste, heroïeke vlam uitdoofde en er niets dan koolresten overbleven. Minutenlang tuurden we meewarig, de incompetente onbeholpenheid van ons ouderschap overpeinzend, naar het smeulende vuur. Zou dít ons misschien kunnen verbroederen, bedacht ik gekscherend, om enige luchtigheid aan te brengen in de bedompte toestand. Een magere basis, ginnegapte ik stilletjes als een baby. De spanning werd ondraaglijk, elektrisch geladen deeltjes bleven in de lucht hangen als een loodzware onweersbui die elk moment kon losbarsten.

‘Die malle meid van ons ook,’ zei Monique. ‘Julia deed het mij voorkomen alsof jij van alles af wist. Ze wil je beschermen denk ik, Henk.’

‘Ja, die kers is vlak onder de kersenboom blijven liggen.’

Haar wenkbrauwen veerden even omhoog van verbazing, om vlug terug te keren naar hun positie. Daarna bleef het lange tijd stil. We zwegen en luisterden naar de muziek en de geluiden van de eettafels, de gesprekken aan de bar.

‘Leuke vriendin heb je.’

‘Insgelijks.’

Wederom viel er een stilte van contemplatie en berusting in ons lot van gedeeld ouderschap. Ik nam niet de moeite uit te leggen dat de actrice zoveel meer was dan mijn vriendin.

‘Is je vriendin voor mij in de plaats gekomen?’

‘Wie? Oh! Nee... die heeft het druk met haar pr-baan.’

‘Neem je je pillen op tijd in?’

‘Dat gaat je geen donder aan, Monique!’

Het werd laat, maar het was nog niet laat genoeg. Hoe langer het duurde, hoe beter. Ik vermaande mezelf in het gareel te blijven en geen domme dingen te doen.

‘Laat ook maar zitten,’ brieste ze voor haar doen ongekend fel.

‘Waarom ben je weggegaan!?’ vroeg ik, luider dan bedoeld. ‘Vertel op!’

Enkele hoofden draaiden onze kant op. Geërgerd knikte ik uitdagend mijn kin omhoog, zo van: opzouten, bemoei je er niet mee of je krijgt een pak slaag met mijn ferme knuistjes! Haha, ze bonden al in, de lafaards!

‘Je volgt eindelijk de aanbevolen consults bij prof. dr. Von Stürmer, hoorde ik van Julia?’ loog ze.

‘Ja,’ stamelde ik en wist niets meer te zeggen.

‘Het is van het allergrootste belang dat Julia dat ook doet,’ mompelde ze wederom zo tergend zachtmoedig.

We dronken nog wat na. Monique genoot van een Malibu longdrink. Mezelf liet ik voor deze speciale gelegenheid een allerslaatste borrel van Nolet smaken. Tot mijn verrassing verdween de dreigende donderbui uit zicht. Langzaam werd het lichter in mijn hoofd. Misschien door vermoeidheid of door het positieve gevoel van dit gesprek, want alhoewel er zoveel zaken onbesproken bleven, schonk onze conversatie me op een eigenaardige manier ook opluchting.

Middernacht

Het geluk straalde van El Bachir zijn licht pokdalige gezicht. Een bericht van Julia had hem gerustgesteld. Haar kunstwerken vergde dus al haar aandacht en concentratie. Haar vader had niet gelogen of hem met een kluitje het riet ingestuurd, nee, meneer van Wijnen-Swarttouw had hun sociale media contacten niet moedwillig geblokkeerd of getraineerd. El Bachir kende de ongebreidelde mogelijkheden. Via een studiegenoot genaamd Victor, lid van de Anonymous hackers, had hij alle opties van deze state-of-the-art spionagesoftware voorbij zien flitsen. Zelf weigerde hij. Het scheen hem onethisch dit soort middelen in te zetten, maar hij had het ergste gevreesd voor Julia's vader, die ze, laten we eerlijk zijn, niet meer 'allemaal op een rijtje had'. De familie had de handen niet voor niets ineengeslagen en er bij meneer van Wijnen-Swarttouw op aangedrongen een psychiatrische behandeling te ondergaan. In handen van Julia's vader zou deze geavanceerde software verkeerd uitpakken, zo had Victor bevestigd. Dat gold niet alleen voor iedere leek op technisch gebied, maar zeker ook voor ondernemers die zich vereenzelvigen met Jan Pieterszoon Coen (ja beste lezer, ook onze graffiti-artiest begon naam te maken, al was het in ondergrondse kunst). Moeder echter, hoogbegaafd én gezegend met gezond verstand – een unicum – had hem gewaarschuwd voor het gemakkelijk hanteren van het 'waar rook is, is vuur' idee. Dat is, zo had ze hem verbeter laten weten, drijfzand waar je moeilijk uit ontsnapt: een menselijke, ja een o zo menselijke valkuil. Deze wijze les was El Bachir helaas glad vergeten, of, dat zou ook kunnen, het was zijn ene oor ingegaan en zonder noemenswaardige verwerking zijn andere oor uitgefloept, dromend over cijfertjes links

en rechts van de boekhoudkundige streep... en over gevoelige aanrakingen van Julia, nu helaas toch alweer weken zo niet maanden geleden. Aanrakingen die hij zich kon inbeelden alsof ze gisteren plaatsvonden, tastbaar was het, de tinteling wanneer hij de herinnering aan hun eerste nacht samen koesterde, daar, in die luxe villa van haar Pa. Wat hij ook wist: een kat in het nauw kan rare bokkensprongen veroorzaken... tenminste, zoiets was het toch, de exacte uitdrukking was hem, zoals wel vaker, ont-schoten. Als accountant was hij op de hoogte, niet in de laatste plaats door alles was hij had geleerd van de financiële crisis. Nee, hij en zijn collega, net afgestudeerde MBA'ers, waren vol goede moed, wilden het *anders doen*. Vastberaden wilden ze de ethiek in de financiële wereld in ere herstellen. Kon hij daarover praten met de vader van Julia? Dat zou kunnen helpen, misschien kunnen we nader tot elkaar komen. Ijdele hoop bloeide op door dit heuglijke nieuws: het afhouden van sociaal contact was niet af-komstig van meneer van Wijnen-Swarttouw! En nu mocht hij als buitenstaander, als niet familielid, op deze cruciale familiebijeen-komst zijn, daar waar de onzekere toekomst van het bedrijf werd besproken. Dit kon maar één ding betekenen: hij was nog steeds haar vriend met voordelen, ja, hij was hoogstwaarschijnlijk haar enige minnaar. Misschien kon hij na deze bijeenkomst haar hand vragen? Moeder drong aan tot hij kwaad van tafel wegliep. Fati-ma steunde hem. Als het om het bestrijden van Moeder handelde, leken ze plotsklaps twee handen op één buik. Sinds de dag dat ze gezamenlijk naar Moeder waren gestapt, zweeg Nizam Ali ogenschijnlijk moeiteloos. Na de broederlijke afkeuring van haar kinderen haakte ze af, wetend dat ze fout zat, dat ze zich te veel bemoeide met haar volwassen kroost. Goedgemutst wandelde El voorlangs dat moderne gevaarte van Koolhaas genaamd De Rotterdam: drie met elkaar verbonden joekels met een capa-citeit die minimaal tien procent van alle kantoorruimte in

Nederland besloeg! (of was het van Rotterdam), torende hemelsbreed boven het stadscentrum uit. In strakke, voortvarende pas stak hij over nadat het stoplicht op groen gesprongen was, zijn leren schooltas stevig in zijn slanke, atletische rechterhand geklemd. In het voorbijgaan bewonderde hij het aanplakbiljet, die flitsende poster van de theatershow. Het kickboksen wilde hij definitief opgeven. Voor Julia heb ik álles over; weet ik zeker dat er een positieve reactie op mijn verlovingsaanzoek volgt, dan zal ik niet aarzelen, zo nam hij zich stoutmoedig voor. Ik zal haar tenen kussen, haar aanbidden. Aan de overkant van de natte ballen stonden, achter kogelvrij glas, twee portieren in politie-uniform. Om bij de rechter-commissaris te geraken passeerde El de bewaakte poort. Hij werd van top tot teen gefouilleerd. Als ze meneer van Wijnen-Swarttouw niet in toom houden, staat Julia hier spoedig met de familie in de rij, bedacht hij, en merkte beschaamd dat dit idee hem opvrolijkte in plaats dat het hem zorgen baarde. Waarom de beste brave man hem had uitgenodigd was El Bachir een raadsel, maar een uitdrukkelijk verzoek van de rechter-commissaris sla je niet in hoge bomen vol windrigheid, zo had Moeder hem te verstaan gegeven. De Nederlandse gezegdes beheerste ze nog altijd niet; tot hilariteit van haar kinderen vermengde ze deze veelal met Arabische uitdrukkingen. De lachsalvo's van Fatima aan de eettafel, hét moment dat ze als familie bij elkaar waren, besloegen de gelukkigste momenten van hun incomplete gezin en riepen nostalgische herinneringen op aan El Bachirs jeugd in Marrakech. Op die momenten miste hij Vader alleen na afloop, wanneer het schaterlachen verstomde en door buikkrampe uitdoofde. Helaas koppelde hij de afwezigheid van Vader tegenwoordig aan vreemdsoortige taalverbasteringen. Hij was niet te naïef of eergevoelig te erkennen dat Moeder de reële economische en psychosociale wereld, de verschillende instituten in

Nederland, de ziekenhuizen zowel als de gerechtelijke en bestuurlijke macht en hoe dit alles in elkaar greep, hoe die werelden elkaar in evenwicht hielden, beter begreep dan haar nog maar net afgestudeerde zoon, voormalig student bedrijfskunde, financiële planning en econometrie. Hij had zich in de boeken met cijfertjes verdiept, het had al zijn energie gevergd. Zijn moeder was hoogbegaafd, al was ze niet feilloos. Nu was het tijd om te oogsten. De aanbiedingen voor tijdelijk werk, zonder duidelijk dienstverband, greep hij met beide handen aan om bij te klussen. Zijn vader, indirect vermoord door het religieus orthodoxe regime dat de macht had gegrepen, direct door zijn oom die eerwraak had genomen op zijn atheïstische pamflet, verspreid in de omliggende dorpen, zou apetrots zijn geweest. Geen twijfel mogelijk! Ternauwernood had Moeder met haar twee oogappels, zij die nog maar net op eigen benen rondhuppelden, de regio kunnen ontvluchten. De wraak die El Bachir jarenlang had gekoesterd, zijn belofte deze ooit in te willigen en om te zetten in een vreselijke daad, was getemperd na het bericht dat zijn oom gestorven was aan een langdurige en zeer pijnlijke ziekte. Moeder had geen grip op hem gekregen. Haar wijze les – wraak met wraak beantwoorden, betekent dat je je verlaagt tot het niveau van je tegenstander, je kunt beter de vreedzame weg van Nelson Mandela volgen – was aan koppige dovemansoren gericht, maar zijn oom zelf, of beter, de voorzienigheid was er ironisch genoeg, al was dit indirect, dus wél in geslaagd. Geroutineerd werd hij gescand door de beveiligingsbeambten. Na de wenteltrap wist hij niet meer wat te doen. Zijn boekhoudkundige kwaliteiten kwamen niet van pas, zijn kickbokservaring evenmin.

‘Wil je ook?’ vroeg Cor Figeë, die stond te klooiën met de machine. Doordat hij op de verkeerde knop drukte zonder een bekertje te positioneren, morste hij op zijn driedelig pak. ‘Godverdomme! Wat een stompzinige machine is dit!’ briede hij

aangeslagen. Hij maakte liever geen fouten, schaamde zich een ongeluk, en deze schaamte werd woede. De woede projecteerde hij op het onzinnige ontwerp van dit niet al te gebruikersvriendelijke onding. 'Misschien moeten we met de zaak in koffiemachines gaan doen in plaats van onderzeeërs?! Wat een janboel geeft dit apparaat als je eventjes niet oplet, hoe gemakkelijk zal dit te bouwen zijn. Daar is geld te verdienen, jongens!'

'Wie?'

'Huh? Nee, bij wijze van spreken, de technische jongens op de zaak weten wel raad met dit soort materiaal. Kijk, we moeten het kabinet in,' antwoordde Cor toen het lampje op groen sprong. De griffier begeleidde hen naar hun uitgekende zitplaats, ieder een stoel pal tegenover de *beste, brave man*. Een ervaren rechter-commissaris zo te zien, bevroedde El Bachir. Tenzij hij tientallen jaren van een dubbele uitkering had geleefd en een soortgelijke baan in de nadagen van zijn loopbaan, dus net voordat hij met 'pensioen' kon gaan, had bemachtigd via zijn lidmaatschap 'sociaal-culturele vorming', dus via een re-integratietraject geënt op het bevorderen van positieve discriminatie. Met denkbeeldige voorbeelden uit de weerbarstige werkelijkheid had Moeder hen geregeld uitgedaagd kritisch te blijven denken, fantasie te gebruiken om de waarheid te achterhalen. Achter iedere waarheid schuilt een volgende, had zij geopperd. Terloops wilde ze haar kinderen arbeidsethiek bijbrengen gelijk de Chinezen.

'Heren!' schampte hij met de deur in huis. Hij schraapte zijn keel. 'Neemt u plaats. Wilt u koffie, thee of een glaasje water?'

'Lekker,' zei Cor Figeë, 'doe mij maar thee.'

'Ik doe mee,' reageerde El Bachir bloedserieus. Zijn gedachten dwaalden af naar zijn zus. Feitelijk was dit alles begonnen met haar nobele werk op de Binnenweg.

‘Hebben jullie de dader te pakken of een vermoeden wie het is?’ vroeg Cor Figee. Hij wilde alle opties openhouden. Tevreden met zijn kalmte nipte hij een slokje.

‘Het punt is, heren,’ begon de rechter-commissaris met gevoel voor drama, ‘dat de handel en wandel van onze hoofdverdachte nauwgezet is nagetrokken. Uit dit onderzoek zijn enkele verrassende feiten ontsproten, alsmede een aangifte tot zowel haatzaaiing, racisme als huisvredebreuk, en dat alles op dezelfde, bewuste dag waarop u dit gezin hebt bezocht naar aanleiding van een verdenking! Terecht of onterecht laat ik gemakshalve in het midden... U begrijpt? Deze serieuze aantijgingen aan uw adres hebben wij opgesteld in een krachtig proces-verbaal. Kortom: u wordt door de familie van de hoofdverdachte beschuldigd van alle drie de vergrijpen, de één even sterk beargumenteerd als de ander. Hierover wil ik met u beide spreken, heren.’

De ijskoude douche kletterde op de mannen van de burgerwacht, dwars door hun kleding heen.

‘De wond is onderzocht door een tweede arts, een chirurg. Gelukkig is het een diepe vleeswond en zijn er geen VITALE ORGANEN GERAAKT!’

‘Rustig Cor,’ zei El Bachir zorgelijk en stond op om zijn partner in crime tot bedaren te brengen, hem te bewegen zijn bevoorrechte stoelpositie terug in te nemen. Cor was woedend opgesprongen, zijn stoel lag omgevallen achterover, zijn vuisten balden samen, klaar voor actie, gereed om de rechter-commissaris fijn te malen. ‘Laat meneer a.u.b. uitspreken,’ stamelde El Bachir en duwde Cor terug in zijn stoel. Iets riep ook bij hem irritatie op. Hij kon er de vinger niet opleggen wat er met deze *beste, brave man* aan de hand was dat hem niet aanstond, maar iets voelde verkeerd.

‘Dank, heren,’ zei de rechter-commissaris en keek veelbetekend El Bachir aan. Verwachtte hij een culturele blik van herkenning te kunnen uitwisselen? El Bachirs wenkbrauwen sprongen vanzelf de lucht in. ‘Ja, wanneer wij proces-verbaal opmaken is daar een gedegen onderzoek aan vooraf gegaan. U begrijpt?’

‘U begrijpt, u begrijpt... ik begrijp er NIETS VAN!’ brieste Cor Figeë, kokend van woede bij zoveel onrecht.

‘Er zijn aanwijzingen in deze richting, meerdere getuigen bevestigen dat u verhaal bent gaan halen bij de familie na verdenking van een overval door twee kinderen, kinderen van nog geen veertien jaar jong! Dat is erg jong, brugklaswerk heren, we praten over *kleine* kinderen.’

‘De overval op de Binnenweg, bij mijn zus!’

‘Dat klopt, dank voor uw aanvulling van mijn betoog. El Bachir, is het niet? Ja, Fatima... het is goed dat u haar noemt... over haar gesproken... klopt het dat zij zich open en bloot kleedt in de nabijheid van gehandicapten? We hebben daar foto’s van in ons dossier,’ sprak de rechter-commissaris en keek betekenisvol Cor Figeë aan, die zich afvroeg waarom de rechter-commissaris scheen te denken dat uitgerekend hij begrip zou kunnen opbrengen voor deze nuance. Waarom kijkt hij mijn collega niet zo indringend aan, dacht Cor onterecht, net voordat de beste man zich tot El Bachir richtte: ‘U moet weten dat dit – zeker ú zult zich dat kunnen en ja, zich dat ook móéten realiseren als jongeman – in de leefomgeving van deze jochies ongepast is. Zij zullen zich hiertegen met hand en tand verzetten. Het beschermen van de familie-eer is in Nederland helaas verloren gegaan in de laatste decennia, na die vreselijke jaren zestig en de opkomst van die afschuwelijke hippies, terwijl wij keihard werkten om dit land op te bouwen, helaas gevolgd door die Paarse kabinetten en een toen principiële D’66, maar er is een gezonde

kentering gaande nu de SGP kan samenwerken met de VVD en onze nieuwbakken Islamitische politieke partij van Eenheid. En volledig ten goede, als ik zo vrij mag zijn... en dat mag ik in deze situatie, aangezien ik de man ben die dit onderzoek leidt. U begrijpt...'

El Bachir zijn mond sperde open. Zijn normaal zo kalme oogopslag veranderde, zijn ogen stroomden vol tot er amper wit overbleef. Wiebelend op zijn stoeltje priemde hij zijn getergde pupillen obsessief richting de *beste, brave man* tegenover hem. Een Turk van de oude stempel, rond de jaren zeventig gemigreerd en daarna als gastarbeider werkend in de Rotterdamse haven, maar nu opgeklommen tot rechter-commissaris, een man met bewegingen die El Bachir bekend voorkwamen: volslagen misplaatst dominante mimiek! Geleidelijk veranderde deze *beste, brave man* in het silhouet van zijn overleden oom, met dezelfde gelaatstrekken, de zekerheid in zijn bewegen, het eeuwige gelijk van het Boek aan zijn zijde, de rechtsorde, de hogere Waarheid bewakend alsof het zijn plicht was, alsof hij gebukt ging onder deze verantwoordelijkheid en daarvoor een beloning verdiende; slechts waardering en lof behoorde zijn deel te zijn! Cor Figue reageerde alert, maar kon niet voorkomen dat de eerste klap raak was en de bekende daalder waard. De commissaris zijn hoofd knikte, zakte schuin in slow motion in elkaar, tegelijk naar beneden en naar achteren, waarna zijn lichaam zielloos van de sobere wiebelstoel schoof, als een vodden pop, ja, roerloos bleef hij op de grond liggen. El Bachir stond er eigenlijk vóór alles verbaasd bij te kijken, alsof een onzichtbare man vanuit het niets had toegeslagen. Nu lag zijn stoel achterover op de grond, zijn atletische bovenlijf was voorovergebogen over de tafel tot stilstand gekomen, als versteend en in shock.

‘Houd de focus, dan ken je vanille-ijs aan Eskimo’s verkopen,’ oreerde Herman de Blijker met een zelfverzekerdheid boordevol bravoure en zonder arrogant te zijn, als een man die doet waar hij voor staat. Woorden naar zijn hart. Henk belde zijn manager en boekte hem voor op het eerstvolgende personeelsfeest, maar twijfelde over het S.A.F. Nee, daar is hij minder op zijn plaats, die kunstenaars zijn... tja, hoe zal ik dat verwoorden, *anders*, mompelde hij terwijl hij het tv-scherm wegtoverde. Juist tegen middernacht wil je weleens op iets onverwachts stuiten. Op momenten dat je eigenlijk te moe bent, is het goed doorpakken met die handel! Innovatie betekent mogelijkheden zien en vervolgens door doorzettingsvermogen benutten. Met die simpele gedachten in het achterhoofd las Henk dit nieuwe idee van de FairTrade telefoon. Hij printte het uit en viel achterover in zijn draaiende ligstoel met uitzicht op de schaars verlichte bonsai-boompjes, plaatste het document op de bijzettafel en stak een voorgedraaide sigaret op, nam enkele haaltjes, blies deze uit, zijn werkkamer in en snoof bewust de in de ruimte hangende mierzoete geur op. Heerlijk! Spoedig zou de kamer langdurig naar dit Goddelijke plantenspul ruiken. Teverden plaatste hij de brandende sigaret in de asbak om zichzelf een stevige borrel in te schenken, haalde één van die vuistdikke kristalglazen tevoorschijn uit het antieke mahoniehouten kastje – op dringend verzoek van Jan had hij het sneeuwwit laten verven door Willem de tuinman annex bokser annex schilder annex kroegtijger... die gozer was van alle markten thuis! De kristalglazen stonden keurig op een rijtje voor het door Siebel himself gegraveerde raampje op hem te wachten. Aldus vulde hij het diamantkristal met twaalfjarige whisky en schuifelde naar zijn ligstoel, vanwaar hij de documenten aandachtig bestudeerde tot de tuin zich zachtjes hulde in het ochtendlicht van de zonnestrallen, en het helder oranje-rood de Japanse tuin overspoelde met zielige wee-

moed. Hij bekeek het gelaten. Daarna stuurde hij een kopie naar Cor Figuee met het uitdrukkelijke verzoek zich te verdiepen in deze allesbeslissende materie. Hiervoor had hij een techneut nodig die zich vastbeet. Die Russische deal kon hij beter zelf even inkoppen. Dat had al veel te lang geduurd! Zo gaat dat nooit goedkomen, mompelde hij verbolgen en greep de telefoon. Cor beantwoordde zijn oproep niet. Nu werd het toch echt te gortig! Hij berichtte Annegreet, die binnen vijf minuten terugbelde met de mededeling: *‘Onze accountmanager zit in voorlopige hechtenis, op het politiebureau tegenover de natte ballen.’*

‘Wat heeft dié nou weer uitgevreten? Dank, uhm... regel ik,’ proestte Henk en klikte op de rode icon. Dit kon hij er niet bij hebben!, niet nu het project Fairtrade telefoon een techneut als Cor Figuee nodig had. Stampvoetend spurte hij op hoge poten door de villa, op zoek naar Lavinia. Door de ferme passen sloeg hij per abuis de kamer over waar ze bezig was met het strijken van zijn overhemden. Hij remde af, draaide zich een halve slag, tolde in het rond. Zijn bovenlijf stak schuin haar washok in terwijl hij zich met beide handen aan de half opengeslagen deur vasthield en delegeerde: ‘Ja! Heb dringend hulp nodig... je kent Cor Figuee?! Ga naar de rechtbank en zorg dat hij op borgtocht vrijkomt. Dat kan jij, toppertje van me!’

Tweemaal tikte hij met zijn vlakke hand tegen de deurpost vooraleer hij verdween, wetend dat dit geregeld was.

Lavinia plaatste haar strijkbout op de ijzeren spijlen, de botte punt de lucht in, haalde de stekker uit het stopcontact, verkleedde zich gepast – een keurig mantelpakje, sober, niet te opvallend van kleur en lijn (voor zover mogelijk) – en wandelde luttele tellen later naar buiten, richting de rechtbank, bedacht zich toen alsnog en besloot de tram te nemen. Daarmee was ze eerder ter plekke. De zenuwen gierden door haar keel toen de tram over De Harp piepte. Terwijl ze De Rotterdam, het marketingplat-

form van Unilever en daarnaast het frappant overhellende KPN gebouw gadesloeg, verscheen haar geliefde in beeld, vastgeketend aan loodzware kettingen in de lugubere kelder van het politiebureau, alwaar Cor Figuee nu in werkelijkheid op zijn dooie gemak een potje klaverjassen speelde en even later nukkig reageerde op het uitdrukkelijke verzoek mee naar boven te komen: hij was verdomme net aan de winnende hand! Naar boven lopend, de kille gang door richting de balie, toverde hij al snel een stralende lach op zijn gezicht toen hij haar zag zitten, keurig met de knietjes tegen elkaar nerveus friemelend aan haar armband uit Boekarest. Niet beseffend wie alles had aangericht, omhelsde hij zijn geliefde Lavinia. Zijn collega en ‘partner in crime’ kon voorlopig blijven brommen. Helaas, wat Lavinia ook probeerde, hém kreeg ze niet op borgtocht vrij. Verslagen en tegelijk dolgelukkig met wie Cor Figuee kon omarmen – al was hij op zijn hoede, bang dat het noodlot zou passeren en hem er gênant, dus publiekelijk, van langs zou geven met haar handtas van hardplastic, of met haar pannenkoek tennisracket, in beide gevallen ongetwijfeld gepaard gaand met hysterisch gegil – wandelden ze gezamenlijk, als een verliefd stelletje verkerend in een impasse, naar de overkant, de trap af en meteen naar beneden, tot de kademuur voor het theatercafé. Dit gaf hem zuurstof, hier kon tenminste onopgemerkt worden gewandeld. Diep inhaleerden ze simultaan de geur van het niet al te zuivere Maaswater, van de haven en de stad, tot ze halt hielden bij zo’n joekel van een gietijzeren bolder met ovaalvormige, afgeronde kop. Lavinia nam plaats, turend over de Maas richting de haven. Zuchtend gaf ze zich over aan melancholieke bespiegelingen over het leven, over hoe kwalijk mensen elkaar behandelden, hoe iedereen strijd leverde om het bestaan, soms daadwerkelijk door elkaar letterlijk naar het leven te staan. Cor Figuee ging ernaast zitten, op de klin-

kers, uitkijkend over de Maas zo ver hij kon. Ze aaide hem aandachtig over zijn bol, speelde met zijn haar.

In een ander gedeelte van de stad bleef Elenoor vandaag thuis, want door bezuinigingen in de zorgverlening was haar dagbesteding nagenoeg opgeheven. Ze was het spuugzat opgescheept te zitten met haar moeder, had meer dan genoeg thee gedronken en wilde naar buiten, iets beleven of zien. Haar moeder blokkeerde de voordeur. Een stem fluisterde haar echter in door te denderen, op straffe van een flink pak slaag. Daarop duwde Elenoor haar moeder hardhandig opzij, waardoor ze struikelde en tegen de prachtige vitrinekast in de gang viel, een kast met een messcherpe punt. Het aardewerk kletterde kapot op de vloer van gekleurd steen. Elenoor duwde beide handen ferm tegen haar oorschelpen, kneep krampachtig haar ogen dicht en draaide haar hoofd weg van haar moeder. Door zich af te wenden dacht ze het terug te kunnen draaien, zo leek het net alsof het ongeluk niet had plaatsgevonden. Toen ze evenwel haar ogen durfde openen en naar haar slaapkamer wilde lopen, zag ze opnieuw haar moeder: ze lag roerloos tegen het vitrinekastje aangeleund, haar hoofddoekje doordrenkt met bloed. Gillend, onsamenvhangend, ja, al praktisch buiten zinnen, riep ze de hulp in van Daan, die op school zat. Zijn moeder was tennissen, niemand deed open. De straat tolde en versmolt in donkere schaduwen, tot er twee jongetjes vaag haar beeld inrolden, halt hielden en begonnen te lachen, om haar heen draaiend op skateboards die dusdanig snerpende geluiden op het straatsteen produceerden dat de wieltjes welhaast leken te barsten en groeven sporen in het asfalt trokken. Het piepen werd harder en harder, alsof er een wagon van een goederentrein losgekoppeld werd en nu op haar afdenderde. Het roepen om hulp plezierde de jochies, jongetjes die ze herkende van de laffe overval op haar werkplaats.

Op oorverdovende wijze schreeuwde Elenoor panisch dat ze moesten vertrekken, ze schold ze verrot en gilde 'politie'. Een enkele balkondeur schoot open, mensen bekeken het schouwspel verstandig van een veilige afstand. Ingrijpen zou medeplichtigheid impliceren, dan was je nog niet jarig en kon je als het tegenzit jarenlang de bak in of, volslagen onverwacht, een mes tussen je ribben verwachten. De jochies vertelden dat de politie haar niet te hulp zou schieten, dat ze dat kon vergeten, terwijl ze haar om beurten een duw gaven, haar verder uit balans brachten, verder van de wereld, een wereld die toch al tolde en draaide in haar verwarde hoofd. Ze riep de hulp in van haar moeder. Daarop verschenen de beelden van zo-even, de bebloede hoofddoek en het roerloos liggen in de gang... verdrietig en wanhopig riep ze in een ultieme poging nogmaals Daan. Dit vonden die dreumesen pas echt plezierig. Nu had 't haar waar 't haar hebben wilde. 'Daan is dood!' pareerde de grootste van het stel. Dit tot hilariteit van de kleinste, die van zijn skateboard sprong en zijn scherpe mes tevoorschijn haalde. Iemand waarschuwde vanaf het balkon, maar daar trok 't zich niets van aan. 'T had nu wel iets anders aan 't hoofd! Het slachtoffer wrong zich machteloos in bochten. Nu kon 't volledig genieten van het getreiter, want Elenoor raakte buiten zinnen, hysterisch en panisch. Gaf 't een volgende duw, dan zou 't weerloze slachtoffer weleens kunnen omvallen en op de grond in elkaar kunnen kronkelen, wegkruipen, proberen door de grond te verdwijnen! Dat zou pas mooi zijn! En terwijl Elenoor trillend en schokkend in elkaar zakte en machteloos probeerde onder de straatstenen te geraken, spurtte er een durfal – een jeugdpsycholoog zonder betrekking – zijn portiek uit. De kleinste klikte zijn vlijmscherpe stiletto in en borg het weg. Daarop pikten ze hun skateboard vliegensvlug op, onder hun arm geklemd, en zette het op een lopen. Harder en harder liep 't nu, de nauwere straten door, tot 't

vrij was als een vogeltje. Ze keken achterom: niemand te zien. Voldaan gooiden ze hun board op de stoeptegels, sprongen erop en reden supercool weg. Een paar blokken verder waren ze al bij hun bestemming aanbeland. Mohammed lag te sleutelen onder zijn pooierbak. Ze probeerden een energiek blikje te scoren uit de automaat, toen ze werden opgeschrikt door een simultaan uitgedeelde ferme tik in hun nekvel. Daarop begroetten ze hem braaf om beurten via vreemdsoortige gebarentaal, gebruikelijk binnen hun subcultuur. De agressieve rapmuziek vulde de zit-hoek, waar Mohammed hen een RedBull voorzette en geld tevoorschijn toverde: de maandelijkse jeugdzorgbijdrage van de gemeente, hard nodig om zijn broertjes op het rechte pad te krijgen, was netjes op tijd binnen.

‘Hiero, dat zeg ik, like ieder de helft,’ zei hij, maar hield, tot frustratie van zijn broertjes, het geld stevig tussen zijn vingers geknepen. Ze durfden het met geen mogelijkheid los te trekken. ‘Like wanneer jullie nog één opdracht uitvoeren, krijgen jullie je fokking share, weet je,’ zong hij en borg het geld op. Meteen volgde nogmaals die handbewegingen, dit keer prachtig ritmisch op de tonen van de beat uitgevoerd, in een bezwerende cadans.

Een uurtje later, net de Kop van Zuid gerond, werd Cor Figege opgeschrikt door zijn telefoon. Dat geval ging nooit af. Vast een fout, iemand zal een vergissing hebben begaan. Het bleek Daan, die onsamenvattend sprak, veel vlugger dan gebruikelijk. Er was iets met de buurvrouw en Elenoor... het klonk urgent, iets met een ziekenwagen en een dwangbuis?! Cor Figege nam Lavinia mee de tram in. Hij begreep het niet helemaal, maar voorvoelde dat hij nodig was: iemand moest de burens helpen, dus waarom zou hij, Cor Figege, zich hiervoor niet opofferen?! De zaak kon wachten, dit scheen te urgent. Teruggeklommen, de stenen trap op, hielden ze voor de ingang van het nieuwe Luxor een taxi aan, eentje die binnen luttele seconden Parkinson Bridge

overwon. Wachtend voor het stoplicht werd er opnieuw gebeld. Zo belt nooit iemand, zo gaat dat onding verdomme... geagiteerd nam hij op. 'Met Henk! Kom morgen naar de Kuip en neem Daan mee. Geef je naam door, dan word je vanzelf naar mijn VIP box begeleid door een appetijtelijke dame of door mister Feyenoord: Peter Houtman.'

Piep, weg was ie. Cor Figeë zijn verbazing zorgde voor ongebreidelde nieuwsgierigheid bij Lavinia. Vaag had ze Henk zijn stem herkend, echter zonder te horen wat hij te zeggen had. Ernaar vragen kwam niet in haar op. De wissers verdreven de regendruppels. Lavinia luisterde naar hun geschuiif, waarop zwart-wit beelden van haar moeder opdoemden, in de stortregens die de stevige heuvels van Cluj-Napoca op de proef stelden, schuilend onder het afdak in hun moestuin, daar waar ze als kind nog kortstondig de illusie had gelukkig te zijn, al hadden ze indertijd amper genoeg om zich te kleden. Plotseling werd het aardedonker. Een moessonachtige stortbui benam de chauffeur het zicht op de weg. Ze doken de Maastunnel in, die rust bood door haar verlichting en monotone gezoem. Lavinia greep Cor Figeë zijn hand, ze wilde hem bijstaan in deze verwarrende tijden. Of zocht ze steun?

Er hing hoe dan ook iets onheilspellends in de lucht.

Het knipperlicht van de dubbel geparkeerde ziekenhuiswagen in combinatie met de kletsnatte ruiten vervormde het beeld van drie schimmen die in versnelde pas, het hoofd gebogen – alsof ze zich konden onttrekken aan deze apocalyptische waterval – op de politieauto afschuifelden. De middelste schim kon haar bovenlichaam en armen niet bewegen. Nu zag hij het pas: vooraleer hij kon ingrijpen werd Elenoor, begeleid door een psychiatrisch verpleegkundige en een mollige agente, in een dwangbuis afgevoerd. De ziekenwagen bleef op zijn plek, opgelicht door het oranje dimlicht. Een tweede agent zat aan de

eettafel, zijn notitieblok in de aanslag, wachtend tot de ziekenbroeder klaar was met verplegen van de buurvrouw. Haar verwondingen vielen naar omstandigheden gelukkig mee, zo begreep Lavinia. Zelf werd ze gebeld, zocht een ruimte waar ze ongestoord kon praten. Cor Figee vertrouwde het niet, doch liet haar begaan en nam plaats naast Daan, die zenuwachtig aan de touwtjes van zijn Feyenoordswear zat te frummelen, piekerend over Elenoor. Dit keer had zijn vader dat niet alleen door, nee, hij piekerde over precies hetzelfde. Een gil uit de keuken weergalmde door het huis, waarop iedereen hun hoofd, ja, zelfs de gewonde buurvrouw, dezelfde kant op draaide. Trillend stond Lavinia in de deuropening van de woonkamer. De uitdrukking op haar gezicht hield het midden tussen totale ontreddering en ongelooft. De vertwijfelde blik van zijn begeerde Roemeense jongedame bezorgde Cor Figee een ijsskoude rilling over zijn getrainde rugspieren. Ze stamelde iets in een onbekende taal – dat klonk zo gek – en keek hem wanhopig vragend aan. Wat wil ze dat ik doe, vroeg Cor Figee zich af. Pas nadat ze zo een tijdje in zijn vertwijfelde ogen tuurde, begon ze te blozen. Ze schakelde naar Nederlands, al lukte dat niet zonder stotteren: ‘Mijn moeder... ik moet naar haar toe... ze zeggen dat ze... overleden is... dit kan niet, ze...’

De grindweg veranderde in een zandpad. En terwijl Jules Didden samen met mejuffrouw van Zanten taaltes gaf aan vluchtelingen, vrijwilligerswerk waar zij zich met hart en ziel voor inzetten, parkeerde Henk zijn donkergroene Maserati in het rulle zand. Hij stapte uit en plaatste zijn voeten stevig op de *heilige grond*, draaiden ze in het rond. De grove zandkorrels knerpten tussen zijn glibberige schoenzolen. Waarom het beeld precies nu opkwam was hem een raadsel, maar opeens zag hij Wesseling in goede doen, druk in de weer met zijn grootste passie. Eens kij-

ken, ben ik het verleerd? Zijn knuistjes ontspanden, waarop hij met zijn vingers een kommetje vormde en blies. De lokroep schalde over het braakliggende terrein. Alsof het lot hem goedgezind was, zo stormden de duiven toe vanuit de halfverrotte tribunes aan de overkant van het trainingsveld. Nu maar hopen dat het aantal gemeenteraadsleden bij die allesbeslissende stemronde overeenkomt met de gehoorzame duiven, dacht hij geamuseerd, wipte met de punt van zijn ene schoen de andere uit en trok spontaan een sprintje door het wildgroeïende, met zand besprenkelde grasveld. Hijgend aangekomen bij de afgebladderde doelpost maakte hij een loze beweging, een schot zonder bal, riep 'goal' en wandelde verder, tot hij voldaan tegen de doelpaal leunde. Wat zal Wesseling trots zijn, mompelde hij. Als ie klaar is met zijn Zweedse experiment zal ik het hem voorleggen. Een stortvloed van tranen bevochtigden zijn gepokte en gemazelde gezicht, terwijl zijn gezichtspieren eindelijk volledig tot ontspanning kwamen. De hoogste tijd voor een sigaar uit eigen doos, grapte hij, veegde de tranen weg met de mouw van zijn driedelig pak, greep naar zijn borstzak, stak de Havanna aan en blies, al wandelend langs de Maasoever, de indringende geur dwarrelend de niet zo schone lucht in. Bij een volgende inhaling vulde een penetrante irritatie zijn neusvleugels. Door de wind uit het oosten, een zeldzaamheid, drong de damp van het illegaal geloosde gif tot diep in zijn poriën en reukorgaan. Werd hij hier alsnog onaangenaam verrast? Zat er dan toch een lijk in de kast? Zonder aarzelen haalde hij gepikeerd zijn smartphone tevoorschijn.

'Eddy, je moet iets voor me doen!'

'Hoe is het gegaan?'

'Kom naar het bouwterrein van de nieuwe Kuip!' De wind stak op. Met trillende vinger tikte hij op het belicoon. Het duurde hem te lang. Hij schopte hard tegen het houten hekwerk. Zijn

gedachten schoten als pijlen door zijn hoofd en vuurden salvo's onnavolgbare oplossingen aan. Hoe hield hij dit stil? Tijdrekken, we hebben respijt nodig, bedacht Henk op het moment dat Cor Figuee met zijn Opel Astra parkeerde voor het pittoreske vliegveld Rotterdam. Hij stapte uit, haalde Lavinia's stijlvolle koffer uit de achterklep en kustte haar onhandig op de wang, bevochtigd door een niet tegen te houden traantje of twee. Ze omhelsde Daan, dat ging spontaan als in een roes, want ze had vannacht geen oog dichtgedaan. De jongen nam voorin plaats, naast zijn vader. Verdrietig stak ze aarzelend een laatste keer haar hand op, wandelend door de draaideur. Via de ringweg waren ze binnen vijftien minuten waar ze zijn wilden. Daan tuurde naar rechts en hoorde met kloppend hart het rumoer, bekeek de slierten vanaf het spoor tot aan de ingang van het voetbalstadion en verder, als een liaan naar boven opklimmend via de zijkanten van het imposante, volgens Henk zwaar verouderde bouwwerk, waar de menigte, de mensenmassa, het gebouw overwoekerde als onkruid, waar zij er bezit van nam en het opslokte zoals een reusachtige draak zou doen. De instructie van de heer van Wijnen-Swarttouw klopte als een bus: ze werden opgehaald door Peter Houtman en naar de VIP box, op naam van een van Henks dochterondernemingen, gebracht. Andere gasten waren schijnbaar nog niet gearriveerd? Dit bevreedde Cor Figuee, verlaat als ze de Kuip binnengetreden waren door Lavinia's getreuzel, tot hij zich realiseerde dat veel van die zakenmensen natuurlijk binnenkomen wanneer de wedstrijd bezig is. Die willen laten zien dat ze dit er eventjes bijdoen, dat het niets bijzonders voor ze is, zoiets zal het wel zijn, bedacht hij zonder ironie en liep naar het buffet met de ingeschonken glazen wijn.

'Een fles Pelgrim bier van de stadsbrouwerij zal het zijn,' gebood Henk, trok de koelkast open, haalde er twee flesjes uit en griste de opener van de bar. 'En wat wil jij drinken, Daan? Kom

kijken wat er is en kies... voel je vrij, jongen. Tijdens die wedstrijd ga ik niet voor jullie inschenken!

Onder luid applaus en gejoel begonnen de teams aan hun warming-up. Cor Figuee durfde niet te vragen wanneer de andere gasten zouden komen. Een rolstoel hobbelde over de drempel, voortgeduwd door dezelfde appetijtelijke dame die daarstraks Peter Houtman had begroet. 'Wesseling!' riep Henk en trok wederom die koelkast open. Het werd muisstil. De scheidsrechter floot, de wedstrijd begon. Het duurde een minuut of tien vooraleer Cor Figuee zijn moed bijeen had geraapt: 'Die drie Russen zijn stug, maar ik heb ze eindelijk zover. Het was me daar een zware kluiif, ik weet niet waarom ze zo moeilijk deden... mogelijk door dat akkefietje tijdens het Ruslandjaar? Culturele uitwisselingen van Koninklijke allure en discussie over homorechten gaan uiteraard niet samen. Maar nu heb ik het voor de bakker. Ze staan op het punt te tekenen. Alles lijkt in kannen en kruiken... je hoeft slechts te ...'

'Oké!' interrumpeerde Henk ruw, 'twee dingen Cor! Ik neem die Russische deal van je over en zet je op een project van het allergrootste belang. We gaan een fairtrade telefoon in elkaar zetten! In de Rotterdamse haven wordt ie geassembleerd! Waar anders?! Prachtig is het! Het idee komt van mezelf dit keer, dus dat kan niet misgaan. Heb je mijn mail ontvangen?'

'Ja, ik geloof het wel, het...'

Henk, zonder dat hij het besepte opgehitst door het meeslepende geluid van de vijftigduizend man sterke mensenmassa, reageerde platvloerser dan gebruikelijk. 'Prima! Pak dat op, bestudeer die boel en vergeet die klote Russen met hun wantrouweige smoelwerken! Die zaak handel ik verder af, klaar! En dan het tweede onderwerp waarover ik je wil instrueren...'

Cor Figuee nam een slok uit de Pelgrim fles, draaide nieuwsgierig zijn hoofd naar Henk, weer terug naar het veld en verslikte zich

bijkans toen Pelle de penalty snoeihard op de paal schoot. Henk vervolgde: ‘Ik doe onderzoek naar de veranderingen van de sfeer in de stad en de gevolgen voor de haven. Wat zijn jouw ervaringen met het multiculturele Rotterdam van, zeg voor het gemak, de laatste vijf á tien jaar?’

‘Dat, uhm, ligt vrij gecompliceerd,’ begon Cor Figee vaag met als reden tijd te winnen. Zou hij Henk inlichten over hun burgerwacht? Misschien keurde hij het af. El Bachir had ie ook liever niet meer over de vloer. Straks kost het me de kop, dacht hij tactisch en schakelde over op een anekdote, iets onschuldigs. ‘Ik weet niet wat het waard is, maar onze glazenwasser vertelde me laatst dat hij een Somalisch gezin met de duurste apparatuur tegen het lijf liep. Hij kijkt naar binnen. Dan zie je weleens het een en ander gebeuren. En wat denk je? De hypermodernste smartphones!, beeldschermen van twee meter aan de muur, meerdere tablets voor de kinderen op tafel, noem het allemaal maar, werkelijk alles hadden ze in huis! En wat bleek toen onze glazenwasser bij het afrekenen hiernaar vroeg? Hadden ze ervoor gewerkt? Welnee! Werken ho maar! Ze overwogen het niet eens, het kwam niet bij ze op! Wel stonden ze op het punt op vakantie te gaan naar, zonder dollen... Somalië. Het land waaruit ze waren gevlucht! Dus hij vroeg door. Blijkt het daar al jaren niet gevaarlijk meer! Ze kunnen vrolijk op vakantie en gaan ieder halfjaar voor een maandje of drie. Dat soort dingen dus... ik weet het niet, het ligt ook aan de persoon in kwestie, hoe die zich opstelt. De moeder van een Marokkaanse vriend van me is arts bijvoorbeeld.’

‘Moment!’ schreeuwde Henk, immer bevlogen door de jodelende menigte. ‘Schrijf dat onmiddellijk op! Hier heb je d’r eentje. Ik ben ervaringen en wijsheden aan het verzamelen: dit hoort op een bierviltje te staan!’

‘Heb je er ook twee of drie voor me?’

‘Tuurlijk, er zijn er genoeg! Pak aan!’ riep Henk.

Hij overhandigde Cor Figee een tweetal stapels, genoeg voor een anekdote of honderd.

Wesseling zijn armen strekten bezwerend naar de donkere regenlucht. Daan had de rolstoel over de drempel geduwd. Samen bekeken ze de wedstrijd vanaf het balkon. Hij had de deur open staan. Vanuit die positie proefde je de sfeer en had je een beter zicht op het veld. In gedachten zag hij zichzelf opnieuw scoren in dat kampioensduel tegen Quickboys.

‘Dank je,’ zei Cor Figee vandaag opvallend gedwee.

‘Tja, zo zijn daar Pakistaanse vrouwen die niet naar buiten mogen, die worden vastgehouden, mishandeld en in het huwelijk regelmatig verkracht door hun man, en dat in Rotterdam... volgens hun subcultuur mogen ze niets doen behalve voor hun man zorgen. We maken er wel eens grapjes over... hoe goed die gasten het voor elkaar hebben. Wat zijn wij dan tobbers! O ja, en dan is er natuurlijk het fenomeen van de...,’ doceerde Cor Figee. Door de flesjes bier in zijn mik, door de overvolle Kuip achter hem, floepte hij er spontaan van alles uit, een stroom woorden die ook voor hemzelf gedeeltelijk nieuw was, alsof hij luisterde naar iets groter dan hemzelf, gesteund door de fans, de massale aanhang die saamhorig klonk als één persoon, dicht op elkaar geplakt, lichaam tegen lichaam, schouder tegen schouder meedijend op het ritme van de massa en met slechts één gezamenlijk doel: de tegenstander verslaan. Zo viel de angst voor aanraking van de ander weg en moedigde ze joelend en tierend hun cluppie aan, als één groot lichaam.

Onder deze sfeer van verbroedering werd Cor Figee met de minuut openhartiger en lossier in zijn woordkeuzes en verhalen. En terwijl hij sprak noteerde hij zijn wijsheden driftig in overduidelijke blokletters, leesbaar voor ieder kind. Nauwkeurig schreef hij ze op de bierviltjes. Net voor rust vertelde hij, volle-

dig losgekomen, openhartig over het voorval met zijn buurmeisje en besloot:

‘Elenoor is afgevoerd in een dwangbuis. We maken ons zorgen om haar welz....’ Henk bedacht zich geen moment en liet voor Daan en Wesseling een taxi bellen. Hij wilde Elenoor samen bevrijden, maar Daan protesteerde. Tot verrassing van iedereen sprong de jongen op vanuit de oceaandiepwitte zitbank van Jan en sprak de legendarische woorden: ‘Feyenoord wint, dat komt goed. Ik help mee!’

Pas nadat Cor Fige de enthousiaste tronie van Henk zag, knikte hij schoorvoetend voor akkoord. Door de woordenwisseling had ook Wesseling het idee opgevat dat zijn hulp dringend nodig was. Even aarzelde Henk, maar nadat hij dezelfde bevoegdheid in de tranende ogen van zijn oom waarnam, kon hij niet anders dan zich gewonnen geven. Die krijgen we hier met geen tien paarden vanaf, legde hij overbodig uit aan Daan. Daarop spurdden ze de catacomben door. Cor Fige duwde Wesseling in topsnelheid vooruit, terwijl Henk rennend een telefoontje pleegde. Ze vulden de kofferbak van de Maserati met de ingeklapte rolstoelattributen, geparkeerd op het VIPterrein, hesen Wesseling op zijn plaats, klikte zijn riem vast en vertrokken: vier mannen (nou ja, een jongen en drie mannen, waarvan eentje dement) met slechts één missie: Elenoor bevrijden uit de handen van de psychiatrie; haar uit die knellende, mensonterende dwangbuis halen. Dat viel knap tegen.

De t&t applicatie gaf geen enkel signaal, geen spoor van Elenoor! Onmiddellijk schakelde Henk zijn helikopterview in, liet zijn radar de andere kant opkijken en kwam al snel op de proppen met zijn enige connectie in de psychiatrie. Daarop belde hij via de cloud naar het zielenknijperkantoor aan de Heemraadssingel. Mejuffrouw van Zanten weerde de cliënt exact volgens protocol: vakkundig hield ze deze boot af en verbond

hem hoe dan ook niet door, maar in de loop van het gesprek bespeurde ze de noodzaak van de situatie, voelde ze wat voor een nobel doel er school in deze zoekactie van vier voetbalfanaten. Als fervent fan van Borussia Dortmund begreep ze hoe hun hart op de juiste plaats zat. Een voetbaltrainer ziet die jongens dagelijks, terwijl wij het stellen met sporadisch een sessie. Onderdelen van de psychiatrie zijn achterhaald, werken volgens verkeerde of verouderde methoden. Dit buurmeisje van de zoon van Cor kan gevaar lopen! Was Otto Adolf Eichmann tot inkeer gekomen – had hij het *sapere aude*: durf zelf te denken, vragen te stellen en te weten te komen, omarmd – dan was er niets aan de hand geweest! Het kwaad is soms te banaal voor woorden; ook ik ben op dit moment een radar in het psychiatrisch netwerk. Ik mag dan een lucratieve stageplek in de opleiding tot psychiater hebben bemachtigd, ik kan me niet alles laten welgevalen! Ze voorvoelde dat dit haar heroïsche moment was, al kostte dit haar vrijwel zeker haar hard bevochten positie op de arbeidsmarkt. In haar hoofd hoorde ze David Bowie zingen, het leek alsof het nummer op de radio werd gedraaid: dann sind wir helden, just for one day... you, you will be queen... nothing... will keep us together... we wil beat them, just for one day...

‘Momentje,’ zei ze en zocht in het systeem, belde haar vriend – de burgemeester van Rotterdam kende ze van haar parttimebaan: taalles in het Nederlands aan immigranten – en pleegde daarop een paar telefoontjes. ‘Hebbes!’ riep ze enthousiast via de speaker, waarop Daans glimlach de Maserati oplichtte. De software van professor van Splunteren noteerde het privénummer van Mohammed Abdoel in de hermetisch afgesloten database en zond daarop een signaal naar Henk zijn mobiel. Eindelijk beet! In gedachten bedankte hij mejuffrouw van Zanten voor deze geweldige bijkomstigheid.

‘Ze verblijft in het psychiatrisch ziekenhuis de Pater, gesloten afdeling, op de derde verdieping, in kamer 33.’

‘We zijn onderweg, geweldig werk!’ riep Henk.

Een volledige spuit was inderdaad haar instructie. Veel te veel van het goede voor een verstandelijk gehandicapte als je het mij vraagt, maar mij vragen ze nooit iets. Psychiatrische problematiek in combinatie met een verstandelijke handicap, dáár willen de hoge heren zich niet aan branden, dan wordt het ook voor psychiaters te moeilijk. Voor alle zekerheid verifieerde de psychiatrisch verpleegkundige de opdracht. Wat kun je doen? Wie ben ik, al heb ik enkele universitaire studies psychologie met goed gevolg afgelegd. Alleen mijn daarop alsnog maar behaalde Mbo-opleiding telt mondesmaat mee, dan word je tenminste ingezet, al kijken ze op je neer. Aan die peperdure, alleen voor rijkelui te betalen vervolgopleiding – toewijzing is via het netwerk geregeld – kan ik als gewone sterveling niet deelnemen. En dan weten die gespecialiseerde artsen alles van psychofarmaca, right! God zegen de greep, bezwoer ze en zette de naald in Elenoors rechterbil. Dat leek eventjes te helpen. Ze kalmeerde terstond; daarop kwam er schuim uit haar mond en stokte de adem. De Maserati parkeerde zichzelf netjes volgens afspraak tussen een bestelbusje en een ziekenwagen. Daan spurte het gebouw door, gevolgd door twee mannen van middelbare leeftijd. De psychiatrisch verpleegkundige werd in de reanimatiepoging bijgestaan door twee medewerkers van de ambulance. Aangezien er geen werkende lift in het gebouw aanwezig was belde een van hen de brandweer: Volgens de ARBO wetgeving mochten ze geen drie verdiepingen met een patiënt de trap af, de kans op rugpijn was aannemelijk, het risico te groot. Aldus bestelde hij met spoed een hoogwerker met schuifladder. Die zou over anderhalf uur ter plekke zijn, zo vertelde de ziekenbroeder beduusd.

Elenoors kans op overleving werd daarmee gereduceerd tot nihil. Ze wilden blijven proberen haar te redden door ter plekke alle noodzakelijke handelingen te verrichten, al hadden ze beperkte middelen voorhanden als verkeerde het land in staat van oorlog.

Lastige bijkomstigheid was de privacy van patiënte. Gezondheidsinstanties stonden nu eenmaal borg voor perfecte bescherming, waardoor ze niet ter plekke beschikten over de vitale medische gegevens van deze mevrouw in kwestie; zonder toestemming van een familielid konden ze het medische dossier van vooral psychiatrische patiënten, toch al zo'n kwetsbare groep, uiteraard niet inzien. Scheldkanonnades van Cor en Henk werden overstemd door die van Wesseling, die beneden uit het zijraampje van de Maserati hing, waarop Henk en Cor simultaan, zonder een seconde aarzelen, de brancard optilden en de trap slechtten, de ziekenwagen in, die meteen naar de traumahelikopter, wachtend op het kinderspeelveld, snelde. Henk raadpleegde vanuit de Maserati de spysoftware database, zodat hij, juist voordat de helikopter het luchtruim koos, de gegevens over haar medicatie aan de ziekenbroeders overhandigde. Daar keken ze raar van op! Zowaar zonder rugpijn wandelde hij terug naar Wesseling, die wederom, maar dit keer juichend, uit het raampje van de Maserati hing.

Al was het bereiken van dit nobele doel niet eenvoudig geweest: hun missie was volbracht. Voldaan dropte Henk zijn accountmanager bij zijn Opel Astra, zijn glanzend gepoetste auto van de zaak, die eerst Henk, en daarna Cor Figee zelf met een zorgelijke blik inspecteerde op schade door terloops vandalisme. Daan hielp mee, al had hij geen idee hoe of wat hij precies zocht. Wesseling verkeerde in een diepe slaap, zwaar snurkend in die comfortabele fauteuil fungerend als passagiersstoel. Henk had moeite de grijsaard te wekken, pas na een paar keer schudden

begreep de arme Wesseling de hint. Daarop plaatste hij zijn oom in de rolstoel terwijl hij de tirade, zeg maar gerust de scheldkannonnade als zou hij een mof zijn, een landverrader en een profiteur die zijn smerige, grijpgrage klauwen thuis moest houden, routinematig negeerde. Bij binnenkomst werd hij door de dienstdoende verpleegster, een uiterst vriendelijke Irakese mevrouw met hoofddoek, professioneel voortgeduwd, de kille gang door. Wesseling vloekte en tierde nu onverstaanbaar (en gelukkig maar). In de kantine bekeek Henk samen met enkele voetbalfanaten de samenvatting, waarin Feyenoord de winst pal na rust uit handen gaf, en door een jammerlijke blunder in de laatste minuut van blessuretijd verloor. Dit verklaarde de sirenes in de binnenstad, het rumoer in de straten, de gonzende menigte die zich roerde als één massaal en boosaardig lichaam, helaas ontelbaar sterker dan de optelsom van de individuen waaruit zij bestond. Henk manoeuvreerde daar handig tussendoor, parkeerde de brullende bolide achter zijn hek. Inmiddels had hij de boel voorzien van allerhande elektronische snufjes: de villa beschikte nu over cameratoezicht waar alleen het Witte Huis aan kon tippen. Moe maar voldaan zoals dat heet – het ‘geen woorden maar daden’ was ten uitvoer gebracht – dook hij zijn nog altijd perfect op temperatuur verkerende Jensen suprême in.

Timing

Aan het ontbijt besloot ik die pillenwinkel definitief de deur uit te doen: ook volgens mejuffrouw van Zanten de juiste beslissing. Door haar voelde ik me gesteund. Ik prepareerde een tweetal broodjes gezond, van die heerlijke joekels lichtgele maanzaadbollen, volgestouwd met gegrilde tomaat en oer-Hollandse kaas en afgeserveerd met een gepocheerd ei en een glas grapefruitsap, volgens mijn huishoudster het enige natuurproduct dat cholesterol verlaagt. Haar bron van kennis is onuitputtelijk! Tatjana, ze had zich ziekgemeld, maar gelukkig bleek al die zielige bangmakerij voor mijn van chaos overlopende meesterbrein ongegrond. Ik functioneer prima zonder pillen!, sterker, ze remmen me af, die krenge: chemische troep is het! Onderweg belde ik onze burgemeester. Vriendelijk stond hij me te woord. Hij kon mijn voortvarendheid waarderen en scheen minder bezig met de publieke opinie dan verondersteld, ik bedoel, iedereen wist toch dat die rechtszaak tegen mij aangespannen was. Iedereen – en hĳ al helemaal, mocht ik toch aannemen – was ongetwijfeld op de hoogte van mijn roemruchte reputatie als bedrijvendokter, in een bitter gevecht met justitie zowel als het havenbedrijf verwickeld (ooit mijn vrienden). Maar nee, hij scheen zich van dit alles weinig ongelegen te laten met mij in discussie te treden. Fantastisch nieuws! Of zat er een kink in die staalkabel? Alert blijven, Henk jongen! Zonder wederzijds belang geen zaken... sprookjes bestaan niet. Eenmaal aangekomen parkeerde ik maar even dubbel voor de apotheek. Ik moest zowaar een nummer trekken uit zo'n ouderwets rolding, haha. De Nederlands-Turkse medewerkster met traditioneel Islamitisch hoofddoekje stond er alleen voor. Net toen ik aan de beurt was – ik was de enige bezoeker – en

dacht dat ze me behulpzaam zou toespreken, werd ze afgeleid door een beltoon, nam op zonder zich te excuseren en bleef zeker vijftientig minuten brabbelen, vermoedelijk in het Turks of Koerdisch *for that matter*. Toen ze ophing – ik had de kostbare tijd benut door een recente puntenwolk van Julia's facebookanalyse te bestuderen, waarin enkele interessante ontwikkelingen me noopten tot doordenken – schuifelde ze naar achteren, organiseerde daar het een en ander zonder liniaal en stiefelde toen toch maar eens een keertje op de balie af.

Eindelijk, zuchtte ik opgelucht, maar net toen ik mijn ultrakorte verhaal wilde afsteken, hoorde ik achter me een hels kabaal. Een jongetje van een jaar of vijf rende de zaak in, dook onder de klapdeurtjes achter de balie en trok aan haar arm. Ze kierde ongeremd vrolijk, tilde hem op, knuffelde uitgebreid – alsof ze alle tijd van de wereld had! – en wandelde met het jongetje in haar armen vastgeklemd naar de klapdeur, waar ze hem als een onbetaalbaar geschenk van hogerhand overhandigde aan de charmante dames. Beiden met hoofddekseel gelijk de hare, familie zeker? Ze bleven een minuut of vijftien kletsen, opnieuw in dat rare taaltje. Die diaspora na ineenstorting van het Ottomaanse rijk bleek overbodig. Of wierp het nu juist zijn vruchten af? Ik herkende de taal vaag van kantoor waar we tegenwoordig, dit uit oogpunt van de handel en wandel in booming business Turkije, anderhalf dozijn Nederlands-Turkse medewerkers in de aftersales hadden geïnstalleerd.

'Heeft u een recept meegenomen?' vroeg ze op een toon die impliceerde dat ik te traag was met mijn aanmelding.

'Nee, ik kom iets inleveren, stomme trut!'

Ze staaarde me aan alsof ze het vagevuur zag branden (of heet dat anders in hun geloofsovertuiging). Die kille onderhuidse agressie waarmee ze vroeg: 'U naam is?' Dus op die overdreven

vriendelijk Marokkaans-Turkse manier, meedogenloos en overduidelijk duidend op respectloosheid.

‘Alles staat op de envelop!’

Ze bestudeerde de informatie.

‘Gaat u zo beginnen! Goed dan joh, u uw zin,’ brieste ze, veinzend uit Rotterdam te komen.

Nu kwam haar ware aard naar boven. Het dunne vliesje beleefdheid en klantvriendelijkheid was als sneeuw voor de zon verdwenen. Tevergeefs zocht ze een volgende klant. Ik begon te transpireren, knikte weifelend en zag tot afgrijzen mijn envelop met de allerlaatste voorraad pillen in een onbeduidende la van een uitermate vage inschuifkast, *of all closets in the word*, verdwijnen! Iets in mij wilde reiken, iets in mij wilde over de balie springen en mijn envelop terugvorderen, maar in de praktijk bevroor ik als aan de grond genageld. Verslagen wandelde ik naar buiten. De weliswaar niet voor de volle honderd procent frisse buitenlucht deed me goed. De Veerhaven hulde zich in een dreigende donderbui, het werd bijkans tropisch warm. De afnemende bedrijvigheid, te zien aan de leegstand bij de terminals, werd met de week nijpender. Dit kon zo niet langer! Pillen of geen pillen, actie was noodzakelijk, dus ik rende in haastige spoed mijn kantoor binnen, waar ik de eerstvolgende tien dagen aan een stuk door, dag en nacht, werkte aan de nieuwste, meest innovatieve ideeën die we met het S.A.F. hadden uitgedokterd: de eerste Maasvlakte herbenutten. Zo nu en dan sloot ik mijn ogen en riep ik mijn visioen op: het beeld uit mijn dromen waarin de Rotterdamse haven, dat wil zeggen, wat daar van over was na dat verschrikkelijke bommen gooien, werd herbouwd tot we de leidende rol konden herpakken op het wereldtoneel van techniek en innovatieve producten. We kunnen beginnen met mobiele telefonie, die fairtrade telefoon kan prima als speerpunt fungeren! De circulaire economie als vervanger van de lineaire,

een economie waarin grondstoffen worden hergebruikt zonder onnodig te worden vervoerd, kan in onze havenstad concreet worden gerealiseerd in een project dat de wereld op haar grondvesten zal doen schudden. Goudeerlijk geronnen grondstoffen voor de fairtrade telefoon binnenloodsen, in de Waalhaven 24-7 lossen en doorgeven aan die assemblagelij, waar wij als rasechte Rotterdammers, blank en zwart, autochtoon of allochtoon ogend – wat maakt het uit wie, als er maar wordt gebikkeld – keihard werken aan de productie van de CO2-neutrale, via slim ondernemerschap opgebouwde moderngroene variant van de voornamelijk in China geproduceerde, alles kapotmakende telefoons van concurrenten, in elkaar gezet door zwaar onderbetaalde Chinezen en aldaar geïmporteerde moderne slaven uit naburige straatarme landen, zij die niet eens het recht hebben naar het toilet te gaan in de baas zijn tijd. Jawel, wij Rotterdammers kunnen het met de voeten stevig binnen de deltawerken en aan de rand van de Maasoever gaan bewijzen zoals we eerder hebben gedaan, en hoe!, tijdens de wederopbouw na dat verschrikkelijke bombardement, na die laffe actie van de Moffen. Met Duitsers heb ik geen problemen, maar met die Moffen des te meer! Kortom: deze telefoon gaan we goudeerlijk en duurzaam bouwen – ook werknemers uit Oost-Europa krijgen daarin netjes loon uitbetaald – en verkopen voor een concurrerende groothandelsprijs. Dat laatste viel nog niet mee. Ik werkte zolang als nodig, totdat de eerste contouren van deze opzet opdoemden en mijn visioen gestalte kreeg. Met Herman de Blijker zijn slogan in het achterhoofd kon ik doorpakken. Jan hielp gelukkig actief mee, die ouwe rot in het vak, die rasondernemer en entrepreneur pursang! Klokslag zes uur, de zon kwam net op, inspecteerden we samen tevreden de nieuwbakken fabriekshal. Lastig, zeg gerust een heikel punt was de aanvoer... het werd duidelijk dat we dit project in fases moesten realiseren,

met per stap een verbetering in duurzaamheid, want niet álle grondstoffen waren brandschoon voorhanden, zeg maar even voor het gemak. En dan druk ik me nog voorzichtig uit, haha. Wanneer je die grondstofketens ontrafelde, dreef me daar een partij bagger naar boven; allemaal inzichten die je liever niet verkreeg, maar waarvoor je als geboren leider je ogen niet mag sluiten. Het is je vak, de schipper trotseert de zwaarste storm, de hoogste golfslag is voor hem, opdat zijn matrozen onwetend kunnen genieten van het arbeidsleven. Ondertussen stapelden de sms'jes van Monique zich op: ze had er al vijf gestuurd, nieuwsgierig naar of ik de documenten had bestudeerd en, nou ja, nu vraag ik je, of ik die kringen inmiddels had ondertekend. HA-HA! Hier gunde ik me de tijd niet voor, ik had wel iets anders aan mijn hoofd! Tjonge, jonge, Monique in de bocht, haha. Zo nu en dan overwoog ik de opnamen van de actrice met Xuxa te gebruiken als tegengif. Het zag er pikant uit, ik kon het niet laten ervan te genieten als afleiding van het bikkelen: het was ideaal om de slaap te vatten. Begon mijn geweten te knagen? Vooral dat laatste, die vraagstelling over mijn geweten zelf, hield me bezig en leidde me af. Ik besloot Quinten te negeren. Volgens Eddy werd hij overvallen door panische angst, door een inktzwart toekomstbeeld waarin zijn onafhankelijkheid als kunstenaar in de gevarenzone belandde door, het moest niet gekker worden!, de *politiek-ideologische uitgangspunten* van het S.A.F. Tjonge, jonge! Ook hier had ik natuurlijk geen tijd voor! Je radicaal opstellen betekent jezelf verdoemen tot de groep van outsider-art, de befaamde *art brut*, de enige echte kunstenaars die er zijn... Dus noodgedwongen zonder te worden gezien of gehoord! Nee, hier had ik geen milliseconde voor over! Nu doorpakken jongens, zakendoen krijgt voorrang. Als katalysator van al het goede in de wereld zal de kanteling de rest in haar kielzog meesleuren. Laat dát maar aan Henkie over, mensen.

Hulpvaardigheid zonder hoogmoed

Sinds wanneer hij het idee had geïnternaliseerd, was hem ontschoten. Op een warme zomeravond in juli reed hij op zijn fiets naar de Coolsingel, toen hij plotseling, als door een hogere hand gestuurd, halt hield, een krant kocht en het artikel las over de burgemeester van New York. De immense populariteit onder zijn volk kreeg, aan de overkant van de Atlantische oceaan, messiaanse trekken. Dit is mijn roeping, schoot het bevlogen door hem heen. Zou ik hetzelfde in deze stad kunnen organiseren? Rotterdam is een wereldstad. Niet lullen maar poetsen is verenigbaar met het verheven woord. Niemand hoeft mijn drijfveer te weten. Opkomen voor medemenselijkheid is universeel en religies overstijgend, mompelde hij en stapte daarop met een rustieke air van serene rust glimlachend terug op zijn dienstfiets. De volgende dag zat Elenoors moeder nerveus aan de ochtendthee. Zenuwachtig bracht ze het kopje naar haar mond, trillend plaatste ze het terug op het porseleinen schoteltje. Onvoorzien was de meereizende cameraploeg, waardoor ze onder fel lamplicht haar gehavende, slechts op zware medicatie functionerende dochter verwelkomde uit handen van haar weldoener: de burgemeester! Volgens protocol had ze enkele burens uitgenodigd, zodat alles leek op een gezellig onderonsje met de burgervader. De mensen die ze kende – ze had begrepen dat het protocol Rotterdammers van de oude stempel bedoelde – waren de moeder van buurjongen Daan en de vader van Quinten, een inmiddels volwassen buurjongen van weleer die, zoals zij vele jaren geleden al wist, een geboren kunstenaar in hart en nieren was. Als jongetje had ze hem regelmatig vertroeteld met welverdiende hapjes. En zo geschiedde het dat Pappie, een koosnaam

voor deze burgemeester onder het gepeupel, onder het gewone volk, aan de voor hem welbekende mierzoete thee zat, live gefilmd door Tv-Rijnmond en in een ontspannen buurtgesprek verwickeld met een stratenmaker en twee huisvrouwen van de oude stempel, terwijl Elenoor zich een verdieping hoger met haar slaapkamer verzoende door aandachtige bestudering van haar relikwieën. Na enkele wantrouwende blikken in de spiegel hoorde ze een stem die bevelen influisterde. Gespannen zette ze de spulletjes op de millimeter nauwkeurig terug op hun enig mogelijke positie die resteerde, wilde de boel niet ontploffen!

‘Nu we gezellig bij elkaar zitten, Pappie Abdoel,’ viel de vader van Quinten met de deur in huis om deze dwingend wagenwijd te openen in precies dié richting die hij beoogde, ‘de laatste jaren laat de opvoeding van de jeugd te wensen over! Wanneer wordt daar eindelijk iets aan gedaan?!’

Bewonderend glinsterden de kraaienogen van Daan zijn moeder: Cor Figeë’s noodlot. Wat een vent, een echte man! Hard met de handen werken en op tijd thuishkomen voor het eten, waar hij bij binnenkomst eerst de kinderen corrigeert, die belhamels hun plaats wijst, dan eet wat je hem voorschotelt, met de burgemeester praat en slaapt zonder voorzichtig gedoe.

‘Burgemeester, mag ik u wat vragen?’

‘Natuurlijk mevrouw,’ antwoordde Mohammed gretig, terwijl hij bewust uit alle macht probeerde de camera te vergeten, opdat het tafereel, en vooral zijn aandeel daarin, ontspannen en gezellig oogde.

‘Vindt u het soms normaal dat mijn man iedere avond te laat is voor het eten?!’

‘Vroeger,’ reageerde de vader van Quinten ongevraagd, ‘bracht ik mijn kinderen bij hoe de wereld in elkaar steekt. Discipline! De vrouw kookt op tijd, de man is op tijd thuis. Het vooruitzicht van hun dankbaarheid, de wetenschap dat deze les-

sen hen altijd bijblijven als het beste in hun leven, hield me op de been, zorgde ervoor dat ik me niet lafhartig inhield, dat ik er met de riem flink op los knalde! Alle onzin sloeg ik uit die duivels! Alles lager dan een tien op het gymnasium mepte ik uit die gasten hun stompzinnige koppies! Bij matige prestaties kun je je vader opvolgen, brieste ik. Bij iedere klap die ik uitdeelde, raakte ik dieper ontroerd, fantaserend over hun dankbaarheid wanneer ze volwassen zijn, trots op hun vader zijn doortastend handelen. Bij iedere striem bloedspetters wist ik zeker: als ze zelf kinderen hebben, weten ze waarom dit nodig is. Eervolle dankbaarheid zal mijn deel zijn, zo stelde ik me de toekomst voor. Gemakkelijk was dat niet. Een vader moet doen wat hij moet doen. Het leven is hard, het leven van een arbeidsfamilie is zwaar doch rechtvaardig. Ze zijn goed terecht gekomen, geen van hen is stratenmaker geworden.'

Mohammed keek beurtelings naar de verbeten koppies van de vrouw en man tegenover hem, gretig wachtend op zijn verlossende antwoord op hun prangende vraagstelling, pakte theatraal een zakdoek uit zijn broekzak en wreef het transpiratievocht van zijn voorhoofd. Was een cameraploeg meenemen wel zo'n briljant idee? De verkiezingen staan voor de deur, als dit maar goed afloopt. Meedeinen op de golven van het leven, zoals door geloof geleerd, zal verlichting schenken. 'Ahum, hoe zal ik dit verwoorden. Zonder werk en de riem kan – hij overwoog het platte Rotterdamse accent te veinzen en 'ken' te zeggen, maar liet dit op het laatste moment toch maar achterwege, beseffend dat Rotterdammers daardoorheen prikken, want ze hebben, zo had hij ontdekt, een zevende zintuig voor huichelarij – de man niet voor zijn gezin zorgen: zonder de rechtvaardigheid van de riem van de vader komt de opvoeding aan op de vrouw des huizes; zij dient te worden geholpen door haar man. Zonder werk van de man echter kan de vrouw geen eten koken voor het ge-

zin; het gezin is dus de basis van het menselijk leven. Uw taak is beiden van het allergrootste belang. Waardering is wat u veelal ontbeert, maar gelukkig is de hand van God er altijd voor u.’ Barmhartig en inmiddels op routine gebruikte hij hier het G-woord. Voor hemzelf maakte dat geen verschil; in gedachten hoorde hij zichzelf het A-woord uitspreken. Hun zonden zijn onze zonden. Met ongelovigen kon hij niet overweg. Hij had het uit alle macht geprobeerd, maar respect opbrengen lukte gewoonweg niet. Parels zweet dropen van zijn voorhoofd.

‘Geloof is voor sukkel,’ lachte de vader van Quinten.

‘Mijn broer is onterecht beschuldigd van mishandeling,’ stamelde Elenoors moeder beduusd.

‘Dat is een ernstige beschuldiging, mevrouw’ reageerde Mohammed dolblij met deze wending, die hij als een bevrijding ervoer. ‘Wat is er precies voorgevallen?’

Ze durfde het verhaal niet te vertellen, maar kon niet terugkrabbelen nu Pappie er naar had geïnformeerd.

Aldus stak ze van wal: ‘We, mijn oudste broer en ik, vonden het fijn met Elenoor te gaan zwemmen bij de Kralingse plas. Mijn man heeft werk, mijn broer zoekt een betrekking als schoonmaker. Gepoetst wordt er overal en altijd, heb ik hem op het hart gedrukt. Hij heeft een paar universitaire opleidingen tot jeugdpsycholoog achter de rug, master en postmaster geheten, maar kan geen baan vinden omdat Jeugdzorg een Hbo opleiding eist. Hoger is gevaarlijk. De zon was helder en warm; wat verkoeling zoeken dus een uitstekend idee, nietwaar? Opgetogen vleiden we onze Feyenoord badhanddoeken neer in het gras. Niets aan de hand, totdat er in het water een ordinaire ruzie ontstond! Vijf jongetjes van pak ’m beet twaalf jaar pakten de opblaasboot van een jongetje van rond de acht hardhandig af en bleven hem daarop treiteren en treiteren... ze stopten niet! Mijn broer wilde opstaan om de jongen te helpen, maar ik was hem

voor. Daarop bleef hij bij Elenoor. Een moeder weet hoe zoiets aan te pakken, nietwaar? Dat dacht ik dus ook, ik heb ervaring met kinderen. Voor ik het wist echter stond ik tot boven mijn knieën in het water tegen een muur te praten. Het enige wat die jongen snauwde was: en wat denk jij eraan te gaan doen? Een brutale wedervraag! En dat ging zo maar door en door, tot hij me omver wilde duwen en begon te knijpen, slaan en schoppen! Ik zette me schrap, wilde niet ondergedompeld raken, dan was ik verloren! Het groepje jongens omcirkelde me. Het publiek deed niets!, maar mijn broer zag het gelukkig, rende het water in en gaf de jongen die me duwde, nadat hij ook naar hém niet luisterde, een corrigerend opvoedkundige tik tegen zijn wang, dus uit puur noodweer, als laatste redmiddel! Daarop begint dat jochie opeens als een zielig kindje te huilen en om zijn moeder te roepen. Dit gaf mij de ruimte de jongen met de opblaasboot te helpen.’

‘Wat een mietje! Een opvoedkundige corrigerende tik, haha,’ schaterde Quintens vader schamper, kuchend van ongezone opwinding. ‘Sla ze tot moes, wees een vent!’

De gretige ogen van Daans moeder fonkelden van adoratie. Deze man had zo verschrikkelijk hard uitgehaald. Hij had die rotjochies een pak rammel gegeven dat ze jaren zouden heugen! Wie twijfelt daaraan? Niemand, dat zeg ik je! Een kerel met pit. Stel dat zijn relatie op springen staat, dan dien ik haast te maken! Kansen zijn schaars voor een vrouw op leeftijd. Er goed uitzien is niet zaligmakend. De buurvrouw zoekt jarenlang een man. Luisteren kan ik als de beste. Ik wil een goeie, ik wil hém. Ik zal hem uitnodigen en mijn opwaaiende zomerrok aandoen. Daar zal hij van opkijken, daar zal hij onder willen grijpen, met die stevige werkhanden van ‘m.

‘Gaaf u verder, mevrouwtfje,’ gebood de burgemeefter. Wetend dat de Tv-ploeg zfin gezicht in close-up filmde, fronste hij bedenkelijk.

‘Een vrouw van middelbare leeftijd met halfang haar en een slungelige man met fijnzinnige krullen, snelden op me af. Ze begonnen te schelden, zo hard en grof...’jij mag kind niet slaan!’ riepen ze in koor in gebrekkig Nederlands. Het hield geen pas. De vrouw stopte niet. Wat ik ook beargumenteerde, ze herhaalde haar beschuldiging, dreigde kwaadaardig de politie te bellen: jij mag kind niet slaan!, jij mag kind niet slaan!. Wil je soms met mij vechten?! Jij mag kind niet slaan! Ik bel politie! Dat ging zo maar door en door, Pappie, vlak voor mijn neus gillend, echt hysterisch en zeer agressief!’

‘En toen?’ vroeg de cameraman van Tv-Rijnmond.

‘We zijn opgejaagd door haar handlangers huiswaarts gekeerd. De lol van zwemmen aan de plas was verdwenen, de kleine jongen, dat arme kind, verkeerde in veiligheid en ook Elenoor wilde graag naar huis. We waren echter nog niet thuis, ik borg net mijn zwemspullen in de kledingkast, of de politie stond op de stoep. Ik liet ze binnen, blij eindelijk mijn verhaal te kunnen doen aan een autoriteit, aan iemand met gezag. Ik ben zelden zo overstuur geweest, nog nooit heb ik zoiets intimiderends meegemaakt!’

‘Pff, de politie,’ mopperde de stratenmaker.

‘De agenten wilden geen koffie en vele malen erger, ze dreigden meteen bij binnenkomst met arrestatie van mijn broer, en wel voor kindermishandeling! Ik vertelde zo goed mogelijk onze kant van het verhaal, in alle specifieke details en nuance, dus hoe ik langdurig op de jongens inpraatte, trachtend ze te bewegen niet de opblaasboot van dat jongetje af te pakken, hoe ik vroeg waar hun moeder was, zodat ik haar kon aanspreken op hun gedrag. Ik vertelde hoe die brutale vlegel nergens op antwoordde

en alleen maar dreigende straattaal sprak, duwde en schopte, geholpen door zijn vriendjes. De agenten luisterden amper en vroegen of mijn broer zich verheven voelde boven de mensen die daar komen zwemmen. Nou ja, zeg, ik geloofde mijn oren niet. Uit irritatie antwoordde mijn broer bevestigend, daar was ik niet content mee. Daarop bestempelde de agent hem doodleuk als arrogant en ongeïnteresseerd, terwijl ik doorpraatte als brugman om onze tenlastelegging kwijt te schelden, om mijn verhaal zo goed mogelijk te doen, opdat ze het zouden begrijpen! Toen probeerde ik mijn mishandeling kenbaar te maken en liet hem de blauwe plekken zien, maar nee hoor, niets geen begrip van hun kant. Ze hoorden het niet, alsof ze Oost-Indisch doof waren voor wederhoor, toch een kerntaak van hun politiewerk. Uiteindelijk heb ik ze verteld dat ze beter konden vertrekken, dat dit alles zinloos scheen. Ik was ten einde raad! De avond voelde ik me niet beter, nee, velen malen slechter. Het onrecht, daar kom je niet van los. En de dreiging die onterecht boven je hoofd hangt! Een proces-verbaal, *kindermishandeling*, niet te geloven! Ik vertelde het aan mijn yogalerares. Ze merkte dat ik overstuur was, dat ik me bedreigd voelde, en raadde me aan onmiddellijk aangifte te doen. Nou ja, zodoende.'

De burgemeester aarzelde geen seconde, dit vroeg om een duidelijk statement. Hij knipoogde in de lens.

'De Rotterdamse politie is uiterst ervaren en door mij precies geïnstrueerd, mevrouwetje. Het spijt me voor u en uw broer, maar buitensporig geweld blijft kindermishandeling, dat is en blijft fout. Dat mag niet in Nederland,' zei hij er overbodig achteraan, denkend aan zijn eigen jeugd in Marrakech, waar de hand van zijn vader hem regelmatig tot stilte had gedwongen. 'Het publiek mag geen eigen rechter spelen, we hebben niet voor niets een rechtstaat. De opvoeding ligt niet bij de politie of school, maar bij de vader in het gezin, als hoeksteen van onze

samenleving,' sprak hij. Zijn wangen glommen van trots, zijn ogen glinsterden in de lens van de camera.

'Maarre...,' stamelde Elenoors moeder bloednerveus. Ze wilde de burgermeester niet tegenspreken. 'Dit wás helemaal geen disproportioneel geweld, een tikje op de wang was het!, en zelfs dát uit opperste noodzaak. Mijn broer heeft nooit een vlieg kwaad gedaan, laat staan een kind!' snotterde ze hevig geëmotioneerd. 'Hij sommeerde de jongen simpelweg op te houden met slaan en schoppen, maar kreeg niets anders dan dat brutale antwoord. Mij hebben ze dus wel degelijk gemolesteerd, kijk naar deze blauwe plek. Ziet u?! De politie zou moeten helpen met opvoeden, over enkele jaren zijn die jongens verloren. Een corrigerende tik was het enige middel dat resteerde aan mogelijkheden in de gegeven situatie.'

'Nee, nee mevrouwetje...,' sprak de burgemeester.

'Godverdomme, *Pappie Abdoel!* Neem dat terug of ik sla je ten overstaan van het Rijnmond TV publiek op je uitgestreken smoelwerk!' schreeuwde Quintens vader, terwijl hij op het puntje van zijn stoel schoof opdat hij zijn woorden, mits nodig, kon omzetten in daden.

'Rustig meneer, uh... rustig maar... iek eh,' kroop Mohammed ineen, zijn rechteronderarm ter bescherming voor zijn gezicht gehouden.

'Pappie!?' stamelde Elenoor, die de trap afrende op zoek naar De Spion. Een stem had haar ingefluisterd dat de woning werd bespioneerd, wat daadwerkelijk het geval was, al was niemand aanwezig daarvan op de hoogte. Mohammed Abdoel had wel een vermoeden, wetend dat burgemeesters van wereldsteden in de gaten werden gehouden door verschillende inlichtingendiensten: de Amerikaanse NSA en de Duitse BfV voorop, maar ook de Britten met hun M16. De strijd tussen burgemeesters en sta-

ten laaide op, dat wist iedereen. Met de massa in de rug kan veel worden bereikt.

In een ander gedeelte van de stad verheugde Henk zich op zijn eerste ontmoeting met de burgemeester. Nog maar één nachtje slapen! Dat lukte niet tot in de vroege ochtenduur. Daarop kleeft hij zich aan, na doelbewust een lauwe douche te hebben genomen. Een brunch in de Euromast met Mohammed *himself*, prachtig! Het weer speelde hem ook nog eens in de kaart: een stralend helderblauwe skyline met daarin slechts een paar witte wolkjes, voorbijglijdend als suikerspinnen. Alles dreigde de goede kant op te vallen, nu doorpakken met die handel! Abdoel was zoals iedere dag opgestaan voor zonsopgang, had gebeden en daarop volgens vast ritueel verse muntthee gezet, gedoucht en zich aangekleed in sober driedelig pak met een zo onopvallend mogelijke stropdas. Die was lastig te vinden. Alles wat hij om zijn dikke nek knoopte, sprong eruit in de ruimtes die hij betrad, werd fel belicht door zijn charisma. Met tegenzin deed hij de zonnebril op, doktersvoorschrift waar zijn spindoctor maar wat blij mee was, een stoer imago is wat hij nodig had. De verkiezingen stonden voor de deur, onpartijdig overkomen was doorslaggevend. Een paarsblauw oog duidde, al was het onterecht, op een bepaalde bias: een gevecht vindt nooit voor de kat zijn viool plaats. Waar rook is is vuur, dat weet iedere Rotterdammer. Deze man is berucht, maar zijn aanhang is substantieel, zo sprak zijn spindoctor. Door de brillenglazen, met de zon daarin onvermijdelijk flikkerend via het panoramaraam, kon Henk de verschillende kleurnuances van het gehavende oog waarnemen. Informatie is macht. Henk had alles verstaan. Maar laat ik me concentreren op mijn doel. Aldus stak hij voortvarend van wal in een waterval van woorden, een woordenstroom die geen einde kende in de geschiedenis van woordenstromen tijdens een brunch, te beginnen met actuele koetjes en kalfjes zoals

de anekdote over Slatan, de voetballer, en zijn bloedmooie en stukken oudere vriendin. Ja, haha, laat die gozer maar schuiven, grapte Henk jolig als in zijn charmantste dagen van zakelijke deals en op-en-top vermaak. Die doet waar ie zin in heeft! Een echte *bohémien*! Dat brengt me op kunstenaars, op de creatievelingen, zij die de wereld zoveel aangenamer maken. Dat vind je toch ook, Pappie?! Julia, mijn liefvallige dochter, achttien lentes jong, is dus heel goed bezig. De belangstelling neemt toe. Dat ga je krijgen. Ik heb haar uitgelegd dat de pers daarbij hoort. Dat moet je zelf doen, meisje. Maar een vader en zakenman denkt door, denkt verder dan de mensen op de vloer. Niets ten nadele van hen hoor. Er is mij van alles verweten – mijn huid is dik als een nijlpaard – maar nooit dat ik niet over een uitzonderlijke helikopterview beschik! Ook mijn vijanden geven dat ruitelijk toe. Zo werkt dat, en het wordt alleen maar erger. Inmiddels heb ik zo'n ruim inzicht ontwikkeld dat ik je hulp kan gebruiken. Laten we een stukje lopen, de koepel ronden, zeg maar even voor het gemak. Dit uitzicht is goud waard! Driehonderdzesentwintig graden zicht op onze havenstad, de mooiste van deze aardbol. Wat wil je nog meer? Niets natuurlijk! Ondertussen tieren huisjesmelkers welig, worden onze demente bejaarden behandeld als oud vuil en vechten de jongeren keihard, als survival of the fittest beesten, om een eenvoudige stageplek. Mohammed Abdoel wilde naar zijn pijnlijke oog grijpen, eraan krabbelen om de jeuk te verdrijven, maar hield zich groot. Jeuk betekent genezing, alles komt op zijn pootjes terecht, maar de richting waarin dit gesprek honderdtachtig graden draaide, beviel hem van geen meter! Van deze pursang op-en-op zakenman verwachtte hij actie, iets concreets om mee te werken.

Is dit de daadkrachtig opportunistische ondernemer waarmee we de Russen alsnog, via de bekende slinkse politieke omweg, willen overhalen te investeren in onze haven? Er zit geen schot

in deze zaak, dit schiet niet op. Wie niet stipt is voor het gebed begaat een zonde. Net op tijd, de burgemeester wilde er abrupt een onbevredigend einde aan maken, begon Henk over waar het hem om te doen was. Stel je toch eens voor, sprak hij bevolgen, wijzend over de stadswijken, de havengebieden en naar de gestaag stromende Maas, dat we werken met transitieteams van substantiële omvang, behoorlijk dus! Geen flauwe projecten met een man en een paardenkop voor de bühne, nee, het echte werk! Dat kan allemaal op uw conto komen, Pappie! Laten we onmiddellijk met een aantal transitieteams starten, te beginnen in de veel te bureaucratische zorgsector, meteen gevolgd door assemblage en logistiek. Vergeet de staat, die zijn ten dode opgeschreven: steden moeten het gaan doen! Al die bestuurders op de vierkante millimeter, dat geeft maar frictie en verlies van energie. We creëren een stadsstaat, een *stadsrepubliek*, onafhankelijk van het koningshuis. De rest, daar zorgt Henkie voor.

Oogappel

De allerhoogste tijd om voorgoed door te pakken had zich geopenbaard in de vorm van een meevaller: de afspraak met die charlatan van een Abdoel. Het leven van een volleerd zakenman bestaat niet slechts uit bluffen, dat is voor pokeraars. Een spelletje, meer is dat feitelijk niet. Een zakenman beheerst de nobelste aller denksporten. Om doorslaggevende zetten op het schaakbord te kunnen plaatsen, diende ik nu allereerst te weten hoe de spionage van mijn vaders imperium ervoor stond.

‘We kunnen de status doornemen!’ gebood ik.

‘Mijn agenda is helaas volgeboekt, meneer van Wijnen-Swartztoew toch?’ antwoordde ze met haar fragiele stem die John F. Kennedy zou omtoveren tot schoothondje. ‘Pom di dom... oh!... eens zien, hihi, ja, volgende week zaterdag kan het,’ zei ze terloops, waarop ze ophing na een eenvoudig: ‘Dan treffen we elkaar daar... Arrivederci.’

De tablet stond netjes schuin in de houder.

Na enkele rondjes getergd ijsberen toetste ik de schermbeveiliging in. Ik las het genoemde bedrag.

‘Holy ships,’ riep ik ontdaan. ‘Halloooo!’ Dit is niet meer normaal joh. Vinden jullie dit billijk?’

‘Zal ik effe langskomme om je te verbouwe,’ sprak de juffrouw. Vermoedelijk de directiesecretaresse van de leider van Edwin zijn motorbende: die Jerommeke met bandage, leren ho-mojack en kinderachtige tattoos. Bij vrouwen vind ik tattoos prachtig hoor! De rekening die de motorbende durfde sturen was ongehoord, echt belachelijk hoog. Rustig blijven, instrueerde ik mezelf, maar het hielp niet. Een greep naar mijn pillendoos was vergeefse moeite. ‘Verdomme! Wat nu?’ Figuurlijk gooide ik

de hoorn erop via die rode afbeelding. Ik stopte evenwel niet en schold er volledig op los, alsof ik mijn vader hoorde oren met zijn ferme, om niet te zeggen kwaadaardig klinkende stem van weleer; ja, het scheen exact dezelfde manier van intonatie en woordopbouw die nu mijn mondhoeken beroerden en noopten tot uitstoten van geluidsgolven vol opgekropte frustratie, woede en (achteraf veelal onterechte) gevoelens van onrecht. Het vreemde was dat ik mezelf als een soort tweede persoonlijkheid, als een instantie buiten mezelf, hoorde schelden. De stortvloed hield aan, ik kon het niet loslaten of tegenhouden, maar ondertussen groeide de frustratie over dat dit mij gebeurde, dat deze vorm van verbale agressiviteit blijkbaar in mijn hersens was ingegraveerd vanaf mijn jeugd. Dit echter versterkte mijn scheldkanonnade, mijn kwade waterval van woorden eerder dan dat ze haar teniet deed, waarschijnlijk omdat het een extra, een andere vorm van irritatie losmaakte, namelijk de wetenschap dat ik niets kon veranderen aan mijn omgeving uit het verleden en de invloed die zij op mij had uitgeoefend.

Machteloosheid leidt in de regel tot agressie, gevolgd door depressie of berouw, en wordt in het laatste stadium, als alles meezit, omgezet in acceptatie, waarna absolute stilte volgt. Dit alles gebeurde door mijn getrainde mentaliteit gelukkig razendsnel; ik zakte onderuit tegen de granollen muur. De verrassing had me te pakken, ik bedoel: juist van die motorbende had ik zoiets laag bij de gronds niet verwacht! Zij zijn toch van 'een man zijn woord is een man zijn woord' en verder geen slap geouwehoer? De bendeleider hing nog aan de lijn en bood netjes excuses aan. Opeens beheerste hij het keurige Nederlands als geen ander. Zijn maîtresse had een jammerlijke fout gemaakt in hun belabberde administratie. Schijnbaar had ik het rode icoontje niet afdoende met mijn vinger beroerd om de digitale hoorn erop te smijten.

Allervriendelijkst corrigeerde ik hem door uit te leggen dat haar beroep secretaresse wordt genoemd. Daarop wandelde ik onze tuin in, waar ik monter de bonsaiboompjes van Willem inspecteerde. Die stonden er prima bij. De invloed van een vader op zijn zoon of dochter is groot, maar hoe is het eigenlijk gesteld met de invloed van het kind op de vader? Waar had ik het krantenartikel opgeborgen? In snelwandelpas spurtte ik naar binnen, mijn werkkamer in. Aha, hier is het! De oogappel van Ratko Mladic, zijn lieftallige dochter Ana, had tijdens een studiereis zelfmoord gepleegd na inzien hoe haar vader wérkelijk acteerde: nadat ze begreep hoe de buitenwacht haar vader beoordeelde, kon ze verder leven niet meer aan. Toen zijn dochter hem zo tragisch ontviel – hij veroordeelde het als een door zijn tegenstanders geënsceeneerde ‘zelfmoord’ – nam een niet te stoppen agressie bezit van Ratko Mladic. Waarom moest ik hierbij aan mijn vader denken? Was dit ingegeven door de gelijkenis van hun doorleefde lach en diepzinnige oogopslag? In hoeverre kon ik deze situatie betrekken op mijzelf? Wat voor verwrongen beeld had deze beeldschone Ana, 22 jaar jong, van haar vader opgebouwd in háár prille jeugd. Had ik mijn vader beïnvloed en was hij daarop afgegleden tot het moreel bedenkelijke niveau, zoals Ana’s zelfmoord haar vaders agressie had veroorzaakt? Had Julia zonder het te willen of zelfs maar te weten, hetzelfde gedaan bij mij? Ach welnee, ik hoef me niet verantwoordelijk te voelen voor het gedrag van mijn vader en Julia hoeft dat niet voor de mijne. Doorbreek de cirkel van de eeuwige herhaling, geef de middelpuntvliegende beweging een zetje opdat de herhaling zich vanaf nu anders zal manifesteren. Benut de wil om de macht te grijpen! Dadelijk zal Julia trots zijn! Tevreden dromend viel ik in slaap in die parelmoerleurige designstoel, midden in de living gesitueerd. Pas aan het begin van de avond werd ik wakker. Na douchen startte ik de t&t applicatie, puur en alleen om

eventjes in de zoomen op Julia haar verblijfplaats. Met een tevreden glimlach tuurde ik naar het lichtgroene stipje in het antraciete vlak; het was alsof ik mijn liefvallige dochter daadwerkelijk diep in de ogen keek. En alhoewel ik me terdege realiseerde dat verloren herinneringen die geforceerd worden teruggehaald niet dezelfde intentie, niet dezelfde essentie hebben als herinneringen die spontaan opdoemen, dus via onwillekeurige associatie, kon ik het niet nalaten haar te volgen, toen er plotsklaps een knipperend stipje veel te dicht op haar toeschoof. Scheer je weg!, riep ik tevergeefs. Nerveus zoomde ik in met een uit elkaar trekkende duim- en wijsvingerbeweging, zodat de ruimte rondom het icon groot genoeg werd om erop te kunnen klikken zonder een andere afbeelding te toucheren. Handigheid is geboden!, het is priegelwerk, mensen. Ik klikte op het bewuste miniatuurbeeld, waarop de identiteit van deze duivel zich openbaarde. Ja, de spysoftware toonde feilloos zijn naam: het was... mijn vader. Wat deed Opa bij Julia? Met onrustbarende, wat zeg ik, met ondraaglijke gedachten ijsbeerde ik door de living langs Jans rodepaddestoelspikkelswitte bankstel en stootte onhandig een van onze republieksblauwe lampen omver. Flashbacks schoten in en uit mijn gedachten, over hoe hij haar indertijd, Julia was amper tien jaar, liefdevol aanraakte, lichtjes en onopvallend haar schouder toucheerde en zijn grijpgrage vingers langs haar rug naar beneden liet glijden, terwijl hij breeduit glimlachend een van zijn onzinnige anekdotes vertelde die jonge meisjes en jongetjes (ja mensen, ik weet er alles van) boeiend vinden. Julia was zojuist, naïef als een liefvallig klein kindje is, naast hem op de sofa gesprongen, dolblij te mogen opblijven. Niemand scheen iets te merken toen ze onderuit schoof en haar onschuldige hoofdje op zijn niet te verzadigen schoot legde! Tijdens ons gesprek – Monique en moeder luisterde aandachtig naar zijn flauwe praatjes – begon hij doodleuk haar prachtige goudblonde haar te strelen, in

voorzichtige en ondoordachte kambewegingen, terloops en natuurlijk, alsof het zĳn dochter was in plaats van de mijne! Dit poogde hij vol te houden tot mijn geduld was beproefd, tot ik niet anders kon dan Julia tegen haar zin optillen en mee naar boven nemen. Met ferme tegenwerking stopte ik haar liefdevol in bed. Haar wilskracht was ongekend. In deze nachtmerrie zie ik haar diepe, goudblonde haren wild wapperen en haar frĳle meisjeslichaam woest tegenstribbelen, dus wat kon ik anders doen dan haar stevig bij haar flinterdunne armpjes grijpen en vermanen kalm te worden? Iets dat pas na een tiental minuten lukte door neuriën van een liedje en een stukje voorlezen uit haar favoriete meisjesboek. Daarna zong ik haar in slaap, al duurde dat een tijdje, het lukte me godzijdank. Beneden werd ik genegeerd door Monique, die haar blik angstig gefixeerd, ja geforceerd op mijn moeder richtte en terloops een koetjes en kalfjesverhaal opdreunde, zo'n niemendalletje over een anekdote van haar tennisvriendin. Tactvol speelde ik dat ik niet doorhad hoe ze mijn noodzakelijk ingrijpen eensgezind afkeurden. Ik wist dat Monique en mijn moeder zich om volstrekt verkeerde redenen zorgen maakten over het welzijn van Julia. Onzinnige discussie kun je beter vermijden. Had ik hem moeten confronteren en keihard in zijn gezicht, in bijzijn van mijn moeder, moeten zeggen dat hij met zijn poten, *excuses moi*, van mijn dochter af moest blijven?! Zo ver wilde ik niet gaan. Ik wilde de vrede bewaren en incasseerde alles, zoals ik dat mijn gehele jeugd had gedaan. De klassieke fout van zachte heelmeesters had ook mij te pakken! Quinten heeft gelijk: zonder corrigerende opvoedkundige tik zijn we verloren! Uitzoomend probeerde ik in te schatten waar ze zich bevonden. Met trillende vingers, mijn onderarm bewoog oncontroleerbaar, lukte het de schuifbalk te beroeren tot het punt waar de tekening van de kaart van Rotterdam in tweedimensionaal vlak nu duidelijk aangaf dat hun positie op de Maas

stilhield. Had hij haar in zijn patserige speedboot gelokt, in dat overdreven gevaarte van ruim zeven ton, populair onder het Nederlandse koningshuis en de Russische jetset? Mijn arm begon te beven. Daar stond ik, als aan de grond genageld en hulpeloos als een matroos zonder werkopdracht, als een kapitein die ook maar een mens is en zich wanhopig probeert te vermanen. De gedachte, misschien valt het mee, misschien is het allemaal verklaarbaar, suste mijn onrust niet, maar hielp net genoeg om de informatieknop te kunnen aanklikken: ze dobberden rond in de natte ball! Bezocht die ouwe haar tentoonstelling?! Misbruikte hij deze gelegenheid om haar uit te horen over de preciaire relatie met haar vader, een onder druk staande relatie waarvan hij misbruik wilde maken door zichzelf nu te profileeren?! Schoof hij zichzelf als alternatief, als helpende hand naar voren?! Wat probeerde hij los te krijgen uit haar allang niet meer zo naïeve mondje waarmee ze de wereld begon te veroveren. Zet hem op zijn nummer, Julia! Prachtig zou dat zijn. Ze weet nu van wanten. Plotseling schoot een uitzending van een wetenschappelijk magazine me te binnen: aantrekkingskracht door identieke genenpoel – incest geheten, tenminste, wanneer eraan wordt gehandeld – was geen onontgonnen terrein; er waren verrassende bewijzen gevonden, cases uit de weerbarstige praktijk die inzicht verschaften over dit fenomeen. Een meta-analyse van de spysoftware zou de rest kunnen aantonen; ja, professor van Splunteren zou deze hypothese binnenkort wel eens kunnen bevestigen. Julia kon er ook niets aan doen. Het is begrijpelijk: ze valt voor mijn charmes. Het verklaart onze gezamenlijk douche bovendien!

Gespannen sprong ik de Maserati in en scheurde, met de knop op Formule1-stand, de Witte de Withstraat door, waar ik met moeite een wild overstekende dame op een tourfiets ternauwernood kon ontwijken eer ik uitkwam op de Schiedamse

dijk, om daarna rechtsaf te slaan en evenwijdig aan de Leuvehaven langs het Havenmuseum (dat kan Rotterdam zélf wel bekostigen, aldus die omhooggevallen Amsterdamse minister van cultuur) met enig kunst- en vliegwerk het t&t scherm in het vizier kreeg. Met trillende handen plaatste ik mijn telefoon in de houder. Op het kruispunt naast het Inntel hotel remde ik voor het stoplicht. Hierbij kneep ik zo hard in mijn stuurwiel dat het kangoeroezachte leer bezweek. Ik keek nogmaals naar het dashboard; ze bewogen, de natte bal dreef af! In plaats van de De Gouden Pik van Peper kon ik niet anders dan via de Willemsbrug rijden, wilde ik niet te laat arriveren. Razendsnel in mijn achteruitkijkspiegel turend, waar gelukkig niemand te zien was, knalde ik hard en met brullend motorgeluid achteruit en sorteerde terug op de baan linksaf, waarbij ik een blik op de monitor in het dashboard wierp en zag dat ze onder de Nassaubrug door, zo de Nassauhaven in gleden. Verbeten reed ik met topsnelheid de Willemsbrug over, vlak langs de hooggeplaatste betonranden en met dezelfde bloedgang – ik had een omgekeerde stoplichtgolf te pakken en zag me genoodzaakt enkele overtredingen te maken – het Noordereiland over. In de Jalonstraat wachtte ik ze op. Het halfdoorzichtige gevaarte dobberde inert de smalle havenluis in. Plotseling sloeg de twijfel me om het hart. Deed ik er verstandig aan me te laten kennen? Ik kon me beter inhouden, want net nu we, al was het meer via via dan rechtstreeks, samenwerkten aan het verbeteren van de havenactiviteiten, aan de projecten van het S.A.F., riskeerde ik het haar van me te laten afdrijven, als een losgeslagen stuk drijfhout, alleen op de kobaltblauwe oceaan, waar golven haar meesleurden in de uitgestrektheid van het water, tot in de nietigheid, tot in een oneindige waterkolk. Ze zal zich verlaten voelen, mijn kleine meissie: juist als ik ingrijp zal ze zich verraden voelen! Ik parkeerde mijn bolide bewust verderop bij het Eco kinderpark en

sprintte naar de plek des onheils. Ofschoon ik deze achtervolging ensceneerde, kon ik de gedachte, liggend op mijn buik en turend tussen de rododendrons, niet loslaten. Iedere vezel in mijn lijf riep: bel Julia en gebied haar deze ontmoeting te beëindigen! Ik beet mijn ene rij tanden op de andere, plaatste mijn vingers in het gras, kneep in de aarde en beukte mijn voorhoofd hard tegen de kleigrond, álles om maar niet in te grijpen! Net toen ik het niet meer volhield hoorde ik opspattend Maaswater. In een wijde bocht spoot de taxi onder de Nassaubrug door, ongetwijfeld om die ouwe op te halen. Ik was koel gebleven en had me niet laten kennen. Haha, goed zo jongen! Hij hielp haar charmant tot over de reling van de watertaxi; één hand vastgehouden, de andere haar jeugdige heup ondersteunend als volkomen natuurlijk, dit alles door dezelfde genenpoel! Behoedzaam verlieten ze de binnenhaven om na passeren van de brug gas te geven. Had ze hém in de val gelokt? Met die mogelijkheid terdege rekening houden was zo gek niet. Ze is sterk geworden. Geef haar krediet, adviseerde Johanna, blijf op afstand en houd je koest, opperde Stürmer. Maar een onderhuids stemmetje wist het stukken beter te verwoorden en sprak zonder stemverheffing: je wilt weten wat ze samen doen, al is het het laatste wat je ooit voor elkaar krijgt. Op het dashboard het stipje bestuderend – inmiddels reed ik de in dit avondlicht furieus aandoende Willemsbrug over – gokte ik erop dat ze verder zouden varen dan Hotel New York. De Harp nemen kon altijd nog. Door deze gefocuste aandacht waarin de wil op zijn sterkst is, neem je alles intensiever waar. De omgevingsgeluiden en de geur van het diepgouden dashboard ervoer ik zo sterk dat, terwijl ik me bezig hield met autorijden en ondertussen de woest in de Maas varende watertaxi volgde, alle zintuiglijke waarneming als het ware samensmolt in het heden, als overgebleven instantie, als de essentie van het leven waarin dood onbetekenend werd, dat ene

moment waarin alles kenbaar werd, daar in deze ultieme focus vitale herinneringen naar voren traden als ware zij het heden waarin de toekomst geen logisch gevolg was, maar slechts een impressie, een beeld dat zich ontvouwde als een prachtig schouwspel waarvan ik zowel het centrale punt in de ruimte als het oneindig minuscule, onbeduidende stipje was, te klein om waar te nemen: het niets. Werd dít het beslissende moment waarop het voorgaande zich als volstrekt uitzichtloos voordeed, waarop je beseftte dat je leven en alle inspanningen die je eerder had verricht zinloos waren, zodat een zee van ruimte en licht je uit die eindeloze tunnelbuis bevrijdde? Dat leek me sterk.

Ofschoon ik door iets belabberds als *hoop op betere tijden* teruggeworpen werd tot midden in die tunnelbuis, toonde zich op de valreep een nieuwe mogelijkheid, want op het dashboard knipperde de hoorn van de digitale telefoon met erboven haar naam in felgroene letters: Julia!

‘Hoe is het mogelijk,’ stamelde ik. ‘Wat een timing.’

‘Ha Pa, hoes’t met je?’

‘Hahaha, prima meisje! En met onze deugniet?’

‘Pa, doe normaal, ik ben geen kind meer. Kom je ook naar het Deltahotel? We houden een bijeenkomst. Het gaat over het familiebedrijf... het gaat zo niet langer, Pa!’

‘Oh... als jij dat wil, als *jij* wil dat ik kom, dán dóé ik dat, Julia!’ was alles dat ik kon uitbrengen.

Ze sloot af met iets liefs, maar ik hoorde de invloed, die bezorgde intonatie van haar moeder, zoomend op de achtergrond als een trieste zondagochtend in februari, waarin gure windvlagen niet werden vergezeld door bevroren helderblauw, maar door druilerige, fantasieloosgrijze regenval. De muziek verving haar frêle stemmetje, vervlogen in de lucht waarin, zo zag ik in mijn achteruitkijkspiegel, grijsgroene onweerswolken samenpakten. Weldra zou de regen niet alleen letterlijk harder

neerkletteren dan het in tijden had gedaan. Maar hoe had ik dat ooit kunnen voorzien?!

Kinderspel

Zonder steun van Lavinia had ik het nooit en te nimmer gered, bedacht Julia op dramatische wijze op het moment dat ze de wassertaxi verliet en langs de kade naar het Deltahotel flaneerde. Ze inhaleerde de frisse buitenlucht en draaide zich om, zwaaiend naar deze vriendelijke man: een doortastende man met pit, een man die, al voer hij over het water, met beide benen op de grond stond, met houvast in de *realiteit van het leven*. Een traantje kroop over haar wang. Uiterlijk leek hij op haar vader. De taxi spoot weg met zijn handen aan het stuur, een kort knikje met zijn kin en een glimlach, als teken dat hij haar had gezien. Gelegenheid uitbundig terug te zwaaien ontbrak. Er is altijd werk aan de winkel. Het is gelukt iedereen bij elkaar te brengen, zodat we kunnen vergaderen over de ongewisse toekomst van ons familiebedrijf. Zal El Bachir mijn hand vragen? Als iets een mooie gelegenheid is, dan is dit het moment. Vanavond is zijn kans, na de vergadering of anders morgen, na onze tweede nacht samen. Lavinia hoopt het met mij. Na vanavond kan ik eindelijk uit de maalstroom stappen, uit die kolkende rivier, die onhoudbare invloed van Pa! Wat zou dat geweldig zijn! Ik mag me niet op zoiets fundamenteels verheugen. En stiekem doe ik dat toch. Gek is dat niet, volgens mijn psychiater heb ik meer dan afdoende geprobeerd ons contact te herstellen. Ik heb mijn best gedaan, maar het is me helaas slechts gelukt te leven door hem van me af te houden, ongeveer zoals je een klasgenootje, die je ooit liefhad en die nu je stalker geworden is, van je hebt verwijderd uit je connecties, een jongen die je zoveel mogelijk hebt gewist uit je dagelijks leven. Je wilt het nieuws niet te hard brengen, bang dat het hem te veel pijn doet, omdat je ondanks alles

om hem geeft. De eenzaamheid zal ik dragen. Deze zal worden gereflecteerd in mijn kunstwerken waardoor ze groots worden, waardoor ze uitgroeien tot betekenisvolle invloed. Of juist niet, of juist het tegenovergestelde, afhankelijk van hoe dat is voorbestemd. Ook dan is het goed. Kunstenaars moeten zich afzonderen, zich als een monnik of boeddhist toeleggen op het werk en zo de gedachten van onze zielenroerselen onderzoeken, de voormorele diepten ontginnen... Wie had dit geopperd? Alle diepzinnige inzichten die ik met Lavinia heb mogen bespreken, ze hebben me perfect geholpen, ze hebben me goed voorbereid op mijn taak. Nu kan ik het zelf; ik kan op eigen benen staan en mijn eigen weg inslaan. De dunne lijn tussen klokkenluiden, verklikken en het beste doen voor allemaal, de ontelbare nachten die ik wakker heb gelegen, piekerend over hoe dit alles te realiseren. Uiteindelijk sta je er alleen voor. Hoe graag we ons ook met alle macht afwenden van ons noodlot door ons massaal te verenigen, door onszelf onder te dompelen in de warmte, door onszelf te verliezen in het gemak van de massa, zodat we niet zelf hoeven na te denken, – een massa die zoveel sterker is dan het individu – we ontkomen niet aan ons individuele noodlot. En dat is alleen maar mooi. Wij kunstenaars beseffen dat het tot onze kerntaak behoort het noodlot onder ogen te brengen en mensen te confronteren met hun vergankelijkheid, opdat zij zich niet nodeloos achter de schijnzekerheid van de menigte verschuilen in de ijdele hoop dat dit hen onsterfelijk zal maken. Stop de zelfontkenning en omarm je karakter, dát is wat we moeten doen. Succes is een kunstwerk afleveren, succes is een goede roman uitgeven. Het sierde Julia dat ze haar vader wilde vergeven, dat ze hoopte dat hij zijn noodlot zou accepteren als een wilskrachtige daad, als een keuze zijn lot te ondergaan als ware het *de vrije wil*.

Inmiddels had ze plaatsgenomen aan de langwerpige bar met uitzicht op de vele lichtjes aan de overkant van de Waterweg, blij en trots dat haar vader de moed kon opbrengen hierbij aanwezig te zijn (al werd het een pijnlijke exercitie). Ondertussen naderde El Bachir stilletjes vanachter het opgepoetste, in teakolie glanzende scheepsroer dat pronkte als ludieke, o zo toepasselijke versiering van het etablissement. Ze had hem niet gehoord, doch slechts zijn silhouet in het raam waargenomen, in de weerschijn van de gigantische ruit, en gilde spontaan van vreugde toen hij haar liet schrikken. Daarop had ze haar ogen gesloten, haar tengeren armen om El Bachirs nek geslagen en zijn mond langdurig gekust. Tenminste, zo geschiedde dit alles in haar rijke fantasie die ze van haar vader had geërfd. In werkelijkheid bleek het niemand minder Cor Figuee.

'Hoi!' riep hij op gespeeld jolige toon, waarmee hij zijn genante verlegenheid tevergeefs trachtte te verbergen.

Een zoveelste mislukte grap, het werd hem allemaal te veel. Waarom mislukt alles wat ik onderneem, jammerde hij terneergeslagen. In haar irissen kon hij de ontzetting van dichtbij aanraken.

'Sorry, ik probeerde wat ontspanning te brengen nu je vriend vastzit, veilig en wel achter slot en grendel in de politiecel. Het maakt me zo kwaad... Als ik die kwibus in mijn handen krijg, dan vermorz...'

'Wat! Hoe kan dat?' riep Julia, terwijl ze bijkans van de barkruk tuimelde, overeind krabbelde en geschrokken haar mond met haar onderarm schoonveegde. 'Waarom zit hij vast, op welke gronden?'

'Eerwraak! Tenminste... indirect... ik bedoel... hoe moet ik dit foutloos uitleggen...'

'Doe je best!'

'Dat doe ik ook,' zuchtte hij.

‘Oh, oké. Goed zo, ga door!’

‘Ja, uhm... we werden opgeroepen voor een onderzoek naar een aanslag. Ik ben neergestoken. Niks aan de hand hoor,’ zei hij ter overbodige geruststelling tegen de achttienjarige dochter van zijn chef. ‘De rechter-commissaris is van oorsprong gastarbeider. Hoe vertel ik het... uhm... ah, wacht... je kunt het beste met El Bachir zijn moeder praten, die weet er het zijne van! Hoe is het verder met je?’ vroeg Cor Figee er terloops achteraan, in de ijdele hoop dat dit ontspanning zou brengen. Hij kreeg ontstellende dorst. Een drankje zou er wel ingaan. Die Russen waren op de valreep op de proppen gekomen met het brutaalste eisenpakket ooit. Dit moet ik zelf oplossen, om te voorkomen dat van Wijnen-Swarttouw per abuis tekent. De grootste fouten zijn het gemakkelijkst te maken! Ondertussen had zijn vrouw via via vernomen dat hij diepgaande gesprekken voerde met een dame van wereldklasse. Hij stond voor de aller-moeilijkste beslissing in de privésfeer ooit, op het kruispunt, zoals Engelsen het zo treffend verwoordden. En Cor Figee was niet de enige. Meerdere affaires naderden hun einde, geraakten tot een noodzakelijke, onvermijdelijke climax. De vader van Henk zat nog immer met die kale man te discussiëren in de Patrijsbar. Door het raampje kon Cor Figee zien hoe de zakenman, waar kende hij hem toch van?, een sigarendoos over de salontafel zijn kant op schoof. Gretig haalde Henk zijn vader er eentje uit, rook eraan zoals het hoort – beheerst voorlangs, gestaag onder zijn neus doorhalend – en stak ’m schaterend op. Schenkt hij die ouwe van Wijnen-Swarttouw soms een sigaar uit eigen doos? Die gasten zijn zo te zien nog wel even bezig! Waar blijft Lavinia? Nerveus bestelde Cor Figee voor zichzelf een Jenever.

Na passeren van het vervallen kantoorgebouw van Unilever restte Henk geen andere mogelijkheid dan het open grasveld te kruisen, met het reële gevaar te worden gezien door zowel de

inwoners van de met glazen puien begenadigde appartementen als, en dat was een stukje gevaarlijker, vanuit de hotelkamers of door de ramen van de kantoorachtige ruimtes voor bijeenkomsten en partijen aan de westzijde van het Deltahotel. Vanuit de struiken, grenzend aan het parkeerterrein waar zich inderdaad enkele voor hem overbekende auto's ophielden, viel zijn opportunistisch doortastende blik – hoe kan het ook anders, als pursang zakenman – op een openstaande deur van de cateringjongens. Aangezien dit weleens de beste mogelijkheid zou kunnen zijn binnen te glippen zonder te worden ontdekt, besloot Henk zich niet te laten afleiden door een tweetal schattige, klein uitgevallen konijntjes die schichtig in hun ondergrondse holenstructuur voor zijn voeten langs wegdoeken, maar zich te focussen op deze werknemersingang, wachtend op het juiste moment ongezien naar binnen te glippen. In verkeerde timing, de onbewust allang gemaakte inschatting van de positie waargenomen waarop de fietser, die vanuit zijn rechterooghoek toekwam toen hij besloot eerder op dit ongebruikelijke stukje van de weg over te steken, beoordeelde Henk de man, achter in de dertig, groot en sterk, als een zojuist waarschijnlijk uit zijn werk komende edoch zeer ontspannen, ja, echt een relaxte gozer die over een oerkracht beschikte, daar hij zijn snelheid verkeerd had geïnterpreteerd, waardoor het zonder problemen haalbaar scheen de overkant te bereiken zonder botsing, tot hij zich, nog steeds in deze fractie van een seconde, realiseerde dat hij wel erg gemakkelijk hard fietste en daaropvolgend, ogenschijnlijk vanuit het niets of ingegeven door eerdere ervaringen, terwijl hij zich al had teruggetrokken op het wandelpad om op een meer gebruikelijke positie over te steken, begon te zoeken naar de reden van deze ongeloofwaardige snelheid, waarop Henk de accu, ingebouwd in zijn bagagedrager, ontdekte. Aha, een valsspeler! Een fietser op dit parkeerterrein is ongebruikelijk, ik ga mezelf niets

verwijten, zo sprak Henk zichzelf toe en glipte handig langs het rek met opgestapeld wasgoed naar binnen, de keldertrap op en meteen de lift in die zich, schuin achter de zo fraai in de vorm van een houten scheepsromp glimmende balie, voor hem opende alsof het voorbestemd was ongezien naar de suite van de actrice te manoeuvreren. Drie opties: naar haar suite gaan, afspreken in kamer 33 of elkaar treffen in een willekeurig andere hotelkamer. Vroeger nooit gespeend van enige angst een keuze te maken, werd Henk nu overvallen door gerede twijfel. Kamer 33 zou betekenen dat de juffrouw achter de receptiebalie op de hoogte was – een reëel gevaar – en in een willekeurig andere ruimte zou het lastig, of misschien zelfs onmogelijk zijn zich af te sluiten. Aldus bleef de optie van haar suite over. Waar was hij bang voor? Amper binnen gleed haar zijden hemdje, glimmend diamantzwart, soepel over haar fragiele hoofdje en bedekte als gegoten haar naakte lijf. Nerveus schonk hij een glaasje water voor haar in. Tijdens de volgende, zo mogelijk nog soepelere stof die over de zijden onderjurk gleed, crèmekleurig dit keer, nam ze schuin tegenover hem plaats.

‘Heb je de opnames bekeken?’

‘Nee, nog niet.’

‘Oh, nou, ze zijn prima gelukt. Xuxa staat...’

‘Er speelt iets urgents: er is geen tijd te verliezen! Julia heeft me uitgenodigd voor een familiebijeenkomst. Ze hebben beneden in de dinerzaal afgesproken te vergaderen over mijn lot en dat van het bedrijf, feitelijk hetzelfde! Ik wil dat je daarheen gaat en aanhoort wat ze bespreken. Wacht, ik zal Julia alvast sms’en dat ik verhinderd ben.’

‘Wil je geluidsopnamen of zal ik het onthouden?’

‘Dat laatste is afdoende.’

‘Wacht jij hier op me?’

Een macabere glimlach van oor tot oor markeerde zijn verwrongen clownsgezicht. 'Is goed, meissie!'

Nadat de actrice de kamer had verlaten, zette Henk de tv aan. Gewoon, met de afstandsbediening. Er was niet veel soeps. Na flink zappen bleef hij hangen bij een rapportage over de 24-uurs race van Le Mans. Op een ander net speelden ze damstennis. Daar zat hij dan, Henk van Wijnen-Swarttouw, zonder tablet, notebook, desktop, zonder stapel dossiers om aan te werken en zonder mogelijkheid iets zinvol op te pakken. Hoogstens zou hij zijn geavanceerde telefoon kunnen gebruiken of in haar suite op zoek kunnen gaan naar pen en papier. Beide opties besloot hij te negeren. Achterovervallend op het ruime tweepersoonsbed, zijn handen gevouwen onder zijn nek, liet hij zijn schoenen op de grond kletteren door de ene met de andere voet uit te wippen. De rust beviel, ze had de suite op haar manier gezellig gemaakt. Waar het vandaan kwam was een raadsel, maar hij voelde zich thuis: hun eigenste stekkie, gemoedelijker, minder groots en statig, ja, minder stormvast edoch warmer door die befaamde vrouwenhand. Toen hij wakker werd van een droge keel was het donker; de verlichting van de tv hielp hem oriënteren. Versuft tuurde hij na innemen van een slokje water op het digitale klokje: 22:35 uur. Wanneer zou ze terugkomen en verslag uitbrengen? Op het bijzettafeltje wiebelde zijn telefoon. Hij opende zijn agenda-item en las hardop: *'over tien minuten in Hotel New York.'*

Helemaal vergeten!

Vliegenvlug trok hij zijn schoenen aan, klikte de tv uit en trok de deur achter zich dicht, rende de gang op, stopte zijn telefoon in zijn broekzak en nam via de trap – het leek hem veiliger de lift te vermijden – de cateringuitgang, glipte tussen hetzelfde struikgewas en rende over het grasveld langs het Unilevergebouw, waar zijn bolide knipperde, ongeduldig wachtend op het

teken. De telefoon plaatste hij in de houder, waarop hij naar zijn bestemming scheurde: Manhattan aan de Maas, waar de verticale stad van Rem Koolhaas werd gedoopt om vanaf heden alle architectonische aandacht naar zich toe te trekken. Haha, tevergeefs natuurlijk. Voor alle zekerheid scheen die architect ook nog een glazen Kaas te bouwen, midden in het stadscentrum, maar winnen van De Puntzak was onmogelijk. De vertrekkende bezoekers waren op dit tijdstip in de meerderheid, waardoor Henk niet lang hoefde zoeken: daar zat ze, geamuseerd converserend met een jonge ober, begenadigd met van die guitigrooie koontjes.

‘Hoe is het gegaan?’ vroeg Henk, brutaal interrumperend zonder eromheen dralen. ‘Wat bekokstooft de familie buiten mij om? Vertel op!’

‘Oh dat... het is uitstekend verlopen,’ antwoordde ze verveeld. Daarop keerde ze zich in volle aandacht en met gulzige lippen terug naar de jongeman en trok opzichtig aan zijn vlinderdasje. De glimmendzwarte uiteinden bungelden losjes op zijn melkwitte overhemd. Ze liet haar vingers erlangs naar beneden glijden en keek hem diep in de ogen. Had ze soms een borrel te veel op? De jongeman glimlachte doch voelde zich bezwaard door Henk zijn geworstel. Toch probeerde hij een inschatting te maken: wat waren zijn kansen haar te schaken? Wat denkt die kleuter wel niet?! Henk week niet van haar zijde, schoof dichterbij. Ze liet de ober echter niet zonder slag of stoot gaan, bleef aan zijn vlinderdas hangen. Hij probeerde haar vingers weg te halen zonder haar te bezeren; och, die arme jongen! Hij bleef het aldoor voorzichtig proberen en glimlachte schaapachtig, zijn voorhoofd fronste onbeholpen en zijn trouwe hondenogen vroegen vertwijfeld om hulp. De jongeman raakte meer en meer in paniek, ze liet niet los! Het rumoer van de mensen om hem heen duidde op zijn onhandigheid in deze penibele situatie.

Henk bevrijdde hem door de actrice in haar appetijtelijke zij te porren, waarop ze haar lange blonde haren bewust striemend in Henk zijn gezicht roteerde.

‘Zullen we gaan?’ vroeg ze erachteraan. Henk knapte alweer helemaal op. Hoge golven spoten langs de boeg.

Spetters veroorzaakten donkere stippen op haar crèmekleurige jurkje, waarvan de uiteinden onvermoeid elegant in de wisselende windvlagen wapperden en het uitzicht op de Maas verlevendigden tot een spannend schouwspel, daar waar de laaden los activiteiten op de vrachtschepen en rondom de havenkades, met haar betonnen platen en gietijzeren of van modern metaal gefabriceerde kranen, efficiënt opgesteld in allerlei soorten en maten, de piepende geluiden van het loodzware materiaal trekkend en stotend bijeenhielden.

‘Ben je benieuwd naar mijn bevindingen?’ riep ze hard genoeg om het geluid van de motor te overstemmen.

‘Huh? Van de familiebijeenkomst... Jazeker! Vertell!’

‘Morgenochtend bij het ontbijt, onder voorwaarde dat je bij me blijft slapen.’

Dit klonk als muziek in zijn oren, al deed het fysiek pijn zijn nieuwsgierigheid te bedwingen. Verheugd spiedde hij de haven rond, zijn spontane lach zonder succes verbloemend. Ja, hij was ervan overtuigd dat ze het had opgemerkt toen ze ondeugend haar hoofd de andere kant op draaide, omgeven door woeste golven en wild opspringende spetters zilt water. De uitloper van een tropische orkaan zorgde voor spektakel. Identiek aan Henk genoot ze nu van het uitzicht en van hun liefdesspel dat zich verheigde tot zoveel meer dan die kamer 33 opdrachten. Dat kinderspel was welhaast voorgoed verleden tijd! Al die gekkigheid ook, haha. Die lilliputter van een psychiater zat er niet altijd naast: zelfspot kan gezond zijn. Naar omstandigheden was het lastig verder praten. Er restte hem niets anders dan geduldig te

wachten. Haar suite, ze had er werk van gemaakt, als een vrouw die méér wil dan tijdelijke verblijven in luxe hotels. Wat voerde ze daar in haar schild?! Hadden zijn gestolen schilderijen in haar suite gehangen, dan was het plaatje compleet, dan zou hij met haar samen willen wonen! Vetzilver Maaswater blies over de reling van de watertaxi. Ook de actrice werd nu drijfnaat, maar wat gaf dat? Net toen Henk het helemaal zag zitten, voelde hij een overbekende vibratie in zijn broekzak, terwijl Jules Didden vanaf de andere kant van de Maas, zonder kennisgeving van Henk, een reeks foto's van de watertaxi schoot. Dit vettig gesmolten zilver, deze bijzondere substantie, probeerde hij al zolang te vangen. Misschien was het hem nu eindelijk gelukt? Door een volgende golf tuimelde hij over de roeispaan. Als door een wonder bleef zijn rolleiflex, beschermd door de bruinleren hoes, liggen op de zitplank. Hij roeide gestaag verder, optimistisch neuriënd en genietend van de amper te overwinnen elementen, intens genietend van de striemende waterspetters in zijn gezicht, tot hij met meer geluk dan wijsheid zijn vervallen leegstaande loods bereikte, waar hij, na uitladen van het in plastic gewikkelde afvalhout, vanavond zijn allesbrander wilde testen.

Het heft in eigen handen

De trilling duidde ontegenzeggelijk op een bericht, dus ik stak mijn vlakke hand naar haar uit als stopteken, waarop haar kin de lucht in vloog. In een dappere, aandoenlijke poging te doen alsof ze op me neerkeek draaide ze zich verder van me af en schuifelde hautain voorlangs naar het achterdek, waar ze met beide handen op de reling leunde, de haren wild wapperend in de wind en haar rug opzichtig naar mij gericht. Ik opende het bericht van Jan. Wat had hij te vertellen? Zonder leesbril lukte het niet zijn bericht te lezen. Hij gebruikt schijnbaar een klein lettertype, bedacht ik gekscherend toen ik per abuis inzoomde zoals ik dat met de t&t applicatie had gedaan, dus met zo'n van elkaar schuivende duim- en wijsvinger beweging. En daar stond het in uitvergroete letters: een bericht over de *essentie* van de actrice. Schijnbaar had hij het nodig geacht haar aan een nader onderzoek te onderwerpen, en wat bleek: ze was niet alleen geen topactrice, nee, ze bleek een *ordinaire callgirl* te zijn, en wel van *Roemeense makerlij*, in werkelijkheid luisterend naar de naam: Lavinia. Alles wat we hadden meegemaakt schoot in een flits voorbij. Ik wist niet of ik kwaad op haar werd of op mezelf. Wacht eens, zij was het die mij had voorgelogen, niet andersom! Hoe kon ik haar ooit in vertrouwen nemen, na zoiets laag bij de gronds?! Het gaat allemaal om vertrouwen, in het zakenleven zowel als in het privéleven moeten we elkaar kunnen vertrouwen, mensen, anders komen we nergens. En hoe kun je het gemakkelijkst te weten komen of iemand te vertrouwen is? Door haar of hem te vertrouwen natuurlijk, dat weet iedereen! Maar net nu ik dacht dat er meer tussen ons ontstond, werd dit vertrouwen bruuft beschaamd, of erger, dat had ze vanaf het begin

af aan al gedaan, alleen kwam ik er nu pas achter! Opeens begon het me te dagen... Aha!, een ordinaire *callgirl* in plaats van een *topactrice*. Deze goedgelovige sul had haar al die tijd als een Russisch Bond meisje met Nederlandse roots gezien, ijzersterk en trots op haar acteerwerk, terwijl ze een laag-bij-de-gronds tophoertje bleek te zijn! Was dit alles dan geen spel geweest? Had zij onze afspraken daadwerkelijk als haar boterham beschouwd, als haar beleg, als haar slagroom op de taart of begrijpelijker, als haar enige manier om aan eten te komen? Nu begon ik me nog schuldig te voelen ook! Hier had ik geen trek in! Een spontane ingeving haar overboord te gooien negerend, wachtte ik op het juiste moment deze ontmaskering aan de kaak te stellen. Niets laten merken betekent gehoorzamen, zo is het spel nu eenmaal, dus zonder in details te treden had ik inmiddels te horen gekregen niet welkom te zijn in haar *personal suite*, waardoor ik even later, op mijn gebruikelijke stoelpositie in kamer 33, zat te wiebelen van ongeduld. En opmerkelijker: ik werd geblinddoekt! Schijnbaar had Julia in haar nieuwste performance act iets uitgedacht, ik wist niet wat, wellicht iets dat met de blindheid van de menigte of van de man in de massa van doen had, waardoor de vrouw nu de macht greep?! De vrouw wenste wellicht een andersoortige kanteling? Werd dit een omwenteling die verder ging dan ik in mijn naïviteit had voorvoeld en bevroed, dat wil zeggen, waarop ik in een eerder stadium zelfs mijn hoop had gevestigd, maar die me, nu het zo ver was, niets dan doodsangst inboezemde? Alles, maar dan ook echt alles wilde ik uit handen geven aan mijn liefvallige dochter. Beschaamde ze mijn vertrouwen, zoals de *topactrice* had gedaan? Het eerste dat in me opkwam, was professor van Splunteren een uitgebreide brief sturen, een epistel waarin ik hem voorstelde zo spoedig mogelijk met een fatsoenlijke update van zijn *app* te komen, een versie 2.0 waarin ik vanuit geblinddoekte positie ongemerkt het alarm kon

activeren. Zoiets moet toch kunnen! Wat nog meer? Ja, en natuurlijk een optioneel, dus via standaard instellingen te activeren mechanisme waarmee vrouwen bij aanmelding worden gecontroleerd op hun werk als callgirl, nu zowel als in het verleden! Twee essentiële mogelijkheden die ontbraken in zijn softwarepakket! Nuttige gedachten als deze schoten door mijn hoofd op het moment dat ik muziek hoorde, een bepaalde muzieksoort die me bekend voorkwam... Wat was dit voor symfonie, iets van Beethoven? Wacht eens, was dit dat muziekstuk uit die film over slavendrijvers, waardoor de voormalige tandarts en nu premiejager werd gedwongen tot contemplatie en zich daarna niet kon beheersen, daar hij zich niet kon verzoenen met de situatie nadat, door het muziekstuk aangewakkerd, een gevoelige snaar was geactiveerd? Hoe gek dat ook klinkt, ik voelde precies, terwijl ik daar geblinddoekt op mijn vertrouwde stoelpositie wiebelde, iets soortgelijks! Tijdloze tonen vol duistere diepgang noopten tot diepzinnige gedachten, dat voorvoelde ik, alleen schoot mij helaas niets te binnen... het enige waar ik aan kon denken was mijn trouwe BMW5i en zijn wegligging in de bochten. Een geperfectioneerd stukje technisch vernuft! Even later schoot mijn dondergroene Maserati voorbij, met piepende banden scheurend, gevolgd door mijn Ferrarirode Aston Martin die ik meestal in de garage liet staan. Wacht eens, kon ik dáár misschien iets ludieks mee aanvangen? Ik had het eerder geprobeerd, als iemand zich voor verbeterde techniek en innovatieve ideeën inzette dan was Henk van Wijnen-Swarttouw dat. Wat had ik over het hoofd gezien? Terwijl de melodieuze en diepzinnige harptonen van Beethoven mij in trance brachten en daardoor een vreemd soort van dronkenschap opborrelde die me slechts vaag bekend voorkwam, bleef precies die nijpende vraag me achtervolgen: vrouwen die de macht grijpen!, Julia die schijnbaar samenspande met een ordinair, overigens prachtig mooi tophoertje uit Cluj-

Napoca... waar tuurde ik overheen?, als een schipper op een van de grootste tankers ter wereld die de roeiboort onderaan de boeg niet opmerkt, op het moment dat een dynamietstaaf van een niet traceerbare Al Qaida cel een gapend gat in de romp blaast! Onze vaartocht langs de Zuid-Amerikaanse kustlijn met de BlueMagical, hoe lang was dat geleden? Had Xuxa deze callgirl soms ingehuurd en Julia overgehaald mee te werken, of andersom? Was dit de reden dat mijn liefvallige dochter na deze trip de rigoureuze instelling gelijk vrijheidsstrijder Tanja Niemeijer tentoonspredde? Het gevlochten scheepstouw werd om mijn polsen gebonden. Het was te laat. Ik had moeten ingrijpen toen de mogelijkheid zich voordeed, ik had moeten ingrijpen toen het nog kón. De angst voor dominantie van vrouwen over zakenmannen als een van de hoofdthema's binnen het S.A.F. stappenplan, was de reden dat ik had getwijfeld haar een carte blanche te geven als kunstenares en charismatisch nieuwe leider van de kanteling die we wilden bereiken, maar omdat het je dochter is en je iets goed te maken hebt, doe je het, geef je je over aan wat er te gebeuren staat. Welnu, daar zat ik dan, goedsul en weldoener tegelijk, de goedheiligman, verslagen en slap ineengezakt voor ons galerieraam. Ergens wilde ik dat dit zou gebeuren, ergens diep van binnen was dit mijn vurige wens. Onvoorzien echter was de ronduit pijnlijke manier wáárop ik werd gedwongen inzage te geven in iets dat Julia had ontdekt: mijn dubbele boekhouding in de gekromde banaan Ltd., die evenwijdig aan de geperste citroen bv. als een soort van staffunctie in de boomstructuur van mijn holding hing; veilig hoog en droog, tenminste, tot dit armzalige moment van ontmaskering. Hoe was ze hierachter gekomen? Had ik kunnen voorzien dat haar Marokkaanse vriendje een MBA opleiding achter de rug had en, werkend voor een door ons ingehuurde accountantsfirma op de Cariben, in werkelijkheid als dubbelspion voor Julia's

Opa fungeerde? Je kunt moeilijk iederéén met spysoftware onderzoeken en controleren!, in zo'n wereld wilde ik niet leven. Nee, ik had me grootmoedig en integer beperkt tot de hoofdverdachten. Vertrouwen, daar gaat het om, vertrouwen in je medemens. Ondertussen bekeek ik verslagen de artfilm, in avant-garde stijl aangekleed, waarin de hoofdpersoon, een gebindoekte acteur die verdacht veel op mij leek, door Julia werd gedwongen toe te geven dat hij enkele schilderijen had laten stelen uit zijn woning, om daarmee de gestolen inhoud van zijn kluis, waar het hem allemaal wérkelijk om te doen was, te verdoezelen. Plotseling hoorde ik vanachter mijn rug een overbekende stem: 'Je dochter heeft je te pakken, dit is niet meer te redden, Henk.'

'Je zult er content mee zijn?'

'Ik kan je helpen. Laten we praten,' zei hij. Dat hautaine toontje schoot meteen door merg en been. We reden achter elkaar aan en beklommen de Euromast, dat wil zeggen, we namen de lift waarin mijn vader bazelde over hoe hij alles had opgebouwd, hoe hij alles had zien groeien, hoe de wetten van de economie en zakendoen in elkaar staken (alsof ik dat niet wist!) en hoe hij en zijn handlangers al zoveel meer dan de halve Rotterdamse haven in bezit hadden. Ze dachten aan uitbreiding.

'Kom bij ons! We nemen je holding over, al is het niet veel waard... ik kan je helpen, er een hele aardige prijs voor regelen... een vriendenprijs waar je mee wegkomt, waar je van kunt leven... dat wil zeggen, na je vrijlating.'

'Je gaat ervanuit dat ik op een lange gratis vakantie ga?'

'Dat lijkt me onvermijdelijk.'

'Is dat wat je bedoelt met 'bij ons komen'? Als een rentenier leven terwijl jullie lekker doorwerken?! Nooit niet!'

'Justitie heeft een ijzersterke zaak tegen je,' oreerde mijn vader verrassend koelbloedig en verstandig tegelijk. 'Als het meezit

kom je vervroegd vrij en houden we over een jaar of vier een familiefeest. Stel het je eens voor! Daarin introduceer ik je als verloren zoon in de havenbusiness. Denk aan je familie, aan Julia, je dochter. Dan zien we verder... Misschien kun je tegen die tijd een zijtak runnen. Ik heb dit alles met Monique en de anderen besproken. Waarom denk je dat ik je zo'n geweldig aanbod doe? Je zaak is niets meer waard! Iedereen in de familie is blij dat ik je ondanks alles, ondanks je poging mij kapot te maken, wil helpen. Je blijft mijn zoon, altijd. Doe het voor hen, doe het voor je dochter: voor Julia! Ik weet zeker dat je haar diep in je hart wilt vergeven. Ze bedoelt het goed met je. Neem mijn aanbod aan!

‘Helpen?! Noem je dit *helpen*? Jullie willen mijn imperium voor een prikkie overnemen!’

‘Wees blij dat ik er nog iets voor geef! Je hebt me willen bestrijden. Dat is je goed recht! Ergens ben ik trots op je doorzettingsvermogen? Realiseer je je dat? Alleen: ik heb dus gewonnen. Zo gaat dat jongen. Verkoop de zaak aan je vader nu het nog kan; straks is alles in handen van die jakhalzen van curatoren, je weet hoe dát in zijn werk gaat. Dan nemen wij het ook over, maar voor een fractie van de waarde! Bovendien is het risicovol, het kan mislukken. Dat weet jij als geen ander. Doe Julia dat niet aan. Denk aan je dochter.’

Het gore lef. Ongelofelijk toch, mensen: denk aan je dochter, zei hij koelbloedig. Nukkig staarde ik hem aan, als een verloren zwerver. Oefening baart kunst. En zo geschiedde het; ik speelde de verslagen man, de ultieme verliezer als de beste rol in mijn leven, tot we die deal van een lullige drie miljoen voor mijn ingestorte imperium op een van de barman geleend velletje papier, en met een ballpoint van 95 eurocent, ondertekenden. Henk laat niet met zich sollen. Ik zal u, beste lezer, niet meteen uit de doeken doen hoe dit alles slechts opzet van mijn kant is geweest om

uit die diepdroeve malaise te kruipen, maar u zult begrijpen dat ik me niet door mijn vader laat beetnemen, daar ik zijn geslepenheid heb geëerfd, daar het in mijn hersenstructuur is ingebakken als een ouderwets scheepsbanket, zo u wilt. De opluchting, de euforie wanneer een zo intens voorbereide zaak tot geanticipeerd succes leidt, is met geen pen, digitaal dan wel met inkt, te beschrijven. Feest, feest en nog eens feest, ik kon aan niets anders denken en organiseerde een spontaan te houden afterparty door Julia en haar accountantsvriendje – ik erkende hun ziekelijke verliefdheid al langer schoorvoetend – uit te nodigen op mijn niet al te hautaine zeilboot, om vervolgens op de bonnefooi door de haven te varen en die gigantische, immer voor speciale gelegenheden koud staande fles champagne, inhoud drie liter, keihard open te knallen, terwijl de zon achter de raffinaderijen verdween om professioneel te worden vervangen door duizenden lichtbolletjes, oplichtend langs onze te weinig bedrijvige Maasoever. Een kopie van het contract lag in mijn privékluis en inmiddels gefaxt op het kantoor van de gebroeders Levi & Levi – mijn advocaten van het eerste uur. Het moment suprême had zich aangediend: mijn vader had toegehaapt en de accountantsrapportage van El Bachir – zo heette het vriendje van Julia en de dubbelspion in dit uitzonderlijke project nu eenmaal, dat kon die jongen ook niet helpen – voor waar aangenomen. Julia had hem het laatste zetje gegeven tijdens die natte bal tentoonstelling, ze had hem wijsgemaakt dat de familie mij spoedig uit de weg wilde ruimen, voordat er niets meer van die zaak overbleef. Hij had geen idee wat voor verschrikkelijke kater hij in de zak had zitten, haha! Een schuldenlast zo groot dat het de staatsschuld van Italië deed verbleken, bij wijze van spreken! Een berenval, een slangenkuil, een waterkolk van tientallen meters in diameter en oneindig diep, waaruit de grootste tanker van de wereld nog niet kon ontsnappen, zo zou ik mijn

zojuist verkochte holdingstructuur willen typeren, met als klap op de vuurpijl die dodelijke deal met de Russen. Haha, ja, die had ik zojuist getekend Cor. De vitale onderdelen waren allang overgeheveld naar de holdingpiramide met het S.A.F. aan het roer. Ik had hem eindelijk en voorgoed te pakken, die crimineel en charlatan, die jakhals en hypocriete, volgevreten en over-the-top opgeklopte egoïst zonder scrupules, zonder geweten, die het niet kon laten met zijn tengels aan mijn dochter te zitten! Julia zon op wraak. Nu alles achter de rug was kon ik niet meer wachten tot ik via onze oproepkracht (of moet ik zeggen ons tophoertje, vijf bunny's voor haar. Sorry Cor, het spijt me jongen, haha) de details te horen zou krijgen over hoe hij ongetwijfeld had opgeschept over deze aanwinst. Soms rest een zakenman niets anders dan een collega zakenman, familie of niet, keihard een overheerlijk gebakken koekje van eigen deeg te laten verorberen. Ook Cor had prima werk verricht, al besepte hij het amper. Dat krantenartikel van Eddy als lokaas was perfect in scene gezet. Als iemand nooit en te nimmer de zaak zou verlaten, tenzij ze hem kwamen wegslepen met een peloton ME'ers, dan was dat natuurlijk Cor Fige. Mijn vader realiseerde zich dit niet, hij had de menigte niet geïnventariseerd, wist niet wat er speelde onder de werknemers. Wat waren Cor zijn exacte woorden toen hij me aanschoot over mijn vader, over hoe hij was benaderd? O ja, haha: 'Hij vroeg me op de man af als *klokkenuider* te fungeren, hij kwam me inpalmen, dus ik wees hem de deur. Pleurt op! Ik spring liever in de ijsskoude Maas met een loden kanonskogel om mijn nek, dan dat ik de zaak ga verraden, hêhê! Maar toen herinnerde ik me die bijeenkomst in je villa en een stemmetje zei: bel je baas. Hier kunnen we iets mee. Intuïtie! Dat was het, pure intuïtie, meneer van Wijnen-Swartzouw.'

‘En een goeie ook,’ had ik geantwoord. ‘Top, jongen! Julia zal je ongetwijfeld een belangrijke functie geven binnen de nieuwe opzet van het bedrijf.’

Moe maar voldaan wakker geworden – de eerste uren sliep ik op de boot – besloot ik in een opwelling toch maar weer eens de herhaling van het tv-programma ‘Boeken’ te bekijken. Misschien viel er iets te lachen? Verschrikt moest ik constateren dat ze mijn biograaf hadden uitgenodigd, en wel als hoofdgast! Die Vlaardingse schrijver, die ik eruit had geknikkerd nadat bleek dat nota bene hij – *of all people* – die speech voor Julia had geschreven: het verhaal dat ze tijdens de presentatie van de kunstwerken van Quinten voorlas; een ontroerend verhaaltje hoor, daar niet van, alleen net iets té ontroerend naar mijn smaak. Flikker toch op, haha! Zo zo, ze gaan vooruit bij die omroep, mompelde ik terwijl ik koffie bijschonk en zijn enerverende betoog over de kern van het literaire schrijverschap aanhoorde: de opoffering en toewijding die een schrijver zich getroost ten dienste van het vak, het ultieme kunstenaarschap. Ofschoon ik hem niet meer nodig had na deze kat-in-de-zak-verkoop, die ook voor hem een onverwachte, zeg maar gerust radicale wending betekende, overwoog ik hem terug in dienst te nemen. Extra publiciteit van naam en faam is nooit verkeerd. En bovendien, om vanaf dit punt door te gaan met een zo’n *Follow the Money* journalist of een-tje van het Financieel Dagblad leek me ook niets, dus ik belde Eddy en instrueerde hem deze literaire schrijver, deze artiest pursang – hard werkend zonder ook maar het onbeduidendste compromis door te voeren teneinde eens een keertje wat meer lezers te genereren – te polsen voor een toepasselijke nevenfunctie bij een van die twee onafhankelijke onderzoeksjournalisten teams. Tja, nobel natuurlijk, maar zo kom je er niet, die keiharde pegels moeten ergens worden verdiend! Tot dit punt was ik ei-

genlijk niet eens zo ontevreden over zijn prestaties. We zullen zien wat hij er verder van gaat bakken.

Afspraak is afspraak: de hoogste tijd om naar Von Stürmer te gaan. Ik groette fraulein van Zanten, die me in zulke aardige bewoordingen complimenteerde met de toegezonden bloemen en mijn opgeknapte tronie, dat ik volledig ontspande en vanzelf onderuit zakte op de divan, waar ik alles uit de doeken deed. Een waterval van woorden ontsproot uit mijn mond, een waterval die samengevat ongeveer zo klonk: Mijn vader, eindelijk heb ik hem te pakken. De psychiater wandelde in korte pasjes – hoe kon hij anders? – heen en weer tussen zijn veel te opgeruimde bureau en de divan en scheen diep na te denken, beurtelings starend naar de houten vloer en het gipsen plafondornament met afbeeldingen van Griekse mythologie.

‘Ach zo ist dass!’ piepte hij alsof zich een baanbrekende wetenschappelijke doorbraak in zijn lilliputterbreintje openbaarde: ‘Ter verdediging van mijn beroepseer zal ik u genau sagen wass uw megalomane denkbildungen veroorzaakt. Dass willen überschreiten van ihr vater ist ein bekend psychiatrisch phänomen, dass komt door...’ Een vrolijke fluittoon overstemde zijn nog maar net gestarte, afgezaagde betoog, dus ik sprong opgelucht van de divan, rende de kamer uit en haalde mijn slimme telefoon tevoorschijn; dit kon wel eens belangrijk zijn!

‘Henk, met Levi. De definitieve zitting is aangekondigd. Ze eisen dat je morgenochtend voor de rechter verschijnt. Als je trouwste advocaat van het eerste uur adviseer ik je daarbij aanwezig te zijn, en niet in de laatste plaats omdat je anders als vluchtgevaarlijk zal worden gekwalificeerd. Heb je tijd? De afspraak van het vonnis is vastgesteld op tien uur in de ochtend.’

‘Dat is kort dag!’

‘Ja, sorry. We hadden je eerder willen waarschuwen maar het is blijven liggen door het werk voor het S.A.F. Bovendien kwam het vandaag pas binnen.’

‘Geef niet, ik zal er zijn,’ zei ik begripvoller dan gebruikelijk, greep mijn colbert van de kapstok – de laatste tijd was ik weer ouderwets netjes in driedelig pak aan het werk – en excuseerde me beleefd. De psychiater staarde me verbouwereerd vanuit de deuropening na – torenhoog waren die plafonds in dit pand, ha-ha – op het moment dat ik zijn secretaresse gehaast adviseerde de rekening op een andere bedrijfsnaam te zetten: opdat het geld daadwerkelijk zou worden overgeboekt. Ik kon het niet over mijn hart verkrijgen haar te bedriegen, de lieve schat!

Daarop verliet ik dit historische pand aan de Heemraadssingel om in mijn donkergroene Maserati huiswaarts te keren. Op de stoep, tegen ons ijzeren hekwerk aanleunend, rookte Quinten in kleermakerszit bloednerveus zo’n prettige sigaret. Ik parkeerde vlak voor zijn voeten en wenkte hem naar binnen. Mijn geniale brein schoot in de hoogste versnelling. Veel tijd om mijn zaak voor te bereiden ontbrak en nu had ik ook Quinten nog op mijn dak!

‘We moeten praten,’ zei hij beduusd. Maar terwijl ik half naar hem luisterde be kroop me, ingegeven door een gezond stukje angst voor het oordeel van een onberekenbare man gekleed in togajurk, het nare gevoel dat ik iets over het hoofd had gezien.

‘Ben nogal druk, Quinten. Hoe urgent is het?’

‘Het is... dat is moeilijk aan te geven... als ik... laat ik beginnen... nee, wacht, het zal...’

‘Vertel op man! Quinten, verman jezelf!’

‘Mijn... het is... mijn onafhankelijkheid als kunstenaar is in het geding... ik... het is... ik twijfel aan ons project... ik bedoel... de politiek-ideologische inslag van het S.A.F. beklemmt me

nogal momenteel... Kunnen we... hoe zal ik het zeggen... *autonom handelen* in deze situatie? Wat vind jij, Henk?’

‘Kom op, we nemen een borrel!’

Zo gezegd, zo gedaan.

Voor je het weet vervliegt de tijd, zeker wanneer je haast hebt wil dit nogal eens gebeuren. Als een schipper in een storm waarin hij alle zeilen dient bij te zetten, zo begaf ik me in een mistige kolk van zeeschuim en extreem hoge golfslag en verloren we onszelf in de discussie die gevoerd werd, terwijl ik wist dat daarachter de vloedgolf vele malen hoger zou zijn en mij dadelijk zou meesleuren in haar alles vernietigende kracht.

‘Ik... het... misschien moet ik onze klokkenluider zijn en aan de bel trekken,’ stuntele Quinten. ‘We zijn te... een... nou ja het, we zijn te eenzijdig bezig... Het is...’

‘Onze klokkenluider bestaat niet, je staat er in dat geval alleen voor,’ dicteerde ik zo duidelijk mogelijk. Ik had die jongen nog veel uit te leggen.

‘Een klokkenluider onttrekt zich aan het spel, Quinten, aan de spelregels die impliciet gelden en waarbinnen we handelen, waarbinnen we met elkaar strijd leveren. Als deelnemer respecteer je je tegenstander, terwijl een klokkenluider door zowel je vijanden als door je eigen aanhang wordt uitgesloten. Je zult je bezwaard blijven voelen tegenover beide groepen, schuldig door het verpesten van het Spel als zodanig! Wil je nog steeds klokkenluider zijn? Denk goed na!’

Hij inhaleerde diep en blies de rook dweperig uit. Dit scheen hem te kalmeren.

‘Toch kan ik mij,’ zo beargumenteerde Quinten met de seconde brutaler, ‘ook uh... deze analyses meegewogen, kan ik me.... uhm... voorstellen dat het geweten de huidige situatie juist als een gevangenis ervaart, dus dat de spelsituatie het geweten noopt tot uitbreken uit deze gevangenis, waarna het

klokkenluiden op dit vlak juist eerder opluchting tot gevolg heeft, ja, als een bevrijding zal worden ervaren!, terwijl de consequentie, uitsluiting en isolement, eerder een onoverkomelijke gevolgtrekking is, hoe naar ook... ik bedoel... uhm... een ongewenste situatie. Maar andersom is ook niet ondenkbaar, het...'

'Nou vooruit dan met die geit!' riep ik. 'Luid die klok door je gewetenswroeging om te zetten in een prachtig aansprekend kunstwerk; hoe noemde professor van Splunteren dat... sublimatie, ja dat is het! Sublimeer je energie tot iets van belang, iets opbouwends?'

'Heb ik die vrijheid?'

'Natúúrlijk heb je de vrijheid! Als kunstenaar dien je die bij de lurven te pakken, te benutten, dat is alles: c'est tout! Ik heb die Vlaardingse mooischrijver ook de volledige vrijheid gegeven. En wat doet die klootvool daarmee? Niets, helemaal niets! Die journalisten ook, iedereen, Godverdomme nog aan toe! Nu heb ik geen tijd meer voor jullie. Eruit! Kom op, Quinten. Sofort raush, zou mijn psychiater zeggen!'

'Je zet me onder druk... het... of ik ben alleen en geïsoleerd of ik... Oké dan, ik ga in alle vrijheid mijn kunstwerk vervolmaken en pre... presenteren... dan zullen we zien of je woorden geen l... lo... loze woorden zijn, of je de daad bij het w... woord stelt.'

'Maak jij je dáár maar geen zorgen over, snotneus! Fabricceer je werk en toon het aan de wereld. Ik beloof je dat ik het zal accepteren, maar knoop dit in je oren: je zult pas achteraf weten of het oplucht of dat je het naderhand als een zware last op je schouders meetorst. Klokkenluiden is geen kleinigheid, geëngageerde kunst evenmin.'

Dat was nog eens een understatement!

‘Het is... we zullen uhh...’ stamelde hij onbeholpen. ‘enige opoffering dient te worden getroost... het is...’ Zijn stotteren nam de overhand.

Die verbale hint, die verwijzing naar zijn eigen schilderij was hard aangekomen, dus ik schonk bij en liet hem kalm zijn verder verhaal hakkelen. Ach ja, die jongen moest het allemaal kwijt, zo gaat dat soms in het leven. We babbelden urenlang over de politieke situatie en over kunst, hoe deze objectief dient te kunnen werken, jawel, hoe deze als de meest objectieve instantie die er bestaat moet kunnen oordelen over cultuur en de maatschappij als zodanig, of beter, hoe de kunstenaar in alle vrijheid dient te kunnen afdalen in de menselijke psyche, in de spelonken van het menselijk lichaam en brein, de zintuigen en ervaringen, gedachten en indrukken, attitudes en handelingen, banaal zowel als extreem, en hoe daar de fantasie in botsing dient te komen met de werkelijkheid, opdat de kunstenaar de grenzen zal kunnen opzoeken van zowel het collectief als van individueel (on)bewustzijn... en hoe de kunstenaar daar, in dat diepe onontgonnen gebied, als een sonde vaststelt wat er daadwerkelijk gebeurt, zodat hij in de voor-morele fase fungeert als lichtpunt, als inspiratiebron waaruit de maatschappelijke orde kan putten, waardoor een door iedereen gedeelde moraal vanaf de bodem – in plaats van: van bovenaf opgelegd – kan worden opgetrokken uit de klei, uit de modder, uit de grilligheid van alle schoonheid die het leven te bieden heeft. Wie had dit ook alweer geopperd? We bleven zwijgen, lang en geduldig. Toen vertelde ik hem hoe ik tot mijn besluit was gekomen. Dat gebeurde tijdens een van onze nachtelijke discussies. ‘Ik dacht Quinten,’ vertelde ik hem oprecht, ja, bijna als een confessie, ‘het moet niet gekker worden, toen je het heikele onderwerp *soevereiniteit* begon aan te kaarten, daar dit begrip niet van belang is wanneer de kanteling tot een power to the people heeft geleid. Wanneer de menigte eindelijk

in staat is te regeren, zal er een ultieme vorm van democratie ontstaan waarin de politiek het zonder soeverein kán, maar ook zal móéten stellen. En zo kwam ik vanzelf op mijn ultieme opoffering: ik zal de schuld op me nemen van de gestolen schilderijen en het ingestorte imperium, terwijl Julia de heldin wordt, een heldin die haar vader met hulp van haar accountantsvriendje ontmaskerd! Hiermee zal zij de menigte definitief meekrijgen. Enkele maanden daarvoor al be kroop me het gevoel, gestaafd door reële informatie verkregen via de tunnelvisie-ontmaskering tool, dat de maatschappelijke elite mij in de gevangenis wilde, dat ze er alles aan gelegen was Henkie een tijdje te laten genieten van een langdurige gratis vakantie gegoten in ascetische vorm, zeg maar even voor het gemak! Dus ik overwoog deze politieke troef uit te spelen. Geen rechter zal een bewust in scene gezet politiek proces goedkeuren. Het risico – mijn bewijslast was aan de magere kant – zou echter kunnen leiden tot een verergering van de strafmaat, daar er ook geen rechter te vinden is die accepteert dat er ten onrechte wordt gerefereerd aan een politieke agenda van het OM of ernstiger, van de rechtbank zelf. Nee, spelbreker zijn zou averechts kunnen werken.

En toen kwam het tot me!

Deze zinloze discussie over soevereiniteit zette me op het juiste spoor. Mijn vader en zijn vriendjes bij de overheid wilden me te pakken nemen, dus wat was een beter idee dan ze een worst voor te houden en ze in de val te lokken, ongeveer zoals je een Somalische roversbende een verlaten losdrijvend schip, waarvan zij denken te weten dat het volgeladen is met olie, laat bestelen, totdat ze erachter komen dat het laadruim bomvol zit met mariniers, gewapend met vlammenwerpers, granaten en dynamietstaven.⁷

‘Dus uhh...’ begon Quinten, onderuitgezakt liggend in een mistige waas van rookpluimen met die heerlijk zoete geur (hij liet

zich niet meer kennen en rook volmondig met me mee), ‘je hebt ze iets laten klaren?’

‘Ik heb ze laten vermoeden dat de holding goud waard is. Het tegenovergestelde is het geval,’ antwoordde ik geduldig, terwijl enige treurnis in mijn stem me overviel met niet gespeelde weemoed. ‘Julia en haar accountant zullen de helden worden in het treurige relaas van haar foute vader, de beruchte bedrijvendokter die een ordinaire crimineel blijkt te zijn. Na mijn terechte veroordeling zullen ze stevig kunnen doorpakken. Het doel heiligt het middel!’

Quinten hees zich onverwacht overeind. Hij tuurde me op eens aan met van die aandachtige pupillen, groenbruin van kleur dit keer, en vroeg meelevend: ‘Hoe lang moet je brommen voor de goede zaak?’

‘We zullen het morgen horen, jongen.’

Het verschil tussen een barmhartige Samaritaan en een zichzelf opofferende Van Wijnen-Swarttouw was zelden zo klein geweest. Zelf werd ik er ook onpasselijk van, mensen. Kon ik geen list verzinnen, een derde variant? Die vraag spookte door mijn hoofd toen ik badend in het zweet lag te tolleren in mijn drijfmat gefrummelde hoedslaken, dat mijn huishoudster gisteren brand-schoon had vastgeknoopt. Ik mocht dan de schuld op me nemen voor de steengoeie zaak, nog steeds wist ik niet wie mijn zo dierbare schilderijen had ontfutseld! Plotseling beangstigde dit idee me, temeer daar ik vanuit de gevangenis weinig kon ondernemen... ik bedoel, je bent toch beperkt in je mogelijkheden, wanneer je zit te genieten van die gratis faciliteiten! Zo kon ik zelfstandig op onderzoek uitgaan op mijn buik schrijven, of ik kon het op mijn buik laten tatoeëren door een celgenoot, maar dat alles zet natuurlijk geen zoden onder aan de Vlaardingerdijk! Kortom: een reeks complicaties in mijn toekomstig geantici-

peerde *levensraum* passeerden mijn verzonken blikveld, tot kilo's lood mijn schoenen verzwaarden.

Henkie, zo sprak ik mezelf toe onder het tandenpoetsen – ik praat graag tegen iemand aan, maar wil dan wel een gezicht zien – wat dacht je van de meest voor de hand liggende derde variant: *vluchten?*

De witte spetters bombardeerden de spiegelwand.

'Lafaard!', schreeuwde die bevlogene man in de spiegel, terwijl de spikkels zich verspreidden. Ik deinsde achterover en struikelde. Even later was ik er klaar voor.

Uiteraard hees ik mezelf in mijn edelmoedigste maatpak. Alsof ik een zakenlunch voor de boeg had, zo reed ik, voor de buitenwacht ogenschijnlijk volkomen kalm, in mijn Ferrari-rode Aston Martin naar de rechtbank. Daar stonden ze van te kijken, haha! Ondertussen schoot onwillekeurig de vraagstelling door mijn helikopterview-brein hoe die Servische PinkPanther-jongens hun spectaculaire ontsnapping hadden geënceneerd. Een piepend geluid van rubber op asfalt pijnigde mijn trommelvliezen, dus ik week reflexmatig uit naar rechts, tuurde in de achteruitkijkspiegel en zag diezelfde rare snijboon roepen: 'Lafaard!' Zo, zo, die heeft het hart op zijn tong! Kalm aan, jongen! In stijl ten onder gaan voor het goede doel, niets minder was mijn intentie. Voor de natte ballen parkeerde ik zonder te betalen (meestal werkt het en heb ik geen bon), haalde mijn joekel van een dubbeldikke attachékoffer van de passagiersstoel en gokte erop dat die gasten van de parkeerwacht aan het kaarten waren, of iets soortgelijks oneindig veel nuttigers deden dan uitvoeren van hun door de gemeenschap bekostigde luizenbaan. De ambtenaar glimlachte voordat hij me met zijn scanapparatuur onder vuur nam. Was dit omdat hij zijn kans schoon waande mijn dochter te schaken?! Of had ik mijn populariteit behouden, had het publiek door dat 'de vader van' in de kern geen slechterik

was, dat hij het integendeel goed bedoelde en keihard vocht tegen de elite van de stille machthebbers met hun driedubbele agenda's? Dat zou zomaar kunnen! Onderschat de menigte nooit en te nimmer. En bovendien, ik wilde het graag geloven. Julia moet het me komen vertellen wanneer ze me – hopelijk samen met haar moeder – een bezoek brengt in De Schie.

Duidelijkheid

En nu beste lezer heb ik, Henk van Wijnen-Swarttouw, die Vlaardingse mooischrijver en nepbiograaf er definitief uitgeknickerd! Zo grappig hoe ie nu in het openbaar claimt er zelf te zijn uitgestapt. Haha! Dat doen ze altijd, niet op letten. Een ondernemer vecht immer terug en laat zich nooit kennen, beetnemen of ketenen. Zo simpel is dat! 'Lafaard'? Hoe durft ie! Wat een lefgozer, dat moet ik 'm meegeven. En ik zou megalomaan zijn, haha! Een literaire klassieker willen schrijven, dát is pas megalomaan! Wat een idioot! Vanaf dit punt schrijf ik dit verhaal zelf. En ik heb hem ook niet meer nodig nu hij u als lezer, net als mijn vader, heeft overtuigd. En het duurde me daar ook nog eens een partij lang eer ik een vervolgstukkie opgestuurd kreeg... en wat was dat eigenlijk, het stelde niets voor! Enkele bladzijden in een week of twee of drie slechts, en smoesjes ook, zus en zo, eventueel anders indelen, eindeloos zoeken naar mooiere woorden en zinsconstructies: opgesodemieterd! En dan van die stompzinnige opmerkingen tussendoor, zoals: 'Iedere zin wordt gemarkeerd door twee spaties.' Ja! Hèhè, dat weet iedereen! Wat schieten we daarmee op? Duidelijkheid zult u krijgen. We kunnen het nu kort houden. Op dit gedeelte van het verhaal ben ik niet al te trots. Die knop op mijn slimme telefoon, ik heb 'm opnieuw ingedrukt. Het alarm ging af, en deze keer niet alleen in de rechtbank, maar op meerdere strategische plekken in het centrum. Vervolgens ben ik, ook daar schaam ik me voor, naar het Manhattan aan de Maas gesjeesd op een manier die geen schoonheidsprijs verdient, mocht er zo'n prijs bestaan voor rijden naar de Kop van Zuid in een Ferrari-rode Aston Martin. Daar heb ik kalm als een briesje over de Noordzee de watertaxi

genomen, naar het Deltahotel, waar ik mijn speedboot door de bende van Arthur had laten klaarleggen, volgestouwd met mijn dierbaarste bezittingen: de prachtige Henry Matisse, een schitterende Paul Gauguin, de delicate Kees Verburg, een zinnelijk menselijke Charlotte Dumas en natuurlijk, niet te vergeten, de twee Lucian Freuds. Dat geneuzel in de holle scheepsruimte! Al die klanten, altijd mooi weer spelen en de jolige actieveling uithangen die iedereen charmeert. Klanten uit Rusland en noem maar op, elk land van de aardbol passeert nu eenmaal Rotterdam. Johanna in de kroeg, familie uit Willemstad. Ik heb veel bereikt. Ik heb veel kapot gemaakt. Het zij zo. Henkie gaat niet brommen! Henkie gaat van zijn keihard verdiende vrijheid genieten, en wel op een slordige 40.000 km hiervandaan! Met de speedboot ben ik in de Voorhaven aangemeerd en overgestapt in mijn vertrouwde BMW 5i stationcar – niet opvallen was het devies. Daarmee ben ik, na rustig inladen van alle spullen, naar Rotterdam Airport gereden. Vervolgens longstay parkeren. En zojuist steeg ik op met mijn privéjet, de zelfstandig afgedwongen vrijheid, zoals het een selfmade man betaamt, met opgeheven hoofd tegemoet tredend. En ik heb er ook geen trek meer in. Ook ik heb mijn grenzen. Als alles volgens plan verloopt, zal ik vanaf gepaste afstandte nauwkeurig volgen hoe mijn dochter de menigte definitief kantelt. De eerste tussenstop is gepland in Geneve. Ik benut te tijd door mijn jasje uit te trekken en mezelf te bevrijden van mijn stropdas, pak het financieel dagblad, leg het terug en grijp naar de New York Times. Ik probeer te lezen. Dat lukt vooralsnog niet. Geen man overboord. We schenken een glas whisky met ijs. Een muziekje erbij wil weleens helpen. Vooralsnog weinig resultaat. De letters zijn vaag als een mistige waas hangend over de Noordzee. Ik zal terugkeren wanneer de tijd daar rijp voor is. Vluchten is het woord niet, mensen. Een tijdelijk terugtrekken, dát is het. Uit tactische overwegingen her-

groeperen en de touwtjes laten vieren. Het roer aan een bekwaame loods overhandigen, totdat het schip de haven mag verlaten. Meer is dat niet. Julia en haar vriendje mogen onze villa bewonen. Ik heb het op haar naam gezet. Mijn cijfercombinaties van de kluis heeft ze gekregen. Zelfs de sleutel van mijn schatkamer met daarin de zorgvuldig opgebouwde verzameling logboeken en wijsheden op ingelijste en achter de glazen vitrine uitgestalde bierviltjes heb ik haar geschonken. De villa zal mijn dochter beschermen zoals ze mij heeft geholpen. Julia zal haar hautain aandoende, schier onverschillige pantser nodig hebben, me dunkt. Het zal niet metéén van een leien dakje gaan. Er zal weerstand zijn. Monique, Johanna en Willem zullen haar bijstaan, Quinten en Eddy niet minder. De broers Levi natuurlijk, Cor en Tatjana. En nog veel meer mensen zullen haar kunnen helpen... Maar wat zal ze haar vader missen!

Nasleep

17 december

Van: Henk van Wijnen-Swarttouw

Aan: Dave Dröge

Dave, jongen!

Neem het van mij over.

We gaan op dezelfde voet verder. Dat valt nog knap tegen, het schrijven van een roman. Respect jongen!

Eind december verwacht ik een definitieve versie!

Geperste citroen Ltd.

De Cariben/BlueMagical yachtclub

Dringend verzoek!

4 januari

Van: Henk van Wijnen-Swartzouw

Aan: de heer Van Opmeer

Volgens onze administratie hebt u het schrijven van mijn 501 bladzijden durende romantische biografie, opgesteld en ondertekend in een waterdicht contract, niet binnen de gestelde termijn voldaan. Er ontbreken ruim 50 bladzijden!

Gelieve uw activiteiten vóór 1 februari te voldoen op het onderstaande adres om een boete van EURO 1.250.000, ondergebracht bij het beursgenoteerde 'Kunstclaim', te vermijden.

Neem contact op met mijn advocaat: Levi Moskolevi.

Geperste citroen Ltd.
De Cariben/BlueMagical yachtclub

Geperste citroen Ltd.
De Cariben/BlueMagical zeiljacht
t.a.v. Henk van Wijnen-Swarttouw

Mytilini, 5 januari (nee hoor, ik zit gewoon in Vlaardingen)

Ha Henk,

Begrijp ik het goed, mag ik verder? Dat is akkoord, ik wil het graag voor je afmaken, maar dan wil ik een zo compleet mogelijk beeld krijgen van wat er is voorgevallen ná je vlucht uit Nederland. Mijn enige voorwaarde is dan ook dat je langskomt op Lesbos, Griekenland. Dan kunnen we uitgebreid praten over de anekdotes na je vlucht. Tevens wil ik graag je dochter interviewen, zodat ik haar kant van het verhaal beter kan verwerken. Zo komen we tot een sluitend geheel.

Met vriendelijke groet,
Dave Dröge

Ps: Als je meer wilt weten over dit eiland en hoe ik het bij aankomst en in de eerste weken van mijn verblijf heb ervaren, kun je het bijgevoegde essay lezen.

Bijlage: Mytilini, een begin van een essay?

De onverstoorbare rust, het sereen stille van de gestapelde muren en de kabbelende zee met haar rollende kiezels, de klimmetjes, overhangen ranken, schots en scheefliggende paden van oude ongelijkmatige stenen, een aan elkaar gemetseld dorp op de rots van het kasteel met smalle doorgangen die soms doodlopen op spelende katten, op een tuintje met wasgoed, op een winkeltje, op een restaurant met adembenemend uitzicht, op toeristenshops met lokale delicatessen krieland onder de kasteelheuvel tot aan de vissershaven met rieten zitjes en loungebankjes vol pluchen kussens, rommelig klaargezet voor eten van overdadige schalen aubergines, tzatziki, zwaardvis en andere lekkernijen, terwijl ik ogenschijnlijk verloren langs de stelletjes wandel, sterker dan de meesten aan tafel die zich angstvallig vastklampen aan de ander in een complot waarin ze de eenzaamheid in hun hart trachten te verdrijven zodat, al is het nog vroeg, ze weten dat ze vannacht hoe dan ook niet alleen zullen zijn, terwijl in deze stad, aan de andere kant van het eiland, de brommertjes de stilte verjagen, naarstig zoekend naar de onbereikbare vrijheid in een chaotische smeltkroes van motor- en brommergeluiden die het ritme bepalen als in een eindeloze oefening, zoekend hoe hun lotsbepaling te tartten in een overwegend jeugdig enthousiasme; een aftasten en verkennen van de grenzen en deze denken te kunnen herdefiniëren zonder, en hier is het mij mede om te doen, zich voldoende te realiseren dat dit proces niet uitzonderlijk is, doch slechts een eindeloze herhaling van historische cycli, evenwel anders beleefd, of beter geformuleerd, anders uitgevoerd in bijvoorbeeld Rotterdam of Vlaardingen aangezien de cultuur, maar ook het klimaat ons meer beïnvloed dan deze jongeren zich nu zullen voorstellen,

waardoor ik ook hier in eerste instantie relatief verloren door de rommelige straatjes wandelde. Maar inmiddels heb ik het vergeefse op zoek zijn naar synchroniteit in mijn eigen culturele bestaan losgelaten en kan ik genieten van deze hervonden vrijheid. Een vrijheid die ook in het tijdelijke kan worden ervaren, zoals in de warme avondbries, de melancholisch lichte en daarmee relativierende tonen van de banjo begeleid door een akoestische gitaar, het spontane gelach, de karaf witte wijn met gedempt licht en jazzblues, een sfeervolle inrichting van het café, maar bovenal het idee dat er niet wordt geoordeeld, zoals me dat ook in Amsterdam heeft aangegrepen. De taalbarrière speelt geen rol – zoiets voelt men, het is er wel of niet – al was hij, de vanochtend bij de oude ruïne ontmoette jonge Griekse man die mij een helpende hand bood in het trotseren van de wilde roedel, door jagers in de steek gelaten en afgedankte honden, als onderwijzer in de problemen geraakt door geroddel over zijn homoseksualiteit, waardoor hem ontschoot dat de zo vriendelijk ogende Grieken als een munt over twee kanten van dezelfde medaille beschikken en een andere, een duistere kant hebben. Geldt dat evenwel niet los van de cultuur voor elk individu? Hierbij dient te worden opgetekend dat een vroeg ontwikkeld en daarna uitgebouwd zelfvertrouwen in het nutteloos converseren oneindig veel mogelijkheden biedt, goed en kwaadschiks me dunkt, waarmee helaas, een in de leer van de logica lang niet altijd opgaande omkering in dit geval wel degelijk op zijn plaats is (enige autobiografische elementen kan ik in alle eerlijkheid niet ontkennen), zodat een al vroeg ontwikkeld gebrek hieraan, of misschien beter, een bijna natuurlijke afkeer tegen deze gevoelde drang tot contact om het contact, mits in het latere leven eerder onbewust behouden of versterkt dan verandert (als dat al zou kunnen) en aldus een behoorlijke beperking, een inperking van het sociale leven met zich meebrengt die lange tijd kan worden

ervaren als een vorm van verloren zijn, totdat men zich realiseert dat deze sociale conventies en interacties slechts een bevestiging van het zelf via de ander tot doel hebben en in de meeste gevallen berusten op een hardnekkig misverstand, of in het gunstigste geval slechts een ontsnapping in goedkoop hedonistisch vermaak en gelach tot doel hebben. Een gezamenlijk gevoel van verlies van tijd als eindigheid waarvan de basis in zichzelf geen enkel kwaad in de zin heeft, ook al omdat deze verlichting, al is ontsnapping uiteraard onmogelijk, het tijdsbesef weliswaar teniet doet, maar het paradoxaal genoeg allerminst verspilde tijd betreft. Helaas geldt dit niet in de laatste plaats omdat alternatieven veelal een geïdealiseerde wereld voorspiegelen die, zo heeft ons dezelfde cycli van historie bewezen, eerder kwaad dan goed doen (ook al is het doel oprecht gekozen). Omgekeerd is het de vraag of sociale interactie als puur vermaak, als dat tenminste bestaat, vanzelf leidt tot een vredige wereld: iets om eens nader te onderzoeken. De vraag in hoeverre het antwoord kan worden gevonden zonder theorie, anders dan die ergens in mijn hoofd zweeft als ooit, in het verleden gelezen werken, en waarvan ik betwijfel over voldoende kennis te bezitten loslatend, wetend dat het antwoord op levensvragen niet in ideeën huist maar in ervaring in combinatie met de fantasie, in het imaginaire, kunnen we zonder schroom aanvangen met dit onderzoek.

Nu ik me aldus de volgende dag, na wakker te zijn geworden door het geluid van blaffende honden en vechtende straatkatten, met de stadsbus heb verplaatst naar een net buiten de stad gelegen wellness resort, bedenk ik dat de term, of beter, de kwalificatie 'nutteloos', zojuist geopperd, in tegenspraak lijkt met het vreedzaam samenleven, omdat dit uiteraard een, zo zal iedereen (op een enkeling na) toch beoordelen, positieve consequentie betreft. Ook schiet de frase 'de dialoog op gang houden' me te binnen, door politici gebruikt wanneer een oorlog

dreigt en veelal met een dubbele agenda – denk maar aan het tijdrekken om de troepen in gereedheid te brengen – waarin een luchtige conversatie als ontspanning zonder enige politieke bijbedoeling, met zoals aangegeven slechts het zoeken naar een vorm van ontsnapping, ondenkbaar is. Dit roept de vraag op of bijbedoelingen immer een vorm van manipulatie betekenen. Of ze openlijk of heimelijk een geïdealiseerd doel nastreven dat zal leiden tot een nieuw conflict, al kan het soms jaren van onderhuidse sluimering vergen eer deze frictie, eenmaal opgebouwd tot voldoende hoogte, in de vorm van een onverwachte daad van agressie de weg naar buiten vindt (van het onbewuste naar het bewuste) en de verschillende werelden in het hoofd of in cultureel-sociale zin onvermijdelijk tot een volgende botsing komen. Heelt de tijd alle wonden wanneer we eindeloos blijven converseren zonder bijbedoeling? Een nagestreefd doel, hoe nobel ook, dat onbereikbaar blijkt, kan als bron van het kwaad gaan gelden. Opgeven of bijstellen van de doelstelling kan na verloop van tijd het enige vreedzame alternatief zijn. Ook de stille, teruggetrokken mens kan realistische, minder omvangrijke doelen nastreven... Of geen enkel doel, want in de regel kan hij de pijn van het leven, namelijk de vele nooit te bereiken verlangens, beter verdragen: de terugtrekking zelf kan al duiden op het opgeven van deze hoop op bevrediging en zo leiden tot een hervonden vrijheid die reëel is. Bovendien is het verre van ondenkbeeldig dat de immer sociaal contact zoekende, de ontsnapping aan de vergankelijkheid zoekende nutteloze converseerder, toch niet heimelijk of onbewust over manipulatieve doelen beschikt. Dit geeft aldus potentieel dezelfde frictie die kan leiden tot conflict, terwijl dit bij de stille, teruggetrokken mens nooit het geval is daar hij de ander niet nodig heeft om te ontsnappen aan de tijd, maar veeleer wil genieten van de tijd die hem is gegeven. Nu is de realiteit dat niet streven naar enig nut,

iets dat paradoxaal genoeg in bepaalde opzichten dus juist de hervonden tijd blijkt te zijn – of een gevoel van het hervinden van vrijheid oplevert – vandaag de dag een onmogelijkheid lijkt, zodat er in stilte hoogstens sprake kan zijn van een tijdelijke vrijheid, hoe arbitrair de kwalificatie nut ook mag zijn en hoe manipulatief men deze ook nastreeft.

Nu ik dit noteer bedenk ik dat deze vruchtenloze poging enige essentie te vangen in dit essay in schril contrast staat met de eindeloze genuanceerdheid van de romanvorm, terwijl de poëzie alleen schoonheid nastreeft, maar misschien schuilt juist in het nutteloze van dit essay dan nog enige schoonheid. Belangrijker is de vraag of in de essentie, dat wil zeggen in de details van het leven, de schoonheid verborgen zit, waardoor observatie en uitwerking van de genuanceerdheid in romanvorm kan leiden tot reële doelen die van waarde zijn. En vinden we dan de ware vrijheid misschien in die waardevolle essentie? Want wanneer we de straten van Mytilini, het chaotische, de rommel en 24-uurs levendigheid beleven, bekruipt ons een gevoel van vrijheid die, nader beschouwd, zijn keerzijde heeft: de zwerfhonden en katten, de uitlaatgassen van de motoren, brommers en oude barrelen van auto's, afgewisseld door enkele dure bolides, jachten en zeewaardige zeilschepen, een enkele marineboot gemarkeerd door pittoresk aandoende, witgeschilderde houten boten met kleurrijke details als touwen en vissersnetten, vrijzinnige studenten die hun sociale leven ontdekken en vormgeven in loungebars, in contrast met de oudere bewoners op de bankjes langs het water of in de kruideniersshops, de vismarkt of sobere koffiebars, mijmerend over hun gemiste kansen, maar ook de bevuild uitzierende, alsof ze zo uit een Dickens film zijn gestapte, gelukkig maar sporadisch rondlolende drie zwerfkinderen, bedelend om kleingeld. Genuanceerd denken betekent kennis van zaken, wetenschap en inzicht, waarmee Christopher Hitchens

bijvoorbeeld zo treffend moeder Theresa heeft ontmaskerd en aangetoond dat het onvoldoende is te vertrouwen op veronderstelde doelen zonder te observeren wat er feitelijk gebeurt, dus in alle erbarmelijke details.

*Om de werkelijkheid te ontmaskeren
is de fantasie onontbeerlijk*

Alleen zij kan aan de basis staan van het vinden van de essentie, omdat we slechts in het imaginaire het onmogelijke, wat zo vaak de werkelijkheid blijkt te zijn, aan kunnen nemen. De zonnekracht, kraakhelderblauwe zee en glooiende heuvels kunnen op Lesbos wel wat brommeruitstoot en rommel op straat verdragen, de jongeren en ouderen helpen elkaar misschien wel beter dan op het eerste gezicht te zien is en zelfs niet alle zwervende honden hebben het moeilijk, waar de paar zwerfkinderen mogelijk door hun moeder of vader eropuit zijn gestuurd om geld in te zamelen, terwijl de homoseksuele leraar ook begrip zou kunnen tonen voor de achterdochtigheid van de onwetende lokale bevolking wanneer hij zoveel lol heeft met de jongens in zijn klaslokaal - waarmee niet is gezegd dat hem ook maar enige blaam treft. Uiteraard is dit nog te kort door de bocht geformuleerd. En zo rijst de vraag of de eindeloze regressie in details en kennis via ervaring, observatie en fantasie haast wel, zoals zo velen tegenwoordig schijnen te denken, móét leiden tot onverschilligheid. Want, zo kunnen we ons afvragen, is deze relativering bedoeld om het kwade goed te praten of om met meer kennis en inzicht anders te handelen?

Ondertussen onderga ik het verschil tussen een bedrukkende, geforceerde rust in het Inn resort – bevolkt door wel erg dikke dames van toeristen uit het noorden van Europa, schijnbaar trekt dit resort ze aan, 10 km buiten de stad gelegen en gemakke-

lijk bereikbaar met de bijkams uit elkaar vallende stadsbus – en de serene kalmte van Molyvos, waar het gevoel van eindeloosheid en een gebrek aan enige urgentie je overvalt, ja, waar het je overspoelt als een warme, comfortabele deken (ondanks haar toeristische karakter), en niet in de laatste plaats door de schitterende ligging op de rotsheuvel waarin je bijkams verdwaald tussen de krioelende, met keien belegde straatjes en hun historische stenen huisjes, die helemaal naar beneden, tot onderaan de oude vissershaven kronkelen. Het was daar, in Molyvos, waar een mystieke sfeer van tijdloosheid me overviel toen ik vanuit mijn studio deze heuvel en het kasteel aanschouwde. Daarmee vergeleken proberen de inwoners van Mytilini hun vrijheid slechts krampachtig te bereiken, terwijl het dus zo dichtbij (het eiland is niet zo groot) voor het oprapen lijkt te liggen. Toch ben ook ik gevluht voor deze tijdloze rust, op zoek naar vertier als ontsnapping, wetend dat mijn tijd op het eiland beperkt is. De droom van Molyvos, de illusie van een hervonden vrijheid in rust kan simpelweg niet eeuwig duren, want het is in het handelen, niet in het nalaten, waarmee de onverschilligheid kan worden bestreden, al heeft men soms behoefte zich kortstondig te onttrekken aan de realiteit.

Terugkijkend is het in essentie misschien wel de verdraagzaamheid van tegenslag en teleurstelling die ervoor zorgt dat men zich of terugtrekt ofwel bekwaamd in manipulatieve technieken, waarbij, zoveel zal inmiddels duidelijk zijn, het eerste te prefereren valt, en wel zodanig dat betrokkenheid in gelijkheid van rechten, dus zonder machtsverschil, het tegenovergestelde is van beïnvloeding waarin voornamelijk het doel telt, zodat het in wezen een onverschilligheid ten opzichte van de ander impliceert: een vorm van respectloosheid. Dit gezegd hebbende realiseer ik me terdege dat de toename van de hardheid door het systeem waarin de mensen een oneigenlijke, tijdelijk ervaren

vrijheid nastreven (de sfeer immer onder invloed van verdeel- en heersstrategieën) inherent is aan dit probleem. De mensen zelf kunnen in de regel prima samenleven, zoals bijvoorbeeld ook hier de Turken over het algemeen uitstekend overweg kunnen met de Grieken, ondanks een lange historie van oorlogsvoering. Ooit echter heb ik de immer gevoelde intentie verborgen mij liever enigszins afzijdig te houden, mede gegeven het al zo vroeg aangevoelde feit dat voorzichtigheid niet alleen te maken heeft met een gebrek aan zelfvertrouwen in het sociale verkeer, maar waarin ook een sterk besef van het opgaan in de massa, een jezelf verliezen en worden meegezogen in de collectieve geest van de heersende tijd kan worden voorkomen. De van jongs af aan ontwikkelde behoefte tot behoud van de eigen geest binnen de sociale omgeving – mogelijk door tegenstrijdige signalen en verkeerde hechting – is zo fundamenteel aanwezig dat deze vanzelf is uitgegroeid tot een feilloze intuïtie voor alles wat haar tracht te onderdrukken of vernietigen. Ja, ze is zelfs zo sterk dat het mij vele malen, en nog altijd soms, heeft verbaasd dat anderen zich zo gemakkelijk, als makke schapen, naar de slachtbank laten leiden – alhoewel het agressieve natuurlijk juist schuilt in deze groepsvorming en hun potentieel zo gevaarlijke, collectieve macht. Toch besef ik nu dat een assertieve houding een beter alternatief biedt dan terugtrekking... Dat het spelen met de grenzen zoals de jongeren doen ook door mij beter had kunnen worden doorleefd via actie, via handeling in plaats van door het denken, daar via de ervaring van het voelen van de betrokkenheid of een gebrek daaraan, de identiteit (als deze al zou bestaan en niet continu aan verandering onderhevig is) zo kan worden gevormd dat er een sterkere weerbaarheid tegen teleurstellingen, een bepaalde veerkrachtigheid, ontstaat waardoor men sneller is hersteld zonder agressieve tegenreactie, al dan niet naar buiten of tegen jezelf gericht. En zo dient iedereen hoe dan ook wapens te

ontwikkelen, een bepaalde hardheid en weerbaarheid die kan leiden tot onverschilligheid. Hoe dit dus te voorkomen?

Is er weerbaarheid denkbaar tegen deze door noodzakelijke veerkrachtigheid ontstane onverschilligheid zonder terugtrekken en afzonderen (manipulatieve technieken zijn inmiddels uitgesloten)? Nu ik dit verder wil schrijven zie ik dat het openbare dakterras met zwembad en whirlpool van het nabij mijn studio gelegen Paradise hotel inmiddels bezet is, waardoor ik noodgedwongen ben uitgeweken naar het bewaakte strand achter de zeehaven waar het zuivere, heldere water lichtjes grijsblauw aan doet vandaag en enkele visjes zojuist moesten uitwijken toen ik het water indook om te zwemmen. Is afstand nemen de enige respectvolle houding naar de ander, omdat het elke vorm van beïnvloeding lijkt uit te sluiten? Hierin zien we dat alles draait om de handeling die ook onbewust geen kwaad wil, wanneer we ervan uitgaan dat er tenminste zoiets bestaat als onvoorwaardelijkheid, want het is op deze plek dat ik me nu opeens duidelijk realiseer dat ook terugtrekking een bepaalde beïnvloeding als intentie kan hebben. Dit eenvoudige begin van een mogelijke bespiegeling overziend zou hoop wellicht beter worden verlaten, zelfs in het geheel worden losgelaten, opdat de fantasie niet via een droomwereld een barrière opwerpt maar blijvend als instrument kan worden ingezet om de werkelijkheid te bestuderen, leidend tot een verruiming van het bewustzijn vanwaar kan worden gewerkt aan betere communicatie als doel op zich.

Dringende mededeling!

Van: Henk van Wijnen-Swarttouw

Aan: Dave Dröge

Heb je essay gelezen. Mijn laatste sprankje hoop is vervlogen. Ik heb er geen ~~vidu...~~ vertrouwen meer in dat het nog goed komt met mijn biografie. Niet in jouw schrijvershanden!

Deze zaak is overgedragen aan Levi & Levi. Binnenkort volgen juridische stappen.

Geperste citroen Ltd.

De Cariben/BlueMagical yachtclub

Anekdotisch vervolg & optredens

Door ingrijpen van Julia en met behulp van geld van het S.A.F. komt El Bachir op borgtocht vrij. Levi, de broer van de beroemde advocaat Levi en zelf ook een begenadigd strafpleiter, neemt de zaak hoog op. Met volle overgave stort hij zich op het dossier en de mazen in de wetgeving inzake eerwraak op basis van een, hoe kan het ook anders, sektarisch geloof. Na enige tijd roept hij noodgedwongen de hulp in van zijn broer, waarop ze met vereende krachten en na een briljant betoog El Bachir uit de gevangenis weten te houden. En passant zorgen ze ervoor dat de volksvertegenwoordiging besluit de wet aan te passen, zodat in de toekomst alle religies onder de kwalificatie sektarisch vallen betreffende het onderwerp eerwraak, oftewel trotse vergelding. Heroïsche woede uitbannen blijkt zoals we dadelijk zullen zien echter onmogelijk, deze zit te diep verankerd in de interdependentie en kan, naast de eros, worden gezien als de kern van het menselijk bestaan. Hoe dan ook, wat resteert is een milde taakstraf voor El Bachir. Hij is de gelukkigste man van de wereld wanneer de rechter hem verplicht tweehonderd uur lang moppen aan bejaarden te vertellen, dus zonder de rekening te kunnen sturen. Totaal onverwacht is het amper een straf. Bovendien beschikt hij, duidelijk aangetoond via antroposofische bestudering van het gedrag tijdens opnamen van benidorm bastards, over een uitzonderlijk talent voor deze booming entertainmentindustrie. In diezelfde periode besluit Quinten na ellenlang wikken en wegen het S.A.F. te laten voor wat het is. Hij doet wat iedere kunstenaar en literaire schrijver behoort te doen. Zoals iedere bohemien siert, gaat hij zijn eigen weg. Voor een habbekrats koopt hij, van zijn laatste centen van het S.A.F. en precies op het

dieptepunt, de voltallige collectie van Kees Verburg – schilderijen en zowel als tekeningen. Na veiling blijken deze werken na slechts enkele maanden al een klein fortuin waard: er zit geen rem meer op, het is nu alles of niets in vijftien minuten. Daarop besluit hij geld te doneren aan Jules Didden. Samen vervolmaken ze de hartboot, werkend in de verlaten loods. Hun eerstvolgende werk wordt binnen korte tijd in zowat alle geledingen van de inmiddels zo goed als gekantelde maatschappij onomstreden als briljant gekwalificeerd. In de kern is het een regelrechte aanklacht, gegoten in een klokkenluiderachtige dystopie over de Sunstainable Artist Foundation en hun dreigende decadentie, een decadentie waarin kunst slechts een middel aan het worden is, vermaak als opium voor het volk met een verkapte politieke boodschap, waarmee de menigte wordt misleid. Julia reikt hen namens het S.A.F., de organisator van de competitie, de hoofdprijs uit. Ondertussen laat Von Stürmer zichzelf behandelen door fraulein van Zanten, want ondanks zijn tevredenheid over hoe het is afgelopen met Henk en Julia, valt het hem tegen dat hij daar weinig plezier aan beleefd. Haar talent is niet langer mist. Hoe kan hij onbezonnen gaan genieten van het leven dat hem rest? Altijd maar geven, geven en geven. Hij is tevreden met de resultaten die mejuffrouw van Zanten met hem boekt en besluit vanaf heden klanten slechts te helpen via de cloud, legt contact met APA (the *American Psychiatric Association*) en biedt aan dat hij als prototype zal fungeren. Het is zijn manier om een ultiem hoge graad van karma te bemachtigen. Hij wil een applicatie ontwikkelen, een app die elk door hem en het APA gewenst moment kan inbreken in het leven van het individu. Wanneer Stürmer dat nodig acht zal hij plotseling verschijnen en een psychische interventie starten. Wil je je telefoon behouden, dan zul je zijn sessie met goed gevolg moeten afronden. De NSA-database kan worden gebruikt om te signaleren wanneer

psychosociaal bijsturen noodzakelijk is. Stiekem hoopt Stürmer hiermee onsterfelijk te worden (het gevaar, mensen die onsterfelijk willen worden, ligt overal op de loer). De maanden na zijn vlucht worstelt Henk met zijn herwonnen vrijheid. Hij ontdekt dat de vlucht uit Nederland niet veel meer dan vrijheid in gebondenheid oplevert. Deze vorm van vrijheid ervaart hij als een last op zijn schouders, niet in de laatste plaats omdat zich geen enkele mogelijkheid voordoet contact te onderhouden met Julia, Monique, Tatjana, Quinten of wie dan ook, zonder het risico zijn schuilplaats – De Cariben en soms de Indische oceaan met haar prachtige kustlijnen van de Indonesische archipel – vrij te geven. Deze angst zal echter spoedig verdwijnen, want Julia weet de laffe vlucht van haar vader via een drieëndertigtal, door Edwin in zijn majestueuze BlueMagical jacht ingebouwde camera's, vast te leggen en maakt van dit beeldmateriaal een arthouse film. Deze film blijkt het verrassend goed te doen bij het grote publiek en maakt van Henk een cultfiguur, een held van de gewone man, van Jan met de Pet of van 'Henk en Ingrid' zo u wilt. En zo kan het geschieden dat Henk ruim een jaar na zijn onorthodoxe en halsoverkop georganiseerde vertrek met opengevallen mond, in een chaotisch café in Batu Ferringhi en niet ver van het Shangri-La's Rasa Sayang Resort & Spa complex gesitueerd, vol ongeloof en verbazing naar zijn eigen realitysoap staart, prime-time uitgezonden op de nationale zender van Maleisië. Wanneer hij in shocktoestand de uitzending thuis op zijn jacht terugkijkt zet hij het beeld stil. Zijn oog valt op een detail. Hij zoomt in op het filmbeeld waarin hij de krant van 18 maart jl. vasthoudt en herleest zijn eigen NRC, en meer specifiek de kop van het kleine, maar o zo vitale bericht waarin wordt vermeld dat Julia achtereenvolgens Shanghai, New York, Rotterdam en Parijs zal aandoen voor haar nieuwste kunstopreden, dit keer met de toepasselijke titel: DAIPA, wat staat voor *De Artiest Is Prominent*

Aanwezig'. Henk wikt en weegt. Uiteindelijk besluit hij te gaan, alhoewel hij weet dat dit een verkapte aangifte is: de politie zal hem arresteren. Zijn positie in de Quote 500 mag kan dramatisch zijn gekelderd, zijn positie op de lijst van Interpol is evenredig hard omhooggeschoten, een hoge uitzondering op de regel (negen van de tien keer lopen die twee noteringen parallel met elkaar op). Zijn zeiltocht terug naar de haven van Rotterdam is louterend. Onderweg denk hij veel na. Zo vraagt hij zich af of het een goed idee is al zijn assets onder te brengen bij de Tridios bank. Hij wil daarmee goede sier maken bij Julia en zijn vrouw (de scheidingspapieren heeft hij nog niet getekend). Helaas krijgt hij binnen enkele dagen een weigering binnen. Na doorlichting van de herkomst accepteert deze bank zijn bezittingen niet. Henk is teleurgesteld, voelt zich opgejaagd als een paria, als een oorlogsmisdadiger of als een Russisch staatshoofd, afhankelijk van hoe de wind waait. Wanneer hij als klap op de vuurpijl verneemt dat het S.A.F. de heilige koe frontaal wil aanvallen, opdat mensen zich massaal zullen afkeren van het onpraktische idee als individu een auto te willen bezitten, wordt het hem te veel. Na het zien van een uitzending van Tegenlicht, overweegt Henk de dagen daarna om niet naar de performance van Julia te gaan, maar zich te laten vertegenwoordigen door een robotlichaam. Hij wil een hartig woordje met haar spreken over deze belachelijke aanval op de heilige koe: dit moet van de baan! Henk wikt en weegt, maar kan zich niet voorstellen bevrediging te vinden in dit (niet?, of toch?) aanwezig zijn. Hij trekt de stoute schoenen aan en besluit terug te keren. Nu hij weet dat iedereen meekijkt via de soapcamera's voelt hij zich minder eenzaam, maar des te meer opgelaten. Enkele dagen later wordt dit ongemak echter ruimschoots gecompenseerd. Wanneer hij de stormvloedkering passeert, barst hij in tranen uit. Allemaal zwaaiende mensen die een handtekening willen, die selvies maken en zijn naam scande-

ren: dat hij dit nog mag meemaken! Hij meert aan naast een containerschip, waarvan net een lading wordt gelost. Stralend van geluk en klaar om Julia te bezoeken, raakt een kabel verstrikt in zijn tuigage, waardoor een hangende container een slinger maakt, automatisch doorschiet – Edwin is te laat, hij kan niet meer handmatig ingrijpen – en bovenop Henk valt. Geen twijfel mogelijk: Henk is op slag morsdood. Misschien, zo fluistert de menigte langs de Maasoever tijdens het schaamteloos nemen van allerhande foto's van zijn levenloze lichaam, is het maar beter zo: brommen is niets voor hem. Bovendien ontstaat er de schitterende mogelijkheid een collectieve rouwplechtigheid te organiseren. Iedereen is door het dolle van blijdschap, want hiermee, met dit euforische gevoel van samenzijn, kan niets wedijveren behalve een FIFA wereldkampioenschap: en dat duurt een paar jaar. Julia doorbreekt het stereotypische gedragspatroon van de bezoekers door tijdens de begrafenis van Henk te verschijnen: met een eenvoudige leesbril op, hoge zwarte hakken aan, haar halflange blonde haar netjes opgestoken... en zonder kleding. Op haar naakte lichaam staan in bodypaint letters namen van kledingstukken die ontbreken. Ondertussen wint Wesseling de staatsloterij. Hij laat zich met tegenzin door Johanna in zijn rolstoel naar de organisatie duwen. Zijn winnend lot doet hij in zijn onderbroek. Aangezien hij onderweg doodsbenauwd is te worden overvallen door de moffen doet hij voor alle zekerheid een ongewenste boodschap. Johanna beklagt zich erover dat online gamen zo'n hoge vlucht neemt. Een storm steekt op, waardoor ze uit hun verschoning waaien. 'Het is verslaving nummer één geworden, we kenne wel inpakken joh,' roept ze wanhopig tegen de wind in, in de ijdele hoop Wesseling te overtuigen dat haar animatiekroeg broodnodig subsidie behoeft. Hij hoort het niet, neemt het geld aan en laat het overmaken naar voetballer Daan en zijn vader Cor, mensen die een meevaller

kunnen gebruiken. Cor Figee piekert zich ondertussen suf. Dat achterhaalde idee van de heilige koe frontaal aanvallen, dit geweldige initiatief, het delen van alle producten en afstappen van bezit als basis, zal van meneer van Wijnen-Swarttouw afkomstig zijn geweest. Zijn laatste huzarenstukje! Tot aan zijn dood bleef hij innoveren. Net voor zijn tragische einde zal hij Julia hebben geïnstrueerd dit op schaal op te pakken en wereldwijd uit te rollen. Maar hoe zat die Russische deal nou precies in elkaar? Cor Figee begrijpt het niet, neemt zijn toevlucht tot Lavinia en laat zich door haar vertroetelen.

Nawoord van de auteur

Beste lezer,

Als onvrijwillig hoofdpersoon is mij tot overmaat van ramp ook nog gevraagd een voorwoord te schrijven. Zijn ze nou helemaal gek geworden! Nou, vooruit dan maar! Henkie laat zich niet kennen, mensen! Ik doe dit voor jullie, zoals ik altijd alles voor jullie heb gedaan.

Was getekend,

Henk van Wijnen-Swarttouw

Het schrijven van een roman is een ingewikkeld proces, een goed voorwoord schrijven over je eigen roman lijkt welhaast een onmogelijkheid. Begin daar dan niet aan, zult u zeggen, en daarin geef ik u volmondig gelijk. Maar de laatste maanden is almaar het idee naar boven gekomen minimaal een paar bladzijden te wijden aan het ontstaan van *De Kantelaar*. Zo schreef Elias Canetti een driedelige biografie, waarin hij in bedekte termen aangeeft hoe ‘Die Blendung’ is ontstaan en waar de oorsprong te vinden is. Andere schrijvers hebben iets soortgelijks gedaan. En ook bij mij is de behoefte ontstaan mijn roman te begrijpen door achtergronden en omstandigheden te schetsen of daartoe in ieder geval een schamele poging te wagen, al is het bij voorbaat gedoemd te mislukken. Allereerst wil ik echter aangeven dat een roman zichzelf ‘verklaart’. Iedere lezer zal iets anders spiegelen, zal iets anders van zichzelf herkennen of juist niet, zal over het geschrevene oordelen (of het veroordelen), zal bij de roman iets unieks kunnen voelen of beleven. Ja, iedere lezer zal de roman op een andere manier kunnen uitleggen. Om iets zinnigs te vertellen zal ik me dus tot mijn eigen roman moeten verhouden als lezer, een hachelijke onderneming voor een schrijver! Maar laat ik toch een poging wagen en beginnen met beantwoorden van een vraag. Een collega vroeg mij naar de filoso-

fische betekenis van mijn roman, en alhoewel filosofie geen directe rol vervult, behalve op het punt waar Julia erachter komt dat zij de eeuwige herhaling dient te doorbreken om de toekomst te verbeteren opdat zij haar Amor Fati gestalte kan geven, kunnen we met een beetje goede wil proberen de maatschappelijke context waarin de roman zich afspeelt te begrijpen vanuit een breed perspectief, om vervolgens in te zoomen op psychosociale aspecten en relaties. De maatschappelijke context, bepaalt mede veelal onbewust hoe mensen zich gedragen. Individueel dient ieder mens zich te verhouden tot de wereld, al kan dat een hardnekkige terugtrekking of afwijzing inhouden, en de manier waarop een individu zich verhoudt tot de maatschappij en hoe hij in de wereld staat wordt bepaald door een ingewikkelde mix van genen, aanleg, opvoeding en psychosociale situaties waarin hij heeft geleefd, van geboorte tot het heden, terwijl onderhuids de levenslust, of juist een gebrek daaraan, zijn weg probeert te vinden door deze kluwen van culturele en sociale normen of door (aan)geleerde dan wel, als dat al mogelijk is, min of meer zelfstandig verworven normen- en waardensystemen die het individu, bewust dan wel onbewust, is gaan hanteren. De invloed van de omgeving is hoe dan ook groot, het is een illusie te denken dat een mens daardoor niet wordt beïnvloed. Zonder omgeving bestaat een mens niet, en deze omgeving bevat voor een belangrijk deel andere mensen en hun overtuigingen. De meeste individuen leven echter in hun eigen denkwereld, ze beseffen veelal onvoldoende hoe zij eigenlijk reageren op en naar de maatstaven van hun naaste omgeving. Dit geldt voor onze hoofdpersoon, Henk van Wijnen-Swarttouw, maar ook voor alle andere karakters in de roman, zoals bijvoorbeeld zijn dochter Julia.

Hoe is de roman ontstaan?

In eerste instantie wilde ik schrijven over een wandelaar, een fervente Rotterdamse wandelaar die op allerlei tijdstippen door de stad loopt en indrukken opdoet, waarbij al schrijvende het idee van een gecompliceerde relatie met zijn dochter opkwam, een dochter die tegen de zin van haar vader iets met kunst gaat doen. De rol van kunst als contrast met de wens van de ouders tot een nobeler beroep was geboren. Vervolgens ontstond in die wisselwerking vader-dochter en de omgeving van Rotterdam en omstreken, waaronder mijn geboorteplaats Vlaardingen.

gen, een verhaal waarin de worsteling van Henk met zijn verboden amoureuze gevoelens voor zijn volgroeide dochter leidde tot sublimering in de richting van een ander, namelijk zijn van oorsprong Roemeense secretaresse. Iemand die niet geheel toevallig sprekend op zijn dochter Julia lijkt. En dit alles tegen de achtergrond van het opkomende populisme in de samenleving, de dreigende tweedeling, de toenemende polarisatie en spanningen in multicultureel Rotterdam, zoals gezien en beleefd vanuit de karakters in de roman, spanning die almaar concreter wordt wanneer Julia, Henk zijn dochter, een liefdesrelatie krijgt met een jongeman uit een Marokkaans gezin. Als extra tegenstelling is daar de gecompliceerde relatie tussen werkgever en werknemer aan toegevoegd via de accountmanager Cor Figuee, een havenarbeider die langzaam hogerop is geklommen door hard werken. Zo ontstond het idee van een no-nonsense selfmade zakenman, een bedrijvendokter waarin 'het volk', de havenarbeiders, geloven in de personificatie van Cor Figuee. Hij ziet in zijn nieuwe chef Henk in eerste instantie een verlosser, hij ziet hem als redder van hun bedrijf. Daarmee is de maatschappelijke context geschetst: het werk in de haven staat onder druk door modernisering en globalisering, en Henk van Wijnen-Swarttouw zal dit onheilsspringtij gaan keren. Hij zal De Kantelaar kunnen worden, degene die de neergaande maatschappelijke spiraal stopt en ombuigt in positieve richting. We hebben dus te maken met een vader-dochter relatie en twee werknemer-werkgever relaties tegen de achtergrond van maatschappelijke problemen van het 'gewone volk', de hardwerkende man, terwijl multiculturele spanningen toenemen, gevoed door minder groei en toenemende tegenstelling tussen arm en rijk. Vanuit deze situatie ontpopt Henk van Wijnen-Swarttouw zich tot een opportunistische en ruimdenkende entrepreneur die niet schroomt om op onderzoek uit te gaan om zodoende de actuele situatie onder de mensen in de binnenstad te peilen. Ook deinst hij er niet voor terug de modernste middelen uit te proberen, deze te veranderen in zijn voordeel of op eigenzinnige manier te gebruiken. Excuses, beste lezer, ik merk dat terwijl ik dit noteer veeleer een samenvatting begin te geven. Laat ik, voordat ik de inhoud prijsgeef en daarmee uw leesplezier ontnem, afsluiten met een al even schamele poging de omstandigheden van het schrijfproces en het resultaat te bespreken. Er is gesproken over de po-

pulistische inslag en rauwheid van De Kantelaar, maar deze is doelbewust verweven in met name de eerste honderd bladzijden om vervolgens over te gaan in meer komische inslag en daarmee doelbewuste nuancering, waarbij de realiteit van het spontane niet wordt veronachtzaamd. In het nawoord van Lolita van Nabokov schrijft hij dat het een geruststelling is voor een schrijver om te weten dat je roman is gepubliceerd. Hierover ben ik ambivalent: soms voel ik dit ook, op andere momenten twijfel ik daaraan. Schrijven van een roman is doorzetten geblazen, het is op sommige momenten een moeilijke weg om te bewandelen, het is een enerverende zoektocht in creativiteit met onbekende afloop. De echte kwelling echter begint pas na publicatie. Persoonlijk heb ik een beetje een haat- liefdesverhouding met deze roman, maar dit alles zal u als lezer een zorg zijn. En gelukkig maar!

Vlaardingen, augustus 2016

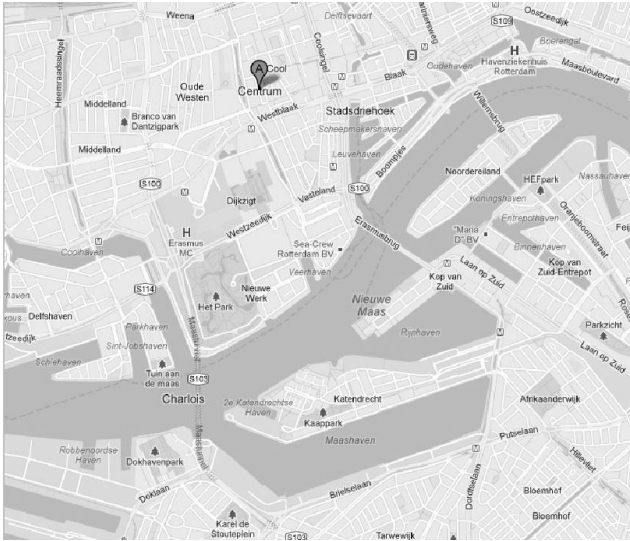
Dave Dröge

‘Wat deze universele ontgoocheling van de werkelijkheid betekent kan ik niet zeggen. Ik stel slechts dat het niet te dragen zou zijn, als we niet in een of andere dimensie schadeloos gesteld zouden worden. Op de een of andere manier voelen we een diepe voldoening over deze losheid van het weefsel van de realiteit, hebben we belang bij dit bankroet. Er is gesproken over de destructieve tendens van mijn boek. Gezien vanuit bepaalde vaste waarden is dit misschien juist. Maar de kunst opereert in de voormorele diepten, daar waar de waarde zich pas in statu nascendi bevindt. Als de spontane uitdrukking van het leven bepaalt de kunst de taken van de ethiek, niet andersom. Als de kunst alleen moet bevestigen wat toch al min of meer vaststaat, zou ze overbodig worden. Haar rol is die van sonde die in het naamloze wordt neergelaten. De kunstenaar is het apparaat dat de processen in de diepte registreert, daar waar de waarden ontstaan. Destructie? Maar het feit dat die inhoud een kunstwerk is geworden, betekent dat we deze bevestigen, dat ons spontane diepste innerlijk zich ervoor heeft uitgesproken.’

Bruno Schultz

Plattegrond van de locatie

Zie ook: www.dekantelaar.com

Van het Deltahotel naar de Veerhaven:

